Универзитет „Гоце Делчев" - Штип

УНИВЕРЗИТЕТСКИ БИЛТЕН

Број 395, 1 септември 2026 година

септември 2026 година
Штип

Издавач
Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип
Главен и одговорен уредник: проф. д-р Дејан Мираковски
Уредници: проф. д-р Сашо Коцески, д-р Билјана Цоневска Гуњовска
Уредник на издавачка продукција: проф. д-р Лилјана Колева Гудева
Техничко уредување: м-р Влатко Јовановски дипл. инж.
Лектор: м-р Даница Гавриловска-Атанасовска
Печати: Печатница „2- Август“ - Штип
ISSN: 1857- 8497

С О Д Р Ж И Н А

Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ МАКСИЛОФАЦИЈАЛНА ХИРУРГИЈА (3.05.01.01) И ОРАЛНА ХИРУРГИЈА (3.05.01.09) НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ШТИП 5
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ДЕНТАЛНА ПАТОЛОГИЈА, РЕСТАВРАТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА И ЕНДОДОНЦИЈА 3.05.01.05 (ЕДЕН ИЗВРШИТЕЛ) НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ШТИП 37
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ КАРДИОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП 60
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА (3.05.01.04) НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП 74
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ/ НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЛИКОВНА/ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ НА ЛИКОВНА АКАДЕМИЈА ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП 98
И З Д В О Е Н О М И С Л Е Њ Е
ВО ВРСКА СО РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ/ НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЛИКОВНА/ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ НА ЛИКОВНА АКАДЕМИЈА ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП 117
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ КАРДИОВАСКУЛАРНА ХИРУРГИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП 119
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ПЕДИЈАТРИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП 128
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ ЗА НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ АНАТОМИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП 144
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО ЗВАЊЕ ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ НЕВРОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП 154
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА 1 (ЕДЕН) НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (6.04.00.05) МУЗИЧКИ УМЕТНОСТИ И НАУКИ И (6.04.00.08) МЕТОДИКА ПО МУЗИЧКО ВОСПИТАНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕ НА ФАКУЛТЕТ ЗА ОБРАЗОВНИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП 164
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ДИГЕСТИВНА ХИРУРГИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ШТИП 174
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЛСТВО (5.02.00.08) НА ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП 183
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ АНАЛИТИКА НА ЛЕКОВИ (3.05.02.07) НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП 200

Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ ИНТЕРНА МЕДИЦИНА И ЕНДОКРИНОЛОГИЈА И ЗАБОЛУВАЊА НА МЕТАБОЛИЗМОТ НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП **215**
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ/НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ ХИРУРГИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП **234**
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА (3.05.01.04) НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ШТИП **245**
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ФАРМАЦЕВТСКА БОТАНИКА (3.05.02.09) И ФАРМАКОГНОЗИЈА (3.05.02.10) НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП **271**
Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЕКОНОМИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ ,,ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП **297**
Р Е Ц Е Н З И Ј А
НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА СО НАСЛОВ „АНАТОМСКИ ВАРИЈАЦИИ НА ВЕРТЕБРО-БАЗИЛАРНИОТ СИСТЕМ И НИВНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ВРЗ ЦЕРЕБРАЛНАТА ЦИРКУЛАЦИЈА“, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП **335**
Р Е Ц Е Н З И Ј А
НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА СО НАСЛОВ „ИСТРАЖУВАЊЕ НА ПРАКТИКИ, ПОЗНАВАЊА И СТАВОВИ ВО ВРСКА СО ПРОПИШУВАЊЕ НА БИОЛОШКИ ОРИГИНАТОРНИ И БИОЛОШКИ СЛИЧНИ ЛЕКОВИ (БИОСИМИЛАРИ)“, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП **345**
Р Е Ц Е Н З И Ј А
НА РАКОПИСОТ „ИНФОРМАЦИСКИ СИСТЕМИ” ОД АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р ЗОРАН ЗДРАВЕВ, ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИКА, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП **352**
П Р Е Г Л Е Д
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ ОД НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ СОВЕТИ НА ДОКТОРСКИ СТУДИИ НА КАМПУС 3 ..... **358**
П Р Е Г Л Е Д
НА НАСЛОВИ НА ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА МАГИСТЕРСКИ И СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ТРУДОВИ ОДОБРЕНИ ОД НАСТАВНО-НАУЧНИОТ СОВЕТ НА ЕДИНИЦАТА **359**

Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ МАКСИЛОФАЦИЈАЛНА ХИРУРГИЈА (3.05.01.01) И ОРАЛНА ХИРУРГИЈА (3.05.01.09) НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" – ШТИП

Со Одлука бр. 2002-220/10 донесена на 361. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 13.7.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања за наставно-научната област максилофацијална хирургија (3.05.01.01) и орална хирургија (3.05.01.09) на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип. Комисијата работеше во состав:

- **проф. д-р Даниела Велеска Стевковска,** редовен професор за наставно-научната област орална хирургија, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј" – Скопје, претседател;
- **проф. д-р Оливер Димитровски,** редовен професор за наставно-научната област орална хирургија, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј" – Скопје, член;
- **проф. д-р Зоран Пешиќ**, редовен професор во пензија за наставно-научната област максилофацијална хирургија, Медицински факултет при Универзитет во Ниш, Србија, член;
- **проф. д-р Енис Рецеп**, редовен професор за наставно-научната област максилофацијална хирургија, Факултет за дентална медицина при Меѓународниот балкански универзитет (ИБУ) – Скопје, член;
- **проф. д-р Киро Папакоча,** редовен професор за наставно-научната област имплантологија, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев" во Штип – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во дневните весници „Вечер" и „Коха" на 2.7.2026 година и во предвидениот рок се пријави **доцент д-р Бруно Николовски.**

Кандидатот доц. д-р Бруно Николовски, врз основа на распишаниот Конкурс, уредно, навремено и во комплет заедно со пријавата ги има доставено потребните документи за избор во наставно-научното звање.

По разгледување на пријавата и врз основа на приложената документација од кандидатот, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Доц. д-р Бруно Николовски, д-р спец., е роден во 1984 година во Скопје, каде што завршува основно училиште со одличен успех (5,0), а средното стручно образование го завршува со одличен успех (5,0) во средното медицинско училиште „Д-р Панче Караѓозов", отсек за забен техничар, во 2002 година.

Се запишува на Стоматолошки факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј" во Скопје во учебната 2002/2003 година, а дипломира во 2008 година со просечен успех 9,08, со што се стекнува со диплома доктор на стоматологија.

Во 2009 година го полага државниот испит и се стекнува со лиценца за работа.

Специјализација од областа орална хирургија завршува на 27.2.2019 година на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип. Докторските студии од третиот циклус ги започнува во 2014 година на Стоматолошки факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј" во Скопје, во областа орална и максилофацијална хирургија. Истите ги завршува во 2020 година со просечен успех 10,0 и со одбраната на докторската дисертација под наслов **„Евалуација на методи за рана детекција на оралните премалигни и малигни лезии"**, на 2.4.2020 година, се стекнува со научниот степен доктор на стоматолошки науки од областа орална и максилофацијална хирургија. Истата година се вработува на Клиниката за орална хирургија, имплантологија и РТГ при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон" во Скопје како специјалист по орална хирургија.

Во јануари 2022 година е избран за насловен доцент за наставно-научната област максилофацијална хирургија (30409) и орална хирургија (30408) на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип (Одлука бр. 2002-40/49 на 270. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 28.1.2022 година), а од 1.11.2023 година е вработен на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип.

Во февруари 2024 година е избран за доцент за наставно-научната област максилофацијална хирургија (3.05.01.01) и орална хирургија (3.05.01.09) на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип (Одлука бр. 2002-58/12 на 317. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 20.2.2024 година).

Кандидатот покажува извонредна активност во научноистражувачката работа, која датира уште од периодот кога е студент, земајќи активно учество на студентските конгреси во земјава и во странство, која денес бележи публицистички опус со повеќе од 200 научни и стручни трудови.

Активно се служи со англиски, српски, хрватски и бугарски јазик, поседува основни познавања од шпанскиот јазик.

Поседува високи познавања од компјутерски програми и вештини.

1. Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање вонреден професор

Критериуми за избор:

- Има завршено прв циклус интегрирани шестгодишни студии (360 кредити) со просечен успех 9,08;
- Кандидатот е специјалист од областа орална хирургија;
- Кандидатот е доктор на стоматолошки науки од областа орална и максилофацијална хирургија со завршен трет циклус на студии (180 кредити) со просечен успех 10,0;
- Кандидатот е претходно избран во звање – доцент (Одлука бр. 2002-58/12);
- Објавени најмалку пет (5) научни трудови со оригинални научни резултати во референтна научна публикација во последниве пет години - кандидатот приложува 11 научноистражувачки труд од последниот избор до денес.

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание / конференција	Година на излегување на списанието
1.	Pejkovska Shahpaska Budima, Peeva-Petreska Marija, Nikolovska Julijana, Dastevski Blagoja, **Nikolovski Bruno**, Zlatanovska Katerina, Zarkova Atanasova Julija, Lazarova Meri, Xhelili Fatos	Implant supported dental prosthetic constructions with the usage of artificial intelligence – review article	Apolonia Journal of Dentistry, 2025;27(60-61):179-190. ISSN 1857-6087 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36891	1999
2.	Spirov Vancho, Veljanovski Darko, **Nikolovski Bruno,** Iliev Dimitar, Baftijari Denis, Spirova Maja, Lazov Kiril, Stojanova Irena	Perioperative management of cystic fibrosis in patients undergoing oral and maxillofacial surgery care	Journal of Morphological Sciences, 2025;8(1):35-40. ISSN 2545-4706 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36037	2018
3.	Petrovski Mihajlo, **Nikolovski Bruno**, Veljanovski Darko, Mladenovski Marko, Papakoca Kiro, Stavreva Natasa	Optimal oral health among institutionalized elderly in Republic of N. Macedonia	EC Dental Science, 2025;24(1):1-10. ISSN 2573-8771 (IF: 2.746) https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35761	2015
4.	Petrovski Mihajlo, Stojanovic Simona, Petrovic Simona, Mladenovski Marko, **Nikolovski Bruno**, Stavreva Natasa, Veljanovski Darko, Apostolosk Pavle	Assessment of periodontal status among patients with fixed prosthetic reconstructions	Acta Stomatologica Naissi, 2024;40(9):2863-2872. ISSN 1820-1202 (IF: 0.003) https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36013	2018
5.	Pejkovska Shahpaska Budima, Rusevska Biljana, Markovska Arsovska, Mirjana and **Nikolovski, Bruno,** Zlatanovska, Katerina, Zarkova Atanasova Julija, Kovacevska Ivona, Sylejmani Mimoza, Pejkovska Ana, Janceska Georgievska Tatjana	Comparison of two diagnostic imaging techniques for diagnosisng synovial chondromatosis of the temporomandibular joint	JMS 2024;7(2):98-102 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34957	2018
6.	Pejkovska Shahpaska, Budima, Ambarkova Vesna, Solev Gjorgji, **Nikolovski Bruno**, Sylejmani Mimoza, Rusevska Biljana, Mirceva Elena, Ivkovska Tamara	A case of a large irritation fibroma - etiology, diagnosis and treatment in a patient	EC Dental Science. 2024;23(9):1-7 (IF: 2.746) https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34601	2015
7.	Trpevska Vesna, Dimova Cena, Mijoska Aneta, **Nikolovski Bruno**, Evrosimovska Biljana	TMJ dysfunction management using occlusal splint therapy	Proceedings of the International Scientific Conference in Dentistry 2024 Novi Sad. pp. 32-35 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35311	2018

8.	Bajrami Muhamet, Stojanova Irena, Markovska Arsovska Mirjana, Spirov Vancho, **Nikolovski Bruno**	Radicular cyst of the mandible: case report	Apolonia Journal of Dentistry, 2024;2(54-55):72-78. ISSN 1857-6087 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34528	1999
9.	Pejkovska Shahpaska Budima, **Nikolovski Bruno**, Pejkovska Ana, Mijoska Aneta, Jusufi Gazmend, Jusufi Osman	Digitally designed stabilization splint of a patient with BRUXISM - A case report	Apolonia Journal of dentistry 2024;25(52-53):48-55 ISSN 1857-6087 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34043	1999
10.	Aleksova Pavlina, Sali Ferija, Aliu Adem, **Nikolovski Bruno**, Radojkova-Nikolovska Vera, Nastov Nebojsa	Changes in the dental pulp calcifications with a lamellar concentric structure and calcifications with an amorphous to finely granular structure	Journal of Morphological Sciences JMS, 2023;6(2):9-15. ISSN 2545-4706 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/32532	2018
11.	Sukov Atanas, Pejkovska Shahpaska Budima, **Nikolovski Bruno**, Spirov Vancho, Jusufi Osman, Jusufi Gazmend	Contemporary prostheic functional – aesthetic rehabilitation of a patient with multidisciplinatory approach	Apolonia.2023;1(50-51): 66-73 ISSN 1857-6087 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/32055	1999

- Поседува потврда за познавање странски јазик – англиски јазик.
- Поседува потврда за познавање компјутерски програми и вештини.
- Има способност за изведување високообразовна дејност – како насловен доцент, а потоа и како доцент е активно вклучен во изведување на теоретската настава на прв циклус студии на студиските програми Општа медицина, Дентална медицина и Студиската програма за забни техничари – протетичари, и втор циклус студии за специјализиран забен техничар - протетичар.
- Се јавува како ментор и член на комисии за одбрана на дипломски трудови и завршни испити.

Посебни услови:

- Кандидатот учествувал во научноистражувачки проекти, односно има значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати;
- Кандидатот има објавено научна монографија и една рецензирана скрипта објавена на е-библиотека на УГД.

Позитивно рецензиран извештај – рецензија на ракопис за скрипта со наслов **„Орална патологија за стручен забен техничар - протетичар”** со Одлука број 2002-135/17 од 20.4.2026 година, претходно објавен во Билтен со број 385 (стр.167) од 1.4.2026 година. https://e-lib.ugd.edu.mk/detal.php?id=1270&ugd=1624fcd3de4159a671326e36cb8961c3#

1. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Наставно-образовната дејност ја започнува во академската 2022/2023 година и оттогаш е активно вклучен во изведување на теоретската настава по следните предмети: *Орална хирургија 2* (задолжителен предмет во VIII семестар на студиската програма по Дентална медицина со фонд на

часови 2+3+1), *Максилофацијална хирургија 2* (задолжителен предмет во X семестар на студиска програма по Дентална медицина со фонд на часови 2+2+1), *Максилофацијална хирургија* (изборен предмет во IX семестар на студиска програма Општа медицина со фонд на часови 2+0+1), *Орална хирургија* (задолжителен предмет во V семестар на студиска програма Забни техничари со фонд на часови 2+2+1) и *Дигитални системи во протетиката* (задолжителен предмет во V семестар на студиска програма Забни техничари со фонд на часови 2+2+1).

1.1. Избор во наставно-научни звања

Избор во звање насловен доцент за наставно-научната област орална хирургија (30408) и максилофацијална хирургија (30409) на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, Универзитетски билтен на Универзитетот „Гоце Делчев” бр. 290 од 3.1.2022 година и вкупно 235,667 поени https://www.ugd.edu.mk/documents/univerzitetski_bilten/ebilteni/21-24/2022/290/pdf/290-4.pdf и Одлука бр. 2002-40/49 од 28.1.2022 година на ННС при ФМН.

Избор во звање доцент за наставно-научната област максилофацијална хирургија (30409) и орална хирургија (30408) и на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, Билтен на Универзитетот “Гоце Делчев” бр. 337 од 1.2.2024 година и вкупно 437,228 поени https://www.ugd.edu.mk/documents/univerzitetski_bilten/ebilteni/21-25/2024/337/pdf/337-11.pdf и Одлука бр.2002-58/12 од 20.2.2024 година на ННС при ФМН.

Од последниот избор до денес, доц. д-р Бруно Николовски бил член во состав на 5 комисии за полагање специјалистички испит од областа орална хирургија. Бил член на 3 рецензиони комисии за избор на наставник во сите звања, 1 избор во насловно звање – насловен доцент и 1 избор во соработничко звање – асистент од областите орална хирургија и максилофацијална хирургија.

1. **НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ**

Доц. д-р Бруно Николовски е автор на вкупно 208 трудови (од кои 39 in extenso) објавени во научно-стручни стоматолошки и медицински списанија и презентирани на конгреси, симпозиуми и стручни состаноци во земјава и во странство.

Во периодот додека е студент, автор и коавтор е на седум студентски теми, а во претходните избори во звање насловен доцент и доцент се јавува како автор и коавтор во 135 научни трудови. Автор е на научна монографија и позитивно рецензирана скрипта.

1. Монографија **„Пародонтални хируршки решенија кај мукогингивалните отстапувања»**, 2021 год. (ISBN 978-608-66649-0-9, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/30660

2. Учебно помагало скрипта **„Орална патологија“** (за стручен забен техничар-протетичар) од Михајло Петровски, Дарко Велјановски, Марко Младеновски и Бруно Николовски (ISBN: 978-608-277-156-4), број на страници: 78, издадена: 2026, јазик: македонски. http://e-lib.ugd.edu.mk/1270

Резултат на научноистражувачката работа на д-р Бруно Николовски се голем број на објавени научни трудови во меѓународни и домашни списанија, негови усни излагања и постер презентации на конгреси и

конференции во земјава и во странство. Сите негови објавени научни трудови се достапни во електронска форма на е-репозиториум на УГД Штип и може да се видат на следниов линк: https://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Nikolovski=3ABruno=3A=3A.html

За овој избор ги приложува следниве 73 трудови:

Листа на трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор – од реден број 3 до 13:

3. Pejkovska Shahpaska Budima, Peeva-Petreska Marija, Nikolovska Julijana, Dastevski Blagoja, **Nikolovski Bruno, Zlatanovska Katerina, Zarkova Atanasova Julija, Lazarova Meri, Xhelili Fatos** (2025) *Implant supported dental prosthetic constructions with the usage of artificial intelligence – review article.* Apolonia Journal of Dentistry, 2025;27(60-61):179-190. ISSN 1857-6087. https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36891

Евалуација на трудот: Овој преглед од литературата ги обработува можноста и предизвиците кои ги нуди вештачката интелигенција при планирање на имплантолошките хируршки процедури и конструирање на протетските надоместоци над денталните импланти.

Трудот има научна и стручна вредност.

4. Spirov Vancho, Veljanovski Darko, **Nikolovski Bruno,** Iliev Dimitar, Baftijari Denis, Spirova Maja, Lazov Kiril, Stojanova Irena (2025) *Perioperative management of cystic fibrosis in patients undergoing oral and maxillofacial surgery care.* Journal of Morphological Sciences, 2025;8(1):35-40. ISSN 2545-4706. https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36037

Евалуација на трудот: Во овој труд се дискутираат дијагнозата, патофизиологијата и системските компликации кај пациенти со цистична фиброза и обезбедуваат релевантни информации во врска со менаџментот на овие пациенти при изведување на хируршките процедури во оралната и максилофацијалната хирургија.

Трудот има научно-стручна и апликативна вредност.

5. Petrovski Mihajlo, **Nikolovski Bruno**, Veljanovski Darko, Mladenovski Marko, Papakoca Kiro, Stavreva Natasa (2025) *Optimal Oral Health among Institutionalized Elderly in Republic of N. Macedonia.* EC Dental Science, 2025;24(1):1-10. ISSN 2573-8771 (IF: 2.746). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35761

Евалуација на трудот: Овој труд го потенцира значењето на преостанатите присутни заби во устата и дефиницијата за оптимално орално здравје преку присутни 20 заби, нивниот распоред и функционална вредност. Испитувањето е изведено врз 118 испитаници кои се институционализирани лица над 65 годишна возраст во Р. Македонија, кај кои се изведени орално-хируршки екстракции, сумирани преку ДМФТ индексот.

Трудот има научна и стручна вредност.

6. Petrovski Mihajlo, Stojanovic Simona, Petrovic Simona, Mladenovski Marko, **Nikolovski Bruno**, Stavreva Natasa, Veljanovski Darko, Apostoloski Pavle (2024). *Assessment of periodontal status among patients with fixed prosthetic reconstructions.* Acta Stomatologica Naissi, 2024;40(9):2863-2872. ISSN 1820-1202 (IF: 0.003). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36013

Евалуација на трудот: Во овој труд се презентирани пародонталните и орални индекси и предиспонирачки фактори присутни кај пациенти со фиксно-протетски конструкции. Мерени се длабочината на пародонталните џебови, загуба на клинички припој, гингивална рецесија и коскена ресорпција и нивна асоцираност со орално-хигиенските навики кај пациентите.

Трудот има научна и стручна вредност.

7. Pejkovska Shahpaska Budima, Rusevska Biljana, Markovska Arsovska Mirjana, **Nikolovski Bruno**, Zlatanovska Katerina, Zarkova Atanasova Julija, Kovacevska Ivona, Sylejmani Mimoza, Pejkovska Ana, Janceska Georgievska Tatjana (2024) *Comparison of two diagnostic imaging techniques for diagnosing synovial chondromatosis of the temporomandibular joint.* Journal of Morphological Sciences. JMS 2024;7(2):98-102. https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34957

Евалуација на трудот: Овој труд претставува пример за значењето на опсежната анализа на сите клинички и параклинички параметри при поставувањето на дијагноза. Темелната анализа на параклиничките иследувања и систематската диференцијална дијагноза довеле до успешно дијагностицирање на синовијална хондроматоза во виличниот зглоб кај 42-годишен пациент, со исклучително ретка рентгенолошка презентација и целосно отсутна симптоматологија.

Трудот има научно-стручна и апликативна вредност.

8. Pejkovska Shahpaska Budima, Ambarkova Vesna, Solev Gjorgji, **Nikolovski Bruno, Sulejmani Mimoza, Rusevska Biljana,** Mirceva Elena, Ivkovska, Tamara (2024) *A Case of a Large Irritation Fibroma - Etiology, Diagnosis and Treatment in a Patient.*EC Dental Science. 2024;23(9):1-7 (IF: 2.746). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34601

Евалуација на трудот: Во овој труд авторите презентираат случај на голема фиброматозна промена во форниксот од максиларниот алвеоларен гребен како резултат на континуирана траума. Случајот е 67 годишен пациент со бројни коморбитети, каде е успешно изведена орално-хируршка интервенција, а по патохистолошката анализа потврдена е бенигната природа на ткивната промена.

Трудот има научна, стручна и апликативна вредност.

9. Trpevska Vesna, Dimova Cena, Mijoska Aneta, **Nikolovski Bruno**, Evrosimovska Biljana (2024). TMJ *dysfunction management using occlusal splint therapy.* Proceedings of the International Scientific Conference in Dentistry 2024 Novi Sad. pp. 32-35. https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35311

Евалуација на трудот: Нарушувањата во функцијата на виличниот зглоб се одразува и врз физиолошкиот развој и функција на зглобните лигаменти и околни мускули. Терапијата е интердисциплинарна и вклучува конзервативен, ортодонтски и хируршки третман, а пример е и обработениот случај кај пациент каде што се извршува проценка на употребата на оклузален сплинт со репозиционирање на мандибулата во центрична оклузија кое резултира со релаксација на хиперактивноста на m. pterigoideus lateralis и ретропозиционирање на артикуларниот диск.

Трудот има научна, стручна и апликативна вредност.

10. Bajrami Muhamet, Stojanova Irena, Markovska Arsovska Mirjana, Spirov Vancho, **Nikolovski Bruno** (2024) *Radicular cyst of the mandible: case report.* Apolonia Journal of Dentistry, 2024;2(54-55):72-78. ISSN 1857-6087. https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34528

Евалуација на трудот: Во овој труд е презентиран случај на радикуларна циста во долната вилица кај 21-годишен пациент, кој презентира болка во мандибуларниот фронт. РТГ верифицирана е јасно ограничена радиолуценција, а изборот на третман е енуклеација на цистата и успешно излекување по спроведеното постоперативно следење.

Трудот има научно-стручно и апликативно значење.

11. Pejkovska Shahpaska Budima, **Nikolovski Bruno,** Pejkovska Ana, Mijoska Aneta, Jusufi Gazmend, Jusufi Osman (2024) *Digitally Designed Stabilization Splint of a Patient With BRUXISM - A Case Report.* Apolonia Journal of dentistry 2024;25(52-53):48-55 ISSN 1857-6087. https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34043

Евалуација на трудот: Бруксизам како парафункционална навика, исто како и бројни темпоро-мандибуларни дисфункции, можат да бидат причина за третман, но истовремено и последица на претходна несоодветна терапија. Во овој труд е прикажан пример кога бруксизмот настанал кај пациент по завршено ортодонтско лекување, придружен со болки во вратот, темпоралните регии, главоболка, лимитарно отворање на устата и континуирана потреба од аналгетици. Новиот пристап во лекување на оваа непосакувана последица се состои во темелна анализа, дигитално планирање и изработка на стабилизациони сплинтови како времена тераписка постапка се до исполнување на условите за изработка на трајно решение.

Трудот има научно и стручно значење.

12. Aleksova Pavlina, Sali Ferija, Aliu Adem, **Nikolovski Bruno, Radojkova-Nikolovska Vera,** Nastov Nebojsa (2023) *Changes in the dental pulp calcifications with a lamellar concentric structure and calcifications with an amorphous to finely granular structure.* Journal of Morphological Sciences JMS, 2023;6(2):9-15. ISSN 2545-4706. https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/32532

Евалуација на трудот: Авторите во овој труд ги испитуваат промените во денталната пулпа со калцификации со различна структура. Испитувањето е изведено кај 40 пулпи од екстрахирани заби без пулпална патологија и 60 пулпи со дијагноза хроничен пулпитис. По пат на светлосна микроскопија и хистохемиско боење, дојдено е до заклучок дека пулпите кои содржат нодуларни калцификации демонстрираат одреден степен на конгестија на крвните садови, за разлика од дисперзираните и неправилно обликуваните калцификации.

Трудот има научно, стручно и апликативно значење.

13. Sukov Atanas, Pejkovska Shahpaska Budima, **Nikolovski Bruno,** Spirov Vancho, Jusufi Osman, Jusufi Gazmend (2023) *Contemporary prostheic functional – aesthetic rehabilitation of a patient with multidisciplinatory approach.*Apolonia. 2023;1(50-51):66-73 ISSN 1857-6087. https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/32055

Евалуација на трудот: Овој труд ја презентира мултидисциплинарноста во пристапот и третманот на случаи со функционална и естетска компромитација. Кај 28-годишен пациент со утврдена ортодонтска аномалија, по подредување на забите и воспоставување на правилен меѓувиличен сооднос, изведена е орално-хируршка интервенција за клиничко продолжување на коронките кај забите носачи на идната протетска конструкција.

Трудот има научно, стручно и апликативно значење.

Листа на научни и стручни трудови со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор – трудови од областа - од реден број 14-48:

14. Nikolovski Bruno, Evrosimovska Biljana, Atanasova Sandra, Longurova Natasa, Zarkova-Atanasova Julija, Radojkova-Nikolovska Vera, Kovacevska Ivona, Pejkovska Shahpaska Budima, Petkov Marjan, Zlatanovska Katerina (2026) *Laser assisted lip repositioning for rebalancing of asymmetrical gummy smile.* In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25-28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5.9) (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38541

Евалуација на трудот: Во овој труд авторите прикажуваат случај каде асиметричната и прекумерно видлива гингивална насмевка може успешно да се коригира со репозиционирање на горната усна, каде што хируршките инцизии се изведуваат со помош на ласерската технологија.

Трудот има научно, стручно и апликативно значење.

15. Radojkova-Nikolovska Vera, **Nikolovski Bruno**, Atanasova Sandra, Zarkova Atanasova Julija, Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, Petrovski Mihajlo, Arsovski Ljupka, Spirov Vancho (2026) *Methods and techniques for diagnosis in oral oncology.* In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25-28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5.9) (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38543

Евалуација на трудот: Оралниот сквамозен карцином е поле на континуирано истражување, поради своите особености и различната клиничка презентација. Овој труд ги разгледува постоечките и најновите технологии кои овозможуваат визуализација на раните промени на оралната слузница како што се хемилуминисценција, автофлуоресценција, рефлективна конфокална микроскопија, ласерска ендомикроскопија и микродисекција, оптичка томографија и др.

Трудот има научно и стручно значење.

16. Petrovski Mihajlo, Petrovic Milica, **Nikolovski Bruno, Veljanovski Darko, Papakoca Kiro, Arsovski Ljupka** (2026) *Dentist's perspectives regarding periodontal preparation prior dental implantation.* In: International Dental Congress - Dental Naissa'26, 6-8 Feb 2026, Niš, Serbia. Abstract Book "Dental Naissa Congress" 182-183 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38144

Евалуација на трудот: Оралниот сквамозен карцином е поле на континуирано истражување, поради своите особености и различната клиничка презентација. Овој труд ги разгледува постоечките и најновите технологии кои овозможуваат визуализација на раните промени на оралната слузница како што се хемилуминисценција, автофлуоресценција, рефлективна конфокална микроскопија, ласерска ендомикроскопија и микродисекција, оптичка томографија и др.

Трудот има научно и стручно значење.

17. Arsovski Ljupka, Papakoca Kiro, Rogoleva Gjurovski Sonja, Toneva Stojmenova Verica, Veleska-Stefkovska Daniela, Carceva-Salja Sofija, **Nikolovski Bruno** (2025) *Difference between classes of implants and their surface contamination.* In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09-12 Sept 2025, Shanghai, China. IDJ 2025;75(1):37 ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster). https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105673, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36744

Евалуација на трудот: Целта на ова истражување е да се направи разлика помеѓу површината на денталните импланти од висока и ниска класа (две испитувани групи од 20 импланти), со употреба на скен електронска микроскопија и енергетска дисперзивна спектроскопија, кои обезбедуваат квалитативни и квантитативни податоци за хемискиот состав на примероците, т.е. потврда за присуство и количина на одделни хемиски елементи на нивната површина за време на чистењето на имплантите пред да се пуштат во употреба.

Трудот има научно и стручно значење.

18. Petkov Marjan, Zarkova Atanasova Julija, Trpevska Vesna, Veleska-Stefkovska Daniela, Stojanovic Mihael, Eftimoska Marina, Radojkova-Nikolovska Vera, **Nikolovski Bruno, Jurukovska Sotarovska Vesna, Mijoska Aneta** (2025) *Contemporary digital treatment of resorbed avulsed maxillary incisors: multidisciplinary approach.* International Dental Journal, 2025;57(1):264-265. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Oral presentation). https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105229, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36731

Евалуација на трудот: Во овој труд презентиран е случај на авулзија на траен максиларен инцизив кај 17-годишен пациент, чиј заб бил имедијатно реплантиран. По осум години следење, поради евидентирана коренска ресорпција, наложена била потреба од екстракција, а истата била придружена со аугментациска процедура со употреба на коскен графт и ресорптивна мембрана. Во втора фаза изведено е вградување на дентален имплант, а врз него, на крајот естетска протетска реставрација, планирана и добиена со дигитално скенирање и 3Д отпечатување. Тука се истакнува мултидисциплинарниот пристап во третманот на денталните трауматски повреди.

3 Трудот има научно и стручно значење.

20. Stevkovska-Cvetkovska Elizabeta, Atanasova Sandra, Domlevska Aleksandra, Kovacevska Ivona, **Nikolovski Bruno, Evrosimovska Biljana, Zlatanovska Katerina, Terzievska Aneta, VeleskaStevkovska Daniela, Longurova Natasa** (2025) *Platelet-Rich Fibrin's effect on wound healing after apicotomy.* International Dental Journal, 2025;57(1):135-136. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster). https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105941, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36732

Евалуација на трудот: Оваа студија има за цел да ја демонстрира супериорноста на PRF во процесот на заздравување по хируршки интервенции (апикотомија) како третман на хронични периапикални воспалителни процеси кај двајца пациенти на возраст од 16 и 48-годишна возраст.

Трудот има научно и стручно значење.

21. Nikolovski Bruno, Veljanovski Darko, Rogoleva Gjurovski Sonja, Terzievska Aneta, Radeska Elena, Gigovska Arsova Ana, Domlevska Aleksandra, Evrosimovska Biljana, Radojkova-Nikolovska Vera, Susak Zoran (2025) *Pre-prosthetic laser surgery versus single tooth implant in hypodontic case.* International Dental Journal, 2025;57(1):133-134. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster). https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105934, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36729

Евалуација на трудот: Овој труд презентира случај со хиподонција на максиларен латерален инцизив кај возрасен пациент и изборот на реставративна опција помеѓу имплантација наспроти ласерски реконтурирани меки ткива и изработка на мостовска конструкција.

Трудот има стручно и апликативно значење.

22. Veljanovski Darko, Petrovski Mihajlo, Susak Zoran, Spirov Vancho, **Nikolovski Bruno, Papakoca Kiro, Baftijari Denis**. *The effect of soft tissue augmentation on clinical outcomes in implants placed in healed mandibular sites with thin (< 1.5 mm) buccal bone.* Journal of Clinical Periodontology, 2025;52(28):349-350. ISSN 0303 – 6979 (IF: 5.8) (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35982

Евалуација на трудот: Целта на оваа проспективна студија е да се проценат клиничките резултати кај дентални импланти одложено поставени во заздравени места (екстракциони рани) во долната вилица со букална коска потенка од 1,5 mm по поставувањето на имплантот и истовремено аугментирани само со графт од меко ткиво.

Трудот има стручно и научно значење.

23. Nikolovski Bruno, Petrovski Mihajlo, Radojkova-Nikolovska Vera, Gigovska Arsova Ana, Evrosimovska Biljana, Veljanovski Darko, Belazelkovska Grezlovska Ana, Spirov Vancho, Radeska Elena, Terzievska Aneta, Pejkovska Shahpaska Budima. *Gum recontouring in case of maxillary lateral incisor hypodontia.* Journal of Clinical Periodontology, 2025;52(28):467-468. ISSN 0303 – 6979 (IF: 5.8) (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35981

Евалуација на трудот: Целта на оваа проспективна студија е да се проценат клиничките резултати кај дентални импланти одложено поставени во заздравени места (екстракциони рани) во долната вилица со букална коска потенка од 1,5 mm по поставувањето на имплантот и истовремено аугментирани само со графт од меко ткиво.

Трудот има стручно и научно значење.

24. Terzievska Aneta, Veleska-Stefkovska Daniela, **Nikolovski Bruno**, Spirov Vancho, Radeska Elena, Nedzip Seven, Domlevska Aleksandra. *Ефективноста на втората генерација тромбоцито збогатен фибрин (PRF) во третманот на локализираните поединечни гингивални рецесии Miller I и II во однос на субепителијален сврзноткивен графт (SCTG) преку компаративна анализа на постоперативните клинички периодонтални параметри.*10. Конгрес на Македонско стоматолошко друштво, 18-21 Sept 2025, Ohrid, Macedonia. Книга со апстракти „Иднината на совршеност во стоматологијата" 196-197 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38353

Евалуација на трудот: Во овој труд се врши евалуација и компарација на клиничката ефикасност на CAF+PRF комбинираната техника во однос на SCTG-CAF техниката, во третманот на локализираните поединечни гингивални рецесии Miller I и II, преку компарацијата на вредностите на периодонталните клинички параметри мерени предоперативно и 1 месец постоперативно.

Трудот има стручно и научно значење.

25. Nikolovski Bruno, Gigovska Arsova Ana, Evrosimovska Biljana, Spirov Vancho, Petrovski Mihajlo, Pejkovska Shahpaska Budima, Terzievska Aneta, Radeska Elena (2025) *Clinical protocols for treatment of oroantral defects.* In: 10th Congress of the Macedonian Dental Society, 18-21 Sept 2025, Ohrid, North Macedonia. Abstract Book "The future of excellence in dentistry" 134-135 (Oral presentation). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38095

Евалуација на трудот: Постоење и примена на клинички протокол кој ќе има за цел да обезбеди стандардизиран пристап за дијагноза, класификација и управување со ОАК, респектирајќи ги достапните литературни податоци,

претставува императив за предвидливост на хируршките техники, мерливост на успехот и долготрајност на третманот.

Трудот има стручно и научно значење.

26. Gigovska Arsova Ana, Evrosimovska Biljana, **Nikolovski Bruno, Bajrami Faton** (2025) *Пиезоелектрична остеотомија и регенерација со PRF при ендодонтска хирургија на мултипнихронични периапикални лезии – приказ на случај.* In: 10th Congress of the Macedonian Dental Society, 18-21 Sept 2025, Ohrid, North Macedonia. Книга со апстракти "Иднината на совршеност во стоматологијата" 190-191 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38094

Евалуација на трудот: Авторите презентираат успешен третман на хроничен периапикален пародонтит кај ендодонтски третирани заби со помош на апикална хирургија изведена со пиезохируршка техника и употреба на тромбоцитно збогатен фибрин (PRF).

Трудот има стручно и научно значење.

27. **Nikolovski Bruno**, Zlatanovska Katerina, Zarkova Julija, Petrovski Mihajlo, Longurova Natasa (2025) *Simplifying the surgical management of hypodontia.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. Abstract Book 381-382 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35928

Евалуација на трудот: Вградување на дентален имплант претставува остварливо и ефикасно решение за менаџирање на состојба со хиподонција, особено во случаи на отсутни максиларни латерални инцизиви. Со соодветен предимплантолошки преглед, анализа и планирање, денталните импланти можат значително да го подобрат квалитетот на живот кај лицата со хиподонција.

Трудот има стручно, научно и апликативно значење.

28. Markovski Spasovska Slagjana, Papakoca Kiro, Stojanova Irena, Markoska Mirjana, Spirov Vancho, **Nikolovski Bruno** (2024) *Epulis fibrosis in mandible - a case report.* In: 3rd Congress on Oral and Implant Surgery with International participation, 3-5 Oct 2024, Skopje, Macedonia. Abstract Book 115-116 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35776

Евалуација на трудот: Кај 65-годишна пациентка нотирано е присуство на туморска формација во регијата на вториот лев премолар во долната вилица. Изборот на третман бил екстракција на забот во проекција на ткивната промена и нејзина елиминација. Земениот биоптичен примерок по задолжителната патохистолошката анализа покажал карактеристики на фиброзен епулис.

Трудот има научна и стручна важност.

29. Veljanovski Darko, **Nikolovski Bruno**, Petrovski Mihajlo, Stefanovikj Bojana, Abdul Melisa (2024) *Употреба на биоразградлива мембрана за регенерација на коскен дефект пред имплантирање - приказ на случај.* 3 Конгрес на Здружението на специјалисти по орална хирургија имплантологија, 3-5.10.2024, Скопје. Книга на апстракти 32-33 (усна презентација). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34941

Евалуација на трудот: Регенеративните постапки кај инсуфициентните алвеоларни гребени изведени пред поставување на денталните импланти овозможува негово правилно позиционирање и подобра протетска конструкција. Новата биоразградлива магнезиумска мембрана има специфични својства што го менува пристапот кон водена коскена регенерација како клинички концепт.

Трудот има научна и стручна важност.

30. Gigovska Arsova Ana, **Nikolovski Bruno**, Evrosimovska Biljana, Josifov Daniel, Ristevska Nada, Zivkovic Nadezda (2024) *Guided bone regeneration using xenograft and magnesium membrane for large bone and soft tissue defects in the anterior maxilla: a case report.* In: 3rd Congress on Oral and Implant Surgery with International participation, 3-5 Oct 2024, Skopje, Macedonia. Abstract Book 93-94 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35773

Евалуација на трудот: Функционалното рехабилитирање во фронтална максила е неизбежно условено и со естетско коригирање на дефицитот на меките и тврдите коскени ткива. Кај 38-годишен пациент со напредната пародонтопатија која ги зафаќа горните десни инцизиви, стадиум III, степен Б, по екстракцијата, изведена е насочена ткивна регенерација со употреба на ксенографт и магнезиумска мембрана.

Трудот има научна и стручна важност.

31. Evrosimovska Biljana, **Nikolovski Bruno**, Terzievska Aneta, Gigovska Arsova Ana, Peeva-Petreska Marija (2024) *Surgical treatment of oroantral communication with PRF.* In: 3rd Congress on Oral and Implant Surgery with International participation, 3-5 Oct 2024, Skopje, Macedonia. Abstract Book 89-90 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35772

Евалуација на трудот: Во овој труд се истакнува позитивниот ефект на ПРФ чеп и ПРФ мембраната како метод на избор при затворање на ороантралните комуникации настанати по екстракција на максиларни молари. Потврда за успешност на третманот претставува клиничкиот наод следен на 1-ви, 7-ми и 14-тиот ден постоперативно, како и РТГ верификацијата 2 месеци потоа кога е присутно формирање на ново коскено дно и репарација на Шнајдеровата мембрана на максиларниот синус.

Трудот има научна, стручна и апликативна важност.

32. Evrosimovska Biljana, Gigovska Arsova Ana, Jurukovska Sotarovska Vesna, **Nikolovski Bruno**, Jovanovski Saso (2024) *The relation between maxillary sinus floor and posterior maxillary teeth.* In: 3rd Congress on Oral and Implant Surgery with International participation, 3-5 Oct 2024, Skopje, Macedonia. Abstract Book 48-49 (Oral presentation). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35771

Евалуација на трудот: Во ова истражување авторите ја детерминираат близината на корените на максиларните бочни заби со дното на максиларниот синус, како и да се утврди корелацијата на радиолошките наоди и софтверските мерења со планираниот орално-хируршки третман. Добиените податоци од 40 испитувани пациенти, статистички обработени, презентираат поголема предиспозиција за појава на ОАК кај машкиот пол, кај дури 40%.

Трудот има научна, стручна и апликативна важност.

33. Veljanovski Darko, Petrovski Mihajlo, **Nikolovski Bruno**, Stefanovikj Bojana, Abdul Melisa (2024) *The use of biodegradable magnesium membrane for regeneration of bony deffect before implant placement.* 3rd Congress on Oral and Implant Surgery with International participation, 3-5 Oct 2024, Skopje, Macedonia. Abstract Book 32-33 (Oral presentation). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35734

Евалуација на трудот: Во овој труд се истражуваат одржливоста и оправданоста на употребата од мини дентални импланти како поддршка за парцијална мобилна протеза. Кај 84 пациенти со беззабост од класа 1 и 2 по Кенеди, и атрофија на алвеоларните гребени до димензија не поголема од 4,5

мм, поставени се мини импланти подоцна оптоварени со мобилна протеза. Постимплантолошкото следење документира стапка на успех од 95,3% и назначена маргинална коскена ресорпција пропорционална со возраста на пациентите.

Трудот има научна, стручна и апликативна важност.

34. Stojanova Irena, Markovska Arsovska Mirjana, Bajrami Muhamet, Spirov Vancho, **Nikolovski Bruno** (2024) *Association between the presence of odontogenic inflammatory cysts and systemic immune response before and after their surgical therapy.* In: 3rd Congress on Oral and Implant Surgery with International participation, 3-5 Oct 2024, Skopje, Macedonia. Abstract Book 101-102 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35455

Евалуација на трудот: Во оваа студија обработувана е асоцираноста на присуство на одонтогени инфламаторни вилични цисти со системскиот имун одговор кај испитаниците. Истражувањето е изведено кај 63 пациенти со присутни одонтогени инфламаторни цисти систематизирани во 3 групи: радикуларни, резидуални и пародонтални цисти, кај кои е евалуирано нивото на имуноглобулините ИгА, ИгМ и ИгГ пред и еден месец по интервенциите.

Трудот има научна, стручна и апликативна важност.

35. **Nikolovski Bruno**, Zlatanovska Katerina, Zarkova-Atanasova Julija, Longurova Natasa, Petrovski Mihajlo, Susak Zoran, Spirov Vancho, Pejkovska Shahpaska Budima, Trpevska Vesna, Naskova Sanja, Papakoca Kiro, Purde Selis (2024) *Soft-tissue contour changes after the socket shield technique.* In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):52 (IF: 3.2) (Oral presentation) , https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.728, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34872

Евалуација на трудот: Во оваа студија е извршена анализа на дебелината на букалната коскена ламина и букалниот аспект на гингивата по екстракција на максиларни централни инцизиви, по пат на компарација на дигитално земените отпечатоци конвертирани во формат на stl. датотеки.

Трудот има научна, стручна и апликативна важност.

36. **Nikolovski Bruno,** Radojkova-Nikolovska Vera, Evrosimovska Biljana, Spirov Vancho, Petrovski Mihajlo, Rogoleva Gjurovski Sonja, Susak Zoran, Zlatanovska Katerina, Trpevska Vesna, Mijoska Aneta, Zarkova Julija, Longurova Natasa (2024) *Diagnostic dilemma in a non-healing ulcer of the tongue.* In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):243-244 (IF: 3.2) (Poster). https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.123, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34870

Евалуација на трудот: Авторите ги истакнуваат дилемите при дијагностика на хроничните солитарни улцери во усната празнина, земајќи ја предвид нивната етиологија, еволуција и клиничка презентација. По едномесечно присуство на неизлекувачка улцеративна лезија на јазик, изведена е инцизиона биопсија, ткивно боење и имунохистохемиска анализа на примерокот за прецизна дијагноза и типизација.

Трудот има научна и стручна важност.

37. Evrosimovska Biljana, Jurukovska Sotarovska Vesna, Petkov Marjan, **Nikolovski Bruno** (2024) *Management and protocols for oral surgical interventions in older patients.* In: 34th Annual Congress of European College of Gerodontology (ECG), 6-7 June, 2024, School of Dental Medicine, University of Belgrade.Abstract Book 59-60 (Oral presentation). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34856

Евалуација на трудот: Оваа студија го опишува орално-хируршкиот третман планиран кај постари лица, вклучувајќи ја предоперативната проценка и потребните мерки за оние со специфични состојби и болести. Објаснет е преглед на процедуралните аспекти и дијагнози, како што се остеорадионекроза и остеонекроза асоцирана со медикаменти, како и мерките што можат да се земат предвид за намалување на веројатноста за неповолен исход.

Трудот има научна и стручна важност.

38. Nikolovski Bruno, Radeska Elena, Gigovska Arsova Ana, Pejkovska Shahpaska Budima, Evrosimovska Biljana, Radojkova-Nikolovska Vera (2024) *Современи трендови во производството на оптуратори за затворање на орназална фистула по третман на расцеп на непце.* In: II MacedonianPedodontic Congress, 30 May - 01 June 2024, Skopje. Книга на апстракти 76-77 (постер).. https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34256

Евалуација на трудот: Во овој преглед од литературата се обработени новите современите трендови во унапредување на производството на обтуратори, со посебен акцент на дигиталното дизајнирање и 3D печатење.

Трудот има научна и стручна важност.

39. Evrosimovska Biljana, Terzievska Aneta, **Nikolovski Bruno,** Gigovska Arsova Ana, Trpevska Vesna (2024) *Management of Miller's II Class gingival recession with PRF membrane and subepithelial connective tissue graft combination.pdf.* In: 28th BaSS Congress, 25-27 Apr 2024, Budva, Montenegro. Abstract Book 139-140 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34206

Евалуација на трудот: Целта на овој извештај е да се претстави случај на гингивална рецесија од класа II по Милер третиран со субепителен графт од сврзно ткиво (SCTG) и PRF мембрана, каде што се потврдува потенцијалот на PRF за зголемување на дебелината на гингивата и нивото на клинички припој, подобрување на заздравувањето на меките ткива и нивниот клиничкиот изглед.

Трудот има научна и стручна важност.

40. Spirov Vancho, **Nikolovski Bruno,** Trpevska Vesna, Mijoska Aneta, Jurukovska Sotarovska Vesna (2024) *Novel techniques of implant uncovering.* In: 28th BaSS Congress, 25-27Apr 2024, Budva, Montenegro. Abstract Book 53 (Oral presentation). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34241

Евалуација на трудот: Двофазниот пристап во имплантирањето, авторите го фаворизираат како супериорен не само во реставративните процедури над имплантите, туку и во презервација, реконструкција и менаџмент на периимплантните меки ткива како услов за долгорочен имплантен успех.

Трудот има научна и стручна важност.

41. Zlatanovska Katerina, Petrovski Mihajlo, Longurova Natasa, Apostoloski Pavle, **Nikolovski Bruno** (2024) *Assessment of Stem Cell Utilization in Routine Dental Practice.* In: 28th Congress of the Balkan Stomatological Society; "Sea, Science and Skills", 25-27 April 2024, Budva, Montenegro. Abstract Book 159 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34066

Евалуација на трудот: Во овој труд се истражува свесноста и знаењето за матичните клетки и нивната примена во стоматолошката пракса. Истражувањето спроведено кај 90 стоматолози открива 64,44% општи

познавања, 46,55% знаеле за екстракција од забни фоликули, додека 31,03% дека резервоар може да биде и папочната врвца.

Трудот има научна и стручна важност.

42. Evrosimovska Biljana, **Nikolovski Bruno,** Gigovska Arsova Ana, Trpevska Vesna, Jurukovska Sotarovska Vesna (2024) *Use of PRF to Facilitate Wound Healing After Oral Surgical Interventions in Patients With a Risk of Bisphosphonate-Related Osteonecrosis of the Jaws.* In: 28th BaSS Congress, 25-27 April 2024, Avala Resort and Villas, Budva, Montenegro. Abstract Book 54 (Oral presentation). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34077

Евалуација на трудот: Остеонекрозата на вилиците претставува сериозна компликација по орално-хируршките интервенции каде што е администрирана антиресоптивна или антиангиогена терапија. Во овој труд авторите предложуваат неколку хируршки протоколи за третман кај пациенти под ризик од остеонекроза асоцирана со бисфосфонатна терапија.

Трудот има научно-стручна и апликативна важност.

43. Brezovska Cveta, Trpevska Vesna, Evrosimovska Biljana, **Nikolovski Bruno, Simonovska Jasna** (2024) *Proper Diagnosis and Treatment Plan in TMD Patients.* In: 28th BaSS Congress, 25-27 April 2024, Avala Resort and Villas, Budva, Montenegro. Abstract Book 97-98 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34079

Евалуација на трудот: Детална компјутеризирана оклузална анализа со помош на T-scan III системот е употребена за детекција на аномалиите во загризот кои водат до нарушување на нормалната функција на виличниот зглоб. Овие софтверски изуми ја олеснуваат претхируршката подготовка и го таргетираат локусот на аномалијата во мастикаторниот систем.

Трудот има научно-стручна и апликативна важност.

44. Nikolovski Bruno, Trpevska Vesna, Belazelkovska Grezlovska Ana, Dimova Cena, Zlatanovska Katerina, Radojkova-Nikolovska Vera (2024) *Safe Harvest Rules and Recipient Bed Preparing.* In: 28th BaSS Congres, 25-27 April 2024, Avala Resort and Villas, Budva, Montenegro. Abstract Book 161 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34074

Евалуација на трудот: Во оваа студија елаборирани се факторите кои ги лимитираат можностите за брз, минимално инвазивен и предвидлив успех при хируршка корекција на гингивалните дефекти.

Трудот има научно-стручна и апликативна важност.

45. Nikolovski Bruno, Evrosimovska Biljana, Radojkova-Nikolovska Vera, Popovic-Monevska Danica, Dimova Cena, Gigovska Arsova Ana and Pesic Zoran (2024) *Optical biopsy – new diagnostic technique in dentistry.* In: International Dental Congress - Dental Naissa'24, 5-7 Apr 2024, University of Nis. Abstract Book 42-43 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34142

Евалуација на трудот: Во оваа студија авторите ги презентираат индикациите за примена на нов дијагностички метод - оптичка биопсија низ бројни стоматолошки дисциплини, како што се реставративната стоматологија, орална медицина и патологија, орална имплантологија, орална и максилофацијална хирургија, протетика и пародонтална хирургија.

Трудот има научно-стручна и апликативна важност.

46. Nikolovski Bruno, Pejkovska Shahpaska Budima, Stojanova Irena, Terzievska Aneta, Radojkova-Nikolovska Vera, Toseska Spasova Natasa, Dzipunova Biljana, Stavreva Natasa (2024) *Implant supported fractured incisor replacement.* In:

International Dental Congress - Dental Naissa'24, 5-7 Apr 2024, University of Nis. Abstract Book 52-53 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34141

Евалуација на трудот: Оваа студија носи значајни заклучоци дека почитувањето на сите хируршки протоколи и препораки како што е субкресталното позиционирање на денталните импланти, како и минимизирање на траумата врз ткивото за време на инсерцијата на имплантот кога се изведува без отворање на класично муко-периостално ламбо, се предуслов за имплантна стабилност и задоволителни естетски резултати.

Трудот има научно-стручна и апликативна важност.

47. Gigovska Arsova Ana, **Nikolovski Bruno, Evrosimovska Biljana, Gigovski Nikola** (2024) *Socket preservation following maxillary central incisor extraction utilizing xenograft and platelet-rich fibrin (PRF) – A case report.* In: International Dental Congress Naissa'24, 5-7 Apr 2024, University of Nis. Abstract Book 59-60 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34286

Евалуација на трудот: Оваа студија носи значајни заклучоци дека почитувањето на сите хируршки протоколи и препораки како што е субкресталното позиционирање на денталните импланти, како и минимизирање на траумата врз ткивото за време на инсерцијата на имплантот кога се изведува без отворање на класично муко-периостално ламбо, се предуслов за имплантна стабилност и задоволителни естетски резултати.

Трудот има научно-стручна и апликативна важност.

48. Nikolovski Bruno(2023) *Sinus aperta - предизвик за итен третман.* Меѓународен симпозиум „Ургентни состојби во стоматолошка практика", 2.12.2023, Скопје (поканет предавач). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/33302

Евалуација на трудот: Авторот ги обработува главните концепти и орално-хируршки техники во реконструкција на итните состојби или постоперативни компликации, како на пример оро-антралните комуникации, предностите и недостатоците на до тогаш познатите и во литературата опишани методи и резултати, како и последиците по примена на различни реконструктивни техники.

Трудот има научно-стручно и апликативно значење.

Листа на научни и стручни трудови со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор – трудови од сродни области - од реден број 49-73:

49. Atanasova Sandra, Carceva - Salja Sofija, Zarkova - Atanasova Julija, Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, **Nikolovski Bruno**, Prosheva Pelivanova Ljubica, Kovacevska Ivona (2026) *Harmonization of visible posterior teeth width after orthodontic treatment.* In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25-28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5.9) (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38542

Евалуација на трудот: Авторите имаат за цел да утврдат дали успешно третираните ортодонтски пациенти покажуваат слични вредности на видлива ширина на бочните заби без оглед на почетниот тип на малоклузија, како и да се процени влијанието на возраста и полот врз оваа променлива. Не е утврдена сигнификантност кај ниту една од трите испитувани групи на малоклузии, со потенцирана предност кај женскиот пол од класа 2 и негативен тренд во класа 1 кај возрасни пациенти.

Трудот има научно-стручно значење.

50. Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Atanasova Sandra, Zarkova-Atanasova Julija, **Nikolovski Bruno** (2026) *Vitalion and CBCT use in restorative dental practice.* In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25-28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5.9) (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38544

Евалуација на трудот: Во оваа студија анкетирана е фреквенцијата на употреба, задоволството и предизвиците поврзани со актуелните дијагностички методи и алатки како КОП, радиографија, Виталион, Дијагнодент и 3Д КТ помеѓу стоматолозите во Македонија.

Трудот има научно-стручно значење.

51. Zlatanovska Katerina, Prosheva Pelivanova Ljubica, Naskova Sanja, Mladenovski Marko, Azizi Fadilj, Shehapi Afrim, **Nikolovski Bruno, Atanasova Sandra, Longurova Natasa, Zarkova Atanasova Julija** (2025) *Impact of Polishing on Candida albicans Adhesion to Dental Resins.* In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09-12 Sept 2025, Shanghai, China. IDJ 2025;75(1):278 ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster). https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105267, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36723

Евалуација на трудот: Различните материјали од смола употребувани како база во денталните материјали имаат различен степен на афинитет и интеракција со Candida albicans. Видот на материјалот и методот на полирање значително влијаат на микробната адхеренција. Достапните докази сугерираат дека Candida има помала веројатност да адхерира на термопластична најлонска смола (G3) во споредба со термички стврднатите (G1) и ладно стврднатите акрилни смоли (G2).

Трудот има научно-стручно значење.

52. Zarkova Julija, Arsovski Ljupka, Radojkova-Nikolovska Vera, Prosheva Pelivanova Ljubica, Petkov Marjan, Trpevska Vesna, **Nikolovski Bruno, Longurova Natasa, Atanasova Sandra, Zlatanovska Katerina** (2025) *Evaluation of the learning curve for intraoral scanning in vivo.* International Dental Journal, 2025;75(1):46-47. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Oral presentation). https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.104149, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36999

Евалуација на трудот: Интеграцијата на интраорални скенери (IOS) ја подобрува точноста и ефикасноста на дигиталниот отпечаток, но совладувањето на овие уреди бара пракса. Разбирањето на кривата на учење е од суштинско значење за оптимизирање на програмите за обука за нови корисници.

Трудот има научно-стручно значење.

53. Radojkova-Nikolovska Vera, Papakoca Kiro, Trpevska Vesna, Pejkovska Shahpaska Budima, Zlatanovska Katerina, Zarkova-Atanasova Julija, Spirov Vancho, **Nikolovski Bruno, Petkov Marjan, Petrovski Mihajlo** (2025) *Influence of osteoporosis on periodontal health in postmenopausal women.* International Dental Journal, 2025;57(1):51-52. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster). https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.104672, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36730

Евалуација на трудот: Авторите вршат проценка на пародонталното здравје кај жени во постменопауза со дијагностицирана системска остеопороза, ги утврдуваат серумските и плунковните вредности на нивоата на половите хормони, оралните хигиенски навики, денталниот и протетски статус; и пародонталното здравје преку вредностите на гингивалните и пародонталните индекс.

Трудот има научно-стручно значење.

54. Toneva Stojmenova Verica, Naskova Sanja, Panajotu Risto, Atanasova Sandra, **Nikolovski Bruno, Arsovski Ljupka, Toneva Nikolova Aleksandra, Kovacevska Ivona, Popovska Lidija, Kokalanov Vasko** (2025) *Artificial intelligence in intact tooth model creating and strength testing.*International Dental Journal, 2025;75(6) CA4895:68-69. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster). https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.104210, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36997

Евалуација на трудот: Се поширокаата примена на вештачката интелигенција води кон постепено надополнување но и замена на традиционалните аналитички методи применувани во медицинските и стоматолошките науки. Денес, студиите за отпорност на фрактури in vitro се целосно заменети со студии со алгоритми за вештачка интелигенција. Овој начин на тестирање на цврстината на фрактурата би можел да заштеди пари и време со вредност на точното in vitro тестирање.

Трудот има научно и стручно-апликативно значење.

55. Longurova Natasa, Arsovski Ljupka, Mladenovski Marko, Nashkova Sanja, Atanasova Sandra, **Nikolovski Bruno, Stevkovska – Cvetkovska Elizabeta, Zarkova, Julija, Kovacevska Ivona, Zlatanovska Katerina** (2025) *Icon Resin Infiltration for managing dental lesions - Case report.* In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09-12 Sept 2025, Shanghai, China. International Dental Journal, 2025;75(1):238-239. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster). https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105161, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36740

Евалуација на трудот: Целта на овој труд е да се претстави клинички случај на локална емајлова хипоплазија третирана со техниката на инфилтрација со смола, при што се разгледува механизмот на дејство и клиничката постапка презентирана чекор по чекор.

Трудот има научно и стручно-апликативно значење.

56. Atanasova Sandra, Arsovski Ljupka, Longurova Natasa, Toneva Stojmenova Verica, **Nikolovski Bruno, Zarkova Atanasova Julija, Naskova Sanja, Zlatanovska Katerina, Carceva Salja Sofija, Prosheva Pelivanova Ljubica** (2025) *Assessment of Smile Index Variation Across Different Malocclusions.* In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09-12 Sept 2025, Shanghai, China. International Dental Journal, 2025;75(1):359-360. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster). https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105481, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36724

Евалуација на трудот: Индексот на насмевка е вредна карактеристика за споредување на насмевки меѓу поединци или следење на промените со текот на времето кај исто лице. Во оваа студија извршена е проценка на индексот на насмевка кај нетретирани пациенти со различни видови малоклузии.

Трудот има научно и стручно-апликативно значење.

57. Trpevska Vesna, **Nikolovski Bruno, Zarkova Atanasova Julija, Zlatanovska Katerina, Mijoska Aneta, Petkov Marjan, Kovacevski Aleksandar, Koseva Biljana, Cena Dimova, Kovacevska Gordana** (2025)*Treatment Of Class III with Facemask Therapy.* In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09-12 Sept 2025, Shanghai, China. International Dental Journal, 2025;75(1):339. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Oral presentation). https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105427, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36925

Евалуација на трудот: Во оваа студија се опишува и дискутира третманот кај пациент со скелетна малоклузија од класа III со механички ортопедски апарати. Пациент на возраст од 9 години со скелетна малоклузија од класа

III бил третиран со лицева маска Delair како специјализиран ортодонтски апарат, кој применува контролирани, континуирани сили врз лицевиот скелет, помагајќи во правилното порамнување на забите и промовирајќи оптимален развој на вилицата.

Трудот има научно и стручно значење.

58. Radeska Elena, Gjorgievska Elizabeta, Simonoska Jasna, Dimkov Aleksandar, Terzievska Aneta, **Nikolovski Bruno** (2025) *Одредување на pH вредноста и присуството на фосфати во плунка кај 8-9 годишни деца при користење на mizuha четките.* In: 10. Конгрес на Македонско стоматолошко друштво, 18- 21 Sept 2025, Ohrid. R. Makedonija. Книга со апстракти „Иднината на совршеност во стоматологијата" 94-95 (усна презентација). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38120

Евалуација на трудот: Авторите во овој труд вршат споредба помеѓу вредностите на фосфати и pH на плунката пред и по четкање на забите кај 8-9-годишни деца со Mizuha Fuji четките и мануелните четки за заби.

Трудот има научно и стручно значење.

59. Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, Zarkova Julija, **Nikolovski Bruno**, Atanasova Sandra, Naskova Sanja, Proseva Ljubica (2025) *Evaluation of dental and facial midlines among dental students.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. Abstract Book 234 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35926

Евалуација на трудот: Детерминирање на средната лицева линија и нејзино поистоветување со средните линии во двата дентални лакови било изведено кај 110 студенти по стоматологија од двата пола на возраст од 18-22 години кои никогаш не биле подложени на стоматолошки третман. Идеална фацијална медијана била регистрирана кај 60% од испитаниците, а поклопување на виличните средни линии кај 38,1%. Регистрирани биле почести левострани отстапувања.

Трудот има научно и стручно значење.

60. Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Zarkova Julija, **Nikolovski Bruno**, Atanasova Sandra (2025) *Diagnosis and treatment of dentin hypersensitivity.* In: 29th BaSS Congress, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. Abstract Book 190 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35925

Евалуација на трудот: Целта на ова истражување била да се испитаат примарните причини за преосетливост на дентинот, видот на болка поврзана со неа, забите кои најчесто се засегнати и превентивните мерки што ги препорачуваат стоматолозите.

Трудот има научно-стручно и апликативно значење.

61. Petrovski Mihajlo, **Nikolovski Bruno**, Mladenovski Marko, Zlatanovska Katerina, Veljanovski Darko, Papakoca Kiro (2025) *Assessment of dentists' knowledge about dental management of patients with epilepsy.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. Abstract Book 422 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35929

Евалуација на трудот: Главната цел на ова истражување била да се процени знаењето на стоматолозите за оралните промени и за потребите од модификации на третманот кај пациенти со епилепсија. Резултатите добиени по анкетирање на испитаниците сугерираат дека стравот од напад претставува примарна бариера што ги спречува стоматолозите да лекуваат пациенти со епилепсија.

Трудот има научно-стручно и апликативно значење.

62. Pejkovska Ristovska, Tanja and Milutinovic, Jana and Risteska-Stojanoska, Sonja, **Nikolovski Bruno** (2025) *Multidisciplinary approach to smile reconstruction: addressing aesthetic and functional needs.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. Abstract Book 246 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35927

Евалуација на трудот: Овој приказ на случај ја истакнува важноста на мултидисциплинарниот пристап кон реконструкцијата на насмевката, особено кај помлади пациенти кои се соочуваат со сложени естетски и функционални проблеми. Тој покажува како комбинацијата од конзервативен третман, дигитално-водената хирургија, употребата на дентални импланти и современите протетски изработки може да ги реши истите со успех и на долг рок.

Трудот има научно-стручно и апликативно значење.

63. Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, Zarkova-Atanasova Julija, N**ikolovski Bruno**, Naskova Sanja, Mijoska Aneta, Petrovski Mihajlo, Kovacevska Ivona, Trpevska Vesna, PejkovskaShahpaska Budima (2024) *Fracture resistance of porcelain veneers with different preparation designs.* In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):364-365 (IF: 3.2) (Poster). https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.479, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35051

Евалуација на трудот: Оваа in-vitro студија ја испитува отпорноста на кршење и начинот на настанување на дефект кај порцеланските фасети користејќи три дизајни на препарација. Од сите испитувани дизајни, како најрезистентна се истакнува препарацијата со инцизален преклоп и палатинална закосеност по аплицирана сила од дури 246,8§50,4 N.

Трудот има научно-стручно и апликативно значење.

64. Zarkova Atanasova Julija, Zlatanovska Katerina, Naskova Sanja, Longurova Natasa, **Nikolovski Bruno, Pejkovska Shahpaska Budima, Berisha Almedin, Tashkovski Hristijan, Atanasova Sandra** (2024) *Clinical comparison of crowns made with two intraoral scanners.* In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):369 (IF: 3.2) (Poster). https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.494, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36512

Евалуација на трудот: Авторите во оваа студија ги споредуваат клиничките резултати од циркониумски коронки направени за исти препарирани заби со употреба на два различни интраорални скенери.

Трудот има научно-стручно и апликативно значење.

65. Naskova Sanja, Zlatanovska Katerina, Dimova Cena, Longurova Natasa, **Nikolovski Bruno**, Zarkova-Atanasova Julija, Rogoleva Gjurovski Sonja, Toneva Stojmenova Verica (2024) *Interdependence of dental caries and salivary parameters in children.* FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):404 (IF: 3.2) (Poster). https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.1240, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35058

Евалуација на трудот: Во ова истражување предмет на анализа е врската помеѓу некои плунковни параметри и кариесот кај група испитаници со млечни и трајни заби. Кај сите 70 испитаници била одредувана инциденцата на кариес, профилот на ризик од кариес, индексот на орална хигиена и нивото на колонии Lactobacillus и Streptococcus mutans во плунката.

Трудот има научно-стручно и апликативно значење.

66. Radeska Elena, Gjorgievska Elizabeta, Pavlevska Meri, Simonoska Jasna, Radeska Ana, **Nikolovski Bruno** (2024) *Ефекти од апликација на средства за епителизација при френулектомија.* II Macedonian Pedodontic Congress, 30 May - 01 June 2024, Skopje. Книга на апстракти 54-55 (усна презентација).. https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34254

Евалуација на трудот: Во овој труд авторите вршат споредба помеѓу ласерската фрулектомија со употреба на диоден ласер, без и со употреба на средства кои би влијаеле на подобрување на епителизацијата. Најдоброто зараснување било забележано кај оние кај кои по хируршкиот третман, бил аплициран гел на база на хијалуронска киселина, која била верифицирана со цитолошкиот наод.

Трудот има научно-стручно и апликативно значење.

67. Radeska Elena, Gjorgievska Elizabeta, Simonoska Jasna, Dimkov Aleksandar, Poposki Bojan, **Nikolovski Bruno** (2024) *Одредување на pH вредноста и присуството на фосфати во плунка кај 9 - годишни деца при користење на Mizuha Fuji четките.* II Macedonian Pedodontic Congress, 30 May - 01 June 2024, Skopje. Книга на апстракти 60-61 (усна презентација).. https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34257

Евалуација на трудот: Во студијата изведена кај 114 деца на 9-годишна вредност, поделени во 3 групи, биле користени мануелни четки за заби и Mizuha Fuji четки. Одредувањето на присуството на фосфатите во плунка пред и по четкањето било направено со phosphomolybdate/uv спектрофотометриски. Вредностите на pH на плунката пред и по четкањето на забите се одредувале со помош на pH-метар LLG-pH meter 7.

Трудот има научно-стручно и апликативно значење.

68. Zarkova Atanasova Julija, Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, **Nikolovski Bruno, Tashkovski Hristijan** (2024) *Comparative Analysis of Spectrophotometric vs Visual Tooth Color Determination.* 28th congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), 25-27th April 2024, Budva, Montenegro. Abstract Book 102 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34068

Евалуација на трудот: Компаративните анализи на двете употребувани методи резултирале со просечната вредност (ΔE) за ShadePilot спектрофотометриското одредување на бојата наспроти VITA 3D Master Shade Guide во вредност од 2,6, што укажува на значајна разлика во проценката на бојата. Коефициентот на корелација помеѓу двете техники на проценка бил утврден на 0,87, што укажува на силна позитивна корелација во одредувањето на бојата.

Трудот има научно-стручно значење.

69. Denkovski Marijan, Trpevska Vesna, Mijoska Aneta, **Nikolovski Bruno** (2024) *Digital occlusal analysis in normoocclusion patients with T-Scan III System.* 28th BaSS Congress, 25-27 Apr 2024, Budva, Montenegro. Abstract Book 147 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34222

Евалуација на трудот: Овој труд е потврда за важноста и точноста на T-Scan III системот во детерминирање на точен оклузален модел, дистрибуција на оклузален контакт, центар на оклузална сила, оклузално време, време на дисклузија и точен функционален тип на оклузија.

Трудот има научно и стручно значење.

70. Toseska Spasova Natasa, Dzipunova Biljana, Radojkova-Nikolovska Vera, **Nikolovski Bruno, Spasov Zoran** (2024) *Assessment of changes in the enamel topography after debonding adhesive remnants.* International Dental Congress – Dental Naissa'24, 5-7 Apr 2024, University of Nis. Abstract Book 75-76 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34143

Евалуација на трудот: Авторите преку примена на различни методи за отстранување на остатоци од лепак ги утврдуваат промените во топографијата на емајлот, користејќи 3D стереомикроскоп и проценувајќи го индексот на грубост на површината (SRI-Surface Roughness Index) според Vidor.

Трудот има научно и стручно значење.

71. Radojkova-Nikolovska Vera, **Nikolovski Bruno, Dzipunova Biljana, Toseska Spasova Natasa, Dimova Cena** (2024) *Periodontal infection as a trigger factor for rheumatoid arthritis.* International Dental Congress - Dental Naissa'24, 5-7 Apr 2024, University of Nis. Abstract Book 71-72 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34144

Евалуација на трудот: Во ова истражување, авторите ги обработуваат потенцијалните механизми преку кои пародонталната болест може да придонесе за започнување и прогресија на ревматоидниот артритис и ги разјаснуваат моменталните ставови и можноста за постоење на причинско-последична врска помеѓу овие две чести болести кај хумаината популација.

Трудот има научно и стручно значење.

72. Stavreva Natasa, Toseska Spasova Natasa, Radojkova-Nikolovska Vera, Bajraktarova Valjakova Emilija, Mijoska Aneta, Dastevski Blagoja, Janeva Nadica, **Nikolovski Bruno, Trpevska Vesna** (2024) *Effect of Shoulder and Chamfer Marginal Design on Fracture Resistance of Zircona Crowns. an in Vitro Study.* In: International Dental Congress - Dental Naissa'24, 5-7 Apr 2024, University of Nis. Abstract Book 82-83 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34773

Евалуација на трудот: Во оваа in-vitro студија вршена е компаративна анализа на ефектот на два маргинални дизајни (со олуковидна стапалка и закосување) врз отпорноста за фрактура на бочни реставрации со циркониумско јадро. Студентовиот t-тест откри статистички значајни разлики помеѓу групите.

Трудот има научно и стручно значење.

73. Dzipunova Biljana, Murtezani L., Toseska Spasova Natasa, Radojkova-Nikolovska Vera, **Nikolovski Bruno, Dzipunova Matea** (2024) *Patients' trust in the orthodontist during the Covid-19 pandemic.* International Dental Congress - Dental Naissa'24, 5-7 Apr 2024, University of Nis. Abstract Book 77-78 (Poster). https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34140

Евалуација на трудот: Истражувањето претставува ретроспективна вкрстена студија спроведена на примерок од 192 ортодонтски пациенти од јавни и приватни стоматолошки клиники. Евалуирани се задоволството на пациентите од добиената услуга за време на пандемијата, квалитетот на комуникација со докторите и усогласеноста со мерките препорачани за време на COVID-19 кризата.

Трудот има научно и апликативно значење.

8. Одржано предавање по покана од научна институција

Предавање на специјализанти по орална хирургија на Универзитетот во

Сасари, „Universita di Sassari", Сасари, Италија, по покана на проф. д-р Џакомо де Риу, јули 2024 година.

15. Член на уредувачки одбор на научно списание

15.1 Journal of Morphological Sciences (JMS). https://www.jms.mk/jms/about/editorialTeam

15.2 Acta Scientific Dental Sciences (ASDS). https://actascientific.com/ASDS-EB.php

15.3 Balkan Journal of Dental Medicine (BJDM). https://balkandentaljournal.com/editorial-board/

15.4 Albanian Dental Journal – Revista stomatologjike Shqiptare. https://fmd.edu.al/wp-content/uploads/2021/03/bibliotekaexel.pdf

19. Член на организациски или научен одбор на научен собир

Доц. д-р Бруно Николовски бил дел од организациските и научни одбори на повеќе национални и меѓународни симпозиуми, конференции и конгреси и тоа:

19.1. "International Meet on Biotechnology-Biomaterials and Tissue engineering" 22–24.7.2024 година, Осака, Јапонија (онлајн);

19.2. III Конгрес на специјалистите по орална хирургија и имплантологија со меѓународно учество, 3-5.10.2024 година, Скопје, Македонија;

19.3. Модератор на научна сесија со поканети предавачи, III Конгрес на специјалистите по орална хирургија и имплантологија со меѓународно учество, 3-5.10.2024 година, Скопје, Македонија;

19.4. Меѓународен симпозиум „Иновативни третмани и технологии во денталната медицина: Предизвици на иднината", Дентална медицина, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев», 17.11.2024 год., Штип, РС Македонија;

19.5. 29. Балкански стоматолошки конгрес (BaSS), 24-26.4.2025, Белград, Србија;

19.6. 30. Балкански стоматолошки конгрес (BaSS) 4-7.5.2026, Солун, Грција;

19.7. Модератор на 2 научни сесии на 30. Балкански конгрес (BaSS), 4-7.5.2026 година, Солун, Грција.

21. Награди-признанија за научни постигнувања

21.1. Благодарница (Expert Diploma) од Universita degli Studi di Ferrara, Болоња, Италија, 2023 година.

21.2. Благодарница од Universita degli Studi di Sassari, Сасари, Италија, 2024 година.

21.3. Благодарница од Балканско стоматолошко друштво (БаСС), Будва, Црна Гора, 2024 година.

22. Студиски престој во странство

Доц. д-р Бруно Николовски има спроведено повеќе студиски престои и учествувал на практични курсеви и работилници на универзитети и приватни болници во Србија, Бугарија, Словенија, Хрватска, Грција, Германија, Јужна Кореа и САД.

22.1.Стоматолошки факултет при Универзитетот во Истанбул, Турција, Оддел за орална и максилофацијална хирургија кај проф. д-р Мелтем Корај, декември 2023 година.

22.2. Универзитетска клиника за максилофацијална хирургија „Azienda Ospedaliero Universitaria di Sassari" во Сасари, Италија, кај проф. д-р Џакомо де Риу, јули 2024 година.

22.3. Факултет за дентална медицина, Универзитетска клиника за орална хирургија при Клинички болнички центар – Риека, кај проф. д-р Соња Пезељ Рибариќ во Риека, Хрватска, септември 2024 година.

22.4. Учесник во ACEploration Mission на Универзитетот во Гданск, Полска, мобилност на наставнички кадар во рамки на проектот ACE2EU од 12-15.1.2026 година.

22.5. Приватна дентална клиника за орална хирургија и имплантологија «Dr. Waller», кај д-р Улрих Валер во Минхен, Германија, јуни 2026 година.

23. Рецензент на научен труд

Доц. д-р Бруно Николовски бил рецензент на 49 стручно-научни трудови:

23.1. *22 трудови* во Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences (OAMJMS) – меѓународно индексирано медицинско научно списание со отворен пристап и фактор на влијание (IF=1.12). https://oamjms.eu/index.php/mjms/aims

23.2. 5 *трудови* во *Academia Letters*, Open Access publishing initiative by Academia.edu https://www.academia.edu/

23.3. *8 трудови* во Journal of Morphological Science (JMS) - меѓународно медицинско научно списание со отворен пристап. https://www.jms.mk/jms

23.4. *2 труда* во Acta Stomatologica Naissi меѓународно индексирано медицинско научно списание со отворен пристап и фактор на влијание (IF=0.33)

23.5. ***12 трудови*** во Cureus Journal of Medical Sciences (Springer Nature) - меѓународно индексирано медицинско научно списание со отворен пристап и фактор на влијание (IF=1.3). https://www.cureus.com/

2. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИСКО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ

Доц. д-р Бруно Николовски активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Клиниката за орална хирургија, имплантологија и РТГ при ЈЗУ Стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон" во Скопје. Врши стручна дејност - специјалист по орална хирургија. Од 2024 година се овластува за едукатор и за ментор на специјализанти од областа орална хирургија (Одлука бр. 10-8141/2) и во моментов е ментор на 6 специјализанти.

Кандидатот е исклучително талентиран специјалист и научен работник од областа на оралната и максилофацијалната хирургија. Големиот број на пациенти и имплементацијата на новите технологии во денталната медицина преточени во вештини стекнати низ бројните посети на здравствени и високообразовни институции ширум светот ја потврдуваат неговата посветеност и желба за континуирано надградување.

Стручно усовршување во странство остварил со бројни студиски престои во повеќе европски центри, САД и Јужна Кореја. Особена активност кандидатот покажува во дејностите од поширок интерес.

Во изборниот период доц. д-р Бруно Николовски ги има реализирано следниве стручни и организациско-развојни активности:

14. Учесник во научен проект

14.1. Меѓународен проект од Европската комисија при ЕУ за усогласување на студиските програми за јавните и приватни стоматолошки факултети во Косово според Директивата 2005/36/EC (Позиција Senior Key Expert for alignment of the curricula for the profession of Dentists with the minimum training requirements) NEAR/PRN/2022/EA-RP/0083, Ministry of Education, Science, Technology and Innovation (MESTI), Pristina, Kosovo, 2023-2025 година;

14.2. Меѓународен проект за унапредување на заеднички цели и истражување за заеднички образовни иницијативи како дел од 6-тата ACEploration мисија насловена како «Brain, Body & Learning – Shaping Future-Ready Education in Health Sciences», во рамки на ACE²-EU European University Alliance (European Universities Initiative), Медицински универзитет во Гданск, Полска, 2026 година.

17. Елаборати и експертизи

17.1. Член на работна група за изработка на Елаборат за реакредитација на трет циклус студии - Базични и клинички истражувања во дентална медицина.

17.2. Член на работна група за изработка на Елаборат за реакредитација на прв циклус студии (англиска програма).

19. Стручни награди и признанија

19.1. Благодарница од Балканското стоматолошко друштво (БаСС) за придонес во развојот и унапредувањето на меѓународната соработка, Београд, Србија, 2025 година;

19.2. Сертификат за заслуги од Универзитетот во Ферара, Италија, 2023 година.

22. Претседател на универзитетски или владини тела

22.1. Претседател на Национална комисија за орална хирургија при Министерството за здравство на РС Македонија 2021-2024 (Одлука бр.17-5327/1 од 1.7.2021 година).

27. Член на универзитетски или владини тела

27.1.Член на Комисија при Министерството за здравство за нострификација на високообразовни дипломи стекнати во странство 2022-2024 (Одлука бр. 17-7107/1 од 15.9.2022 год.);

27.2.Член на Комисија за спроведување на постапката за доделување на лиценци за вршење здравствена дејност орална хирургија на ниво на секундарна здравствена заштита во мрежата на установи во Република Северна Македонија при Министерството за здравство на РС Македонија, 2023-2025 (Одлука бр.17-7257/1 од 30.8.2023 год.);

27.3.Член на Комисија за започнување на постапката за доделување на лиценци за вршење здравствена дејност орална хирургија на ниво на секундарна здравствена заштита во мрежата на установи во Република Северна Македонија при Министерството за здравство на РС Македонија, 2025- (Одлука бр.17-2886/1 од 3.8.2025 год.);

27.4.Заменик-претседател на Избирачки одбор во Општинската изборна комисија Центар, 24.9.2025 година;

27.5.Член на Работна група на Комисија за акредитација на Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон», Скопје, 13.1.2026 година (Решение бр. 04-85/5);

27.6.Член на работна група во Европската комисија при ЕУ за усогласување на студиските програми за јавните и приватни стоматолошки факултети во Косово според Директивата 2005/36/ЕС (Позиција: Senior Key Expert for alignment of the curricula for the profession of Dentists with the minimum training requirements).

NEAR/PRN/2022/EA-RP/0083, Ministry of Education, Science, Technology and Innovation (MESTI), 2023-2025, Pristina, Kosovo.

28. Член на факултетски орган, комисија

28.1. Член на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип;

28.2. Член на Комисија за полагање специјалистички испит од областа орална хирургија кај 5 кандидати:

28.2.1 д-р Ј.Н. (Одлука бр. 2005-72/15 од 17.2.2026 год.);

28.2.2 д-р А.А. (Одлука бр. 2005-72/5 од 17.2.2026 год.);

28.2.3.д-р И.В. (Одлука бр. 2005-353/7 од 26.12.2025 год.);

28.2.4 д-р С.С. (Одлука бр. 2005-353/6 од 26.12.2025 год.);

28.2.5 д-р С.С. (Одлука бр. 2005-259/15 од 18.10.2024 год.).

28.3. Член на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања – доцент за наставно-научната област *орална хирургија* кај 1 кандидат - ас. д-р Љ.А. (Одлука бр. 2002-123/4 од 9.4.2026 год.);

28.8. Член на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања – доцент за наставно - научната област *орална хирургија* и *максилофацијална хирургија* кај 1 кандидат - ас. д-р С.Р.Ѓ. (Одлука бр. 2002-34/9 од 23.1.2025 год.);

28.9. Член на Рецензентска комисија за избор на наставник во насловно звање – насловен доцент / насловен вонреден професор за наставно-научната област *орална хирургија* кај 1 кандидат - д-р С.М. (Одлука бр. 22-2286/1 од 10.7.2025 год.);

28.10. Член на Изборна комисија за спроведување на тајно гласање за избор на продекан за меѓународна соработка и наука и продекан за настава на Факултет за медицински науки (Одлука бр. 2002-135/4 од 20.4.2026 год.);

28.11. Член на Изборна комисија за спроведување на постапка за тајно гласање за избор на декан на Факултет за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев» во Штип (Одлука бр. 2002-154/4 од 12.6.2025 год.);

28.12. Претседател на Комисија за одбрана на дипломски труд на прв циклус на студии (И.И. забен техничар – протетичар, Одлука бр.2003-76/4 од 13.3.2024 год.);

28.13. Член на Комисија за одбрана на дипломски труд на прв циклус на студии (К.Т. забен техничар – протетичар, Одлука бр. 2003-317/4 од 18.12.2024 год.);

28.14. Член на Комисија за одбрана на дипломски труд на прв циклус на студии (Е.Р. доктор по дентална медицина, Одлука бр. 2003-203/3 од 23.6.2026 год.).

29. Член на институтски орган, комисија

29.1. Член на Комисија за доделување лиценци за вршење на здравствена дејност орална хирургија на ниво на секундарна здравствена заштита во мрежата на здравствени установи во Република Северна Македонија (Министерство за здравство на РСМ).

29.2. Член на Работна група за превод на кохранови упатства за практикување медицина базирана на докази (Министерство за здравство на РСМ) (Одлука бр. 22-20250/1 од 1.2.2024 година).

29.3. Во 2017 година, избран е за делегат од Република С. Македонија во Балканското стоматолошко друштво (БаСС).

29.4. Обвинител при Стоматолошката комора на Македонија (СКМ), 2017-2023 година.

29.5. Претседател на Комисија за спроведување постапка за сторена повреда (Решение бр. 14-1047/3, Решение бр. 14-1045/3 и Решение бр.14-1046/3).

29.6. Член на Комисија за проверка на знаење (државен испит) при Стоматолошка комора на Македонија (1.11.2023, 28.6.2024, 25.2.2026).

Настава во школи, курсеви и работилници

1. Сертификат за учество на вебинар „Tips and hints for successful 3D cell model imaging", 11.10.2023 година.
2. Сертификат за учество на вебинар „Generative AI: Turning drug discovery into a technological pursuit", 12.10.2023 година.
3. Сертификат за учество на вебинар „Target selection and genome editing", 17.10.2023 година.
4. Сертификат за учество на вебинар "Deep dive into cell and gene therapy (CGT)", 19.10.2023 година.
5. Сертификат за учество на 6. Конгрес стоматолога Војводине, 20-23.10.2023 година, Нови Сад, Србија (постер презентација).
6. Сертификат за учество на вебинар „Innovative Advances in Neuroscience", 8.11.2023 година.
7. Сертификат за учество на 22. Конгрес стоматолога Србије, 8-12.11.2023 година, Београд, Србија (постер презентација).
8. Сертификат за учество на 27. BaSS congress, 9-11.11.2023 година, Истанбул, Турција (пленарно предавање / поканет предавач).
9. Сертификат за пленарно предавање на Меѓународен симпозиум „Ургентни состојби во стоматолошката практика», Скопје, 2-3.12.2023 година;
10. Сертификат за учество на Мастер програма за постдипломци на Универзитетот во Монпелје, Франција (DUCLOS program), 9.2.2024 год. (онлајн, поканет предавач);
11. Сертификат за активно учество на 28. BaSS congress, 25-27.4.2024 година, Будва, Црна Гора (усна и постер презентација);
12. Сертификат за учество на вебинар „Cancer research opportunities and advances", 16.11.2023 година;
13. Сертификат за активно учество на 29. BaSS congress, 24-26.4.2025 година, Белград, Србија (усна и постер презентација);
14. Сертификат за активно учество на Европскиот конгрес за пародонтологија и имплантологија „ËuroPerio 11", 14-17.5.2025 година, Виена, Австрија;

15. Сертификат за совладана обука со имплантниот систем Paltop, Скопје, 26.5.2025 година;
16. Сертификат за завршена обука и едукација за постава на имплантниот систем Adin, Скопје, 29.5.2025 година;
17. Сертификат за активно учество на FDI World Dental Congress 2025, 9–12.9.2025 година, Шангај, Кина;
18. Сертификат за активно учество на Светскиот конгрес IADR 2026, 23-26.3.2026 година во Сан Диего, Калифорнија, САД;
19. Сертификат за активно учество на 30. Балкански конгрес (БаСС) 7-9.5.2026 година во Солун, Грција.

Членство во научни мрежи, стручни платформи и бази на податоци (со креирани акаунти или професионални профили):

- од 2014 = **SCOPUS**. (https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57147915400)
- од 2015 = **ResearchGate** (https://www.researchgate.net/profile/Bruno-Nikolovski)
- од 2016 = **GoogleScholar** (https://scholar.google.com/citations?hl=en&view_op=list_works&gmla=AJsNF6QcB7C5yrpyEb121HouIz9uwm4C9NttX1Oq4MxyFmTFoMAsEWutvQmE_MYwM7ij0yDE9FG8dvyd7rWmbuaRaNnK3keKDLfzOVuaQxByIB_JcyIbs&user=8tIYy4gAAAAJ)
- од 2016 = **LinkedIn** (https://www.linkedin.com/in/bruno-nikolovski-a7648831/)
- од 2017 = **International Team fot Implantology – ITI** (https://www.iti.org/web/profile-33350/me)
- од 2019 = **ORCID** (https://orcid.org/0000-0003-1532-246X)
- од 2019 = **European Association for Osseointegration – EAO**
- (https://eao.org/member/dashboard/)
- од 2021 = **UGD Scholar** (https://scholar.ugd.edu.mk/bnikolovski)
- од 2023 = **Web of Science** (https://www.webofscience.com/wos/author/record/JLM-6487-2023)
- Има остварено минимум поени кои се однесуваат на целокупната актива на лицето: (НО)= 30; (НИ)= 449,595; (САОР)= 121 или **вкупно 600,595 поени.**

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Рецензентската комисија е едногласна во оцената дека со целокупната своја досегашна работа доц. д-р Бруно Николовски има особен придонес во наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и организациско-развојната дејност. Во согласност со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип и според приложената документација, кандидатот доц. д-р Бруно Николовски ги исполнува критериумите за да биде избран во наставно-научно звање *вонреден професор* и за целокупната активност во извештајниот период до 2026 година има остварено (НО)=30; (НИ)=449,595; (САОР)=121 или **вкупно 600,595 поени.**

Врз основа на приложениот материјал и изнесените податоци, според Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип кандидатот **доцент доктор Бруно Николовски да биде избран за наставник во наставно-научно звање *вонреден професор* за наставно-научната област максилофацијална хирургија и орална хирургија на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Даниела Велеска Стевковска, ред. професор, претседател, с.р.
Проф. д-р Оливер Димитровски, редовен професор, член, с.р.
Проф. д-р Зоран Пешиќ, редовен професор, член, с.р.
Проф. д-р Енис Рецеп, редовен професор, член, с.р.
Проф. д-р Киро Папакоча, редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1	Избор во звање доцент		**30**			30
	ВКУПНО					**30**
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		**Вкупно**
		број	**поени**	**број**	**поени**	
1	Монографија или научна книга (бр.2)	1	**10**			**10**
3	Научен труд објавен во списание со ИФ (втор автор) *ИФ= 2.746 (бр.5*)	1	**10** (10+2,746)			**12,746**
	Научен труд објавен во списание со ИФ (останати автори) *ИФ= 0,003 (бр.6*,8**) **ИФ=2,746	2	**5** (5+0,003)+(5+2,746)			**12,749**
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (втор автор –бр.11)	1	**6**			**6**
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (останати автори – бр.3, 4,7,9,10, 12, 13)	7	**3**			**21**
5	Труд со оригинални резултати објавен во зборник на трудови на научен собир (во земјава) (бр.24,31,32,33,34,38,58,66,67)	9	**2**			**18**
	Труд со оригинални резултати објавен во зборник на трудови на научен собир (во странство) *ИФ=5,9 **ИФ=3,7 ***ИФ=5,8 ****ИФ=3,2 (бр.15*,16,17**,20**,22***,27,25****,36***,41,43,49*,50*,51**,52**,53**,54**,56**,59,60,61,63****,64****, 65****,68, 69, 70,71, 72, 73)	29	**3** (3+5,9)+3+2x(3+3,7)+(3+5,8)+3+2x3,2+3+3+2x(3+5,9)+5x(3+3,7)+3+3+3+3x(3+3,2)+3+3+3+3+3+3			**146,4**
6	Пленарно предавање на научен собир (бр.48)	1	**3** 1x3=3		6	**3**
8	Одржано предавање по покана од научна институција (8)		2	1	**3**	**3**
9	Учество на научен собир со реферат во земјава (постер) (бр.26, 28, 29, 30)	4	**1**			**4**
	Учество на научен собир со реферат во странство (постер) *ИФ=5,9 **ИФ=3,7 ***ИФ=5,8 (бр.14*,19**,21**,23***,29,43,44,45,46,47,55**,62)	12	**1,5** (1,5+5,9)+2x(1,5+3,7)+(1,5+5,8)+6x1,5+(1,5+3,7)+1,5			**40,8**
	Учество на научен собир со реферат , во земјава (усно) (бр.25)	1	**1.5**			**1,5**
	Учество на научен собир со реферат во странство (усно) *ИФ=3,7 (бр.18*, 37, 40, 42, 57*)	5	**2** (2+3,7)+2+2+2+(2+3,7)			**17,4**

11	Одбранета специјализација	1	**6**			**6**
15	Член на уредувачки одбор на научно списание (СЦИ/ЦА/останати) (бр.15.1,15.2,15.3,15.4)	4	1x**4**=4 2x**2**=4 1x**1**=1			**9**
19	Член на организациски или научен одбор на научен собир, фестивал (бр.19.1,19.2,19.3,19.4,19.5,19.6,19.7)	3	**1**	4	**2**	**11**
21	Награди - признанија за научни постигнувања (бр.21.1, 21.2, 21.3)		5	3	**10** 3x10=30	**30**
22	Студиски престој во странство (бр.22.1 – 22.5)	5	**8** (еднократно)			**8**
23	Рецензент на научен труд (СЦИ/ЦА/ останати) (бр.23.1, 23.2, 23.3, 23.4, 23.5)	49	36x**2**=72 8x**1,5**=12 5x**1**=5			**89**
	ВКУПНО					**449,595**

Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		**Вкупно**
		број	**поени**	**број**	**поени**	
14	Учесник во научен проект (максимум во три проекти) (бр.14.1,14.2)		5	2	**8**	**16**
17	Елаборати и експертизи	2	**2**		4	**4**
19	Стручни награди и признанија (бр.19.1,19.2)		4	2	**8**	**16**
22	Претседател на универзитетски или владини тела (бр.22.1)	1	**10**			**10**
27	Член на универзитетски или владини тела (бр.27.1, 27.2, 27.3, 27.4, 27.5, 27.6, 27.7)	7	**5**			**35**
28	Член на факултетски орган, комисија (бр.28.1, 28.2 (28.2.1-28.2.5), 28.3, 28.4, 28.5, 28.6, 28.7, 28.8, 28.9, 28.10)	14	**2**			**28**
29	Член на институтски орган, комисија (бр.29.1, 29.2, 29.3, 29.4, 29.5, 29.6)	6	**2**			**12**
	ВКУПНО					**121**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**600,595**

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ДЕНТАЛНА ПАТОЛОГИЈА, РЕСТАВРАТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА И ЕНДОДОНЦИЈА 3.05.01.05 (ЕДЕН ИЗВРШИТЕЛ) НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ШТИП

Со Одлука бр.2002-220/7 од 13.7.2026 година донесена на 361. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 13.7.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на редовен професор за научната област *дентална патологија, реставративна стомнатологија и ендодонција (3.05.01.05)* – еден извршител на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип во состав:

- проф. д-р Ивона Ковачевска, редовен професор за наставно-научната област дентална патологија, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип – претседател;
- проф. д-р Лидија Поповска, редовен професор за наставно-научната област дентална патологија, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје – член;
- проф. д-р Вера Стојановска, редовен професор, област дентална патологија, Стоматолошки факултет, Европски универзитет во Скопје – член (професор во пензија).

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер” и „Коха“ на 2.7.2026 година и во предвидениот рок се пријави: **вонреден професор д-р Наташа Лонгурова.**

По разгледување на поднесената документација утврдивме дека кандидатката проф. д-р Наташа Лонгурова, вонреден професор на Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“, врз основа на распишаниот Конкурс, уредно, навремено и во целост ги има доставено сите документи, а Рецензентската комисија до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Вонреден професор д-р Наташа Лонгурова е родена на 1 јули 1988 година во Штип, каде што завршува основно и средно медицинско образование (насока Медицинска сестра), со континуиран одличен успех 5.00 во сите учебни години. На Стоматолошкиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје се запишува во учебната 2006/2007 година и по завршувањето на студиите, на 15.7.2011 година се стекнува со називот дипломиран доктор по стоматологија. По завршување на приправничкиот стаж и полагање на државниот испит, од Стоматолошката комора се здобива со Лиценца за самостојна работа.

Во 2011 година се запишува на магистерски студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје, под менторство на проф. д-р Снежана Иљовска. На 5.7.2012 г., со одбрана на магистерскиот труд со наслов „Компаративна студија

за поврзаноста на социо-економскиот статус, навиките за орална хигиена и денталниот морбидитет кај децата на 15-годишна возраст" се стекнува со научен степен магистер на стоматолошки науки. Од 2012 година се вработува на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип, како помлад асистент, ангажирана во наставно-образовниот процес на Студиската програма по дентална медицина и Стручните студии за забен техничар – протетичар.

Една година потоа, во 2013 г., се запишува на докторски студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје, во областа на детска превентивна, реставративна стоматологија и ортодонција, под менторство на проф. д-р Снежана Иљовска. На 5.1.2017година, со јавната одбрана на докторската дисертација под наслов „Процена на ризик-фактори и степен на дентални ерозии, проследени со евалуација на протективниот ефект на препарати со флуориди врз емајл и дентин од хемиски и хистопатолошки аспект" се стекнува со звање доктор по стоматолошки науки.

Во 2014 година се запишува на специјализација по ендодонција и реставративна стоматологија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип, под менторство на проф. д-р Ивона Ковачевска. Со полагање на специјалистичкиот испит пред тричлена комисија на 12.10.2017 година се стекнува со звање специјалист по ендодонција и реставративна стоматологија.

Во 2015 година е избрана во звање асистент-докторанд на Факултет за медицински науки – Дентална медицина при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип.

Автор е на научно-стручни трудови во домашни и меѓународни списанија, скрипта, практикум и учебник за потребите на студентите по Дентална медицина, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев" - Штип, Северна Македонија. Активно учествува на многу научни конференции и интернационални симпозиуми во земјава и странство.

Проф. д-р Наташа Лонгурова е ментор на дипломски теми на Студиската програма по дентална медицина и забен техничар – протетичар и на трет циклус на студии на студиската програма Базични и клинички испитувања во дентална медицина на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип. Таа е ментор и на специјализација по ендодонција и реставративна стоматологија на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип.

Публицирањето на професор д-р Наташа Лонгурова во доменот на учебни помагала и учебници е во форма на автор на учебник „Фокалози" и „Стоматолошки материјали 1", на скрипта „Реставративна стоматологија" и практикум со наслов „Практикум по клиничка кариологија 1". Автор е на скрипта „Дентална терапија - Ендодонција" и практикум со наслов „Практикум по клиничка кариологија 2" .

Како дел од наставничкиот кадар на Студиската програма по дентална медицина учествува во два проекти „***Процена на корелацијата на реналната калкулоза со забниот камен"*** финансиран од Универзитетот „Гоце Делчев" - Штип и ***„Употреба на хлорхексидин во реставративната стоматологија и ендодонција"*** самофинансиран. Член е на многу стоматолошки организации, работни тела и комисии при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип. Активно

се служи со англиски јазик (Cambridge Cerficate of Preliminary English - B1).

Кандидатката вонреден професор д-р Наташа Лонгурова ги исполнува законските услови за избор во наставно научно звање редовен професор:

Општи услови за избор:

- Остварен просечен успех од најмалку 8,50 на студиите на прв, втор и трет циклус студии, за секој циклус посебно: кандидатката има просек од прв циклус студии 8,93 од втор циклус 9.71 и од трет циклус 9.71 на Стоматолошкиот факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје;
- Научен степен доктор од научната област во која се избира – кандидатката е доктор по стоматолошки науки со јавната одбрана на докторскиот труд под наслов „Процена на ризик фактори и степен на дентални ерозии, проследени со евалуација на протективниот ефект на препарати со флуориди врз емајл и дентин од хемиски и хистопатолошки аспект” одбранета на Стоматолошки факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје на 5.1.2017 година;
- Претходен избор во звање – вонреден професор од научната област дентална патологија. Со Одлука број 2002-40/48 на 271. седница одржана на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, одржана на 28.1.2022 година е избрана во звањето вонреден професор на Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Северна Македонија, за наставно-научната област дентална патологија. Рефератот од Рецензентската комисија за овој избор е објавен во „Универзитетски билтен“ бр. 289 од 15.12.2021 година;
- Објавени научни трудови во референтна научна публикација:

а/ Објавени најмалку 6 научноистражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во последните пет години до датумот на објавување на Конкурсот:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Години на излегување на списанието
1	Toneva Stojmenova Verica, Kovacevska Ivona, **Longurova, Natasa,** Popovska Lidija,Redzepi Isni, Rogoleva Gjurovski Sonja	*The usage of FEA (finite element analysis) in shaping with endodontic instruments: review*	Knowledge - International Journal, Invited Scientific Papers, 50 (2022) (4). pp. 385-584. ISSN 2545-4439	2009
2	**Longurova, Natasa** and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona	*Коренски кариес - фактори на ризик, превентивни и реставративни мерки*	Knowledge – International Journal (2023) 60 (4). ISSN 1857-923X	2009
3	**Longurova, Natasa** and Zlatanovska, Katerina	*Resin infiltration of non-cavitated caries lesions: review*	Knowledge - International Journal Scientific Papers(2024) 62 (4). ISSN 1857-923X / 2545 – 4439	2009

4	**Longurova, Natasa** and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona and Atanasova, Sandra	*The possibility of using ultrasound in endodontics: Review*	Journal of Hygienic Engineering and Design (2024) 46. ISSN 1857-8489	2012
5	Stevkovska-Cvetkovska, Elizabeta and **Longurova, Natasa**	*Hyaluronic acid in dentistry*	Knowledge – International Journal (2024) 67 (4). ISSN 1857-923X 2545 – 4439	2009
6	**Longurova, Natasa** and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona and Zarkova-Atanasova, Julija	*Non-carious cervical lesions:risk factors and treatment options*	Journal of Hygienic Engineering and Design, (2025) 51 (51). ISSN 1857- 8489	2012
7	Zarkova, Julija and Zlatanovska, Katerina and Prosheva Pelivanova, Ljubica and Atanasova, Sandra and Nikolovski, Bruno and **Longurova, Natasa** and Apostoloski, Pavle	*Spectrophotometric evaluation of natural tooth color distribution across three dental shade guide systems: A cross-sectional study*	European Scientific Journal (2026) 53 (1). pp. 756-770. ISSN 1857- 7431	2011
8	**Longurova Natasa,** Nikolovski Bruno, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona Atanasova Sandra Zarkova Atanasova Julija, Kontevska Vera	*Oral focal infections and their systemic significance in dental practice*	Acta Stomatologica Naissi. https://doi.org/10.5937/asn42-65758	1984

Посебни услови за избор во редовен професор

- *Учество во научноистражувачки проекти, односно значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати*

Д-р Наташа Лонгурова била учесник во проектот: 1. Анализа и процена на каналната оптурација во зависност од техниката на гутаперка апликација (2014); 2. Процена на корелацијата на реналната калкулоза со забниот камен (2017); 3. Употреба на хлорхексидин во реставративната стоматологија и ендодонција (2020).

- *Придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници*

Со Решение бр. 08-596/4 изготвено од страна на Одбор за акредитација и евалуација на високото образование на Р.Северна Македонија е акредитиран ментор на трет циклус докторски академски студии на студиската програма Базични и клинички истражувања во дентална медицина на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Проф. д-р Лонгурова во изборниот период досега била ментор на 30-ина студенти на прв циклус студии, учествувала во голем број комисии за одбрана на дипломска работа, ментор на тројца докторанди на студиската програма Базични и клинички истражувања во денталната медицина на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

- *Рецензиран учебник, скрипта и практикум или авторско ЦД*

За потребите во наставата за предметите кои ги предава во првиот циклус на студии, проф. д-р Лонгурова е автор на следниве ракописи:

До изборот во доцент на Факултетот за медицински науки, д-р Лонгурова има издадено:

- Ковачевска Ивона, Денкова Наташа (2016) Реставративна стоматологија https://eprints.ugd.edu.mk/16374/
- Ковачевска Ивона, Денкова Наташа (2016) Практикум по клиничка кариологија 1 https://eprints.ugd.edu.mk/15646/

До изборот за вонреден професор има издадено:

- Лонгурова Наташа, Ковачевска Ивона, Атанасова Сандра, Верица Тонева Стојменова, Арсова Наташа (2020) Практикум по клиничка кариологија 2 https://eprints.ugd.edu.mk/24069/
- Лонгурова Наташа, Ковачевска Ивона (2019) Дентална терапија - Ендодонција (скрипта) https://eprints.ugd.edu.mk/22557/

Во изборниот период како вонреден професор до денес кандидатката проф. д-р Наташа Лонгурова е автор на:

- Ковачевска Ивона, Златановска Катерина, Лонгурова Наташа (2024) Стоматолошки материјали 1. Goce Delcev University, Stip, Macedonia. ISBN 978-608-277-092-5 https://eprints.ugd.edu.mk/35717/
- Лонгурова Наташа, Ковачевска Ивона, Терзиева- Петровска (2023) Фокалози-учебник. Goce Delcev University, Stip. ISBN 978-608-244-957-9 https://eprints.ugd.edu.mk/31713/

I. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Проф. д-р Наташа Лонгурова својата академска кариера ја започнува:

Во 2012 година, по одбраната на магистерскиот труд и вработувањето на Факултетот за медицински науки, Дентална медицина и Студиска програма за забен техничар протетичар при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип е избрана за помлад асистент во 2012 г., а во 2015 г. е избрана во асистент-докторанд. Од 2012 година до 2017 година е активно вклучена во практичната настава на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" - Штип (студиска програма Дентална медицина, Забен техничар протетичар).

Со Одлука бр.2002-120/8 на 181. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 18.4.2017 година, е избрана во звање доцент за научната област дентална патологија на Факултетот за медицински науки за период од 5 (пет) години. Рефератот од Рецензентската комисија за овој избор е објавен во „Универзитетски билтен" бр. 187 од 1.4.2017 година.

Со Одлука број 2002-40/48 на 271. седница одржана на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки на Универзитетот „Гоце Делчев" – Штип, одржана на 28.1.2022 година е избрана во звање вонреден професор на Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев" - Штип, Северна Македонија, за наставно-научната област дентална патологија. Рефератот од Рецензентската комисија за овој избор е објавен во „Универзитетски билтен" бр. 289 од 15.12.2021 година.

Проф. д-р Наташа Лонгурова учествува во спроведување на теоретската настава на сите три циклуси на студии.

На прв циклус студии на Факултетот за медицински науки на студиската програма Дентална медицина е ангажирана на следниве предмети:

- Клиничка кариологија 1;
- Клиничка кариологија 2;
- Фокалози;

- Стоматолошка фармакологија.

На прв циклус студии на Факултетот за медицински науки на студиската програма Стручен забен техничар-протетичар е ангажирана на следните предмети:

- Стоматолошки материјали 1;
- Реставративна стоматологија;
- Дентална терапија.

Учествува во наставата од трет циклус студии на студиската програма Базични и клинички истражувања во дентална медицина, за предмети од нејзината област:

- Системски заболувања афектирани од дентогени фокуси;
- Дентални атхезивни системи;
- Пулпа како експериментален биолошки материјал;
- Директни и индиректни естетски реставрации;
- Ендодонтски тераписки концепт на инфицирани канали ;
- Микроскопска анализа на тврдите забни ткива;
- Ултраструкурна анализа и маргинална процена во ендодонтската терапија.

Вклучена е во наставата на втор циклус студии, стручни специјалистички студии за забен техничар – протетичар на следниве предмети:

- Индиректни естетски реставрации;
- Радикс анкери.

II. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Резултат на научноистражувачката работа на д-р Наташа Лонгурова од областа на дентална патологија, реставративна стоматологија со ендодонција се голем број на објавени научни трудови во меѓународни и домашни списанија, нејзини усни излагања и постер презентации на конгреси и конференции, како во земјава така и во странство. Сите нејзини објавени научни трудови се достапни во електронска форма на е-репозиториум на УГД Штип и може да се видат на следниов линк: https://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Longurova=3ANatasa=3A=3A.html

- ***Список на досега рецензирани трудови***

Списокот на објавени трудови и активности од НИ и САОР на д-р Наташа Лонгурова при изборот во асистент-докторанд се евалуирани и бодирани во Универзитетски билтен бр. 151, 15.7.2015 г. со вкупно поени 36.5. https://www.ugd.edu.mk/documents/univerzitetski_bilten/ebilteni/11-15/2015/151/pdf/151-1.pdf

За изборот во звањето доцент, д-р Наташа Лонгурова има објавено трудови со оригинални научни резултати во меѓународни списанија со меѓународен уредувачки одбор, учествувала на повеќе научни и стручни конференции и симпозиуми. Списокот на објавени трудови на кандидатката д-р Наташа Лонгурова при изборот во доцент се евалуирани и бодирани од бр. 1 до 31 во „Универзитетски билтен“ на Универзитет „Гоце Делчев” бр. 187 од 1.4.2017 година со вкупно 172 поени. (41-52 стр.) https://www.ugd.edu.mk/documents/univerzitetski_bilten/ebilteni/16-20/2017/187/pdf/187-6.pdf

Списокот на објавените трудови се приложени и вреднувани при изборот во вонреден професор во Универзитетски билтен на Универзитет

„Гоце Делчев" бр. 289 од 1 декември 2021 година со вкупно 274 поени. https://www.ugd.edu.mk/documents/univerzitetski_bilten/ebilteni/21-25/2021/289/pdf/289-8.pdf?utm_source=chatgpt.com

Листа на трудови и активности од остварената научноистражувачка дејност на вонреден професор д-р Наташа Лонгурова, кои го доставува за избор во редовен професор, а се однесуваат на последните пет години.

Учебници и учебни помагала

- Ковачевска Ивона, Златановска Катерина, Лонгурова Наташа (2024) Стоматолошки материјали 1. Goce Delcev University, Stip, Macedonia. ISBN 978-608-277-092-5

Учебникот е рецензиран во Универзитетски билтен бр. 355 од 15.11.2024 година, http://e-lib.ugd.edu.mk/1225

- Лонгурова Наташа, Ковачевска Ивона, Терзиева- Петровска (2023) Фокалози-учебник. Goce Delcev University, Stip. ISBN 978-608-244-957-9

Учебникот е рецензиран во Универзитетски билтен бр. 316 од 15.12.2023 година, http://e-lib.ugd.edu.mk/1118

- ***Трудовите, по категории, се наведени и објаснети во продолжение***

Објавени трудови во целост – in extenso / full text - Трудови со оригинални научни резултати кои се однесуваат на областа

1. Toneva Stojmenova, Verica and Kovacevska, Ivona and Longurova, Natasa and Popovska, Lidija and Redzepi, Isni and Rogoleva Gjurovski, Sonja (2022) The usage of FEA (finite element analysis) in shaping with endodontic instruments: review. Knowledge - International Journal, Invited Scientific Papers, 50 (4). pp. 385-584. ISSN 2545-4439

Трудот е рецензиран во Универзитетски билтен бр. 303, 15 јули 2022 година *https://eprints.ugd.edu.mk/29566/*

2. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona (2023) Коренски кариес - фактори на ризик, превентивни и реставративни мерки. Knowledge – International Journal, 60 (4). ISSN 1857-923X

Евалуација на трудот: Авторите обработуваат актуелна и клинички значајна тематика од областа на превентивната и реставративната стоматологија, со посебен акцент на етиологијата, ризик-факторите, превенцијата и современите терапевтски пристапи кај коренскиот кариес. Авторите преку критичка анализа на релевантната научна литература и сопствено анкетно истражување ги прикажуваат најзначајните фактори кои придонесуваат за појава и прогресија на коренскиот кариес, како и можностите за негова превенција и третман. Трудот ја нагласува важноста од навремена дијагноза, процена на ризикот и примена на соодветни превентивни и реставративни мерки, со цел зачувување на оралното здравје кај возрасната популација. Со систематизирање на современите научни сознанија и нивната практична примена, трудот претставува значаен придонес за клиничката стоматолошка практика и има научна и апликативна важност. *https://eprints.ugd.edu.mk/32423/*

3. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina (2024) Resin infiltration of non-cavitated caries lesions: review. Knowledge - International Journal Scientific Papers, 62 (4). ISSN 1857-923X / 2545 – 4439

Евалуација на трудот: Трудот обработува актуелна тематика од областа на минимално инвазивната реставративна стоматологија, прикажувајќи сеопфатен преглед на примената на смолната инфилтрација во третманот на иницијалните кариозни лезии. Преку анализа на релевантна научна литература, авторите критички ги евалуираат индикациите, клиничката ефикасност, предностите и ограничувањата на оваа микроинвазивна метода. Трудот јасно ги истакнува придобивките од смолната инфилтрација во запирањето на прогресијата на кариесот, зачувувањето на здравите забни ткива и подобрувањето на естетскиот изглед на белите лезии. Со систематизирање на современите научни сознанија и нивната клиничка примена, трудот претставува значаен придонес за современата превентивна и реставративна стоматологија и за унапредување на минимално инвазивните терапевтски пристапи.

Трудот има научна и апликативна важност. https://eprints.ugd.edu.mk/33767/

4. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona and Atanasova, Sandra (2024) The possibility of using ultrasound in endodontics: Review. Journal of Hygienic Engineering and Design, 46. ISSN 1857- 8489

Евалуација на трудот:Трудот обработува актуелна тематика од областа на ендодонцијата, прикажувајќи сеопфатен преглед на примената на ултразвучната технологија во различните фази на ендодонтскиот третман и ретретман. Преку анализа на релевантна научна литература, авторите критички ги евалуираат предностите на ултразвукот во подобрувањето на пристапот, иригацијата, дезинфекцијата, обтурацијата, отстранувањето на интраканални пречки и ендодонтската хирургија. Трудот јасно ги истакнува клиничките придобивки од примената на современите ултразвучни техники, кои придонесуваат за поголема ефикасност, подобар квалитет и поголема предвидливост на ендодонтскиот третман. Со систематизирање на најновите научни сознанија и нивната практична примена, трудот претставува значаен придонес за современата ендодонтска практика и за унапредување на клиничките протоколи.

Трудот има научна и апликативна важност. *https://eprints.ugd.edu.mk/33969/*

5. Stevkovska-Cvetkovska, Elizabeta and Longurova, Natasa (2024) Hyaluronic acid in dentistry. Knowledge – International Journal, 67 (4). ISSN 1857-923X 2545 – 4439

Евалуација на трудот: Трудот „Hyaluronic Acid in Dentistry“ претставува сеопфатен преглед на современите сознанија за примената на хијалуронската киселина во различни гранки на стоматологијата. Преку систематска анализа на релевантна научна литература од базата PubMed, авторите ги прикажуваат биолошките својства, механизмите на дејство и клиничките придобивки од примената на хијалуронската киселина во пародонтологијата, оралната хирургија, имплантологијата, ендодонцијата, ортодонцијата и естетската стоматологија. Трудот ги истакнува нејзините антиинфламаторни, антибактериски и регенеративни својства, како и потенцијалот за подобрување

на постоперативното заздравување и клиничките исходи кај пациентите. Со критички осврт на достапните научни докази и укажување на потребата од понатамошни клинички истражувања, трудот претставува значаен придонес во промовирањето на современи биоматеријали и иновативни терапевтски пристапи во стоматолошката практика.

Трудот има научна и апликативна важност. https://eprints.ugd.edu.mk/35358/

6. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona and Zarkova-Atanasova, Julija (2025) Non-carious cervical lesions: risk factors and treatment options. Journal of Hygienic Engineering and Design, 51 (51). ISSN 1857- 8489

Евалуација на трудот: Трудот „Non-Carious Cervical Lesions: Risk Factors and Treatment Options“ обработува актуелна проблематика од областа на реставративната стоматологија, со акцент на етиологијата, ризик-факторите и можностите за третман на некариозните цервикални лезии. Авторите применуваат анкетно истражување и статистичка обработка на податоците со цел да ги идентификуваат најзначајните фактори поврзани со појавата и прогресијата на овие лезии. Резултатите укажуваат дека честата консумација на кисела храна и пијалаци, како и неправилната и агресивна техника на четкање, претставуваат најважни етиолошки фактори. Трудот има практична и научна вредност, бидејќи ја нагласува важноста на раната дијагноза, здравствената едукација и индивидуализираниот превентивен и терапевтски пристап, претставувајќи корисен придонес во унапредувањето на современата стоматолошка практика.

Трудот има научна и апликативна важност. https://eprints.ugd.edu.mk/36199/

7. Zarkova, Julija and Zlatanovska, Katerina and Prosheva Pelivanova, Ljubica and Atanasova, Sandra and Nikolovski, Bruno and Longurova, Natasa and Apostoloski, Pavle (2026) Spectrophotometric evaluation of natural tooth color distribution across three dental shade guide systems: A cross-sectional study. European Scientific Journal, 53 (1). pp. 756-770. ISSN 1857- 7431

Евалуација на трудот: Авторите обработуваат актуелна и клинички значајна проблематика од областа на реставративната стоматологија и естетската дентална медицина, со посебен акцент на објективното одредување на бојата на природните заби како значаен фактор за постигнување предвидливи естетски резултати.Авторите спроведуваат клиничко истражување со примена на спектрофотометрија како современа и објективна метода за процена на бојата на забите, со цел надминување на ограничувањата поврзани со визуелниот избор на нијанса. Во истражувањето се анализира распределбата на природната боја на максиларните централни инцизиви кај 235 испитаници, при што добиените спектрофотометриски вредности се споредуваат со три широко применувани системи за избор на боја: VITA Classical, Ivoclar Chromascop и VITA 3D-Master.Резултатите од истражувањето укажуваат на значајни разлики во распределбата на нијансите помеѓу различните системи за определување на боја, како и влијание на демографските фактори, особено возраста и полот, врз природната боја на забите. Особена вредност на трудот претставува примената на статистичка анализа за објективно согледување на варијациите во бојата и можноста за

подобрување на клиничките протоколи при естетски реставрации. Трудот има значаен придонес во современата естетска и реставративна стоматологија, бидејќи обезбедува научни сознанија за варијациите на природната боја на забите и ја нагласува важноста од користење на дигитални технологии за попрецизен избор на боја и подобрување на квалитетот на реставративните процедури.

Трудот има научна и апликативна важност. ***https://eprints.ugd.edu.mk/38540/***

8. Longurova, Natasa, Nikolovski, Bruno, Zlatanovska, Katerina, Kovacevska, Ivona, Atanasova, Sandra, Zarkova Atanasova, Julija, & Kontevska, Vera (2026). Oral focal infections and their systemic significance in dental practice. Acta Stomatologica Naissi. https://doi.org/10.5937/asn42-65758

Евалуација на трудот: Авторите обработуваат актуелна и научно значајна проблематика од областа на оралната медицина и стоматологијата, со акцент на поврзаноста помеѓу оралните фокални инфекции и нивното влијание врз општото здравје. Авторите, преку критичка анализа на современата научна литература, ги прикажуваат најзначајните извори на орални инфекции, нивните патофизиолошки механизми и можните системски последици, вклучувајќи кардиоваскуларни заболувања, дијабетес, респираторни инфекции, ревматолошки заболувања и други состојби поврзани со хронична инфламација.

Во трудот посебно се нагласува важноста на раната дијагноза, навременото санационо лекување на оралните инфективни жаришта и интердисциплинарниот пристап во грижата за пациентите, со цел превенција на можните системски компликации. Авторите ги систематизираат современите научни сознанија за улогата на стоматологот во зачувувањето на општото здравје и ја истакнуваат потребата од интегриран пристап во современата клиничка практика. Со својата актуелност, научна заснованост и практична применливост, трудот претставува значаен придонес во унапредувањето на знаењата за поврзаноста помеѓу оралното и системското здравје.

Трудот има научна и апликативна важност.

Објавени трудови во целост од други интердисциплинарни области:

9. Denkov, Nikola and Papakoca, Kiro and Longurova, Natasa (2022) Impact of platelet-rich fibrin (PRF) on mandibular third molar surgery recovery: an article review. IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 21 (11). pp. 21-23. ISSN 2279-0853

Евалуација на трудот: Трудот обработува актуелна тематика од областа на оралната хирургија, прикажувајќи критички преглед на современите научни сознанија за примената на плазма богата со фибрин (PRF) во постоперативното заздравување по хируршко отстранување на импактирани долни трети молари. Авторите, преку анализа на релевантна научна литература, ги евалуираат ефектите на PRF врз намалувањето на постоперативната болка, отокот, тризмусот, алвеоларниот остеитис и процесот на заздравување на меките и тврдите ткива. Трудот ги истакнува биолошките предности и клиничката примена на PRF како едноставна, безбедна и минимално инвазивна метода за подобрување на постоперативното закрепнување. Со систематизирање на современите научни докази и нивната практична примена, трудот претставува

значаен придонес за современата оралнохируршка практика и има научна и апликативна важност. https://eprints.ugd.edu.mk/30629/

10. Nikolovski, Bruno and Gjorsheski, Darko and Susak, Zoran and Spirov, Vancho and Zarkova, Julija and Pejkovska Shahpaska, Budima and Petrovski, Mihajlo and Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Arsovski, Ljupka (2026) Management of a dentigerous cyst in the right mandible: A case report with radiographic, histopathological and immunohistochemical insights. World Journal of Biology Pharmacy and Health Sciences, 25 (1). pp. 403-410. ISSN 2582-5542

Евалуација на трудот: Трудот „Management of a dentigerous cyst in the right mandible: A case report with radiographic, histopathological and immunohistochemical insights" обработува актуелна и клинички значајна проблематика од областа на оралната хирургија, оралната патологија и максилофацијалната медицина, со посебен акцент на дијагностиката и третманот на дентигерозните цисти како едни од најчестите развојни одонтогени цисти.

Авторите прикажуваат детален приказ на клинички случај со дентигерозна циста во десната мандибула, при што преку комбинација на клинички преглед, радиографска анализа, хистопатолошка и имунохистохемиска евалуација обезбедуваат сеопфатен увид во дијагностичкиот процес и карактеристиките на оваа патолошка промена. Посебна вредност на трудот претставува интегрираниот пристап во поставувањето на дијагнозата и изборот на соодветен терапевтски пристап, кој е од особено значење за зачувување на околните анатомски структури и постигнување оптимален клинички исход. Трудот ја нагласува важноста на прецизната радиолошка проценка, правилната хистопатолошка идентификација и примената на дополнителни имунохистохемиски методи за подобро разбирање на биолошкото однесување на лезијата. Со прикажување на современите дијагностички и терапевтски принципи, авторите придонесуваат кон подобрување на клиничкиот пристап при третман на одонтогени цисти.

Трудот има научна и апликативна важност. https://eprints.ugd.edu.mk/37626/

11. Zarkova, Julija and Zlatanovska, Katerina and Prosheva Pelivanova, Ljubica and Atanasova, Sandra and Apostoloski, Pavle and Longurova, Natasa and Nikolovski, Bruno (2026) Digitally Guided Rehabilitation Following Vertical Dimension Increase: A Case Report. IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 25 (6). pp. 39-47. ISSN 2279-0853

Евалуација на трудот: Авторите обработуваат актуелна и клинички значајна проблематика од областа на реставративната стоматологија и протетиката, со посебен акцент на комплексната рехабилитација на пациенти со изразено абење на забите, намалена вертикална димензија на оклузија (VDO) и нарушена оклузална функција. Авторите прикажуваат современ пристап кон дијагностиката, планирањето и изведувањето на реставративната терапија преку примена на дигитален работен протокол, оклузална декондиционираност со Leaf Gauge, дигитална анализа и изработка на пробен модел (mock-up) за предвидување на крајниот резултат. Преку детално прикажување на клиничкиот случај и следењето на пациентот во период од една година, авторите ја демонстрираат функционалната стабилност, естетскиот успех и предвидливоста на применетиот терапевтски протокол.

Со систематскиот приказ на современите реставративни техники и нивната клиничка примена, трудот претставува значаен придонес за унапредување на современата реставративна стоматологија и за развој на предвидливи протоколи при рехабилитација на пациенти со нарушена оклузална рамнотежа.

Трудот има научна и апликативна важност. *https://eprints.ugd.edu.mk/38493/*

Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир:

12. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona (2025) Предности и недостатоци при употреба на ласер во реставративната стоматологија и ендодонција. Third international conference ETIMA 2025, 357 (3). pp. 231-237. ISSN 978-608-277-128-1

Евалуација на трудот: Трудот обработува современа и клинички значајна тема од областа на стоматологијата, со фокус на примената на ласерската технологија во реставративната стоматологија и ендодонцијата. На јасен и систематизиран начин се прикажани различните типови ласери, нивните механизми на дејство, како и нивната примена во препарација на кавитети, дијагностика на кариес, превенција и ендодонтска дезинфекција. Посебна вредност на трудот претставува деталниот приказ на Er:YAG, Er,Cr:YSGG, Nd:YAG и диодните ласери, со нагласување на нивните предности и ограничувања во клиничката пракса. Истовремено се обработени и современи дијагностички методи базирани на ласер флуоресценција, како и нивната улога во рана детекција на кариозни лезии.Трудот има јасна структура, солидна научна основа и изразена практична апликативност, што го прави значаен придонес во современата стоматолошка литература и клиничка пракса.

Трудот има стручна и апликативна важност. *https://eprints.ugd.edu.mk/36750/*

Трудови презентирани на конгреси, конференции и симпозиуми од други интердисциплинарни области во стоматологијата

13. Toneva Stojmenova, Verica and Rogoleva Gjurovski, Sonja and Longurova, Natasa and Toneva Nikolova, Aleksandra and Kovacevska, Ivona (2022) The use of antibiotic self-medication in medical patients with endodontic treatment. In: 9th Congress of Macedonian dental society with international participation "Challenging new era in dentistry: burden and opportunities", 15-18 Sept 2022, Ohrid, Republic of North Macedonia. https://eprints.ugd.edu.mk/30210/

14. Toneva Stojmenova, Verica and Longurova, Natasa and Kovacevska, Ivona and Rogoleva Gjurovski, Sonja and Zarkova Atanasova, Julija and Zlatanovska, Katerina (2022) Ledge formation: a complication in endodontics. In: 9 th Congress of Macedonian dental society with international participation "Challenging new era in dentistry: burden and opportunities", 15-18 Sept 2022, Ohrid, Republic of North Macedonia. https://eprints.ugd.edu.mk/30214/

15. Toneva Stojmenova, Verica and Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona and Rogoleva Gjurovski, Sonja (2022) Dental care during SARS-COV-19 crisis. In: 25th Congress of Balkan Stomatological Society, 19-21 May 2022, Sarajevo. https://eprints.ugd.edu.mk/29775/

16. Toneva Stojmenova, Verica and Longurova, Natasa and Kovacevska, Ivona and Rogoleva Gjurovski, Sonja and Zarkova Atanasova, Julija and Zlatanovska, Katerina (2022) Ledge formation: a complication in endodontics. In: 9 th Congress of Macedonian dental society with international participation "Challenging new era in dentistry: burden and opportunities", 15-18 Sept 2022, Ohrid, Republic of North Macedonia. https://eprints.ugd.edu.mk/30214/

17. Toneva Stojmenova, Verica and Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona and Rogoleva Gjurovski, Sonja (2022) Dental care during SARS-COV-19 crisis. In: 25th Congress of Balkan Stomatological Society, 19-21 May 2022, Sarajevo. https://eprints.ugd.edu.mk/29775/

18. Longurova, Natasa and Toneva Stojmenova, Verica and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona (2022) Modern esthetic restorative procedures for the restoration of hard tooth tissues. In: 25th Congress of Balkan Stomatological Society, 19-21 May 2022, Sarajevo, BiH. https://eprints.ugd.edu.mk/30087/

19. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Toneva Stojmenova, Verica and Kovacevska, Ivona (2022) Примена на CAD CAM системот во реставративната стоматологија. In: 9ти Конгрес на Македонско стоматолошко друштво со меѓународно учество (МСД): Стоматологијата пред предизвиците на новото време: можности и ограничувања, 15-18 Sept 2022, Ohrid, Republic of North Macedonia. https://eprints.ugd.edu.mk/30572/

20. Longurova, Natasa and Toneva Stojmenova, Verica and Zlatanovska, Katerina and Denkov, Nikola and Kovacevska, Ivona (2022) Застапеност на употреба на ласер низ ординациите во Источна Македонија. In: 9ти Конгрес на Македонско стоматолошко друштво со меѓународно учество (МСД): Стоматологијата пред предизвиците на новото време: можности и ограничувања, 15-18 Sept 2022, Ohrid, Republic of North Macedonia. https://eprints.ugd.edu.mk/30205/

21. Zlatanovska, Katerina and Longurova, Natasa and Zarkova-Atanasova, Julija and Prosheva Pelivanova, Ljubica and Kovacevska, Ivona (2022) Fatigue failure mode of porcelain veneers with different preparation designs. In: Конгрес на македонско стоматолошко друштво со меѓународно учество (МСД) - Стоматологијата пред предизвиците на новото време: можности и ограничувања, 15-18 Sept 2022, Ohrid. (In Press) https://eprints.ugd.edu.mk/30199/

22. Zlatanovska, Katerina and Atanasova, Sandra and Longurova, Natasa and Naskova, Sanja and Dimova, Cena (2022) Etiology and prevalence of temporomandibular disorders among students of Dental Medicine at UGD Stip. In: Конгрес на македонско стоматолошко друштво со меѓународно учество (МСД) - Стоматологијата пред предизвиците на новото време: можности и ограничувања, 15-18 Sept 2022, Ohrid. (In Press) https://eprints.ugd.edu.mk/30200/

23. Longurova, Natasa and Toneva Stojmenova, Verica and Kovacevska, Ivona (2022) Use of chlorhexidine in restorative dentistry and endodontics. In: 21 Kongres stomatologa Srbije, 20-23 Oct 2022, Belgrade, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/31465/

24. Toneva Stojmenova, Verica and Longurova, Natasa and Kovacevska, Ivona and Rogoleva Gjurovski, Sonja and Zarkova Atanasova, Julija (2022) The time duration of instrumentation with ProTaper Universal NiTi hand system, ProTaper Next NiTi rotary system and ProTaper Gold rotary system. In: 21 Kongres stomatologa Srbije, 20-23 Oct 2022, Belgrade, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/31420/

25. Zlatanovska, Katerina and Longurova, Natasa and Zarkova-Atanasova, Julija and Prosheva Pelivanova, Ljubica and Rogoleva Gjurovski, Sonja and Arsovski, Ljupka (2023) Evaluation of use of flexible dentures as alternative solutions for partial edentulism treatment. In: 26th BaSS Congress, 11-14 May 2023, Skopje, North Macedonia. https://eprints.ugd.edu.mk/32031/

26. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona and Atanasova, Sandra (2023) The possibility of using ultrasound in endodontics: review. In: Congress on Food Quality and Safety, Health and Nutrition - NUTRICON 2023. https://eprints.ugd.edu.mk/32033/

27. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona (2023) Root caries - risk factors, preventive and restorative measures. In: 42nd International Scientific Conference: The Power of Knowledge, 05–08 Oct 2023, Perea, Greece. https://eprints.ugd.edu.mk/32432/

28. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona (2023) The most common occupational diseases among dentists from the Republic of North Macedonia. In: 27th Congress of the Balkan Stomatological Society; "Past, Present and Future of Dental Implants and Gerodontology", 9-11 Nov 2023, Istanbul, Turkiye. https://eprints.ugd.edu.mk/32574/

29. Zlatanovska, Katerina and Longurova, Natasa and Kovacevska, Ivona and Zarkova-Atanasova, Julija and Pejkovska Shahpaska, Budima and Prosheva Pelivanova, Ljubica (2023) Patients' knowledge and satisfaction with porcelain veneers concerning soft tissue alternation. In: 27th Congress of the Balkan Stomatological Society; "Past, Present and Future of Dental Implants and Gerodontology", 9-11 Nov 2023, Istanbul, Turkiye. (In Press) https://eprints.ugd.edu.mk/32549/

30. Mladenovski, Marko and Zlatanovska, Katerina and Petrovski, Mihajlo and Longurova, Natasa and Toneva Stojmenova, Verica (2024) Oral cancer screening: timely detection gives better results. In: Congress od Macedonian orthodontic society with international participation "Excellence in orthodontics through diagnostics, treatment techniques, results and ethics", 26-29 Sept 2024, Hotel Granit, Ohrid, R.N.Macedonia https://eprints.ugd.edu.mk/35069/

31. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Zarkova, Julija and Kovacevska, Ivona (2024) The minimally invasive management of early occlusal caries. In: 28th BaSS Congress, 25-27 April 2024, Avala Resort and Villas, Budva, Montenegro. https://eprints.ugd.edu.mk/34166/

32. Zlatanovska, Katerina and Petrovski, Mihajlo and Longurova, Natasa and Apostoloski, Pavle and Nikolovski, Bruno (2024) Assessment of Stem Cell Utilization in Routine Dental Practice. In: 28th Congress of the Balkan Stomatological Society; "Sea, Science and Skills", 25-27 April 2024, Budva, Montenegro. https://eprints.ugd.edu.mk/34066/

33. Zlatanovska, Katerina and Longurova, Natasa and Kovacevska, Ivona and Zarkova Atanasova, Julija and Atanasova, Sandra (2024) Artificial Intelligence in Teledentistry as New Oral Health Care Tool Among Macedonian Dental Professionals – a Questionnaire Study. In: 28th Congress of the Balkan Stomatological Society; "Sea, Science and Skills", 25-27 April 2024, Budva, Montenegro. https://eprints.ugd.edu.mk/34065/

34. Zarkova Atanasova, Julija and Zlatanovska, Katerina and Longurova, Natasa and Nikolovski, Bruno and Tashkovski, Hristijan (2024) Comparative Analysis of Spectrophotometric vs Visual Tooth Color Determination. In: 28th congress of the

Balkan Stomatological Society (BASS), 25-27th April 2024, Budva, Montenegro. https://eprints.ugd.edu.mk/34068/

35. Zarkova Atanasova, Julija and Zlatanovska, Katerina and Longurova, Natasa and Kovacevska, Ivona and Duran, Ibrahim (2024) Backward Planning Digital Protocol for Full Mouth Rehabilitation. In: 28th congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), 25-27th April 2024, Budva, Montenegro. https://eprints.ugd.edu.mk/34067/

36. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona and Zarkova-Atanasova, Julija (2024) Polymerization Contraction in Composites - How to Reduce it? In: 28th BaSS Congress, 25-27 April 2024, Avala Resort and Villas, Budva, Montenegro. https://eprints.ugd.edu.mk/34165/

37. Zarkova Atanasova, Julija and Zlatanovska, Katerina and Naskova, Sanja and Longurova, Natasa and Nikolovski, Bruno and Pejkovska Shahpaska, Budima and Berisha, Almedin and Tashkovski, Hristijan and Atanasova, Sandra (2024) Clinical comparison of crowns made with two intraoral scanners. In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. (IF: 3,7) https://eprints.ugd.edu.mk/36512/

38. Naskova, Sanja and Zlatanovska, Katerina and Dimova, Cena and Longurova, Natasa and Nikolovski, Bruno and Zarkova-Atanasova, Julija and Rogoleva Gjurovski, Sonja and Toneva Stojmenova, Verica (2024) Interdependence of dental caries and salivary parameters in children. In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. (IF: 3,7) https://eprints.ugd.edu.mk/35058/

39. Nedelkovska, Ivana and Kovacevska, Ivona and Spasovski, Spiro and Zlatanovska, Katerina and Longurova, Natasa and Atanasovska-Stojanovska, Aneta and Popovska, Mirjana and Grbovic, Edis and Panajotu, Risto and Isa, Maxhide and Rusevska, Biljana and Ivanovska-Stojanovska, Marija (2024) Guided tissue regeneration for periodontal intrabony defects. In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. (IF: 3,7) https://eprints.ugd.edu.mk/35049/

40. Zlatanovska, Katerina and Longurova, Natasa and Zarkova-Atanasova, Julija and Nikolovski, Bruno and Naskova, Sanja and Mijoska, Aneta and Petrovski, Mihajlo and Kovacevska, Ivona and Trpevska, Vesna and Pejkovska Shahpaska, Budima (2024) Fracture resistance of porcelain veneers with different preparation designs. In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. (IF: 3,7) https://eprints.ugd.edu.mk/35051/

41. Nikolovski, Bruno and Zlatanovska, Katerina and Zarkova-Atanasova, Julija and Longurova, Natasa and Petrovski, Mihajlo and Susak, Zoran and Spirov, Vancho and Pejkovska Shahpaska, Budima and Trpevska, Vesna and Naskova, Sanja and Papakoca, Kiro and Purde, Selis (2024) Soft-tissue contour changes after the socket shield technique. In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. (IF: 3,7) https://eprints.ugd.edu.mk/34872/

42. Nikolovski, Bruno and Radojkova-Nikolovska, Vera and Evrosimovska, Biljana and Spirov, Vancho and Petrovski, Mihajlo and Rogoleva Gjurovski, Sonja and Susak, Zoran and Zlatanovska, Katerina and Trpevska, Vesna and Mijoska, Aneta and Zarkova, Julija and Longurova, Natasa (2024) Diagnostic dilemma in a non-healing ulcer of the tongue. In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. (IF: 3,7) https://eprints.ugd.edu.mk/34870/

43.Naskova, Sanja and Dimova, Cena and Zlatanovska, Katerina and Atanasova, Sandra and Zarkova, Julija and Toneva Stojmenova, Verica and Longurova, Natasa (2025) Determination of the oral hygiene index in children with the presence and absence of caries. In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/36686/

44. Zarkova Atanasova, Julija and Zlatanovska, Katerina and Longurova, Natasa and Atanasova, Sandra and Prosheva Pelivanova, Ljubica and Petroska, Ana and Naskova, Sanja (2025) Tooth color matching with intraoral scanner. In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/36517/

45. Nikolovski, Bruno and Zlatanovska, Katerina and Zarkova, Julija and Petrovski, Mihajlo and Longurova, Natasa (2025) *Simplifying the surgical management of hypodontia.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24–26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/35928/

46. Atanasova, Sandra and Carceva Salja, Sofija and Prosheva Pelivanova, Ljubica and Zlatanovska, Katerina and Zarkova Atanasova, Julija and Naskova, Sanja and Longurova, Natasha (2025) *Facial Index Variation in Patients with Different Malocclusions.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24–26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Longurova=3ANatasha=3A=3A.html

47. Zlatanovska, Katerina and Longurova, Natasa and Zarkova, Julija and Nikolovski, Bruno and Atanasova, Sandra and Naskova, Sanja and Prosheva Pelivanova, Ljubica (2025) *Evaluation of dental and facial midlines among dental students.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24–26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/35926/

48. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona and Zarkova, Julija and Nikolovski, Bruno and Atanasova, Sandra (2025) *Diagnosis and treatment of dentin hypersensitivity.* In: 29th BaSS Congress, 24–26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/35925/

49. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona and Zarkova, Julija (2025) *Non-carious cervical lesions: risk factors and treatment options.* In: NUTRICON 2025 Annual Scientific Congress for Food Quality & Safety, Health & Nutrition and Hygienic Engineering & Design, 11–13 June 2025, Ohrid. https://eprints.ugd.edu.mk/36200/

50. Atanasova, Sandra and Arsovski, Ljupka and Longurova, Natasa and Toneva Stojmenova, Verica and Nikolovski, Bruno and Zarkova Atanasova, Julija and Naskova, Sanja and Zlatanovska, Katerina and Carceva Salja, Sofija and Prosheva Pelivanova, Ljubica (2025) *Assessment of Smile Index Variation Across Different Malocclusions.* In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09–12 Sept 2025, Shanghai, China. (IF 3,7) https://eprints.ugd.edu.mk/36724/

51. Longurova, Natasa and Arsovski, Ljupka and Mladenovski, Marko and Nashkova, Sanja and Atanasova, Sandra and Nikolovski, Bruno and Stevkovska-Cvetkovska, Elizabeta and Zarkova, Julija and Kovacevska, Ivona and Zlatanovska, Katerina (2025) *Icon Resin Infiltration for managing dental lesions – Case report.* In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09–12 Sept 2025, Shanghai, China. (IF: 3,7) https://eprints.ugd.edu.mk/36740/

52. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona (2025) *Предности и недостатоци при употреба на ласер во реставративната стоматологија и ендодонција.* In: Third International Conference – ETIMA 2025, 24–25 Sept 2025, online. https://eprints.ugd.edu.mk/36481/

53. Zlatanovska, Katerina and Prosheva Pelivanova, Ljubica and Naskova, Sanja and Mladenovski, Marko and Azizi, Fadilj and Shehapi, Afrim and Nikolovski, Bruno and Atanasova, Sandra and Longurova, Natasa and Zarkova Atanasova, Julija (2025) *Impact of Polishing on Candida albicans Adhesion to Dental Resins.* In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09–12 Sept 2025, Shanghai, China. (IF: 3,7) https://eprints.ugd.edu.mk/36723/

54. Stevkovska-Cvetkovska, Elizabeta and Atanasova, Sandra and Domlevska, Aleksandra and Kovacevska, Ivona and Nikolovski, Bruno and Evrosimovska, Biljana and Zlatanovska, Katerina and Terzievska, Aneta and Veleska Stevkovska, Daniela and Longurova, Natasa (2025) *Platelet-Rich Fibrin's effect on wound healing after apicotomy.* International Dental Journal, 57(1), pp. 135–136. (IF: 3,7) https://eprints.ugd.edu.mk/36732/

55. Nikolovski, Bruno and Radojkova-Nikolovska, Vera and Trpevska, Vesna and Toneva Stojmenova, Verica and Arsovski, Ljupka and Atanasova, Sandra and Longurova, Natasa and Petkov, Marjan and Zarkova Atanasova, Julija and Zlatanovska, Katerina (2025) *Immediate implantation following palatally impacted canine extraction.* International Dental Journal, 75(1), pp. 49–50. (IF: 3,7) https://eprints.ugd.edu.mk/36727/

56. Zarkova, Julija and Arsovski, Ljupka and Radojkova-Nikolovska, Vera and Prosheva Pelivanova, Ljubica and Petkov, Marjan and Trpevska, Vesna and Nikolovski, Bruno and Longurova, Natasa and Atanasova, Sandra and Zlatanovska, Katerina (2025) *Evaluation of the learning curve for intraoral scanning in vivo.* International Dental Journal, 75(6): CA6445, pp. 46–47. (IF: 3,7) https://eprints.ugd.edu.mk/36999/

57. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona and Zarkova, Julija and Naskova, Sanja (2026) *Occurrence and therapeutic approach of deep caries with exposed pulp.* In: International Dental Congress – Dental Naissa '26, 6–8 Feb 2026, Niš, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/38490/

58. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Kovacevska, Ivona and Atanasova, Sandra and Zarkova-Atanasova, Julija and Nikolovski, Bruno (2026) *Vitalion and CBCT use in restorative dental practice.* In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25–28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5,9) https://eprints.ugd.edu.mk/38544/

59. Radojkova-Nikolovska, Vera and Nikolovski, Bruno and Atanasova, Sandra and Zarkova Atanasova, Julija and Zlatanovska, Katerina and Longurova, Natasa and Petrovski, Mihajlo and Arsovski, Ljupka and Spirov, Vancho (2026) *Methods and techniques for diagnosis in oral oncology.* In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25–28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5,9) https://eprints.ugd.edu.mk/38543/

60. Nikolovski, Bruno and Evrosimovska, Biljana and Atanasova, Sandra and Longurova, Natasa and Zarkova-Atanasova, Julija and Radojkova-Nikolovska, Vera and Kovacevska, Ivona and Pejkovska Shahpaska, Budima and Petkov, Marjan and Zlatanovska, Katerina (2026) *Laser assisted lip repositioning for rebalancing of asymmetrical gummy smile.* In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25–28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5,9) https://eprints.ugd.edu.mk/38541/

61. Atanasova, Sandra and Carceva-Salja, Sofija and Zarkova-Atanasova, Julija and Zlatanovska, Katerina and Longurova, Natasa and Nikolovski, Bruno and

Prosheva Pelivanova, Ljubica and Kovacevska, Ivona (2026) *Harmonization of visible posterior teeth width after orthodontic treatment.* In: 2026 IADR/AADOCR/ CADR General Session & Exhibition, 25–28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5,9) https://eprints.ugd.edu.mk/38542/

62. Nikolovski, Bruno and Zarkova, Julija and Atanasova, Sandra and Petrovski, Mihajlo and Trpevska, Vesna and Longurova, Natasa (2026) *The convergence of regenerative sciences – a cross-disciplinary approach to skeletal reconstruction.* In: 30th BaSS Congress, 7–9 May 2026, Thessaloniki, Greece. https://eprints.ugd.edu.mk/38642/

63. Longurova, Natasa and Zlatanovska, Katerina and Atanasova, Sandra and Nikolovski, Bruno and Zarkova, Julija (2016) *Vital pulp preservation in deep caries:decision making and bioactive materials.* In: 30th BaSS Congress, 7-9 May 2026, Thessaloniki, Greece https://eprints.ugd.edu.mk/38690/

Пленарни научни и стручни предавања од областа дентална патологија

64. Longurova, Natasa (2023) Употреба на биодентин во терапија на длабок кариес-приказ на случаи. In: 26th BaSS Congress, 11-14 May 2023, Skopje, North Macedonia https://eprints.ugd.edu.mk/32032/

III. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИСКО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ

Освен богатата научноистражувачка дејност, д-р Лонгурова остварува и бројни активности во рамките на стручно-апликативната и организациско-развојна дејност.

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

65. Longurova, Natasa and Kovacevska, Ivona (2022) Естетски реставрации-ламинати. Medicus - Informativen glasnik na javnoto zdravstvo (32). pp. 28-29. ISSN 1857-5994

Евалуација на трудот: Трудот обработува современа и клинички релевантна тема од областа на естетската стоматологија, со фокус на примената на ламинатите (фасети) како реставративно-естетско решение. На систематичен начин се прикажани индикациите и контраиндикациите, како и основните карактеристики на порцеланските и композитните ламинати.

Посебно е нагласена споредбата меѓу двата типа материјали во однос на естетиката, биолошката прифатливост, адхезијата и клиничката изведба, што придонесува за подобро разбирање на нивните предности и ограничувања. Трудот дава и јасен приказ на клиничките процедури и принципите на минимално инвазивен пристап.

Содржината е стручно обработена, јасно структурирана и има изразена апликативна вредност за секојдневната стоматолошка пракса. *https://eprints.ugd.edu.mk/29803/*

ОРГАНИЗАЦИСКО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ

- Член на Научниот одбор на 26. BaCC конгрес „CURRENT TRENDS AND ADVANCES IN DENTISTRY“, 11-14 мај 2023 г., Скопје.

- Член на Конкурсна комисија за запишување на студенти на втор циклус специјалистички стручни и академски студии во учебната 2024/2025 година на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (Одлука бр. 2002- 46/7 донесена на 316. седница на ННС на Факултет за медицински науки, одржана на 5.2.2024 година).
- Член на Комисија за спроведување на избор на двајца членови на Универзитетски сенат (сенатори) при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (Одлука бр. 2002- 85/4 донесена на 335. седница на ННС на Факултет за медицински науки, одржана на 3.4.2025 година).

Елаборати и експертизи

Кандидатката учествувала во изготвувањето на следниве елаборати:

- Елаборат за реакредитација на студиска програма Дентална медицина по англиски јазик – интегрирани студии од прв и втор циклус петгодишни студии (2025);
- Елаборат за реакредитација на студиска програма Дентална медицина – интегрирани студии од прв и втор циклус петгодишни студии (2022);
- Елаборат за реакредитација на прв циклус студии – студиска програма Забни техничари – протетичари (2022);
- Елаборат за реакредитација на специјалистички студии за стручен забен техничар- протетичар (2022);
- Елаборат за реакредитација на трет циклус на студии „БАЗИЧНИ И КЛИНИЧКИ ИСТРАЖУВАЊА ВО ДЕНТАЛНАТА МЕДИЦИНА“ (2021);
- Универзитетски стоматолошки центар при ФМН, УГД;
- Универзитетска забно-техничка лабораторија при ФМН, УГД.

Членство во факултетски комисии и тела:

- Член на повеќе комисии за полагање на специјалистички испит;
- Член на Наставно-научен совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев - Штип;
- Член на Наставно-научен совет на трет циклус студии на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев - Штип;

Професор д-р Наташа Лонгурова е член на повеќе професионални асоцијации и тоа:

- Стоматолошка комора на Република Северна Македонија;
- Македонско стоматолошко друштво;
- Здружение на специјалисти по болести на заби и ендодонт – МСД;
- World Dental Federation (FDI);
- International Association for Dental, Oral, and Craniofacial Research (IADR).

Активно е вклучена во организација на симпозиуми, студентски конгреси и летна школа за Дентална медицина на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип:

- 10. Симпозиум со меѓународно учество на дентална медицина, „Инфекции во секојдневната стоматолошка пракса - новини во дијагностиката, третманот и превенцијата“, 19.11.2021 година, Штип.
- 11. Симпозиум со меѓународно учество на дентална медицина „Промени во усната празнина и лицевата регија - епидемиолошка состојба, превенција, дијагностика и третман“, 19.11.2022 година, Штип.

- 12. Симпозиум со меѓународно учество на дентална медицина, „Современи пристапи во третманот на пациенти кои примаат антикоагулантни, антиагрегантни и антихипертензивни лекови“, 11.11.2023 година, Штип.
- 13. Симпозиум со меѓународно учество на дентална медицина, „Иновативни третмани и технологии во денталната медицина: Предизвици на иднината“, 21.9.2024 година, Штип.
- 14. Симпозиум со меѓународно учество на дентална медицина, „Дентофацијална естетика и функција во современата дентална медицина“, 15.11. 2025 година, Штип.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од целокупните презентирани активности и постигнувања на вонреден професор д-р Наташа Лонгурова, специјалист по ендодонција и реставративна стоматологија, кои Рецензентската комисија детално ги елабораше во овој Извештај, може да се констатира дека кандидатката остварува континуиран и квалитетен развој во сите сегменти на академската дејност. Нејзината досегашна работа се карактеризира со значајни резултати во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, при што особено се издвојуваат нејзината посветеност кон унапредување на наставниот процес, активното учество во научноистражувачки активности, објавувањето на научни и стручни трудови, како и придонесот во развојот на денталната патологија, ендодонцијата и реставративната стоматологија.

Врз основа на приложената документација, се потврдува дека кандидатката поседува високи научни и стручни компетенции, способност за самостојно креирање и развивање на научни истражувања, како и за примена на современи научни сознанија во наставниот процес. Нејзината активност во извештајниот период по изборот во звање вонреден професор претставува доказ за континуирано професионално напредување, академска посветеност и значаен придонес во развојот на високото образование и науката.

Во согласност со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, како и според целокупната приложена документација, може да се констатира дека кандидатката вонреден професор д-р Наташа Лонгурова ги исполнува формалните и суштинските критериуми за избор во наставно-научното звање редовен професор. За целокупната активност во извештајниот период од 2022 до 2026 година, кандидатката има остварено (НО = 40, НИ = 260 и САОР = 58), односно вкупно 358 поени.

Врз основа на поднесената документација и евалуација на податоците, според Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, кандидатката **вонреден професор д-р Наташа Лонгурова, специјалист по ендодонција и реставративна стоматологија, да биде избрана во наставно-научното звање редовен професор за наставно-научната област дентална патологија на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип и Одлуката да ја достави до Универзитетскиот сенат за потврдување.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА
Проф. д-р Ивона Ковачевска, редовен професор, претседател, с.р.
Проф. д-р Лидија Поповска, редовен професор, член, с.р.
Проф. д-р Вера Стојановска, редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	**Наставно-образовна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
	Избор во звање вонреден професор		40			**40**
	ВКУПНО					**40**
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор – бр. 2,3,4,6,8)	4	9 4x9=36		9 1x9=9	**45**
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (втор автор – бр. 5)	1	6 1x6=6		6	**6**
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание останати автори – бр.1,7,9,10,11	3	3 2x3=6		3 3x3=9	**15**
	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир * ИФ =3,7 **ИФ=5,9 Труд бр. 38*,39*,40*,41*,42*,43*,51*,52*,54*,55*,56*,57* Труд бр. 59**,60**,61**,62** Труд број 12 (без IF).	1	3 1x3=3		3 (3+3,7) X12=80,4 (4+5,9) X4=39,6 80,4+39,6=120	123
	Учество на научен собир со реферат во земјава и странство (постер) бр. 13,14,19,20,21,22,52 во земјава 15,16,17,18,23,24,25,26,27,28,29,31,32,33,34,35,36,43,44,45,46,47,48,49,57,62,63во странство	7	1 7x1=7	27	1.5 27x1.5=40,5	**47,5**
	Учество на научен собир со реферат (усно), во земјава бр.64	1	1.5 1x1.5=1.5			**1.5**
	Учесник во научен проект (максимум во три проекти)	1	2 1x2=2			**2**
	Одбранета докторска дисертација	1	15			**15**
	Одбранет магистерски труд	1	4			**4**
	Член на организациски или научен одбор на научен собир во земјава	1	1 1x1=1			**1**
	ВКУПНО					**260**
Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		

		број	поени	број	поени	Вкупно
	Учебник	**2**	**10**			**20**
	Труд во стручно (научно популарно) списание бр. 65	1	2 2x1=2			**2**
	Ментор на докторанди/4 години	3	4			**12**
	Елаборати и експертизи - Елаборат за реакредитација на студиска програма Дентална медицина по англиски јазик – интегрирани студии од прв и втор циклус петгодишни студии (2025); - Елаборат за реакредитација на студиска програма Дентална медицина – интегрирани студии од прв и втор циклус петгодишни студии (2022); - Елаборат за реакредитација на прв циклус студии – студиска програма Забни техничари-протетичари (2022); - Елаборат за реакредитација на специјалистички студии за стручен забен техничар-протетичар (2022); - Елаборат за реакредитација на трет циклус на студии Базични и клинички истражувања во денталната медицина (2021). - Универзитетски стоматолошки центар при ФМН, УГД; - Универзитетска забно-техничка лабораторија при ФМН, УГД	7	2 7x2=14			**14**
	Член на факултетски орган, комисија - Член на Конкурсна комисија за запишување на студенти на втор циклус специјалистички стручни и академски студии во учебната 2025/2026 година на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип; - Член на повеќе комисии за полагање на специјалистички испит; - Член на Наставно-научен совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев - Штип; - Член на Наставно-научен совет на трет циклус студии на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев – Штип - Член на комисија за спроведување на избор на двајца членови на Универзитетски сенат (сенатори) при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип	5	2 5x2=10			**10**
	ВКУПНО					**58**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**358**

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ КАРДИОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука 2002-220/14 од 13.7.2026 година, донесена на 361. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 13.7.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во насловно звање насловен доцент/насловен вонреден професор за наставно-научната област кардиологија (3.02.00.02) на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип:

- проф. д-р Елизабета Србиновска Костовска, редовен професор за наставно-научната област кардиологија на Медицински факултет, Универзитет „Св.Кирил и Методиј” во Скопје - претседател;
- проф. д-р Христо Пејков, редовен професор за наставно-научната област кардиологија на Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје - член;
- проф. д-р Милка Здравковска, редовен професор за наставно-научната област епидемиологија и здравствена статистика и информатика на Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев” во Штип – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весникот „Вечер” и „Коха“ на 2.7.2026 година и во предвидениот рок се пријави:

насловен доцент д-р Тања Анѓушева, доктор на медицински науки, од научната област интерна медицина-кардиологија, вработена во Специјална болница „Жан Митрев клиника“ во Скопје.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Д-р Тања Анѓушева е родена на 10.10.1966 година во Велес. Основно и средно образование завршува во Велес. Со високо образование се стекнува на Медицинскиот факултет во Скопје, каде што дипломира во 1990 год. со просечен успех од 8,65. По завршување на Медицински факултет се вработува како општ доктор во Воената амбуланта во Велес, од 1994 г. се вработува на Одделението за интензивна нега за интерна медицина во Воената болница во Скопје, а од 2000 година работи во Одделот за интензивна нега во специјалната болница „Филип Втори” во Скопје. Во институцијата имала повеќе раководни функции како медицински директор на лекари. Се запишува на специјализација по интерна медицина во 1993 год. на Медицинскиот факултет на УКИМ Скопје. Специјалистичкиот испит по предметот Интерна медицина го положува во 1997 год. со што се стекнува со звање специјалист по интерна медицина. Во 2004 година ја завршува Школата за трансезофагеална ехокардиографија на Универзитетската болница „Дојче Херц центрум“ во Берлин, Германија, и ги усовршува сите инвазивни перкутани процедури на Одделот за интензивно

лекување, како што се перкутана трахеостома, перкутана гастростома, перкутано ставање на дренови, цистостома. Во 2006 година го заврши курсот за напредна 3Д ехокардиографија. Супспецијалистичкиот испит по кардиологија го положува во 2012 година на Медицинскиот факултет во Скопје, со што се стекнува со звање супспецијалист по кардиологија на Медицинскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј" во Скопје. Постдипломски студии на Универзитетска клиника за кардиологија во Скопје завршува во 1994 година на тема „Имунолошка активност кај пациенти со исхемична крајна фаза на срцева слабост". Докторските студии ги завршува на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип во 2018 година, а од 2012 година е координатор за едукација и асистент на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип. Прва започна со примена на Огзирис филтерот и континуираната вено-венска ултрафилтрација во третманот на акутната бубрежна инсуфициенција, како и акутната сепса во одделите за интензивно лекување во РС Македонија, но воедно две години беше активен едукатор за примена на Огзирис филтерот во третманот на сепса за Бакстер и одржа повеќе едукативни работилници не само во РС Македонија, туку и во единиците за интензивно лекување во Словенија, Босна и Херцеговина, Србија, со што отвори нов пристап пред се во третманот на акутниот ендокардит. Во 2019 година ја започна и разви програмата за третман на терминален стадиум на срцева слабост со примена на механичка циркулаторна потпора во болницата „Жан Митрев клиник", но и пошироко во земјава. Во ноември 2023 г. ја заврши Школата за ергоспирометрија во Белград. Во октомври 2024 г. ги заврши двогодишните постдокторски студии за срцева слабост во Лондон. Во 2026 г. е активирана како едукатор на АББОТТ за механичка циркулаторна потпора на Одделот за интензивно лекување во Минск Белорусија. Актуелно д-р Анѓушева е водич на тимот за механичка циркулаторна поддршка при крајна фаза за хронична срцева слабост, како и на тимот за трансплантација на срце на РС Македонија и активно учествуваше во успешната реализација на првата трансплантација на срце во РС Македонија.

Стручна активност

Од 26.2.2002 год. е во редовен работен однос во ПЗУ „Жан Митрев клиник". Насл. доц. д-р Тања Анѓушева ги постави и разви основите на модерното интензивно лекување и ги внесе сите инвазивни перкутани техиники во секојдневната пракса на интензивното лекување.

Д-р Тања Анѓушева има реализирано повеќе стручни престои и едукации, меѓу кои:

· Јуни 2000 г. – Ја завршува меѓународната имунолошка школа во Ферара, Италија;

· 12/2003-6/2004 – едукација за интензивно лекување, Берлин во Германскиот центар за срце. Во овој центар ги завршува следниве школи:

- Школа за интераоперативна трансезофагеална ехокардиографија,
- Школа за перкутана траехотомија и
- Школа за континуирана рено-ренална заместителна терапија;

· 5/2006 Завршен курс за 3Д ехокардиографија во Ротердам, Холандија;

· 9/2006 Го завршува напреднатиот курс за интреоперативна трансезофагеална ехокардиографија (Виена/Австрија);

· 4/2007 Курс за научноистражувачка дејност организиран од Европското здружение за кардиоторакална хирургија;
· 6/2007 Избрана за член на Програм комитетот на ИСМИКС – Рим, Италија;
· 12/2007 Го завршува напредниот курс за ЦРРТ организиран од Гамбро (Белград, Србија);
· 5/2008 е избрана за член на Програм комитетот на Светскиот конгрес за кардиоторакална хирургија КОС, Грција;
· 5/2008 Член на Претседателството на Здружението за кардиологија на РС Македонија;
· 6/2009 Избрана за член на Програм комитетот на ИСМИКС, Сан Франциско /САД;
· 5/2014 – key opinion лидер за CRRT за РС Македонија;
· 12/2018 – ја започна и разви Програмата за срцева слабост и третман со механичка циркулаторна потпора;
· 10/2019 – Школа за третман на терминален стадиум на срцева слабост со механичка циркулаторна потпора Прага, Чешка;
· 2019 – член на Претседателството на Здружението за кардиологија на РС Македонија, одговорна на групата за акутна срцева слабост.
· 5/2020 – Член на тимот за срцева трансплантација на РС Македонија;
· 10/22 – Школа за научна дејност во областа на срцевата слабост при Асоцијацијата за срцева слабост при Европското здружение по кардиологија – Соренто, Италија;
· 11/23 – Школа за ергоспирометрија – организирана од Шилер Белград;
· 10/24 - Постдокторски студии од областа на срцева слабост во Лондон;
· 9/25 - Главен организатор и предавач на Првиот мастер курс за срцева слабост во Скопје во 2025 г., сертифициран од Асоцијацијата за срцева слабост при Европското здружение по кардиологија;
· 5/26 – водич на групата за срцева слабост при Македонското здружение по кардиологија;
· 8/26 – водич на две сесии при Европскиот конгрес по кардиологија во Минхен;
· 9/26 – Повторно организатор на претстојниот Втор мастер курс за срцева слабост во Скопје во 2026 г.

Д-р Тања Анѓушева е активен член на повеќе меѓународни здруженија:

- 2001 ESAO, European Society for Artificial Organs;
- 2003 ISMICS, International society for minimal invasive cardio surgery;
- 2003 Heart Failure Association, ESCARDIO (European society of cardiology);
- 2004 Euro-Asian Bridge of cardio surgery;
- 2005 European Society for cardiology;
- 2009 European Resuscitation society;
- 2017 British Society for intensive care;
- 2017 European Society for intensive care;
- 2017 International Academy for fluid management (IFAD);
- 2023 Работната група за миокардни и перикардни заболувања при Европското здружение по кардиологија;
- 2024 Работната група за пулмонална циркулација и деснокоморна

функција при Европското здружение по кардиологија;

- 2025 Член на Советот за базична кардиоваскуларна наука при Европското здружение по кардиологија;
- 2025 Почесна титула FESC за членство при Европското здружение по кардиологија;
- 2026 Член на Кардио-онколошкиот совет Европското здружение по кардиологија.

Добиени признанија и награди

06.2003 Award for the best oral presentation and best audio and visual presentation on the 6th International Congress of the International Society for minimal invasive cardiac surgery. 19.06.2003.

03/2004 Award for the best case report -10th annual Meeting CTT, Miami, Florida.

06/2008 Letter of appreciation for professional approach as a doctor - from Ministry of defence, Slovenian armed forces SICON 17 KFOR, Republic of Slovenia.

11/2016 9-то Ноемвриска награда на Општина Велес.

09/2017 Award for oral presentation on topic –Surgery in septic patient with acute aortic endocarditis – Case report , 6th International Conference and Exhibition on Surgery, London , UK (prof Goldsmith).

09/2017 Award for oral presentation on topic – Intraoperative 3D transoesophageal valvular evaluation, 6th International Conference and Exhibition on Surgery, London, UK (prof Goldsmith.

11/2020 9-то Ноемвриска награда на Општина Велес.

11/2020 -13-то Ноемвриска награда на Град Скопје.

6/2021 - Пофалница од Лекарската комора на Република Северна Македонија за посебно залагање во третманот со КОВИД 19 заболените.

Наставна дејност

Во рамките на наставно-образовна дејност д-р Тања Анѓушева има одржано повеќе теоретски и практични предавања во склоп на континуираната едукација која се изведува во „Жан Митрев клиника“, РС Македонија, како и едукативни работилници (поканет предавач) во Р. Словенија, Босна и Херцеговина и Србија како едукатор за третман со континуирана вено-венска ултрафилтрација на одделите за интензивно лекување. Оваа година одржа едукативна настава од областа на механичка циркулаторна потпора во третманот на напредната срцева слабост во Минск, Белорусија.

Научна дејност

Докторските студии на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип ги завршила во предвидениот рок, а својот докторски труд со наслов **„Трансезофагеална евалуација на реконструктивната хирургија на аортната валвуларна стеноза“** го одбранила на 18 декември 2020 год.

Како резултат на нејзиното досегашно залагање, како автор и коавтор, има публикувано и презентирано 46 научни трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтни научни списанија со меѓународен уредувачки одбор, над 100 усни презентации на повеќе меѓународни собири,

124 трудови со оригинални научно-стручни резултати кои се објавени во книги на апстракти. Д-р Анѓушева има организирано 70-тина семинари и работилници во нашата република, на кои биле гости еминентни предавачи од земјата и ширум светот. Најзначаен настан е Првиот мастер курс по срцева слабост во Скопје во 2025 г., со кој Македонската кардиологија за првпат беше застапена како домаќин на еминентен европски научен и стручен настан.

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање доцент

- Насл. доц. д-р Тања Анѓушева е доктор на медицински науки од областа на интерна медицина – кардиологија, а нејзината научноистражувачка работа е главно фокусирана на ехокардиографската проценка кај пациенти со изразена аортна стеноза кои подлежат на хируршки третман, проценка на пациенти со срцева слабост со поставување на индикација за механичка циркулаторна потпора и постоперативент третман на истите, воедно главна цел и тенденција и е развојот на трансплантацијата на срце во републиката. Има продлабочени знаења од областа на срцевата слабост и лекувањето на истата.
- Има сертификат за владеење со англиски јазик.
- Има уверение за државјанство.
- Има остварен просечен успех на прв циклус (додипломски) студии од 8.65, завршена специјализација по интерна медицина, супспецијализација по кардиологија, завршени докторски студии, завршени постдокторски студии.
- Има доставено сепарати од сите нејзини научно-истражувачки трудови во соодветната област (законски предуслов за избор во насловен вонреден професор се најмалку пет научноистражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации).

Научните трудови со кои д-р Тања Анѓушева ги исполнува законските критериуми за избор на звање доцент се:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Година на излегување на списанието
1	**Tanja Anguseva**,	Aortic insufficiency progression in patients with left ventricular assist devices and prior Impella support Mihalj M, Nguyen DT, Sales de Armas IA, Tosun S, et al. JHLT 2025 Feb;44(2):161-170 | DOI: 10.1016/j.healun.2026.02.1665 contributing text Tanja Angjusheva, MD, FESC Zan Mitrev Clinic, Skopje, North Macedonia, Published 29 June 2026	ISHLT,JOURNAL WATCH, June 2026, Cardiology	2026 IF= 6.7

2	Chioncel O, Savarese G, Laroche C, Amir O, Tokmakova M, Cannata A, Do Doan L, Kafafy TANA, Krejci J, Moura B, Lund L, Adamo M, Guillouche W, Volterani M, Iung B, Metra M; GRASP-HF Study National Leaders and Investigators(Tanja Angjusheva-N. Macedonia)	Global Registries and Surveys Programme-Heart Failure (GRASP-HF): Rationale, study design and research implications. Eur J Heart Fail. 2025 Nov;27(11):2061-2073. doi: 10.1002/ejhf.70065. Epub 2025 Oct 22.PMID: 41126578	Eur J Heart Fail	2025 IF= 10.8
3	Bosevski M, Bojovski I, Vuchinikj AG, **Anguseva T**, Taleski J, Dimitrovska B, Sheshoska HC, Taneska N, Jovchevska S, Konjanovski T, Zhaku V, Jovanoski M, Ilieva A, Tsonev S, Petkoska D, Jordanova SP	Uncommon Cases of Venous Thromboembolism. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2023 Jul 15;44(2):175-183. doi: 10.2478/prilozi-2023-0038. Print 2023 Jul 1.PMID: 37453105	Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki)	2023 SJR= 0.133
4	Víctor Daniel Rosenthal Ma,*, Tanja Anguseva MDbb, et all. On behalf of the International Nosocomial Infection Control Consortium April 2025	International Nosocomial Infection Control Consortium (INICC) report, data summary of 45 countries for 2012-2017: Device-associated module April 2025 American Journal of Infection Control 49(10):1267-1274	American Journal of Infection Control	2025 IF= 2.35
5	Rosenthal VD, **Anguseva T** et all	International Nosocomial Infection Control Consortium (INICC) report, data summary of 45 countries for 2013-2018, Adult and Pediatric Units, Device-associated Module. Am J Infect Control A. 2021 Oct;49(10):1267-1274. doi: 10.1016/j.ajic.2021.04.077. Epub 2021 Apr 24.PMID: 33901588	Am J Infect Control	2021 IF= 2.35

6	**Т.Анѓушева**	Дентален менаџмент кај кардиоваскуларни пациенти – Клиничка перспектива: Македонско медицинско електронско списание. 2025 ноем. 20; 5:29-30 https://doi.org/10.3889/mmej.2025.6585 eISSN: 1857-9809 **Категорија:** *МИТ-ФДМ2025 - „МЕЃУ ПРАКСАТА И НАУКАТА“* **Секција:** *Стоматологија*	Македонско медицинско електронско списание	2025 SJR = 0.8
7.	**Tanja Anguseva**, Zan Mitrev	Nutritional screening and access in patients with terminal stadium of heart failure preparing for LVAD=BVAD; Congress Presentation-Part of LVADs-From Rehabilitationto Paliative Care,Ventricular Assist Device HFA Premium Access Heart Failure 2025, Heart Failure Association (HFA) 18.05.2025 https://esc365.escardio.org/person/1012492	ESC 365 - The cardiology knowledge hub	2025
8.	**Tanja Anguseva**, Z.Mitrev,M.Kliceva,V. Najdovski	Mitral valve due to primary myxofibrosarcoma – treatment strategies; ***Heart Failure 2026, ESC 365*** **https://esc365.escardio.org/presentation/323561**	ESC 365 - The cardiology knowledge hub	2026
9.	**T.Anguseva,** Z.Mitrev, S.Patcheva, Z.Atanasov	Acute left chamber failure after mechanical circulatory implantation; ***ESC 365 presentation;*** **https://esc365.escardio.org/person/1012492**	ESC 365 - The cardiology knowledge hub	2026
10	Константин Митев, Александар Митевски, Андреа Арсовски, Илија Милев, Влатко Цветановски, Стефан Петровски, Татјана Тројиќ Билјана Ефтимова, **Тања Анѓушева,** Кирил Лозанче	Општа хирургија https://e-lib.ugd.edu.mk **DOI: https://www.doi.org/10.46763/9786082770932**	https://e-lib.ugd.edu.mk **DOI: https://www.doi.org/10.46763/9786082770932**	2025

11	**Tanja N. Anguseva**, Jr., Zan Mitrev	Acute right Heart Infarction During LVAD Implantation, is It Possible to Survive? Crazy Case - Good Clinical Outcome Control/Tracking Number: 22-A-111-ECTSS	Control/Tracking Number: 22-A-111-ECTSS	2023
12	**Tanja Anguseva**	Mamagememt of sepsis in cardiac patients – Is it different? Symposium with international participation "HIGHLIGHTS IN CARDIOVASCULAR DISEASES" 01-03 October 2021, Skopje, North Macedonia; In extenso Publisher: Macedonian Society of Cardiology	Symposium with international participation "HIGHLIGHTS IN CARDIOVASCULAR DISEASES" 01-03 October 2021, Skopje, North Macedonia; In extenso Publisher: Macedonian Society of Cardiology	2021

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Нас. доц. д-р Тања Анѓушева била вклучена како едукатор на специјализанти од областа на интерната медицина и кардиологија.

Од доставените биографски и библиографски податоци на д-р Тања Анѓушева, очигледно е дека таа учествувала активно на голем број обуки, работилници, конгреси и семинари од подрачјето на кардиологијата, одржани во земјава, како и надвор од нашата земја. Притоа, д-р Тања Анѓушева се стекнува со неопходно искуство за примена на здобиените практични знаења.

Д-р Тања Анѓушева е искусен професионалец во својата област, со 29- годишен специјалистички стаж и 14-годишен супспецијалистички стаж. Член е на медицински организации како: Македонско здружение на кардиолози, Европското здружение на кардиолози (ESC), член на Работна група за срцева слабост при Европското здружение за кардиологија, член на Кардио-онколошкиот совет, Работната група за пулмонална циркулација и деснокоморна функција, Работна група за миокардни и перикардни заболувања и Советот за базична кардиоваскуларна наука при Европското здружение по кардиологија.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Д-р Тања Анѓушева активно вклучена во стручно-апликативната работа на дијагностичкиот центар во „Жан Митрев клиника".

<u>Листа на трудови и евалуација на трудовите за избор на д-р Тања Анѓушева (публикувани во последните 5 години)</u>

Трудови со оригинални научни резултати објавени во списанија со фактор на влијание и списанија со меѓународен уредувачки одбор:

1. **Tanja Angjusheva**, MD, FESC Zan Mitrev Clinic, Skopje, North Macedonia; Aortic insufficiency progression in patients with left ventricular assist devices and prior Impella support Mihalj M, Nguyen DT, Sales de Armas IA, Tosun S, et al. JHLT 2025 Feb;44(2):161-170 | DOI: 10.1016/j.healun.2026.02.1665 contributing text, Published 29 June 2026,ISHLT,JOURNAL WATCH, June 2026, Cardiology

Во овој труд е дадена одлична анализа на трудот *Прогресија на аортната инсуфициенција кај пациенти со механичка циркулаторна потпора кои претходно се третирани со импела*. Во аналитичкиот текст објавен во JHLT 2025 одлично е потенцирана статистичката разлика во инциденцата на аортната инсуфициенција со хемодинамско значење кај пациенти со мехничка циркулаторна потпора тип ЛВАД претходно третирани со импела во споредба со оние кои не биле третирани со импела и статистички е докажано дека истите со полош клинички исход. Од ова се наметнува заклучокот дека можеби во иднина при вградување на механичка циркулаторна потпора кај пациентите претходно третирани со импела треба да се размисли за симултана замена на аортната валвула со механичка протеза.

2. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/41126578/, Chioncel O, Savarese G, Laroche C, Amir O, Tokmakova M, Cannata A, Do Doan L, Kafafy TANA, Krejci J, Moura B, Lund L, Adamo M, Guillouche W, Volterani M, Iung B, Metra M; GRASP-HF Study National Leaders and Investigators (**Tanja Angjusheva**). Global Registries and Surveys Programme-Heart Failure (GRASP-HF): Rationale, study design and research implications Eur J Heart Fail. 2025 Nov;27(11):2061-2073. doi: 10.1002/ejhf.70065. Epub 2025 Oct 22.PMID: 41126578 **Free article.**

Во овој труд се дадени сумарно податоците од реалната клиника пракса, со препораки за подобрување на квалитет. GRASP-HF регистарот е пополнет со податоците внесувани од страна на учесници од различни национални кардиолошки здруженија, меѓу кои учесник беше и македонското здружение. Овие податоци се крузијални за модулирање на националните и институционалните полиси и имаат огромно значење за развојот на водичите во иднина.

3. Bosevski M, Bojovski I, Vuchinikj AG, **Anguseva T**, Taleski J, Dimitrovska B, Sheshoska HC, Taneska N, Jovchevska S, Konjanovski T, Zhaku V, Jovanoski M, Ilieva A, Tsonev S, Petkoska D, Jordanova SP. Uncommon Cases of Venous Thromboembolism.Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2023 Jul 15;44(2):175-183. doi: 10.2478/prilozi-2023-0038. Print 2023 Jul 1.PMID: 37453105 **Free article.**

Одличен приказ на збир на различни ретки случаи на тромбоемболизам. Еден од најретките опишан во овој труд е тромбоемболизам на порталната вена со појава на ретрограна портална хипертензија и спленомегалија, последица на претходно прележана стафилококна сепса. Даден е приказ на терапевскиот пристап базиран на медицина базирана на докази, со одличен позитивен исход на пациентката.

4. Víctor Daniel Rosenthal Ma,*, Ider Bat-Erdene PhDb, Debkishore Gupta MDc, Souad Belkebir MDd,Prasad Rajhanse, Farid Zand MDf, Sheila Nainan Myatra MDg, Majeda Afeef MDh, Vito L Tanzi MDi,S. Muralidharan MDj, Vaidotas Gurskis MDk, Hail M. Al-Abdely MDl, Amani El-Kholy MDm,Safa A. Aziz AlKhawaja MDn, Suha Sen MDo, Yatin Mehta MDp, Vineya Rai MDq, Nguyen Viet Hung MDr,Amani F. Sayed MDs, Fausto Marcos Guerrero-Toapanta MDt, Naheed Elahi MDu,María del Rayo Morfin-Otero MDv, Suwara Somabutr MDw, Matias De-Carvalho MDx,Mary Shine Magdarao MDy, Velmira Angelova Velinova MDz, Ana Marcela Quesada-Mora MD aa,**Tanja Anguseva MDbb**, Aamer Ikramcc, Daisy Aguilar-de-Moros MDdd, Wieslawa Duszynska PhDee,Nepomuceno Mejia MDff, Florin George Horhat MDgg, Vladislav Belskiy MDhh, Vesna Mioljevic

MDii,Gabriela Di-Silvestre MDjj, Katarina Furova MDkk, May Osman Gamar-Elanbya MDll, Umesh Gupta MDmm,Khalid Abidi MDnn, Lul Raka MDoo, Xiuqin Guo MDpp, Marco Tulio Luque-Torres MDqq,Kushlani Jayatilleke MDrr, Najla Ben-Jaballah MDss, Achilleas Gikas MDtt,Harrison Ronald Sandoval-Castillo MDuu, Andrew Trotter MD, Sandra L. Valderrama-Beltr□an MD ww,Hakan Leblebicioglu MDч International Nosocomial Infection Control Consortium (INICC) report, data summary of 45 countries for 2012-2017: Device-associated module On behalf of the International Nosocomial Infection Control Consortium April 2025 American Journal of Infection Control 49(10):1267-1274

Мултицентрична студија во која се следи инциденцата на нозокомијални инфекции артефицијално предизвикани од поставување на различни дивајси кај пациентите и нивното одржување. Оваа студија е проследена во 45 земји Овој труд е ревијален и е еден од битните заклучоци на Интернационалниот конзорциум за контрола на нозокомијални инфекции, давајќи круцијални препораки за превенција. Модулот на INICC за периодот 2012–2017 за инфекции поврзани со уреди го истакнува постојано високото ниво на DA-HAI и отпорност на антимикробни средства во интензивните одделенија во земји со ниски и средни приходи, дури и со слична употреба на уреди, што ја нагласува потребата од континуирани интервенции за контрола на инфекции и примената на антибиотици.

5. Rosenthal VD, Duszynska W, Ider BE, Gurskis V, Al-Ruzzieh MA, Myatra SN, Gupta D, Belkebir S, Upadhyay N, Zand F, Todi SK, Kharbanda M, Nair PK, Mishra S, Chaparro G, Mehta Y, Zala D, Janc J, Aguirre-Avalos G, Aguilar-De-Morós D, Hernandez-Chena BE, Gün E, Oztoprak-Cuvalci N, Yildizdas D, Abdelhalim MM, Ozturk-Deniz SS, Gan CS, Hung NV, Joudi H, Omar AA, Gikas A, El-Kholy AA, Barkat A, Koirala A, Cerero-Gudiño A, Bouziri A, Gomez-Nieto K, Fisher D, Medeiros EA, Salgado-Yepez E, Horhat F, Agha HMM, Vimercati JC, Villanueva V, Jayatilleke K, Nguyet LTT, Raka L, Miranda-Novales MG, Petrov MM, Apisarnthanarak A, Tayyab N, Elahi N, Mejia N, Morfin-Otero R, Al-Khawaja S, **Anguseva T**, Gupta U, Belskii VA, Mat WRW, Chapeta-Parada EG, Guanche- Garcell H, Barahona-Guzmán N, Mathew A, Raja K, Pattnaik SK, Pandya N, Poojary AA, Chawla R, Mahfouz T, Kanj SS, Mioljevic V, Hlinkova S, Mrazova M, Al-Abdely HM, Guclu E, Ozgultekin A, Baytas V, Tekin R, Yalçın AN, Erben N. International Nosocomial Infection Control Consortium (INICC) report, data summary of 45 countries for 2013-2018, Adult and Pediatric Units, Device-associated Module.Am J Infect Control. 2021 Oct;49(10):1267-1274. doi: 10.1016/j.ajic.2021.04.077. Epub 2021 Apr 24.PMID: 33901588

Во овој труд се дадени мултицентричните резултати од 45 земји учеснички. Извештајот истакнува високи стапки на DA-HAI и значителна отпорност на антимикробни средства во различни светски средини, нагласувајќи ја потребата од континуирани, координирани напори за превенција на инфекции, правилна примена на антибиотици и адекватна нега и третман на пациентите.

6. **Т.Анѓушева**; Дентален менаџмент кај кардиоваскуларни пациенти – Клиничка перспектива; Македонско медицинско електронско списание. 2025 Ное 20; 5:29-30. https://doi.org/10.3889/mmej.2025.6585 eISSN: 1857-9809

Категорија: *МИТ-ФДМ2025 - „МЕЃУ ПРАКСАТА И НАУКАТА "* **Секција:** *Стоматологија*

Во овој труд авторката ја поврзува клиничката пракса и водичите при менаџирањето на комплексните кардиолошки и кардиохируршки пациенти кои имаат потреба од стоматолошка интервенција. Дава посебен осврт на правилен прекин на антикоагулантната и антиагрегационата терапија кај кардиолошките пациенти при стоматолошка интервенција, како да се обезбеди правилна ендокардитис профилакса и кај кои пациенти. Дава препораки за стоматолошкиот третман кај пациенти со хипертензија, кога по срцев инфаркт се препорачува стоматолошка интервенција. На крај дава значајни препораки за пристап кај пациенти со акутен ангинозен синдром и шокова состојба. Труд којшто е од голема важност за секојдневната стоматолошка клиничка пракса.

7. **T.Angjusheva**; Nutritional screening and access in patients with terminal stadium of heart failure preparing for LVAD=BVAD Congress Presentation-Part of LVADs-From Rehabilitationto Paliative Care,Ventricular Assist Device HFA Premium Access Heart Failure 2025, Heart Failure Association (HFA) 18.05.2025 https://esc365.escardio.org/person/1012492 ESC365- The cardiology knowledge hub

Во овој труд е потенцирано значењето од правилна нутритивна процена на пациентите во напреднат стадиум на срцева слабост пред да се пристапи кон поставување на механичка циркулаторна потпора. Кај сите пациенти е користен MUST прашалникот како алатка за процена на тежината на потхранетост и врз основа на тоа подготовка на адекватна нутрициска диета. Воедно статистичките податоци покажуваат сигнификантна поврзаност на пробли во заздравување на раните и почести инфекции кај потхранетите пациенти.

8. **T.Anguseva. Z.Mitrev .M.Kliceva,V.Najdovski Mitral valve due to primary myxofibrosarcoma – treatment strategies;*Heart Failure 2026, ESC 365* https://esc365.escardio.org/presentation/323561,** ESC 365 - The cardiology knowledge hub

Трудот е приказ на редок случај на пациентка која пред една година е оперирана од леомиосарком на срце лоциран на преткоморната преграда, која и покрај хемио и зрачната терапија по неполна година пројавува клинички знаци на срцева слабост и на ехокардиографија е верифициран нов тумор израснат на атријалната страна на задниот митрален куспис (нова локализација). Ехокардиографски туморот е со мимикрија на миксом, но патохистолошката анализа покажа дека всушност се работи за миксофибросарком една многу ретка малигна форма со локализација на срце, која за жал често рецидивира и не ретко метастазира во коски, црн дроб и бели дробови и глава. Пациентката еден месец по хируршкиот третман е поставена на целна хемиотерапија. Задолжителни се чести ехо контроли за следење на локалниот наод за рана детекција на евентуално ново разраснување, според препораките од ретките објавени слични случаи.

9. T.Anguseva,Z.Mitrev,S.Patcheva,Z.Atanasov**;** Acute left chamber failure after mechanical circulatory implantation ***ESC 365 presentation;*** ESC365-The cardiology knowledge hub

Трудот дава приказ на случај на пациент кој 12 дена по имплантација на механичка циркулаторна потпора добива акутна левокоморна слабост поради тромбозирање на пумпата и почетниот дел на графтот кој излегува од пумпата. Во трудот е прикажана дијагностиката базирана на клиничката

слика, ехокардиографскиот наод потврдени со контрастната компјутерска снимка, како и целокупната животоспасувачка третман стратегија со болусни високи дози на хепарин со таргет АЦТ над 400 и хируршка процедура на повторно отворање и чистење на пумпата и графтот од тромби. Пациентот е со позитивен клинички исход со секвела на десностранa пареза на раката од потежок степен и отежнат говор. Во трудот е направена одлична анализа за причината за ова тромбозирање на пумпата. Во заднина најверојатно следи политрансфузијата која пациентот ја имал поради пролонгирана дренажа и ревизијата на градниот кош поради обилно крвавење. ЛДХ е одличен и клинички значаен маркер за следење на можното тромбозирање на вградената ЛВАД пумпа.

10**. Tanja N. Anguseva, Jr.**, Zan Mitrev. Zan Mitrev Clinic, Skopje, Macedonia, Acute right Heart Infarction During LVAD Implantation, is It Possible to Survive? Crazy Case - Good Clinical Outcome The Former Yugoslav Republic of. Control/Tracking Number: 22-A-111-ECTSS

Одличен приказ на случај на пациент со тросадовна коронарна болест кој има развиено терминален стадиум на срцева слабост на левата комора, со десна комора која е гранична по своите перформанси. Десната коронарна артерија е доминантна. Пациентот влегува во хируршка сала, се поставува механичка циркулаторна потпора на левата комора, но при излегување од машината за екстракорпорална циркулација развива деснокоморна слабост, поради што итно е вратен на машина и не е можно одвојувањето се до моментот додека не се направи бајпас на десната коронарна артерија. Во постоперативниот тек пациентот е со пролонгирано заздравување поради акутната деснокоморна декомпензација, но сепак со позитивен клинички исход и отпуштен дома по 2,5 месеци болнички третман. Овој приказ на случај потенцира дека во проценатa за третман на пациентите со напредната левокоморна слабост каде што етиологијата е исхемична премостувањето на левото стебло не се препорачува, но според Консензусот од 2019 година на Евгениј Потапов како главен автор при доминантна деснокоморна гранка се препорачува во ист акт и бајпасирање на десната коронарна артерија за превенирање на акутна десно коморна слабост.

11.Константин Митев, Александар Митевски, Андреа Арсовски, Илија Милев, Влатко Цветановски, Стефан Петровски, Татјана Тројиќ, Билјана Ефтимова, **Тања Анѓушева,** Кирил Лозанче; Општа хирургија, https://e-lib.ugd.edu.mk **DOI: https://www.doi.org/10.46763/9786082770932**

Во оваа книга поглавјето за предоперативна подготовка дава детален приказ за правилна и точна дијагностика на секој пациент кој треба да добие хируршки третман. Тргнувајќи од анамнестичките податоци, клиничката слика и неопходните дијагностички процедури, направено е детално стратифицирано на коморбидитетите и правилната процена на секој пациент од дополнителен ризик при хируршки третман.

12. **T. Anguseva** Zan Mitrev Clinic, Skopje, North Macedonia; Mamagememt of sepsis in cardiac patients – Is it different ? Symposium with international participation “HIGHLIGHTS IN CARDIOVASCULAR DISEASES” 01-03 October 2021, Skopje, North Macedonia; In extenso Publisher: Macedonian Society of Cardiology

Во овој труд се потенцирани спецификите на кардијалните пациенти во услови на сепса. Можноста за добивање на ендокардит и миокардит начинот

на третман, потребата од катехоламини и начинот на нивно менаџирање во услови на развој на срцева слабост и проценатa и третманот на пациентите со развој на миокардит во услови на сепса. Прикажано е значењето на третманот со ЦРРТ – Огзирис филтер во третманот посебно на ендотоксичниот шок и акутното срцево попуштање. Овој труд базиран на последните препораки на европското здружение е со јасни препораки за примена во клиничката пракса кај кардиолошките пациенти во услови на сепса.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на анализата на приложените документи, како и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија е едногласна во оценката дека со целокупната своја досегашна работа насловен доцент д-р Тања Анѓушева има голем придонес во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност.

Согласно со претходно изнесеното, како и во согласност со Законот за високо образование, Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да ја избере насловен доцент д-р Тања Анѓушева во насловно звање насловен вонреден професор за наставно-научната област кардиологија на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Елизабета Србиновска Костовска, претседател, с.р.
Проф. д-р Христо Пејков, член, с.р.
Проф. д-р Милка Здравковска, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ
Насловен доцент д-р Тања Анѓушева

Р. бр.	**Наставно-образовна дејност**	Поени				
	Насловен доцент	**30**				
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	Поени				
		во земјава		во странство		
		број	поени	број	поени	вкупно
3	Научен труд објавен во списание со ИФ (прв автор, втор автор, останати автори) (15/10/5) **Труд со реден број 1 – прв автор (1 x 15)** **Труд со реден број 2,4,5 – останати автори** (3 **x 5**)	1 x 15 = 15 3 x 5 = 15				**30**
4	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори) (9/6/3) **Труд под реден број 6 – прв автор (1 x 9)** **Труд под реден број 3 – останати автори (1 x 3 x 0,7)**	1 x 9 = 9 1 x 2,1				**11,1**
5	Труд објавен во зборник на трудови Труд под реден број 7,8,9,10 и 12	1	2	4	3	**14**
6	Пленарно предавање на научен собир	2	3	12	6	**78**
7	Секциско предавање на научен собир	7	2			**14**
11	Одбранет постдокторски труд			1	6	**6**
23	Студиски престој во странство	8				**8**
	Вкупно					**161,1**
Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	Поени				
		во земјава		во странство		
		број	поени	број	поени	вкупно
2	Поглавје од книга / учебник (бр. 11)	4				**4**
12	Претседател на организациски или програмски одбор на стручен собир	2 x 2				**4**
14	Прифатени иновации	3 x 5				**15**
19	Стручни награди и признанија	2 x 4				**8**
28	Член на факултетски орган, комисија	5 x 2				**10**
29	Член на институтски орган, комисија	6 x 2				**12**
	Вкупно					**53**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ	**244,1 бода**				

Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА (3.05.01.04) НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 2002-220/8 од 13.7.2026 година донесена на 361. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 13.7.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област *стоматолошка протетика (3.05.01.04)* на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип во следниов состав:

- **проф. д-р Весна Коруноска-Стевковска**, редовен професор, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, наставно-научна област протетика – претседател;
- **проф. д-р Никола Гиговски**, редовен професор во пензија, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, наставно-научна област протетика – член;
- **проф. д-р Ерол Шабанов**, редовен професор во пензија, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, наставно-научна област протетика – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ на 2.7.2026 година и во предвидениот рок се пријави **вонреден проф. д-р Катерина Златановска**, доктор на стоматолошки науки од областа на стоматолошка протетика, специјалист по стоматолошка протетика, вработена на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Врз основа на приложената документација од кандидатот, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Д-р Катерина Златановска е родена на 27 декември 1980 година во Куманово, каде што завршува основно и средно образование со одличен успех. Во учебната 1999/2000 година се запишува на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на шестгодишни студии. По завршувањето на студиите, на 10.5.2006 година се стекнува со називот дипломиран доктор по стоматологија со просек 9,29. По полагање на стручниот испит на 27.11.2006 година се стекнува со работна лиценца издадена од Стоматолошката комора на Македонија.

Од 2007 до 2011 година работи како матичен стоматолог во Поликлиника „Карпош“ во Куманово.

Во 2011 година д-р Катерина Златановска се вработува на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, при што се здобива со соработничко звање помлад асистент, ангажирана да помага во наставно-образовниот процес во областа на стоматологија и стручни забни

техничари – протетичари.

Во октомври 2011 година се запишува на специјализација по стоматолошка протетика на Стоматолошкиот факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и на 19.11.2014 година се стекнува со звање специјалист по стоматолошка протетика.

Во 2012 година се запишува на докторски студии на Стоматолошкиот факултет – Скопје од областа на стоматолошка протетика под менторство на проф. д-р Љубен Гугувчевски и ги завршува со просечна оценка 9,85.

Докторската дисертација на тема „*Процена на механичката отпорност на порцеланските фасети во зависност од видот на препарацијата*“ јавно ја брани на 4.1.2017 година, со што се стекнала со академскиот степен доктор на стоматолошки науки, од областа на стоматолошка протетика.

Во 2014 година е избрана во звање асистент-докторанд, во 2017 година е избрана во звање доцент и во 2022 година е избрана во звање вонреден професор при Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Дополнително, во периодот од 4.10.2022 до 14.9.2025 година ја извршува и функцијата продекан за меѓународна соработка и наука, а од 26.2.2026 година и декан на Факултет за медицински науки.

Активно се служи со англиски јазик (Cambridge Certificate of Preliminary English – B2).

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање редовен професор согласно Законот за високото образование, Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип:

Општи услови за избор:

- Кандидатката има завршено прв циклус интегрирани шестгодишни студии (360 ЕКТС) на Стоматолошки факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, со просечен успех од 9.29 и остварен просечен успех од 9,85 на студиите од трет циклус на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

- Кандидатката е доктор на стоматолошки науки од областа на стоматолошка протетика – докторска дисертација на тема „Процена на механичката отпорност на порцеланските фасети во зависност од видот на препарацијата“ одбранета на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на 4.1.2017 година.

- Претходен избор во звање – вонреден професор од научната област протетика. Со Одлука бр. 2002-40/47 на 271. седница на Наставно-научен совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, одржана на 28.1.2022 година, е избрана за наставник во звање вонреден професор за наставно-научната област протетика на Факултетот за медицински науки за период од 5 (пет) години. Рефератот од Рецензентската комисија за овој избор е објавен во „Универзитетски билтен“ бр. 289 од 15.12.2021 година.

- Објавени најмалку 6 научноистражувачки трудови во соодветна област во референтна научна публикација во последните пет години:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Година на излегување на списанието
1.	Zarkova Julija, **Zlatanovska Katerina,** Prosheva Pelivanova Ljubica, Atanasova Sandra, Apostoloski Pavle, Longurova Natasa, Nikolovski Bruno.	Digitally Guided Rehabilitation Following Vertical Dimension Increase: A Case Report.	(2026) IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 25 (6). pp. 39-47. ISSN 2279-0853	2011
2.	Zarkova Julija, **Zlatanovska Katerina**, Prosheva Pelivanova Ljubica, Atanasova Sandra, Nikolovski Bruno, Longurova Natasa, Apostoloski Pavle.	Spectrophotometric evaluation of natural tooth color distribution across three dental shade guide systems: A cross-sectional study.	(2026) European Scientific Journal, 53 (1). pp. 756-770. ISSN 1857- 7431	2011
3.	Nikolovski Bruno, Gjorsheski Darko, Susak Zoran, Spirov Vancho, Zarkova Julija, Pejkovska Shahpaska Budima, Petrovski Mihajlo, Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina,** Arsovski Ljupka	Management of a dentigerous cyst in the right mandible: A case report with radiographic, histopathological and immunohistochemical insights.	(2026) World Journal of Biology Pharmacy and Health Sciences, 25 (1). pp. 403-410. ISSN 2582-5542	2019
4.	Poposka Georgievska Eleonora, **Zlatanovska Katerina**, Nikolovska Julijana, Pejkovska Shahpaska Budima.	Five-year follow-up of temporomandibular and dental function after parotid gland tumor surgery in a 32-year-old patient: a case report.	(2025) Apolonia Journal of Dentistry, 27 (60-61). pp. 101-109. ISSN 1857-6087	1999
5.	Pejkovska Shahpaska Budima, Peeva-Petreska Marija, Nikolovska Julijana, Dastevski Blagoja, Nikolovski Bruno, **Zlatanovska Katerina**, Zarkova Atanasova Julija, Lazarova Meri, Xhelili Fatos	Implant supported dental prosthetic constructions with the usage of artificial intelligence – review article.	(2025) Apolonia Journal of Dentistry, 27 (60-61). pp. 179-190. ISSN 1857-6087	1999
6.	Chkripeski Kiril, **Zlatanovska Katerina.**	All-on-4 implant rehabilitation of the maxilla without sinus lift with screw-retained prosthesis - a case report.	(2025) International Journal Knowledge, 71 (4). pp. 397-401. ISSN 1857-923X	2009
7.	Trichkovska Ljubica, **Zlatanovska Katerina**, Prosheva Pelivanova Ljubica.	Xerostomia inpatients with Type 2 diabetes melitus wearing complete and partial acrylic dentures - a literature review.	(2025) Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 71 (4). pp. 403-407. ISSN 1857-923X	2009

8.	Prosheva Pelivanova Ljubica, Papakoca Kiro, Zarkova-Atanasova Julija, Atanasova Sandra, **Zlatanovska Katerina**, Naskova Sanja.	The Influence of Lighting Conditions on Color Difference (ΔE) in Glazed Fixed Prosthetic Restorations: A Comparative Study.	(2025) IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 24 (7). ISSN 2279-0853	2011
9.	Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona, Zarkova-Atanasova Julija.	Non-carious cervical lesions:risk factors and treatment options.	(2025) Journal of Hygienic Engineering and Design, 51 (51). ISSN 1857- 8489	2012
10.	Manev Grigor, **Zlatanovska Katerina**, Jovanovski Saso.	The influence of parafunctional forces on the longevity of ceramic crowns.	(2025) Apolonia Journal of Dentistry, 27 (60-61). pp. 157-178. ISSN 1857-6087	1999
13.	Shehapi Afrim, Azizi Fadilj, Dimova Cena, **Zlatanovska Katerina.**	Biomechanics of partial dentures.	(2023) Journal of Dentistry Apolonia, 25 (50-51). pp. 97-103. ISSN 1409-8768 | 1857-6087	1999
14.	Shehapi Afrim, **Zlatanovska Katerina**, Dimova Cena, Azizi Fadilj.	CAD-CAM Systems and dental ceramic materials.	(2022) Journal of Dentistry Apolonia, 24 (48-49). pp. 105-112. ISSN 1409-8768 | 1857-6087	1999
15.	Azizi Fadilj, Dimova Cena, **Zlatanovska Katerina**, Shehapi Afrim.	Temporomadibular Dysfunctions and Maloclusions.	(2022) Apolonia Albanian Dental Journal, 24 (48-49). pp.85-89. ISSN 1409-8768 | 1857-6087	1999

- Кандидатката приложила потврда за познавање странски јазик - англиски јазик.
- Има способност за изведување високообразовна дејност. Активно учествува во реализација на настава од наставно-образовниот процес на прв циклус на студиските програми – академската студиска програма Дентална медицина и стручните студии за Забни техничари-протетичари, на втор циклус Специјалистички стручни студии за забен техничар – протетичар и на трет циклус на студии на Базични и клинички истражувања во дентална медицина.
- Се јавува како ментор и член на комисии за одбрана на дипломски трудови и завршни испити.

Посебни услови:

- Има учество во научноистражувачки проекти како истражувач со значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати и тоа во националните проекти: 1. Современи аспекти на дезинфекција и стерилизација на инструменти и апарати во дентална медицина (2020). 2. CA24147 / Artificial Intelligence Driven Dental AgEstimation Network (AID-AgE) (2025)

- Има придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници.

Со Решение бр. 0801-715/6 од 3.11.2022 година, изготвено од страна на Одбор за акредитација и евалуација на високото образование на РС Македонија, Златановска е акредитиран ментор на трет циклус докторски студии на студиската програма Базични и клинички истражувања во дентална медицина при Факултетот за медицински науки на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

- Проф. д-р Златановска во изборниот период била ментор на 15-тина студенти на прв циклус студии, ментор е на тројца докторанди на студиската програма Базични и клинички истражувања во дентална медицина на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.
- Рецензиран учебник, скрипта и практикум или авторско ЦД.

За потребите на наставата за предметите кои ги предава во првиот циклус на студии, проф. д-р Катерина Златановска е автор на следниов учебник објавен на е-библиотека на УГД:

- **Стоматолошки материјали 1** – учебник од Ивона Ковачевска, Катерина Златановска и Наташа Лонгурова (2024) ISBN 978-608-277-092-5, https://eprints.ugd.edu.mk/35717/

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Д-р Катерина Златановска во 2011 година е избрана за помлад асистент за научната област протетика, Универзитетски билтен бр. 63 од 1.7.2011 година на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Од учебната 2011/2012 година д-р Катерина Златановска активно е вклучена во практичната настава на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (студиска програма Стоматологија и Забен техничар-протетичар) како помлад асистент по предметите: Претклиничка фиксна протетика 1 и 2, Мобилна протетика – тотална протеза 1 и 2, Мобилна протетика – парцијална протеза 1 и 2, Клиничка мобилна протетика – тотална протеза и Клиничка мобилна протетика – парцијална протеза.

Во 2014 година е избрана во соработничко звање асистент-докторанд, Универзитетски билтен бр. 135 од 3.11.2014 година.

Со Одлука бр. 2002-120/9 од 18.4.2017 година на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип на 181. седница, одржана на 1.4.2017 година, е избрана за наставник во звање доцент за наставно-научната област протетика за период од 5 (пет) години. Рефератот од Рецензентската комисија за овој избор е објавен во Универзитетски билтен бр. 187 од 1.4.2017 година.

Со Одлука бр. 2002-40/47 на 271. седница на Наставно-научен совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, одржана на 28.1.2022 година, е избрана за наставник во звање вонреден професор за наставно-научната област протетика на Факултетот за медицински науки за период од 5 (пет) години. Рефератот од Рецензентската комисија за овој избор е објавен во „Универзитетски билтен“ бр. 289 од 15.12.2021 година.

Проф. д-р Катерина Златановска учествува во спроведување на теоретска настава на сите три циклуси на студии.

На прв циклус студии на Факултетот за медицински науки на студиската програма Дентална медицина е ангажирана на следните предмети:

- Претклиничка мобилна протетика – тотална протеза (2+3+0)
- Претклиничка мобилна протетика – парцијална протеза (2+3+0)
- Клиничка мобилна протетика – тотална протеза (2+4+0)
- Клиничка мобилна протетика – парцијална протеза (2+4+0).

На прв циклус студии на Факултетот за медицински науки на студиската програма Забни техничари-протетичари е ангажирана на следните предмети:

- Вовед во стоматолошка протетика (2+1+0)
- Мобилна протетика – тотална протеза 1 (2+4+0)
- Скелетирана протеза (2+3+1)
- Стоматолошка керамика (2+4+1).

На втор циклус студии на Факултетот за медицински науки на студиската програма Специјалистички стручни студии за забен техничар-протетичар е ангажирана на следниве предмети:

- Комплексни метални протези (2+1+0)
- Современ дијагностички и тераписки концепт кај тотална и парцијална беззабост (2+0+0)
- Компјутерски системи и технологии во стоматолошката протетика (2+0+0)
- Современи решенија на тотална и парцијална беззабост (2+0+0).

Со акредитацијата во 2014 година на трет циклус студии на Факултетот за медицински науки – Базични и клинички истражувања во денталната медицина, кандидатката активно учествува во наставата со изборните предмети:

- Вилично зглобни неправилности – дијагностика и терапија (3+2+2)
- Естетски аспекти во стоматолошка протетика (3+2+2)
- Комплексни метални протези (3+2+2)
- Дијагностички и терапевтски процедури кај парцијална и тотална беззабност (3+2+2).

Проф. д-р Катерина Златановска е член на повеќе комисии за полагање на специјалистички испит и е член на испитни комисии при Стоматолошката комора за спроведување на стручниот испит за доктори на стоматологија / дентална медицина.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Проф. д-р Катерина Златановска е автор на над 250 трудови, од кои во последните пет години е автор на вкупно 86 трудови (од кои 22 in extenso) објавени во научно-стручни стоматолошки и медицински списанија и презентирани на конгреси, симпозиуми и стручни состаноци во земјата и во странство.

Списокот на објавени трудови на кандидатката проф. д-р Катерина Златановска при изборот во доцент се евалуирани и бодирани од бр. 1 до 55 во „Универзитетски билтен“ на Универзитет „Гоце Делчев” бр. 187 од 1.4.2017 година. (53-69 страна) и вкупно 210 поени. https://www.ugd.edu.mk/documents/univerzitetski_bilten/ebilteni/16-20/2017/187/pdf/187-7.pdf

Списокот на објавени трудови на кандидатката проф. д-р Катерина Златановска при изборот во вонреден професор се евалуирани и бодирани од

бр. 56 до 155 во „Универзитетски билтен“ на Универзитет „Гоце Делчев” бр. 289 од 15.12.2021 година (65-85 стр.) и вкупно 348,5 поени. https://www.ugd.edu.mk/documents/univerzitetski_bilten/ebilteni/21-25/2021/289/pdf/289-7.pdf

Сите нејзини објавени научни трудови се достапни во електронска форма на е-репозиториум на УГД Штип и може да се видат на следниов линк: https://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Zlatanovska=3AKaterina=3A=3A.html

Листа на трудови на вонреден проф. д-р Катерина Златановска кои ги доставува за рецензија за избор во редовен професор и се однесуваат на последните пет години:

Листа на трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор – од реден број 156 до 177:

156. Zarkova Julija, **Zlatanovska Katerina, Prosheva Pelivanova Ljubica,** Atanasova Sandra, Apostoloski Pavle, Longurova Natasa, Nikolovski Bruno (2026) *Digitally Guided Rehabilitation Following Vertical Dimension Increase: A Case Report.* IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 2026;25(6):39-47. ISSN 2279-0853, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38493

Евалуација на трудот: Авторите преку овој труд ја истакнуваат важноста на загубата на вертикалната димензија и неговата асоцираност со длабокиот загриз, како тешкотија при рехабилитацијата од орално-хируршки, протетски и естетски аспект, имплементирајќи ги новите дигитални технологии при реставрирањето. Трудот има научно-стручна и апликативна вредност.

157. Zarkova Julija, **Zlatanovska Katerina**, Prosheva Pelivanova Ljubica, Atanasova Sandra, Nikolovski Bruno, Longurova Natasa, Apostoloski Pavle (2026) *Spectrophotometric evaluation of natural tooth color distribution across three dental shade guide systems: A cross-sectional study.* European Scientific Journal, 53 (1). pp. 756-770. ISSN 1857- 7431, https://eprints.ugd.edu.mk/38540/

Евалуација на трудот: Во овој труд се врши анализа на природната хрома од бојата на забите кај 235 испитаници при реставрација на максиларни инцизиви по пат на спектрофотометија. Статистичката анализа потврдува сигнификантни разлики кај сите три употребувани клучеви, земајќи ги предвид возраста и полот на испитаниците и истакнувајќи го овој метод како високо сензитивен при планирањето и изведбата на оралната рехабилитација. Трудот има научно-стручна и апликативна вредност.

158. Nikolovski Bruno, Gjorsheski Darko, Susak Zoran, Spirov Vancho, Zarkova Julija, Pejkovska Shahpaska Budima, Petrovski Mihajlo, Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina, Arsovski Ljupka** (2026) *Management of a dentigerous cyst in the right mandible: A case report with radiographic, histopathological and immuno-histochemical insights.* World Journal of Biology Pharmacy and Health Sciences, 2026;25(1):403-410. ISSN 2582-5542, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/37626

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ги обработуваат етио-патолошките аспекти на фоликуларните цисти како втори најчести одонтогени цистични лезии и презентираат случај кај 36-годишна пациентка преку клиничка, радиографска, патохистолошка и имуно-хистохемиска презентација, како и хируршки менаџмент на истата. Трудот има научна и стручна вредност.

159. Poposka Georgievska Eleonora, **Zlatanovska Katerina**, Nikolovska Julijana, Pejkovska Shahpaska Budima (2025) *Five-year follow-up of temporomandibular and dental function after parotid gland tumor surgery in a 32-year-old patient: a case report.* Apolonia Journal of Dentistry, 27 (60-61). pp. 101-109. ISSN 1857-6087, https://eprints.ugd.edu.mk/37357/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ја истакнуваат важноста на оралното здравје како значаен фактор за постоперативниот исход и општото системско здравје на пациентите, со посебен акцент на здравствените предизвици кај помладата популација. Понатаму, ги обработуваат туморите на паротидната жлезда кај младата популација, нагласувајќи ја нивната клиничка значајност поради можните функционални и естетски последици, како и етиолошките и клиничките карактеристики на најчестите бенигни неоплазми, особено плеоморфниот аденом. Трудот има научна и стручна вредност.

160. Pejkovska Shahpaska Budima, Peeva-Petreska Marija, Nikolovska Julijana, Dastevski Blagoja, Nikolovski Bruno, **Zlatanovska Katerina, Zarkova Atanasova Julija, Lazarova Meri, Xhelili Fatos** (2025) *Implant supported dental prosthetic constructions with the usage of artificial intelligence – review article.* Apolonia Journal of Dentistry, 2025;27(60-61):179-190. ISSN 1857-6087, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36891

Евалуација на трудот: Овој преглед од литературата ги обработува можноста и предизвиците кои ги нуди вештачката интелигенција при планирање на имплантолошките хируршки процедури и конструирање на протетските надоместоци над денталните импланти. Трудот има научна и стручна вредност.

161. Naskova Sanja, **Zlatanovska Katerina**, Atanasova Sandra (2025) *Intensity of dental caries and bacterial strains S.mutans, S.sobrinus, S.salivarius, S.mitis in saliva of children with permanent dentition.* Macedonian Dental Review, 48 (3-4). ISSN 2545-4757, https://eprints.ugd.edu.mk/37297/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ја обработуваат улогата на оралната микрофлора, со посебен акцент на *Streptococcus mutans* и другите видови стрептококи, во развојот на денталниот кариес кај деца со трајна дентиција. Преку анализа на примероци од плунка и проценка на денталниот статус, ја испитуваат поврзаноста помеѓу присуството на овие микроорганизми и активноста на кариесот. Трудот има научна и стручна вредност.

162. Chkripeski Kiril, **Zlatanovska Katerina**. (2025) *All-on-4 implant rehabilitation of the maxilla without sinus lift with screw-retained prosthesis - a case report.* International Journal Knowledge, 71 (4). pp. 397-401. ISSN 1857-923X, https://eprints.ugd.edu.mk/36439/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ги обработуваат современите можности за целосна рехабилитација на беззаби пациенти со примена на имплантолошкиот концепт All-on-4. Преку приказ на случај кај 60-годишен пациент со изразена атрофија на максилата и генерализирана загуба на заби, ги презентираат клиничките предности, хируршкиот пристап и функционалните и естетските придобивки од оваа минимално инвазивна метода. Трудот има научна и стручна вредност.

163. Naskova Sanja, Dimova Cena, **Zlatanovska Katerina**, Atanasova Sandra, Rogoleva Gjurovski Sonja, Arsovski Ljupka, Prosheva Pelivanova Ljubica. (2025) *Dental Plaque And Its Role In The Cause Of Plaque Associated Diseases.* IOSR Journal

of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 24 (8). ISSN 2279-0853 / 2279-0861, https://eprints.ugd.edu.mk/36657/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ја обработуваат улогата на оралниот биофилм и микробните заедници во одржувањето на оралното здравје и развојот на денталниот кариес и пародонталните заболувања. Преку преглед на современите научни сознанија ги анализираат промените во структурата и функцијата на оралниот микробиом при преминот од здравје кон болест. Трудот има научна и стручна вредност.

164. Trichkovska Ljubica, **Zlatanovska Katerina**, Prosheva Pelivanova Ljubica (2025) *Xerostomia inpatients with Type 2 diabetes melitus wearing complete and partial acrylic dentures - a literature review.* Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 71 (4). pp. 403-407. ISSN 1857-923X, https://eprints.ugd.edu.mk/36418/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ја обработуваат ксеростомијата кај пациенти со дијабетес мелитус тип 2, со посебен осврт на нејзиното влијание врз оралното здравје и функцијата на целосните и парцијалните акрилатни протези. Преку преглед на релевантната литература ги анализираат етиопатогенезата, клиничките последици и современите превентивни и терапевтски пристапи за справување со оваа состојба, нагласувајќи го значењето на мултидисциплинарниот пристап во третманот. Трудот има научна и стручна вредност.

165. Prosheva Pelivanova Ljubica, Papakoca Kiro, Zarkova-Atanasova Julija, Atanasova Sandra, **Zlatanovska Katerina**, Naskova Sanja (2025) *The Influence of Lighting Conditions on Color Difference (ΔE) in Glazed Fixed Prosthetic Restorations: A Comparative Study.* IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 24 (7). ISSN 2279-0853, https://eprints.ugd.edu.mk/36296/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот го анализираат влијанието на различните услови на осветлување врз промената на бојата (ΔE) кај глазирани фиксно-протетски надоместоци изработени од метал-керамика, монолитен циркониум и фасетиран циркониум. Преку експериментално истражување ги проценуваат разликите во колориметриските вредности и го нагласуваат значењето на стандардизираните услови при изборот на боја за постигнување оптимален естетски резултат. Трудот има научна и стручна вредност.

166. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona, Zarkova-Atanasova Julija (2025) *Non-carious cervical lesions:risk factors and treatment options.* Journal of Hygienic Engineering and Design, 51 (51). ISSN 1857- 8489, https://eprints.ugd.edu.mk/36199/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ги обработуваат етиологијата, застапеноста и прогресијата на некариозните лезии на забите, со посебен акцент на влијанието на животните навики, оралната хигиена и системските фактори. Преку клиничко истражување и анализа на ризик-факторите ги истакнуваат најзначајните причини за појава на овие лезии и ја нагласуваат важноста на превентивните мерки за зачувување на оралното здравје. Трудот има научна и стручна вредност.

167. Manev Grigor, **Zlatanovska Katerina**, Jovanovski Saso (2025) *The influence of parafunctional forces on the longevity of ceramic crowns.* Apolonia Journal of Dentistry, 27 (60-61). pp. 157-178. ISSN 1857-6087, https://eprints.ugd.edu.mk/37356/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот го анализираат влијанието на парафункционалните сили врз долговечноста на керамичките коронки, со посебен акцент на механичките својства на различните керамички материјали. Преку преглед на литературата и тридимензионална анализа со методот на конечни елементи ги проценуваат распределбата на напрегањата, ризикот од фрактури и факторите кои влијаат врз долгорочниот успех на протетските реставрации, при што даваат препораки за нивна оптимална клиничка примена. Трудот има научна и стручна вредност.

168. Latifi Hamide, **Zlatanovska Katerina** (2024) *Stomatognathic system changes in partial edentulism and rehabilitation with fixed prosthetic solutions.* Journal of Dentistry Apolonia, 26 (56-57). pp. 18-29. ISSN 1409-8768 | 1857-6087, https://eprints.ugd.edu.mk/35716/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ги обработуваат промените во стоматогнатниот систем предизвикани од беззабоста и можностите за нивна рехабилитација со фиксни протетски конструкции. Преку анализа на клинички материјал ги споредуваат конвенционалните и дигитално изработените фиксни протетски надоместоци, при што ги евалуираат нивните карактеристики, применетите материјали и клиничката примена. Трудот има научна и стручна вредност.

169. Pejkovska Shahpaska Budima, Rusevska Biljana, Markovska Arsovska Mirjana, Nikolovski Bruno, **Zlatanovska Katerina,** Zarkova Atanasova Julija, Kovacevska Ivona, Sylejmani Mimoza, Pejkovska Ana, Janceska Georgievska Tatjana (2024) *Comparison of two diagnostic imaging techniques for diagnosisng synovial chondromatosis of the temporomandibular joint.* Journal of Morphological Sciences. JMS 2024;7(2):98-102, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34957

Евалуација на трудот: Овој труд претставува пример за значењето на опсежната анализа на сите клинички и параклинички параметри при поставувањето на дијагноза. Темелната анализа на параклиничките иследувања и систематската диференцијална дијагноза довеле до успешно дијагностицирање на синовијална хондроматоза во виличниот зглоб кај 42-годишен пациент, со исклучително ретка рентгенолошка презентација и целосно отсутна симптоматологија. Трудот има научно-стручна и апликативна вредност.

170. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona, Atanasova Sandra (2024) *The possibility of using ultrasound in endodontics: Review.* Journal of Hygienic Engineering and Design, 46. ISSN 1857- 8489, https://eprints.ugd.edu.mk/33969/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ја обработуваат примената на ултразвукот во современиот ендодонтски третман, со посебен акцент на неговата улога во различните фази од обработката и ретретманот на коренските канали. Преку преглед и критичка анализа на релевантната литература ги евалуираат предностите на ултразвучната технологија во подобрувањето на визуализацијата, иригацијата, обтурацијата и вкупниот успех на ендодонтскиот третман. Трудот има научна и стручна вредност.

171. Naskova Sanja, Dimova Cena, **Zlatanovska Katerina**, Rogoleva Gjurovski Sonja (2024) *immunoglobulins IgA and IgG in children with permanent dentition and dental caries.* Journal of Hygienic Engineering and Design (JHED), 46. https://eprints.ugd.edu.mk/35235/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ја испитуваат поврзаноста помеѓу концентрацијата на саливарните имуноглобулини IgA и IgG и присуството на дентален кариес кај деца со трајна дентиција. Преку клиничко и лабораториско истражување ги анализираат вредностите на имуноглобулините во плунката и нивната корелација со кариесот, при што го истакнуваат значењето на локалниот имунолошки одговор во превенцијата на кариозните лезии. Трудот има научна и стручна вредност.

172. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina** (2024) *Resin infiltration of non-cavitated caries lesions: review.* Knowledge - International Journal Scientific Papers, 62 (4). ISSN 1857-923X / 2545 – 4439, https://eprints.ugd.edu.mk/33767/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ја обработуваат инфилтрацијата со смола како современ микроинвазивен пристап во третманот на иницијалните кариозни лезии кај возрасната популација. Преку преглед на релевантната литература ги анализираат индикациите, предностите и ограничувањата на оваа метода, нагласувајќи ја нејзината улога во зачувувањето на здравото забно ткиво и превенцијата на понатамошна прогресија на кариесот. Трудот има научна и стручна вредност.

173. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona (2023) *Коренски кариес - фактори на ризик, превентивни и реставративни мерки.* Knowledge – International Journal, 60 (4). ISSN 1857-923X, https://eprints.ugd.edu.mk/32423/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ги обработуваат ризик-факторите, превенцијата и третманот на коренскиот кариес, со посебен акцент на неговата етиологија и застапеност кај повозрасната популација. Преку преглед на релевантната литература и анализа на анкетно истражување спроведено меѓу доктори по дентална медицина, ги идентификуваат најзначајните фактори кои придонесуваат за појава на коренски кариес и ја нагласуваат важноста на навремената превенција и соодветниот клинички менаџмент. Трудот има научна и стручна вредност.

174. Shehapi Afrim, Azizi Fadilj, Dimova Cena, **Zlatanovska Katerina** (2023) *Biomechanics of partial dentures.* Journal of Dentistry Apolonia, 25 (50-51). pp. 97-103. ISSN 1409-8768 | 1857-6087, https://eprints.ugd.edu.mk/32049/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ја обработуваат биомеханиката на парцијалните мобилни протези со пародонтална потпора, со акцент на значењето на нивното правилно планирање, дизајнирање и функционална стабилност. Преку анализа на основните механички принципи и дејството на интраоралните сили ја нагласуваат важноста на биомеханичкиот пристап за долгорочниот успех и функционалност на парцијалните протетски надоместоци. Трудот има научна и стручна вредност.

175. Azizi Fadilj, Shehapi Afrim, Dimova Cena, **Zlatanovska Katerina**, Naskova Sanja (2023) *Teeth movement during orthodontic therapy.* Journal of Dentistry Apolonia, 25 (50-51). pp. 88-96. ISSN 1409-8768 | 1857-6087, https://eprints.ugd.edu.mk/32048/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ги обработуваат основните принципи на ортодонтската терапија, со посебен акцент на класификацијата, конструктивните карактеристики и примената на мобилните и фиксните ортодонтски апарати. Преку систематски приказ ги анализираат нивните индикации, начинот на дејствување и значењето на правилниот избор на ортодонтскиот апарат за успешен третман. Трудот има научна и стручна вредност.

176. Shehapi Afrim, **Zlatanovska Katerina**, Dimova Cena, Azizi Fadilj (2022) *CAD-CAM Systems and dental ceramic materials.* Journal of Dentistry Apolonia, 24 (48-49). pp. 105-112. ISSN 1409-8768 | 1857-6087, https://eprints.ugd.edu.mk/31163/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ги обработуваат современите CAD/CAM технологии во денталната протетика, со акцент на примената на интраоралните скенери, дигиталното планирање и компјутерски асистираната изработка на протетски надоместоци. Ги анализираат предностите на дигиталниот работен тек, карактеристиките на CAD/CAM системите и примената на современи материјали, нагласувајќи го нивното значење за подобрување на прецизноста, ефикасноста и квалитетот на протетската рехабилитација. Трудот има научна и стручна вредност.

177. Azizi Fadilj, Dimova Cena, **Zlatanovska Katerina**, Shehapi Afrim (2022) *Temporomadibular Dysfunctions and Maloclusions.* Apolonia Albanian Dental Journal, 24 (48-49). pp. 85-89. ISSN 1409-8768 | 1857-6087, https://eprints.ugd.edu.mk/31244/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ја обработуваат поврзаноста помеѓу темпоромандибуларните дисфункции и денталните малоклузии, со посебен акцент на улогата на ортодонтскиот третман. Преку систематски преглед на релевантната литература ги анализираат достапните научни докази за влијанието на различните типови малоклузии врз појавата на темпоромандибуларните нарушувања и заклучуваат дека ортодонтскиот третман не претставува ризик-фактор за нивниот развој. Трудот има научна и стручна вредност.

Листа на научни и стручни трудови со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор

Трудови од областа - од реден број 178-202:

178. Nikolovski Bruno, Evrosimovska Biljana, Petrovski Mihajlo, Stojanovic Simona, **Zlatanovska Katerina**, Zarkova-Atanasova Julija, Spirov Vancho, Pejkovska Shahpaska Budima, Radeska Elena (2026) *Single tooth implant or prosthetic bridge construction in case of incisor hypodontia?* In: International Dental Congress - Dental Naissa'26, 6-8 Feb 2026, Nis, Serbia. (poster), https://eprints.ugd.edu.mk/38622/

179. Apostoloski Pavle, Zarkova-Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina**, Prosheva Pelivanova Ljubica, Pejkovska Shahpaska Budima, Atanasova Sandra (2026) *Metal-bar reinforcement of long-span zirconia frameworks.* In: 30th BaSS Congress, 7-9 May 2026, Thessaloniki, Greece. (poster), https://eprints.ugd.edu.mk/38699/

180. **Zlatanovska Katerina, Prosheva Pelivanova Ljubica, Naskova Sanja,** Mladenovski Marko, Azizi Fadilj, Shehapi Afrim, Nikolovski Bruno, Atanasova Sandra, Longurova Natasa, Zarkova Atanasova Julija (2025) *Impact of Polishing on Candida albicans Adhesion to Dental Resins.* In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09-12 Sept 2025, Shanghai, China. IDJ 2025;75(1):278 ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster), https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105267, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36723

181. Prosheva Pelivanova Ljubica, Atanasova Sandra, Zarkova Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina** (2025) *Интеграција на дигиталниот спектрофотометар во денталната медицина- нови можности за точност*

и квалитет. In: Third International Conference ETIMA 2025, 24-25 Sept 2025, Stip, Republic of North Macedonia. (Oral presentation), https://eprints.ugd.edu.mk/36825/

182. Petrovski Mihajlo, Nikolovski Bruno, Mladenovski Marko, **Zlatanovska Katerina**, Veljanovski Darko, Papakoca Kiro (2025) *Assessment of dentists' knowledge about dental management of patients with epilepsy.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. Abstract Book 422 (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35929

183. **Zlatanovska Katerina**, Longurova Natasa, Zarkova Julija, Nikolovski Bruno, Atanasova Sandra, Naskova Sanja, Proseva Ljubica (2025) *Evaluation of dental and facial midlines among dental students.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. Abstract Book 234 (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35926

184. Zarkova Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina**, Longurova Natasa, Atanasova Sandra, Prosheva Pelivanova Ljubica, Petroska Ana, Naskova Sanja (2025) *Tooth color matching with intraoral scanner.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. (poster), https://eprints.ugd.edu.mk/36517/

185. Mijoska Aneta, **Zlatanovska Katerina**, Trpevska Vesna, Petkov Marjan, Stavreva Natasa, Bajraktarova Valjakova Emilija (2025) *Use of botulinum toxin in masseteric muscle hypertrophy.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. (Oral presentation), https://eprints.ugd.edu.mk/37270/

186. **Zlatanovska Katerina**, Longurova Natasa, Zarkova-Atanasova Julija, Nikolovski Bruno, Naskova Sanja, Mijoska Aneta, Petrovski Mihajlo, Kovacevska Ivona, Trpevska Vesna, PejkovskaShahpaska Budima (2024) *Fracture resistance of porcelain veneers with different preparation designs.* In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):364-365 (IF: 3.2) (Poster), https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.479, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35051

187. Zarkova Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina, Naskova Sanja, Longurova Natasa, Nikolovski Bruno, Pejkovska Shahpaska Budima, Berisha Almedin, Tashkovski Hristijan, Atanasova Sandra** (2024) *Clinical comparison of crowns made with two intraoral scanners.* In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):369 (IF: 3.2) (Poster), https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.494, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36512

188. Gligorovski Aleksandar, **Zlatanovska Katerina** (2024) *Промени во темпоромандибуларниот зглоб кај пациенти со ревматоиден артритис.* In: Трет конгрес на студенти по Општа медицина, 17-18 May 2024, Stip, Macedonia. (poster), https://eprints.ugd.edu.mk/34555/

189. Zarkova Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina**, Longurova Natasa, Kovacevska Ivona, Duran Ibrahim (2024) *Backward Planning Digital Protocol for Full Mouth Rehabilitation.* In: 28th congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), 25-27th April 2024, Budva, Montenegro. (Oral presentation), https://eprints.ugd.edu.mk/34067/

190. Zarkova Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, Nikolovski Bruno, Tashkovski Hristijan** (2024) *Comparative Analysis of Spectrophotometric vs Visual Tooth Color Determination.* 28th congress of the Balkan Stomatological Society (BASS), 25-27th April 2024, Budva, Montenegro. Abstract Book 102 (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34068

191. **Zlatanovska Katerina**, Longurova Natasa, Kovacevska Ivona, Zarkova Atanasova Julija, Atanasova Sandra (2024) *Artificial Intelligence in Teledentistry as New Oral Health Care Tool Among Macedonian Dental Professionals – a Questionnaire Study.* In: 28th Congress of the Balkan Stomatological Society; "Sea, Science and Skills", 25-27 April 2024, Budva, Montenegro. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/34065/

192. **Zlatanovska Katerina,** Petrovski Mihajlo, Longurova Natasa, Apostoloski Pavle, Nikolovski Bruno (2024) *Assessment of Stem Cell Utilization in Routine Dental Practice.* In: 28th Congress of the Balkan Stomatological Society; "Sea, Science and Skills", 25-27 April 2024, Budva, Montenegro. Abstract Book 159 (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34066

193. **Zlatanovska Katerina**, Longurova Natasa, Kovacevska Ivona, Zarkova-Atanasova Julija, Pejkovska Shahpaska Budima, Prosheva Pelivanova Ljubica (2023) *Patients' knowledge and satisfaction with porcelain veneers concerning soft tissue alternation.* In: 27th Congress of the Balkan Stomatological Society; "Past, Present and Future of Dental Implants and Gerodontology", 9-11 Nov 2023, Istanbul, Turkiye. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/32549/

194. **Zlatanovska Katerina**, Shehapi Afrim (2023) *Assessing prevalence of signs and symptoms of temporomandibular disorders among dental students using Fonseca's questionnaire.* In: 12thUBT Annual International Conference, 28-29 Oct 2023, Pristina, Kosovo. (Oral presentation), https://eprints.ugd.edu.mk/32467/

195. Pejkovska Shahpaska Budima, Kovacevska Ivona, Papakoca Kiro, **Zlatanovska Katerina**, Nikolovski Bruno, Trpevska Vesna (2023) *Contemporary prosthetic treatment for challenging patients with multidisciplinary approach.* In: 26th BaSS Congress, 11-14 May 2023, Skopje, North Macedonia. (Oral presentation), https://eprints.ugd.edu.mk/32510/

196. **Zlatanovska Katerina**, Longurova Natasa, Zarkova-Atanasova Julija, Prosheva Pelivanova Ljubica, Rogoleva Gjurovski Sonja, Arsovski Ljupka (2023) *Evaluation of use of flexible dentures as alternative solutions for partial edentulism treatment.* In: 26th BaSS Congress, 11-14 May 2023, Skopje, North Macedonia. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/32031/

197. Zarkova Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina**, Prosheva Pelivanova Ljubica, Naskova Sanja, Pejkovska Shahpaska Budima, Ivanovski Dejan (2022) *Failures of indirect composite veneers.* In: 21. Kongres Stomatologa Srbije, 20-21 Oct 2022, Belgrade. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/35739/

198. Pejkovska Shahpaska Budima, Kovacevska Ivona, Zarkova Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina** (2022) *Design of total dentures – challenge in dental prosthetics.* In: 21 Kongres stomatologa Srbije, 20-23 Oct 2022, Belgrade, Serbia. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/35740/

199. Zarkova Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina**, Prosheva Pelivanova Ljubica, Atanasova Sandra, Dimova Cena (2022) *Спектрофотометриска евалуација на разликите во бојата помеѓу природните заби и клучевите за избор на боја.* In: Конгрес на Македонско стоматолошко друштво со меѓународно учество (МСД) - Стоматологијата пред предизвиците на новото време: можности и ограничувања, 15-18 Sept 2022, Ohrid. (Oral presentation), https://eprints.ugd.edu.mk/35700/

200. **Zlatanovska Katerina**, Atanasova Sandra, Longurova Natasa, Naskova Sanja, Dimova Cena (2022) *Etiology and prevalence of temporomandibular disorders*

among students of Dental Medicine at UGD Stip. In: Конгрес на Македонско стоматолошко друштво со меѓународно учество (МСД) - Стоматологијата пред предизвиците на новото време: можности и ограничувања, 15-18 Sept 2022, Ohrid. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/30200/

201. **Zlatanovska Katerina**, Longurova Natasa, Zarkova-Atanasova Julija, Prosheva Pelivanova Ljubica, Kovacevska Ivona (2022) *Fatigue failure mode of porcelain veneers with different preparation designs.* In: Конгрес на Македонско стоматолошко друштво со меѓународно учество (МСД) - Стоматологијата пред предизвиците на новото време: можности и ограничувања, 15-18 Sept 2022, Ohrid. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/30199/

202. Prosheva Pelivanova Ljubica, Carceva-Salja Sofija, Papakoca Kiro, Zarkova Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina** (2022) *Analysis of Golden percentage on Maxillary Anterior Teeth for Estethic Smile Design.* In: 9th Congress of Macedonian dental society with international participation "Challenging new era in dentistry: burden and opportunities", 15-18 Sept 2022, Ohrid, Republic of North Macedonia. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/31193/

Листа на научни и стручни трудови со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор

Трудови од сродни области - од реден број 203-237:

203. Atanasova Sandra, Carceva - Salja Sofija, Zarkova - Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina**, Longurova Natasa, Nikolovski Bruno, Prosheva Pelivanova Ljubica, Kovacevska Ivona (2026) *Harmonization of visible posterior teeth width after orthodontic treatment.* In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25-28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5.9) (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38542

204. Nikolovski Bruno, Evrosimovska Biljana, Atanasova Sandra, Longurova Natasa, Zarkova-Atanasova Julija, Radojkova-Nikolovska Vera, Kovacevska Ivona, Pejkovska Shahpaska Budima, Petkov Marjan, **Zlatanovska Katerina** (2026) *Laser assisted lip repositioning for rebalancing of asymmetrical gummy smile.* In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25-28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5.9) (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38541

205. Radojkova-Nikolovska Vera, Nikolovski Bruno, Atanasova Sandra, Zarkova Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina**, Longurova Natasa, Petrovski Mihajlo, Arsovski Ljupka, Spirov Vancho (2026) *Methods and techniques for diagnosis in oral oncology.* In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25-28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5.9) (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38543

206. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona, Atanasova Sandra, Zarkova-Atanasova Julija, Nikolovski Bruno (2026) *Vitalion and CBCT use in restorative dental practice.* In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25-28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5.9) (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38544

207. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona, Zarkova Julija, Naskova Sanja (2026) *Occurrence and therapeutic approach of deep caries with exposed pulp.* In: International Dental Congress - Dental Naissa '26, 6-8 Feb 2026, Niš, Serbia. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/38490/

208. Mladenovski Marko, Andonovska Marija, Petrovski Mihajlo, Kokolanski Vlatko, **Zlatanovska Katerina**, Toneva Stojmenova Verica (2025) *Rational antibiotic therapy in dentistry: a key step against antimicrobial resistance.* In: 10ти Конгрес на Македонско стоматолошко друштво, 18- 21 Sept 2025, Ohrid. R. Makedonija. (Oral presentation), https://eprints.ugd.edu.mk/37268/

209. Longurova Natasa, Arsovski Ljupka, Mladenovski Marko, Nashkova Sanja, Atanasova Sandra, Nikolovski Bruno, Stevkovska – Cvetkovska Elizabeta, Zarkova, Julija, Kovacevska Ivona, **Zlatanovska Katerina** (2025) *Icon Resin Infiltration for managing dental lesions - Case report.* In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09-12 Sept 2025, Shanghai, China. International Dental Journal, 2025;75(1):238-239. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster), https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105161, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36740

210. Atanasova Sandra, Arsovski Ljupka, Longurova Natasa, Toneva Stojmenova Verica, Nikolovski Bruno, Zarkova Atanasova Julija, Naskova Sanja, **Zlatanovska Katerina, Carceva Salja Sofija, Prosheva Pelivanova Ljubica** (2025) *Assessment of Smile Index Variation Across Different Malocclusions.* In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09-12 Sept 2025, Shanghai, China. International Dental Journal, 2025;75(1):359-360. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster), https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105481, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36724

211. Trpevska Vesna, Nikolovski Bruno, Zarkova Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina, Mijoska Aneta, Petkov Marjan, Kovacevski Aleksandar, Koseva Biljana, Cena Dimova, Kovacevska Gordana** (2025)*Treatment Of Class III with Facemask Therapy.* In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09-12 Sept 2025, Shanghai, China. International Dental Journal, 2025;75(1):339. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Oral presentation), https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105427, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36925

212. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona, Zarkova Julija (2025) *Non-carious cervical lesions:risk factors and treatment options.* In: NUTRICON 2025 Annual Scientific Congress for Food Quality & Safety, Health & Nutrition and Hygienic Engineering & Design, 11-13 June 2025, Ohrid. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/36200/

213. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona, Zarkova Julija, Nikolovski Bruno, Atanasova Sandra (2025) *Diagnosis and treatment of dentin hypersensitivity.* In: 29th BaSS Congress, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. Abstract Book 190 (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35925

214. Nikolovski Bruno, **Zlatanovska Katerina**, Zarkova Julija, Petrovski Mihajlo, Longurova Natasa (2025) *Simplifying the surgical management of hypodontia.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. Abstract Book 381-382 (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35928

215. Naskova Sanja, Dimova Cena, **Zlatanovska Katerina**, Atanasova Sandra, Zarkova Julija, Toneva Stojmenova Verica, Longurova Natasa (2025) *Determination of the oral hygiene index in children with the presence and absence of caries.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/36686/

216. Atanasova Sandra, Carceva Salja Sofija, Prosheva Pelivanova Ljubica, **Zlatanovska Katerina**, Zarkova Atanasova Julija, Naskova Sanja, Longurova Natasha (2025) *Facial Index Variation in Patients with Different Malocclusions.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/36003/

217. Mladenovski Marko, Andonovska Marija, Petrovski Mihajlo, **Zlatanovska Katerina**, Petroska Ana, Stefanovska Tanja (2025) *Malignant transformation of oral lichen planus.* In: 29th BaSS Congress 2025, 24-26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/37268/

218. Nikolovski Bruno**,** Radojkova-Nikolovska Vera, Evrosimovska Biljana, Spirov Vancho, Petrovski Mihajlo, Rogoleva Gjurovski Sonja, Susak Zoran, **Zlatanovska Katerina**, Trpevska Vesna, Mijoska Aneta, Zarkova Julija, Longurova Natasa (2024) *Diagnostic dilemma in a non-healing ulcer of the tongue.* In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):243-244 (IF: 3.2) (Poster), https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.123, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34870

219. Nikolovski Bruno, **Zlatanovska Katerina**, Zarkova-Atanasova Julija, Longurova Natasa, Petrovski Mihajlo, Susak Zoran, Spirov Vancho, Pejkovska Shahpaska Budima, Trpevska Vesna, Naskova Sanja, Papakoca Kiro, Purde Selis (2024) *Soft-tissue contour changes after the socket shield technique.* In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):52 (IF: 3.2) (Oral presentation), https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.728, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34872

220. Nedelkovska Ivana, Kovacevska Ivona, Spasovski Spiro**,** **Zlatanovska Katerina**, Longurova Natasa, Atanasovska-Stojanovska Aneta, Popovska Mirjana, Grbovic Edis, Panajotu Risto, Isa Maxhide, Rusevska Biljana, Ivanovska-Stojanovska Marija (2024) *Guided tissue regeneration for periodontal intrabony defects.* In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):290 (IF: 3.2) (Poster), https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.259, https://eprints.ugd.edu.mk/35049/

221. Naskova Sanja, **Zlatanovska Katerina**, Dimova Cena, Longurova Natasa, Nikolovski Bruno, Zarkova-Atanasova Julija, Rogoleva Gjurovski Sonja, Toneva Stojmenova Verica (2024) *Interdependence of dental caries and salivary parameters in children.* FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):404 (IF: 3.2) (Poster), https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.1240, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35058

222. Mladenovski Marko, **Zlatanovska Katerina**, Petrovski Mihajlo, Toneva Stojmenova Verica, Rogoleva Gjurovski Sonja, Arsovski Ljupka (2024) *Oral leukoplakia early detection and effective management.* In: 3rd Congress on Oral and Implant Surgery 3rd Congress on Oral and Implant Surgery with International participation, 4-5 Oct 2024, Skopje, North Macedonia. (Oral presentation), https://eprints.ugd.edu.mk/35699/

223. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona, Zarkova-Atanasova Julija (2024) *Polymerization Contraction in Composites - How to Reduce it?* In: 28th BaSS Congress, 25-27 April 2024, Avala Resort and Villas, Budva, Montenegro. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/34165/

224. Trpevska Vesna, Dimova Cena, **Zlatanovska Katerina**, Evrosimovska Biljana, Stefanoska Tanja (2024) *Extraction vs. nonextraction in orthodontic cases.* In: 28th BaSS Congress, 25-27 Apr 2024, Budva, Montenegro. (Oral presentation), https://eprints.ugd.edu.mk/34212/

225. Nikolovski Bruno, Trpevska Vesna, Belazelkovska Grezlovska Ana, Dimova Cena, **Zlatanovska Katerina, Radojkova-Nikolovska Vera** (2024) *Safe Harvest Rules and Recipient Bed Preparing.* In: 28th BaSS Congres, 25-27 April 2024, Avala

Resort and Villas, Budva, Montenegro. Abstract Book 161 (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34074

226. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Zarkova Julija, Kovacevska Ivona (2024) *The minimally invasive management of early occlusal caries.* In: 28th BaSS Congress, 25-27 April 2024, Avala Resort and Villas, Budva, Montenegro. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/34166/

227. Mladenovski Marko, **Zlatanovska Katerina**, Petrovski Mihajlo, Longurova Natasa, Toneva Stojmenova Verica (2024) *Oral cancer screening: timely detection gives better results.* In: Congress od Macedonian orthodontic society with international participation "Excellence in orthodontics through diagnostics, treatment techniques, results and ethics", 26-29 Sept 2024, Hotel Granit, Ohrid, R.N.Macedonia. (Oral presentation), https://eprints.ugd.edu.mk/35069/

228. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona (2023) *The most common occupational diseases among dentists from the Republic of North Macedonia.* In: 27th Congress of the Balkan Stomatological Society; "Past, Present and Future of Dental Implants and Gerodontology", 9-11 Nov 2023, Istanbul, Turkiye. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/32574/

229. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona (2023) *Root caries - risk factors, preventive and restorative measures.* In: 42nd International Scientific Conference: The Power of Knowledge, 05–08 Oct 2023, Perea, Greece. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/32432/

230. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona, Atanasova Sandra (2023) *The possibility of using ultrasound in endodontics: review.* In: Congress on Food Quality and Safety, Health and Nutrition - NUTRICON 2023. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/32033/

231. Naskova Sanja, Dimova Cena, **Zlatanovska Katerina**, Rogoleva Gjurovski Sonja (2023) *Immunoglobulins IgA and IgG in children with permanent dentition and dental caries.* In: Nutricon & Economicon 2023 Congress, 07 June 2023, Ohrid, Republic of Macedonia. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/33203/

232. Longurova Natasa, Toneva Stojmenova Verica, **Zlatanovska Katerina**, Denkov Nikola, Kovacevska Ivona (2022) *Застапеност на употреба на ласер низ ординациите во Источна Македонија.* In: 9. Конгрес на Македонско стоматолошко друштво со меѓународно учество (МСД): Стоматологијата пред предизвиците на новото време: можности и ограничувања, 15-18 Sept 2022, Ohrid, Republic of North Macedonia. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/30205/

233. Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Toneva Stojmenova Verica, Kovacevska Ivona (2022) *Примена на CAD CAM системот во реставративната стоматологија.* In: 9. Конгрес на Македонско стоматолошко друштво со меѓународно учество (МСД): Стоматологијата пред предизвиците на новото време: можности и ограничувања, 15-18 Sept 2022, Ohrid, Republic of North Macedonia. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/30572/

234. Atanasova Sandra, Prosheva Pelivanova Ljubica, Carceva-Salja Sofija, Papakoca Kiro, Zarkova Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina** (2022) *Evaluation of lip position using different reference lines.* In: 9th Congress of Macedonian dental society with international participation "Challenging new era in dentistry: burden and opportunities", 15-18 Sept 2022, Ohrid, Republic of North Macedonia. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/31149/

235. Longurova Natasa, Toneva Stojmenova Verica, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona (2022) *Modern esthetic restorative procedures for the restoration of hard tooth tissues.* In: 25th Congress of Balkan Stomatological Society, 19-21 May 2022, Sarajevo, BiH. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/30087/

236. Toneva Stojmenova Verica, Longurova Natasa, **Zlatanovska Katerina**, Kovacevska Ivona, Rogoleva Gjurovski Sonja (2022) *Dental care during SARS-COV-19 crisis.* In: 25th Congress of Balkan Stomatological Society, 19-21 May 2022, Sarajevo. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/29775/

237. Toneva Stojmenova Verica, Longurova Natasa, Kovacevska Ivona, Rogoleva Gjurovski Sonja, Zarkova Atanasova Julija, **Zlatanovska Katerina** (2022) *Ledge formation: a complication in endodontics.* In: 9 th Congress of Macedonian dental society with international participation "Challenging new era in dentistry: burden and opportunities", 15-18 Sept 2022, Ohrid, Republic of North Macedonia. (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/30214/

Пленарно предавање на научен собир

238. **Zlatanovska Katerina** (2023) *Како да ги класифицираме, дијагностицираме и третираме темпоромандибуларните дисфункции.* In: 26th BaSS Congress, 11-14 May 2023, Skopje, North Macedonia. (Oral presentation), https://eprints.ugd.edu.mk/32050/

239. **Zlatanovska Katerina** (2022) *Temporomandibular disorders – classification and etiological factors.* In: 13. Конгрес на К4-Групација „Интердисциплинарна стоматологија - идеи за нови иновации", 25-26 Nov 2022, Skopje. https://eprints.ugd.edu.mk/30993/

14. **Учесник во научен проект**

14.1 Dimova Cena, Naskova Sanja, **Zlatanovska Katerina**, Zarkova Julija, Mitevski Kiril, (2020) Современи аспекти на дезинфекција и стерилизација на инструменти и апарати во дентална медицина. https://eprints.ugd.edu.mk/27456/

14.2 CA24147 / Artificial Intelligence Driven Dental AgEstimation Network (AID-AgE) (2025). https://www.cost.eu/actions/CA24147/#tabs+Name:Working%20Groups%20and%20Membership

23. Студиски престој во странство

23.1Учесник во ACEploration Mission на Универзитетот во Гданск, Полска, мобилност на наставен кадар во рамки на проектот ACE2EU од **21-25.07.2025 година.**

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИСКО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ

1. **Книга/учебник**

- **Стоматолошки материјали 1** – учебник од Ивона Ковачевска, Катерина Златановска и Наташа Лонгурова (2024) ISBN 978-608-277-092-5, https://eprints.ugd.edu.mk/35717/

17. Елаборати и експертизи

17.1 Елаборат за акредитација на студиска програма Дентална медицина –

прв и втор циклус интегрирани академски студии (360 ЕКТС) (2022).

17.2 Елаборат за акредитација на прв циклус студии – студиска програма Забен-техничар – протетичар (2022).

17.3 Елаборат за акредитација на втор циклус студии – Специјалистички стручни студии за Забен-техничар – протетичар (2022).

17.4 Елаборат за акредитација на студиска програма Dental medicine – прв и втор циклус интегрирани академски студии на англиски јазик (300 ЕКТС) (2026).

17.5 Елаборат за акредитација на трет циклус студии – студиска програма Базични и клинички истражувања во дентана медицина (2026).

23. Декан

23.1 Одлука за избор на декан на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип со бр. 2002-73/5 од 19.2.2026 година, со мандат до 14.9.2028 година. Одлука за потврдување на избор на декан на Факултетот за медицински науки од 255. седница на Универзитетски сенат со бр. 0201-206/4 од 26.2.2026 година.

24. Продекан

24.1. Одлука за избор на продекан за меѓународна соработка и наука на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип со Одлука бр. 2002-270/9 од 4.10.2022 година, со мандат до 14.9.2025 година.

27. Член на универзитетски и владини тела

27.1. Член на Универзитетска комисија за самоевалуација на Универзитетот во 2021 со Одлука бр. 2002-258/6 од 31.8.2021 година со мандат од 4 (четири) години.

28. Член на факултетски орган, комисија

28.1. Член на Наставно-научниот совет на прв циклус студии на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип;

28.2. Член на Наставно-научниот совет на трет циклус студии на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип;

28.3. Претседател на Комисија за спроведување на тајно гласање за избор на ректор на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип со Одлука бр. 2002-126/7 од 22.5.2025 година.

28.4. Претседател на Комисија за спроведување на приемни испити при упис на студенти на студиската програма по општа медицина кои немаат полагано државна матура на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип во учебна 2024/2025 година, со Одлука бр. 2002-149/82 од 8.7.2024 година.

28.5. Член на Комисија за полагање специјалистички испит:

28.5.1 д-р В.Т. (Одлука бр. 2005-111/3 од 4.4.2022 год.);

28.5.2 д-р Б.Е. (Одлука бр. 2005-249/3 од 29.8.2022 год.);

28.5.3 д-р Х.Ч. (Одлука бр. 2005-271/4 од 29.9.2022 год.);

28.5.4 д-р Д.М. (Одлука бр. 2005-98/4 од 31.3.2023 год.);

28.5.5 д-р Н.А. (Одлука бр. 2005-109/3 од 20.4.2024 год.);

28.5.6 д-р П.Ѓ. (Одлука бр. 2005-259/14 од 18.10.2024 год.);

28.5.7 д-р М.З. (Одлука бр. 2005-137/6 од 17.4.2026 год.).

28.6 Претседател/член на комисија за избор:

28.6.1. Претседател на Рецензентска комисија за избор на асистент за наставно-научната област *протетика* – ас. д-р Љ.П. (Одлука бр.2002-167/14 од 7.6.2022 година);

28.6.2. Претседател на Рецензентска комисија за избор на наставник во насловно звање – насловен доцент / насловен вонреден професор за наставно-научната област *протетика* – д-р Б.П.Ш. (Одлука бр. 2002-212/12 од 8.7.2022 година);

28.6.3. Претседател на Рецензентска комисија за избор на наставник во насловно звање – насловен доцент / насловен вонреден професор за наставно-научната област *стоматолошка протетика* – д-р Б.Н. (Одлука бр. 2002-267/18 од 14.11.2025 година);

28.6.4. Претседател на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања - доцент за наставно-научната област *стоматолошка протетика* – ас. д-р Љ.П. (Одлука бр. 2002-282/16 од 1.12.2025 година);

28.6.5. Претседател на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања - доцент за наставно-научната област *стоматолошка протетика* – д-р П.А. (Одлука бр. 2002-346/21 од 24.12.2025 година).

28.7. Рецензент за рецензирање на учебно помагало:

28.7.1. Рецензент за рецензирање на скрипта „Орална патологија за стручен забен техничар - протетичар“ (Одлука бр. 2002-73/16 од 19.2.2026 година).

28.7.2. Рецензент за рецензирање на учебник „Дентална трауматологија“ (Одлука бр. 2002-113/73 од 30.5.2024 година).

28.8. Член на Комисија за евалуација и изработка на ранг-листи по објавен оглас за прием на кандидати на специјализација на Факултетот за медицински науки:

28.8.1. Одлука бр. 0204-617/1 од 4.10.2022 година;

28.8.2. Одлука бр. 0204-876/1 од 25.9.2023 година;

28.8.3. Одлука бр. 0204-140/1 од 5.2.2025 година.

28.9. Член и ментор на специјалистички труд на Хамиде Љатифи со Одлука бр. 2002-50/37 од 19.2.2025 година.

28.10. Претседател/член на Комисија за оценка и одбрана на докторски труд

28.10.1. Д-р А.Д. (Одлука бр. 0206-506/3 од 18.5.2023 год.);

28.10.2. Д-р П.А. (Одлука бр. 0206-589/13 од 15.8.2025 год.);

28.10.3. Д-р Љ.П.П. (Одлука бр. 0206-680/11 од 17.9.2025 год.);

28.10.4. Д-р Ф.А. (Одлука бр. 0206-148/7 од 30.1.2026 год.).

29. Член на институтски орган, комисија

29.1. Член на Комисија за стручни стоматолошки прашања и континуирана стоматолошка едукација при Стоматолошка комора на Македонија.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од целокупните презентирани досегашни активности, кои ги реализирала вонреден професор д-р Катерина Златановска, а ние како Рецензентска комисија ги елабориравме во овој извештај, се забележува и потенцира богата и широка активност во сферата на наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и организациско-развојната дејност.

Во согласност со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, како и според целата приложена документација, може да се констатира дека кандидатката вонреден професор д-р Катерина Златановска, ги исполнува критериумите за да биде избрана во звањето редовен професор и за целокупната активност во извештајниот период од 2022 до 2026 година има остварено (НО=40, НИ=226,5 и САОР=87) или вкупно 353,5 поени.

Врз основа на приложениот материјал и изнесените податоци, според Правилникот за посебни услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Рецензентската комисија со особена чест и задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, **кандидатката вонреден професор д-р Катерина Златановска да биде избрана за наставник во звање редовен професор за наставно-научната област стоматолошка протетика, на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип и Одлуката да се достави до Универзитетскиот сенат за потврдување.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Весна Коруноска Стевковска, редовен професор, претседател, с.р.
Д-р Никола Гиговски, редовен професор, член, с.р.
Д-р Ерол Шабанов, редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	**Наставно-образовна дејност**			**Поени**				
				Во земјава		**Во странство**		
				број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
5	Избор во звање вонреден професор			40				40
	ВКУПНО							**40**
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**			**Поени**				
				Во земјава		**Во странство**		
				број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
4	Научен труд објавен во меѓународно научно списание							
	- втор автор: Труд бр. 156, 157, 159, 161, 162, 164, 166, 167, 168, 170, 172, 173, 176;					13	6	78
	- останати автори: Труд бр. 158, 160, 163, 165, 169, 171, 174, 175, 177;					9	3	27
5	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир (во земјава) Труд бр. 222			1	2	/	/	2
	Труд со оригинални резултати објавен во зборник на трудови на научен собир (во странство) Труд бр. 178, 180, 186, 187, 203, 204, 205, 206, 207, 209, 210, 211, 218, 219, 220, 221.			/	/	16	3	48
6	Пленарно предавање на научен собир Труд бр. 238, 239;			2	3	/	/	6
9	Учество на научен собир со реферат (постер/усно) во земјава и странство							
	Постер	во зем.	Труд бр. 188, 196, 200, 201, 202, 212, 230, 231, 232, 233, 234, 237.	12	1	/	/	12
		во стр.	Труд бр. 179, 182, 183, 184, 190, 11, 192, 193, 197, 198, 213, 214, 215, 216, 217, 223, 225, 226, 228, 229, 235, 236.	/	/	22	1,5	33
	Усно	во зем.	181, 195, 199, 208, 227.	5	1,5	/	/	7,5
		во стр.	185, 189, 194, 224.	/	/	4	2	8
14	Учесник во научен проект (максимум во 3 проекти) Под реден бр. 14.1, 14.2;			1	2	1	3	5
	ВКУПНО							**226,5**
Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**			**Поени**				
				Во земјава		**Во странство**		
				број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
1	Книга/учебник			1	10	/	/	**10**
17	Елаборати и експертизи Под реден бр. 17.1; 17.2; 17.3; 17.4; 17.5;			5	2	/	/	**10**
24	Продекан			1	8	/	/	**8**

27	Член на универзитетски или владини тела Со реден бр. 27.1	1	5	/	/	**5**
28	Член на факултетски орган, комисија Со реден бр. 28.1; 28.2; 28.3; 28.4; 28.5.1-7; 28.6.1-5; 28.7.1-2; 28.8.1-3; 28.9; 28.10.1-4;	26	2	/	/	**52**
29	Член на институциски орган, комисија Со реден бр. 29.1;	1	2	/	/	**2**
	ВКУПНО					**87**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**353,5**

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ/ НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЛИКОВНА/ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ НА ЛИКОВНА АКАДЕМИЈА ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 2402-50/5 од 11.5.2026 година донесена на 128. седница на Наставно-научниот и уметнички совет на Ликовна академија, одржана на 6.5.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во насловно звање насловен доцент/ насловен вонреден професор за наставно-научната област ликовна/визуелна уметност на Ликовна академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Рецензентската комисија е во состав:

- м-р Јана Јакимовска, редовен професор од областа ликовна/визуелна уметност – 6.04.00.01, Ликовна академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, претседател;
- м-р Слободанка Стевчевска, редовен професор од областите ликовна/визуелна уметност (6.04.00.01) и друго (6.04.00.08), Факултет за ликовни уметности, УКИМ – член;
- м-р Антони Мазневски, редовен професор на група предмети од областа цртање и сликање, Факултет за ликовни уметности, УКИМ – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер” и „Коха“ на 21.4.2026 година и во предвидениот рок се пријавија:

- м-р Верица Наумова;
- м-р Јована Трајанова.

Врз основа на приложената документација од кандидатките, чест ни е на Наставно-научниот и уметнички совет на Ликовната академија да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

1. **М-р Верица Наумова**

Биографски податоци

М-р Верица Наумова е родена во 1982 година во Штип. Додипломските студии на отсекот Сликарство со насока Графички дизајн во класата на проф. Благоја Маневски на Факултетот за ликовни уметности при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје ги започнува во 2001 година, а ги завршува во 2006 година, со средна оценка 8,81, со што се стекнува со право на стручен назив дипломиран сликар со графички дизајн. Во 2007 година таа се запишува на магистерски студии на истиот факултет, каде што под менторство на проф. Благоја Маневски магистрира во 2011 година, со средна оценка 9,92, на тема со наслов „Мултиплицирање, серијалност во отвореното уметничко дело“, со што се стекнала со право на научен степен магистер на ликовни уметности од областа сликарство. Во периодот од 2008-2009 година, кандидатката запишува и успешно ја завршува студиската програма за стекнување наставнички компетенции на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. Во својата биографија, кандидатката наведува дека во 2011 г. се стекнала и со Уверение за стручен

испит издадено од Министерството за образование и наука. Дополнително, кандидатката наведува сертификати за учество на 2 обуки доделени од МОН - Биро за развој на образованието: Сертификат за учество во обука под наслов „Стратегии за менаџмент во училница – принципи и примери на добра практика за создавање позитивна работна атмосфера во училницата и во онлајн/виртуелна училница“ (2023) и Сертификат за учество во обука под наслов „Професионална соработка на наставниците (стручни активи, заедници за учење, менторства и сл.)“ (2024).

Работното искуство на кандидатката речиси исклучиво е врзано за образованието и ликовната уметност. Уште од 2009 година таа работи како наставник по ликовно воспитание и одделенски раководител во ООУ „Ванчо Прке“ – Штип, работа која ја работи и денес. Од 2022 година до денес, таа е и наставник во Ликовното ателје при Центар на култура „Ацо Шопов“ – Штип. Од 2023 година до денес, таа е континуирано ангажирана на Ликовната академија при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип како стручњак од праксата, каде што активно и успешно учествува во наставата.

Во својата биографија, кандидатката наведува повеќе активности - самостојни изложби во земјава и во странство, учества на групни изложби, но и менторски претставувања со своите ученици, од што се насетува испреплетеноста на овие две линии во нејзината пракса. Истите се испреплетени и во биографијата на кандидатката, па оттаму Комисијата се обиде најдобро што е можно да ги раздвои и класифицира овие активности за да можат да бидат најсоодветно бодувани и наведени во општите и посебните услови за избор. Кандидатката, исто така, наведува и учества на разни проекти и меѓународни конференции. Наведува дека е долгогодишен соработник на повеќе културни, образовни и уметнички институции во и вон земјава. Таа наведува дека била раководител на бројни проекти со ученици, учесник на културни и уметнички манифестации поддржани од Министерството за култура на РМ, како и на проекти финансирани од Владата на Република Романија.

Кандидатката наведува листа на сертификати и награди, листа на учества на проекти, како и меѓународни конференции. Комисијата за сите овие активности поединечно ќе се изнесе подолу во овој Извештај.

Општи услови за избор:

Просечен успех

Кандидатката м-р Верица Наумова има остварено просечен успех 8,81 на првиот циклус студии по сликарство на Факултетот за ликовни уметности при УКИМ во Скопје. На вториот циклус студии на истиот факултет, кандидатката има остварено просечен успех 9.92, со што вкупниот просечен успех на кандидатката од двата циклуси на студии е 9.36.

Научен степен- магистер

Кандидатката м-р Верица Наумова во 2011 година се стекнува со звањето магистер на ликовни уметности од областа сликарство на Факултетот за ликовни уметности при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, со што го исполнува условот за научен/уметнички степен од соодветната област. Дополнително, кандидатката ја завршува студиската програма за стекнување наставнички компетенции на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

во 2009 година, за што има соодветна документација. Во својата биографија, кандидатката наведува дека во 2011 г. се стекнала и со Уверение за стручен испит издадено од Министерството за образование и наука, меѓутоа за овој податок нема доставено соодветна документација до Рецензентската комисија.

Претходен избор во звање

Кандидатката нема претходен избор во звање.

Објавени научни трудови во референтна научна публикација

Кандидатката има објавено следниот труд:

- Efremov, J., Naumova, V., Dimitrijeva Kuzmanovska, V., Janevski, A. i Ananijeva, M. (2025). „DEVELOPMENT OF FORM AS A FORMATIVE ELEMENT IN THE INDUSTRIAL FASHION PRODUCT", *Zbornik radova / Proceedings: VIII Međunarodna naučna konferencija "Savremeni trendovi i inovacije u tekstilnoj industriji" (CT&ITI 2025)*, Beograd: Union of Engineers and Textile Technicians of Serbia, стр. [283–297], ISBN 978-86-900426-8-5.

Комисијата констатира дека наведениот труд претставува научен труд објавен во Зборник на трудови од меѓународна научна конференција (Proceedings). Иако трудот ги поседува сите атрибути на научен труд и соодветно се бодува во рамките на научноистражувачката дејност (согласно со Правилникот), тој не е објавен во референтно научно списание со фактор на влијание (Impact Factor). Соодветно на тоа, Комисијата го признава и вреднува овој труд како научен труд објавен во зборник од меѓународен научен собир.

Признати уметнички и стручни дела, односно остварувања кои се од особено значење за афирмација на културата и уметноста во и надвор од земјава

М-р Верица Наумова е авторка на повеќе признати уметнички и стручни дела и остварувања кои се од особено значење за афирмацијата на културата и уметноста во и надвор од земјава. Таа во биографијата наведува две самостојни ликовни претставувања во земјава (Бесконечен ритам, 2006, Младински културен центар во Скопје,и Волшебен ќилим, 2005, Младински културен центар во Скопје, во рамки на Бела ноќ). За второнаведената самостојна изложба која истовремено во биографијата е наведена и како учество на групна изложба, кандидатката нема доставено соодветна документација во вид на каталог, но има документација за нејзино случување. Поради природата на манифестацијата Бела ноќ и неможност да се утврди бројот и количеството на дела на кандидатката, истата ќе се разгледува како учество на групна изложба. Кандидатката има наведено и учества на неколку групни изложби. Конкретни наводи и документација за некои од овие активности е приложена и истите Комисијата ќе ги разгледа и вреднува во табелата подолу. Во овој контекст, во пријавата се приложени документи на повеќе страници на кои се прикажани фотографии од изложби и работилници, без наслов, како и неколку репродукции на уметнички дела. Со оглед на тоа дека не е приложена официјална документација (каталози или публикации од овие активности, покани, договори и слично) како доказ за дел од уметничките и стручните остварувања на кандидатката, Комисијата истите не може да ги вреднува. Кандидатката приложува и голем број менторски учества на

изложби со своите ученици, поткрепени со сертификати, пофалници и плакати. Комисијата заклучува дека овие активности ќе бидат разгледувани и бодувани во делот на стручно-апликативна и организациско-развојна дејност. Дополнително, кандидатката во документацијата која ја приложува, наведува учество во изработка на две монументални дела: мозаикот Универзум на Домот на култура „Ацо Шопов“ во Штип, 2022 (за кој има соодветна документација во вид на оригинален сертификат), како и учество во изработка на мозаик во Меморијалниот центар на АСНОМ во Пелинце, 2004, за кој има приложено црно-бела фотокопија од фотографија на споменикот, без конкретна документација која ги наведува имињата на авторите и учесниците, поради што оваа активност нема да се вреднува.

Кандидатката во својата биографија ги наведува и следните самостојни изложби во странство:

1. Самостојна изложба со уметнички слики „Традиционалните мотиви на традиционалната романска и влашка носија“, 26-30 март, Меѓународна манифестација Планинска цивилизација, Центар за култура - Солена Вода, Кампулунг-Мушцел, Романија (2026);
2. Самостојна изложба со уметнички слики „Мозаик фолклорните мотиви на Романците“, 23-27 октомври, Меѓународна манифестација Планинска цивилизација, Центар за култура - Солена Вода, Кампулунг-Мушцел, Романија (2025);
3. Самостојна изложба со уметнички слики „Традиционалните влашки носии од Северна Македонија“, 23-26 мај, Меѓународна манифестација Планинска цивилизација, Центар за култура - Солена Вода, Кампулунг-Мушцел, Романија (2025);
4. Самостојна изложба со уметнички слики разработки на мотиви од традиционалните појаси на Власите во Македонија, 23-27 мај, Меѓународна манифестација Планинска цивилизација, Центар за култура - Солена Вода, Кампулунг-Мушцел, Романија (2024);
5. Самостојна изложба со слики „Флоралните мотиви во традиционалните влашки носии“, 24-28 октомври, Меѓународна манифестација Планинска цивилизација, Центар за култура - Солена Вода, Кампулунг-Мушцел, Романија (2024);
6. Самостојна изложба „Инсталација традициите мостот на културите“, 25-28 мај, Меѓународна манифестација Планинска цивилизација, Центар за култура - Солена Вода, Кампулунг-Мушцел, Романија (2023);
7. Самостојна изложба со слики со традиционални влашки носии, 16-30 декември, Меѓународна манифестација Планинска цивилизација, Центар за култура - Солена Вода, Кампулунг-Мушцел, Романија (2021).

За две од овие активности (под ред. бр. 4 и 6) не е доставена соодветна поткрепувачка документација и истите нема да се разгледуваат, додека за преостанатите пет активности (под ред. бр. 1, 2, 3, 5 и 7) Комисијата детално ја разгледа доставената документација. Земајќи ги предвид нивното времетраење, карактерот и организациската поставеност на здружението, како и тематиката на настаните, Комисијата констатира дека овие активности не можат да се бодуваат како самостојни ликовни изложби во странство, туку соодветно се класифицираат и бодуваат како учество на ликовна изложба во странство.

Во прилог ги наведуваме најзначајните дела и претставувања на кандидатката м-р Верица Наумова:

Бр.	Автор	Наслов на делото / изложбата	Место на претставување	Година
1.	Верица Наумова	Самостојна изложба со уметнички слики „Традиционалните мотиви на традиционалната романска и влашка носија“, 26-30 март, Меѓународна манифестација Планинска цивилизација	Центар за култура - Солена Вода, Кампулунг-Мушцел, Романија	2026
2.	Верица Наумова	Самостојна изложба со уметнички слики „Мозаик фолклорните мотиви на Романците“, 23-27 октомври, Меѓународна манифестација Планинска цивилизација	Центар за култура - Солена Вода, Кампулунг-Мушцел, Романија	2025
3.	Верица Наумова	Самостојна изложба со уметнички слики „Традиционалните влашки носии од Северна Македонија“, 23-26 мај, Меѓународна манифестација Планинска цивилизација	Центар за култура - Солена Вода, Кампулунг-Мушцел, Романија	2025
4.	Верица Наумова	Самостојна изложба со слики „Флоралните мотиви во традиционалните влашки носии“, 24-28 октомври, Меѓународна манифестација Планинска цивилизација	Центар за култура - Солена Вода, Кампулунг-Мушцел, Романија	2024
5.	Верица Наумова	Учество со изложба на слики во Меѓународниот проект „Традицијата и културата обединуваат“ финансиран од Владата на Романија	Информативен центар на Романија, Скопје, Р. Северна Македонија	2023
6.	Верица Наумова	Учество во проектот „Холокаустот низ призмата на детските очи“	Меморијален центар на холокаустот на Евреите од Македонија, Скопје, Р. Северна Македонија	2023
7.	Верица Наумова	Учество на изложба „Мојот град“	НУ Центар на култура „Ацо Шопов“ - Штип, Р. Северна Македонија	2022
8.	Верица Наумова	Учество во изработка на мозаикот УНИВЕРЗУМ (проект на Welcome center)	НУ Центар на култура „Ацо Шопов“ - Штип, Р. Северна Македонија	2022
9.	Верица Наумова	Самостојна изложба со слики со традиционални влашки носии, 16-30 декември, Меѓународна манифестација Планинска цивилизација	Центар за култура - Солена Вода, Кампулунг-Мушцел, Романија	2021
10.	Верица Наумова	Самостојна изложба „Бесконечен ритам“	МКЦ, Скопје, Р. Македонија	2006
11.	Верица Наумова	Штипско културно лето 2005: ФЛУ Апсолвенти 2005, класа на проф. Благоја Маневски	Безистен, Штип, Р. Македонија	2005
12.	Верица Наумова	Бела ноќ 2005: инсталација „Волшебен ќилим“	МКЦ, Скопје, Р. Македонија	2005
13.	Верица Наумова	7. Биенале на млади уметници	МСУ Скопје, Р. Македонија	2004

14.	Верица Наумова	„Еклектизам“	Безистен, Штип, Р. Македонија	2004
15.	Верица Наумова	„Еклектизам“	Дом на култура – Виница, Р. Македонија	2004
16.	Верица Наумова	„Еклектизам“	Галерија Куманово, Р. Македонија	2004

Со оглед на тоа дека станува збор за истата изложба која била изложувана во повеќе градови, активностите под редните броеви 14, 15, и 16 во оваа табела ќе бидат бодувани како една активност. Дополнително, кандидатката ги има наведено следните учества на изложби, меѓутоа за нив нема доставено материјален доказ во документацијата:

- Учество на изложба „Крафт фестивал“ при НУ Центар за култура „Ацо Шопов“ - Штип (2023);
- Учество на изложба за време на одржувањето на Макфест (музички фестивал) - НУ Центар на култура „Ацо Шопов“ - Штип (2023);
- Учество на биенале на цртеж на уметници на град Штип, НУ Центар на култура „Ацо Шопов“ – Штип (2022);
- Учество на модна ревија со колекција „Кирилицата магичниот мост до уметноста“, Факултет за уметности, Југозападен универзитет „Неофит Рилски“ (2022);
- „International Fashion Days“ Faculty of Technology, University „Goce Delcev“ - Stip (2022);
- Учество на групна изложба на жените од источниот регион - НУЦК „Ацо Шопов“ - Штип (2019);
- „Млади уметници“ Безистен Штип (2006);
- Интернационално биенале на млади уметници, Музеј на Град Скопје. (2004)

Потврда за познавање на најмалку еден странски јазик

Кандидатката Верица Наумова активно го владее англискиот јазик (III степен), за што има приложено соодветна документација од Центар за странски јазици при Работнички универзитет „Ванчо Прќе“ – Штип.

Способност за изведување на високообразовна дејност

Имајќи ја предвид биографијата на кандидатката, нејзината педагошка доквалификација, како и нејзиниот долгогодишен ангажман во образованието од областа на ликовната уметност и воспитание како наставник во ООУ „Ванчо Прке“ во Штип, ангажманот како ликовен наставник во Домот на култура „Ацо Шопов“, бројните менторства на ученици и нивни учества на изложби, конкурси и манифестации, како и тригодишниот ангажман во високото образование како стручњак од пракса на Ликовна академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, може да се заклучи дека кандидатката покажува исклучителна способност за изведување на високообразовна дејност.

Посебни услови:

Учество во научноистражувачки проекти, односно значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати

Кандидатката во својата биографија има наведено учество на повеќе проекти. За дел од наведените активности не е доставена соодветна

документација, поради што Комисијата не ги зема предвид при вреднувањето. Воедно, проектите во кои кандидатката се јавува како ментор на ученици од основното и средното образование не можат да се земат предвид во рамките на овој посебен услов.

Релевантните учества кои Комисијата ги зема предвид се прикажани во следната табела:

Бр.	Автор	Наслов на проект	Место на претставување	Година
1.	Верица Наумова	Меѓународен проект: Мозаична инсталација како културна соработка и современо живеење, Платформа за меѓународна соработка	Дом на култура „Ацо Шопов“ - Штип, Р. Северна Македонија	2022
2.	Верица Наумова	Учество во меѓународниот проект Меѓународни денови на Власите, финансиран од Министерството за култура на Македонија	Општина Крушево, Р. Северна Македонија	2022
3.	Верица Наумова	Учество во Меѓународниот проект Денови на влашката култура и уметност, 2020, Крушево	Општина Крушево, Р. Северна Македонија	2020

Успешно дејствување во соодветната област на уметноста

Кандидатката во својата биографија наведува самостојни и групни претставувања во земјава и во странство, кои се веќе наведени погоре во овој реферат. Но, нејзиниот суштински успех во областа е успешното образување и менторирање на ученици од основното и средното образование и нивно насочување кон ликовната уметност. За тоа сведочат нејзините работни ангажмани во формалното и неформално образование наведени погоре во овој реферат, како следните активности во вид на менторски учества, одржани работилници и останати активности, поткрепени со документација:

- Ментор на ликовна работилница „Ехото на мозаикот“ при НУ Центар за култура „Ацо Шопов“ – Штип, 2025;
- Менторско учество на изложба „Пејзаж“ при НУ Центар за култура „Ацо Шопов“ – Штип;
- Годишна студентска изложба на факултетите од визуелните уметности - 2025, ментор на студенти;
- Годишна студентска изложба на факултетите од визуелните уметности - 2024, ментор на студенти;
- Менторско учество на изложба „Штип град на текстилот“ при НУ Центар за култура „Ацо Шопов“ - Штип (2024);
- Менторско учество на изложба посветена на надреализмот, Надреализмот како личен израз - НУ Центар на култура „Ацо Шопов“ - Штип (2023);
- Менторско учество на 1st National Space Olympiad - при НУ Центар за култура „Ацо Шопов“ - Штип (2023);
- Менторско учество на изложба „100 год. од раѓањето на Ацо Шопов“ во чест на поетот во галерија при НУ Центар на култура „Ацо Шопов“ - Штип (2023);
- Менторско учество на ликовниот конкурс на тема „Креативноста низ дизајнот и уметноста“ СОУ „Димитар Мирасчиев“ - Штип (2022); Менторско учество на изложба „Цветови “ - Центар на култура „Ацо Шопов“ - Штип (2022).

Освен овие активности кои се наведени во нејзината биографија, кандидатката кон пријавата приложува уште документи кои сведочат за нејзиното залагање во областа на остручувањето на младите во областа на ликовната уметност:

- Благодарница како наставник во ООУ „Ванчо Прке“ – Штип за особен придонес и менторска поддршка на ученичката Бјанка Читкушева за освоено I (прво) место на Ликовен конкурс на тема „Облекувај се паметно – одржлива мода“, доделена од Министерство за образование и наука – Биро за развој на образованието (2025);
- Благодарница за изработка на слики за модна колекција доделена од НУ Спомен куќа „Тодор Проески“ – Крушево (2023);
- Ментор на Работилница за мозаик со млади таленти насловена „Мозаикот денес“, Плато – Дом на култура „Ацо Шопов“ - Штип, РС Македонија (2022);
- Благодарница за изработка на детски цртежи од НУ Спомен куќа „Тодор Проески“ – Крушево (2022);
-Сертификат за учество во активности организирани од Информативниот центар на Романија во Република Северна Македонија, доделена од Информативен центар на Романија во Скопје (2022);
- Благодарница за менторство на учениците на Ликовниот конкурс на тема „Војната долго се осветува“ по повод 6 Април – Ден на цивилните инвалиди од војната на Македонија, доделена од Национален сојуз на цивилни инвалиди од војната на Македонија (2019);
- Пофалница за освоена дополнителна награда во категоријата севкупно творештво, како ментор на Меѓународниот културно-уметнички конкурс „Уметноста – моја инспирација, 2019“, доделена од Академија „Еуроарт“ – Штип, РС Македонија (2019);
-Благодарница за менторско учество на еко-хепенингот во ОУ „Ванчо Прке“, Штип, доделена од Просветно дело АД, Детска радост (2013)
-Благодарница за учество како наставник на Ликовниот конкурс „Битола 2013“, доделена од Детско ликовно студио „Св. Кирил и Методиј“ - Битола – Македонија (2013).

Освен горенаведените, кандидатката приложува уште 9 благодарници и 1 признание кои Комисијата не може да ги валоризира во контекст на успешно делување во областа на уметноста.

Кандидатката ја има наведено следната активност, која не кореспондира со времето на нејзиниот ангажман на Ликовната академија при УГД:
- Годишна студентска изложба на факултетите од визуелните уметности - 2023, ментор на студенти.

Придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници

Бидејќи кандидатката во работата на Академијата е вклучена како стручно лице од праксата (во учебните години 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026), таа овој услов го исполнува индиректно, преку работа со студентите од студиската програма Класично сликарство и нивно оспособување во практичниот дел од наставата.

Рецензиран учебник, скрипта и практикум или авторско ЦД

Кандидатката нема објавено учебник, скрипта ниту практикум,

но имајќи предвид дека станува збор за прв избор во насловно звање овој критериум не е неопходен за исполнување на условите.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Кандидатката Верица Наумова поседува долгогодишно наставно и педагошко искуство во областа на ликовните уметности. Нејзиниот професионален ангажман во образовниот процес го опфаќа следново:

- Основно образование: Од 2009 година до денес работи како наставник по ликовно образование и одделенски раководител во ООУ „Ванчо Прке“ – Штип.
- Неформално и уметничко образование: Од 2022 година е наставник во Ликовното ателје при НУ Центар за култура „Ацо Шопов“ – Штип.
- Високо образование**:** Од 2023 година е ангажирана на Ликовната академија при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип како стручно лице од пракса, каде што учествува во изведувањето на практичната настава и вежби по предмети од областа на ликовните уметности. Кандидатката за време на овие студиски години беше ангажирана на вкупно 4 предмети: Сликање 1, Сликање 2, Визуелна култура и Теорија на ликовни уметности – 2 во летниот и 2 во зимскиот семестар. На овие предмети кандидатката асистираше на студентите во делот на практичните вежби, но како стручно лице од праксата таа и одржа по едно предавање во секој семестар. Комисијата констатира дека оваа конкретна активност се вреднува како одржано предавање по покана од научна институција во делот на Научноистражувачка дејност и стручно уметнички активности.

Покрај редовната настава, кандидатката има остварено исклучителен придонес во менторството на ученици и студенти, водејќи бројни проекти, како и организирање и менторирање на годишните студентски изложби на факултетите од визуелните уметности во годините во кои била ангажирана како стручно лице од праксата.

Творечкиот и истражувачкиот опус на кандидатката Верица Наумова се одликува со стручна примена и поврзаност меѓу традиционалните уметнички форми (мозаик, фолклорни мотиви, текстил) и нивна современа трансформација во уметноста и дизајнот.

Кус осврт на научниот труд (коавторство):

- Jordan Efremov, Verica Naumova, Vangja Dimitrijeva Kuzmanovska, Aco Janevski, Marija Ananijeva, *„DEVELOPMENT OF FORM AS A FORMATIVE ELEMENT IN THE INDUSTRIAL FASHION PRODUCT“*, VIII Меѓународна научна конференција „Savremeni trendovi i inovacije u tekstilnoj industriji“, 18–19 септември 2025, Белград, Србија.

Евалуација: Трудот се фокусира на аналитичкиот и креативниот процес на развој на формата како примарен конститутивен елемент во индустрискиот моден производ. Научниот придонес на кандидатот се гледа во интердисциплинарниот пристап, поврзувајќи ги визуелните уметности со текстилната индустрија и индустрискиот дизајн.

Кандидатката во извештајниот период нема објавено трудови во списанија со ИФ, бидејќи нејзината примарна дејност е во областа на уметничко-применетото творештво, изложбената дејност и стручно-апликативните проекти.

Врз основа на увид во целокупната документација може да се заклучи дека кандидатката Верица Наумова поседува соодветни квалификации, темелно академско образование (магистер по ликовни уметности – сликарство) и богато наставно-педагошко искуство. Нејзиното ангажирање како стручњак од пракса на Ликовната академија претставува директен мост меѓу образовниот систем и уметничката пракса. Со оглед на изложбените активности во земјава и во странство, учеството во меѓународни проекти, учество во изработка на 1 монументално дело и континуираното менторство, кандидатката целосно ги исполнува условите за избор во соодветното звање за кое аплицира.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Во рамките на стручно-апликативната и организациско-развојната дејност, Комисијата го разгледа и синтетизираше целокупниот професионален, стручен и организациски ангажман на кандидатката м-р Верица Наумова. Нејзиниот стручен придонес примарно се огледа преку континуираната примена на ликовната уметност во заедницата и културните установи, изработката на сложени уметнички инсталации и монументални дела, како и крос-секторската соработка меѓу визуелните уметности и индустријата. Посебен акцент во оваа категорија се става врз нејзиното учество во изработката на монументалниот мозаик „Универзум“ за потребите на НУ Центар за култура „Ацо Шопов“ во Штип, а во организација на Welcome center (2022), како и реализацијата на мозаичната инсталација остварена преку Платформата за меѓународна соработка (2022). Воедно, нејзиното научно-стручно профилирање во апликативните области е потврдено и преку интердисциплинарниот труд објавен во зборникот на трудови од VIII Меѓународна научна конференција во Белград (2025), каде што преку коавторство ја обработува проблематиката на развојот на формата во индустрискиот моден производ.

Организациско-развојниот сегмент од нејзината кариера е силно обележан со создавањето соработка со повеќе образовни, културни и локални институции. Кандидатката остварува докажана дејност преку организација, раководење и менторска реализација на широк спектар уметнички и едукативни содржини, меѓу кои се издвојуваат авторските и менторските ликовни работилници „Ехото на мозаикот“ (2025) и „Мозаикот денес“ (2022), остварени во соработка со НУ Центар за култура „Ацо Шопов“ во Штип. Во тој контекст се вбројуваат и организираните тематски изложби (10), ликовните конкурси и културните манифестации во кои таа активно ги насочува и подготвува младите автори и студентите, што е валидирано со повеќе благодарници и признанија (9) издадени од релевантни државни и културни институции, како што се Министерството за образование и наука – Биро за развој на образованието (2025), НУ Спомен куќа „Тодор Проески“ во Крушево (2022, 2023), Информативниот центар на Романија (2022), како и локални образовни и уметнички центри (2013, 2019).

Паралелно со ова, кандидатката остварува континуиран професионален развој преку следење и учество на стручни обуки (2) организирани од Бирото за развој на образованието (2023, 2024), насочени кон менаџментот во училиштата и унапредувањето на професионалната соработка меѓу наставниците. Сите овие сегменти потврдуваат дека м-р Верица Наумова поседува изразен капацитет за практична примена на уметноста, организација на стручно-апликативни проекти и развој на институционалната соработка.

1. **М-р Јована Трајанова**

Биографски податоци

М-р Јована (род. Велинова) Трајанова е родена во 1996 година во Штип, каде што ги завршува основното и средното образование. Додипломските студии ги започнува во учебната 2014/2015 година на Ликовната академија при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, на насоката Класично сликарство. Дипломира во 2018 година со просечен успех 9,56, стекнувајќи се со стручниот назив дипломиран ликовен уметник од областа на класичното сликарство, а за покажаниот исклучителен успех за време на студиите е одликувана и со Пофалница за најдобар студент. Во 2019 година завршува Академија за графички дизајн во Едукативниот центар „Брејнстер“ во Скопје, стекнувајќи се со соодветен сертификат, а во 2020 година на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип успешно ја завршува и студиската програма за стекната педагошко-психолошка и методска подготовка. Во учебната 2023/2024 година ги запишува едногодишните постдипломски студии по сликарство на Ликовната академија при УГД – Штип, каде што магистрира во 2025 година со просечен успех 9,75 и го стекнува уметничкиот степен магистер по ликовна уметност – сликарство.

По дипломирањето во 2018 година, кандидатката професионално дејствува како графички дизајнер и илустратор. Во рамките на својот стручен и авторски ангажман, таа креира авторски сликовници и персонализирани изданија за деца, а се јавува и како илустратор на повеќе детски изданија за Издавачката куќа „Арс Ламина“. Покрај професионалната дејност во областа на дизајнот, м-р Јована Трајанова остварува и континуирана уметничка активност преку реализација на самостојни и групни изложбени проекти (вклучително учества на изложби во организација на ДЛУШ, Фестивалот „Паратисима“ и меѓународни мултимедијални колаборации), а ангажирана е и како предавач на меѓународни работилници. За својата дејност е добитник на повеќе признанија, меѓу кои и Прва награда на Националниот конкурс за стрип „ЛИФТ“ (2019).

Општи услови за избор:

Просечен успех

Кандидатката м-р Јована Трајанова има остварено просечен успех 9,56 на првиот циклус на студии по класично сликарство на Ликовна академија при УГД во Штип. На вториот циклус на студии на истиот факултет, кандидатката има остварено просечен успех 9,75, со што вкупниот просечен успех на кандидатката од двата циклуси на студии е 9,65.

Научен степен магистер

Кандидатката м-р Јована Трајанова во 2025 се стекнува со звањето магистер по ликовна уметност - сликарство на Ликовната академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, со што го исполнува условот за научен/уметнички степен од соодветната област. Дополнително, кандидатката ја завршува студиската програма за стекната педагошко-психолошка и методска подготовка на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип во 2020 година, за што има соодветна документација. Во својата биографија, кандидатката наведува дека во 2019 година се стекнала и со сертификат за успешно завршување на Академија за графички дизајн во Едукативниот центар „Брејнстер“ во Скопје, што исто е поткрепено со документација во нејзината пријава.

Претходен избор во звање

Кандидатката нема претходен избор во звање.

Објавени научни трудови во референтна научна публикација

Во списокот на трудови кандидатката ги наведува следните трудови:

1. Магистерски труд „Од платно до бајка: употреба на класичните сликарски техники во креирањето на илустрации за деца“; јуни 2025 г.
2. Стручен труд „Сликарство и илустрирање наменето за деца и млади - разбирање и учење преку слика“; Објавено во годишен ликовен преглед за 2024 година при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип; февруари 2024 г.

Комисијата заклучува дека магистерскиот труд на кандидатката не може да се признае во оваа категорија, бидејќи истиот се вреднува и бодува како посебен услов за стекнат научен/уметнички степен. Соодветно на тоа, стручниот труд на кандидатката е објавен во публикација која не се смета за референтна научна публикација, па оттаму Комисијата смета дека овој труд треба да се разгледува и бодува како труд објавен во стручно (научно-популарно) списание.

Врз основа на наведеното, Комисијата констатира дека кандидатката нема објавено научни трудови во референтна научна публикација.

Признати уметнички и стручни дела, односно остварувања кои се од особено значење за афирмација на културата и уметноста во и надвор од земјава

Кандидатката е авторка на повеќе признати уметнички и стручни дела и остварувања кои се од особено значење за афирмацијата на културата и уметноста во и надвор од земјава. Во прилог ги наведуваме најзначајните такви дела и претставувања.

Бр.	Автор	Наслов на делото / изложбата	Место на претставување	Година
1.	Јована Трајанова	Atiny's Castle, Hailblade x Leodav	Base 42, Скопје, Р. Северна Македонија	2025
2.	Јована Трајанова	Уметник/ илустратор во македонскиот анимиран филм „The Toothstars“	Продукција: InnovaRights & Licensing	2025
3.	Јована Трајанова	Боите на приказните, изложба на илустрации за деца	Ликовна академија, УГД, Штип, Р. Северна Македонија	2024
4.	Јована Трајанова	Уметник/ илустратор во македонскиот анимиран филм „Јон Вардар против галаксијата“	Продукција: Lynx Animation Studios 3D2D Animatori Invictus Umatik Entertainment	2024
5.	Јована Трајанова	Уметник/ илустратор во американскиот анимиран филм „Olive“	Продукција: Aeon Production, Best Yet Entertainment	2024
6.	Јована Трајанова	Комплетно илустрирање на сликовницата „Детето на Месечината“ на авторката Јана Глигороска ISBN 978-608-267-797-2	Издавач Либи, дел од Арс Ламина, Скопје, Р. Северна Македонија	2023

7.	Јована Трајанова	Комплетно илустрирање на сликовницата „Перуника“ на авторот Сибо ISBN 978-608-267-471-1	Издавач Либи, дел од Арс Ламина, Скопје, Р. Северна Македонија	2022
8.	Јована Трајанова	Комплетно илустрирање на сликовницата „Игра со придавки“ на авторката Оливија Георгиевска ISBN 978-608-267-456-8	Издавач Либи, дел од Арс Ламина, Скопје, Р. Северна Македонија	2021
9.	Јована Трајанова (како Јована Велинова Трајанова)	Учество на четвртиот конкурс за наградата за стрип „Лифт“ за 2021, објавување на стрипот во рамки на публикацијата Стрип награда Лифт #4, добитничка на трета награда	Издавач Темплум, Скопје, Р. Македонија	2021
10.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Учество на Вториот конкурс за наградата за стрип „Лифт“ за 2019 г., објавување на стрипот во рамки на публикацијата Стрип награда Лифт #2, добитничка на прва награда	Издавач Темплум, Скопје, Р. Македонија	2020
11.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Учество на Првиот конкурс за наградата за стрип „Лифт“ за 2018, објавување на стрипот во рамки на публикацијата Стрип награда Лифт #1	Издавач Темплум, Скопје, Р. Македонија	2019
12.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Изработка на носечки постер за настанот МКЦ за Скопје	МКЦ, Скопје, Р. Северна Македонија	2019
13.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Публикуван стрип во Стрип магазин Деветка, бр. 4 ISSN: 2545-4846	Издавач „Стрип квадрат“, Р. Северна Македонија	2019
14.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Публикуван стрип во Стрип магазин Деветка, бр. 1 ISSN: 2545-4846	Издавач „Стрип квадрат“, Р. Северна Македонија	2018
15.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Илустрација на насловна страна на Публикација: Човекови права, уредничка д-р Жанета Попоска ISBN 978-608-4788-31-7	Издавач ОБСЕ Македонија	2018
16.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Самостојна изложба на Јована Велинова Retrospect-Room	Јавна Соба, Скопје, Р. Македонија	2018

17.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Не е шега: дискриминација, цензура, учество на изложба	Музеј на Македонија, Скопје, Р.Македонија	2018
18.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Изложба на студентите од Ликовна академија при УГД – Штип во рамки на Текстилијада	КУЦ Текстил, Штип, Р. Македонија	2017
19.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Самостојна изложба на Јована Велинова	Фоаје на Дом на култура „Ацо Шопов“ – Штип, Р. Македонија	2017
	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Учество на изложба „Стрип во Штип	Универзитетска библиотека Гоце Делчев, Штип, Р. Македонија	2017
20.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Учество на стрип изложба организирана во рамки на Скопје стрип фест ‘16	Музеј на Град Скопје, Р. Македонија	2016
21.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Учество на Paratissima Skopje, како дел од претставувањето на студентските работи на Ликовната академија при УГД Штип	МКЦ Скопје, Р. Македонија	2015
22.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	48. традиционална изложба на ДЛУШ	Галерија Безистен, Штип, Р. Македонија	2015
23.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Учество на изложбата „Фантастичното во стрип уметноста“	Фоаје на Центар за култура, Битола	2014

Кандидатката приложи и постер за учество на студентската годишна изложба „Еднаш ние“, одржана во Галерија „Безистен“ во Штип во 2017 година, но на истиот документ не постојат наведени имиња на учесниците според кои би се потврдило нејзиното учество. Дополнително, Комисијата констатира дека годишните изложби кои се дел од стандардното претставување на студентските трудови на крајот од учебната година не се вреднуваат како активност за избор.

Комисијата потенцира дека во оваа табела се поместени и печатените изданија илустрирани од кандидатката, нејзините ликовни обликувања на корици, дизајни на постери и застапеност во стрип публикации. Поради неможност овие активности да се бодуваат во доменот на илустрацијата, Комисијата констатира дека целосно илустрираните изданија на кандидатката

(ред. бр. 6, 7 и 8 во табелата) имаат вредност еквивалентна на самостојни изложбени претставувања, додека застапеноста во публикации, илустрации на корици и дизајни на постер можат да бидат разгледувани како учества на групни изложби (ред. бр. 9-16).

Дополнително, во оваа табела се вметнати и илустраторските ангажмани на кандидатката на домашни и меѓународни анимирани филмови, и истите ќе бидат вреднувани како учество на групна изложба во земјава и во странство (ред. бр. 2, 4 и 5).

Потврда за познавање на најмалку еден странски јазик

Кандидатката Јована Трајанова активно го владее англискиот јазик, за што има приложено соодветна документација од Институт за јазици при Филолошкиот факултет на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, каде што се наведува дека го положила испитот по англиски јазик со максимален број бодови.

Способност за изведување на високообразовна дејност

Кандидатката м-р Јована Трајанова во документацијата има приложено документ со кој докажува дека успешно ја завршила студиската програма за стекната педагошко-психолошка и методска подготовка на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип во 2020 година. Дополнително, кандидатката приложи документација за држење на обука во рамки на проектот “Art for Advocacy: Empowering Artists in the Balkans” во 2019, како тренер за техники на стрип цртање. Имајќи ги предвид студиите по Класично сликарство на прв циклус и Сликарство на втор циклус, како и версатилноста на кандидатката во повеќе дисциплини од областа на визуелните уметности, Комисијата констатира дека кандидатката се одликува со способност за извршување на високообразовна дејност.

Посебни услови:

Учество во научноистражувачки проекти, односно значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати

Кандидатката во својата документација има доставено доказ за учество на еден проект:

Бр.	Автор	Наслов на проект	Место на претставување	Година
1.	Јована Трајанова (како Јована Велинова)	Учество како Comic technique trainer (тренер за техники на стрипско цртање) во рамки на меѓународниот проект “Art for Advocacy: Empowering Artists in the Balkans”	Хотел Пела, Охрид, Р. Северна Македонија	2019

Комисијата констатира дека наведениот меѓународен проект *„Art for Advocacy: Empowering Artists in the Balkans“* по својата природа претставува меѓународен стручно-апликативен и уметничко-едукативен проект, а не класичен фундаментално-научен проект.

Имајќи предвид дека проектот вклучува директна примена на стручно-уметнички вештини, методологија и едукација на меѓународно ниво,

Комисијата го признава и соодветно го вреднува овој ангажман во рамките на Стручно-апликативната и организационо-развојна дејност *Учесник во меѓународен проект*, со 8 поени. Воедно, констатира дека кандидатката нема учество во научноистражувачки проекти.

Успешно дејствување во соодветната област на уметноста

М-р Јована Трајанова речиси од дипломирањето исклучително успешно дејствува во областа на визуелната уметност, оставајќи значаен творечки печат на домашната ликовна сцена. Нејзината куса, но богата и континуирана активност е потврдена преку бројните самостојни и групни изложби, илустрирани изданија и публикувани дизајни. Како дополнителна потврда за нејзиниот успех се следните награди и признанија:

- Признание за најуспешни на конкурсот „Современи бајки од Македонија“ за илустрациите на бајката „Перуника“, доделена од Движењето за поддршка на креативноста Иво Лауренчиќ – „Браво сине!“ и Издавачката куќа „Арс Ламина“, 2022;
- Трета награда на четвртиот конкурс за стрип „Лифт“ #4 за 2021, 2021;
- Прва награда на вториот конкурс за стрип „Лифт“ #2 за 2019, 2020;
- Награда „Златен стрип“, III награда на Конкурсот за стрип на 13. Меѓународен салон на стрип – ВЕЛЕС 2015, доделена од Стрип центарот на Македонија, 2015;
- Награда „Златен стрип“ за дебитантски стрип на Конкурсот за стрип на 11. Меѓународен салон на стрип – ВЕЛЕС 2013, доделена од Стрип центарот на Македонија, 2013.

Дополнително, кандидатката ги има добиено и следниве сертификати, благодарници и пофалници:

- Благодарница за развој и популаризација на балканскиот стрип, како и несебична помош во работата на Лесковачката школа за стрип „Никола Митровиќ Кокан“, доделена на 24. Балканска смотра на млади стрип автори, Лесковачки стрип средби 2022;
- Пофалница во знак на признание за постигнатиот најдобар успех во студирањето, за студиската 2019/2020 година, за дипломирање со среден успех 9.56 на Ликовна академија, доделена од Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип;
- Сертификат за учество на натпреварот за краток стрип, доделена од Амбасадата на САД во Македонија и Американ корнер Македонија, 2017;
- Сертификат за учество за успешно завршен проект „Уметност и дизајн за застапување“, доделен од Фондација за дебата и едукација, ИДЕА Југоисточна Европа Скопје, 2015.

Придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници

Со оглед на тоа што кандидатката првпат конкурира за избор во звање во високото образование и претходно не била во работен однос на високообразовна установа, Комисијата констатира дека истата немала можност за исполнување на овој услов.

Рецензиран учебник, скрипта и практикум или авторско ЦД

Кандидатката нема објавено учебник, скрипта ниту практикум, но имајќи предвид дека станува збор за прв избор во насловно звање, овој критериум не е неопходен за исполнување на условите.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Кандидатката м-р Јована Трајанова поседува соодветни квалификации од областа на ликовната педагогија и методика за изведување наставно-образовна дејност, потврдена со завршената студиска програма за стекната педагошко-психолошка и методска подготовка на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип во 2020 година. Во рамките на нејзината претходна едукативна и практична ангажираност, таа има остварено искуство како тренер за техники на стрип-цртање во рамките на меѓународниот проект „Art for Advocacy: Empowering Artists in the Balkans“ во 2019 година. Со оглед на тоа што кандидатката за првпат конкурира за избор во звање во високото образование и ги нема претходно поминато изборните постапки, таа досега не била во работен однос на високообразовна установа ниту има изведувано редовна универзитетска настава или вежби.

Во однос на научноистражувачката и стручната дејност, кандидатката има изработено и успешно одбрането магистерски труд под наслов „Од платно до бајка: употреба на класичните сликарски техники во креирањето на илустрации за деца“ во јуни 2025 година, кој се вреднува како посебен услов за стекнатиот научен и уметнички степен магистер по ликовна уметност од областа на сликарството. Покрај ова, таа го има објавено стручниот труд „Сликарство и илустрирање наменето за деца и млади - разбирање и учење преку слика“ во Годишниот ликовен преглед за 2024 година при УГД – Штип. Со оглед на природата на публикацијата, овој труд се разгледува и вреднува како труд објавен во стручно односно научно-популарно списание, при што кандидатката нема објавено трудови во референтни научни публикации со фактор на влијание (Impact Factor).

Главниот фокус и тежиштето во творештвото на кандидатката се насочени кон стручно-уметничката и применетата дејност, кои опфаќаат богата изложбена дејност, авторска илустрација на детски сликовници, стрип и графички дизајн, за кои има освоено повеќе значајни награди и признанија. Врз основа на високото ниво на академска подготовка, постигнатиот успех за време на студиите и остварените резултати во уметничката пракса, се заклучува дека кандидатката поседува соодветен потенцијал и капацитет за успешно вклучување во наставно-образовниот процес и изведување високообразовна дејност.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Во досегашната професионална ангажираност, кандидатката м-р Јована Трајанова остварува континуирана и плодна стручно-применета и организациско-развојна дејност, пред сè во областа на илустрацијата, детската литература, концептуалниот дизајн и визуелните уметности. Нејзиното деловно портфолио вклучува интензивна соработка со издавачки куќи, продукциски студија и меѓународни платформи, каде што се издвојува како автор и илустратор со препознатлив визуелен израз.

Меѓу нејзините најзначајни практични остварувања е основањето на платформата за детска илустрација и едукација „Скрибли“ (Scribbli), каде што преку креирање дидактички и визуелно богати материјали директно придонесува кон развојот на илустрацијата наменета за деца. Покрај ова, нејзиниот ангажман во професионалната продукција опфаќа значајна работа

како илустратор на долгометражниот анимиран филм „Јон Вардар против Галаксијата“, како и илустраторски ангажмани на проекти од меѓународен опсег, меѓу кои се издвојуваат изданијата „Олив“ (Olive) и „The Toothstars“.

Покрај анимираните и издавачките проекти, кандидатката редовно учествува во оформувањето, дизајнот и комплетната визуелна подготовка на авторски детски сликовници, стрипови и едукативни публикации кои се наведени во овој Извештај. Во делот на организациско-развојната дејност, таа активно учествува во организација и координација на уметнички работилници, изложби и проекти за промоција на визуелните уметности меѓу младите, потврдувајќи го својот висок професионален капацитет, оперативност и подготвеност за тимска и самостојна примена на уметничко-стручните знаења.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Согласно со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања, Рецензентската комисија ја разгледа комплетната документација доставена од страна на кандидатките м-р Верица Наумова и м-р Јована Трајанова. По прегледот на приложената документација Рецензентската комисија констатира дека двете кандидатки во целост ги исполнуваат условите предвидени со позитивните законски прописи за избор во **звање насловен доцент**.

Имајќи ја предвид исклучително малата разлика во поените, Комисијата констатира дека во изборот на еден кандидат пресудна улога играат конкретните потреби во наставата, па оттаму смета дека ННУС на Ликовна академија има право детално да ги разгледа посебните квалификации на секоја од кандидатките при донесување на конечната одлука. Сепак, земајќи ја предвид долгогодишната вклученост во образовниот процес од областа на ликовната уметност, нејзиното континуирано создавање едуцирани поединци, како и неколкугодишната вклученост во наставата на Ликовната академија, Рецензентската комисија дава мала предност на кандидатката м-р Верица Наумова.

Врз основа на наведеното, Рецензентската комисија со искрено задоволство му предлага на Наставно-научниот и уметнички совет на Ликовната академија при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, **кандидатката м-р Верица Наумова да биде избрана во насловно звање доцент во наставно-научната област ликовна/визуелна уметност** и Одлуката да ја достави до Универзитетскиот сенат за потврдување на изборот на кандидатот во наведеното звање.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

М-р Јана Јакимовска, редовен професор, претседател, с.р.
М-р Слободанка Стевчевска, редовен професор, член, с.р.
М-р Антони Мазневски, редовен професор, член, с.р.

Кандидат м-р Верица Наумова

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
5	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир	/	/	1	1x3=3	3
6	Пленарно предавање на научен собир, музички настап на официјален концерт, учество на ликовна изложба	9	9x3=18	5	5x6=30	48
8	Одржано предавање по покана од научна институција, музички настап на официјален концерт	12	12x2=24	/	/	24
12	Одбранет магистерски труд	1	1x4=4	/	/	4
26	Самостојно ликовно претставување (ликовна изложба)	1	1x6=6	/	/	6
28	Монументално ликовно дело	1	1x10=10	/	/	10
	ВКУПНО					**95**
Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
7	Пленарно предавање на стручен собир	2	2x2=4	/	/	4
8	Учество на стручен собир со реферат (постер/усно)	9	9x0,5=4,5	/	/	4,5
13	Учесник во научен проект (максимум во три проекти)	3	3x5=15	/	/	15
19	Стручни награди и признанија	6	6x4=24	/	/	24
	ВКУПНО					**47,5**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**142,5**

Кандидат м-р Јована Трајанова

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјата		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
6	Пленарно предавање на научен собир, музички настап на официјален концерт, учество на ликовна изложба	16	14x3=48	1	1x6=6	54
12	Одбранета магистерска работа	1	1x4=4	/	/	4
26	Самостојно ликовно претставување (ликовна изложба)	7	7x6=42	/	/	42
	ВКУПНО					**100**
Р. бр.	**Стручно апликативна дејност и организационо развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјата		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
5	Труд во стручно (научно-популарно) списание	1	1x2=2	/	/	**2**
7	Пленарно предавање на стручен собир	1	1x2=2	/	/	**2**
19	Стручни награди и признанија	9	9x4=36	/	/	**36**
	ВКУПНО					**40**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**140**

ИЗДВОЕНО МИСЛЕЊЕ
ВО ВРСКА СО РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ/ НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЛИКОВНА/ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ НА ЛИКОВНА АКАДЕМИЈА ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 2402-50/5 од 11.5.2026 година, донесена на 128. седница на Наставно-научниот и уметнички совет на Ликовна академија, одржана на 6.5.2026 година, определена сум за претседател на Рецензентска комисија за избор на наставник во насловно звање насловен доцент/ насловен вонреден професор за наставно-научната област ликовна/визуелна уметност на Ликовна академија при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Рецензентската комисија е во состав:

- м-р Јана Јакимовска, редовен професор од областа ликовна/визуелна уметност – 6.04.00.01, Ликовна академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, претседател;
- м-р Слободанка Стевчевска, редовен професор од областите ликовна/визуелна уметност (6.04.00.01) и друго (6.04.00.08), Факултет за ликовни уметности, УКИМ – член;
- М-р Антони Мазневски, редовен професор на група предмети од областа цртање и сликање, Факултет за ликовни уметности, УКИМ – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер” и „Коха“ на 21.4.2026 година и во предвидениот рок се пријавија:

1. М-р Верица Наумова;
2. М-р Јована Трајанова.

Врз основа на приложената документација од кандидатките, како претседател на Рецензентската комисија, во соработка со останатите членови го напишав наведениот Реферат, кон кој го приложувам ова Издвоено мислење.

Како претседател на Рецензентската комисија и автор на поднесениот Реферат за предметниот Конкурс, во целост стојам зад изготвениот текст во однос на биографските податоци, аналитичкиот преглед на трудовите/активностите и пресметаните бодови во збирните табели за двете кандидатки. Фактичката состојба и утврдените соодветни поени се плод на детална и објективна анализа на целокупната доставена документација.

Сепак, во однос на конечниот заклучок и препораката за избор, го издвојувам моето мислење од останатите членови на Комисијата од следниве причини:

Разликата во вкупниот број поени меѓу двете кандидатки е минимална. Вреди да се истакне дека кандидатката м-р Јована Трајанова покажа исклучителна динамика и интензитет во уметничката дејност, со посебен акцент на богатата и версатилна продукција постигната во последниот период. Дополнително, би сакала да потенцирам дека оваа мала бодовна разлика е добро да се разгледа во контекст на кусиот период во кој кандидатката е творечки активна, што говори за нејзиниот уметнички потенцијал, кој според мене е од исклучителна важност за овој избор.

Врз основа на континуитетот, разновидноста на нејзиниот авторски израз и досегашната напредна траекторија – во која како нејзина професорка и некогашна менторка имав и непосреден увид во нејзиниот професионален развој – сметам дека оваа кандидатка поседува извонреден капацитет за понатамошен академски и професионален раст кој ќе донесе долгорочна вредност за студиската програма и Академијата.

Сакам да потенцирам дека со ова не се оспоруваат квалитетите и постигнувањата на кандидатката м-р Верица Наумова. Нејзиниот досегашен ангажман и нејзиниот придонес како стручњак од пракса се од неспорно значење за наставниот процес и сметам дека нејзиното учество во наставата е драгоцено и треба да продолжи.

Сепак, земајќи ги предвид минималната бодовна разлика, динамиката на продукцијата и развојниот потенцијал, со ова издвоено мислење го давам следниот

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Согласно со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања, како претседател на Рецензентската комисија ја разгледав комплетната документација доставена од страна на кандидатите м-р Верица Наумова и м-р Јована Трајанова. По прегледот на приложената документација заедно со другите членови на Рецензентската комисија констатирам дека двете кандидатки во целост ги исполнуваат условите предвидени со позитивните законски прописи за избор во **звање насловен доцент**.

Имајќи ја предвид исклучително малата разлика во поените, констатирам дека во изборот на еден кандидат пресудна улога играат конкретните потреби во наставата, па оттаму сметам дека ННУС на Ликовна академија има право детално да ги разгледа посебните квалификации на секоја од кандидатките при донесување на конечната одлука. Сепак, земајќи ја предвид нејзината континуирана активност во сферата на уметноста во последните години, изложбите кои ги има реализирано, како и наградите кои ги има добиено, сметам дека треба да се даде предност на кандидатката м-р Јована Трајанова.

Врз основа на наведеното, му предлагам на Наставно-научниот и уметнички совет на Ликовната академија при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, **кандидатката м-р Јована Трајанова да биде избрана во насловно звање доцент во наставно-научната област ликовна/визуелна уметност**.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

М-р Јана Јакимовска, редовен професор, претседател, с.р.

Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ КАРДИОВАСКУЛАРНА ХИРУРГИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр.2007-227/6 од 13.7.2026 година донесена на 361. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 13.7.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во насловно звање насловен доцент/насловен вонреден професор за наставно-научната област кардиоваскуларна хирургија (3.02.00.29) на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип:

- проф. д-р Сашко Јовев, редовен професор за наставно-научната област кардиохирургија на Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје - претседател;
- проф. д-р Слободан Илиќ, редовен професор во пензија за наставно-научната област кардиохирургија на Медицински факултет, Универзитетот во Белград, Србија, - член;
- проф. д-р Љубица Ѓоргиевска-Исмаил, редовен професор во пензија за наставно-научната област интерна медицина и кардиологија на Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер” и „Коха“ од 2.7.2026 година и во предвидениот рок се пријави: насловен доцент д-р Жан Митрев, доктор на медицински науки, од научната област хирургија-кардиоваскуларна хирургија, вработен во Клиничката болница „Жан Митрев клиника“ во Скопје.

Врз основа на приложената документација од кандидатот, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Насловен доцент д-р Жан Митрев е роден на 11.1.1961 година во Штип. Основно и средно образование завршува во Штип, континуирано со одличен успех. Со високо образование се стекнал на Медицинскиот факултет во Скопје, каде што дипломирал во 1985 год. со просечен успех од 8,076. По завршување на стручниот стаж и положување на државниот испит се запишува на специјализација по хирургија и истата ја завршува ноември 1992 година. Работи како хируршки асистент во Универзитетската клиника во Цирих, Швајцарија, потоа во Клиниката за кардиохирургија во Лудвигсхафен во Германија, а до 2000 година работи на Клиниката за кардиохирургија при Универзитетот „Јохан Волфганг Гете“, каде што врз основа на своето искуство беше промовиран за шеф на Одделот за кардиохирургија. Супспецијализација започнува на Клиниката за кардиохирургија при Универзитетот во Загреб, каде што го започнува и својот магистерски труд од областа на кардиохирургијата, а истиот го завршува на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во август 1998 година. Во декември 2001 година се стекнува со европска диплома

за завршена супспецијализација од областа на кардиоваскуларната хирургија и истата е потврдена од Министерството за образование на нашата република во јуни 2007 година.

Стручна активност

На 1.3.2000 година ја отвори и го започна развојот на првата кардиохируршка болница во републикава. Во 2016 година ја отвори и разви новата болница со најсовремена медицинска технологија која во 2018 година прерасна во Клиничка болница „Жан Митрев клиник".

Д-р Жан Митрев има реализирано повеќе стручни престои и едукации, меѓу кои:

- 1993-1994 –Хируршки асистент на Универзитетската клиника во Цирих, Швајцарија;
- 1993 – Клинички истражувачи хируршки асистент во Клиниката за кардиохирургија во Лудвигсхафен, Германија;
- 1990-1992 – Клинички истражувач на Клиниката за торакална и кардиоваскуларна хирургија при Универзитетот „Јохан Волфганг Гете" во Франкфурт, Германија;
- 1988-1990 – Престој на кардиохирургија при Клиничката болница во Загреб, Хрватска;
- 1983 – Престој на Медицинскиот Факултет при Универзитетската Клиника Реина Софија во Кордоба, Шпанија;

Наставна дејност

Насловен доцент д-р Жан Митрев е активно вклучен во наставата (предавања и вежби) на прв циклус студии по предметот Хирургија на студиската програма за Општа медицина на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип. Акредитиран ментор е и едукатор на специјализанти по хирургија и кардиоваскуларна хирургија. Во рамките на наставно-образовната дејност, д-р Жан Митрев има одржано повеќе теоретски и практични предавања (работилници) во склоп на континуираната едукација која се организира и изведува во „Жан Митрев клиника".

Научна дејност

Докторските студии на Факултетот за медицински науки во Штип ги завршува во предвидениот рок, а својот докторски труд со наслов **„Вредноста на геометриската реконструктивна хируршка метода во лекувањето на постинфарктната аневризма на левата комора на срцето"** го одбранува на 18 декември 2020 год. Магистерскиот труд на тема **„Влијанието на оперативната техника во хируршкиот третман на акутниот коронарен синдром"** го одбранува во август 1998 година на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј" во Скопје. Во 2021 година е избран за насловен доцент за наставно-научната област кардиоваскуларна хирургија на Факултетот за медицински науки при УГД.

Како резултат на неговото досегашно залагање, како автор и коавтор, има публикувано и презентирано 38 научни трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтни научни списанија со меѓународен уредувачки одбор, 120 трудови со оригинални научно-стручни резултати кои

се објавени во книги на апстракти и над 101 усна презентација на меѓународни собири во Европа и во светот.

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање вонреден професор:

- Д-р Жан Митрев е доктор на медицински науки од областа на хирургијата – кардиоваскуларна хирургија, а неговата научноистражувачка работа е главно фокусирана на евалуацијата на бенефитот од кардиохируршките техники во третманот на кардиоваскуларните заболувања.
- Има сертификат за владеење со англиски јазик.
- Има уверение за државјанство
- Има остварен просечен успех на прв циклус (додипломски) студии од 8.076, завршена специјализација по општа хирургија, супспецијализација по кардиохирургија и завршени докторски студии.
- Има доставено сепарати од сите негови научноистражувачки трудови во соодветната област (законски предуслов за избор во вонреден професор се најмалку пет научноистражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија со меѓународен уредувачки одбор).

Во овој Извештај се евалуирани трудовите на насловен доцент д-р Жан Митрев публикувани во последните 5 години.

Научните трудови со кои д-р Жан Митрев ги исполнува законските критериуми за избор на звање доцен се:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Година на излегување на списанието
1	Zimoski R, Ugurov P, Veljanoska-Kiridjievska L, Hristov N, Idoski E, Gjorgon M, Milevska-Kostova N, Rosalia RA, Mitrev Z.	**Minimally Invasive Surgical Repair of Vertebral Artery Ostium Stenosis in Patients with Ischemic Stroke: A Single-Center Case Series.** World Neurosurg. 2021 Feb;146:367-375	World neurosurgery	2021 IF=2.104
2	Ugurov P, Popevski D, Gramosli T, Neziri D, Vuckova D, Gjorgon M, Stoicovski E, Marinkovic S, Veljanovska-Kiridjievska L, Ignevska K, Mehandziska S, Ambarkova E, **Mitrev** Z, Rosalia RA.	**Early Initiation of Extracorporeal Blood Purification Using the AN69ST (oXiris®) Hemofilter as a Treatment Modality for COVID-19 Patients: a Single-Centre Case Series.**Braz J Cardiovasc Surg. 2022 Mar 10;**37**(1):35-47.	Braz J Cardiovasc Surg. 2022 Mar 10;**37**(1):35-47.	2022 IF=1.4
3	Rosalia RA, Ugurov P, Neziri D, Despotovska S, Kostoska E, Veljanovska-Kiridjievska L, Kuzmanov D, Trifunovski A, Popevski D, Villa G, **Mitrev Z.**	**Extracorporeal Blood Purification in Moderate and Severe COVID-19 Patients: A Prospective Cohort Study.** Blood Purif. 2022;**51**(3):233-242.	Blood Purif.	2022 IF=1.8
4	**Mitrev Z,** Risteski P, Todorovska M, Pavlovikj M, Sá MPBO, Rosalia R.	**Aortic Valve Neocuspidization Using Xenologous Pericardium Versus Bioprosthetic Valve Replacement.** Ann Thorac Surg. 2022 Apr;**113**(4):1192-1199.	Ann Thoracic Surg	2022 IF=5.3

5	Gjorgjievska M, Mehandziska S, Stajkovska A, Pecioska-Dokuzovska S, Dimovska A, Durmish I, Ismail S, Pavlovska T, Stojchevska A, Amedi H, Andonova J, Nikolovska M, Velickovikj S, **Mitrev Z**, Kungulovski I, Kungulovski G.	**Case Report: Omicron BA.2 Subvariant of SARS-CoV-2 Outcompetes BA.1 in Two Co-infection Cases.**Front Genet. 2022 Apr 12;13:892682.	Front Genet.	2022 IF = 2.77
6	Zafirovska P, Rosalia RA, Ismail LG, Matveeva N, **Mitrev Z.**	**Preoperative Left Ventricular Global Longitudinal Strain Identifies Aortic Stenosis Patients with Improved Postoperative Recovery of Left Ventricular Geometry: A Prospective Cohort Study.** Braz J Cardiovasc Surg. 2022 May 2;**37**(2):161-175.	Braz.J.Cardiovasc. Surg	2022 IF=1.4
7	GjinoskaK , Nikolovski AStoicovski E, **Mitrev Z.**	**Unexpected intraoperative finding of a hyalinizing cholecystitis in a patient with gallbladder calculi.**J Surg Case Rep. 2024 Oct 18;2024(10)	*J Surg Case Rep.*	2024 IF = 0.5
8	Nikolovski A, Gjinoska K, Kocevski Z, Stoicovski E, **Mitrev Z**.	**Giant (complex) inguinal hernia in female patient left untreated for 40 years: a case report.** J Surg Case Rep. 2024 Nov 26;2024(11)	J.Surg.Case Rep.	2024 IF=0.5
9	Zhivorad Kocevsi, Andrej Nikolovski, Goran Jovic, Viktor Grujevski, Emil Stoicovski, **Zan Mitrev.**	**A giant desmoid tumor of the abdominal wall presented as a panniculus morbidus: case report and literature review**. https://doi.org/10.1093/jscr/rjaf1009	J.of.Surg.Case Rep.	2025 IF=0/6
10	Taseva Vasileva, Ana Marija and Klinceva, Milka and Bosevska, Golubinka and **Mitrev, Zan**	*Пролонгирана постоперативна атријална фибрилација како предиктор за рана и доцна срцева слабост по кардиохируршка операција.* E-journal CVM електронско списание за кардиоваскуларна медицина, 17. pp. 4-10. ISSN 2955-2281	E-journal CVM електронско списание за кардиоваскуларна медицина,	2026
11	Taseva Vasileva, Ana Marija and Klinceva, Milka and Bosevska, Golubinka and **Mitrev, Zan**	*Postoperative Atrial Fibrillation after Cardiac Surgery: A Review of Risk Factors, Clinical Outcomes, and Management Strategies.* Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences, 13 (4). pp. 183-190. ISSN 1857-9655	Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences	2025
12	Taseva Vasileva, Ana Marija and Klinceva, Milka and Boshevska, Golubinka and **Mitrev, Zan**	*Multivessel coronary artery disease as a predictor of prolonged postoperative atrial fibrillation after cardiac surgery.* Knowledge – International Journal, 73 (4). pp. 631-635. ISSN 2545-4439	Knowledge – International Journal	2025

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Насловен доцент д-р Жан Митрев бил вклучен како едукатор на специјализанти од областа на општата хирургија и кардиохирургијата.

Од доставените биографски и библиографски податоци на д-р Жан Митрев, очигледно е дека тој учествувал активно на голем број обуки, работилници, конгреси и семинари од подрачјето на кардиологијата и кардиохирургијата, одржани во и надвор од нашата земја. Притоа, д-р Жан Митрев се стекнал со неопходно искуство за примена на здобиените практични знаења.

Д-р Жан Митрев е искусен професионалец во својата област, со 34-годишен специјалистички стаж и 25-годишен супспецијалистички стаж. Член е на медицински организации - член на Европската академија на науките, уметностите и писмото (European Academy of Science, Art and Letter – Academie Europeenne des Sciences et des Lettres).

Членства во интернационални здруженија

1991	Германско здружение за торакална и кардиоваскуларна хирургија
1992	Американски колеџ за ангиографија
2001	Европско здружение за вештачки органи
1994	Европско здружение за кардиоторакална хирургија
2004	Здружение на кардиоваскуларни хирурзи Евроазиски мост
2004	Интернационално здружение за минимално инвазивна кардио хирургија
2006	Здружение на торакални хирурзи
2011	Network на кардио-торакални хирурзи
2011	Европско здружение за кардиологија
2011	Здружение за заболувања на срцеви валвули
2012	Интернационално здружение за трансплантација на срце и бели дробови
2013	Светско здружение на кардиоторакални хирурзи

Членство во македонски здруженија

2007	Управен одбор, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Македонија
2011	Македонско здружение за нефрологија, дијализа, трансплантација и вештачки органи
2011	Здружение за кардиоваскуларна хирургија на Македонија (основач и претседател)

Препознаени награди и номинации:

- 2003 Награда за хуманост, Скопје, Македонија;
- 2004 Награда за најдобар приказ на случај на 10th Jubilee Congress for Cardiothoracic technology, Мајами, Флорида, САД;
- 2010 Номинација на техно колеџ при Европското здружение за технолошки иновации во кардиохирургијата при третман на корен на аорта;
- 2012 Номинација на техно колеџ при Европското здружение;
- 2014 Награда за најдобра медицинска услуга – Стреса, Италија;
- 2020 13-то Ноемвриска награда на Град Скопје;

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Д-р Жан Митрев е активно вклучен во стручно-апликативната работа на дијагностичкиот центар во „Жан Митрев клиника“.

Листа на трудови и евалуација на трудовите за избор на д-р Жан Митрев (публикувани во последните 5 години)

Трудови со оригинални научни резултати објавени во списанија со меѓународен уредувачки одбор и списанија со фактор на влијание (IF):

1. Zimoski R, Ugurov P, Veljanoska-Kiridjievska L, Hristov N, Idoski E, Gjorgon M, Milevska-Kostova N, Rosalia RA, Mitrev Z**. Minimally Invasive Surgical Repair of Vertebral Artery Ostium Stenosis in Patients with Ischemic Stroke: A Single-Center Case Series.** World Neurosurg. 2021 Feb;146:367-375

Преку приказ на 20 рандом избрани случаи на остијална стеноза на вертебрална артерија меѓу кои 9 со акутна стеноза, минимално инвазивната хируршка реконструкција на постериорната мозочна циркулација, клинички е ефективен терапевтски пристап за менаџирање на исхемијата предизвикана од стеноза на вертебралната артерија. Безбедна е и овозможува долговременско ослободување од симптомите и добра превенција на мозочен удар.

2. Ugurov P, Popevski D, Gramosli T, Neziri D, Vuckova D, Gjorgon M, Stoicovski E, Marinkovic S, Veljanovska-Kiridjievska L, Ignevska K, Mehandziska S, Ambarkova E, Mitrev Z, Rosalia RA. **Early Initiation of Extracorporeal Blood Purification Using the AN69ST (oXiris®) Hemofilter as a Treatment Modality for COVID-19 Patients: a Single-Centre Case Series.**Braz J Cardiovasc Surg. 2022 Mar 10;**37(1):35-47.**

Трудот ги покажува раните искуства со примената на крвната пурификација со Огзирис филтер кај пациенти болни од КОВИД 19. Континуираното мониторирање на биомаркерите кај КОВИД 19 заболени и радиолошкиот имиџинг се круцијални за процена на прогресијата на болеста, неконтролираната инфламација и рана превенција на иреверзибилната мултиорганска слабост. Комбинацијата на системска хепаринизација и екстракорпорална крвна пурификација со примена на ситокини-адсорбирачки филтри може да ја редуцира хиперинфламацијата, да ја превенира коагулопатијата и да овозможи клиничко заздравување.

3. Rosalia RA, Ugurov P, Neziri D, Despotovska S, Kostoska E, Veljanovska-Kiridjievska L, Kuzmanov D, Trifunovski A, Popevski D, Villa G, Mitrev Z**. Extracorporeal Blood Purification in Moderate and Severe COVID-19 Patients: A Prospective Cohort Study.** Blood Purif. 2022;**51(3):233-242.**

Во овој труд се прикажани резултатите од 44 пациенти заболени од КОВИД 19 во средна и тешка клиничка слика третирани со Огзирис филтер. Пациентите биле следени клинички и преку нивото на инфламаторните маркери, како што се ЦРП БНП, ИЛ6. Резултатите покажале ветувачко намалување на инфламаторните маркери поврзано со подобрување на клиничката слика.

4. Mitrev Z, Risteski P, Todorovska M, Pavlovikj M, Sá MPBO, Rosalia R. **Aortic Valve Neocuspidization Using Xenologous Pericardium Versus Bioprosthetic Valve Replacement.** Ann Thorac Surg. 2022 Apr;**113(4):1192-1199.**

Ретроспективна анализа на резултатите од 414 пациенти со аортна стеноза третирани со замена на аортната валвула со биолошка протеза верзус новокреирана валвула од перикард. Резултатите покажеле подобар клинички исход со помала инциденца од реоперација кај пациентите со новокреираната аортна валвула верзус оние со заменета биопротеза, но поголема дегенерација на залистоците.

5. Gjorgjievska M, Mehandziska S, Stajkovska A, Pecioska-Dokuzovska S, Dimovska A, Durmish I, Ismail S, Pavlovska T, Stojchevska A, Amedi H, Andonova J, Nikolovska M, Velickovikj S, Mitrev Z, Kungulovski I, Kungulovski G. **Case Report: Omicron BA.2 Subvariant of SARS-CoV-2 Outcompetes BA.1 in Two Co-infection Cases.**Front Genet. 2022 Apr 12;13:892682.

Приказ на два случаја на инфекција со ОМИКРОН Б1о Б2 варијанта на вирус. Трендот во светот е дека омикрон BA.2 субваријантата се зголемува во однос на оригиналната BA.1 субваријанта. Во трудот се презентирани 2 случаја на коинфекција со омикрон BA.1 и омикрон BA.2 кај дополнително изложени случаи.Кај двете индивидуи, геномското секвенционирањеи /или S –ген специфичната PCR идентифицирана BA.1 од почетокот, која покасно е заменета со BA.2 во тек на инфекцијата. Овие два случаја даваат сугестија дека кај потешката форма на горнореспираторни инфекции настанува почетно инфицирање со BA1 која покасно се заменува со BA.2 субваријантата на омикрон вирусот.

6. Zafirovska P, Rosalia RA, Ismail LG, Matveeva N, Mitrev Z. **Preoperative Left Ventricular Global Longitudinal Strain Identifies Aortic Stenosis Patients with Improved Postoperative Recovery of Left Ventricular Geometry: A Prospective Cohort Study.** Braz J Cardiovasc Surg. 2022 May 2;**37(2):161-175.**

Во оваа студија на 39 пациенти со сочувана пумпна снага и тешка аортна стеноза се покажа дека глобал лонгитудинал стреин анализата има значајно место во проценатa на клиничкиот исход кај пациентите. Поголемо нарушување на вредностите на стреин анализата беа правопропорционални со полош клинички исход. Па затоа во заклучокот се вели дека GLS е предиктивна анализа за постоперативниот ремоделинг кај пациентите со оперативно разрешена тешка аортна стеноза.

7. Gjinoska K, Nikolovski A, Stoicovski E, Mitrev Z. **Unexpected intraoperative finding of a hyalinizing cholecystitis in a patient with gallbladder calculi.**J Surg Case Rep. 2024 Oct 18;2024(10)

Приказ на редок случај на хијалинизација на акутна калкулозна холециста кај 48-годишен маж кој 10 години наназад знаел за камења во жолчното ќесе и само во еден наврат имал тегоби и пожолтување. Овој труд дава порака дека секоја извадена жолчна кеса мора да се испрати на патохистолошка анализа, затоа што не ретко заболувањата на жолчното ќесе се поврзани со малигнизирање.

8. Nikolovski A, Gjinoska K, Kocevski Z, Stoicovski E, Mitrev Z. **Giant (complex) inguinal hernia in female patient left untreated for 40 years: a case report.** J Surg Case Rep. 2024 Nov 26;2024(11)

Овој труд дава приказ на редок случај на 40-годишна жена која подолго време имала ингвинална хернија која не ја третирала. Спецификата е што ингвинална хернија кај женско лице поретко се јавува. По подолго времетраење хернијата е поврзана со фиброзирање, инкарцерација и тешки последици. Како препорака од овој труд е дека секоја хернијација треба да биде хируршки третирана на време.

9. Zhivorad Kocevsi, Andrej Nikolovski, Goran Jovic, Viktor Grujevski, Emil Stoicovski, Zan Mitrev. **A giant desmoid tumor of the abdominal wall presented as a panniculus morbidus: case report and literature review**. https://doi.org/10.1093/jscr/rjaf1009

Во овој труд е прикажан специфичен случај на голем дезмоиден тумор на предниот ѕид на абдоменот. Дијагностичкиот предизвик овде често големите дезмоидни тумори маскираат постоење на panniculus morbidus, одложувајќи го времето на поставање права дијагноза. Хируршката комплексност е поради големината, локацијата за презервација на финкцијата и естетиката на полниот орган. Имиџинг техниките се круцијални – посебно дермоскопијата е битна да ги одреди маргините и да се избегне некомплетна резекција.

10. Taseva Vasileva, Ana Marija and Klinceva, Milka and Bosevska, Golubinka and Mitrev, Zan (2026) ***Пролонгирана постоперативна атријална фибрилација како предиктор за рана и доцна срцева слабост по кардиохируршка операција.*** E-journal CVM електронско списание за кардиоваскуларна медицина, 17. pp. 4-10. ISSN 2955-2281

Во овој труд анализата на податоците 2.419 оперирани кардиохируршки пациенти во периодот 2020-2023 година покажа дека 378 или 16% развиваат постоперативна новонастаната атријална фибрилација Пролонгираната ПОАФ (>48 часа) е значајно поврзана со зголемен ризик за рана и доцна срцева слабост. Времетраењето на аритмијата претставува важен прогностички маркер и може да помогне во идентификација на пациенти со повисока миокардна ранливост по кардиохируршка интервенција.

11. Taseva Vasileva, Ana Marija and Klinceva, Milka and Bosevska, Golubinka and Mitrev, Zan (2025) ***Postoperative Atrial Fibrillation after Cardiac Surgery: A Review of Risk Factors, Clinical Outcomes, and Management Strategies.*** Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences, 13 (4). pp. 183-190. ISSN 1857-9655

Овој труд дава добар осврт на тригер факторите за новонастаната постоперативна атријална фибрилација (POAF), каде што потенцира дека главно влијанието е од хируршкиот стрес, инфламацијата и периоперативните промени, додека пак не хируршката атријална фибрилација потекнува од хроничните структурни и електрични ремоделирања. POAF типично се јавува кратко по денот на хирургијата и е самолимитирачка, додека спонтаната атријална фибрилација може да е хронична или пак пароксизмална.

12. Taseva Vasileva, Ana Marija and Klinceva, Milka and Boshevska, Golubinka and Mitrev, Zan (2025) ***Multivessel coronary artery disease as a predictor of prolonged postoperative atrial fibrillation after cardiac surgery.*** Knowledge – International Journal, 73 (4). pp. 631-635. ISSN 2545-4439

Анализирани се 378 пациенти со коронарна етиологија како причина за POAF. Опфатени се најчестите ризик-фактори. Податоците одат во прилог на фактот дека повеќесадовната коронарна болест е сигнификантнен предиктор на POAF, по кардијална хирургија, со потенцијална вредност за предоперативното планирање и постоперативната нега.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на анализата на приложените документи, како и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија е едногласна во оценката дека со целокупната своја досегашна работа д-р Жан Митрев има голем придонес во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност.

Согласно со претходно изнесеното, како и во согласност со Законот за високо образование, Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да го избере насловен доцент д-р Жан Митрев во насловно звање насловен вонреден професор за наставно-научната област кардиоваскуларна хирургија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА
Проф. д-р Сашко Јовев, претседател, с.р.
Проф. д-р Слободан Илиќ, член, с.р.
Проф. д-р Љубица Георгиевска Исмаил, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ
Д-р Жан Митрев

Р. бр.	**Наставно-образовна дејност**	Поени				
	Насловен доцент	**30**				
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	Поени				
		во земјава		во странство		
		број	поени	број	поени	вкупно
3	Научен труд објавен во списание со ИФ (прв автор, втор автор, останати автори) (15/10/5) **Труд со реден број 4 – прв автор (1 x 15)** **Труд со реден број 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9 – останати автори** (9 x 5)	1 x 15 = 15 9 x 5 =45				**60**
4	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори) (9/6/3) **Труд со реден број 10, 11 и 12 – останати автори (3 x 3)**	3 x 3 = 9				**9**
23	Студиски престој во странство	8				**8**
	Вкупно					**77**
Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	Поени				
		во земјава		во странство		
		број	поени	број	поени	вкупно
22	Награди-признанија за научни-постигнувања	2 x 5				**10**
26	Раководител / директор на КБ „Жан Митрев клиника“	1 x 3				**3**
29	JCI акредитација и реакредитација на КБ „Жан Митрев клиника“	1 x 2				**2**
	Вкупно					**15**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ	**122 бода**				

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ПЕДИЈАТРИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 2002-220/11 од 13.7.2026 година донесена на 361. седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 13.7.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно научната област педијатрија на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, во следниот состав:

- **проф. д-р Соња Пеова,** редовен професор во пензија за наставно-научната област педијатрија – претседател;
- **проф. д-р Анета Демерџиева,** насловен вонреден професор за наставно-научната област педијатрија, вработена во Клиничката болница „Ацибадем Систина“ во Скопје – член;
- **проф. д-р Валентина Велковска-Накова**, редовен професор за наставно-научната област интерна медицина на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат” и „Коха“ од 2.7.2026 година и во предвидениот рок се пријави 1 кандидат:

- **доц. д-р Марија Димитровска-Иванова**, доктор на медицински науки – клиничка медицина од областа на педијатријата.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки да му го поднесеме следниов:

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Кандидатката доц. д-р Марија Димитровска-Иванова е родена на 23.7.1982 година во Штип. Основно и средно образование завршува во Штип со континуиран одличен успех (5.00). Во учебната 2001/2002 година се запишува на студии на Медицинскиот факултет во Скопје. Дипломира на 3.12.2007 година со просечен успех 8,79 и се стекнува со стручниот назив доктор на медицина. По положувањето на стручен државен испит на 26 јуни 2008 година од страна на Лекарската комора на Република Македонија се здобива со Лиценца за работа.

Во 2008 година, со отворањето на Факултетот за медицински науки во Штип е вработена од Матичната комисија со Одлука бр. 0206-1200 како помлад асистент на научно поле фундаментални медицински науки на седницата одржана на 6.8.2008 година. Од 6 јули 2009 год. врз основа на Правилникот за внатрешна организација и систематизација на работните места на Универзитетот „Гоце Делчев“ се распоредува на Катедра за анатомија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

На 3 мај 2010 година се запишува на специјализација по педијатрија на Клиниката за детски болести-Скопје при Медицинскиот факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје под менторство на проф. д-р Стојка Нацева-Фуштиќ.

На Факултетот за медицински науки продолжува да работи и со Одлука бр. 2502-118/12 на 68. седница на Наставно-научниот совет од 29.3.2012 година е избрана во соработничко звање – асистент за наставно-научно поле/ област клинички медицински науки.

На 133. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки во Штип, одржана на 29.1.2015 година, со Одлука бр. 2002-43/28 кандидатката ас. д-р Марија Димитровска-Иванова е избрана во асистент-докторанд од областа педијатрија.

На 18.3.2016 година успешно го положува специјалистичкиот испит и се стекнува со стручно звање специјалист по педијатрија.

Во октомври 2016 година се запишува на трет циклус студии на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, насока Базични и клинички истражувања во медицината под менторство на проф. д-р Елизабета Зисовска и на 4.1.2021 година ја брани докторската дисертација на тема **„Корелација помеѓу секреторен имуноглобилин А од мајчиното млеко и alpha glutathione S transferase во серум кај доенчиња со акутен гастроентерит”** со просек 10,0 и се стекнува со научно звање доктор на медицински науки.

На 271. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки во Штип, одржана на 28.1.2022 година со Одлука бр. 2002-40/51 д-р Марија Димитровска-Иванова е избрана за насловен доцент за наставно-научната област – педијатрија.

На 14.3.2022 година доц. д-р Марија Димитровска-Иванова се запишува на супспецијализација по педијатриска гастроентерохепатологија на Клиниката за детски болести-Скопје при Медицинскиот факултет на Универзитет „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје под менторство на проф. д-р Ацо Костовски и проф. д-р Соња Бојациева и на 20.3.2024 година успешно го положува супспецијалистичкиот испит и се стекнува со стручен назив супспецијалист по педијатриска гастроентерохепатологија.

На 315. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки во Штип, одржана на 24.1.2024 година, со Одлука бр. 2002-35/7 насловен доцент д-р Марија Димитровска-Иванова е избрана за доцент за наставно-научната област – педијатрија.

Од 1.3.2015 година со преземање доц. д-р Марија Димитровска-Иванова започнува да работи на Одделението за педијатрија при ЈЗУ Клиничка болница -Штип како доктор на медицина, се до положувањето на специјалистичкиот испит на 18.3.2016 година кога со Решение е прераспределена на работната позиција специјалист по педијатрија, а од 20.3.2024 година по положување на супспецијалистичкиот испит е прераспределена на работна позиција супспецијалист по педијатриска гастроентерохепатологија.

За време на работниот век доц. д-р Марија Димитровска-Иванова повеќе пати била на усовршување. Од 1.6 до 31.7.2013 година била стипендист на Владата на Република Словенија и има студиски престој, едукација и тренинг за Цистична фиброза и педијатриска гастроентерологија на Детската клиника при Универзитетски клинички центар во Љубљана. Од 22 до 28.9.2013 година завршува обука од областа на педијатриската гастроентерологија во Салзбург-Австрија. Од 9 до 15.10.2016 година завршува обука од областа на Ургентна педијатрија во Салзбург-Австрија. Од 19 до 21.9.2019 година

завршува мастеркурс за педијатриска исхрана во Порто-Португалија. Од 18 до 21.5.2023 година завршува Мастеркурс за акутно болно дете во Падова-Италија. Од 1 до 4 јуни 2025 година завршува Обука за исхрана на деца и доенчиња со алергија на протеини на кравјо млеко во Утрехт, Холандија. Од 16 до 19.10.2025 година завршува Мастеркурс за Staying calm under pressure-acute pediatric survival tips во Варшава, Полска.

Доц. д-р Марија Димитровска-Иванова активно се служи со англиски јазик, работа со компјутери и статистичка обработка на податоци во Statistics 7,0 и SPSS.

Доц. д-р Марија Димитровска-Иванова е член на Лекарската комора на Република Северна Македонија, Македонско лекарско друштво и Здружението на педијатри на Република Северна Македонија.

Доц. д-р Марија Димитровска-Иванова е вработена со двојно вработување како педијатар-гастроентерохепатолог во ЈЗУ Клиничка болница – Штип и како доцент на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Општи услови за избор:

- Просечен успех – додипломски студии 8.79.
- Научен степен – доктор на медицински науки. Докторската дисертација со наслов **„Корелација помеѓу секреторен имуноглобилин А од мајчиното млеко и alpha glutathione S transferase во серум кај доенчиња со акутен гастроентерит”** е одбранета на 4.1.2021 година на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.
- Објавени минимум 5 научни трудови во референтна научна публикација:

Бр.	Автори	Наслов на публикацијата	Списание	Импакт фактор Година на излегување
1	**Dimitrovska Ivanova Marija**, Ushinova Vesna, Jordanova Cepreganova, Natasha	*Hemorrhagic shock as a primary and unusual manifestation of gastric cancer*	Research in physical education sport and health. 2022 11 (1). pp. 117-120.	2012 г
2	Simeonovska Joveva Elena, Karakolevska Ilova Marija, Petrovski Stefan, Jovev Marijan, Serafimov Aleksandar, **Dimitrovska Ivanova Marija**	*Association Between Inflammatory Markers and Cognitive Impairment in Patients with Asymptomatic Carotid Stenosis*	Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences, 2024	2008 г
3	**Dimitrovska Ivanova Marija**, Velkova Stanka, Karakolevska Ilova Marija, Simeonovska Joveva Elena	*IgE and non-IgE mediated symptoms assotiated with cow's milk protein allergy.*	Research in physical education sport and health, 2024, 13 (2). pp. 71-75.	2012 г
4	**Dimitrovska Ivanova Marija**, Velkova Stanka, Karakolevska Ilova Marija, Simeonovska Joveva Elena, Sandeva Dragana	*Acute pancreatitits uncommon manifestation of cystic fibrosis? A case report.*	Research in physical education sport and health, 13 (2). pp. 39-44.	2012 г

5	**Dimitrovska Ivanova Marija**, Karakolevska Ilova Marija, Simeonovska Joveva Elena	*Role of breast milk secretory immunoglobulin A in infants from 7-12 months of age with acute gastroenteritis.*	Journal of Contempotaty Medical Sciences, 2025, 11 (4). pp. 267-271.	IF= 0.4 2015 г
6	Palcevska-Kocevska Snezana, Demerdzieva Aneta, **Dimitrovska Ivanova Marija**, Jovanovska Jana, Serafimova, Martina	*Congenital granular cell epulis (CGCE) in a female newborn – Case Report.*	MEDICUS – International Medical Journal, 2025, 30 (3): 446. pp. 98-100.	2004 г
7	**Dimitrovska Ivanova Marija,** Demerdzieva Aneta, Simeonovska Joveva Elena, Karakolevska Ilova Marija, Bezovska Gordica, Coneska-Jovanova Biljana, Palcevska-Kocevska Snezana	*Food protein induced enterocolitis syndrome in infancy.*	Research in Physical Education, Sport and Health, 2025, 14 (2): 8. pp. 55-58.	2012 г
8	**Dimitrovska Ivanova Marija**, Demerdzieva, Aneta Karakolevska Ilova Marija, Simeonovska Joveva Elena, Bezovska Gordica, Coneska-Jovanova Biljana, Palcevska-Kocevska Snezana	Complicated community-acquired pneumonia caused by Streptococcus pneumoniae	Research in Physical Education, Sport and Health, 2025 14 (2): 9. pp. 59-62.	2012 г
9	**Dimitrovska Ivanova Marija,** Simeonovska Joveva Elena, Karakolevska Ilova Marija, Demerdzieva Aneta, Coneska-Jovanova Biljana, Palcevska-Kocevska Snezana	*Macroamylasemia in a two year old boy as the first manifestation of celiac disease: A Case Report.*	Case Reports in Gastroenterology, 2026, 20 (1).	IF= 0.6 2007 г
10	Choneska-Jovanova Biljana, Demerdzieva Aneta, **Dimitrovska-Ivanova Marija**, Palcevska-Kocevska Snezana, Nikchevska Natasha, Jovanovska Aleksandra	*Infantile hemangioma of the genital region: A Case Report*	SVOA Paediatrics, 2026, 5(3) pp 126-130	IF= 1.9 2022

- Потврда за познавање на најмалку еден странски јазик – англиски јазик.
- Способност за изведување на високообразовна дејност – д-р Марија Димитровска-Иванова има 18-годишна академска кариера со пет избори од помлад асистент, асистент, асистент-докторанд, насловен доцент и доцент од областа на педијатријата.

Посебни услови:

- Со Одлука бр. 2002-199/31 од 4.9.2024 година на 324. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ е усвоен извештајот - рецензија на ракописот за скрипта „Нега на дете со заболување на гастроинтестинален систем” од авторите: доц. д-р

Марија Димитровска-Иванова, насловен вонр. проф. д-р Анета Демерџиева, насловен доц. д-р Билјана Чонеска-Јованова и насловен доц. д-р Снежана Пелчевска-Коцевска.

- Со Одлука бр. 2002-207/7од 20.8.2025 година на 344. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ е усвоен извештајот - рецензија на ракописот за скрипта „Современ пристап во негата на болното дете” од авторите: насловен вонр. проф. д-р Анета Демерџиева, насловен доц. д-р Билјана Чонеска-Јованова, доц. д-р Марија Димитровска-Иванова и насловен доц. д-р Снежана Пелчевска-Коцевска.
- Доц. д-р Марија Димитровска Иванова е член на работна група COST Action CA23110 проект - International networking on in vitro colon models simulating gut microbiota mediated interactions (INFOGUT), а од јули 2026 година е член на комитет на проект COST Action CA25109 (IMPACT) – Integrated Management and Personalised Approaches for Autoimmune Hepatitis Care and Tretament.
- Доц**.** д-р Марија Димитровска-Иванова во последните пет години била ментор на студенти за изработка на дипломски трудови од студиските програми по општа медицина и медицинска сестра техничар, била член на голем број комисии за одбрана на дипломски труд, ментор е на доктори-специјализанти запишани на специјализација по педијатрија и била претседател на Комисија за одбрана на специјалистички испит по педијатрија.
- Доц. д-р Марија Димитровска-Иванова е ментор и на студенти од странство (Италија, Полска, Чешка, Турција) од Еразмус програмата и е вклучена во нивната едукација и запознавање со дијагноза и третман на заболувањата во детската возраст.
- Има остварено минимум поени кои се однесуваат на целокупната активa на лицето: (НО)= 30; (НИ)=131 ; (САОР)=5 или вкупно 166 поени.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Доц. д-р Марија Димитровска-Иванова со Одлука бр. 0206-1200 од 6.8.2008 г. е избрана во помлад асистент на научно поле фундаментални медицински науки на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип. Со Одлука бр. 2502-118/12 на 68. седница на Наставно-научниот совет од 29.3.2012 година е избрана во соработничко звање асистент за наставно-научно поле/ област клинички медицински науки. Со Одлука бр. 2002-43/28 на 133. седница на Наставно-научниот совет од 29.1.2015 е избрана во асистент-докторанд од областа педијатрија. На 271. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки во Штип, одржана на 28.1.2022 година со Одлука бр. 2002-40/51 д-р Марија Димитровска-Иванова е избрана во насловен доцент за наставно-научната област педијатрија. На 315. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки во Штип, одржана на 24.1.2024 година, со Одлука бр. 2002-35/7 насловен доцент д-р Марија Димитровска-Иванова е избрана во доцент за наставно-научната област педијатрија.

Во учебната 2008/2009 д-р Марија Димитровска-Иванова е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите Анатомија 1 и Анатомија 2, Хистологија со ембриологија 1 студиска програма за општа

медицина, Анатомија, Патологија со патофизиологија студиска програма за медицинска сестра/ техничар, физиотерапевт и медицински лаборант.

Во учебната 2010/2011 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите Анатомија 1, Анатомија 2, Анатомија 3 студиска програма општа медицина, Анатомија 2 студиска програма за Дентална медицина, Анатомија и физиологија на око програма за оптометрија, Физиологија студиски програми по медицинска сестра/ техничар, физиотерапевт и медицински лаборант, забен техничар протетичар. Педијатрија со нега студиски програми за медицинска сестра/ техничар и Педијатрија за студиската програма физиотерапевт.

Во учебната 2011/2012 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите Анатомија 1 и Анатомија 2 за студиската програма по Општа медицина, Анатомија 1 и Анатомија 2 за студиската програма по Дентална медицина и Педијатрија со нега за студиската програма по медицинска сестра/техничар.

Во учебната 2012/2013 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите Анатомија 2 студиска програма по Општа медицина, Анатомија студиски програми за медицинска сестра/ техничар, физиотерапевт и медицински лаборант и акушерки, Педијатрија 1 и Педијатрија 2 студиска програма по Општа медицина, Педијатрија со нега и Основи на Педијатрија студиска програми по медицинска сестра/ техничар.

Во учебната 2013/2014 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите Педијатрија 1 и Педијатрија 2, Фетална анатомија и малформации за студиска програма по Општа медицина, Педијатрија со нега студиски програми по медицинска сестра/ техничар, физиотерпапевт, Педијатрија вежби како дел од 12-ти семестар за студиската програма по Општа медицина.

Во учебната 2014/2015 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите – Педијатрија 1 и Педијатрија 2 студиска програма по Општа медицина, Педијатрија со нега на новороденче студиска програма за акушерки, Педијатрија со нега студиска програма за медицинска сестра/ техничар, Неонатологија со нега на новороденче студиска програма за акушерки, Педијатрија вежби како дел од 12-ти семестар за студиската програма по Општа медицина.

Во учебната 2015/2016 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите – Педијатрија 1 и Педијатрија 2 студиска програма за Општа медицина, Педијатрија со нега студиска програма за медицинска сестра/ техничар, Педијатрија со нега на новороденче студиска програма за акушерки.

Во учебната 2016/2017 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите – Педијатрија 1 и Педијатрија 2 студиска програма по Општа медицина, Педијатрија со нега студиска програма за медицинска сестра/ техничар.

Во учебната 2017/2018 и 2018/2019 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите – Педијатрија 1 и Педијатрија 2 студиска програма Општа медицина.

Во учебната 2019/2020 и 2020/2021 година е ангажирана за реализација на вежби од прв циклус студии по предметите – Педијатрија 1 и Педијатрија 2

студиска програма по Општа медицина, Педијатрија со нега на новороденче, Неонатологија со нега на новороденче и Фетална анатомија и малформации студиска програма за акушерки, Педијатрија со нега за студиска програма медицинска сестра/техничар и Медицинска етика за студиските програми Медицинска сестра/техничар, Акушерки, Физиотерапевти и Лаборанти.

Во учебната 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025 и 2025/2026 година е ангажирана за реализација на предавања и вежби од прв циклус студии по предметите – Педијатрија 1 и Педијатрија 2 студиска програма по Општа медицина, Педијатрија со нега за студиска програма медицинска сестра/техничар. Исто така, д-р Марија Димитровска-Иванова е ангажирана за реализација на предавања и вежби од втор циклус студии по предметот Патронажна нега на новородено за студиската програма Дипиломирана стручна медицинска сестра/техничар специјализирана за семејна и патронажна сестра.

Во сегментот на публикација на учебни помагала, доц. д-р Марија Димитровска-Иванова учествува како автор и коавтор во изработка на две рецензирани скрипти по педијатриска гастроентерохепатологија и педијатрија и истите се наменети за студентите од студиските програми по општа медицина, како и медицинска сестра/техничар.

Д-р Марија Димитровска-Иванова сите овие години активно со свои трудови, предавања и презентации учествува на многу едукации, конгреси, конференции и симпозиуми во странство и во земјата од областа на педијатријата. Од 1.6 до 31.7.2013 година била стипендист на Владата на Република Словенија и има студиски престој, едукација и тренинг за цистична фиброза и педијатриска гастроентерологија на Детската клиника при Универзитетски клинички центар во Љубљана. Од 22 до 28.9.2013 година завршува обука од областа на педијатриската гастроентерологија во Салзбург-Австрија. Од 9-15.10.2016 година завршува обука од областа на ургентна педијатрија во Салзбург-Австрија. Од 18 до 24 јуни 2017 г. учествува на Педијатриската школа во Златибор, Србија. Била член на Организацискиот одбор и предавач на стручно-научната конференција „Социјални детерминанти и здравјето на населението“ во 2018 година. Активно учествува со свое предавање на 41. Европска конференција за цистична фиброза, 2018 година, 6. конгрес на Здружението за превентивна педијатрија на Србија, 2019 година, Работилница на Здружение на лекари за добра клиничка пракса, април 2019 година, 7. Конгрес на педијатрите на Македонија со меѓународно учество, јуни 2019 година, European Academy of Pediatrics Congress, Португалија, 2019 година, Mastercourse of nutrition, Португалија, 2019 година. Во октомври 2022 година во Барселона, Шпанија, д-р Марија Димитровска-Иванова активно учествува со две предавања на 9th Congress of the European Academy of Paediatric Societies. Има активно учество на 10th European Academy of Pediatrics Congress и Mastercourse of Acute ill child, Падова, Италија, 2023 година. Во мај 2024 година активно учествува со предавање на Трет конгрес на студенти по општа медицина, а во септември истата година во Будва, Црна Гора, учествува со предавање на Првиот конгрес на Здружението на педијатри на Црна Гора со меѓународно учество. Во април 2025 година активно учествува со предавање на тема „Предизвици во дијагностицирање на ентероколитичен синдром предизвикан од протеини од храна“ во склоп на Меѓународен симпозиум

„Новини во педијатриска пулмологија“, а истата година во мај е претседател на Научниот одбор на 4. Конгрес на студенти на медицина со меѓународно учество и има предавање од областа на педијатриската гастроентерохепатологија. Во октомври 2025 година има активно учество со предавање на Конгрес организиран од Европската академија за педијатрија во Варшава, Полска. Во јануари 2026 година во Гданск, Полска, активно учествува на настан 6th ACEPLORATION - Brain, Body & Leraning-Shaping Future, организиран од ACE^2 –EU Alliance. Во април и мај 2026 година активно со свои предавања учествува на 4. Интернационален конгрес на Педијатриското респираторно здружение „Педиарес“ и Првиот интернационален конгрес организиран од ПАГНИА и Здружение на неонатолози на Р Македонија. Од 2017 година до денес доц. д-р Марија Димитровска-Иванова е акредитиран испитувач при Лекарската комора на Република Северна Македонија за стручен испит на доктори на медицина за стекнување со лиценца за работа.

Објавени научни трудови во меѓународни научни списанија последните 5 години:

1. Dimitrovska-Ivanova Marija, Ushinova Vesna, Jordanova Cepreganova, Natasha.(2022) Hemorrhagic shock as a primary and unusual manifestation of gastric cancer. Research in physical education sport and health.11 (1). pp. 117-120.

Целта на овој труд е да прикаже атипична клиничка презентација на карцином на желудникот кој се манифестира со акутно обилно горнодигестивно крварење и хеморагичен шок. Пациентот е иницијално стабилизиран, реализирана е езофагогастродуоденоскопија и биопсија со патохистолошки наод на аденокарцином на желудник поради што е направена тотална гастректомија. Овој труд има за цел да укаже дека редовните скрининг прегледи помагаат во навремена дијагноза и третман на овие заболувања.

2. Simeonovska Joveva Elena, Karakolevska Ilova Marija, Petrovski Stefan, Jovev Marijan, Serafimov Aleksandar, **Dimitrovska-Ivanova Marija**. (2024) Association Between Inflammatory Markers and Cognitive Impairment in Patients with Asymptomatic Carotid Stenosis. Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences

Асимптоматската каротидна стеноза го зголемува ризикот од когнитивно оштетување. Таргетирањето на воспалителните маркери би довело до забавување на атеросклеротичниот процес и развој на каротидна стеноза. Невропсихолошките тестови, исто така, треба да се користат како стандарден метод за евалуација за да се избере најсоодветниот терапевтски пристап кај пациенти со висок степен на асимптоматска каротидна стеноза.

3. Dimitrovska Ivanova-Marija, Velkova Stanka, Karakolevska Ilova Marija, Simeonovska Joveva Elena (2024). IgE and non-IgE mediated symptoms assotiated with cow's milk protein allergy. Research in physical education sport and health, 13 (2). pp. 71-75.

Доколку веднаш се појават акутни и објективни симптоми на кожата (акутна уртикарија, ангиоедем), респираторниот тракт (стридор, свирење во градите) или системски реакции (анафилакса) или до 2 часа по јасна историја на внесување млечни производи, тогаш протеини на кравјо млеко треба строго да се исклучат. Треба да се изврши тестирање за специфичен IgE против протеини на кравјо млеко или SPT со природно кравјо млеко или

формула од целосни протеини. Алергија на протеини на кравјо млеко може да се претпостави со голема веројатност ако тестирањето за специфичен IgE е позитивно. Во оваа ситуација, тестот за орален предизвик може да се изостави. На детето треба да му се даде строга диета без протеини на кравјо млеко за период од најмалку 1 година пред да се изврши орален предизвик со храна. Позитивен тест за специфичен IgE во времето на дијагнозата предвидува подолг период на нетолеранција во споредба со оние деца кои имаат негативни тестови. Прогнозата на алергијата на протеини на кравјо млеко кај доенчиња и во раното детство е добра. Приближно 50% од засегнатите деца развиваат толеранција до возраст од 1 година, >75% до возраст од 3 години, а >90% се толерантни на 6-годишна возраст.

4. Dimitrovska-Ivanova Marija, Velkova Stanka, Karakolevska Ilova Marija, Simeonovska Joveva Elena, Sandeva Dragana (2024). Acute pancreatitits uncommon manifestation of cystic fibrosis? A case report. Research in physical education sport and health, 13 (2). pp. 39-44.

Симптоматскиот панкреатит е невообичаена манифестација кај цистична фиброза (CF) бидејќи се јавува исклучиво кај пациенти со цистична фиброза (CF) со доволен панкреас. Скринингот за новороденчиња и подобрените панели за техники за мутација на ДНК откриваат поретки и некласични слики на болеста, генерално поврзани со панкреасна инсуфициенција и со зголемен ризик од развој на панкреатит. Но, дијагнозата на ограничен број пациенти со CFTR-RD не е јасна. Постои сива зона помеѓу CFTR-RD и CF. Ако сме многу блиску до критериумите потребни за да се идентификуваат овие лица како пациенти со CF, претпочитаната опција е да се означат како CFTR-RD и затоа да се следат најмалку еднаш годишно. Некои од овие пациенти со CFTR-RD никогаш нема да ги исполнат критериумите за да бидат класифицирани како CF. Во случај на други пациенти со CFTR-RD, неколку години подоцна овие лица ќе напредуваат до дијагноза на CF и ќе бараат следење во центрите за CF. Благодарение на напредокот во науката и нашето знаење за дисфункцијата на CFTR кај пациенти со CF и CFTR-RD, постои уверување дека дијагнозата и третманот на овие нарушувања ќе се подобрат.

5. Dimitrovska-Ivanova Marija, Karakolevska Ilova Marija, Simeonovska Joveva Elena (2025). Role of breast milk secretory immunoglobulin A in infants from 7-12 months of age with acute gastroenteritis. Journal of Contempotaty Medical Sciences, 11 (4). pp. 267-271

Целта на оваа студија беше да се утврди дали секреторниот имуноглобулин А од мајчиното млеко има заштитен ефект врз цревниот епител и дали влијае на сериозноста на клиничката слика и времетраењето на симптомите на акутен гастроентеритис, во зависност од видот на исхрана на доенчето. Вкупно 35 доенчиња со акутен гастроентеритис беа поделени во две групи врз основа на начините на хранење (вид на млеко и немлечна храна). Индикаторите што се оценуваа вклучуваа сериозност на симптомите, потребата од парентерална рехидратација и степенот на дехидратација. Пронајдовме статистички значајна поврзаност помеѓу припадноста на групата и резултатите од тестот sIgA помеѓу првата и втората група (P = 0,004933), како и во просечната вредност на sIgA во столицата (P = 0,000788). Ротавирусот беше најчеста причина за акутен гастроентеритис. Присуството на sIgA во мајчиното млеко кај доенчињата се чини дека влијае на сериозноста

на акутниот гастроентеритис со намалување на фреквенцијата на повраќање, бројот и сериозноста на епизодите на дијареја, ризикот од умерена и тешка дехидратација и инциденцата на треска.

6. Palcevska-Kocevska Snezana, Demerdzieva Aneta, **Dimitrovska-Ivanova Marija**, Jovanovska Jana, Serafimova, Martina (2025). Congenital granular cell epulis (CGCE) in a female newborn – Case Report. MEDICUS – International Medical Journal, 30 (3): 446. pp. 98-100.

Конгениталниот грануларен клеточен епулис (CGCE) е невообичаен тумор кој се гледа само кај новороденче. Обично има тенденција да расте на предниот алвеоларен гребен на новороденчињата, повеќе на максилата отколку на долната вилица. Овој случај покажува невообичаена мултифокална дистрибуција, која ги вклучува и јазикот и долната вилица, истакнувајќи ја широката клиничка варијабилност на CGCE. Раното пренатално препознавање на CGCE е од клучно значење. Пренаталното снимање со употреба на ултразвук или МРИ може да идентификува големи или мултифокални лезии, овозможувајќи навремено планирање на породувањето и подготовка за потенцијално управување со дишните патишта. Раното откривање, исто така, го олеснува мултидисциплинарното координирање за да се обезбеди оптимална неонатална нега. Неонаталната болест може да се забележи пред раѓањето, при преглед на пренатална нега, како што е ултразвукот. Иако повеќето случаи традиционално се дијагностицираат постнатално, интеграцијата на пренаталниот скрининг може значително да ги подобри перинаталните исходи. Препознавањето на атипични или обемни орални лезии пред раѓањето им овозможува на клиничарите да ги предвидат предизвиците, да ги намалат компликациите и да обезбедат целни интервенции веднаш по породувањето. Раната дијагноза и хируршкиот третман на CGCE се неопходни за да се избегне функционално оштетување. Прогнозата е одлична по целосна ексцизија. За повеќекратни CGCT, усвоена е едноставна хируршка интервенција. Овој извештај ја нагласува важноста од свесност за атипичните презентации на CGCE, спроведување темелни орални прегледи на новороденчиња и проактивно користење на пренатално снимање кај сомнителни случаи.

7. Dimitrovska Ivanova Marija, Demerdzieva Aneta, Simeonovska Joveva Elena, Karakolevska Ilova Marija, Bezovska Gordica, Coneska-Jovanova Biljana, Palcevska-Kocevska Snezana (2025). Food protein induced enterocolitis syndrome in infancy. Research in Physical Education, Sport and Health, 14 (2): 8. pp. 55-58.

За дијагноза на акутен FPIES, пациентот мора да го исполни главниот критериум, а тоа е повраќање 1 до 4 часа по внесувањето храна без класични симптоми посредувани од IgE од кожата и респираторниот систем, и најмалку три споредни критериуми (Nowak-Wegrzyn et al., 2017). Споредните критериуми вклучуваат повторена реакција на иста или различна храна, летаргија, бледило, потреба од итна медицинска помош, парентерална рехидратација, дијареја во рок од 24 часа, хипотензија и хипотермија. Нашиот случај ги исполни критериумите за акутен FPIES, иако почетната холестаза и покачените ензими на црниот дроб бараа понатамошно испитување. Лекувањето на FPIES зависи од сериозноста на клиничката презентација. Благите форми на акутен FPIES (1-2 епизоди на повраќање, без летаргија) може да се третираат дома со орални раствори за рехидратација, додека перзистентната гадење и

повраќање со умерена дехидратација (> 3 епизоди на повраќање) со орален ондансетрон. При тешка клиничка презентација (тешка летаргија, хипотонија, хипотермија), пациентите треба да бидат хоспитализирани и итно третирани бидејќи 15-20% од овие пациенти може да развијат хиповолемичен шок. Најважниот дел од третманот е да се врати хемодинамиката со агресивна рехидратација со изотонични раствори и по почетната стабилизација, да се продолжи со парентерална рехидратација. FPIES останува предизвикувачка дијагноза поради, неспецифична презентација и недостаток на потврдувачки биомаркери. Раното препознавање, правилното управување со исхраната и структурираното следење се клучни за спречување на компликации и постигнување поволни исходи. Потребни се понатамошни истражувања за да се разјаснат основните механизми, да се идентификуваат биомаркерите и да се развијат стандардизирани протоколи за дијагноза и третман.

8. Dimitrovska Ivanova Marija, Demerdzieva, Aneta Karakolevska Ilova Marija, Simeonovska Joveva Elena, Bezovska Gordica, Coneska-Jovanova Biljana, Palcevska-Kocevska Snezana (2025). Complicated community-acquired pneumonia caused by Streptococcus pneumoniae Research in Physical Education, Sport and Health, 14 (2): 9. pp. 59-62.

Пневмонијата стекната во заедницата е една од најчестите причини за педијатриски хоспитализации во светот, а исто така и во нашата земја. Микробиолошката идентификација е предизвикувачка, бидејќи собирањето на респираторни примероци кај децата е проблематично во споредба со возрасните. Мал дел од децата со пневмонија стекната во заедницата ќе развијат плеврален излив или емпием. Чести предизвикувачки организми се Streptococcus pneumoniae и Staphylococcus aureus. Комплицирана пневмонија стекната во заедницата треба да се посомнева кај секое дете со пневмонија кое не реагира на соодветна антибиотска терапија во рок од 48-72 часа. Новите конјугирани вакцини против Streptococcus pneumoniae придонесоа за намалување на радиолошките, клиничките и случаите на комплицирана пневмонија и ги намалија хоспитализациите и морталитетот. Неуспехот на вакцината PCV13 може да резултира со комплицирана пневмонија со емпием. Раното откривање на комплицирана пневмонија е важно и треба да се посомнева ако детето не реагира на антибиотска терапија по 48-72 часа. Имејџинг дијагностиката е важна во евалуацијата на деца со комплицирана пневмонија. Микробиолошката дијагноза е предизвикувачка, особено кога предизвикувачкиот агенс е од бактериска етиологија. Молекуларните дијагностички тестови имаат предност, особено PCR. Прогнозата на комплицирана CAP е добра без клинички и радиолошки последици и без последици врз функцијата на белите дробови кај повеќето деца.

9. Dimitrovska Ivanova Marija, Simeonovska Joveva Elena, Karakolevska Ilova Marija, Demerdzieva Aneta, Coneska-Jovanova Biljana, Palcevska-Kocevska Snezana (2026). Macroamylasemia in a two year old boy as the first manifestation of celiac disease: A Case Report. Case Reports in Gastroenterology, 20 (1).

Макроамилаземијата е ретко биохемиско нарушување кај кое молекулата на амилазата се врзува за други макромолекули, најчесто имуноглобулин A или G. Зголемената молекуларна тежина на овој комплекс го намалува бубрежното излачување на ензимот, што резултира со хронично покачени нивоа на серумска амилаза. Може да биде поврзана со различни

состојби кои не се поврзани со панкреасот, вклучително и целијачна болест. Во некои пријавени случаи, макроамилаземијата се решила со диета без глутен. Двегодишно момче се јавило со тримесечна историја на абдоминална болка, анемија и опстипација. На физикален преглед со параумбиликална осетливост. Лабораториските тестови покажаа хипохромна анемија; покачена серумска амилаза (171 U/L); ниско серумско железо (2,5 μmol/L); дефицит на витамин D3 (15,9 ng/mL) и ниска амилаза во урината со однос на клиренс на амилаза/креатинин под 1%, што ја потврдува макроамилаземијата. Имејџинг студиите беа нормални. HLA типизацијата го откри хаплотипот HLA-DQ2. Серологијата за целијакија беше позитивна за tTG-IgA (87,55 IE/mL) и EMA-IgA (1:>100). Дуоденалната биопсија со патохистолошки наод за Марш тип IIIb. Беше започната исхрана без глутен заедно со суплементација со железо и витамин D3. Симптомите се решија во рок од два месеци, со нормализација на нивоата на серумска амилаза и зголемување на телесната тежина од над 1 кг. Целијачната болест треба да се земе предвид кај пациенти со необјаснета макроамилаземија, дури и во отсуство на класични гастроинтестинални симптоми. Примарниот третман во вакви случаи е строга исхрана без глутен, што може да доведе до нормализација на нивоата на серумска амилаза кога макроамилаземијата е поврзана со целијачна болест.

10. Choneska-Jovanova Biljana, Demerdzieva Aneta, **Dimitrovska-Ivanova Marija**, Palcevska-Kocevska Snezana, Nikchevska Natasha, Jovanovska Aleksandra (2026) Infantile hemangioma of the genital region: A Case Report. SVOA Paediatrics, 5(3) pp 126-130 ISSN 2755-1660.

Инфантилните хемангиоми (ИХ) се најчестите бенигни тумори во доенчињата, со преваленца од 4,5%; помалку од 1% од овие тумори се наоѓаат во гениталниот регион. Ова е случај на 6-неделно бебе кое се јавува со ИХ во гениталниот регион. Физичкиот преглед откри голем генитален кавернозен хемангиом со димензии 5 × 4 см, кој ги вклучуваше големите усни, малите усни и клиторисот. Дополнително, неколку хемангиоми беа забележани во долниот абдоминален sид. Неиндуриран чир со димензии 1 × 1 см со добро дефинирани маргини и основа покриена со гранулационо ткиво беше забележан на десната голема усна кај пациентката. Ултрасонографијата на абдоменот, мозокот и срцето и ЕКГ беа нормални. Започнавме терапија со пропранолол (1 mg/kg) во болничко опкружување, со 24-часовно следење на можните несакани ефекти. Терапијата беше добро толерирана и не беа забележани несакани ефекти. По една недела, дозата на пропранолол беше зголемена на 2 mg/kg во амбулантски услови. По две недели, имаше одличен одговор на терапијата; хемангиомот почна да се намалува во волумен, а улцерацијата исчезна. На возраст од 16 месеци, ја прекинавме терапијата со пропранолол кога хемангиомот речиси целосно исчезна. Гениталната инвазивна болест е ретка, но е поврзана со висок ризик од улцерација и можно функционално оштетување. Доколку е индицирана терапија, пропранололот е ефикасен во третманот на инвазивна болест; сепак, треба да се користи внимателно, а пациентите мора внимателно да се следат за несакани ефекти.

Во рамки на научноистражувачката дејност, доц. д-р Марија Димитровска-Иванова е автор на 9 предавања, усни и постер презентации на научни и стручни собири, кои се печатени во зборници на трудови од научни собири, во земјата и во странство:

11. Dimitrovska Ivanova, Marija. *Unusual case of acute viral hepatitis in a 5 year old girl.* The 9th Congress of the European Academy of Paediatric Societies, 7-11 Oct 2022, Barcelona (2995-2997 page) (постер презентација)

12. Dimitrovska Ivanova, Marija, Kostovski, Aco, Bojadzieva, Sonja, Jovcevski, Lazar, Cepreganova-Jordanova, Natasha, Josifoska, Elena, Simonovska, Elena, Murtezani, Avdi *Crohn's colitis in a 10 year old boy.* The 9th Congress of the European Academy of Paediatric Societies, 7-11 Oct 2022, Barcelona (постер презентација)

13. Dimitrovska Ivanova Marija. *Новини во дијагностика и третман на Целијачна болест кај децата.* Трет конгрес на студенти по Општа медицина, 17-18 May 2024, Stip, Macedonia. Зборник со трудови (22 стр.) (усно предавање)

14. Dimitrovska Ivanova, Marija. *Angioedema and Atopic dermatitis assotiated with cow's milk protein allergy.* Prvi Kongres Udrizenja pedijatara Crne Gore sa medunarodnim ucescem: Inovacije u pedijatriji - u sustret novim izazovima, 19-22 Sept 2024, Budva, Crna Gora. Зборник на трудови (154 стр.) (усно предавање)

15. Dimitrovska Ivanova Marija. *Challenge in diagnosing food protein induced enetrocolitis syndrome.* Меѓународен симпозиум: Новини во педијатриска пулмологија, 25-27 април, 2025, Струга, Р. Северна Македонија. Зборник на трудови (106 стр.) (усно предавање)

16. Dimitrovska Ivanova Marija. *Treatment of functional constipation in children Re-Evaluating Approaches.* 4th International Students Congress of Medicine, 15-17 May 2025, Multimedial center Stip.Зборник на апстракти (37 стр.) (усно предавање)

17. Dimitrovska-Ivanova Marija. Функционална опстипација. Стручен собир, 24 мај 2025 година, Штип, Р Северна Македонија (усно предавање)

18. Dimitrovska Ivanova Marija. *Acute gastroenteritis as initial clinical presentation of autoimmune pancreatitis.* European Academy of Paediatrics Congress and Mastercourse, 16-19 Oct 2025, Warsaw, Poland. Зборник на апстракти (s 63 стр.) (усно предавање)

19. Dimitrovska Ivanova, Marija. *Поврзаност на цревната микробиота со нутритивни алергии и атописки дерматит.* 4-ти Интернационален конгрес на Педијатриското респираторно здружение Педиарес, 24-26 Apr 2026, Skopje (усно предавање)

20. Dimitrovska-Ivanova Marija. *Functional constipation in children - reevaluation of the diagnostic and therapeutic approach.* Congress Multidisciplinary approach for healthy childhood – our shared care, PAGNIA, Macedonian Neonatal Assotiaition, 08-10 May, 2026 Struga, North Macedonia.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Доц. д-р Марија Димитровска-Иванова, заедно со група автори во изминатиот период објавија две рецензирани скрипти „Нега на дете со заболување на гастроентестинален систем" и „Современ пристап во негата на болното дете". Во скриптата „Нега на дете со заболување на гастроинтестинален систем" се опфатени најновите протоколи за дијагностика, третман и нега на децата со заболувања на гастроинтестинален систем утврдени од страна на Европското здружение за педијатриска гастроентерохепатаологија и исхрана, Американската академија за педијатрија, Светската здравствена организација и Центарот за контрола и превенција на болести. Оваа скрипта е наменета за студентите од Високата медицинска школа насока Медицинска сестра/

техничар, но истата поради големиот број на нови информации во однос на дијагностиката и третманот на заболувањата на гастроинтестиналниот систем, можат да ја користат и студентите по општа медицина како надополнување на основниот материјал по предметот Педијатрија.

Скриптата „Современ пристап во негата на болното дете" е наменета за студентите од Високата медицинска школа кои во својата едукација имаат предмет од областа на педијатриската нега, но истата поради основните принципи во работа со болното дете, можат да ја користат и студентите по општа медицина како надополнување на основниот материјал по предметот Педијатрија.

Доц. д-р Марија Димитровска-Иванова е активно вклучена во стручно-апликативната работа на Одделението за педијатрија во Клиничка болница - Штип. По завршувањето на супспецијализацијата започна со работа супспецијалистичката амбуланта за педијатриска гастроентерохепатологија и ултразвична дијагностика на абдомен кај деца која е единствена во источниот дел на државата.

Доц. д-р Марија Димитровска-Иванова е член на следните институциски органи:

1. Лекарската комора на Р. Северна Македонија;
2. Македонското лекарско друштво;
3. Здружение на педијатри на Македонија

Завршна евалуација на наставно-педагошката и научноистражувачката дејност

Во рамки на научноистражувачката дејност, Рецензентската комисија констатира дека доцент д-р Марија Димитровска-Иванова е научен истражувач со резултати кои придонесуваат во областа на педијатријата и педијатриската гастроентерохепатологија. Учествувала на меѓународни научни конференции, научни и стручни собири и работилници, во земјава и во странство, со постери и усни презентации. Автор и коавтор е на учебни помагала, научни трудови во списанија со фактор на влијание и стручни трудови, и е дел од интернационални научноистражувачки проекти. Во рамки на наставно-педагошката дејност, доц. д-р Марија Димитровска-Иванова дала значаен придонес како наставник на сите предмети од областа на педијатријата од прв циклус на студии при ФМН, како и предмет од втор циклус на Високата медицинска школа.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Согласно со Законот за високо образование и Правилникот за општите и посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев" – Штип, Рецензентската комисија ја разгледа комплетната документација која и беше доставена.

По прегледот на приложената документација, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката доц. д-р Марија Димитровска-Иванова во целост ги исполнува условите предвидени со позитивните законски прописи за избор во звање вонреден професор за наставно-научната област

педијатрија. Од целокупната активност на доц. д-р Марија Димитровска-Иванова може да се заклучи дека кандидатката остварува значителен напредок во научноистражувачката дејност. Ова го потврдуваат остварените публикации во списанија со фактор на влијание, како и повеќето публикации во меѓународни списанија, бројните презентации на научни и стручни собири во земјава и во странство. Истовремено, кандидатката остварува континуиран прогрес и во наставно-образовната дејност и стручно-апликативната дејност.

Врз основа на изнесеното, Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да ја избере доц. д-р Марија Димитровска-Иванова во звањето вонреден професор за наставно-научната област педијатрија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Соња Пеова, редовен професор во пензија, претседател, с.р.
Проф. д-р Анета Демерџиева, насловен вонреден професор, член, с.р.
Проф. Д-р Валентина Велковска Накова, редовен професор, член, с.р.

ПРИЛОГ
ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Ред. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
1	Избор во звање доцент	1	30			30
	ВКУПНО					**30**
Ред. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		**Вкупно**
		број	**поени**	**број**	**поени**	
1	Научен труд објавен во списание со ИФ (прв автор – бр. 5, 9)			2	15	30
2	Научен труд објавен во списание со ИФ (прв автор, втор автор, останати автори)			1	5	5
3	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор – бр. 1, 3, 4, 7,8)	5	9			45
4	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (останати автори – бр. 2, 6)	2	3			6
5	Пленарно предавање на научен собир, музички настап на официјален концерт, учество на ликовна изложба	1	3			3
6	Учество на научен собир со реферат (постер), концерт во земјава и во странство (бр. 10, 11)			2	2	4
7	Учество на научен собир со реферат (усно), концерт во земјава и во странство (12,13,14,15,17,18,19)	5	1,5	2	2	11.5
8	Одбранета докторска теза	1	8			8
9	Одбранета супспецијализација	1	6			6
10	Учесник во научен проект			1	3	3
11	Претседател на организациски или научен одбор на научен собир, фестивал	1	2			2
12	Член на организациски или научен одбор на научен собир, фестивал	1	1			1
13	Студиски престој во странство			1	8	8
	ВКУПНО					**131**
Ред. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		**Вкупно**
1	Член на институтски орган, комисија	2	2			4
2	Учество на стручен собир со реферат (усно) (бр. 16)	1	1			1
	ВКУПНО					**5**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**166**

Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ ЗА НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ АНАТОМИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр.2002-220/18 од 13.7.2026 година донесена на 361. седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 13.7.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник за насловно звање насловен доцент за област анатомија на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер” и „Коха“ на 2.7.2026 година и во предвидениот рок се пријави:

д-р Габриела Димова, спец.радиолог, доктор на медицински науки.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Д-р Габриела Димова (р.Ефтимова) е родена на 15 декември 1984 година во Штип.

Основно и средно (стручно-медицинско) образование завршува во родното место со континуиран одличен успех. Понатамошното образование го продолжува на Медицинскиот факултет при Медицински универзитет „Проф. д-р Параскев Стојанов“ во Варна, Р Бугарија, каде што дипломира во 2010 година и се стекнува со академски назив доктор на медицина со просечен успех 9,19. Образованието го продолжува во 2013 година како специјализант на радиологија при Клинички центар Скопје, Медицински факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, кој го завршува во октомври 2017 година и се стекнува со звање специјалист радиолог.

Од октомври 2011 година до јуни 2012 година е ангажирана како соработник-волонтер кој активно партиципира во наставната работа на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. Од септември 2012 година работи како доктор на медицина во Клиничка болница - Штип, а од 2017 година како доктор специјалист радиолог на Одделот за радиодијагностика при Клиничка болница - Штип. Од 2025 година е началник на Одделот за радиодијагностика при Клиничка болница - Штип. Образованието го продолжува во студиската 2022/2023 година како докторанд на студиските програми од трет циклус на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. На 22.5.2025 година со одбрана на докторската дисертација со наслов *„Прогностички фактори на хепатални метастази следени преку компјутерска томографија и ултразвук како компаративни методи“,* под менторство на проф. д-р Антонио Глигориевски, се стекнува со звање доктор на медицински науки.

Континуираниот професионален развој на кандидатката д-р Габриела Димова се одвива од научен и апликативен аспект низ учества на научно-

стручни конференции од меѓународен карактер во земјава и во странство, посета на тренинг-курсеви, работилници и семинари, како:

- 29-30 мај 2017 година учествува и успешно го завршува тренинг семинарот *Capacity building Programme for Young Medical Specialists* во рамките на проектот "Integration of European healthcare standards and innovations on the way for development of cross-border health cluster" Ref:CB006.1.31.017, Interreg-IPA CBC,CCI2014TC1615CB006 во Благоевград, Бугарија;
- 18-21 септември 2019 година во Белград, Србија, го завршува курсот „*Teaching Course in Mammography – Detection and Diagnosis of Breast Diseases Using the Multimodality Approach Course*"from Laszlo Tabar, M.D., FACR (Hon), Professor emeritus, September 18-21, 2019 Belgrade;
- Д-р Габриела Димова активно учествува на стручниот состанок организиран од Македонската асоцијација на радиолози на тема „Ургентни состојби во радиологијата - приказ на случаи од секојдневната пракса", Скопје, 24.2.2023 г., кој е акредитиран од Лекарската комора на РСМ со 6 бода;
- 8.5.2023-12.5.2023 г. успешно го завршува курсот „*Колор доплер крвних судова екстремитета*", организиран од Поликлиника „Antamedica" во Белград, Србија;
- Во периодот 1.7.2024-31.7.2024 г., д-р Габриела Димова активно учествува во апликативната работа во клиниката „МБАЛ - Уни хоспитал" ООД гр. Панаѓуриште, округ Софија, Бугарија.

Општи услови за избор:

- Остварен просечен успех, 9,19 од прв циклус студии;
- Д-р Габриела Димова докторските студии ги завршува успешно со одбрана на докторската дисертација под наслов „Прогностички фактори на хепатални метастази следени преку компјутерска томографија и ултразвук како компаративни методи" на 22.5.2025 година на Факултетот за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев" – Штип, и се стекнува со звање доктор на медицински науки;
- Во октомври 2017 година го положува специјалистичкиот испит по радиологија на Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј", и се стекнува со звање специјалист радиолог.
- Објавени научни трудови во референтна научна публикација

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Година на издавање
1	Z.Sh.Markovska, I.R.Bushljetikj, V.Ristovska, L.Trajceska, Z. Janevski, N.Gjorgievski, J.Usprcov, A.C.Tanevska, **Gabriela Dimova** and G.Spasovski	Enterorrhagia presented in patient with granulomatosis and poliangitis - a case report	BANTAO Journal 2022; 20(1): 24-26. достапно на https://www.bantaojournal.com/_files/ugd/356e34_48860692f7f441479d62fa1024e30606.pdf	2022
2	Z.Sh. Markovska, I.R.Bushljetikj, G.Severova, L.Trajceska, I.Nikolov, V.Karanfilovski, J.Usprcov, S.Filipovski, A.C.Taleska, **Gabriela Dimova**, N.Gjorgjievski G. Spasovski,	Association of autosomal dominant polycystic kidney disease and abdominal aortic aneurysm - A Case Report	BANTAO Journal 2023; 21(1): 23-27 https://www.bantaojournal. com/_files/ugd/ 356e34_48860692f7f441479d62fa1024e30606 pdf	2023

3	**Gabriela Dimova**, M. K.Ilova, A.Gligorievski, S.Ivanovski	Do we really need triple phase computed tomography to detect and follow-up liver metastases of git(gastrointestinal tract) origin?,	*International Medical Journal Medicus 2024, Vol. 29 (3):* 274-280, https://imjm.mk/medicus-xxix-3-2024/	2024
4	**Gabriela Dimova**, A. Gligorievski, M. K.Ilova.	US or CT when it Comes to Monitoring Hepatic Metastases in Patients with Primary GIT and Breast Cancer? Comparative Results of Sensitivity and Specificity of CT and US	International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR), Vol. 76 No. 1 (2025), 50-57. / https://gssrr.org/index.php/JournalOfBasicAndApplied	2025
5	**Gabriela Dimova**, M.K.Ilova, A.Gligorievski.	How Reliable Is Ultrasound for Detection and Follow Up on Breast Cancer Liver Metastases?	DOI**:** https://doi.org/10.3889/oamjms.2025.11984, *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences* (*OAMJMS, Vol. 13 No. 1 (2025): Mar 15, pp 14-18,* https://oamjms.eu/index.php/mjms/issue/view/251	2025

- Кандидатката д-р Габриела Димова има познавање и активно се служи со англискиот јазик.
- Способност за изведување на високообразовна дејност.

Д-р Габриела Димова како истакнат и афирмиран стручњак од пракса ги реализира вежбите по радиологија на прв циклус студии на Факултетот за медицински науки во последните седум академски години.

Посебни услови:

Кандидатката д-р Габриела Димова, спец. радиолог, искуството во наставната работа го почнува во студиската 2011/2012 година како соработник во настава на Факултетот за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. Во 2012 година работното искуство почнува да го гради како доктор на медицина во Клиничка болница – Штип, а од 2017 година како специјалист радиолог на Одделот за радиодијагностика при Клиничка болница - Штип. Од декември 2025 година работи како началник на Одделот за радиодијагностика при Клиничка болница - Штип.

Од септември 2024 г. е член на Првостепената комисија за боледување при Фондот за здравство на РСМ, ПЕ Штип.

Процесот на професионален развој ја определуваат д-р Габриела Димова како личност со високо развиени стручни вештини во полето на радиодијагностиката, па во таа смисла таа работи бројни процедури како неинвазивни така и инвазивни. Неинвазивните процедури се однесуваат на: ехотомографија на вратна регија - ехо на тироидна жлезда, плункови жлезди, како и регионални лимфни жлезди; ехотомографија на дојка со мамографија; ехотомографија на абдомен – паренхимни абдоминални органи, жолчно ќесе, абдоминална аорта; ехотомографија на уринарен тракт и тестиси; доплер сонографија на артериски крвни садови на долни екстремитети; доплер сонографија на венски крвни садови на долни екстремитети; компјутерска томографија; магнетна резонанца; класична радиодијагностика, а од

инвазивните процедури е единствен спец. радиолог во Клиничка болница кој работи Кор биопсија и аспирациона биопсија на дојка.

Кандидатката д-р Габриела Димова активно учествува и успешно завршува тренинзи, семинари, стручни состаноци, курсеви и обуки, како и студиски престој со цел унапредување на теориските и практични искуства и сознанија. Од бројните обуки, курсна концентрирана настава, тренинзи и семинари ги издвојуваме:

- Тренинг семинарот *Capacity building Programme for Young Medical Specialists* во рамките на проектот "Integration of European healthcare standards and innovations on the way for development of cross-border health cluster" Ref:CB006.1.31.017, Interreg-IPA CBC,CCI2014TC1615CB006 во Благоевград, Бугарија, 29-30 мај 2017 година;
- Курсот „*Teaching Course in Mammography – Detection and Diagnosis of Breast Diseases Using the Multimodality Approach Course*"from Laszlo Tabar, M.D., FACR (Hon), Professor emeritus, September 18-21, 2019 Belgrade;
- Стручниот состанок организиран од МАР (Македонската асоцијација на радиолози) на тема „Ургентни состојби во радиологијата - приказ на случаи од секојдневната пракса", Скопје, 24.2.2023 г., кој е акредитиран од Лекарската комора на РСМ со 6 бода;
- Курсот *„Колор доплер крвних судова екстремитета"* организиран од Поликлиника „Antamedica" во Белград, Србија. 8.5.2023-12.5.2023 година;
- Хоспитациско-апликативната работа во клиниката „МБАЛ - Уни хоспитал" ООД гр. Панаѓуриште, округ Софија, Бугарија, во периодот 1.7.2024-31.7.2024 година.

Кандидатката д-р Габриела Димова ја развива и унапредува високообразовната дејност преку изведување на бројни предавања и вежби, пишување и објавување научни и стручни трудови, учества во научни конференции и проекти. Од друга страна учествува и во бројни работилници организирани од студентската организација на Факултетот за медицински науки, СОМА (Студентски организирана медицинска асоцијација) при Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев" - Штип со пленарни предавања и водење на работилници, од кои издвојуваме:

- работилницата на тема „Дијагностички методи за карцином на дојка", Штип, 25.10.2023 година;
- во работилницата како предавач на тема „Breast cancer awareness", 18.10.2024, Штип;
- предавач на семинарот „Телото зборува. Умот страда. Ајде да слушаме!" на тема „Улога на радиодијагностиката во поставување на дијагноза на карцином на дојка", одржан на 9.10.2025 г. во Штип.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Кандидатката д-р Габриела Димова наставно-образовната дејност ја почнува како соработник во настава на Факултетот за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев" – Штип, во студиската 2011/2012 година низ интензивна соработка со студентите во реализацијата на наставните активности во рамките на повеќе предметни програми во соработка со предметните наставници. Искуството како соработник во настава на Факултетот го продолжува и како специјалист радиолог од 2021/2022 година,

при што соработката со студентите и предметните наставници продолжува до денес.

Професионалниот раст и развој на д-р Габриела Димова е димензиониран и од аспект на научноистражувачката работа, преку учеството на научно-стручни собири во земјава и во странство и објавени публикации.

СПИСОК
на објавени научни и стручни трудови

1. **Габриела Димова (2014).** Современото воспитание и образование во контекст на градење здрав животен стил, зборник на трудови *Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи*, Штип, стр.20-25

Трудот третира прашања кои се однесуваат на здравјето, чување и негување на здрава личност преку поттикнување и градење на здрав животен стил како дел од современото образование и воспитание во заедницата денес.

2. **Габриела Димова (2015).** Здравственото воспитание и образование и формирањето на здравствена култура кај децата од предучилишна возраст, зборник на трудови *Состојби, предизвици и перспективи во воспитанието и образованието во Република Македонија*, Штип, стр.18-25

Во трудот авторот посебно внимание посветува на здравствената култура како дел од културата на живеење на секој поединец**.** Посебно е значајно што се повикува на определбите на СЗО за суштината на здравствената култура и тоа посебно на поставување на цврсти основи заради градење на здрава личност во физичка и ментална смисла истакнувајќи го предучилишниот период како најзначаен период од развојот на личноста.

3. **Габриела Димова (2016).** Здравствената едукација на родителите – тенденција на образованието денес, зборник на трудови *Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи*, Штип, стр.26-29

Современото образование денес особено ја истакнува улогата на родителите и нивната активна партиципација во целокупниот образовен процес. Формирање на здрава личност на детето не ги исклучува родителите ниту пак е грижа само на здравствените работници. Имајќи го тоа предвид, авторот инсистира на прашањето за градење здравствена култура на родителите како еден од многуте облици на нивна активна партиципација во образованието и воспитанието на своите деца.

4. M. Gacova, V. G.Timovska, **Gabriela Dimova, (2017).** Nealth education and health training, Proceedings *Modern education-conditions, challenges and perspectives*, Stip, pp.11-15

Трудот претставува слика на здравственото воспитание и образование кај нас. Имено, достапноста на информациите доведуваат до „здравствено образовани“ поединци, но не и „здравствено воспитани“. Впрочем образованието е во нераскинлив однос со воспитанието, па секој обид за сепарација на едно од друго води кон неуспех. Затоа трудот е одлично четиво за сите оние кои инсистираат на здравствено воспитание и образование истовремено.

5. Z.Sh.Markovska, I.R.Bushljetikj, V.Ristovska, L.Trajceska, Z. Janevski, N.Gjorgievski, J.Usprcov, A.C.Tanevska, **Gabriela Dimova** and G.Spasovski

(2022). Enterorrhagia presented in patient with granulomatosis and poliangitis - a case report *BANTAO Journal 2022; 20(1): 24-26.* достапно на https://www.bantaojournal.com/_files/ugd/356e34_48860692f7f441479d62fa1024e30606.pdf.

Трудот е приказ на случај на 50-годишен пациент со ANCA асоциран васулит кој како термин вклучува микроскопски полиангит, грануломатоза со полиангит и еозинофилна грануломатоза со полиангит. Грануломатозата се карактеризира со формирање на гранолуми и инфламација на мали крвни садови кои водат до дисфункција на органот. Гастроинтестиналното засегање како во случајов со појава на ентерорагија е ретко, но со лоша прогноза.

6. Shterjova-Markovska Z., Rambabova- Bushljetikj I., Ristovska V., Trajceska L., Usprcov J., **Dimova G.,** Gjorgjievski N., Canevska A., Janevski Z., Spasovski G. **(2023).** Enterorrhagia presenting in patient with granulomatosis with polyangitis - a case report, book abstract of 49th ESAO - IFAO Annual Congress Bergamo, Italy, from August 29th to September 1st, 2023, pp. 64-65

Трудот е приказ на случај на 50-годишен пациент со ANCA асоциран васулит кој како термин вклучува микроскопски полиангит, грануломатоза со полиангит и еозинофилна грануломатоза со полиангит. Грануломатозата се карактеризира со формирање на гранолуми и инфламација на мали крвни садови кои водат до дисфункција на органот. Гастроинтестиналното засегање како во случајов со појава на ентерорагија е ретко, но со лоша прогноза.

7. R. M. Runcheva, D. **G. Dimova**, K. A. Karpichrova **(2023**). A case of sternoclavicular osteoarhritis, posters abstracts p1152, book abstract of 2023 IOF-ESCEO World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases in Barcelona, WCO-IOF-ESCEO May 4-7, 2023, pp.649-650

Овој case repost е приказ на стерноклавикуларен остеоартрит. Стерноклавикуларниот остеоартрит често е случаен наод на рентгенграфија без значителна клиничка манифестација, најчесто на доминантниот екстремитет. Но во некои случаи, како во презентираниот се манифестира со силна болка, дислокација и нестабилност на стерноклавикуларниот зглоб.

8. Z.Sh. Markovska, I.R.Bushljetikj, G.Severova, L.Trajceska, I.Nikolov, V.Karanfilovski, J.Usprcov, S.Filipovski, A.C.Taleska, **Gabriela Dimova**, N.Gjorgjievski and G. Spasovski **(2023).** Association of autosomal dominant polycystic kidney disease and abdominal aortic aneurysm - A Case Report, 01/23 BJ *BANTAO Journal 2023; 21(1): 23-27 https://www .bantaojournal. com/_files/ ugd/ 356e34_48860692f7f441479d62fa1024e30606.pdf*

Трудот е приказ за пациент со докажана доминантна автозомна полицистична болест на бубрезите (ADPKD) со коморбидитет артеријална хипертензија и придружни нарушувања на сврзните ткива. Овие болести во комбинација со ADPKD го зголемуваат ризикот од аортална аневризма како екстраренална манифестација на болеста. Во случајов пациентот е со инфраренална сакуларна аневризма, на постконтрастните скенови со зони на течна колекција суспектна за хеморагија во организација без знаци за активна екстравазација на контраст.

9. **Gabriela Dimova**, V.Stojanova, G.T.Zahariev, S.Ivanovski, A.Ordev **(2023).** *Radiological findings on CT examinations during the evolution of pancreatitis from acute to necrotizing in correlation with autoimmune diseases,* 7th Macedonian National Congress of Radiology with International Participation 9-11 November 2023, Skopje, Macedonia

Пациентите со инфламаторна болест на цревата (IBD) каде улцерозниот колит е една од двете главни форми имаат 2-3 пати поголем ризик од панкреатит во споредба со останатата група на IBD пациенти. Ваквите сознанија се предмет на интерес во трудот низ случај за пациент со докажани коморбидитети улцеративен колит и миастениа гравис како предиспонирачки фактор за рапидна еволуција на акутен панкреатит во некротизирачки.

10. **Gabriela Dimova**, M. K.Ilova, A.Gligorievski, S.Ivanovski **(2024).** Do we really need triple phase computed tomography to detect and follow-up liver metastases of git(gastrointestinal tract) origin?, *International Medical Journal Medicus 2024, Vol. 29 (3):* 274-280, https://imjm.mk/medicus-xxix-3-2024/

Во овој труд е направено истражување со компјутерска томографија кај пациенти со докажан малигнитет на гастроинтестиналниот тракт и веќе развиени хепатални метастази. Направено е трифазно постконтрастно скенирање на КТ, при што е докажан 100% приказ на метастазите во венска фаза. Трудот наоѓа примена во секојдневната пракса на радиологот за монофазно скенирање при follow up на ваков тип на пациенти со цел да се заштитат од дополнителна јонизација.

11. **Gabriela Dimova**, A. Gligorievski, M. K.Ilova. **(2025).** US or CT when it Comes to Monitoring Hepatic Metastases in Patients with Primary GIT and Breast Cancer? Comparative Results of Sensitivity and Specificity of CT and US, *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR), Vol. 76 No. 1 (2025), 50-57.* / https://gssrr.org/index.php/JournalOfBasicAndApplied

Карциномот на дојка, како и карциномите со потекло од ГИТ, се голема, хетерогена група на болести со различна клиничка презентација, па оттука навремената дијагноза и следење на болеста е круцијална за целосниот менаџмент на истата. Идеалниот дијагностички пристап треба да овозможи висока сензитивност и специфичност, неинвазивност и достапност. Трудот прикажува студија на пациенти од горенаведените групи, следени на КТ и ултразвук во исто време, како и компаративна анализа на добиените резултати.

12. **Gabriela Dimova**, M.K.Ilova, A.Gligorievski. **(2025).**How Reliable Is Ultrasound for Detection and Follow Up on Breast Cancer Liver Metastases? DOI: https://doi.org/10.3889/oamjms.2025.11984, *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences (OAMJMS, Vol. 13 No. 1 (2025): Mar 15, pp 14-18,* https://oamjmseu/index.php/mjms//view/251

Трудот е дел од едно поголем и сеопфатно истражување и се однесува на серија од пациенти со докажан карцином на дојка и веќе развиени хепатални метастази следени на ултразвук, каде што е направена статистичка проценка за можноста на ординирачкиот онколог да се базира само на ултразвучниот наод.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Кандидатката д-р Габриела Димова активно учествува на научни собири во земјава и во странство, самостојно и во коавторство. Од нив издвојуваме неколку и тоа:

- **Габриела Димова (2016).** Здравствената едукација на родителите – тенденција на образованието денес, четвртата конференција од меѓународен карактер *Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи*, Штип, мај 2016 год.

- M. Gacova, V. G.Timovska, **Gabriela Dimova, (2017).**Nealth education and health training, International Conference *Modern education-conditions, challenges and perspectives*, Stip.
- Kamceva, G., Karagozova, G., Dokuzova, S., **Dimova, Gabriela (2020)** *Spontaneous pneumothorax in a patient with COVID 19.* In: International Symposium of Cardiovascular Imaging and COVID 19 experience in collaboration with EACVI Heart Imagers of Tomorrow. (Online)
- Kamceva, G.,Karagozova, G., Dokuzova, S., **Dimova, Gabriela (2020)** *Spontaneous pneumomediastinum in an adult male with bilateral pneumonia. Complication of COVID-19 or not?* In: International Symposium of Cardiovascular Imaging and COVID 19 experience in collaboration with EACVI Heart Imagers of Tomorrow, 04-05 Oct 2020, Skopje, Macedonia. (Online)
- Kamceva, G., Karagozova, G., Dokuzova, S., **Dimova, Gabriela (2020)** *False negative Covid-19 test in a patient with coronavirus infection symptoms.* In: International Symposium of Cardiovascular Imaging and COVID 19 experience in collaboration with EACVI Heart Imagers of Tomorrow, 04-05 Oct 2020, Skopje, Macedonia. (Online)
- Kamceva, G.,Dokuzova, S., **Dimova, Gabriela** and Jordanova, S., Serafimov, A., Jovev, M. (2021) *Intracardiac thrombi in a patients with acute abdomen.* In: Symposium with international participation "Highlights in Cardiovascular Diseases", 01-03 Oct 2021, Online
- R. M. Runcheva, D. **G. Dimova**, K. A. Karpichrova **(2023).** A case of sternoclavicular osteoarhritis, posters abstracts p1152, book abstract of 2023 IOF-ESCEO World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases in Barcelona, WCO-IOF-ESCEO May 4-7, 2023, Barcelona, Spania.
- Shterjova-Markovska Z., Rambabova- Bushljetikj I., Ristovska V., Trajceska L., Usprcov J., **Dimova G.,** Gjorgjievski N., Canevska A., Janevski Z., Spasovski G. **(2023).** Enterorrhagia presenting in patient with granulomatosis with polyangitis- a case report , 49th ESAO - IFAO Annual Congress Bergamo, Italy, from August 29th to September 1st, 2023.
- **Gabriela Dimova**, V.Stojanova, G.T.Zahariev, S.Ivanovski, A.Ordev (**2023**). *Radiological findings on CT examinations during the evolution of pancreatitis from acute to necrotizing in correlation with autoimmune diseases,* 7th Macedonian National Congress of Radiology with International Participation 9-11 November 2023, Skopje, Macedonia.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Во согласност со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип, а по деталното разгледување на доставената документација, Рецензентската комисија со големо задоволство констатира дека д-р Габриела Димова го надмина вкупниот предвиден квантум на поени за избор во звање насловен доцент остварувајќи вкупно 85.1 поени.

Врз основа на анализата и оценката на вкупната наставно-образовна, научноистражувачка и стручно-апликативна и организациско-развојна дејност на кандидатката д-р Габриела Димова може да се заклучи дека во сите наведени дејности таа постигнала мошне значајни резултати. Д-р

Габриела Димова во научноистражувачката, стручно-апликативната дејност и организациско-развојната дејност се афирмирала како солиден истражувач кој ја совладал методологијата на научното истражување, како од теориски така и од практичен аспект. Анализата на објавените трудови и трудовите презентирани на научно-стручни собири во земјава и во странство покажува дека кандидатката ја насочила својата истражувачка дејност кон сопствено надградување за реализација на наставата која треба да и биде доверена, но едновремено дала свој придонес за афирмација на теоријата и праксата и нивно унапредување кај нас. Професионалниот ангажман е силен мотив за потполна посветеност како несебичен, рефлексивен практичар во доменот на едукација на идните доктори на медицина. Тоа упатува на сознанието дека станува збор за формиран практичар, но и инспиративен и плоден млад истражувач.

Врз основа на изнесеното, Рецензентската комисија позитивно ја оценува целокупната работа на кандидатката и е на мислење дека таа ги исполнува условите за избор во наставно-научно звање. Затоа, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да му предложиме д-р Габриела Димова да ја избере во звањето насловен доцент за наставно-научната област анатомија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Доц. д-р Сања Маркова, насловен доцент, претседател, с.р.
Доц. д-р Тони Крстев, насловен доцент, член, с.р.
Проф. д-р Џенгис Јашар, насловен вонреден професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		
		број	поени	број	поени	Вкупно
	ВКУПНО					
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
4	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори) *трудови: 5 и 8 =2x3=6x0.7=4.2* *трудови: 10,11 и 12=3x9=27x1=27*	9/6/3				31.2
5	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир *труд 6=1x3x0.7=2.1* *труд 7=1x3x1=3*			1 1	2.1 3	5.1
9	Учество на научен собир со реферат (постер/усно), концерт во земјава и во странство			3	2	6
10	Одбранета докторска дисертација	1	8			8
11	Одбранет постдокторски труд или одбранета специјализација	1	6			6
14	Учесник во научен проект (максимум во три проекти) 1x3=3			1	3	3
23	Студиски престој во странство					8
	ВКУПНО					**67.3**
Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
5	Труд објавен во зборник од трудови на стручен собир *трудови:1,2,3=3x2=6x1.3=7.8* *труд 4,9=2x2x1=4*	5	2			**11.8**
7	Пленарно предавање на стручен собир	3	2			**6**
	ВКУПНО					**17.8**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**85.1**

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО ЗВАЊЕ ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ НЕВРОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр.2002-192/8 од 17.6.2026 година донесена на 359. седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 17.6.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област неврологија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер” и „Коха” на 23, 24 и 25.5.2026 година и во предвидениот рок се пријави:

доц. д-р Татјана Чепреганова Чанговска, доктор на медицински науки – клиничка медицина од областа на неврологијата.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Татјана Чепреганова Чанговска е родена на 3.2.1972 година во Скопје, каде што се стекнала со основно и средно (медицинско) образование, отсек Медицинска сестра, со одличен успех. Своето образование го продолжува на Медицинскиот факултет во Скопје, каде што се запишува во учебната 1990 година и завршува во 1996 година со просечен успех 8,8.

Во текот на студирањето редовно учествува на бројни студентски конгреси по медицина со свои трудови. По дипломирањето и положениот стручен испит, повеќе од една година волонтира на Клиниката за неврологија на која во февруари 1998 година се вработува.

На 20.5.2003 година го полага специјалистичкиот испит и се стекнува со звање специјалист по неврологија на Медицинскиот факултет во Скопје. По завршување на специјализацијата е распределена да работи на Одделот за интензивна нега на Неврологија, а потоа на Одделот за цереброваскуларни болести и Одделот за невроимунологија.

Магистерските студии ги запишува во 2003 година, а својот магистерски труд го брани на 29.6.2007 година – **„**Мерење на интима медија задебелување на заедничката каротидна артерија кај болни со транзиторни исхемични акати во корелација со класичните ризик фактори за исхемичен инзулт”. Постдипломските студии ги завршува со просечен успех 9,8.

Својот докторат го одбранила на 4 јули 2014 година со наслов „Клиничка, електрофизиолошка и анатомо-морфолошка корелација на темпоралните и екстратемпоралните лобни епилепсии“ на Медицински факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје.

Во областа на неврологијата и посебно во делот на методите за дијагностицирање на невролошките заболувања се едуцирала преку повеќекратни стручни престои во земјава и во странство – во 2000 година, шестмесечен престој во АКХ Виена Австрија за невроимејџинг методи,

компјутерска томографија. Во 2001 г. тримесечен престој во Софија, Бугарија, на Медицински факултет - Клиника за неврологија, од каде што има диплома за завршен курс за доплер сонографија на екстра и интракранијалните крвни садови на мозокот и диплома за завршен курс *Современа терапија кај невролошките заболувања*.

Од 2000 година станува одделенски лекар на Одделот за епилепсии. Од октомври 2014 година се вработува во Клиничката болница „Аџибадем Систина“ на Одделот за неврологија.

Во 2004 година на истиот факултет уште еден успешно завршен курс по доплерова сонографија. Во јуни 2006 година се здобива со сертификат од областа на електроенцефалографијата. Во април 2006 година во склоп на European Epilepsy Academy (EUREPA) завршува курс за модерните трендови во епилепсијата –„Клиничка епилептологија" во Брно, Чешка. Дел е од истражувачкиот тим „Bioprojet Pharma" во 2012 година за Опструктивна слип апнеа (Obstructive Sleep Apnea).

Во февруари 2014 година станува раководител на Отсекот за ЕЕГ при Клиниката за неврологија.

Дел е од основан прв тим за трансплантација на органи и ткива во склоп на Министерството за здравство на Р Македонија, поради кој учествува на втората работа во групи за мозочна смрт во Љубљана,Словенија, во септември 2012 година – „2nd Workshop on brain death diagnostics", Slovenia Transplant, Institute for Transplantation of organs and tissues of the R of Slovenia.

Од 30.9. до 6.10.2013 година се здобива со сертификат за завршен Тренинг курс по фармаколошки третман на епилепсиите во Израел, Ерусалим.

Учество во ЕФНС регионален курс - EFNS Regional Teaching Course одржан во Охрид, 16-18 мај 2013 година.

До 2015 година активно учествува во континуирана медицинска едукација во склоп на Светската федерација за неврологија - Continuing medical education program, World federation of Neurology.

Од декември 2016 година до април 2017 година била како набљудувач (observership) на Одделот за епилепсии во „Cleveland Clinic", Флорида, САД.

Во 2019 година се здобива со сертификат за CRA/CRC.

Од 2020 до 2025 година како вработена во училиште „Даниа" се здобива со сертификати и сертифицирани обуки во областа за проценка и одредување на степенот на заболување кај децата со спектар на аутизам, епилепсија и други невролошки состојби.

Од 2020 до 2025 г. била вработена како консултант специјалист невролог во тимот на „H&T Care Hollywood", Флорида, Америка.

Од септември 2025 година се вработува во КБ „Аџибадем Систина" под договор на дело.

Член е на Здружението на невролози на РМ; Европското здружение за неврологија European Federation of Neurology Society (EFNS); American Headache Association (AHA); American Epilepsy Association (AES); Светското здружение за неврологија - World Neurology Federation (WNF); Интернационалната лига за борба против епилепсија - International League of Against Epilepsy (ILAE); член и благајник во Лигата против епилепсија на Република Македонија - League Against Epilepsy of Republic Macedonia.

Дел е од Уредувачкиот одбор на списанието „Епилепсија и неврологија" кое се печати еднаш годишно, издавач е Лигата против епилепсија на Република Македонија.

Општи услови за избор:

- Просечен успех 8,8;
- Научен степен – д-р Татјана Чепреганова Чанговска има диплома за завршени докторски студии (доктор по медицински науки);
- Претходен избор во звање – насловен вонреден професор на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" – Штип;
- Објавени научни трудови во референтна научна публикација – Има доставено 6 објавени научни трудови во соодветната област;
- Признати уметнички и стручни дела, односно остварувања кои се од особено значење за афирмација на културата и уметноста во и надвор од земјава. Има доставено 4 објавени стручни дела во соодветната област, неврологија;
- Има потврда за познавање на најмалку еден странски јазик - има сертификат за владеење со англиски јазик;
- Има способност за изведување на високообразовна дејност.

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Научна публикација (Списание)	Година и линк
1	Zorcec D., Cepreganova-Cangovska T., Zorcec T.	Psychological alienation and feeling of self-efficiency in young male and female adults	**Prilog(Makedon Akad NaukUmet Odd Med Nauki)**	https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/38109447/
2	Dodevski A., Zhivadinovic J., Matveeva N., Zafirova B., Chadikovska E., Trpkovska B., Paunkovska A., Aliji V., Dimitrovska M., Jovanovska E., Chepreganova T.	Persistent trigeminal artery-anatomical features and clinical significance	**Journal of Morphological Science**	https://jms.mk/jms/article/view/vol6no2-16
3	Cepreganova Cangovska T., Zdravkov I., Aleksovska A., Ristic-Stomnarska D., Joveva E	Central nervous system tuberculosis-case report	**Journal of Morphological Science**	https://jms.mk/jms/article/view/vol6no2-14
4	Zorcec T., Cepreganova Cangovska T., Zorcec D.	Covid 19 and young people: understanding the impact	**Journal of Morphological Science**	https://jms.mk/jms/article/view/vol6no2-13
5	Demjanki V., Jovanovski Srceva M., Donev Lj., Davceva O., Cepreganova Cangovska T., Soljakova M.	Can neuron-specific enolase and S100 markers evaluate neuro-damage from sevoflurane in children?	**Macedonian Journal of Anesthesia**	http://e-mja.finki.ukim.mk/wp-content/uploads/2024/03/Spisanie_07-3.pdf
6	Demjanski V.,Mikjunovikj Derebanova L.,Litajkovska S., Ristov M.,Koskarov Malinkov K., Cepreganova-Cagovska T.	Perioperative anesthetic Management in a child with Beckwith-Wiedman syndrome	**Macedonian Journal of Anesthesia**	http://e-mja.finki.ukim.mk/wp-content/uploads/2024/03/Spisanie_07-3.pdf

Посебни услови:

- Учество во научноистражувачки проекти, односно значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати. Активно учествува во една домашна клиничка студија „Леветирацетам како дополнителна антиепилептична терапија кај активна епилепсија со неконтролирани напади: студија со генерички препарат Ливам“, изведена на Клиника за неврологија.

Учествувала во неколку меѓународни клинички студии во соработка со фармацевтска куќа „TEWA“, како истражувач во Concerto study - Laquinimod Double Blind Placebo Controlled Study in MS patients, и MARINER trial-Rivaroxaban.

- Има придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници. Активно учествува преку предавања од областа на неврологијата.

Како автор/коавтор на стручно-научни трудови има свои презентации на конгреси и симпозиуми од меѓународен и републички карактер.

Дел од трудовите кои се на списокот се веќе рецензирани во билтените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ за избор на помлад асистент и асистент на Катедрата по неврологија.

- Рецензиран учебник, скрипта и практикум или авторско ЦД - Автор или коавтор е на 58 труда и коавтор на 25 публикувани книги.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Во 1999 година кандидатката е избрана за помлад асистент, а потоа и за асистент по предметот Неврологија при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” и во периодот до 2014 година активно водела практична настава за студентите по медицина и стоматологија, а потоа била и активно вклучена во доедукацијата на специјализантите по семејна медицина и како едукатор на специјализантите по неврологија.

Од 2014 година станува насловен доцент на приватниот „Европски универзитет” на Катедрата по стоматологија, каде што предава предмет Неврологија на студентите по стоматологија.

Од 2018 година е избрана за насловен доцент на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип, каде што предава Неврологија на студентите на Општа медицина и Стоматологија и Неврологија и Психијатрија со нега на Медицински сестри и Физиотерапевти.

Од јули 2024 година е избрана за насловен вонреден професор на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип, каде што предава Неврологија на студентите на Општа медицина и Неврологија на англиската група на студенти и Неврологија и Психијатрија со нега на Медицински сестри и Физиотерапевти (ВЗШ).

Во овој извештај се евалуирани трудовите на д-р Татјана Чепреганова Чанговска публикувани во последните 5 години.

Научните трудови со кои д-р Татјана Чепреганова Чанговска ги исполнува законските критериуми за избор во звање насловен вонреден професор се:

1. Zorcec D**., Cepreganova-Cangovska T**., Zorcec T. Psychological alienation and feeling of self-efficiency in young male and female adults. Contribution Sec of Med., XLIV 3, 2023.

Во оваа студија е спроведена можната поврзаност меѓу психолошкото отужување и чувството на самоефикасност кај младата популација од машкиот и од женскиот пол. Студијата е спроведена кај 167 испитаници на возраст од 18 до 25 години. Користена е Скала за психолошко отуѓување и Општа скала за самоефикасност, каде што се покажа дека постои значајна корелација меѓу отуѓеноста и самоефикасноста, поточно колку е поголемо психолошкото отуѓување толку е помала самоефикасноста кај испитаниците. Постои статистичка значајна разлика во односот на отуѓувањето помеѓу машкиот и женскиот пол, мажите се изјасниле дека се чувствуваат повеќе отуѓени од жените. Во однос на чувството на самоефикасноста, мажите се чувствуваат помалку ефикасни од жените, како и во чувството на бесцелност, мажите се чувствуваат повеќе бесцелно од жените.

Психолошкото отуѓување и самоефикасноста се во корелација и постојат полови разлики во однос на двете измерени варијабли во корист на женскиот пол.

2. Dodevski A., Zhivadinovic J., Matveeva N., Zafirova B., Chadikovska E., Trpkovska B., Paunkovska A., Aliji V., Dimitrovska M., Jovanovska E., **Chepreganova T**.Persistent trigeminal artery-anatomical features and clinical significance.JMS 2023; Vol 6(2):113-119.

Евалуирани се пациенти каде што се испитуваат морфолошките карактеристики на перзистентна тригенинална артерија (ПТА) и нејзиното нагласување на клиничката симптоматологија. Во оваа студија се вклучени 234 пациенти, 130 од машки и 104 женски пол, користена е компјутеризирана томографска ангиографија (КТА) во период од 5 години. Инјектиран е интравенски контраст кај пациентите и направена е посебна реконструкција на сликите за подобра визуализација на ПТА. Кај голем дел од испитаниците се најдени варијации на перзистентната тригеминална артерија.

Овој труд е од интерес за анатомистите, но и варијациите на мозочните артерии се, исто така, важни за радиолозите и хирурзите за да можат да ги спроведат безбедно сите процедури на снимање и лекување кај пациентите.

3. **Cepreganova Cangovska T**., Zdravkov I., Aleksovska A., Ristic-Stomnarska D., Joveva E. Central nervous system tuberculosis-case report.JMS 2023; Vol 6(2):104-108.

Во овој труд е презентиран случај на пациент кај кој болеста започнува бавно, прогресивно и хронично, со почетна клиничка манифестација на синдром на деменција. Обично, туберкулозниот менингит се манифестира со субакутна прогресивна фебрилна болест. За неколку недели се дефинира фаза на менингитис со главоболка, менингизам, повраќање, блага конфузија. Ретка е атипична презентација на ЦНС туберкулоза, како во овој случај.

За време на хоспитализацијата е извршена мозочна магнетна резонанца со сомнителен наод за невроинфекција, поради сомнителен наод на магнетна резонанца, направена е лумбална пункција и цереброспиналната течност е испратена на анализа за специфични причини, меѓу кои и Mycobacterium tuberculosis. Важноста на овој труд е пред се почетната клиничка манифестација која е атипична за оваа проблематика но правилната дијагноза и терапијата кај овие пациенти е голем предизвик за невролозите.

4. Zorcec T., **Cepreganova Cangovska T.,** Zorcec D.Covid 19 and young people: understanding the impact.JMS 2023; Vol 6(2):98-103.

Во овој труд е опишано влијанието на КОВИД-19 кај поединци од сите возрасни групи, вклучително и млади луѓе. Младите луѓе генерално искусуваат поблаги симптоми и подобри резултати, тие се подложни на заразување и пренесување на вирусот. Тие може да имаат пониски стапки на инфекција, од клучно значење е младите да се придржуваат до превентивните мерки бидејќи сè уште можат да го шират вирусот, што потенцијално влијае на ранливите популации. Пандемијата и сродните мерки, исто така, имаа влијание врз менталното здравје на младите луѓе, со зголемен стрес, изолација и промени во социјалните интеракции што доведуваат до чувство на анксиозност, депресија и осаменост. Оваа студија била направена од јануари до септември 2022 година, испитани се 267 испитаници вклучувајќи ги и младите од 15 до 30-годишна возраст. Тестирани се преку прашалници кои се спроведени онлајн. Затворањето на училиштата и преминувањето кон учење на далечина беа предизвици во однос на образованието и социјалниот развој кај испитаниците. Со овој труд се докажа дека од суштинско значење за младите е да останат информирани, да ги следат упатствата кои беа дадени и да дадат приоритет на нивната физичка и ментална благосостојба во времето на КОВИД-19. Се докажа дека достапните информации за менталното здравје и практичните предлози за управување со ризиците треба да бидат достапни за секого. За оние кои беа посериозно погодени, високо се препорачува да побараат стручна помош.

5. Demjanki V., Jovanovski Srceva M., Donev Lj., Davceva O., **Cepreganova Cangovska T.,** Soljakova M. Can neuron-specific enolase and S100 markers evaluate neuro-damage from sevoflurane in children? MJA 2023; Vol 7 (3):46-51.

Севофлуранот е често употребуван анестетик во педијатриската хирургија и во овој труд се испитува неговата невротоксичност. Се испитуваат Неурон-специфичен енолаза (НСЕ) и С100 маркерите како дијагностичка алка во проценка на невроштетувањето предизвикано од севофлуран кај децата. Овие маркери се наоѓаат во крвта и цереброспиналната течност и даваат позитивни резултати на врската помеѓу анестезијата со севофлуран и потенцијалните невролошки ефекти. За целосно да се разбере овој анестетик потребно е да се знае неговото дејство во педијатриската анестезија и значењето на маркерите, како и нивната практична импликација во книничките услови.

6. Demjanski V., Mikjunovikj Derebanova L., Litajkovska S., Ristov M., Koskarov Malinkov K., **Cepreganova-Cagovska T.** Perioperative anesthetic Management in a child with Beckwith-Wiedman syndrome.MJA 2023; Vol 7 (3):81-86.

Беквит-Видеман е комплексно нарушување на прекумерен раст со инциденца од 1:13.700 живородени деца. Синдромот Беквит-Видеман е ретко генетско нарушување и претставува предизвик на анестезиолозите поради неговите поврзани физички аномалии и потенцијални компликации. Во овој труд се е прикажан анестетичкиот третман на 2-годишно момче со БВС кое е подложено на процедура за билатерална агенеза тестис. Основните разгледувања вклучуваат макросомија, ризик од хипогликемија, абнорналности на дишните патишта, кардиоваскуларни аномалии и дефекти на абдоминалниот ѕид. Успешната перипоративна нега вклучува прецизна предоперативна проценка, внимателно планирање и соработка со специјализирани медицински тимови. Во заклучокот се нагласува потребата за искусни анестезиолози запознаени со предизвиците поврзани со БВС нагласувајчи го значењето на приспособените

пристапи, сеопфатните проценки и заедничката грижа за безбедноста и благосостојбата на овие пациенти при хируршки интервенции.

За овој избор кандидатката има поднесено 4 стручни монографии кои се публикувани во последните пет години:

1. Чепреганова М., Дитман ЈЛ**., Чепреганова Чанговска Т.,** Милановска М. Атрофии на мозокот. Европа 92 - Кочани, Скопје, 2021.

Трудот дава осврт на кортикобазиларната атрофија, таупатија, која е спорадична и се споредува со клиничката екстресија и асоцијација кај болните со атрофија. На многу експлицитен начин се објаснети најновите дијагностички критериуми. Постојат пет фенотипа на кортикобазиларни синдроми кои се дефинирани според топографијата на мозочните атрофии и акумулацијата на тау протеинот. Резимирано, се пронаоѓаат варијабилни клинички фенотипови, специфични патолочки лезии, нови мутации, биомаркери во ликворот, прецизни електрофизиолошки испитувања кои ги подобруваат дијагностичките критериуми. Во иднина авторката објаснува дека целта на терапијата е тау протеинот и неговите различни изоформи.

2. Чепреганова М., Дитман ЈЛ., **Чепреганова Чанговска Т.,** Милановска М. Епилептологија (актуелни поглавја). Европа 92 - Кочани, Скопје, 2021.

Во контекст на првото поглавје *Етиологија на епилепсиите*, епилепсијата е една од најчестите невролошки консултации. Се смета дека 5% од популацијата во текот на животот доживува некаков напад со губење на сознанието, кој наликува на епилептичен. Во поглавјето е даден комплетен приказ на сите епилептогени фактори со основните нивни специфичности. Со напредокот на молекуларната цитогенетика се овозможи бројни состојби да бидат разрешени. Голем број трудови на ова поле го покажаа генетскиот хетерогенитет во доменот на епилептичните енцефалопатии, со што многу се промени и меѓународната класификација. Овие нови технологии на молекуларната цитогенетика денес се користат како рутински во дефиницијата на новите синдромски ентитети. Прецизната етиолошка дијагноза овозможи фамилијарна генетска анализа и многу подобар и поефикасен терапевтски одговор. Повеќе од актуелните идиопатски епилепсии, генерализирани или фокални, не се трансмитираат само на начин преку Менделеовиот хередитет, туку нивниот детерминизам е мултифакториелен, кој се карактеризира со интеракција на повеќе генетски фактори. Идентификацијата на овие различни фактори е патот на идните иследувања. Ова е тематиката на второто поглавје**.** Третото поглавје е посветено на фокални-структурално метаболички епилепсии или фокални епилепсии со идентификувана етиологија. Антиепилептичниот третман е посебно обработен во шестото поглавје. Никогаш не треба да се започне со основен третман, доколку не се објективизираат нападите, преку анамнестичкиот распит на клиничката експресија на нападите. Секако дека многу важна улога играат комплементарните иследувања ЕЕГ, КТМ, МНР, спектроскопија, посебни секвенци за фронталните пресеци, за прецизна експлорација на хипокампо-амигдалните регии, со кортикална морфометрија за морфологијата на кортикалните регии, ЕЕГ со депривација на сонот, евентуално спектроскопија и трактографија.

3. Чепреганова М., Дитман ЈЛ., Чепреганова Чанговска Т. Клинички, дијагностички и терапевтски аспекти на патологијата кај возрасна популација. Европа 92 - Кочани, Скопје, 2021.

Оваа стручна монографија содржи осум поглавја преку кои се обработени детално клиничките, дијагностичките и терапевските пристапи при различна патологија кај возрасната популација. Епилепсиите кај возрасната популација се прво обработено поглавје во оваа книга. Епилептичните напади кај возрасната популација над 65-годишна возраст се пет пати почести во корелација со младата популација. Во сите случаи еден напад по 65-годишна возраст, секогаш има симптоматски карактер. Притоа како најчести епилептогени етиолошки фактори доминираат невроваскуларните афекции, деменциите и мозочните тумори, каде што инциденцата се зголемува со возраста на пациентот. Екстресијата на клиничката слика е таа која ја поставува дијагнозата и ја води терапевтската игра.

4. Чепреганова М., Дитман ЈЛ., **Чепреганова Чанговска Т**., Врчаковски М., Кусакатски С. Инфраселарна патологија, физиолошка клиничка експресија и невроимејџинг дијагностика. Европа 92 - Кочани, Скопје, 2021.

Стручно дело од едицијата селарна патологија, поточно патологијата на питуитарната жлезда, интраселарна, супраселарна, латероселарна и инфраселарна регија. Комплетно елаборирана од клинички и неврорадиолошки аспект, со казуистички приказ за секој ентитет. Хипофиза - инфраселарна патологија од авторското трио М. Чепреганов, Ж.Л. Дитман и Т. Чепреганова-Чанговска се состои од три поглавја: прво, опис на невроендокрина функција со анатомија и физиологија на хипофизата и хипоталамичниот невроендокрин систем. Второ, анатомија на инфраселарната регија, поточно за базисвеноидот (свеноидалната коска) и трето поглавје посветено на патологијата на инфраселарната регија. Првата глава ја елаборира невроендокрината функција, со анатомијата и физиологијата на хипофизата и хипоталамичниот невроендокрин систем. Во втората глава е обработена анатомијата на инфраселарната регија, поточно на базисвеноидот (свеноидалната коска) со сите специфичности, со цел да биде многу подобро и полесно разбрана и протолкувана патологијата на инфраселарната регија. Третата глава е посветена на невроимејџинг дијагностиката на патолошките процеси.

Прва и единствена едиција на овие простори која на сеопфатен начин обработува тема која е ретка, но претставува предизвик во дијагностицирањето и бара мултидисциплинарен пристап на лекување.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Кандидатката д-р Татјана Чепреганова Чанговска активно учествувала во една домашна клиничка студија „Леветирацетам како дополнителна антиепилептична терапија кај активна епилепсија со неконтролирани напади: студија со генерички препарат Ливам“, изведена на Клиника за неврологија.

Исто така, учествувала во неколку меѓународни клинички студии во соработка со Фармацевтска куќа „TEWA“, како истражувач во Concerto study-Laquinimod Double Blind Placebo Controlled Study in MS patients и MARINER trial- Rivaroxaban.

Како автор/коавтор на стручно-научни трудови има свои презентации на конгреси и симпозиуми од меѓународен и републички карактер.

Автор или коавтор е на 58 труда и коавтор на 25 публикувани книги.

Д-р Татјана Чепреганова Чанговска е благајник во Лигата против епилепсија на Република Македонија-League Against Epilepsy of Republic Macedonia.

Дел е од Уредувачкиот одбор на списанието „Епилепсија и неврологија" кое се печати еднаш годишно, издавач е Лигата против епилепсија на Република Македонија.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Д-р Татјана Чепреганова Чанговска е доктор по неврологија од областа на медицинските науки и единствен пријавен кандидат на Конкурсот за избор на еден наставник во насловно звање насловен доцент/вонреден професор од областа неврологија. Таа професионално се занимава со невролошка дејност 25 години, при што нејзината научноистражувачка дејност е главно фокусирана во епилептологијата, од која област одбранила докторат. Потесно поле на интерес во кое кандидатката постигнала забележителен успех претставуваат дијагностичките методи кои се користат во неврологијата и се алатка за брза и прецизна дијагностика на невролошките заболувања. Сите овие методи таа ги користи и променува во сите научноистражувачки трудови од каде што преку нив ги добива крајните резултати на испитувањето. Проучувајќи ги симптоматските епилептолошки заболувања повеќе од 10 години, со нејзините публикации во интернационални списанија со импакт фактор, д-р Чепреганова Чанговска дала голем придонес во дефинирањето, дијагностицирањето и толкувањето на оваа честа болест, а посебно во дефинирањето на нејзиното медикаментозно лекување. Со својот ангажман како асистент по неврологија во времетраење од 15 години и едукатор на специјализанти по неврологија и со повеќе усни презентации на англиски јазик, д-р Чепреганова Чанговска несомнено ги поседува потребните вештини на добар предавач и едукатор. Д-р Чепреганова Чанговска е препознатлива по резултатите од нејзините истражувања кои се публикувани, така што се јавува како коавтор на 20 книги и автор/коавтор на 60 трудови публикувани во меѓународни научни списанија од областа на медицинските науки и презентирани на интернационални научни манифестации од областа на медицината, при што еден дел од нив се јавува како носечки автор.

Врз основа на приложениот материјал, како и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев"-Штип **да ја избере д-р Татјана Чепреганова Чанговска во наставно-научно звање *вонреден професор за наставно-научната област неврологија* на Факултетот за медицински науки при УГД Штип**.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Даниела Ристиќ-Стомнароска, претседател, с.р.

Проф. д-р Анита Арсовска, член, с.р.

Проф. д-р Кирил Лозанче, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	**Наставно-образовна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	**Вкупно**
2.	Избор во звање доцент	30				30
	ВКУПНО					**30**
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	**Вкупно**
1.	Монографија или научна книга	4	10			40
2.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор)	1	9			9
3.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (втор автор)	1	6			6
4.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (останати автори)	4	3			12
	ВКУПНО					**67**
Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	**Вкупно**
1.	Учесник во научен проект	3	2			6
2.	Член на уредувачки одбор на научно списание	1	1			1
3.	Студиски престој во странство	1	8			8
4.	Стручни награди и признанија	1	4			4
	ВКУПНО					**19**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**131**

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА 1 (ЕДЕН) НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (6.04.00.05) МУЗИЧКИ УМЕТНОСТИ И НАУКИ И (6.04.00.08) МЕТОДИКА ПО МУЗИЧКО ВОСПИТАНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕ НА ФАКУЛТЕТ ЗА ОБРАЗОВНИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 1602-110/4 од 13.7.2026 година, донесена на 228. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, одржана на 13.7.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на 1 (еден) наставник во сите звања за наставно-научните области (6.04.00.05) музички уметности и науки и (6.04.00.08) методика по музичко воспитание и образование на Факултетот за образовни науки во следниов состав:

- **проф. д-р Томислав Таневски**, редовен професор во пензија, наставно-научни области методика на настава по уметности (6.04.00.07) и музички уметности и науки (6.04.00.05), претседател;
- **проф. д-р Милица Шкариќ**, редовен професор од наставно-научната област музички уметности и науки (6.04.00.05), вработена на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, член;
- **проф. д-р Валентина Велковска-Трајановска**, редовен професор од наставно-научната област музички уметности и науки (6.04.00.05), вработена на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, член.

На Конкурсот, објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ на 2.7.2026 година, за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научните области (6.04.00.05) музички уметности и науки и (6.04.00.08) методика по музичко воспитание и образование во предвидениот рок се пријави еден кандидат:

- д-р Огненка Герасимовска-Димитровска, доктор по музички науки и магистер по музички уметности (пијано).

Врз основа на приложената документација од кандидатката проф. д-р Огненка Герасимовска-Димитровска (која е во целост со барањата на Конкурсот), чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Д-р Огненка Герасимовска-Димитровска е родена на 23 ноември 1984 година во Скопје. Таа е концертна пијанистка, педагог по пијано и истражувач во областа на музичката интерпретација и музичкото образование. Нејзината професионална дејност опфаќа континуирана наставна, уметничка и научна работа, со значајно присуство на концертната сцена во земјава и во странство. Основно и средно музичко образование завршува во МБУЦ „Илија Николовски-Луј“ во Скопје, паралелка за талентирани ученици во класата по пијано на проф. Рита Т. Поповиќ. Во 2007 година дипломира на Факултетот за музичка уметност при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во класата по пијано на проф. Борис Романов, со оценка cum laude и просечен успех 10,00. Магистерските студии ги завршува во 2010 година на истиот

факултет, повторно со оценка cum laude и просечен успех 10,00. Во периодот 2012-2019 година ги завршува докторските студии на Факултетот за музичка уметност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, под менторство на проф. д-р sci Томе Манчев и проф. Волфганг Манц од Нирнберг, Германија, и се стекнува со научен степен доктор на науки од областа на музичките уметности.

Од 2007 година до денес работи како наставник по пијано во ДМБУЦ „Илија Николовски-Луј“ во Скопје и како хонорарен музички соработник на Факултетот за музичка уметност при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во периодот 2007-2010 година била хонорарен асистент по пијано на Факултетот за уметности при Државниот универзитет во Тетово, а од јануари до јули 2011 година работела како визитинг професор по пијано на Националниот конзерваториум за музика во Ерусалим, Израел.

Во рамките на стручното усовршување д-р Огненка Герасимовска-Димитровска посетувала семинари кај истакнати пијанисти и педагози, меѓу кои проф. Волфганг Манц, проф. Јури Кот, проф. Борис Романов, проф. Н. Штаркман и други. Во текот на својата работна активност се стекнува и со сертификати за современи наставни стратегии, работа со надарени ученици, учење на далечина, превенција и справување со насилство во училиштата, разрешување конфликти и развивање социо-емоционални вештини.

Д-р Огненка Герасимовска-Димитровска активно се служи со англиски јазик, поседува сертификат за познавање на англискиот јазик на ниво Ц1.

Општи и посебни услови за избор во звање доцент

Согласно со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, за избор во наставно-научно звање доцент кандидатот треба да ги исполнува општите и посебните услови утврдени со Правилникот.

Општи услови

1. Просечен успех од најмалку 8,00 на студиите од прв и втор циклус, за секој циклус посебно:

- Кандидатката има просечен успех 10,00 на прв циклус и 10,00 на втор циклус студии

2. Стекнат научен степен доктор на науки од научната област за која се избира:

- Кандидатката е доктор на науки од областа на музичките уметности, а нејзината научна, уметничка и педагошка работа е непосредно поврзана со областите за кои се врши изборот.

3. Објавени најмалку четири научни труда во референтна научна публикација согласно со Законот за високото образование во последните пет години пред објавувањето на огласот за избор:

- Во периодот 2024-2026 година кандидатката има објавено пет научни труда во меѓународни научни списанија. Уште еден труд е прифатен и е во печат, но не е вклучен во минималниот број на објавени трудови ниту во квантификацијата.

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Референтна научна публикација	Година на излегување
1.	Огненка Герасимовска-Димитровска	„Концертот за пијано и оркестар“ од Властимир Николовски како наставен материјал во музичкото образование	Просветно дело - списание за теорија и практика на образованието LXXIX,1,2026 UDK 781:785.6]:37.091.3(497.7) ISSN 0350-6711	2026
2.	Огненка Герасимовска-Димитровска	Contemporary Macedonian Professional Music in Music Education: Cultural Understanding, Repertoire Development and Interpretative Practice	KNOWLEDGE - International Journal: The Teacher of The Future, 76(5), 719 723, ISSN 2545-4439	2026
3.	Огненка Герасимовска-Димитровска	Методички пристап кон слушање и доживување на македонската професионална музика во основното и средното образование	Просветно дело - списание за теорија и практика на образованието LXXIX,2,2026 UDK 373.3/.5.012:78(497.7) ISSN 0350-6711	2026
4.	Огненка Герасимовска-Димитровска	The Historical Development of Macedonian Professional Music and the Role of Composer Vlastimir Nikolovski	Review of the Institute of History and Archaeology RIHA, Vol. 10 No. V (2025): RIHA 2025, ISSN: 2671-3144	2026
5.	Огненка Герасимовска-Димитровска	Мелодијата, нејзиното влијание и моќ како услов во музичката интерпретација	CONTEXT / КОНТЕКСТ 30, Review for Comparative Literature and Cultural Research, Скопје, 2024. УДК 781.1:781.4 ISSN 1857- 7377	2024

4. Познавање на најмалку еден странски јазик:

- Кандидатката има приложено сертификат за познавање англиски јазик на ниво Ц1.

5. Способност за изведување високообразовна дејност:

Д-р Огненка Герасимовска-Димитровска до сега има учествувано во изведување на настава на повеќе високообразовни институции, хонорарен асистент по пијано на Државниот универзитет во Тетово, визитинг професор во Ерусалим, Израел, и долгогодишна соработка со Факултетот за музичка уметност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, со континуирана наставна работа од 2007 до 2026 година.

Посебни услови

1. Постигнувања во примената на истражувачките резултати

Научната работа на кандидатката е насочена кон примената на теориските, музиколошките и интерпретативните сознанија во наставата по музика. Во објавените трудови таа разработува методички пристапи за вклучување на македонското уметничко музичко творештво во основното,

средното и високото музичко образование, со што научните резултати добиваат јасна наставна и културолошка примена.

2. Две препораки од професори

Доставени се препораки од проф. д-р Владимир Талески, редовен професор во пензија на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и меѓународно реномираниот пијанист, проф. Волфганг Манц, професор и раководител на Вокално-инструменталниот оддел на Универзитетот за музика во Нирнберг, Германија. Во нив се истакнуваат стручноста, професионалноста, одговорноста, уметничката зрелост, научноистражувачкиот интерес и исклучителната посветеност на педагошка активност на кандидатката.

3. Минимум поени од целокупната актива

Д-р Огненка Герасимовска-Димитровска според приложената документација има остварено минимум поени што се однесуваат на целокупната активност: (НО)=/; (НИ) =496; (САОР) =48 или вкупно 544 поени.

Наставно-образовна и научно-истражувачка дејност

Од 2007 година до денес (2026 год.), д-р Огненка Герасимовска-Димитровска е вработена како наставник по пијано во ДМБУЦ „Илија Николовски-Луј“ во Скопје, каде што реализира индивидуална инструментална настава, подготвува ученици за јавни настапи и натпревари, организира концерти на класата и активно учествува во развојот на талентирани ученици.

Нејзиното работно искуство во високото образование исто така започнува во 2007 година како хонорарен асистент по пијано на Факултетот за уметности при Државниот универзитет во Тетово. Од 2007 година до денес (2026 год.) е и хонорарен музички соработник на Факултетот за музичка уметност при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во 2011 година е поканета да работи како визитинг професор по пијано на Националниот конзерваториум за музика во Ерусалим, Израел. Овие ангажмани во целост ја потврдуваат способноста на кандидатката за работа со студенти и за изведување на високообразовна дејност.

Особено значајни педагошки успеси се резултатите на нејзините ученици. Во периодот опфатен со биографијата, учениците од нејзината класа имаат освоено 114 државни и меѓународни награди и признанија. Меѓу нив се први и специјални награди, лауреатски признанија и пласмани на натпревари во Македонија, Србија, Хрватска, Италија, Франција, Чешка, Германија и други земји. Овие резултати покажуваат систематичност во наставата, способност за индивидуализиран пристап, препознавање на потенцијалот на учениците и високи професионални стандарди.

Герасимовска-Димитровска редовно организира новогодишни, годишни и тематски концерти на својата класа по пијано. Оваа активност има значајна воспитно-образовна функција, бидејќи ги развива сценската подготвеност, самодовербата, музичката комуникација и одговорноста кај учениците.

Научноистражувачката работа на д-р Огненка Герасимовска-Димитровска се развива на пресекот меѓу музичката интерпретација, музичката

анализа, историјата на македонската професионална музика и методиката на музичката настава. Посебен фокус во нејзината работа има творештвото на композиторот и академик Властимир Николовски и можностите неговите дела да се применуваат како наставен материјал.

Листа на научноистражувачки активности:

Монографија:

1. Огненка Герасимовска - Димитровска, „Академик Властимир Николовски и неговиот концерт за пијано и оркестар“, „Ад Вербум“, Скопје, 2022, ISBN 978-608-4759-98-0.

Монографијата претставува заокружено научно и уметничко истражување на едно од најзначајните дела во македонската музичка литература. Авторката го разгледува делото од историски, аналитички и интерпретативен аспект и ја поврзува неговата музичка структура со поширокиот контекст на македонската култура. Публикацијата има значење за музикологијата, пијанистичката интерпретација и музичкото образование, бидејќи обезбедува систематизиран материјал што може да се применува во наставата и во подготовката на концертните изведувачи.

Научни трудови објавени во меѓународни научни списанија:

1. „Концертот за пијано и оркестар“ од Властимир Николовски како наставен материјал во музичкото образование“, Просветно дело, LXXIX, 1, 2026.

Оценка на трудот: Во овој труд се разработува педагошката вредност на концертот и можностите делото да се применува во различни сегменти на музичкото образование. Посебно значење има поврзувањето на аналитичкото слушање, музичко-историскиот контекст и интерпретативната практика. Со тоа трудот придонесува кон збогатување на наставниот репертоар со капитално македонско музичко дело.

2. „Contemporary Macedonian Professional Music in Music Education: Cultural Understanding, Repertoire Development and Interpretative Practice“, KNOWLEDGE – International Journal: The Teacher of the Future, 76(5), 719–723, 2026.

Оценка на трудот: Во трудот се разгледува улогата на современото македонско уметничко творештво во развивањето на културното разбирање, проширувањето на наставниот репертоар и унапредувањето на интерпретативните компетенции. Трудот има интердисциплинарен карактер и ја поврзува музичката педагогија со прашањата на културниот идентитет и современата изведувачка практика.

3. „Методички пристап кон слушање и доживување на македонската професионална музика во основното и средното образование“, Просветно дело, LXXIX, 2, 2026.

Оценка на трудот: Трудот е непосредно поврзан со наставно-научната област: Методика по музичко воспитание и образование. Авторката предлага систематизиран пристап кон слушањето и доживувањето на македонското уметничко музичко творештво, со акцент на возраста на учениците, активното слушање, восприемањето на музичкиот израз и развивањето културна чувствителност.

4. „The Historical Development of Macedonian Professional Music and the Role of Composer Vlastimir Nikolovski“, Review of the Institute of History and Archaeology – RIHA, Vol. 10, No. V, 2025/2026.

Оценка на трудот: Трудот го поставува развојот на македонското уметничко музичко творештво во поширок историски и културен контекст и ја нагласува улогата на Властимир Николовски во институционалното и творечкото оформување на македонската музичка култура. Вредноста на трудот е во систематизацијата на историските процеси и нивното поврзување со современото музичко образование.

5. „Мелодијата, нејзиното влијание и моќ како услов во музичката интерпретација“, CONTEXT / КОНТЕКСТ 30, 2024.

Оценка на трудот: Трудот се фокусира на мелодијата како носител на музичкиот израз и како клучен фактор во градењето на интерпретацијата. Авторката ја анализира врската меѓу структурата на мелодиската линија, фразирањето, динамиката, артикулацијата и изведувачката концепција. Трудот е релевантен за наставата по музички инструмент, за развојот на интерпретативното мислење и за методиката на музичкото образование.

Научен труд во печат

1. „Developing Interpretative Competencies in Piano Students through a Composition from the Contemporary Macedonian Repertoire“, Vospitanie - Journal of Educational Sciences, Theory and Practice, 2026.

Оценка на трудот: Трудот е тематски непосредно поврзан со развивањето интерпретативни компетенции кај учениците и студентите по пијано преку современ македонски репертоар. Бидејќи е наведен како труд во печат, тој е прикажан во рефератот како дополнителна научна активност, но не е вклучен во бројот на објавени трудови ниту во табеларниот приказ.

Пленарни предавања и учество на научни собири

Кандидатката има одржано пет пленарни предавања на научни и стручно-научни собири во периодот 2020-2025 година. Темите се однесуваат на тематизмот, интерпретативните влијанија и културно-историското значење на творештвото на Властимир Николовски, како и на состојбите во македонската музичка култура. Континуитетот на овие предавања покажува јасно профилирана истражувачка област и способност научните резултати да се презентираат пред стручна јавност.

1. 2025 - д-р Огненка Герасимовска-Димитровска, „Властимир Николовски - втемелувач на музичката култура во Македонија“, Струшка музичка есен, Струга, септември 2025.

2. 2023 - д-р Огненка Герасимовска-Димитровска, „Тешкото“ во „Концертот за пијано и оркестар“ од композиторот Властимир Николовски, Струшка музичка есен, Струга, септември 2023.

3. 2022 - д-р Огненка Герасимовска-Димитровска, „Состојбите на културните текови во Македонија во првата половина на XX век - компарација на суштинските збиднувања во европската култура“, Музички средби во СОКОМ, Скопје, април 2022.

4. 2021 - д-р Огненка Герасимовска-Димитровска, „Влијанието на светските автори и техничко-инспиративното влијание во творештвото на

Николовски“, Струшка музичка есен, Струга, септември 2021.

5. 2020 - д-р Огненка Герасимовска-Димитровска, „Тематизмот во првиот став „Токата“ од „Концертот за пијано и оркестар“ од академик Властимир Николовски“, Струшка музичка есен, Струга, септември 2020.

Стручно-уметничка дејност

Д-р Огненка Герасимовска-Димитровска развива обемна концертна дејност како солист и камерен музичар. Во приложената биографија се наведени 51 солистички концерт, од кои 41 во земјата и 10 во странство; 35 концерти на камерна музика, од кои 29 во земјава и 6 во странство; како и 19 позначајни групни концерти, од кои 11 во земјава и 8 во странство.

Настапувала на значајни фестивали и концертни сцени во Скопје, Охрид, Битола, Штип, Прилеп, Гевгелија и други градови во Македонија, како и во Шпанија, Холандија, Германија, Турција, Италија, Австрија, Израел, Србија, Хрватска, Русија и Косово. Во 2022 година настапила како солист со оркестарот на Филхармонија на „Денови на македонска музика“, а истата година настапила како солист со Истанбулскиот камерен оркестар во Истанбул, Турција.

Нејзината активност како камерен музичар опфаќа соработка со виолинисти, виолончелисти, кларинетисти, обоисти, гитаристи, пејачи, перкусионисти и пијанисти, што укажува на широка репертоарска и ансамблова компетентност. Таа е присутна и во дискографијата со две музички ЦД-изданија, од 2008 и 2014 година, како носител на проекти од национален интерес на Министерството за култура.

Герасимовска-Димитровска е добитник на значаен број државни и меѓународни награди како пијанист и музички уметник. Во точка 22 од табелата се евидентирани 15 награди и признанија: 11 остварени во земјава и 4 во странство. Меѓу останатите се вклучени наградата за успешна работа во музичката педагогија, наградите за најдобар дипломиран студент, државните и републичките натпреварувачки награди, како и наградите од меѓународни пијано натпревари во Германија, Хрватска, Франција и Чешка.

Награди во земјата на д-р Огненка Герасимовска-Димитровска:

- 2021 – награда за едногодишна успешна работа во областа на музичката педагогија (признание за професор на годината);
- 2008 – награда за најдобро дипломиран студент во учебната 2006/2007 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје;
- 2007 – награда за најдобро дипломиран студент „26 Јули – Франк Манинг“;
- 2003 – годишна награда на Фондацијата „Клементина Рајфајловска“ за најдобар матурант;
- 2001 – I награда на државен натпревар на ученици и студенти;
- 2001 – I награда на „Интерфест Битола“, интернационален натпревар за млади пијанисти;
- 2001 – специјална награда за најперспективен млад пијанист, доделена од Сојузот на музичките уметници на Македонија;
- 1999 – I награда на државен натпревар за мали ансамбли – дуо пијано;
- 1996 – I награда на VI Шопенијада, Скопје;

- 1996 – II награда на државен натпревар по музика;
- 1995 – II награда на републички натпревар по музика.

Награди во странство на д-р Огненка Герасимовска-Димитровска:

- 2010 – III награда на меѓународниот натпревар „Karl Drechsel Förderpreis“, Нирнберг, Германија;
- 2001 – лауреат на ЕПТА, меѓународен натпревар за млади пијанисти, Осијек, Хрватска;
- 1999 – I награда на меѓународниот пијано натпревар „Николај Рубинштајн“, Париз, Франција;
- 1999 – II награда на меѓународниот натпревар „Virtuosi per musica di pianoforte“, Усти над Лабем, Чешка.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Во рамките на стручното усовршување кандидатката посетувала семинари кај истакнати пијанисти и педагози, меѓу кои проф. Волфганг Манц, проф. Јури Кот, проф. Борис Романов, проф. Н. Штаркман и други. Таа поседува сертификати за современи наставни стратегии, работа со надарени ученици, учење на далечина, превенција и справување со насилство во училиштата, разрешување конфликти и развивање социо-емоционални вештини.

Како признание за педагошката работа, во 2021 година добива награда за едногодишна успешна работа во областа на музичката педагогија од Здружението на музички и балетски педагози на Република Северна Македонија. Во повеќе години добива дипломи за значаен придонес на Меѓународниот фестивал „Полихимниа“ како наставник на наградени учесници. Била и член на жири-комисија на меѓународниот натпревар „Млади таленти“.

Во стручно-апликативната и организациско-развојната дејност се евидентирани стручните дипломи и признанија што кандидатката ги добила како наставник, педагог и член на жири: осум во земјата и две во странство, со што го потврдува нејзиниот континуиран придонес во развојот на младите пијанисти и во работата на домашни и меѓународни музички натпревари и фестивали.

Стручни награди и признанија во земјава:

- 2025 – X меѓународен фестивал „Полихимниа“: диплома за значаен придонес како наставник на учесници на натпреварот;
- 2023 – VIII меѓународен фестивал „Полихимниа“: диплома за значаен придонес како наставник на учесници на натпреварот;
- 2021 – VI меѓународен фестивал „Полихимниа“: диплома за значаен придонес како наставник на учесници на натпреварот;
- 2020 – V меѓународен фестивал „Полихимниа“: диплома за значаен придонес како наставник на учесници на натпреварот;
- 2020 – сертификат за член на жири-комисија на меѓународниот натпревар „Млади таленти“;
- 2018 – III меѓународен фестивал „Полихимниа“: диплома за значаен придонес како наставник на учесници на натпреварот;
- 2011 – Здружение на педагозите по пијано на Македонија: диплома за учество со свои ученици;

- 2010 – Здружение на педагозите по пијано на Македонија: диплома за учество со свои ученици.

Стручни награди и признанија во странство:

- 2018 – Интернационален натпревар „Даворин Јенко“, Белград: почесна диплома за освоена прва награда;
- 2015 – „Virtuosi per musica di pianoforte“, Усти над Лабем, Чешка: почесна диплома за освоена втора награда.

Особено значајна е континуираната работа со учениците, подготовката за натпревари и јавни настапи, како и организирањето концерти на класата. Овие активности ја поврзуваат наставната, стручно-уметничката и организациската работа и придонесуваат за афирмација на музичкото образование.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Согласно со Законот за високо образование и Правилникот за посебните услови и постапка за избор во наставно-научни, наставни-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип (Универзитетски гласник бр.63 од 10.3.2025 година), како и по деталното разгледување на доставената комплетна документација пропишана во Конкурсот, Рецензентската комисија констатира дека **кандидатката д-р Огненка Герасимовска-Димитровска ги исполнува сите законски услови за избор во наставно-научно звање доцент за наставно-научните области музички уметности и науки (6.04.00.05) и методика по музичко воспитание и образование (6.04.00.08)** на Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Кандидатката има извонреден успех на прв и втор циклус студии, стекнат научен степен доктор на науки од соодветната област, пет објавени научни трудови во последните пет години, монографија, сертификат за познавање англиски јазик на ниво Ц1 и две позитивни препораки од истакнати професори. Таа има значајно искуство во наставата, високото образование, научноистражувачката работа и концертната дејност, а нејзините ученици имаат освоено 114 државни и меѓународни награди и признанија.

Научните трудови на кандидатката покажуваат јасна тематска насоченост кон македонското уметничко музичко творештво, музичката интерпретација и нивната примена во музичкото образование. Нејзината концертна и педагошка дејност ја надополнува научната работа и создава цврста основа за изведување настава во областите за кои се врши изборот.

За целокупната активност кандидатката ги има остварено потребните поени кои што се однесуваат на наставно-образовната дејност, научно-истражувачка дејност и стручно-уметничките активности, стручно-апликативна и организациско-развојна дејност или вкупно 544 поени (НО-НИ+САОР= 0+509,5+48 = 496) од неопходниот минимум од 75 поени.

Врз основа на приложениот материјал и изнесените податоци, Законот за високо образование и Правилникот за посебни услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му

предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да го усвои овој извештај и кандидатката д-р Огненка Герасимовска-Димитровска да ја избере во наставно-научно звање доцент за наставно-научните области музички уметности и науки (6.04.00.05) и методика по музичко воспитание и образование (6.04.00.08).

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Томислав Таневски, редовен професор во пензија) од наставно-научни области методика на настава по уметности (6.04.00.07) и музички уметности и науки (6.04.00.05), претседател, с.р.

Проф. д-р Милица Шкарић, редовен професор од наставно-научната област музички уметности и науки (6.04.00.05), вработена на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, член, с.р.

Проф. д-р Валентина Велковска-Трајановска, редовен професор од наставно-научната област музички уметности и науки (6.04.00.05), вработена на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДИРААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	**Наставно-образовна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	**Вкупно**
4	Избор во звање доцент		/		/	/
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	**Вкупно**
1	Монографија или научна книга	1x1	10			10
4	Научен труд во меѓународно научно списание - самостоен автор	5x9	45			45
6	Пленарно предавање на научен собир Музички настап на официјален концерт (солистички)	5x3 41x3	15 123	10x6	60	15 183
7	Музички настап на официјален концерт (камерни и позначајни групни настапи на официјални концерти)	40x2	80	14x3	56	136
10	Одбранета докторска теза	1x1	8			8
22	Награди-признанија за научни/уметнички постигнувања и сценско-музички награди	11x5	55	4x10	40	95
	ВКУПНО					**496**
Р. бр.	**Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		**Вкупно**
		број	**поени**	**број**	**поени**	
19	Стручни награди и признанија	8x4	32	2x8	16	48
	ВКУПНО					**48**
ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ						**544**

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ДИГЕСТИВНА ХИРУРГИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" – ШТИП

Со Одлука бр.2002-192/16 од 17.6.2026 година донесена на 359. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во насловно звање насловен доцент/ насловен вонреден професор за наставно-научната област дигестивна хирургија (3.02.00.34) на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип, во следниот состав:

- проф. д-р Зоран Караџов, редовен професор за наставно-научна област дигестивна хирургија, Медицински факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј" во Скопје - претседател;
- проф. д-р Реџеп Селмани, редовен професор за наставно-научна област дигестивна хирургија, Медицински факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј" во Скопје - член;
- проф. д-р Илија Милев, вонреден професор за наставно-научна област хирургија, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип-член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер" и „Коха" од 23, 24 и 25.5.2026 година и во предвидениот рок се пријави д-р Александар Митевски, доктор на медицински науки – клиничка медицина, насловен вонреден професор во наставно-научната област дигестивна хирургија.

Врз основа на приложената документација на кандидатот, чест и задоволство ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Д-р Александар Митевски е роден на 19.10.1974 во Скопје. Во 1993/1994 год. се запишува на студиската програма Општа медицина на Медицинскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј" во Скопје и истите ги финализира во 2000 година со просечна оценка 8,5. Во 2000 год. е ангажиран како професор по предметот Превентивна медицина и нега во Средното општинско медицинско училиште „Јане Сандански" во Штип. Во 2001 год. работи како лекар во амбулантата на АРМ, а од 2002 г. се вработува во Службата на итната медицинска помош при Клиничката болница во Штип. Во 2004 год. е распределен на Хируршкото одделение при истата болница од каде што во октомври истата година ја започнува специјализацијата по општа хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје. Специјализацијата ја завршува во јануари 2009 год., додека супспецијализацијата по абдоминална хирургија ја започнува во февруари 2012 год., а ја завршува во март 2014 год. Во меѓувреме учествува на повеќе курсеви и едукативни престои:

- во 2010 год. престојува на петнеделна обука за Итни хируршки интервенции и лапароскопска хирургија под менторство на Dr. Nurullah Zengin во Numune Hastanesi во Анкара, Турција;
- во 2012 год. завршува еднонеделен курс за HTA (health technology assessment) во Лугано, Швајцарија;
- - во 2014 год. завршува ATLS (Advanced Trauma and Life Support) course, 28 часа обука со координатор John Francis во Скопје;
- во 2015 год. завршува Курс за напредна колоректална лапароскопска хирургија во Риека, Хрватска;
- во 2017 год. посетува Курс за роботска хирургија во САД - Fox Valley Ascension Medical group, St.Elizabeth's Hospital под менторство на Kenneth J Bruder, MD, FACS;
- во 2018 год. во два наврати посетува курс за пелвична патологија и бенигни болести во проктологијата во Италија - Policlinico Universitario „Agostino Gemelli" Roma под менторство на Prof. Carlo Ratto;
- во 2019 год. го финализира своето стручно усовршување во лапароскопска баријатриска хирургија во Splosna bolnisnica Slovenj Gradec, Oddellek za splosno in abdominalno kirurgijo, European center of excellence for bariatric surgery во Словенија под менторство на Dr. Gregor Kunst;
- во 2019 год. завршува Стручно усовршување во лапароскопски интервенции на колон/ дебело црево. Ментор проф. д-р Александар Глухович;
- во 2024 год. посетува курс F Care Systems / Radiofrequency ablation course од областа на проктологијата под менторство на Dr.Mehmed Durmush Kurt, Istanbul.

Д-р Александар Митевски во периодот 2010-2013 год. и 2017-2018 год. раководи со одделот Хирургија при Клиничката болница во Штип, а од 2018 год. работи како абдоминален хирург во приватната општа болница „Ре-Медика" во Скопје. Од 2022 год. раководи со одделот Хирургија во установата, а од 2023 год. е стручен / медицински раководител.

Во 2011 год. д-р Александар Митевски се запишува на докторски студии на Медицинскиот факултет во Скопје и истите ги завршува во 2016 год. со одбрана на докторската дисертација на тема „Лапароскопска наспроти отворена ингвинална херниопластика – инфламаторен одговор и ран клинички исход" од областа на абдоминаланата хирургија, по што се стекнува со звање доктор на медицински науки од областа на клиничка медицина.

На Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип, д-р Александар Митевски е ангажиран од 2009 год. како асистент по предметот Хирургија, а од 2016 год. е избран за доцент по предметите од областа на хирургијата и клиничко иследување 2. Во 2021 год. е избран за насловен вонреден професор од наставно-научната област дигестивна хирургија.

Активно го познава англискиот јазик.

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање насловен вонреден професор

Општи услови за избор:

- Кандидатот има остварен просечен успех од прв циклус студии 8.5, добиено звање / степен на стручно образование специјалист по општа и супспецијалист по абдоминална хирургија;

- Се стекнал со научен степен доктор на науки од областа на медицински науки - клиничка медицина;
- Со Одлука бр. 2002-335/8 од 14.12.2021 год. на 269. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, УГД-Штип, е избран во звање насловен вонреден професор од наставно-научната област дигестивна хирургија;
- Има објавено најмалку пет рецензирани научноистражувачки трудови во референтна научна публикација

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Години на излегување на списанието
1	Cvetanovski, Vlatko and Cimeshikj, Dina and Mitevski, Aleksandar and Cvetanovska, Marija and Kondov, Borislav	True axillary artery aneurysm due to repetitive blunt force trauma.	(2025) Academic Medical Journal, 5 (3). pp. 211-215. ISSN 2671-3853	2021 (5)
2	Mihajlova, Nikolina and Hristova, Violeta and Dukovska, Vesna and Cvetanovski, Vlatko and Mitevski, Aleksandar	Traumatic abdominal wall hernia-a case report	(2025) Journal of Morphological Sciences, 8 (1). pp. 198-203. ISSN 2545-4706	2018(8)
3	Hristova, Violeta and Mitevski, Aleksandar and Genadieva Dimitrova, Magdalena	Mucocele of the appendix	(2025) International Journal of Recent Research in Arts and Sciences, 20 (20). pp. 77-81. ISSN 1857-8128	2014 (12)
4	Mitevski, Aleksandar and Cvetanovski, Vlatko and Markov, Petar and Milev, Ilija	Transanal Hemorrhoidal Dearterialization (THD): A Single Center Experience on 100 Consecutive Cases	(2024) Lietuvos chirurgija, 23 (1). pp. 34-39. ISSN 1392–0995	1993(33)
5	Mitevski, Aleksandar and Jovevska, Svetlana and Dukovska, Vesna and Baldzieva, Sanja and Markov, Petar	Primary reconstruction with sliding cutaneous flap in abdominoperineal resection – a case report.	(2023) Knowledge - International Journal, 60 (4). pp. 595-599. ISSN 1857-923X / 2545-4439	2009 (27)

- Потврда за познавање на англиски јазик.

Посебни услови:

1. Учесник е во меѓународен научен проект:
- од 2019-2022/ COST , CA17118- Identifying Biomarkers Through Translational Research for Prevention and Stratification of Colorectal Cancer;
- од 2020-, Студија за собирање на човечки примероци., Протокол за опсервација DSL-BB044-V.1. Discovery life Sciences, LLC.

2. Ангажиран на дипломски работи во рамките на првиот циклус на студии, член на повеќе комисии за одбрана на специјалистички трудови, бил рецензент во комисии за избор наставно-научни завања - доцент во неколку наврати. Ментор и едукатор е на специјализанти од областа абдоминална хирургија, гинекологија и општа хирургија.

3. Коавтор на два учебника:

- Хируршка пропедевтика, учебник за студенти на медицина од предметот Клиничко испитување 2, https://e-lib.ugd.edu.mk/detal.php?id=910&ugd=bffb73a95f0c320ca99d8056f5ef0a25
- Општа хирургија, учебник за студенти на медицина од предметот Хирургија, https://e-lib.ugd.edu.mk/detal.php?id=1226&ugd=1b29c20da5fd93fbc4c4c93028b0ba30

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Кандидатот д-р Александар Митевски е избран за помлад асистент по предметот Хирургија на Факултетот за медицински науки во Штип од 2009 год., од 2012 год. за асистент, а од 2014 год. за стручно лице од пракса во областа хирургија. Во 2016 год. е избран во звање доцент, а во 2021 год. за насловен вонреден професор по предметите од областа на хирургијата и клиничко иследување.

Во текот на целокупниот ангажман на Факултетот за медицински науки во Штип, д-р Александар Митевски реализира наставно-образовната дејност на студентите од студиската програма по општа медицина, на студентите од студиската програма на дентална медицина и тригодишните стручни студии.

Д-р Александар Митевски е ангажиран на дипломски работи во рамките на првиот циклус на студии. Паралелно на тоа, учествува во наставата по предметот Ендоскопска хирургија, од вториот циклус на стручни студии за медицински сестри, насока инструментарки. Во рамките на вториот циклус на студии, учествува како член на комисии за одбрана на специјалистички трудови, бил рецензент во комисии за избор наставно-научни звања во неколку наврати. Ментор и едукатор е на специјализанти од областа абдоминална хирургија, гинекологија и општа хирургија.

Во „Ре-Медика“ - Скопје, каде што е вработен, одржува консултации со студентите по медицина во рамките на здравствената клиничка пракса.

Учествува во научноистражувачки проекти од областа на хирургијата. Автор е на повеќе трудови од областа на општата и дигестивна хирургија. Учествува со свои изложувања на стручни собири, конгреси, симпозиуми во земјава и во странство. Има повеќе стручни престои во странство: Турција, Швајцарија, Хрватска, САД, Италија и Словенија.

Од 2017 година учествува како рецензент на научни трудови во списанието „Македонски медицински преглед“, кое го издава Македонското лекарско друштво.

Има завршено специјализација по општа хирургија во 2009 год. и супспецијализација по абдоминална хирургија во 2014 год. на Медицинскиот факултет во Скопје. Д-р Александар Митевски работи во областа на абдоминалната хирургија и е посветен на воведувањето на минимално инвазивните техники од областа на лапароскопијата.

Сите објавени трудови на д-р Александар Митевски се достапни во електронска форма на е-репозиториумот на УГД Штип и можат да се видат на следниов линк: https://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Mitevski=3AAleksandar=3A=3A.html

Рецензијата на претходно објавените трудови на д-р Александар Митевски, при изборот во звање доцент е објавена во Универзитетски билтен на Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип, бр. 178 од 1.11.2016 год., а рецензијата за трудовите при избор во звање насловен вонреден професор е објавена во Универзитетскиот билтен бр. 279 од 1.7.2021 год.

Публикации во периодот од изборот во наставно-научно звање вонреден професор до денес:

1. Kopacheva Barsova, Gabriela and Kamshikoski, Igor and Dokoska, Marija and Pejkovska, Ana and Dukovska, Vesna and Mitevski, Aleksandar and Cvetanovski, Vlatko and Kocev, Blagoj (2026) *Early and late complications of nasal fractures in the pediatric population.* Journal of Morphological Sciences, 9 (2). pp. 1-6. ISSN 2545-4706.

Трудот анализира 100 консекутивни случаи на фрактури и влијанието на фактори како насока на сила и тип на фрактура на раните и доцни компликации.

2. Dukovska, Vesna and Mitevski, Aleksandar and Kopacheva Barsova, Gabriela and Kocev, Blagoj and Kamshikoski, Igor and Pejkovska, Ana and Cvetanovski, Vlatko (2026) *Subglottic stenosis after prolonged intubation: case report and management.* Journal of Morphological Sciences, 9 (2). pp. 137-140. ISSN 2545-4706.

Во трудот се прикажува третирање на субглотична стеноза како резултат на пролонгирана интубација кај млад пациент со минимално инвазивна техника / ЦО2 ласер, се прави анализа на предностите кај ваквиот третман во однос на конвенционалните техики.

3. Hristova, Violeta and Mitevski, Aleksandar and Bozinovska, Biljana and Genadieva Dimitrova, Magdalena and Curakova, Elena (2026) *Demographic and lifestyle risk factors for small adenomatous colorectal polyps.* Journal of Morphological Sciences, 9 (2). pp. 45-51. ISSN 2545-4706.

Предмет на трудот е анализа на над 200 случаи со полипи на дебело црево како прекусори на карцином на колонот, влијанието на надворешните фактори/ животниот стил и демографските карактеристики на нивната појава кај популацијата во нашата држава.

4. Cvetanovski, Vlatko and Cimeshikj, Dina and Mitevski, Aleksandar and Cvetanovska, Marija and Kondov, Borislav (2025) True axillary artery aneurysm due to repetitive blunt force trauma. Academic Medical Journal, 5 (3). pp. 211-215. ISSN 2671-3853.

Трудот претставува приказ на случај во кој се презентира опишан во литератрата, но сепак многу редок случај на аневризма на аксиларната вена предизвикан од повторувачка траума заради носење на патерици и начинот на дијагностицирање и соодветен третман.

5. Mihajlova, Nikolina and Hristova, Violeta and Dukovska, Vesna and Cvetanovski, Vlatko and Mitevski, Aleksandar (2025) Traumatic abdominal wall hernia-a case report. Journal of Morphological Sciences, 8 (1). pp. 198-203. ISSN 2545-4706.

Во презентираниот труд е претставен редок случај на трауматска хернија кој е превиден при настанувањето, моментот на траумата, заради посериозните повреди кои се третирани како приоритет, а подоцна е направен третман на хернијата. Заради локализацијата и големината, хернијата претставува посебен предизвик за поправка, особено со минимално-инвазивна техника.

6. Hristova, Violeta and Mitevski, Aleksandar and Genadieva Dimitrova, Magdalena (2025) Mucocele of the appendix. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences, 20 (20). pp. 77-81. ISSN 1857-8128.

Во трудот се прави осврт на една поретка состојба на апендиксот, која е со потенцијално сериозна прогноза доколку не се дијагностицира и третира соодветно. Дијагнозата бара поцелисходни иследувања, кај состојби кои наликуваат на воспаленија на апендиксот за да диференцијално дијагностички се исклучи оваа состојба или да се третира порадикално што би резултирало со излекување.

7. Mitevski, Aleksandar and Cvetanovski, Vlatko and Markov, Petar and Milev, Ilija (2024) Transanal Hemorrhoidal Dearterialization (THD): A Single Center Experience on 100 Consecutive Cases. Lietuvos chirurgija, 23 (1). pp. 34-39. ISSN 1392–0995.

Трудот претставува презентација на резултати од серија на 100 случаи третирани со минимално инвазивна метода за хемороидална болест која во нашата држава се изведува во само две институции. Презентираните резултати се во склад со светските резултати и искуства и во иднина ќе придонесат за препознавање на методата како една од стандардните методи препорачани за третман на оваа состојба.

8. Mitevski, Aleksandar and Jovevska, Svetlana and Dukovska, Vesna and Baldzieva, Sanja and Markov, Petar (2023) Primary reconstruction with sliding cutaneous flap in abdominoperineal resection – a case report. Knowledge - International Journal, 60 (4). pp. 595-599. ISSN 1857-923X / 2545-4439 (Online).

Во обработениот материјал се презентира можноста за оперативен третман и осврт на можностите на затворање на големи дефекти при тумори во аналната регија. Малигните промени во перианалната и аналната регија се предизвик за третирање, особено по ирадијациона терапија заради лимитираните можности на хируршко отстранување, а потоа затворање на оперативната рана за која е потребна употреба на различни реконструктивни техники.

9. Cvetanovski, Vlatko and Cimjeschikj, Dina and Cvetanovska, Marija and Arsovski, Andreja and Mitevski, Aleksandar (2023) Chemical ablation as successful alternative for treatment of incompetent perforators. Makedonski medicinski pregled, 77 (3). pp. 144-148. ISSN 0025-1097.

Во трудот се презентирани можности за хемиска аблација при постоење на инкомпетентни перфоратори, комуникантни венски садови на долните екстремитети. Методата е минимално инвазивна и претставува метода која е нова во нашиот регион.

10. Milev, Ilija and Velikj Stefanovska, Vesna and Kostovski, Ognen and Mitevski, Aleksandar and Karagjozov, Panche and Petrovski, Stefan (2023) The utilization of Alvarado, AIR and RIPASA scoring systems in adults with acute appendicitis treated with laparoscopic appendectomy. Journal of Morphological Sciences, 6 (2). pp. 120-132. ISSN 2545-4706.

Презентираниот труд претставува како одредени скали, скорови, може да помогнат во предвидувањето на исходот од минимално инвазивните методи кои се користат за третман на акутен апендицит. Акутниот апендицит е најчеста ургентна абдоминална патологија и користењето на скали кои може да го предвидат исходот е од особена важност.

11. Milev, Ilija and Mitevski, Aleksandar and Karagjozov, Panche (2022) Delorme procedure for full thickness rectal prolapse with complete fecal incontinence: a report of two cases. Journal of Morphological Sciences, 5 (3). pp. 13-19. ISSN 2545-4706.

Пролапсот на ректум е состојба која се јавува во понапредната возраст. Постоењето на коморбидитети кај оваа популација не овозможува користење на поинвазивни методи, па презентираната процедура претставува едно помалку инвазивно решение кое овозможува корекција на проблемот без поголемо загрозување на општата состојба на пациентите.

12. Milev, Ilija and Velikj Stefanovska, Vesna and Mitevski, Aleksandar and Karagjozov, Panche and Mihailov, Marjan (2022) The predictive role of selective laboratory parameters for the occurance of "unwanted events" in adults with laparoscopic appendectomy. Journal of Morphological Sciences, 5 (1). pp. 64-74. ISSN 2545-4706.

Трудот претставува сублимат на лабораториските параметри кои може да помогнат во предикцијата на несакани појави при лапароскопска апендектомија кај возрасни.

13. Markov, Petar and Mitevski, Aleksandar (2022) Iatrogenic injuries of subvesical bile duct - case report and literature review. Knowledge-international journal, 54 (4). ISSN 2545 – 4439.

Трудот презентира јатрогени повреди на билијарните патишта кај пациенти оперирани заради болести на жолчното ќесе. Овие повреди се многу ретки, но заради честотата на оперативно лекување на жолчното ќесе се од значаен интерес. Презентацијата на повредите, можностите за спречување, рано откривање и третман се од особено значење.

14. Cvetanovski, Vlatko and Arsovski, Andreja and Mitevski, Aleksandar and Cvetanovska, Marija and Kondov, Borislav and Brajevic, Liljana (2022) New surgical technique for treatment of superficial varicose veins. Academic Medical Journal. ISSN 2671-3853.

Во трудот се презентира нова метода и нејзините првични резултати во третман на варикозни вени. Техниката е комбинација од две минимално инвазивни техники и има импресивни резултати во однос на конвенционалните хируршки методи.

Книга /поглавје од книга

Mitev, Konstantin and Mitevski, Aleksandar and Arsovski, Andreja and Milev, Ilija and Cvetanovski, Vlatko and Petrovski, Stefan and Trojikj, Tatjana and Eftimova,

Biljana and Anguseva, Tanja and Lozance, Kiril (2024) Општа хирургија. In: Општа хирургија. Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. ISBN 978-608-277-094-9.

Книгата е наменета за едукација на студенти по медицина, медицински сестри, млади доктори, како и за целиот медицински и немедицински персонал кој секојдневно учествува во медицинскиот третман, како и во медицинската нега и рехабилитација на хируршките пациенти. Во текстот се дефинираат базичните хируршки состојби, како и поимите од суплементарните медицински области кои учествуваат во развојот на современата хирургија. Книгата обезбедува информации за примарниот пристап на хируршките болести и дадени се алгоритми и чекори за современ мултидисциплинарен хируршки третман на овие состојби.

Публикации на конгреси, семинари и стручни состаноци:

1. Mitevski, Aleksandar (2025) Современ концепт и минимално инвазивен третман на хернии на абдоминален ѕид. In: Трет конгрес на студенти по Општа медицина, 17-18 May 2024, Stip, Macedonia.
2. Mitevski, Aleksandar (2025) Abdominal wall hernia\where do we stand now. In: 1st Balkan Surgical congress, 2025 Kopaonik, Serbia.
3. Mitevski, Aleksandar (2022) eTEP and Abdominal hernia. In: Symposium of Southeast European Surgeons, 12-13 March 2022, Online.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Кандидатот д-р Александар Митевски е член на Здружението на хирурзи на Р. Македонија, Македонска асоцијација на абдоминални хирурзи и Здружението на хирурзи на Југоисточна Европа, каде што има активна улога во организирањето на стручни состаноци организирани од страна на здруженијата. Исто така, д-р Александар Митевски се јавува како автор и коавтор на повеќе трудови во стручни списанија и е автор на учебник/ книга. Учесник е во меѓународни научни проекти, 2019 – 2022, COST , CA17118-Identifying Biomarkers Through Translational Research for Prevention and Stratification of Colorectal Cancer и од 2020-, Студија за собирање на човечки примероци, Протокол за опсервација DSL-BB044-V.1. Discovery life Sciences, LLC.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од целокупната активност на д-р Александар Митевски може да се заклучи дека кандидатот во периодот по изборот во насловен вонреден професор остварува значителен напредок во научноистражувачката и стручна дејност. Ова го потврдуваат остварените публикации во меѓународни списанија, презентациите на научни и стручни собири во земјава и во странство. Истовремено, кандидатот остварува континуиран прогрес и во наставно-образовната дејност, почнувајќи од помлад асистент, асистент, потоа продолжувајќи како наставник - доцент и вонреден професор.

Д-р Александар Митевски, вработен во приватна општа болница „Ре-Медика“ во Скопје, е единствен пријавен кандидат на Конкурсот за избор во насловно звање насловен доцент/ насловен вонреден професор за наставно-научната област дигестивна хирургија на Факултетот за медицински науки, УГД, Штип.

Имајќи ги предвид претходно изложените факти во овој извештај, освоените поени од активности во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, кандидатот ги исполнува условите предвидени со позитивните законски прописи за избор во звање насловен вонреден професор.

Врз основа на приложениот материјал во овој извештај, освоените поени на активности на кандидатот во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и врз база на личното познавање на кандидатот, имаме чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки во Штип да му предложиме да го избере **насловен вонреден професор д-р Александар Митевски** во звање **насловен вонреден професор за наставно-научната област дигестивна хирургија.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА
Проф. д-р Зоран Караџов, претседател, с.р.
Проф. д-р Рецеп Селмани, член, с.р.
Проф. д-р Илија Милев, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	**Наставно-образовна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
1	Избор во звање вонреден професор	1	40			40
	ВКУПНО					**40**
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
1	Дел од монографија или научна книга	1	6			6
2	Научен труд објавен во меѓународно научно списание Прв автор ред.бр. 7 и 8 Втор автор ред. бр. 2,3,6,11 и 13 Останати ред. бр. 1,4,5,9,10,12 и 14	2 5 7(4x0,7) (3x1)	9/18 6/ 30 3/12/8,4 3/9			65,4
	ВКУПНО					**71,4**
Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
1	Труд објавен во зборник од трудови на стручен собир	2	2	1	3	7
2	Пленарно предавање на стручен собир			1	4	4
3	Учесник во научен проект			2	8	16
4	Техничко унапредување			1	2	2
5	Раководител на оддел	3				3
	ВКУПНО					**32**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**143,4**

Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЛСТВО (5.02.00.08) НА ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 2102-103/4 од 14.7.2026 година донесена на 352. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика, одржана на 14.7.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област туризам и угостителство (5.02.00.08) на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер” и „Коха“ на 2.7.2026 година и во предвидениот рок се пријави: д-р Оливер Филипоски, вонреден професор.

Врз основа на приложената документација од кандидатот, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Кандидатот д-р Оливер Филипоски е роден на 28.12.1980 година во Гостивар. Средното гимназиско училиште „Панче Попоски” го завршува во Гостивар со континуиран одличен успех. Дипломира во 2004 година на тема „Осигурување на културното наследство” под менторство на проф. д-р Сашо Коруновски и се стекнува со звање дипломиран менаџер по осигурување на Факултетот за туризам и угостителство при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ со просечна оценка на студирање 8,0. Во учебната 2004/2005 година се запишува на постдипломски студии на Факултетот за туризам и угостителство во Охрид, на насоката осигурување. Во 2008 година, со просечна оценка на студирањето од 9,88 ја одбранува магистерската теза со наслов „Супервизорска контрола во осигурителни друштва и банки” и се стекнува со академски степен магистер на науки од областа на осигурителни науки. Кандидатот од август 2011 година е докторанд на Економскиот институт на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и во јануари 2017 година ја одбранил докторската дисертација со наслов „Меѓународните стандарди и нивната улога во развојот на услужниот сектор“.

Во текот на постдипломските студии кандидатот дал посебен придонес во содржинска подготовка на книгата „Методологија на научното истражување“, како и во подготовка на интерните скрипти за предавање и вежби по предметите Методологија на научно истражување и Осигурување за потребите на Факултетот за туризам и угостителство-Охрид.

Во академската 2010/2011 кандидатот е ангажиран како волонтер на Факултетот за туризам и бизнис логистика и согласно со Договорот за волонтерска работа со Универзитетот „Гоце Делчев” – Штип, каде што успешно ги реализирал сите поставени задачи, покажувајќи солидни комуникациски

вештини и способност за организирање и реализирање на оперативните задачи на факултетот.

Од септември 2011 година кандидатот е избран за помлад асистент на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев", Штип.

Во 2014 година е избран за асистент-докторанд на Факултетот за туризам и бизнис логистика и покривал предмети од областа на туризмот и бизнис менаџментот.

Во јуни 2017 г. со Одлука бр. 2102-319/4 е избран за доцент на Факултетот за туризам и бизнис логистика во областите бизнис менаџмент и економика во туризмот и угостителството.

Во јануари 2022 година со Одлука бр. 2102-35/3 е избран за вонреден професор на Факултетот за туризам и бизнис логистика во областите економика на туризмот и угостителството и бизнис менаџмент.

Кандидатот во овој период активно учествува во бројни обуки, работилници и конференции со желба да го усоврши своето знаење и вештини. Истовремено, тој е автор и коавтор на повеќе научни и стручни трудови што упатува на неговиот интерес и желба за научноистражувачка работа.

Од приложената документација на кандидатот се гледа дека истиот одлично го говори англискиот јазик и има компјутерски познавања од повеќе оперативни програми како Windows и Microsoft Office. Од 8.8.2014 година е член на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика, како и активно учество во повеќе комисии при Факултетот.

Општи услови за избор во звање вонреден професор:

1. Просечен успех: додипломски студии 8,00 и на постдипломски студии 9,88;
2. Научен степен: доктор на економски науки. Докторската дисертација на тема „Меѓународните стандарди и нивната улога во развојот на услужниот сектор" е одбранета на 18.1.2017 година на Економски институт - Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј" – Скопје.
3. Објавени најмалку шест научни трудови во референтна научна публикација во последните пет години:

Бр	Автор	Наслов на трудот	Списание	Година на излегување
1	**Filiposki, Oliver** and Metodijeski, Dejan and Cuculeski, Nikola	Digital nomads as contemporary form of business tourism	International Journal of Economics, Management and Tourism (IJEMT), 4 (2). pp. 19-29. ISSN 2671-3810	2024
2.	**Filiposki, Oliver** and Metodijeski, Dejan and Cuculeski, Nikola	Pastrmajlija as potential for development of gastronomy tourism.	Yearbook of Faculty of tourism and business logistics, 4 (1). pp. 49-55. ISSN 2671-3969	2024
3.	Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Todorovic, Emilija	Potentials for development of shopping tourism in Republic of North Macedonia	In: 13th International Conference "Ohrid-Vodici, 2025", 17-19 Jan 2025, Ohrid. ISBN 978-608-66817-4-6	2025

4.	Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Cuculeski, Nikola and Todorovic, Emilija	Basic aspects of youth travel and tourism – educational tourism	In: 12th International Conference "Ohrid-Vodici 2024", 17-19 Jan 2024, Ohrid. ISBN 978-608-66817-3-9	2024
5.	**Filiposki, Oliver** and Mitreva, Elizabeta	Методологијата за реактивно унапредување на деловните процеси во хотелскиот сектор	In: 6. Меѓународна научна конференција „Предизвиците на туризмот и бизнис логистиката во 21 век", 19.5.2023, Порта Македонија - Скопје. ISBN 978-608-244-977-7	2023
6.	Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Dzambazovska Zikova, Sanja	Aspects of medical tourism: analysis of spa offer in North Macedonia	In: Challenges of identity, cultural heritage, sustainable development or tourism related with new crises, 11th International Conference "Ohrid-Vodici, 2023", 18-19 Jan 2023, Ohrid. ISBN 978-608-66817-2-2	2023

4. Претходен избор во звање: Со Одлука бр. 2102-35/3 на 24.1.2022 година д-р Оливер Филипоски е избран за вонреден професор на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип за наставно-научната област економика на туризам и угостителство и бизнис менаџмент.

5. Познавање од англиски јазик кое кандидатот го докажува со потврда за познавање на јазикот преку Кембриџ сертификат за прелиминарен англиски јазик (Cambridge Certificate of Preliminary English) - (B1);

6. Способност за изведување на високообразовна дејност: Д-р Оливер Филипоски е вработен на Универзитетот „Гоце Делчев" – Штип од 2011 година, почнувајќи од асистент, асистент-докторанд, доцент и вонреден професор. Бил член на универзитетски и факултетски комисии.

Посебни услови:

1. Придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници: Д-р Филипоски бил ментор на над 30 дипломски труда и бил 2 пати ментор на магистерски труд, претседател на Комисија за оценка и одбрана на магистерски труд, претседател на Комисија за одбрана на докторска дисертација и три пати член на комисија за одбрана на докторска дисертација. Член на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област економика во туризмот и угостителството и претседател на рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област туризам и угостителство (5.02.00.08) на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип.

2. Учество во научноистражувачки проекти, во изборниот период д-р Оливер Филипоски има учествувано како обучувач, истражувач и елаборатор во поголем број на проекти: Application of content and method innovations in the teaching subject in the practice of using software for hotel and agency operations, Helvetas Swiss Intercooperation from Switzerland (HSI), for the needs of the project "Education for employment in North Macedonia, phase 2" (2023).

Истражување, креирање на содржини за обука и обука на наставници во средните стручни училишта во Република Северна Македонија; Изготвување на водич за рурален и екотуризам, Министерство за економија (2023). Проектот опфаќа теоретски и теренски истражувања на потенцијалите за развој на рурален и екотуризам и креирање на водич. Експерт од областа на туризмот за теоретските и теренските истражување; Cooperation in visual arts for promoting regional's cultural identity, Experts for development of virtual culture database and Four day workshop and Moderators for discussion forum. The Interreg IPA CBC programme, REF: CB006.2.23.070/04 (2022). Проектот се однесува за истражување и развој на информатичка база на културни знаменитости од регионот на Куманово и организација на работилница за заинтересирани страни од Македонија и Бугарија. Ангажиран за теренско истражување и креирање на базата, организација и модерирање на обуката и модерирање на форум на заинтересирани страни; Enhancing the tourism potential in Kyustendil and Kumanovo through a modern vision of the regions, Organization and expertise of a two-day tourist forum and a three-day info tour in the Kumanovo region. The Interreg IPA CBC programme, REF: CB006.2.22.128/04 (2022). Проектот се однесува на подобрување на туристичките потенцијали на Ќустендил и Куманово преку модерен пристап на регионот. Подготовка и истражување на туристичките потенцијалите на овие градови и подготовка на материјали за туристички форум во Куманово.

3. Рецензирана скрипта и практикум: Д-р Филипоски има издадено учебник по предметот Менаџмент на настани (достапни на е-репозиториум на УГД):

- **Filiposki, Oliver** (2023) Менаџмент на настани. Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Штип. ISBN 978-608-277-014-7

4. Има остварено минимум поени кои се однесуваат на целокупната актива на лицето: (НО)=40; (НИ)=77; (САОР)=150.5 или вкупно 267.5 поени. Согласно со Правилникот за избор во звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ од Штип и Законот за високо образование на Република Северна Македонија, Комисијата констатира дека кандидатот д-р Оливер Филипоски ги исполнува општите и посебните услови за избор во звање редовен професор.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност:

Кандидатот д-р Оливер Филипоски од септември 2011 г. работи како помлад асистент во научната област туризам и угостителство на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“– Штип. Од 2014 година е избран за асистент-докторанд и изведува вежби на повеќе предмети, и тоа: Бизнис логистика, Осигурување од одговорност, Организациско однесување, Менаџмент на мали и средни бизниси, Претприемништво, Ресторански менаџмент, Интернационална гастрономија, Патнички агенции, Промотивни агенции, Пракса во хотелско-угостителки објект 1, Меѓународна трговија, Хотелиерство, Рурален (бањски) туризам, Царинска тарифа и царинска управна постапка, Проценка на надомест и штета, Сообраќај во туризмот и Основи на туризам. Од 2017 година до 2021 година е избран за доцент на ФТБЛ за наставно-научната област бизнис менаџмент и економика на туризам и угостителство.

1. Од 2022 година со Одлука бр. 2102-35/3 на 24.1.2022 година д-р **Оливер Филипоски** е избран за вонреден професор на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип за наставно-научната област економика на туризам и угостителство и бизнис менаџмент.

Во изборниот период има изведувано настава на прв, втор и трет циклус на студии по предметите: прв циклус, на студиските програми Бизнис логистика и Бизнис администрација, предметите: Управување со ризици, Осигурување и Финансиски пазари и на студиските програми Туризам и угостителство и Хотелско-ресторански менаџмент, предметите: Безбедност во туризмот и угостителството, Осигурување и Менаџмент на настани; и втор циклус, на студиската програма Бизнис администрација и Бизнис логистика предметите: Бизнис осигурување и Современи трендови во управување со ризиците, на студиската програма Меѓународен туризам предметите: Управување со ризици и безбедност во туризмот и Менаџмент на настани.

Под менторство на д-р Филипоски биле над 30 дипломски труда и бил 2 пати ментор на магистерски труд и член на комисија за оценка и одбрана на магистерски труд, претседател на Комисија за одбрана на докторска дисертација и три пати член на комисија за одбрана на докторска дисертација.

Два пати член на рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област економика во туризам и угостителство и туризам и угостителство на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Неговиот интерес е од областа на економските аспекти во туризмот, угостителството, хотелскиот менаџмент, бизнис логистиката и бизнис администрација.

Во изборниот период, кандидатот д-р Оливер Филипоски е самостоен автор и коавтор на голем број научни трудови објавени во меѓународни научни списанија, трудови објавени во зборници на трудови на научни собири, учесник/координатор во повеќе научно-истражувачки проекти од национален и меѓународен карактер, и предавач и обучувач по покана.

Во време на изборниот период, кандидатот д-р Оливер Филипоски има публикувано следните монографии, научни книги, учебници и поглавја од глави во земјата и странство, кои имаат научноистражувачка, но и стручно-апликативна примена.

2. **Filiposki, Oliver** (2023) Менаџмент на настани. Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, Штип. ISBN 978-608-277-014-7, https://eprints.ugd.edu.mk/32622/, https://e-lib.ugd.edu.mk/1159.

Кандидатот во последните пет години ги има објавено следниве научни и стручни трудови во меѓународни списанија и меѓународни научни публикации во кои имаат научноистражувачка примена и тоа:

3. **Filiposki, Oliver** and Metodijeski, Dejan and Cuculeski, Nikola (2024) Digital nomads as contemporary form of business tourism. International Journal of Economics, Management and Tourism (IJEMT), 4 (2). pp. 19-29. ISSN 2671-3810, https://eprints.ugd.edu.mk/35326/

Деловен туризам е термин што се користи за да се опишат сите патувања што произлегуваат директно од работните обврски или индиректно од извршувањето на активности поврзани со работата. Ова вклучува активности поврзани со секојдневните работни обврски, но исто така и патувања за корпоративни или организациски состаноци, конвенции и

конгреси. Дигитален номад е термин што се користи за да се опишат луѓе кои користат телекомуникациски технологии во својата работа и живеат номадски живот. Дигиталните номади работат од различни земји, во различни просторни услови како што се кафулиња, библиотеки, рекреативни возила итн. Предмет на овој труд се дигиталните номади како современа форма на деловен туризам. Трудот претставува преглед на истражувањата што се однесуваат на дигиталните номади и деловниот туризам. За потребите на трудот, користена е методологија на истражување и секундарни извори на податоци преку консултирање литература, студии, статистички податоци и официјални веб-страници на институции што се однесуваат на дигиталните номади и деловните патувања. Направена е анализа и преглед на различни видови номади и дестинации што нудат виза за дигитални номади во избрани медитерански земји, врз основа на систематска евалуација на моменталната содржина на релевантната литература користејќи методологија на анализа на содржина.

4. **Filiposki, Oliver** and Metodijeski, Dejan and Cuculeski, Nikola (2024) Pastrmajlija as potential for development of gastronomy tourism. Yearbook of Faculty of tourism and business logistics, 4 (1). pp. 49-55. ISSN 2671-3969, https://eprints.ugd.edu.mk/35327/

Гастрономскиот туризам опфаќа широк спектар на активности поврзани со храната и претставува важен сегмент од целокупното туристичко искуство или како мотивација за патување. Вклучува различни активности како што се: консумирање на специфична и традиционална кујна, кулинарски натпревари, настани поврзани со храна и пијалаци, локални пазари, производители на храна, вклучување на туристите во набљудување или подготовка на јадења, кулинарски школи, гастрономски патеки, ресторани посветени на локалното население и туристите, гастрономска анимација итн. Предмет на овој труд е гастрономскиот туризам виден низ призмата на пастрмајлијата. За потребите на трудот, користена е методологија на истражување и секундарни извори на податоци преку консултирање на релевантна литература поврзана со гастрономскиот туризам, како и интернет. Направена е анализа и табеларен преглед на штипската пастрмајлија, како и на пастрмајлијата подготвена во други градови во земјата. Врз основа на систематска евалуација на содржината и активностите, анализирани се манифестациите поврзани со пастрмајлијата во земјата.

Трудови објавени во зборници на трудови на научни собири (домашни и странски) и годишен зборник во последните пет години:

5. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Andreeva, Jasmina and Todorovic, Emilija (2026) Opportunities for development of camping tourism in North Macedonia. In: International scientific and practical conference "Bulgaria of regions'2026", 20 Feb 2026, Plovdiv, Bulgaria. https://eprints.ugd.edu.mk/38461/

Камповите имаат значајно место во човечката историја, служејќи како привремени населби, рекреативни одморалишта, образовни центри и места за поврзување на заедницата. Кампувачкиот туризам е форма на туризам што опфаќа активности поврзани со туристите што престојуваат во кампови. Предмет на овој труд е анализа на можностите за развој на кампувачки туризам во Северна Македонија. Трудот претставува преглед на релевантна литература за кампувачкиот туризам и понудата на кампувачки туризам во земјата. За

потребите на трудот, користена е методологија на истражување и секундарни извори на податоци преку консултирање на релевантна литература, студии и официјални статистички податоци за кампувачкиот туризам во Северна Македонија. Направена е анализа и преглед на кампувачкиот туризам во земјата, врз основа на систематска евалуација на моменталната понуда на кампувачки туризам користејќи методологија на анализа на содржина. Анализата на податоците поврзани со камповите и кампувачкиот туризам во земјата е претставена во табеларна и описна форма во истражувањето. Истражувањето за овој труд покажа дека, покрај камповите лоцирани во регионот на Охридското Езеро, капацитетот и потенцијалите за развој на кампувачки туризам во остатокот од земјата се недоволно искористени.

6. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Todorovic, Emilija (2025) Potentials for development of shopping tourism in Republic of North Macedonia. In: 13th International Conference "Ohrid-Vodici, 2025", 17-19 Jan 2025, Ohrid. https://eprints.ugd.edu.mk/37252/

Шопингот е чин на купување стоки, а мотивите за купување можат да бидат задоволство, забава, намалени цени, барање брендови, користење на слободно време или културни мотиви. Шопинг туризмот е патување надвор од постојаното место на живеење со цел купување. Релевантната литература за туризмот прави разлика помеѓу два значајни сегменти поврзани со купувањето и туризмот, имено: туристичко купување (шопинг што туристите го прават за време на патувањето) и шопинг туризам во класична смисла на зборот (патување мотивирано од потребата за купување). Целта на трудот е да ги опфати основните аспекти на шопинг туризмот преку дефинирање на овој вид туризам и анализа на побарувачката за шопинг туризам. За потребите на трудот е користена методологија на истражување од секундарни извори на податоци поврзани со потенцијалот за шопинг туризам во Северна Македонија. Анализата на податоци поврзана со трговски центри, бесплатни продавници, сувенири, чаршии, супермаркети и пазари во земјата е претставена во табеларна и описна форма во истражувањето.

7. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Cuculeski, Nikola and Todorovic, Emilija (2024) Basic aspects of youth travel and tourism – educational tourism. In: 12th International Conference "Ohrid-Vodici 2024", 17-19 Jan 2024, Ohrid. https://eprints.ugd.edu.mk/35425/

Младинскиот туризам е форма на туризам во која учествуваат млади луѓе. Тоа е вид туризам со категории туристи кои, поради нивната возраст, имаат посебни и различни преференции и потреби од другите возрасни групи, од кои произлегуваат соодветни активности и капацитети што туризмот ги нуди за нив. Во младинскиот туризам постојат специјализирани туристички посредници (тур-оператори и туристички агенции) и организации (младински и слични здруженија) кои се занимаваат само со организирање на младински туризам. Младинскиот туризам се однесува на сите самостојни патувања за периоди пократки од една година од страна на млади луѓе кои се мотивирани, делумно или целосно, од желбата да учат за други култури, да создаваат животни искуства или да учествуваат во формални или неформални можности за учење надвор од вообичаеното место на живеење. Мотивирани од различни мотиви (забава, запознавање нови култури, образование, авантура итн.), младите луѓе одат на патувања за да ги прошират своите хоризонти и да ги

остварат своите цели, сè со цел да ги задоволат своите потреби и желби. За потребите на овој труд, користена е методологија и анализирана е соодветна и релевантна литература од областа на младинскиот туризам. Целта на трудот е да ги опфати основните аспекти на младинскиот туризам преку дефинирање на овој вид туризам и анализа на побарувачката за младински туризам. Посебен осврт се става на образовниот туризам, кој се јавува поради растечкиот тренд на стекнување нови знаења, но и пренесување на знаењето на другите, како и подобрување на способностите и компетенциите надвор од училницата. Во образовниот туризам, фокусот е на запознавање на културата, односно на запознавање на нови знаења, како и на работа и примена на знаењето стекнато во училницата. Според тоа, образовниот туризам опфаќа туристички активности преземени за време на патувањето каде што учењето или образованието е примарен или секундарен мотив за туристите.

8. Cuculeski, Nikola and Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** (2024) Coffee culture and coffee tourism. In: 12th International Conference "Ohrid-Vodici 2024", 17-19 Jan 2024, Ohrid. https://eprints.ugd.edu.mk/35424/

Патувањата поврзани со храна и пијалаци се појавија како важен и растечки сектор на туризмот во последните неколку децении. Како дел од овој тренд, голем број автори истражуваат и систематизираат литература за туризмот со пијалаци, вклучувајќи студии за вински туризам, туризам на пиво, туризам на виски, чај и кафе. Туризмот со кафе може да се дефинира како патување надвор од постојано место на живеење поврзано со кафето, кое вклучува сегменти од историјата, обичаите, производите и културата на дестинацијата. Туризмот со кафе го збогатува искуството на туристите за време на патувањето со посета на кафулиња, набљудување на процесите на одгледување и производство на кафе, дегустација на кафе, купување кафе и други интерактивни активности. Туризмот со кафе е форма на туризам што им нуди можности на туристите да се вклучат во различни искуства со кафе и аспекти на културата на кафе во дестинации кои имаат природни или културни вредности поврзани со кафето. Целта на овој труд е да се разгледа културата на кафе и туризмот со кафе. За таа цел, беше направена анализа на постојната литература поврзана со туризмот со кафе. Примарна атракција за туризмот со кафе се плантажите со кафе со нивните околни пејзажи. Во овој труд се опфатени и историски кафулиња и современи кафетерии, музеи за кафе и тематски паркови за кафе, како и специјални настани и фестивали со тематика на кафе.

9. Todorovic, Emilija and Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** (2024) Modification and Valorization of Cultural Heritage in the Function of Tourism Development. In: International Congress on Tourism, Culture and Economy (ITEC'24), 08-10 May 2024, Skopje. https://eprints.ugd.edu.mk/34846/

Градот Скопје е дестинација што ја посетуваат речиси една третина од вкупниот број туристи што доаѓаат во земјата годишно, има богато културно наследство кое привлекува сè поголем број туристи секој ден. Во интерес на планирањето на одржливиот развој на културниот туризам во градот, од големо значење е правилно да се модифицира и валоризира културното наследство, проценувајќи ја нивната вредност од туристичка перспектива. Предметот на модификација и валоризација треба да ги опфати сите материјални и нематеријални културни добра на градот, со цел хиерархиски

да се приоритизираат врз основа на нивната вредност, што ќе даде насоки во стратешкото планирање на развојот на културниот туризам. Ова ќе утврди кои од нив се водечки во целокупниот културен туристички производ на градот, а во кои треба да се инвестира прво. Со оглед на тоа што туристичката валоризација на целото културно наследство на Скопје е сложен и долгорочен процес, овој труд ја вклучува валоризацијата на културно-историскиот комплекс што ги опфаќа Скопската тврдина, Старата чаршија и Камениот мост. Тврдината се наоѓа на истоимениот рид, во самиот центар на Скопје, на левиот брег на реката Вардар и делумно во западниот дел од чаршијата. Според постојните сознанија, просторот каде што се наоѓа сегашната тврдина бил населен уште од праисторијата, околу 4-тиот до 3-тиот милениум пр.н.е. Старата скопска чаршија претставува спој на старото и новото, културата и традицијата. Таа зачувува бројни функционални објекти од османлискиот период, а се градат и нови објекти како карактеристика на модерното време. Камениот мост ја поврзува Старата чаршија со плоштадот „Македонија“. Тој го симболизира градот Скопје и е прикажан како составен елемент од неговиот грб. За таа цел, беа спроведени и канцелариски и теренски истражувања, а туристичката валоризација беше извршена со квалитативно-квантитативен метод кој беше модифициран и приспособен на предметот на валоризација. Во овој процес, туристичката валоризација се врши според три групи индикатори: индикатори кои го одредуваат културното и туристичкото значење на културниот имот и секторот за управување со културниот имот. Целокупната проценка на сите индикатори на крајот го одредува нивото на потенцијал на културниот имот во однос на развојот на туризмот.

10. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Andreeva, Jasmina and Todorovic, Emilija (2024) Representation of tourism in local economic development programs - Review of municipalities from the cross-border region in North Macedonia. In: International scientific and practical conference Bulgaria of regions'2024, 21-22 Nov 2024, Plovdiv, Bulgaria. https://eprints.ugd.edu.mk/36923/

Предмет на овој труд е застапеноста на туризмот во програмите за локален економски развој, што ќе се дискутира преку преглед на општините од прекуграничниот регион во Северна Македонија. Регионалниот туристички развој ќе биде претставен преку табели што опфаќаат основни туристички податоци за Источниот, Југоисточниот и Североисточниот регион, регионалните развојни програми и програмите за локален економски развој. Преку анализа на стратешките цели, ќе се идентификуваат разликите во регионалниот туристички развој во прекуграничните региони на Северна Македонија. За потребите на трудот, користена е методологија на истражување и секундарни извори на податоци преку консултирање на релевантна литература, интернет и развојни програми што се однесуваат на туризмот. Заклучните забелешки на трудот се однесуваат на систематска евалуација на содржината на документите, целите, приоритетите и мерките поврзани со туризмот во регионалните и локалните развојни програми во Северна Македонија.

11. **Filiposki, Oliver** and Mitreva, Elizabeta (2023) Методологијата за реактивно унапредување на деловните процеси во хотелскиот сектор. In: 6. Меѓународна научна конференција „Предизвиците на туризмот и бизнис логистиката во 21 век", 19.05.2023, Порта Македонија - Скопје. https://eprints.ugd.edu.mk/32038/

Во овој труд фокусот е ставен на анализа на клучните претпоставки поврзани со начинот на кој треба да се планираат, организираат, воспостават и контролираат активностите во деловните процеси, како и континуираното подобрување на квалитетот во хотелската индустрија. Овие претпоставки се поврзани со: постојаното следење на барањата на модерните туристи, почитување на принципите и стандардите за квалитет, воспоставување функционални организации на бизнисот, постоење на неопходни ресурси (човечки, финансиски и материјални), вклучување на туристите и други субјекти во процесот на создавање и испорака на хотелските услуги и примена на современи технолошки системи во хотелската работа. Целта е да се обезбеди производ (услуга) кој со својот квалитет ќе ги задоволи или надмине очекувањата на неговите корисници. Целосната одговорност во сите овие активности е во управувачките структури на хотелите.

12. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Dzambazovska Zikova, Sanja (2023) Aspects of medical tourism: analysis of spa offer in North Macedonia. In: Challenges of identity, cultural heritage, sustainable development or tourism related with new crises, 11th International Conference "Ohrid-Vodici, 2023", 18-19 Jan 2023, Ohrid. https://eprints.ugd.edu.mk/33234/

Бањскиот туризам е специфичен вид медицински туризам кој е во постојан раст и претставува значаен дел од туристичката понуда на многу земји ширум светот, повеќето од нив земји со традиција на користење на термални води. Богатата традиција на користење на бањи за лековити цели во Северна Македонија започнува уште во античко време, а денес има осум бањски центри лоцирани во петте плански региони. За потребите на трудот, користена е методологија на истражување и секундарни извори на податоци преку консултации со литература, студии, статистички податоци и официјални веб-страници на бањските центри во Северна Македонија. Направена е анализа и преглед на бањскиот туризам во Северна Македонија, врз основа на систематска евалуација на моменталната содржина на понудата на бањски туризам користејќи методологија на анализа на содржина. Во трудот се анализирани осум бањски центри, а покрај термалната вода, во истражувањето се опфатени и други аспекти на бањскиот туризам како што се угостителски услуги, сместување и медицински објекти. Презентацијата на податоците во табели и анализа покажа дека, покрај трите бањски центри, капацитетот на термалната вода за развој на бањскиот туризам во останатиот дел од земјата е недоволно искористен.

13. Todorovic, Emilija and Andreeva, Jasmina and Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** (2023) Tourist valorization of the fortresses in the border regions of North Macedonia. In: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference Bulgaria of regions'2023, 26-27 Oct 2023, Plovdiv, Bulgaria. https://eprints.ugd.edu.mk/34608/

Културното наследство претставува основа за развој на културниот туризам и туризмот воопшто, придонесува за атрактивноста и препознатливоста на дестинацијата и претставува мотив за посета. Овој труд е фокусиран на поврзаноста помеѓу културното наследство и туризмот, со акцент на тврдините како дел од тоа наследство, при што е даден пример за туристичка валоризација на тврдините во пограничните региони на Северна Македонија. Валоризацијата има за цел да ја разбере моменталната состојба и

потенцијалот за формирање квалитетен автентичен туристички производ кој успешно ќе се промовира на пазарот. Северна Македонија изобилува со голем број тврдини кои датираат од античко време, а секоја од нив има своја историја и културно значење. За потребите на трудот се спроведени канцелариски и теренски истражувања, при што се применети различни методи и техники на собирање податоци. Туристичката валоризација на тврдините е направена според квантитативно-квалитативен метод кој е модифициран и составен од индикатори кои даваат јасна и објективна слика за моменталната состојба на тврдините како потенцијален културен туристички производ. Притоа, се детектираат слабостите во управувањето со тврдините и се даваат насоки за идни инвестициски зафати. Добиените резултати можат да се искористат за креирање краткорочни и долгорочни планови за иден развој на туризмот. Сето ова ќе помогне во креирање туристички производ кој ќе биде привлечен за туристите и ќе придонесе за збогатување на туристичката понуда во пограничните региони на земјата, градење на прекугранична соработка и локален економски развој.

14. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Todorovic, Emilija and Cocoroski, Toso (2022) Regional strategies for tourism development in North Macedonia. In: 10th International Conference "Ohrid – Vodici" 2022, 18-19 Jan 2022, Ohrid. https://eprints.ugd.edu.mk/30879/

Предмет на овој труд е регионалниот развој на туризмот, кој ќе биде разгледан преку дистрибуција на програмите за туризам и регионален развој во Северна Македонија. Регионалниот развој на туризмот ќе биде претставен преку табели што опфаќаат основни регионални податоци за осумте статистички региони, програмите за регионален развој, пристигнувањата на туристи и ноќевањата. Преку анализата, ќе се идентификуваат разликите во развојот на регионалниот туризам во регионите на Северна Македонија. За потребите на трудот, користена е методологија на истражување и секундарни извори на податоци преку консултирање на релевантна литература и статистика поврзана со туризмот и програмите за регионален развој. Заклучните забелешки на трудот се однесуваат на структурата, минатите проблеми и идните предизвици на развојот на регионалниот туризам во Северна Македонија.

15. Metodijeski, Dejan and Dzambazovski, Kristijan and **Filiposki, Oliver** and Cocoroski, Toso (2022) The effects of Covid-19 pandemic upon tourism: The case of tourism policy in North Macedonia. In: 9th International Conference „Ohrid-Vodici 2021", 17-19 January, Ohrid. https://eprints.ugd.edu.mk/29284/

Туризмот е еден од најголемите и најбрзо растечките сектори во светската економија, а воедно и еден од секторите најпогодени од пандемијата COVID-19 на сите континенти. Сите делови од вредносниот синџир на туризмот се погодени од пандемијата. Предмет на овој труд е анализа на ефектите од пандемијата COVID-19 врз туризмот во Северна Македонија. Трудот презентира основни податоци за дистрибуцијата на туризмот во 2020 година во земјата и во странство. Во текстот се презентирани табели што ја прикажуваат светската туристичка статистика и националната туристичка и угостителска статистика. За потребите на трудот, користена е методологија на истражување и секундарни извори на податоци со консултирање на релевантна литература за туристичките кризи. Исто така, преземените

официјални владини мерки се користат за собирање податоци и анализа на економското влијание на пандемијата COVID-19 врз туристичкиот сектор во Република Северна Македонија. Заклучните согледувања се однесуваат на перспективите и насоките за идната политика за развој на туризмот, одговорите и закрепнувањето во земјата и обновата на туризмот во светот по COVID-19.

Во својата научноистражувачка активност, д-р Филипоски е учесник на следните научни проекти:

16. Enhancing the tourism potential in Kyustendil and Kumanovo through a modern vision of the regions, Organization and expertise of a two-day tourist forum and a three-day info tour in the Kumanovo region. The Interreg IPA CBC programme, REF: CB006.2.22.128/04 (2023)

17. Cooperation in visual arts for promoting regional's cultural identity, Experts for development of virtual culture database and Four day workshop and Moderators for discussion forum. The Interreg IPA CBC programme, REF: CB006.2.23.070/04 (2023)

Во својата научноистражувачка активност д-р Оливер Филипоски учествува во организациски тела на меѓународни и национални конференции.

18. International scientific and practical conference "Bulgaria of regions'2026", 20 Feb 2026, Plovdiv, Bulgaria

19. 6th International Scientific and Professional Conference Challenges of Today, 05-07 Oct. 2023, Sibenik, Croatia

20. 7th International Scientific and Professional Conference Challenges of Today, 11-13 Sep. 2025, Sibenik, Croatia

21. 8th International Scientific Conference „Challenges of tourism and business logistics in the 21st century" - ISCTBL 2025. Одлука бр. 2102-214/3 од 5.12.2025 г.

22. 7th International Scientific Conference „Challenges of tourism and business logistics in the 21st century" - ISCTBL 2024. Одлука бр. 2102-70/5 од 18.3.2024 г.

23. 6th International Scientific Conference „Challenges of tourism and business logistics in the 21st century" - ISCTBL 2023. Одлука бр. 2102-86/3 од 19.4.2023 г.

24. 5th International Scientific Conference „Challenges of tourism and business logistics in the 21st century" - ISCTBL 2022. Одлука бр. 2102-65/14 од 10.3.2022 г.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност:

Монографии, стручни книги и поглавја во книга објавени во земјата и странство:

25. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Todorovic, Emilija and Dzambazovski, Kristijan and Cuculeski, Nikola and Micevski, Mladen (2025) Регионални карактеристики на туристичката политика во светот. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-25-2, https://eprints.ugd.edu.mk/36409/

26. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Todorovic, Emilija and Dzambazovski, Kristijan and Cuculeski, Nikola and Micevski, Mladen (2025) Стратешки развој на туризмот и угостителството во Северна Македонија. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-24-5, https://eprints.ugd.edu.mk/36410/

27. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Todorovic, Emilija and Dzambazovski, Kristijan and Cuculeski, Nikola and Micevski, Mladen (2025) Прекумерен туризам. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-26-9, https://eprints.ugd.edu.mk/36408/

28. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Todorovic, Emilija and Dzambazovski, Kristijan and Timovski, Riste and Cuculeski, Nikola and Micevski, Mladen (2024) Кампинг туризам. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-21-4, https://eprints.ugd.edu.mk/35098/

29. Todorovic, Emilija and **Filiposki, Oliver** and Metodijeski, Dejan (2024) Културен туризам: Аспекти на Европските престолнини на културата. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-22-1, https://eprints.ugd.edu.mk/35099/

30. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Todorovic, Emilija and Dzambazovski, Kristijan and Timovski, Riste and Cuculeski, Nikola and Micevski, Mladen (2024) Шопинг туризам. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-23-8, https://eprints.ugd.edu.mk/35100/

31. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Todorovic, Emilija and Kitanov, Vladimir and Angelkova, Tanja and Sazdova, Julijana and Micevski, Mladen (2023) Младинските патувања и туризмот. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-17-7, https://eprints.ugd.edu.mk/32387/

32. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Taleska, Milena and Todorovic, Emilija and Angelkova, Tanja and Kitanov, Vladimir and Sazdova, Julijana (2023) Туризмот во урбаните средини. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-19-1, https://eprints.ugd.edu.mk/32388/

33. Ilievska, Nadica and Todorovic, Emilija and Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** (2023) Основни концепти на туризмот. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-18-4, https://eprints.ugd.edu.mk/32389/

34. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Dzambazovski, Kristijan and Todorovic, Emilija and Taleska, Milena and Dimovski, Cedomir and Cuculeski, Nikola and Micevski, Mladen (2022) Давање услуги на туристи во приватни сместувачки капацитети. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-13-9, https://eprints.ugd.edu.mk/29645/

35. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Todorovic, Emilija and Taleska, Milena and Dzambazovski, Kristijan and Cuculeski, Nikola (2022) Деловен туризам. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-14-6, https://eprints.ugd.edu.mk/29646/

36. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Todorovic, Emilija and Taleska, Milena and Dzambazovski, Kristijan and Cuculeski, Nikola and Dimovski, Cedomir and Micevski, Mladen (2022) Современи трендови во туризмот и одржливиот развој. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-12-2, https://eprints.ugd.edu.mk/29647/

37. Metodijeski, Dejan and Andreeva, Jasmina and **Filiposki, Oliver** and Dzambazovski, Kristijan and Taleska, Milena and Todorovic, Emilija (2022) Туристичко право и политика во Бугарија и Северна Македонија. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-15-3, https://eprints.ugd.edu.mk/29648/

За време на изборниот период, кандидатот д-р Филипоски учествува во стручно-апликативни проекти национални и меѓународни, како и во изработката на студии прирачници и водичи од областа на туризмот и тоа:

38. Прирачник за еко-туристичко водење со предлог еко патеки за регионите во земјата. Програма за инвестирање во животната средина за 2025 година. Министерството за животна средина и просторно планирање (2025).

39. Прирачник за екотуризам. Програма за инвестирање во животната средина за 2024 година. Министерството за животна средина и просторно планирање (2024).

40. Студија за квалитетно образование достапно за сите согласно побарувачката на пазарот на трудот во секторот туризам и угостителство. Програма за финансирање на програмските активности на здруженијата и фондациите за 2024 година. Министерство за политички систем и односи меѓу заедниците (2024).

41. Application of content and method innovations in the teaching subject in the practice of using software for hotel and agency operations, Helvetas Swiss Intercooperation from Switzerland (HSI), for the needs of the project "Education for employment in North Macedonia, phase 2" (2023)

42. зготвување на водич за рурален и еко туризам, Министерство за економија (2023).

43. „Light from the past", The Interreg IPA CBC programme (2022).

Во изборниот период, кандидатот д-р Филипоски е член на повеќе уредувачки одбори во списанијата/ конференции:

44. Годишен зборник на Факултет за туризам и бизнис логистика (Yearbook – Faculty of Tourism and Business Logistics) 5(1). Одлука бр. 2102-35/12 од 03.02.2026

45. Годишен зборник на Факултет за туризам и бизнис логистика (Yearbook – Faculty of Tourism and Business Logistics) 3(1). Одлука бр. 2102-86/5 од 19.4.2023 г.

46. Годишен зборник на Факултет за туризам и бизнис логистика (Yearbook – Faculty of Tourism and Business Logistics 2(1). Одлука бр. 2102-65/15 од 10.3.2022 г.

Во изборниот период, кандидатот д-р Филипоски е член на повеќе факултетски органи и комисии, и тоа:

47. Член во Наставно-научен совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев" – Штип (2022-2026).

48. Член на рецензентска комисија за издавање на учебник под наслов „Економика" од проф. д-р Билјана Петревска (Одлука бр. 2102-155/4 од 18.7.2022 год.).

49. Член на Рецензентска комисија за издавање на е-практикум под наслов „Дигитални трендови во хотелиерството-практикум" од доц. д-р Цветанка Ристова Магловска (Одлука бр. 2102-89/6 од 6.4.2022 год.).

50. Член на Рецензентска комисија за издавање на е-скрипта под наслов „Дигитални трендови во хотелиерството-практикум" од доц. д-р Цветанка Ристова Магловска (Одлука бр. 2102-89/7 од 6.4.2022 год.).

51. Член на Рецензентска комисија за издавање на е-учебник под наслов „Основи на менаџмент" од проф. д-р Елизабета Митрева (Одлука бр. 2102-34/4 од 25.1.2023 год.).

52. Член на Рецензентска комисија за издавање на е-учебник под наслов „Дизајнирање на деловни процеси" од проф. д-р Елизабета Митрева (Одлука бр. 2102-35/6 од 24.1.2022 год.).

53. Претседател на Комисија за оценка и јавна одбрана на докторски труд со наслов „Спортско-рекреативните активности и манифестации во контекст на креирање на сатисфакција на туристите и избор на туристичка дестинација на примерот на Попова Шапка", од кандидатот м-р Илија Заковски (Одлука бр. 0206-459/2 од 1.7.2022).

54. Член на Комисија за оценка и јавна одбрана на докторски труд со наслов „Културното наследство функција на одржливиот развој на туризмот во Полошкиот регион“, од кандидатот м-р Агим Асани (Одлука бр. 0206-1160/5 од 1.12.2023).

55. Член на Комисија за оценка и јавна одбрана на докторски труд со наслов „Унапредување на деловните процеси во хотелиерството во Република Северна Македонија“, од кандидатот м-р Џеват Кицара (Одлука бр. 0206-793/2 од 28.10.2024).

56. Член на Комисија за оценка и јавна одбрана на докторски труд со наслов „Туристичките потреби и бенефити од СПА услугите на бањите во Република Северна Македонија“, од кандидатот м-р Евгенија Марковска (Одлука бр. 0206-182/5 од 24.2.2025).

57. Претседател на Рецензентска комисија за оценка и одбрана на магистерски труд под наслов „Потенцијали за развој на алтернативни форми на туризам во Скопска Црна Гора“ на кандидат Марија Нешковиќ (Одлука бр. 2102-86/15 од 19.4.2023).

58. Член на Рецензентска комисија за оценка и одбрана на магистерски труд под наслов „Магацинско работење и нови трендови на складишни процеси“ на кандидат Емилија Божиновска (Одлука бр. 2102-100/6 од 15.5.2023).

59. Член на Рецензентска комисија за оценка и одбрана на магистерски труд под наслов „Внатрешна ревизија како контролна функција на управувањето со ризиците во финансиските институции“ на кандидатката Ангела Костадиновска (Одлука бр. 2102-58/4 од 23.4.2023).

60. Член на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област економика на туризам и угостителство (50318) за кандидатот д-р Владимир Китанов (Одлука бр. 2102-117/6 од 26.6.2023).

61. Член на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област туризам и угостителство (5.02.00.08) за кандидатот д-р Цветанка Ристова-Магловска (Одлука бр. 2102-177/5 од 4.12.2025).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Согласно со Законот за високо образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, Рецензентската комисија ја разгледа комплетната документација која і беше доставена и констатира дека единствен пријавен кандидат е д-р Оливер Филипоски, вонреден професор.

По прегледот на приложената документација, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот д-р Оливер Филипоски во целост ги исполнува условите предвидени со законските прописи за избор во звање редовен професор. Кандидатот д-р Филипоски има континуирано научно напредување и извонредни научноистражувачки резултати во доменот на економија во туризмот и угостителството. Тој активно публикува научни трудови со оригинални резултати во референтни меѓународни научни списанија и собири. Воедно, кандидатот успешно одржува настава на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип на прв и втор циклус, и е учесник во научноистражувачки проекти од областите на интерес.

Оттука, Рецензентската комисија е едногласна во оценката дека со целокупната своја досегашна работа д-р Оливер Филипоски има значителен придонес во наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и организациско-развојната дејност и ги има освоено потребните бодови, согласно критериумите за бодување.

Согласно со претходно изнесеното, а во согласност со Законот за високото образование, Правилникот за единствените критериуми и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип, Рецензентската комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип, кандидатот д-р Оливер Филипоски да го избере во звањето редовен професор за наставно-научната област туризам и угостителство на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип и Одлуката да ја достави до Универзитетскиот сенат за потврдување.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Тања Ангелкова Петкова, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев"-Штип, претседател, с.р.

Проф. д-р Дејан Методијески, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев" - Штип, член. с.р.

Проф. д-р Милена Талеска, Природно-математички факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј" - Скопје, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ НА Д-Р ОЛИВЕР ФИЛИПОСКИ (2022-2026)

Ред. бр.	**Наставно-образовна дејност**	Поени				
4.	Избран во звање вонреден професор	40				
	ВКУПНО	**40**				
Ред. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	Поени				
		Во земјава		Во странство		
		број	поени	број	поени	Вкупно
1.	Монографија или научна книга во земјата (Реф. 1)	1	10	/	/	10
4.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (Реф. 2-3)	2x9				18
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир (Реф. 4-15)	9	2	3	3	27
14.	Учесник на научен проект (максимум во три проекти) во странство (Реф. 16-17)	/	/	2	6	12
20.	Член на организациски или научен одбор на научен собир, фестивал (Реф.18-24)	4	1	3	2	10
	ВКУПНО					**77**
Ред. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	Поени				
		Во земјава		Во странство		
		број	поени	број	поени	Вкупно
4.	Стручна монографија (Реф. 25-37)	13	8	/	/	104
10.	Член на уредувачки одбор на стручно списание (Реф. 44-46)	3	0.5	/	/	1,5
13.	Учесник во научен проект (максимум во три проекти) (Реф. 38-43)	3	5	/	/	15
28.	Член на факултетски орган, комисија (Реф. 47-61)	15	2	/	/	30
	ВКУПНО					**150,5**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**267,5**

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ АНАЛИТИКА НА ЛЕКОВИ (3.05.02.07) НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 2002-205/7 од 29.6.2026 година, донесена на 360. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 29.6.2026 година, формирана е Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област *аналитика на лекови* (3.05.02.07) и *применета хемија и фармацевтски анализи* (3.05.02.08) – еден извршител на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, во следниов состав:

- **д-р Ивана Митревска**, доцент за наставно-научната област *аналитика на лекови* на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип – претседател;
- **д-р Биљана Ѓорѓеска**, редовен професор во пензија за наставно-научните области *аналитика на лекови* и *аналитичка хемија* – член;
- **д-р Анета Димитровска**, редовен професор за наставно-научните области *аналитика на лекови* и *инструментални фармацевтски анализи* на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – член;
- **д-р Зорица Арсова-Сарафиновска**, редовен професор за наставно-научните области *клиничка фармација* и *инструментални фармацевтски анализи* на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип – член;
- **д-р Даринка Ѓоргиева-Ацкова**, редовен професор за наставно-научните области *фармацевтска токсикологија* и *применета хемија и фармацевтски анализи* на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во дневните весници „Вечер” и „Коха“ на 15.6.2026 година и во предвидениот рок се пријави еден кандидат:

- **д-р Дино Карпичаров**, асистент на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Пријавата на кандидатот е навремена, целосна и ја содржи следнава документација:

- диплома за завршено соодветно образование за научниот степен доктор на науки (оригинал на увид и копија заверена на нотар);
- уверение за положени испити од трет циклус на студии (оригинал на увид и копија заверена на нотар);
- диплома за завршен интегриран прв и втор циклус на студии (оригинал на увид и копија заверена на нотар);
- уверение за положени испити од интегриран прв и втор циклус на студии (оригинал на увид и копија заверена на нотар);
- доказ за познавање странски јазик (оригинал на увид и копија заверена на нотар);
- уверение за државјанство (оригинал, не постар од 6 месеци);
- кратка биографија;

- листа на објавени научни и стручни трудови;
- по еден примерок од објавените трудови;
- примерок од докторскиот труд (во печатена форма);
- препораки од професори.

Врз основа на приложената документација од кандидатот д-р Дино Карпичаров, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Кандидатот д-р Дино Карпичаров е роден на 21 август 1994 година во Штип. Основно образование завршува во Штип, со континуиран одличен успех. Четиригодишно средно стручно образование завршува во Средното општинско училиште „Јане Сандански“ во Штип, на образовниот профил фармацевтско-лабораториски техничар, со континуиран одличен успех. По завршувањето на средното образование се запишува на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, на студиската програма Фармација (интегриран прв и втор циклус на студии). За време на своите студии заминува на двонеделен студиски престој – летна практична настава на Фармацевтскиот факултет при Државниот медицински универзитет „СамГМУ“ во Самара, Руска Федерација. Во 2018 година, со одбрана на својот дипломски труд со наслов: „*Механизам на дејство и карактеристики на одредени антисептици и дезинфициенси во корелација со нивната активност врз селектирани микроорганизми*“, се стекнува со академскиот назив магистер по фармација, со просечен успех при студирањето – 9,80. Една година подоцна, односно во 2019 година, го положува државниот испит за здравствени работници со високо образование од областа на фармацијата и станува член на Фармацевтската комора на РСМ. Во 2020 година запишува здравствена специјализација и истата ја завршува три години подоцна, односно во 2023 година, стекнувајќи се со звањето специјалист по испитување и контрола на лекови. Почнувајќи од 2021 година, ги отпочнува своите докторски студии на студиската програма Фармацевтски науки, на матичниот факултет. За време на докторските студии заминува на еднонеделен студиски престој на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот во Белград, каде се стекнува со теоретски и практични вештини за работа со различни инструментални техники кои се применуваат за испитување и контрола на лекови. Во 2026 година, со одбрана на својот докторски труд со наслов: „*Развој и валидација на метод базиран на течна хроматографија за определување на мелоксикам и негови сродни супстанции при испитување на стабилност во раствор за инјектирање*“, се стекнува со академскиот назив доктор по фармацевтски науки, со просечен успех на трет циклус студии – 10,00.

Својата наставно-образовна кариера, д-р Дино Карпичаров најпрво ја започнува како универзитетски демонстратор на матичниот факултет, а потоа и како асистент, избран во наставно-научната област фармацевтска хемија, на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Автор и коавтор е на повеќе научни трудови од областите од интерес (https://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Karpicarov=3ADino=3A=3A.html), објавени во домашни и меѓународни научни списанија, дел со фактор на влијание. Во текот на својот работен ангажман како асистент, активно учествува на домашни и меѓународни научни собири. Дел е и од неколку домашни и меѓународни проекти.

Општи и посебни услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање согласно Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип (Ознака: ОНУ.ПРВ.01).

Општи услови за избор во звање доцент

Кандидатот д-р Дино Карпичаров ги исполнува сите општи услови за избор во звање доцент, согласно Законот за високо образование и чек-листата за избор на доцент (Образец ОНУ.ОБ.22), врз основа на кои се утврдува исполнетоста на критериумите во рефератот на Рецензентската комисија, односно:

1. Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус:

Кандидатот д-р Дино Карпичаров ги завршил студиите по фармација, интегриран прв и втор циклус на студии, на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, со просечен успех 9,80 и освоени 300 кредити според Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС), стекнувајќи се со академскиот назив магистер по фармација;

2. Стекнат научен степен доктор на науки од научната област за која се избира:

Кандидатот д-р Дино Карпичаров ја одбранил својата докторска дисертација на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, стекнувајќи се со академскиот назив доктор по фармацевтски науки;

3. Објавени најмалку четири научни труда во референтна научна публикација согласно Законот за високо образование во последните 5 (пет) години пред објавувањето на огласот за избор:

При поднесување на пријавата, во листата на научни и стручни трудови, кандидатот д-р Дино Карпичаров има наведено вкупно седум труда, објавени во референтни научни публикации согласно Законот за високо образование. Сите трудови се достапни на е-репозиториумот на Универзитетот „Гоце Делчев“.

Објавени научноистражувачки трудови во референтна научна публикација во последните 5 (пет) години – научно списание со фактор на влијание:

Бр.	Автори	Наслов на публикацијата	Наслов на списание	Фактор на влијание
1.	Apostolova, P., Atanasova Lazareva, M., Davalieva, K., Arev, M., **Karpicarov, D.**, Makreski, P., Slaveska Spirevska, I., Mitrevska, I., Dimovski, A., Vranjes-Djuric, S., Janevik-Ivanovska, E.	*Freeze-dried kit formulation and physicochemical assessment of a daratumumab-based radiopharmaceutical* (https://eprints.ugd.edu.mk/38440/)	Acta Pharmaceutica, **2026**; 76(2): 260013	IF 1,8 (2025), Scopus indexed
2.	Drakalska Sersemova, E., Arev, M., Apostolova, P., **Karpicarov, D.**, Maksimova, V., Miceva, D., Cvetskovski, A., Samardziska, M.	*Preparation and characterization of amphiphilic cream formulations with meloxicam* (https://eprints.ugd.edu.mk/35071/)	Pharmacia, **2024**; 71: 1–7	IF 1,5 (2025), Web of Science & Scopus indexed

Објавени научноистражувачки трудови во референтна научна публикација во последните 5 (пет) години – меѓународни научни списанија без фактор на влијание:

Бр.	Автори	Наслов на публикацијата	Наслов на списание	Година на излегување на списанието
1.	**Karpicarov, D.**, Mitrevska, I., Manchevska, B., Apostolova, P., Tonic Ribarska, J., Gjorgjeska, B.	*Software-assisted analytical Quality by Design for stability-indicating method development: integration of DoE and predictive retention modeling using MODDE® and DryLab®* (https://eprints.ugd.edu.mk/37279/)	Macedonian pharmaceutical bulletin, **2026**; 72(2): 3–15	2001
2.	**Karpicarov, D.**, Mitrevska, I., Apostolova, P., Arev, M., Arsova-Sarafinovska, Z., Darkovska-Serafimovska, M., Dražić, B., Tonic Ribarska, J., Gjorgjeska, B.	*Estimation of Measurement Uncertainty Using Top-Down and Bottom-Up Approaches for Accurate Content Determination of Meloxicam in Injectable Dosage Forms* (https://eprints.ugd.edu.mk/37126/)	Arhiv za farmaciju, **2025**; 75(6): 493–507	1951
3.	Gjeorgiev, B., Miceva, D., **Karpicarov, D.**, Apostolova, P., Bogevski, K., Arev, M., Gjorgjeska, B.	*A Comparative Study of the Procedures for Medicine Approval in the European Union and the United States* (https://eprints.ugd.edu.mk/35908/)	Arhiv za farmaciju, **2025**; 75(2): 101–113	1951
4.	**Karpicarov, D.**, Apostolova, P., Arev, M., Arsova-Sarafinovska, Z., Gjorgjeska, B.	*Development and validation of HPLC method for content determination of Meloxicam in injections* (https://eprints.ugd.edu.mk/31666/)	Knowledge – International Journal, **2023**; 57(4): 517–522	2009
5.	Apostolova, P., **Karpicarov, D.**, Arev, M., Janevik-Ivanovska, E., Gjorgjeska, B., Arsova-Sarafinovska, Z.	*Development and Validation of HPLC method for determination of Methylprednisolone aceponate in cream* (https://eprints.ugd.edu.mk/30820/)	Macedonian Pharmaceutical Bulletin, **2022**; 68(Suppl 1): 97–98	2001

4. Познавање на најмалку еден странски јазик:

Кандидатот д-р Дино Карпичаров приложил потврда за познавање на англискиот јазик, издадена од овластена институција регистрирана за странски јазици, односно од Институтот за јазици при Филолошкиот факултет на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип;

5. Способност за изведување на високообразовна дејност:

Кандидатот д-р Дино Карпичаров поседува способност за изведување високообразовна дејност, имајќи предвид дека во 2020 година бил избран во звање асистент за наставно-научната област фармацевтска хемија, а во 2023 година повторно бил избран во истото звање и област, на Катедрата за аналитика на лекови и фармацевтска хемија при Факултетот за медицински науки на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Во текот на својот редовен работен ангажман, активно учествувал во изведба на лабораториски и аудиториски вежби со студенти на додипломски студии на студиските програми Фармација, Општа медицина и Медицински лаборанти, на македонски и англиски јазик.

Посебни услови за избор во звање доцент

Кандидатот д-р Дино Карпичаров ги исполнува сите посебни услови за избор во звање доцент, согласно чек-листата за избор на доцент (Образец ОНУ.ОБ.22), односно:

1. Постигнувања во примената на истражувачките резултати и учество во научно-истражувачки проекти:

Кандидатот д-р Дино Карпичаров учествувал, односно се уште е вклучен во три проекти:

- Митревска, И., **Карпичаров, Д.**, Апостолова, П. и др. (2025–…) *Проектна стратегија и акционен план за имплементирање на одржливо пакување во фармацевтската и козметичката индустрија согласно барањата на новата ЕУ регулатива за пакувања и отпад од пакување (Packaging and Packaging Waste Regulation, PPWR)*, Алкалоид АД, Скопје;
- Drakalska Sersemova, E., Janevik Ivanovska, E., Zdravkovska, M., Apostolova, P., Arev, M., **Karpicarov, D.**, Miceva, D., Mitrevska, I., Makazlieva, T., Stojanovski, S., Manevska, N., Makreski, P., Velkovski, M., Makraduli, L., Dimova, D., Slaveska Spireska, I., Bakovska Stoimenova, T., Milosevic Krstevska, S., Milanovic, N., Smiljanovska, N. (2024–2029) *Freeze-Drying Process Design for Radiopharmaceutical Development of Peptide-Based FAPI and PSMA Ready-to-Use Kits for Labeling with Technetium-99m Including Stability Studies on Batch Formulations*. International Atomic Energy Agency CRP Project (F22077);
- Janevik Ivanovska, E., Angelovska, B., Gjorgjeska, B., Arsova Zarafinovska, Z., Drakalska Sersemova, E., Darkovska Serafimovska, M., Apostolova, P., **Karpicarov, D.**, Miceva, D. (2021) *ACLEMETH Knowledge Transfer – Active Learning Methodologies in Good Manufacturing Practices*. EU4TECH PoC Western Balkans.

Кандидатот д-р Дино Карпичаров ги применува истражувачките резултати во текот на докторските студии, при изработка на докторската дисертација, при објавување научни трудови, како и при нивно презентирање на научни собири.

2. **Две препораки од професори**:

Кандидатот д-р Дино Карпичаров има приложено три препораки од редовни професори и една препорака од доцент;

3. **Остварен минимален број поени кои се однесуваат на целокупната активност на лицето: НО = 30, НИ = 38, САОР = 7, или вкупно 75 поени**:

Врз основа на извршената евалуација на целокупната активност, кандидатот д-р Дино Карпичаров остварува вкупно 126,9 поени, и тоа: НО = 30,0, НИ = 67,9 и САОР = 29,0. Со тоа, кандидатот ги исполнува и надминува минималните бодовни критериуми за избор во звање доцент.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Својата наставно-образовна дејност кандидатот д-р Дино Карпичаров ја започнал во 2017 година, уште за време на студиите, кога бил ангажиран како универзитетски демонстратор на матичниот факултет. Почнувајќи од 2020 година, стапил во редовен работен однос на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, кога бил избран во звање асистент за наставно-научната област фармацевтска хемија на Факултетот за медицински науки (Одлука бр. 2002-217/4), а во 2023 година повторно бил избран во истото звање и област (Одлука бр. 2002-231/20).

Во периодот како универзитетски демонстратор и асистент, кандидатот д-р Дино Карпичаров активно учествувал во изведување практична настава со студенти на додипломски академски и стручни студии, на македонски и англиски јазик, на следните студиски програми:

- Студиска програма Фармација: Аналитика на лекови 1 и 2, Инструментални фармацевтски анализи, Фармацевтска хемија 1, 2 и 3, Општа биохемија (биохемија 1), Клеточна биохемија (биохемија 2), Фармакологија 1 и 2;
- Студиска програма Општа медицина: Фармакологија со токсикологија 1 и 2;
- Студиска програма General Medicine, на англиски јазик: Medicinal Chemistry, Basics of Biochemistry 1 и 2;
- Студиска програма Дентална медицина: Фармакологија;
- Студиска програма Медицински лаборанти: Добра лабораториска практика, Клеточна биохемија, Фармацевтска анализа;
- Студиска програма Медицински сестри/техничари: Фармакологија;
- Студиска програма Акушерки: Фармакологија.

Со завршувањето на здравствената специјализација и стекнувањето на звањето специјалист по испитување и контрола на лекови, кандидатот д-р Дино Карпичаров се здобил со дополнителни компетенции за самостојно вршење лабораториска работа, особено при изведба на стандардни лабораториски постапки, со фокус на развој и валидација на аналитички методи за квалитативни и квантитативни фармацевтски анализи. Овие компетенции се потврдуваат и преку неговите досегашни научни публикации од соодветната област.

Во рамките на своите научноистражувачки активности, кандидатот д-р Дино Карпичаров применува хроматографски и спектроскопски аналитички техники, особено за идентификација, определување содржина и анализа на

онечистување кај активни фармацевтски супстанции и готови фармацевтски производи. Дополнително, бил активно вклучен во тимови за изработка на специјалистички и докторски тези од истата област, со што стекнал значајно искуство во тимска лабораториска работа, научноистражувачка соработка и примена на современи аналитички пристапи во испитувањето и контролата на лекови.

I. ***Објавени трудови во научни списанија кои претставуваат референтни научни публикации (во последните пет години)***

Од вкупно седум приложени научни труда од кандидатот д-р Дино Карпичаров, два труда се објавени во научни списанија со фактор на влијание, индексирани во Scopus или Web of Science, а пет труда се објавени во меѓународни научни списанија без фактор на влијание.

A. **Објавени трудови во референтни научни публикации во последните пет години – научни списанија со фактор на влијание**

1. Apostolova, P., Atanasova Lazareva, M., Davalieva, K., Arev, M., **Karpicarov, D.**, Makreski, P., Slaveska Spirevska, I., Mitrevska, I., Dimovski, A., Vranjes-Djuric, S., Janevik-Ivanovska, E. (2026) *Freeze-dried kit formulation and physicochemical assessment of a daratumumab-based radiopharmaceutical*. Acta Pharmaceutica, 76(2): 260013 (IF 1,8). https://eprints.ugd.edu.mk/38440/

Трудот претставува оригинално научно истражување од современа и актуелна област, насочено кон развој на лиофилизиран кит базиран на вектор моноклонално антитело даратумумаб, како потенцијален имуноконјугат за обележување со ^{177}Lu. Научната вредност на трудот произлегува од јасно поставениот истражувачки концепт, кој опфаќа избор и оптимизација на соодветен хелатор, развој на лиофилизирана формулација и сеопфатна физичко-хемиска карактеризација на добиениот имуноконјугат. Посебен квалитет на трудот дава примената на повеќе комплементарни аналитички техники, меѓу кои MALDI-TOF за определување на односот хелатор–антитело, SE-HPLC за евалуација на чистотата на имуноконјугатот, ATR-FTIR и Raman спектроскопија за следење на структурниот интегритет, како и проценка на ефикасноста на обележувањето, радиохемиската чистота и *in vitro* стабилноста на радиоимуноконјугатот. Добиените резултати имаат значајна научна и апликативна вредност, бидејќи потврдуваат дека даратумумаб-*p*-SCN-Bn-DOTA претставува најсоодветен кандидат, со висок принос при радиобележување, зачуван структурен интегритет на антителото и подобра стабилност во споредба со DTPA-аналогот. Дополнително, изборот на формулација што содржи физиолошки раствор, сахароза, манитол и полисорбат 20, без присуство на пуфер, укажува на рационален и релевантен пристап кон развој на *ready-to-use* кит. Севкупно, трудот се одликува со добра научна поставеност, методолошка комплексност, интердисциплинарен карактер и јасен потенцијал за транслација кон понатамошен развој на тераностички радиофармацевтици.

2. Drakalska Sersemova, E., Arev, M., Apostolova, P., **Karpicarov, D.**, Maksimova, V., Miceva, D., Cvetkovski, A., Samardziska, M. (2024) *Preparation and characterization of amphiphilic cream formulations with meloxicam*. Pharmacia, 71: 1–7 (IF 1,5). https://eprints.ugd.edu.mk/35071/

Овој труд, кој претставува оригинално научно истражување, е насочен кон развој и карактеризација на амфифилни формулации со мелоксикам во форма на крем за топикална примена. Научната релевантност на трудот произлегува од фактот што истражувањето обработува формулациски проблем, односно развој на дозирана форма на мелоксикам за локална примена, со цел надминување на ограничувањата поврзани со системската примена на лекот и неговата ниска растворливост. Посебен научен квалитет на трудот е рационалниот пристап во изборот на амфифилна база како носач, како и вклучувањето на ментол како рубефациенс, кој потенцијално ги подобрува пенетрирачките својства. Во трудот се подготвени три формулации со различна содржина на ментол, што овозможува споредбена проценка на неговото влијание врз физичко-хемиските својства и ослободувањето на активната супстанција од дозираната форма. Методолошки, трудот се одликува со систематска и сеопфатна карактеризација на подготвените формулации, вклучувајќи: испитување на физичките својства, идентификација и определување на содржината ма мелоксикам, определување на pH-вредноста, вискозитетот, размачкувањето и микробиолошката чистота, определување на *in vitro* ослободување на активната супстанција од дозираната форма, како и студии на стабилност во траење од шест месеци. Добиените резултати покажуваат дека формулациите се хомогени, со pH-вредности погодни за топикална примена, со соодветна содржина на активната супстанција и прифатлив микробиолошки квалитет. Дополнително, трудот покажува дека зголемувањето на концентрацијата на ментол во формулацијата, резултира со намалување на вискозитетот и подобрување на ослободувањето на мелоксикам, што е значајна предност во контекст на апликативната вредност на формулацијата. Севкупно, трудот има јасна научна и практична вредност, поткрепена со развој на стабилна, прифатлива и потенцијално корисна топикална формулација на мелоксикам во амфифилна база.

B. **Објавени трудови во референтни научни публикации во последните пет години – меѓународни научни списанија без фактор на влијание**

1. Karpicarov, D., Mitrevska, I., Manchevska, B., Apostolova, P., Tonic Ribarska, J., Gjorgjeska, B. (2026) *Software-assisted analytical Quality by Design for stability-indicating method development: integration of DoE and predictive retention modeling using MODDE® and DryLab®*. Macedonian pharmaceutical bulletin, 72(2): 3–15. https://eprints.ugd.edu.mk/37279/

Трудот претставува прегледен научен труд од современа област на фармацевтската анализа, со фокус на примената на AQbD при развој на stability-indicating методи. Научната вредност на трудот произлегува од обработка на актуелен концепт во модерниот аналитички развој: премин од традиционалниот OFAT пристап кон систематски, податочно воден и регулаторно усогласен развој на аналитички методи. Посебен квалитет на трудот е интегрирањето на AQbD, DoE и предиктивно ретенциско моделирање преку современи софтверски алатки како MODDE® и DryLab®. Во трудот се истакнува нивната улога во проценка на критичните параметри на методот, дефинирање на работниот простор на методот, намалување на бројот на експерименти и подобрување на робусноста. Дополнителна вредност е поврзувањето на овој пристап со современата регулаторна рамка, особено со

ICH Q2(R2), Q8(R2), Q9(R1), Q10 и Q14. Севкупно, трудот има значајна научна, стручна и апликативна вредност, бидејќи претставува практично ориентиран преглед за развој, валидација и управување со животниот циклус на stability-indicating методите во фармацевтската индустрија.

2. **Karpicarov, D.**, Mitrevska, I., Apostolova, P., Arev, M., Arsova-Sarafinovska, Z., Darkovska-Serafimovska, M., Dražić, B., Tonic Ribarska, J., Gjorgjeska, B. (2025) *Estimation of Measurement Uncertainty Using Top-Down and Bottom-Up Approaches for Accurate Content Determination of Meloxicam in Injectable Dosage Forms*. Arhiv za farmaciju, 75(6): 493–507. https://eprints.ugd.edu.mk/ 37126/

Трудот претставува оригинално научно истражување насочено кон проценка на мерната неодреденост при определување на содржина на мелоксикам во инјекциони фармацевтски форми. Научната релевантност на трудот произлегува од значењето на мерната неодреденост како параметар за обезбедување доверливост, точност и регулаторна прифатливост на аналитичките резултати. Посебен квалитет на трудот е споредбената примена на два комплементарни пристапи за проценка на мерната неодреденост: пристапот одозгора-надолу (Top-down) и пристапот одоздола-нагоре (Bottom-up). Методологијата е поставена согласно EDQM рамката, преку идентификација на мерената величина, изворите на неодреденост, нивна квантификација и пресметка на комбинирана и проширена неодреденост. Добиените резултати покажуваат дека Top-down пристапот обезбедува практична проценка базирана на податоци од валидација, додека Bottom-up пристапот овозможува подетална анализа преку вклучување на поединечните извори на неодреденост. Севкупно, трудот има значајна научна и апликативна вредност, бидејќи нуди следлива и практично применлива методологија за проценка на мерната неодреденост, особено важна за регулаторно прифатлива интерпретација на аналитички резултати блиску до спецификациските граници.

3. Gjeorgiev, B., Miceva, D., **Karpicarov, D.**, Apostolova, P., Bogevski, K., Arev, M., Gjorgjeska, B. (2025) *A Comparative Study of the Procedures for Medicine Approval in the European Union and the United States*. Arhiv za farmaciju, 75(2): 101–113. https://eprints.ugd.edu.mk/35908/

Трудот претставува прегледен научен труд насочен кон компаративна анализа на постапките за одобрување лекови во ЕУ и САД. Научната и стручната релевантност на трудот произлегува од обработката на значајно прашање во современата фармацевтска регулатива: проценка на безбедноста, ефикасноста и квалитетот на лековите како предуслов за добивање одобрение за ставање лек во промет. Во трудот се анализираат основните европски постапки за регистрација на лекови, како централизирана, децентрализирана и постапка на заемно признавање, и се споредуваат со американските регулаторни апликации IND, NDA и ANDA. Посебна вредност на трудот е систематското прикажување на институционалните и процедуралните разлики меѓу EMA и FDA, вклучително и разликите во организацијата, времетраењето на постапките и можностите за регулаторно усогласување. Севкупно, трудот има значајна научна, стручна и апликативна вредност, бидејќи придонесува кон подобро разбирање на двата водечки регулаторни системи и на предизвиците поврзани со глобалната регистрација на лекови.

4. Karpicarov, D., Apostolova, P., Arev, M., Arsova-Sarafinovska, Z., Gjorgjeska, B. (2023) *Development and validation of HPLC method for content determination of Meloxicam in injections*. Knowledge – International Journal, 57(4): 517–522. https://eprints.ugd.edu.mk/31666/

Овој труд претставува оригинално истражување насочено кон развој и валидација на брза, едноставна и економски исплатлива RP-HPLC метода за определување на содржина на мелоксикам во инјекции. Научната и практичната релевантност на трудот произлегува од потребата за сигурни, валидирани и рутински применливи аналитички методи во контролата на квалитет на готови фармацевтски производи. Методата е валидирана согласно со насоките на ICH, преку проценка на точност, прецизност, специфичност, линеарност, опсег и робусност. Добиените резултати покажуваат дека методата е точна, прецизна, специфична и линеарна во испитуваниот опсег, како и стабилна при мали намерни варијации на хроматографските услови. Севкупно, трудот има јасна научна и апликативна вредност, бидејќи предлага валидирана и практично применлива метода за рутинска контрола на содржината на мелоксикам во инјекции.

5. Apostolova, P., **Karpicarov, D.**, Arev, M., Janevik-Ivanovska, E., Gjorgjeska, B., Arsova-Sarafinovska, Z. (2022) *Development and Validation of HPLC method for determination of Methylprednisolone aceponate in cream*. Macedonian pharmaceutical bulletin, 68(Suppl 1): 97–98. https://eprints.ugd.edu.mk/30820/

Овој труд претставува краток труд со оригинални резултати, насочен кон развој и валидација на брза и едноставна RP-HPLC метода за определување на содржина на метилпреднизолон ацепонат во крем. Научната и практичната релевантност на трудот произлегува од фактот што во периодот на изработка и публикување на трудот не постоела индивидуална фармакопејска монографија за конкретната активна супстанција во посочената дозирана метода, што ја наметнува потребата од развој на соодветна, валидирана и рутински применлива аналитичка метода за квантитативно определување на метилпреднизолон ацепонат во крем. Методата е валидирана согласно насоките на ICH, преку проценка на точност, прецизност, специфичност, линеарност, опсег и робусност. Добиените резултати покажуваат дека методата е селективна, со прифатлива резолуција помеѓу пиковите на активната супстанција и конзервансот, без интерференции од ексципиенсите, како линеарна, точна, прецизна и робусна. Севкупно, трудот има јасна научна и апликативна вредност, бидејќи предлага валидирана и практично применлива метода за рутинска контрола на содржината на метилпреднизолон ацепонат во крем.

II. ***Објавени трудови од научни и стручни собири печатени во зборници на трудови и книги на апстракти од научни собири (во последните пет години)***

Во последните пет години, кандидатот д-р Дино Карпичаров учествувал на седум научни собири со меѓународно учество, од кои произлегле трудови објавени во книги на апстракти и презентирани како постер-презентации, и тоа:

1. Митревска, И., **Карпичаров, Д.** (2025) *Студии што поддржуваат транспорт и дистрибуција на медицински производи*. Втор симпозиум со

меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“, 27 септември 2025, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, РСМ. Книга на апстракти, стр. 23 (постер-презентација). https://eprints.ugd.edu.mk/36510/

2. Вучковски, А., **Карпичаров, Д.**, Митревска, И. (2025) *Споредба на инфрацрвената спектроскопија со Фуриева трансформација и Рамановата спектроскопија за структурно определување на ацетаминофен*. Втор симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“, 27 септември 2025, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, РСМ. Книга на апстракти, стр. 57 (постер-презентација). https://eprints.ugd.edu.mk/36509/

3. Minevska, E., Apostolova, P., **Karpicarov, D.**, Vitanov, P., Grozdanov, A., Paunovic, P., Arsova-Sarafinovska, Z. (2024) *A Simple and Sensitive HPLC Method for Determination of Tacrolimus in Pharmaceutical Dosage Forms*. 27th Congres of Chemists and Technologists of Macedonia, 25–28 September 2024, Ohrid, N. Macedonia. Book of abstracts, p. 54 (poster presentation). https://eprints.ugd.edu.mk/34794/

4. Ѓеоргиев, Б., **Карпичаров, Д.**, Ѓорѓеска, Б. (2023) *Спектрофотометриска применливост на нефармакопејски хроматографски метод за определување на содржина на мелоксикам во инјекции*. Прв симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтска грижа: актуелности, можности и предизвици“, 23 септември 2023, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, РСМ. Книга на апстракти, стр. 44 (постер-презентација). https://eprints.ugd.edu.mk/33865/

5. Бојковска, А., Величковска, М., Апостолова, П., **Карпичаров, Д.** (2023) *Евалуација на робустност на аналитички метод за определување на содржина на конзерванс во полуцврста дозирана форма*. Прв симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтска грижа: актуелности, можности и предизвици“, 23 септември 2023, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, РСМ. Книга на апстракти, стр. 43 (постер-презентација). https://eprints.ugd.edu.mk/33864/

6. **Карпичаров, Д.**, Ѓорѓеска, Б. (2023) *Евалуација на соодветност на систем кај HPLC метод за определување содржина на мелоксикам во инјекции*. Прв симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтска грижа: актуелности, можности и предизвици“, 23 септември 2023 година, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, РСМ. Книга на апстракти, стр. 45 (постер-презентација). https://eprints.ugd.edu.mk/32270/

7. Apostolova, P., **Karpicarov, D.**, Arev, M., Janevik-Ivanovska, E., Gjorgjeska, B., Arsova-Sarafinovska, Z. (2022) *Development and Validation of HPLC method for determination of Methylprednisolone aceponate in cream*. 7th Congress of Pharmacy in North Macedonia “Modern trends in pharmacy: opportunities and challenges”, 5–9 October 2022, Ohrid, N. Macedonia. Book of abstracts, p. 97–98 (poster presentation). https://eprints.ugd.edu.mk/31121/

Севкупно, наставно-образовната и научно-истражувачката дејност на кандидатот д-р Дино Карпичаров укажуваат на континуирана вклученост во академскиот процес, преку учество во практична настава на повеќе студиски програми, како и на јасно профилирана научна активност.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Во рамките на стручно-апликативната дејност, кандидатот д-р Дино Карпичаров, како дел од Катедрата за аналитика на лекови и фармацевтска хемија, учествувал во подготовката и воспоставувањето на Лабораторијата за фармацевтски анализи и контрола на квалитет при Факултетот за медицински науки на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Кандидатот д-р Дино Карпичаров остварува значајно учество и во организација на настани на матичниот факултет. Тој бил член на организацискиот одбор на два симпозиуми со меѓународно учество од областа на фармацијата: „Фармацевтска грижа: актуелности, можности и предизвици“, одржан на 23 септември 2023 година, и „Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“, одржан на 27 септември 2025 година. Дополнително, бил еден од техничките уредници на книгите на апстракти кои произлегле од овие симпозиуми.

Кандидатот д-р Дино Карпичаров, во четири наврати, бил именуван како член од Факултетот за медицински науки во Комисија за спроведување на писмен и устен испит по Македонски јазик за странци, рамништа А1, А2 и Б1, во повеќе испитни сесии во периодот од 2022 до 2025 година, организирани од страна на Институтот за јазици при Филолошкиот факултет на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Одлука бр. 1902-184/12, Одлука бр. 1902-104/3, Одлука бр. 1902-135/7, Одлука бр. 1902-221/27). Ваквиот ангажман го потврдува неговото континуирано учество во организациските активности на матичниот Универзитет и во спроведување постапки од значење за странските студенти.

Како член на Фармацевтската комора на РСМ, кандидатот д-р Дино Карпичаров бил именуван за член на Избирачкиот одбор за Изборната единица бр. 2, надлежен за спроведување на изборните дејствија во рамките на изборите за органите на Комората за мандатниот период 2026–2030. Овој ангажман укажува на негово активно вклучување во организациски активности од значење за Комората и за професионалната фармацевтска заедница во државата.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на разгледаната документација и извршената евалуација на наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и организациско-развојната дејност, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот д-р Дино Карпичаров ги исполнува сите општи и посебни услови за избор во звање доцент, согласно со Законот за високо образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Кандидатот има соодветно образование, континуирано наставно искуство како универзитетски демонстратор и асистент, како и јасно профилирана научно-истражувачка активност во областа аналитика на лекови. Во последните пет години има објавено седум научни трудови во референтни научни публикации, од кои два во научни списанија со фактор на влијание, а активно учествувал и на научни собири со меѓународно учество. Дополнително, кандидатот покажува значајна стручно-апликативна и организациско-развојна активност, преку учество во проекти, организација

на симпозиуми, работа во комисии и активности од значење за матичниот факултет, Универзитетот и професионалната фармацевтска заедница во државата.

Врз основа на извршената квантификација на целокупната активност, кандидатот д-р Дино Карпичаров остварува вкупно 126,9 поени, и тоа: НО = 30,0, НИ = 67,9 и САОР = 29,0 поени, со што ги исполнува и ги надминува минимално пропишаните бодовни критериуми за избор во звање доцент.

Имајќи го предвид сето наведено, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да го избере кандидатот д-р Дино Карпичаров во звање доцент за наставно-научната област *аналитика на лекови* (3.05.02.07).

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Ивана Митревска, доцент, претседател, с.р.
Д-р Биљана Ѓорѓеска, редовен професор во пензија, член, с.р.
Д-р Анета Димитровска, редовен професор, член, с.р.
Д-р Зорица Арсова-Сарафиновска, редовен професор, член, с.р.
Д-р Даринка Ѓоргиева-Ацкова, редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Ред. бр.	Наставно-образовна (НО) дејност	Поени				
		во земјава		во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1.	Избор во звање асистент (Одлука бр. 2002-217/4, Одлука бр. 2002-231/20)	2	15	/	/	30,0
Вкупно за наставно-образовна дејност:						**30,0**

Ред. бр.	Научноистражувачка (НИ) дејност	Поени				
		во земјава		во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
2.	Научен труд објавен во списание со ИФ (останати автори, повеќе од 5 коавтори): бр. I/A.1, I/A.2	2 x (5 x 0,7)				7,0
3.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, повеќе од 5 коавтори): бр. I/B.1, I/B.2	2 x (9 x 0,7)				12,6
4.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (останати автори, повеќе од 5 коавтори): бр. I/B.3	1 x (3 x 0,7)				2,1
5.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, до 5 коавтори): бр. I/B.4	1 x (9 x 1,0)				9,0
6.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (втор автор, повеќе од 5 коавтори): бр. I/B.5	1 x (6 x 0,7)				4,2
7.	Учество на научен собир со реферат (постер): бр. II/1, II/2, II/3, II/4, II/5, II/6, II/7	7	1	/	/	7,0
8.	Одбранета докторска теза	1	8	/	/	8,0
9.	Одбранета специјализација	1	6	/	/	6,0
10.	Уредник на зборник на трудови од научен собир: - Прв симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтска грижа: актуелности, можности и предизвици“, 23.9.2023, УГД, Штип, РСМ; - Втор симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“, 27.9.2025, УГД, Штип, РСМ	2	1	/	/	2,0
11.	Член на организационен одбор на научен собир: - Прв симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтска грижа: актуелности, можности и предизвици“, 23.9.2023, УГД, Штип, РСМ; - Втор симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“, 27.9.2025, УГД, Штип, РСМ	2	1	/	/	2,0
12.	Студиски престој во странство	/	/	1	8	8,0
Вкупно за научноистражувачка дејност						**67,9**

Ред. бр.	Стручно-апликативна и организациско-развојна (САОР) дејност	Поени				
		во земјава		во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
13.	Учесник во научен проект: - *во земјата*: 1. Проектна стратегија и акционен план за имплементирање на одржливо пакување во фармацевтската и козметичката индустрија согласно барањата на новата ЕУ регулатива за пакувања и отпад од пакување (Packaging and Packaging Waste Regulation) - *во странство*: 1. Freeze-Drying Process Design for Radiopharmaceutical Development of Peptide-Based FAPI and PSMA Ready-to-Use Kits for Labeling with Technetium-99m Including Stability Studies on Batch Formulations; 2. ACLEMETH Knowledge Transfer – Active Learning Methodologies in Good Manufacturing Practices	1	5	2	8	21,0
14.	Член на факултетски орган, комисија: - Комисија за спроведување на писмен и устен испит по Македонски јазик за странци (Одлука бр. 1902-184/12, Одлука бр. 1902-104/3, Одлука бр. 1902-135/7, Одлука бр. 1902-221/27)	4	2	/	/	8,0
Вкупно за стручно-апликативна и организациско-развојна дејност						**29,0**
ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ (ДЕЈНОСТИ)						**126,9**

Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ ИНТЕРНА МЕДИЦИНА И ЕНДОКРИНОЛОГИЈА И ЗАБОЛУВАЊА НА МЕТАБОЛИЗМОТ НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 2002-192/9 од 17.6.2026 година донесена на 359. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 17.6.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област интерна медицина (3.02.00.01) и ендокринологија и заболувања на метаболизмот (3.02.00.03) на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, во следниот состав:

- проф. д-р Бранкица Крстевска -проф. д-р Самуел Садикарио -проф. д-р Ивица Смоковски, редовен професор за наставно-научната област ендокринологија, дијабетес и заболувања на метаболизмот, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ -проф. д-р Снежана Марковиќ, редовен професор за наставно-научната област интерна медицина и ендокринологија, дијабетес и заболувања на метаболизмот, Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ -проф. д-р Милка Здравковска – член, редовен професор за наставно-научната област епидемиологија и здравствена статистика и информатика, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ -Пријава;
- Кратка биографија (4 примероци);
- Уверение за положени испити од додипломски студии на Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ -Диплома за завршени додипломски студии на Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ -Диплома за завршен втор циклус на студии на Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ -Диплома за завршен трет циклус студии на Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ -Уверение за државјанство (оригинал);
- Список со објавени научни и стручни трудови (по еден примерок од секој труд, примероци од трудовите во оригинална форма се прикачени и одобрени во базата на УГД е-репозиториум);
- Сертификати од присуство на стручни конференции;
- Сертификат за познавање на англиски јазик (оригинал);
- Примерок од магистерски и докторски труд;
- Одлука за избор во редовен професор во наставно -Објавен рецензиран учебник во Е-библиотека на УГД;
- Одлуки и решенија за членство во универзитетски / факултетски комисии;
- Останати сертификати, одлуки и решенија.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Кандидатката д-р Валентина Велкоска Накова е родена на 22.10.1979 година во Штип. Основно и средно образование завршува во Штип со континуиран одличен успех. Во учебната 1998/1999 се запишува на студии на Медицинскиот факултет во Скопје, каде што дипломира во 2004 година со просечен успех 9,12 и се стекнува со звање дипломиран доктор на медицина. Од 2004 до 2006 година работи како професор по стручни предмети во средното државно медицинско училиште „Јане Сандански“ во Штип. Во 2005 година го положува стручниот испит и се стекнува со лиценца за работа.

Во 2007 година се запишува на последипломски студии по интерна медицина на Медицинскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, каде што ги положува сите предвидени испити со среден успех 10,0 и на 4.4.2011 година ја брани магистерската теза со наслов „ Влијание на супклинички хипотироидизам врз некои фактори на ризик за атеросклероза“, со што се стекнува со титулата магистер на медицински науки.

Од 2007 година со одлука на Матичната комисија при основањето на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип е избрана за помлад асистент на Високата здравствена школа. Во 2010 година е реизбрана во истото звање на Факултетот за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Во 2008 година се запишува на специјализација по интерна медицина на Медицинскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје и истата ја завршува во септември 2013 година, станувајќи специјалист по интерна медицина.

Во 2011 година се запишува на докторски студии по клиничка медицина на Медицинскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје и на 22.5.2015 година ја брани докторската дисертација на тема „Евалуација на ефектот од тироидна супституциона терапија врз левовентрикуларната систолна и дијастолна функција кај супклинички хипотироидизам”.

Во 2012 година е избрана во звањето асистент, а во 2015 година по одбранетата докторска дисертација е избрана во звањето доцент на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Од 2014 година работи како специјалист по интерна медицина на Одделението за внатрешни болести во Клиничката болница во Штип, а во 2019 година се запишува на супспецијализација по ендокринологија, која ја завршува во март 2022 година и се здобива со супспецијализација по ендокринологија.

Во февруари 2021 година е избрана во звање вонреден професор на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, а од јуни 2021 година е со двојно вработување во Клиничка болница - Штип и Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, каде што се уште работи.

На 24.12.2025 година е избрана со звање редовен професор на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Кандидатката активно се служи со англиски јазик, работа со компјутери и статистичка обработка на податоци во Statistics 7,0 и SPSS.

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање редовен професор

Општи и посебни услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање редовен професор согласно со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно - стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

1. Кандидатката д-р Валентина Велкоска Накова има остварено просечен успех од 9,12 на додипломските студии по медицина и 10,0 на втор циклус (магистерски) студии по интерна медицина на Медицинскиот факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје.

2. Кандидатката д-р Валентина Велкоска Накова во 2015 година ја брани докторската дисертација со наслов „Евалуација на ефектот од тироидна супституциона терапија врз левовентрикуларната систолна и дијастолна функција кај супклинички хипотироидизам”, која обработува научни согледувања за потребата од третман на супклиничкиот хипотироидизам и ефектот од болеста и терапијата на левовентрикуларната функција на срцето, при што се стекнува со научен степен доктор на медицински науки. Со Одлука 2002-203/19 од 2.9.2015 година е избрана во наставно-научно звање доцент. Со Одлука 2002-36/11 од 1.2.2021 година е избрана во насловен вонреден професор, а со Одлука 2002-182/31 од 2.6.2021 година е избрана во наставно-научно звање вонреден професор на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. Со Одлука 2002-346/17 од 24.12.2025 г. е избрана во наставно-научно звање редовен професор на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

3. Има објавено рецензиран учебник по Ендокринологија во Е-библиотека при УГД. https://e-lib.ugd.edu.mk/detal.php?id=1202&ugd=1fe23e2072f879079934199ead04572c

4. Објавени најмалку 6 научни трудови во референтни научни публикации во последните пет години:

Бр.	Автори	Наслов на публикацијата	Списание	Години на излегување на списанието
1	Brankica Krstevska, Sasha Jovanovska Mishevska, **Valentina Velkoska Nakova**, Vladimir Serafimoski	Prevalence and predictors of impaired glucose tolerance and diabetes mellitus type 2 in patients with polycystic ovary syndrome.	CONTRIBUTIONS. Sec. of Med. Sci., XLII 2, 2021 SJR= 0.133	1969
2	**Valentina Velkoska Nakova**, Brankica Krstevska, Biljana Todorova, Sasha Jovanovska Mishevska	The effect of thyroid substitution therapy on serum lipids in patients with a mild form of subclinical hypothyroidism.	Rev Mex Endocrinol Metab and Nutr. 2023;10:15-22.	2014
3	**Valentina Velkoska Nakova**, Zoran Nakov, Stojka Dokuzova, Tatjana Prosheva, Brankica Krstevska	Efficacy and safety of empagliflozine and semaglutide (once weekly) in T2DM patients in Shtip.	Contributions. Sec of med sci. XLIV 1, 2023, p. 71-77. SJR = 0.133	1969

4	Brankica Krstevska, Sasha Jovanovska Mishevska, **Valentina Velkoska Nakova,** Iskra Bitoska, Nevenka Laban Guceva, Irfan Ahmeti, Snezana Markovic, Biljana Todorova, Ivana Mladenovska	Assessment of prevalence and risk factors for diabetic retinopathy in patients with type 1 and type 2 diabetes examined at a tertiary care.	Contributions. Sec of med sci. XLIV 2,2023, p. 23-30. SJR = 0.133	1969
5	Zoran Nakov, **Valentina Velkoska Nakova**. Short communication	Comparison of quality of life in patients with type 2 diabetes mellitus with and without insulin treatment	Macedonian pharmaceutical bulletin, 68 (Suppl 1) 503 - 504 (2022)	1964
6	Aleksandra Aleksoska Gjuzelova, **Valentina Velkoska Nakova**, Zorica Nanovic, Marija Metodieva, Aleksandra Jorganovic Stojkoska, Nikola Camurovski, Vladimir Mitreski, Slagjana Simeonova Krstevska.	Association of inflammatory markers with disease severity and outcome in Covid-19 patients.	Contributions. Sec of med sci. XLIV 1,2023, p. 89-95. SJR = 0.133	1969
7	Tatjana Milenkovikj, Biljana Chekorova Mitreva, Sasha Jovanovska Mishevska, Iskra Bitoska-Mileva, Irfan Ahmeti, On behalf of the MIRAGE study group (Katerina Adamova, Tatjana Bajraktarova Prosheva, Biljana Todorova, Marija Zhivkovikj Hristova, Cvetanka Volkanovska Ilijevska, Argjent Mucha, Ivana Mladenovska Stojkoska, Aleksandra Stevchevska, Taner Hasan, Natasha Nedeska Minova, Daniela Doneva, Ivana Mickovski, Radmila Milosheska, Branko Aleksov, Slavica Lakinska, Vera Penshovska Nikolova, Nadica Bozhinovska Dimova, Dushica Stefanovska, Bekjir Mahmudi, Zulkjufli Misimi, **Valentina Velkoska Nakova**, Julijana Tomska, Olga Lozanovska, Elena Levkova Kjulumova, Stojo Boshkoski, Alsada Veseli Abazi, Zlatko Savoski, Mira Kostojchinoska, Liljana Angeleska, Daniela Misoska Pendova, Goce Hristov, Marija Bajdevska Spirkovska, Ismail Bajrami, Metodi Tashev, Adjija Kurtoski, Tanja Ilijoska, Verica Jakimova)	Once-weekly semaglutide use in glucagon-like peptide-1 receptor agonist naïve patients with type 2 diabetes in North Macedonia: Real-world data from the MIRAGE study.	Diabetes Research and Clinical Practice 206 (2023) 111018. JCR=7,4 Citescore=10,5	1980

8	Igor Tomasevic, Garegin Hambardzumyan, Gayane Marmaryan, Aleksandra Nikolic, Alen Mujcinovic, Weizheng Sun, Xiao-Chen Liu, Danijela Bursać Kovačević, Anica Bebek Markovinović, Nino Terjung, Volker Heinz, Maria Papageorgiou, Adriana Skendi, Gunjan Goel, Mamta Raghav, Antonella Dalle Zotte, Dimitar Nakov, **Valentina Velkoska**, Bartosz G. Sołowiej, Anastasia A. Semenova, Oksana A. Kuznetsova, Miroslav Krocko, Viera Duckova, Jose M. Lorenzo, Noemi Echegaray, Emel Oz, Fatih Oz, Ilija Djekic.	Eurasian consumers' food safety beliefs and trust issues in the age of COVID-19: evidence from an online survey in 15 countries.	J Sci Food Agric 2023;103: 7362–7373. IF=3,5 Citescore=7,9	1950
9	Chamovska Sheshoska H, Vasileva Koleski K, Milachikj B, **Velkoska Nakova V.**	Influence of non-HDL-C levels on Carotid Intima-Media Thickness in healthy individuals.	E-journal CVM. (Електронско списание за кардиоваскуларна медицина) 2023, 8-10.	2022
10	Zoran Nakov, Stevche Acevski, **Valentina Velkoska**, Stojka Naceva Fushtik, Natalija Nakov, Jasmina Tonikj Ribarska, Suzana Trajkovikj Jolevska.	Health-related quality of life of teen/adult patients with cystic fibrosis in the Republic of North Macedonia.	Macedonian pharmaceutical bulletin, 2021; 67 (1) 33 – 41.	1964
11	Zehrija Mandak, **Valentina Velkoska Nakova**, Milka Zdravkovska.	Analysis of cardiospecific enzymes in patients with coronary artery disease.	Knowledge Without Borders. 2022 Vol. 51(4): 615-619.	2007
12	Elena Lichkova, **Valentina Velkoska Nakova**, Anita Arsovska, Meri Shorova.	Investigating the relationship between aspirin resistance and clinical severity in acute ischemic stroke patients.	Medicus 2024, Vol. 29 (2): 123-127.	2013
13	Elena Lichkova, **Valentina Velkoska Nakova**, Anita Arsovska, Meri Shorova, Daniela Ristikj Stomnaroska.	Aspirin resistance and ischemic stroke.	CONTRIBUTIONS. Sec. of Med. Sci., XLV 2, 2024. SJR = 0.133	1969
14	Dimitar Nakov, Aco Kuzelov, Slavca Hristov, **Valentina Velkoska Nakova,** Branislav Stankovic, Jelena Momcilovic.	The impact of mastitis pathogens on antioxidant enzyme activity in cows milk.	Contemporary Agriculture, Vol 72, 4 (2023): 199-206.	1953
15	Милошева, Д., **Накова Велкоска, В**.	Рекурентната депресија од агол на маладаптивното информационо процесирање - преглед на литература.	Medicus 2023, Vol. 28 (3): 399-404.	2013

16	Katarina Smilkov, **Valentina Velkoska Nakova**, Kristina Mladenovska	**Factors associated with dietary supplement use in patients with type 2 diabetes mellitus**	Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 72 (Suppl 1) xxx - xxx (2026) Online ISSN: 1857-8969 DOI: 10.33320/maced.pharm.bull.2026.72.03.xxx Short communication In press	2001

Посебни услови:

Во текот на периодот од изборот во наставно-научно звање вонреден професор во 2021 година до денешен момент на избор во звање во 2026 година, кандидатката активно учествувала во 5 научноистражувачки проекти, од кои 2 домашни проекти, 2 COST проекти и една рандомизирана, двојно-слепа контролирана студија. Во прилог се наведени научноистражувачките проекти во кои д-р Валентина Велкоска Накова земала активно учество од последниот избор во наставно-научно звање вонреден професор до денес:

1. MS member of the COST CA18216 (2019-2024): Network for Research in Vascular Ageing;
2. Randomised, Double Blind, Placebo-MS member of the COST CA20122 (2021-2025): Harmonizing clinical care and research on adrenal tumours in European countries;
3. Учество во студијата Mirage, спроведена од фармацевтската компанија Novo Nordisk, DOEL, 2023, Skopje;
4. Интернационална, неинтервенциска клиничка студија DIVERSITY насловена: „Следење на ефектите на ситаглиптин и на комбинација во една таблета на ситаглиптин/метформин на Крка кај различни групи на пациенти со дијабетес тип 2 во секојдневната клиничка пракса" Крка – Фарма ДООЕЛ Скопје, 2023-2024.

Учества на стручни состаноци:

1. Хипотиреоза - новини во третманот, 9.3.2021, Скопје;
2. Синдром за полицистични јајници-дијагноза и современ третман, 10.3.2021, Скопје;
3. Современ пристап во дијагнозата и третман на тироидните заболувања, 27.05.2022, Скопје;
4. Учество на стручен состанок на тема „Кога помалку значи повеќе" организиран од ЛКМ и Здружението по кардиологија, 30.11.2022;
5. Учество на стручен состанок „Досегашни искуства со пневмококната вакцина кај детската популација и бенефитите кај адултната популација" 10-11.2022;
6. Дијабетична болна невропатија асоцирана со депресија, Скопје 2023;
7. Матичниот лекар како основна алка во дијагноза, третман и следење на пациентите со дијабетес мелитус и дислипидемија, ноември 2023-март 2024;
8. Срцеви аритмии! Како најлесно до правата дијагноза и третман. 2024;
9. Новини во менаџирањето на кардио-рено-метаболен синдром кај пациенти со дијабетес. 27-28 септември 2024;

10. Моќта на сеопфатна заштита, 16.10.2024, Скопје;
11. Современи лекови во кардиоваскуларната патологија (онлајн);
12. Местото на ситаглиптин во клиничката пракса, 29.5.2025, Скопје;
13. Учество на стручен состанок на тема „Фармакотерапевтски предизвици во третманот на болести на горниот респираторен систем", 14.4.2025, Штип;
14. The amylin adventure: Understanding the role of amylin in obesity as an emerging therapeutic target. 20.6.2025, Chicago, USA.

Д-р Валентина Велкоска Накова ги одржала следниве стручни предавања:

1. Стручен состанок на тема Кардиометаболни предизвици кај пациенти со дијабетес мелитус тип 2, 6.12.2022, Штип;
2. Стручен состанок на тема Што понатаму по употребата на метформин, кај пациентите со Дијабетес мелитус тип 2 со посебен осврт на ДПП-4 инхибиторите и сулфонилуреите. 22.03.2023 Кочани;
3. Стручен состанок „Jardiance од контрола на гликемијата до заштита на срцето и бубрезите", предавање Jardiance во приоритизација на терапијата на T2D, 26.10.2022, Штип;
4. Христина Чамоска Шешоска, Валентина Велкоска Накова. Приказ на случај кај пациенти во примарна кардиоваскуларна превенција. (орална презентација) Белупова пролетна школа 2023, Примарна и секундарна превенција кај пациенти со шеќерна болест тип 2. 12-14.05.2023 Неа Потидеа, Грција;
5. Стручен состанок „Empagliflozin повеќе од гликемиска контрола", предавање „Интердисциплинарен пристап: неопходност во современото лекување на T2D" од Валентина Велкоска Накова, 5.7.2023, Штип;
6. Стручен состанок Артериска хипертензија и дијабетес мелитус. Лек, Сандоз. Кочани, 4.12.2023;
7. Стручен состанок Селен, витамин Д и цинк - моќна комбинација за целокупното здравје. 28.2.2024, Штип;
8. Стручен состанок на тема Интердисциплинарен пристап, неопходност во севремето лекување на тип 2 дијабетес. 20.5.2024;
9. Стручен состанок Остеопороза - новости и можности. 30.5.2024, Струмица;
10. Стручен состанок Основна улога на матичниот лекар во поставување на дијагноза на ДМ тип 2 и до каде се неговите можности за самостоен третман со орални антидијабетици. 13.6.2024, Штип;
11. Дијагноза и третман на дијабетес тип 2 во матична ординација, предавање на 3. Студентски конгрес на општа медицина 17-18.5.2024, Штип;
12. Стручно предавање на тема "Patients Journey Meeting" Сиофор прв избор при ДМТ2 и менацирање на дијабетична невропатија со Berlithion, 21.5.2025, Штип;
13. Стручно предавање на тема Кожни манифестации кај ендокрините заболувања на настанот "The skin speaks: Dermatological clues to internal diseases" организиран од студентското здружение по молекуларна медицина, 3.6.2025, Штип;
14. Стручно предавање на тема „Местото на ДДП-4 инхибиторите во третман на ДМ2 пациенти", 20.11.2025, Штип.
15. Стручно предавање на тема „Скрининг и менаџирање на метаболен синдром", 30.1.2026, Штип

16. Стручно предавање на тема „Не чекај симптоми: скринингот спасува од компликации", на конгрес организиран од Сојузот на здруженија на лица со дијабетесна Македонија на 20.3.2026, Скопје.

17. Стручно предавање на тема „Кој е вистинскиот пат на раскрасницата на која често се наоѓаат дијабетолозите", 30.3.2026, онлајн стручен состанок.

18. Стручно предавање на тема „Практична примена на ситаглиптин во третман на ДМТ2", 11.6.2026, Струмица.

Учество на конгреси и работилници:

1. Учество на 6. Дијабетолошки денови со меѓународно учество, Скопје, 57 ноември 2021;
2. Participation in Training school 'Vascular ageing: physiological and technical aspects', 6-8.09.2021, Split, Croatia;
3. Participation in 'Training school in vascular ageing: bridging physiology and clinical practice via knowledge and new technology', 16-20.05.2022, Thessaloniki, Greece;
4. Participation on the 24th European Congress for Endocrinology. May 21-24, 2022, Milan, Italy;
5. Participation on the ESE Young Endocrinologists and Scientists (EYES) 2022, September 02-04, Zagreb, Croatia;
6. Учество на 6. Македонски конгрес и 7. Дијабетолошки денови со меѓународно учество, Струга, 13-16 октомври 2022;
7. Учество на 3. Регионален симпозиум на млади ендокринолози, 17-19.3.2023, Осиек, Хрватска;
8. Participation on the 30th European Congress on Obesity (ECO), 17-20.05.2023, Dublin, Ireland;
9. Учество на 8. Дијабетолошки денови со меѓународно учество, Струмица, 15-17 септември 2023;
10. Participation on The joint 22nd ENS@T and second COST Harmonis@tion meeting, 11–13 October, 2023, Dubrovnik, Croatia;
11. Учество на 4. Регионален симпозиум на млади ендокринолози, 12-14.4.2024, Белград, Србија;
12. Participation on the 26th European Congress for Endocrinology. May 11-14, 2024, Stockholm, Sweden;
13. Active participation at 11th Balkan congress of nuclear medicine, 30.5-2.6.2024, Skopje, North Macedonia;
14. Participation on The 60th Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes, 9-13 September 2024, Madrid, Spain;
15. 9. Дијабетолошки денови со меѓународно учество, 1-3 ноември 2024, Скопје;
16. Учество на прв мултидисциплинарен симпозиум за обезност, со меѓународно учество. 28-29.03.2025, Скопје;
17. Модератор на Peti regionalni simpozij mladih endokrinologa. Mostar, 4-5.4.2025;
18. Учество на Заедничкиот конгрес на Европското здружение на педијатри ендокринолози (ESPE) и Европското здружение на ендокринолози (ESE). 10-13 мај 2025, Копенхаген, Данска;
19. Учество на 85. Конгрес на Американската асоцијација за дијабетес, 20-23 јуни 2025, Чикаго, Илиноис, САД;

20. Учество на Дијабетолошки денови со меѓународно учество, 3-4.10.2025, Скопје.

21. Учество на 6. Регионален конгрес за млади ендокринолози, Будва, 2-4 април 2026.

22. Учество на 33. Европски конгрес за обезност, 12-15 мај 2026, Истанбул, Турција.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Кандидатката д-р Валентина Велкоска Накова е избрана за помлад асистент од Матичната комисија при формирањето на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип. Од формирањето на Високата здравствена школа во 2007 година, а подоцна и на Факултетот за медицински науки, како помлад асистент, а потоа и асистент, учествува во етаблирањето на практичната настава на повеќе предмети од сите студиски програми акредитирани на Факултетот за медицински науки: Интерна медицина, Нега на болен, Физиологија. По изборот во доцент учествува во наставата на предметите: Интерна медицина 1, Интерна медицина 2, Вовед во клиничка пракса, Интерна медицина со нега, Основни поглавја на интерна медицина, Геријатрија, Медицина на труд на студиските програми по Општа медицина и стручните студии.

- Рецензент на трудови во списанието Journal of Pharmaceutical Research International, 2021;
- Рецензент на труд во списанието BP International, 7.10.2023.

Член е на Уредувачкиот одбор на Acta Medica Balkanica, International Journal of Medical Sciences и Научното здружение на ендокринолози и дијабетолози на Македонија од 2023 година до денес:

1. Peer Review Certificate from the University of Tetova in appreciation of carrying out the scientific review assignments and appointed as an editorial scientific board member of the Acta Medica Balkanica, International Journal Of Medical Sciences. https://journals.unite.edu.mk/Editorial?JId=1
2. Дел од Научниот одбор на Научното здружение на ендокринолози и дијабетолози на Македонија. 2023-денес https://nzedm.mk/presidency/

Д-р Валентина Велкоска Накова добила признанија од студентската организација COMA при Факултетот за медицински науки во Штип, Центарот за семејна медицина, Медицински факултет во Скопје и Сојузот на здруженија на лица со дијабетес на Македонија.

1. Сертификат за значаен придонес и поддршка на 4. Интернационален конгрес на студенти по медицина, 15-17 мај 2025;
2. Сертификат како предавач на континуирана медицинска едукација „Академија за дијабетес“ 2020/2021 од Центарот за семејна медицина, Медицински факултет во Скопје.
3. Златна благодарница од Сојузот на здруженија на лица со дијабетес на Македонија, март 2026.

Д-р Валентина Велкоска Накова учествува и како дел од тимот кој го објавува долунаведениот труд:

1. Antoan Stefan Sojat, and European Network for the Study of Adrenal Tumors (ENSAT)/COST Action Harmonisation (CA 20122) consortium⁺.+ How ready are endocrine scientists to share retrospective clinical data for research: a perspective

from the European Network for the Study of adrenal Tumors. European Journal of Endocrinology, 2025, 192, 491-501. https://academic.oup.com/ejendo/article/192/4/491/8120680?login=false

Д-р Валентина Велкоска Накова во последните 5 години има објавено 16 "in extenso" научни трудови, 7 печатени во списанија со фактор на влијание (SCI листа, Clarivate analytic/ Thomson Reuters) и 9 научни трудови објавени во меѓународни списанија. Сите објавени научни трудови на д-р Накова се достапни во електронска форма на е-репозиториумот на УГД - Штип: https://eprints.ugd.edu.mk/cgi/users/home

Евалуација на научни трудови во списанија со импакт-фактор (реден број 1, 3, 4, 6, 7, 8 и 13 од листата на објавени трудови):

1. Krstevska, Brankica and Mishevska, Sasha Jovanovska and **Velkoska Nakova, Valentina** and Serafimoski, Vladimir (2021) Prevalence and Predictors of Impaired Glucose Tolerance and Diabetes Mellitus Type 2 in Patients with Polycystic Ovary Syndrome. Prilozi, 42 (2). pp. 61-70. ISSN 1857-8985.

Авторите на овој труд прават проценка на преваленцијата на нарушена толеранција на гликоза (IGT) и дијабетес мелитус тип 2 (DMT2), како и предикторите за абнормалности на гликоза кај жени со синдром на полицистични јајници (PCOS), покажувајќи дека истите не се толку високи како во западните земји. Возраста, индексот на телесна маса и SHBG го зголемуваат ризикот за развој на IGT и DMT2 и заклучуваат дека е потребно внимателно следење на повозрасните жени со обезност и со низок SHBG, поради поголемиот ризик за развој на IGT и DMT2 кај таквите пациентки.

2. **Valentina Velkoska Nakova**, Zoran Nakov, Stojka Dokuzova, Tatjana Prosheva, Brankica Krstevska. Efficacy and safety of empagliflozine and semaglutide (once weekly) in T2DM patients in Shtip. Contributions. Sec of med sci. XLIV 1, 2023, p. 71-77.

Во оваа ретроспективна анализа на 121 пациент со дијабетес тип 2, анализирана е ефикасноста и безбедноста на еднаш неделниот супкутан семаглутид (OWSem) и empаглифлозин (Empa). Резултатите прикажуваат големо намалување на гликолизираниот хемоглобин (HbA1c) и телесната тежина, и ја докажуваат безбедноста во третманот на дијабетес тип 2.

3. Brankica Krstevska, Sasha Jovanovska Mishevska, **Valentina Velkoska Nakova**, Iskra Bitoska, Nevenka Laban Guceva, Irfan Ahmeti, Snezana Markovic, Biljana Todorova, Ivana Mladenovska. assessment of prevalence and risk factors for diabetic retinopathy in patients with type 1 and type 2 diabetes examined at a tertiary care. Contributions. Sec of med sci. XLIV 2,2023, p. 23-30.

Во оваа студија на 260 пациенти со дијабетес тип 1 и 2, се проценува и споредува преваленцијата на дијабетична ретинопатија и се утврдува нејзината поврзаност со системски фактори на ризик. Анализирајќи голем број на ризик фактори, по статистичката обработка се заклучува дека времетраењето на дијабетесот и хипергликемијата се најсилни ризик фактори и статистички значајно поврзани со дијабетичната ретинопатија кај двата типа дијабетес.

4. Aleksandra Aleksoska Gjuzelova, **Valentina Velkoska Nakova**, Zorica Nanovic, Marija Metodieva, Aleksandra Jorganovic Stojkoska, Nikola Camurovski, Vladimir Mitreski, Slagjana Simeonova Krstevska. Association of inflammatory markers with disease severity and outcome in Covid-19 patients. Contributions. Sec of med sci. XLIV 1,2023, p. 89-95.

Во оваа ретроспективна студија авторите ја проценуваат улогата на воспалителните маркери во предвидувањето на исходот од COVID-19 кај 104 хоспитализирани пациенти. Истите заклучуваат дека постои значајна поврзаност помеѓу нивоата на CRP, LDH, IL-6 и прокалцитонин со тежината на болеста и морталитетот. Со тоа овие параметри може да се користат како предиктори за прогнозата и исходот на COVID-19, но исто така и како предмет за целна терапија.

5. Tatjana Milenkovikj, Biljana Chekorova Mitreva, Sasha Jovanovska Mishevska, Iskra Bitoska-Mileva, Irfan Ahmeti, On behalf of the MIRAGE study group (Katerina Adamova, Tatjana Bajraktarova Prosheva, Biljana Todorova, Marija Zhivkovikj Hristova, Cvetanka Volkanovska Ilijevska, Argjent Mucha, Ivana Mladenovska Stojkoska, Aleksandra Stevchevska, Taner Hasan, Natasha Nedeska Minova, Daniela Doneva, Ivana Mickovski, Radmila Milosheska, Branko Aleksov, Slavica Lakinska, Vera Penshovska Nikolova, Nadica Bozhinovska Dimova, Dushica Stefanovska, Bekjir Mahmudi, Zulkjufli Misimi, **Valentina Velkoska Nakova**, Julijana Tomska, Olga Lozanovska, Elena Levkova Kjulumova, Stojo Boshkoski, Alsada Veseli Abazi, Zlatko Savoski, Mira Kostojchinoska, Liljana Angeleska, Daniela Misoska Pendova, Goce Hristov, Marija Bajdevska Spirkovska, Ismail Bajrami, Metodi Tashev, Adjija Kurtoski, Tanja Ilijoska, Verica Jakimova) Once-weekly semaglutide use in glucagon-like peptide-1 receptor agonist naïve patients with type 2 diabetes in North Macedonia: Real-world data from the MIRAGE study. Diabetes Research and Clinical Practice 206 (2023) 111018.

Авторите на оваа мултицентрична, ретроспективна и 30-неделна студија -MIRAGE проценуваат примарни (промена во гликолизиран хемоглобин (HbA1c)) и секундарни исходи (промена во телесната тежина, гликоза во плазмата на гладно (FPG), липидни параметри, крвен притисок, обем на половината, гликемиски и постигнување на целта за губење на тежина) кај лица со дијабетес тип 2 на терапија со еднаш неделниот супкутан семаглитид. Наодите од студијата MIRAGE покажале гликемиски придобивки и придобивки во губењето на тежината со овој лек.

6. Igor Tomasevic, Garegin Hambardzumyan, Gayane Marmaryan, Aleksandra Nikolic, Alen Mujcinovic, Weizheng Sun, Xiao-Chen Liu, Danijela Bursać Kovačević, Anica Bebek Markovinović, Nino Terjung, Volker Heinz, Maria Papageorgiou, Adriana Skendi, Gunjan Goel, Mamta Raghav, Antonella Dalle Zotte, Dimitar Nakov, **Valentina Velkoska**, Bartosz G. Sołowiej, Anastasia A. Semenova, Oksana A. Kuznetsova, Miroslav Krocko, Viera Duckova, Jose M. Lorenzo, Noemi Echegaray, Emel Oz, Fatih Oz, Ilija Djekic. Eurasian consumers' food safety beliefs and trust issues in the age of COVID-19: evidence from an online survey in 15 countries. J Sci Food Agric2023;103: 7362–7373.

Авторите на ова истражување даваат увид во верувањата и проблемите во довербата на евроазиските потрошувачи за безбедноста на храната, под влијание на пандемијата COVID-19. Според резултатите од анкети спроведени во 15 европски и азиски земји, над 4000 потрошувачи дале највисока доверба кога станувало збор за обезбедување на безбедна храна од научни докази и производители на храна кои поседуваат сертификат за безбедност на храната, но не се сигурни до кој степен нивните федерални влади и инспектори за храна се компетентни, способни и ефикасни во обезбедувањето на таа безбедност. Повисокото образование на евроазиските потрошувачи било проследено со

зголемена доверба во безбедноста на храната во сите делови од синџирот на исхрана.

7. Elena Lichkova, **Valentina Velkoska Nakova**, Anita Arsovska, Meri Shorova, Daniela Ristikj Stomnaroska. ASPIRIN RESISTANCE AND ISCHEMIC STROKE. CONTRIBUTIONS. Sec. of Med. Sci., XLV 2, 2024.

Во оваа ретроспективна студија се утврдува преваленцијата на резистентност (или отпорност) на ацетилсалицилната киселина во нашата популација, нејзината поврзаност со демографските карактеристики, факторите на ризик и појавата на рекурентен исхемичен мозочен удар. Преваленцијата на отпорност на овој лек во нашата популација била висока, 32% и се заклучило дека тестирањето на резистенција кон ацетилсалицилната киселина треба да се направи кај повозрасни лица од машки пол со претходни кардиоваскуларни настани.

Евалуација на научни трудови објавени во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации (реден број 2, 5, 9, 10, 11, 12, 14, 15 и 16 од листата на објавени трудови)

8. **Valentina Velkoska Nakova**, Brankica Krstevska, Biljana Todorova, Sasha Jovanovska Mishevska. The effect of thyroid substitution therapy on serum lipids in patients with a mild form of subclinical hypothyroidism. Rev Mex Endocrinol Metab and Nutr. 2023;10:15-22.

Во овој проспективен труд се анализираат разликите во липидите помеѓу пациенти со блага или лесна форма на супклинички хипотироидизам и здрави испитаници, како и ефектот на левотироксинот врз липидните параметри кај ова ендокрино заболување. Со резултатите се заклучува дека благата форма на супклинички хипотироидизам е поврзана со хиперхолестеролемија и истат е реверзибилна по терапијата со левотироксин. Тој ефект бил посилен кај оние со позитивни тироидни автоантитела.

9. Nakov, Zoran and **Velkoska Nakova, Valentina** (2022) Comparison of quality of life in patients with type 2 diabetes mellitus with and without insulin treatment. Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 68 (03). pp. 503-504.

Во овој труд авторите го истражуваат влијанието на третманот што се користи кај лица со дијабетес (орални хипогликемични агенси или инсулин) врз квалитетот на животот, користејќи го прашалник за квалитет на живот поврзан со здравјето. Пациентите на инсулинска терапија покажале поголемо нарушување на психолошката состојба, но таа група на пациенти имала подолга историја на дијабетес, повеќе компликации од дијабетесот и повеќе останати коморбидитети.

10. Chamovska Sheshoska, Hristina and Vasileva Koleski, Katerina and Milachikj, B and **Velkoska Nakova, Valentina** (2023) Influence of non-HDL-C levels on carotid intima-media thickness in healthy individuals and patients with co-morbidities. Електронското списание за кардиоваскуларна медицина, 7. pp. 8-10.

Во ова истражување се проценува влијанието на липопротеините, особено нивоата на non-HDL-C, врз дебелината на каротидната интима медија (cIMT) кај здрави лица и пациенти со коморбидитети. Резултатите го потенцираат значењето на овој параметар, бидејќи прикажале позитивната корелација на non-HDL со cIMT во здравата група на пациенти и независен

ефект на non-HDL врз cIMT кај пациенти со повеќекратни коморбидитети. Со намалувањето на non-HDL дури и кај здрави луѓе може да се намали атеросклеротичниот процес.

11. Zoran Nakov, Stevche Acevski, **Valentina Velkoska**, Stojka Naceva Fushtik, Natalija Nakov, Jasmina Tonikj Ribarska, Suzana Trajkovikj Jolevska. Health-related quality of life of teen/adult patients with cystic fibrosis in the Republic of North Macedonia. Macedonian pharmaceutical bulletin, 2021; 67 (1) 33 – 41.

Авторите ја прикажуваат состојбата на квалитетот на живот и поврзаноста на тековниот медицински третман со квалитетот на живот кај пациенти со цистична фиброза. Параметрите кои ја проценуваат состојбата со дигестија на храната ја оцениле со највисок резултат, додека најнизок бил резултат за параметрите кои ја отсликуваат социјалната активност на пациентите.

12. Zehrija Mandak, **Valentina Velkoska Nakova**, Milka Zdravkovska. analysis of cardiospecific enzymes in patients with coronary artery disease. Knowledge Without Borders. 2022 Vol. 51(4): 615-619.

Авторите на ова истражување кај 270 пациенти хоспитализирани за коронарографија на Одделот за кардилогија во КБ Штип, споредуваат специфични и неспецифичните срцеви ензими со исходите од состојбата. Пронашле дека серумските нивоа на специфични миокардни ензими се зголемени кај пациенти со акутен коронарен синдром и може да се користат за идентификување на пациенти за итна коронарна ангиографија. Додека, нивоата на воспалителните маркери не можат да се користат за стратификација на прогнозата. Возраста била најсилниот предиктор за лош исход од лекувањето.

13. Elena Lichkova, **Valentina Velkoska Nakova**, Anita Arsovska, Meri Shorova. investigating the relationship between aspirin resistance and clinical severity in acute ischemic stroke patients. Medicus 2024, Vol. 29 (2): 123-127.

Авторите ја истражуваат поврзаноста на резистенцијата на аспирин со тежината на клиничката слика од исхемичниот мозочен удар. Резултатит покажале дека резистенцијата на ацетилсалицилната киселина не влијаел на сериозноста на мозочниот удар, мерена со невролошките скали, NIHSS и MRS.

14. Dimitar Nakov, Aco Kuzelov, Slavca Hristov, **Valentina Velkoska Nakova**, Branislav Stankovic, Jelena Miočinović. The impact of mastitis pathogens on antioxidant enzyme activity in cows milk. Contemporary Agriculture, Vol 72, 4 (2023): 199-206. https://doi.org/10.2478/contagri-2023-0027 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/33128

Авторите на трудот се обиделе да воспостават корелација меѓу патогените микроорганизми кои предизвикуваат мастит кај млечните крави и активноста на антиоксидативните ензими во млекото (супероксид дисмутаза и глутатион пероксидаза) како индикатори за оксидативен стрес. Авторите, изолираните микроорганизми од млекото на крави со инфекција на млечната жлезда ги поделиле на контагиозни (Streptococcus agalactiae, Staphylococcus aureus) и патогени микроорганизми од околината (Enterococcus spp., Pseudomonas aeruginosa, Escherichia coli, Aspergillus niger). Присуството на контагиозни микроорганизми во инфицираната млечна жлезда статистички значајно влијаело врз зголемена активност на ензимот глутатион пероксидаза во млеко, додека присуството на патогени микроорганизми од околината влијаело врз зголемена активност на супероксид дисмутазата во млеко.

15. Милошева, Д., **Накова Велкоска, В**. Рекурентната депресија од агол на маладаптивното информационо процесирање - преглед на литература. Medicus 2023, Vol. 28 (3): 399-404.

Овој труд е ревијален, претставува преглед на литературата и приказ на наодите од истражувањата за проверка на претпоставките на Тисдејловата хипотеза за диференцијална активација (ang. Differential Activation Hypothesis; Teasdale, 1988), како една од доминантните во когнитивно-бихејвиоралната научна литература, кои се однесуваат на механизмите на рекурентниот тек на депресија. Резултатите даваат поддршка на различни аспекти на овој модел и укажуваат на значењето на интерактивниот пристап при испитување на факторите кои придонесуваат за рекурентниот тек на депресијата.

16. Katarina Smilokov, **Valentina Velkoska Nakova**, Kristina Mladenovska. Factors associated with dietary supplement use in patients with type 2 diabetes mellitus. Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 72 (1)-xxx 2026 In press.

Овој труд ги проценува демографските, социоекономските и клиничките фактори кои влијаат на употребата на додатоци во исхраната кај лицата со ДМТ2. Помладата возраст и постдипломското образование биле поврзани со поголема потрошувачка на додатоци во исхраната.

Д-р Валентина Велкоска Накова е автор/коавтор на 23 предавања, усни и постер презентации на научни и стручни собири, кои се печатени во зборници на трудови од научни собири, во земјава и во странство:

17. **Valentina Velkoska Nakova**. Thyroid ultrasound characteristics in malignancy prediction. Endocrine Abstracts (2022) 81 EP1145 European Congress of Endocrinology 2022, Milan, Italy, 21-24 May 2022.

18. **Nakova Valentina Velkoska**, Brankica Krstevska, Markushoska Katerina Cheshlaroska, Mishevska Sasha Jovanovska, Tatjana Milenkovic. Comparison in lipid parameters before and after L-thyroxine treatment in subclinical hypothyroidism according to the presence of thyroid peroxidase antibodies. Endocrine Abstracts (2022) 81 P225 European Congress of Endocrinology 2022, Milan, Italy, 21 May 2022 - 24 May 2022

19. **Valentina Velkoska Nakova**, Gordana Kamcheva Mihailova, Slavica Jordanova, Aleksandar Stojmenov, Aleksandar Dimitrovski, Vesna Ushinova. Parathyroid adenoma and angina pectoris. 43rd International Medical Scientific Congress - Ohrid, R. North Macedonia. 19-22 Maj, 2022.

20. Vesna Ushinova, Snezana Doncovska, **Valentina Velkoska Nakova**. Epidemiological study of acute upper gastrointestinal bleeding in Clinical Hospital in Stip. 43rd International Medical Scientific Congress - Ohrid, R. North Macedonia. 19-22 Maj,2022.

21. G.Kamcheva Mihailova, S. Jordanova, S.Dokuzova, **V. Velkoska Nakova**, S. Nikolov. AV block type 2 as a cardiovascular complication of Covid-19. 43rd International Medical Scientific Congress - Ohrid, R. North Macedonia. 19-22 Maj,2022, Abstract Book, p. 49.

22. A. Toneva Nikolova, **V. Velkovska Nakova**. The impact of gut microbiota in health. 43rd International Medical Scientific Congress - Ohrid, R. North Macedonia. 19-22 Maj,2022, Abstract Book, p.66.

23. **Velkoska Nakova V**., Krstevska B., Volkanovska Ilijevska C., Stevchevska A., Muca A., Todorovska B., Boshevski M. Does a mild form of subclinical hypothyroidism need treatment? 9th European Society of Endocrinology Young

Endocrinologists and Scientists Annual Meeting, 2022, 2-4 Zagreb, Croatia (oral presentation).

24. Драган Јанев, **Валентина Велкоска Накова**. Дијабетична периферна невропатија кај амбулантски пациенти со дијабетес мелитус тип 2. 6. Македонски конгрес и 7. Дијабетолошки денови со меѓународно учество, Струга, 13-16 октомври 2022. (Книга на апстракти, страница 101, постер презентација).

25. **Валентина Велкоска Накова**, Стојка Докузова, Татјана Прошева. Ефикасност и безбедност на емпаглифлозин и еднаш неделен семаглутид кај пациенти со дијабетес тип 2 во Штип. 6. Македонски конгрес и 7. Дијабетолошки денови со меѓународно учество, Струга, 13-16 октомври 202 (Книга на апстракти, страница 104, постер презентација).

26. Маријана Митева, **Валентина Велкоска Накова**. Информираност на пациентите со дијабетес тип 2 за превенција на хроничните компликации од дијабетот. 6. Македонски конгрес и 7. Дијабетолошки денови со меѓународно учество, Струга, 13-16 октомври 2022 (Книга на апстракти, страница 106).

27. Стојка Докузова, **Валентина Велкоска Накова**, Марија Бајдевска Спирковска. Современ терапевтски пристап во третманот на пациенти со срцева слабост- (SGLT2I) емпаглифлозин. 6. Македонски конгрес и 7. Дијабетолошки денови со меѓународно учество, Струга, 13-16 октомври 2022 (Книга на апстракти, страница 126).

28. Цветанка Волкановска Илијевска, Анче Волкановска Николовска, **Валентина Велкоска Накова**, Смилјана Бундовска Коцев. Приказ на случај: дијагностички пристап кај билатерални адренални маси. 6. Македонски конгрес и 7. Дијабетолошки денови со меѓународно учество, Струга, 13-16 октомври 2022 (Книга на апстракти, страница 115).

29. Стојка Докузова, Марија Бајдевска Спирковска, **Валентина Велкоска Накова**. Комбиниран пристап во третманот со ГЛП1 и СГЛТ2 кај пациент со тип 2 дијабетес мелитус, аорто-коронарен бајпас и метаболен синдром. 6. Македонски конгрес и 7. Дијабетолошки денови со меѓународно учество, Струга, 13-16 октомври 2022 (Книга на апстракти, страница 109).

30. **Velkoska Nakova Valentina**, Krstevska Brankica, Srbinovska Kostovska Elizabeta, Georgievska Ismail Ljubica, Volkanovska Ilijevska Cvetanka, Milenkovic Tatjana. Echocardiographic differences between the mild form of subclinical hypothyroidism and healthy subjects. Endocrine Abstracts (2024) 99 P384, Stockholm, Sweden.

31. Volkanovska Ilijevska Cvetanka, Andova Valentina, **Velkoska Nakova Valentina**, Zivkovic Hristova Marija, Georgievska Ismail Ljubica. Assessment of left ventricular systolic function in obesity. Endocrine Abstracts (2024) 99 EP570, Stockholm, Sweden.

32. **Velkoska Nakova V**, Krstevska B. The effect of thyroid autoantibodies on dyslipidemia in patients with mild form of subclinical hypothyroidism. 11th Balkan congress of nuclear medicine, 30.5-2.6.2024, Skopje, North Macedonia.

33. Marinela Bochvarska, **Valentina Velkoska Nakova**. Remission of obesity related comorbidities after bariatric surgery a case report. Peti regionalni simpozij mladih endokrinologa. Mostar, 4-5.4.2025.

34. Natasha Koleva, **Valentina Velkoska Nakova**. Levothyroxine dose according to body weight in patients with severe subclinical hypothyroidism. Peti regionalni simpozij mladih endokrinologa. Mostar, 4-5.4.2025.

35. Stojka Dokuzova, **Valentina Velkoska Nakova**. The negative effect of anabolic steroids on male reproductive function: a case report. Peti regionalni simpozij mladih endokrinologa. Mostar, 4-5.4.2025.

36. **Valentina Velkoska Nakova**, Brankica Krstevska, Elizabeta Srbinovska Kostovska, Cvetanka Volkanovska Ilijevaska, Natasha Nedevska Minova, Hristina Camoska Sesoska. Thyroid hormone levels and echocardiography changes in subclinical hypothyroidism: a correlation study. Joint Congress of the European Society for Paediatric Endocrinology (ESPE) and the European Society of Endocrinology (ESE) 2025: Connecting Endocrinology Across the Life Course. 10-13 May, Copenhagen, Denmark.

37. Natasha Nedeska Minova, Cvetanka Volkanovska Ilijevska, **Valentina Velkoska Nakova**, Igor Peev, Irena Gigovska Dimova, Goce Hristov. Severe form of lipooedema and obesity, therapeutic challenge: report of a rare case. Joint Congress of the European Society for Paediatric Endocrinology (ESPE) and the European Society of Endocrinology (ESE) 2025: Connecting Endocrinology Across the Life Course. 10-13 May, Copenhagen, Denmark.

38. Cvetanka Volkanovska Ilijevska, Valentina Andova, **Valentina Velkoska Nakova**, Natasha Nedeska Minova, Taner Hasan, Ljubica Georgievska Ismail. Echocardiographic evaluation of functional and morphological alterations in obesity: a comparation between obese individuals eith and without metabolic syndrome. Joint Congress of the European Society for Paediatric Endocrinology (ESPE) and the European Society of Endocrinology (ESE) 2025: Connecting Endocrinology Across the Life Course. 10-13 May, Copenhagen, Denmark.

39. **Valentina Velkoska Nakova**, Goce Hristov, Natasha Nedeska Minova, Cvetanka Volkanovska Ilijevska. Remission of obesity-related comorbidities after bariatric surgery: a case report. ECO2026. 12-15 May, 2026, Istanbul, Turkey.

Според базата на Google Scholar, научните трудови на д-р Валентина Велкоска Накова се цитирани 515 пати (h-индекс 11, i10- index 12), додека во изборниот период од 2021 до 2026 се цитирани 211 пати.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Во последните 5 години, кандидатката д-р Валентина Велкоска Накова имала активно учество во работата на стручни комисии и работни групи:

1. Со Одлука 2002-167/4 од 7.6.2022 г. е член на Изборна комисија за спроведување на тајно гласање за избор на декан на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип;
2. Со Одлука 2002-149/82 од 8.7.2024 г. е член на Комисија за спроведување на приемни испити при упис на студенти на студиската програма по Општа медицина, кои немаат полагано државна матура, на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип во учебната 2024/2025 година;
3. Член на Националната комисија за дијабетес мелитус од 9.6.2025 год.
4. Со Одлука 2002-207/3 од 20.8.2025 г. е член на Комисија за спроведување на приемни испити при упис на студенти на студиската програма по Општа медицина, Дентална медицина и Фармација кои немаат полагано државна матура на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип во учебната 2025/2026 год.
5. Со Одлука 2002-66/8 од 11.3.2025 г. е член во Рецензентска комисија за избор на наставник со насловно звање насловен доцент/насловен вонреден професор за наставно-научната област геријатрија.

6. Со Одлука 2002-50/45 од 19.2.2025 г. е член во Рецензентска комисија на ракописот *Практикум по семејна медицина* од авторот насловен вонреден професор д-р Валентина Ристеска Нејашмиќ.

7. Со Одлука 2002-199/31 од 4.9.2024 г. е член во Рецензентска комисија на ракописот *Нега на дете со заболување на гастроинтестинален систем* од авторките доц. д-р Марија Димитровкса-Иванова, насловен доцент д-р Анета Демерџиева, насловен доцент д-р Билјана Чонеска-Јованова и насловен доцент д-р Снежана Палчевска-Коцевска.

8. Со Одлука 2002-149/10 од 8.7.2024 г. е член во Рецензентска комисија за избор на наставник со насловно звање насловен доцент/насловен вонреден професор за наставно-научната област семејна медицина и геријатрија.

9. Со Одлука 2002-302/4 од 12.12.2023 г. е член во Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за научно-наставна област педијатрија.

10. Со Одлука 2002-123/10 од 5.5.2023 г. е член во Рецензентска комисија за избор во насловен доцент/насловен вонреден професор за научно-наставна област интерна медицина.

11. Со Одлука 2002-329/26 од 5.12.2022 г. е член во Рецензентска комисија на ракописот *Практикум по хематологија за медицински лаборанти* од автор доц. д-р Ивана Мицковски.

12. Со Одлука 2002-329/25 од 5.12.2022 г. е член во Рецензентска комисија на ракописот *Скрипта по хематологија за медицински лаборанти* од автор доц. д-р Ивана Мицковски.

13. Со Одлука 2002-282/4 од 1.12.2025 член на Изборна комисија за спроведување на тајно гласање за избор на декан на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип;

14. Со Одлука 2002-43/16 од 28.1.2026 г. е член во Рецензентска комисија за избор во наставник во сите звања за научно-наставна област кардиологија.

15. Со Одлука 2002-135/7 од 20.4.2026 г. е избрана за продекан за меѓународна соработка и наука на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од целокупната активност на редовен професор д-р Валентина Велкоска Накова може да се заклучи дека кандидатката во периодот од 2021 година до денес остварува значителен напредок во научноистражувачката и стручна дејност. Ова го потврдуваат остварените публикации во меѓународни списанија, бројните презентации на научни и стручни собири во земјата и странство. Истовремено, кандидатката остварува континуиран прогрес и во наставно-образовната дејност, почнувајќи од помлад асистент, асистент, потоа продолжувајќи како наставник - доцент и вонреден професор.

Таа е секогаш достапна за студентите, преку навремено завршени обврски и прашања во функција на добрата педагошка практика.

Имајќи ги предвид претходно изложените факти во овој извештај, освоените поени од нејзините активности во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, кандидатката ги исполнува условите предвидени со позитивните законски прописи за избор во звање редовен професор, затоа Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки при Универзитетот

„Гоце Делчев“ - Штип да ја избере редовен професор д-р Валентина Велкоска Накова повторно во звањето редовен професор во наставно-научната област интерна медицина и ендокринологија и заболувања на метаболизмот.

Врз основа на приложениот материјал, како и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да го усвои предлогот д-р Валентина Велкоска Накова да биде избрана во звање редовен професор за наставно-научната област интерна медицина и ендокринологија и заболувања на метаболизмот на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип и Одлуката да ја достави до Универзитетскиот сенат за потврдување.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Бранкица Крстевска, редовен професор, претседател, с.р.
Проф. д-р Самуел Садикарио, редовен професор, член, с.р.
Проф. д-р Ивица Смоковски, редовен професор, член, с.р.
Проф. д-р Снежана Марковиќ, редовен професор, член, с.р.
Проф. д-р Милка Здравковска, редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјата		Во странство		
		број	поени	број	поени	Вкупно
1	Избор во звање вонреден професор	1	40			40
	ВКУПНО					**40**
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјата		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
3	Научен труд објавен во списание со ИФ (прв автор, втор автор, останати автори) **прв автор: ред бр.3** **втор автор: 6,13** **останати автори: ред. бр. 1,4,7,8**	1x15x1=15 1x10x0,7= 7 1x10x1=10 3x5x0,7=10,5 1x5x1=5				**47,5**
4	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, втор автор, останати автори) **прв автор: ред. бр. 2,** **втор автор: ред. бр. 5, 11, 12, 15, 16** **останати автори: ред. бр. 9, 10, 14**	1x9x1=9 5x6x1=30 1x3x1=3 2x3x0,7=4,2				**46,2**
9	Учество на научен собир со реферат (постер/усно), концерт во земјата и во странство **Постер/Мк: 19, 20, 21, 22, 27, 28, 29** **Усно/мк: 24, 25, 26** **Постер/странство: 17, 18, 30, 31, 32, 36, 37, 38, 39** **Усно/странство: 23, 33, 34, 35**	7x1 3x1,5	7 4,5	9x1,5 4x2	13,5 8	**33**
11	Одбранет пост – докторски труд или одбранета специјализација (супспецијализација по ендокринологија)	6				**6**
14	Учесник во научен проект (максимум во три проекти) **ред. бр. 1, 3**			2x3	6	**6**
20	Член на организационен или научен одбор на научен собир	1x1	1			**1**
24	Рецензент на научен труд	2x1				**2**
	ВКУПНО					**141,7**
Р. бр.	**Стручно апликативна дејност и организационо развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјата		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
1	Книга/учебник	1x10	10			**10**
7	Пленарно предавање на стручен собир	18x2	36			**36**
10	Член на уредувачки одбор на стручно списание	1x0,5				**0,5**
13	Учесник во научен проект (максимум во три проекти) 2, 4, 5	2x5	10	1x8	8	**18**
19	Стручни награди и признанија	3x4	12			**12**
27	Член на универзитетски или владини тела	1x5	5			**5**
28	Член на факултетски орган / комисија	12x2	24			**24**
	ВКУПНО					**105,5**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**287,4**

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ/НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ ХИРУРГИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 2002-205/9 од 29.6.2026 година донесена на 360. седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на ден 29.6.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на **насловен доцент/насловен вонреден професор** за **наставно-научната област *хирургија (3.02.00.27) - еден извршител на Факултетот за медицински науки*** при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип во состав:

- проф. д-р Илија Милев, вонреден професор за наставно-научна област хирургија, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип – претседател;
- проф. д-р Стефан Петровски, вонреден професор за наставно-научна област хирургија, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип – член;
- проф. д-р Гордана Божиновска-Беака, вонреден професор за наставно-научна област хирургија, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер” и „Коха” на 15.6.2026 година. Во предвидениот рок се пријави еден кандидат:

- **насл. доц. д-р Ристо Симеонов, доктор на науки од научната област хирургија и специјалист по детска хирургија.**

Доставената пријава ја разгледавме внимателно и утврдивме дека кандидатот д-р Ристо Симеонов, врз основа на распишаниот Конкурс, уредно, навремено и во целост ги има доставено сите потребни документи односно:

- Диплома за завршено соодветно образование (трет циклус на студии) од научната област – хирургија;
- Диплома за завршен Медицински факултет (прв и втор циклус студии);
- Уверение за положени испити на прв и втор циклус студии;
- Уверение за положен специјалистички испит по детска хирургија;
- Потврда за познавање на странски јазик (англиски јазик);
- Уверение за државјанство не постаро од 6 месеци;
- Кратка биографија;
- Список на објавени научни и стручни трудови;
- По еден печатен примерок од трудовите.

Врз основа на приложената документација од кандидатот, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Насл. доц. д-р Ристо Симеонов е роден на 9.3.1972 година во Скопје. Основно и средно медицинско образование завршува во Скопје со континуиран одличен успех. Своето понатамошно образование го продолжува на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, каде

што се запишал во учебната 1990/1991 година и дипломирал на 23.9.1997 година со просечен успех 8.03. Положувајќи го државниот стручен испит на ден 27.10.1998 се стекнува со титула доктор по општа медицина.

Во текот на студирањето редовно учествувал на бројни домашни како и студентски конгреси по медицина во странство, со свои оригинални трудови како автор и коавтор. По дипломирањето и положениот државен стручен испит, кандидатот насл. доц д-р Ристо Симеонов се вработува на ЈЗУ УК за Детска хирургија, Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Започнал специјализација по детска хирургија во 2000 година, каде што по положување на специјалистичкиот испит на 19.4.2004 година се стекнал со звање специјалист по детска хирургија. Од започнување на работен стаж на 7.11.1998 година до 5.11.2018 година работи на позиција специјалист по детска хирургија при ЈЗУ УК за Детска хирургија при Медицински факултет - УКИМ Скопје, каде што во еден мандат бил и директор на Клиниката за детска хирургија. Важи за еден од водечките специјалисти на клиниката, каде што во 2009 година прв ќе ја направи правата трансплантација на бубрег кај дете во државата.

Од 6.11.2018 година е вработен во ПЗУ Клиничка болница „Аџибадем Систина“ на работна позиција специјалист по детска хирургија, каде што во моментов е актуелен раководител на Одделот за детска хирургија.

Во 2015 година се запишува на трет циклус студии на Школата за докторски студии при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет на студии по клиничка медицина – област хирургија.

Во 2017 година ја одбранува својата докторска дисертација со наслов „Споредба на класичната со лапароскопската апендектомија во детска возраст“ и станува доктор на медицински науки од областа на хирургијата.

Кандидатот насл. доц. д-р Ристо Симеонов поседува научна степен насловен доцент и е активно вклучен во наставниот процес на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип од повеќе студиски програми. Насл. доц. д-р Симеонов е активен ментор на специјализанти по хирургија, како и ментор на додипломски студии.

Кандидатот насл. доц. д-р Ристо Симеонов е акредитиран испитувач за полагање на државен стручен испит при Лекарската комора на РСМ. Член е на повеќе домашни и странски хируршки здруженија – EUPSA, WOFAPS. Член на Лекарска комора на РСМ, Лекарско друштво на РСМ, Здружение на детски хирурзи на Македонија, каде што е актуелен претседател.

Наставна дејност

Со Одлука бр. 2002-182/35 од 2.6.2021 година, донесена на 259 редовна седница на ННС при УГД Штип е избран за насловен доцент за наставно научната област хирургија (30309). Оттогаш е активно вклучен во додипломска теоретска и практична настава по предметот Хирургија на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип на повеќе студиски програми. Активно е вклучен како ментор и едукатор на специјализанти по Општа хирургија кои се на специјализација на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Научна дејност

Во 2015 година се запишува на трет циклус студии на Школата за докторски студии при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет на студии по клиничка медицина – област хирургија. Во 2017 година ја одбранува својата докторска дисертација со наслов „Споредба на класичната со лапароскопската апендектомија во детска возраст“ и станува доктор на медицински науки од областа на хирургијата.

Насл. доц. д-р Ристо Симеонов е автор и коавтор на 29 апстракти, презентирани на домашни и меѓународни конгреси како и 23 стручни трудови објавени во домашни и странски списанија. Во последните пет години има публикувано 6 научни труда со оригинални научни резултати, објавени во домашни и странски списанија.

ЗАКОНСКИ УСЛОВИ КОИ ТРЕБА ДА ГИ ИСПОЛНУВА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ/НАСЛОВЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР

Општи услови за избор

1. Д-р Ристо Симеонов е доктор на науки, специјалист по детска хирургија и неговата научноистражувачка работа е главно фокусирана на комплексни хируршки заболувања од областа на детската и неонаталната хирургија со посебен акцент кон минимално инвазивен пристап кон нивниот третман како и педијатриска онколошка хирургија;
2. Има остварен просечен успех на прв циклус (додипломски) од 8.03 и завршена специјализација по детска хирургија;
3. Научен степен-доктор на науки од областа на хирургијата;
4. Има доставено сепарати од сите негови објавени научни трудови во соодветната област;
5. Има сертификат за владеење со англиски јазик;
6. Има способност за изведување на високообразовна дејност;
7. Има потврда за државјанство на Република С. Македонија.

Во овој извештај се евалуирани трудовите на насл. доц д-р Ристо Симеонов публикувани во последните пет години.

Научните трудови со кои насл. доц. д-р Ристо Симеонов ги исполнува законските критериуми за избор во звањето насловен доцент/насловен вонреден професор:

Р. бр.	Автори	Наслов на трудот	Списание	Година на излегување на списанието
1.	**Simeonov R**, Aleksovski Z, Angjelov M, Jovcheski L, Simeonova K, Jordanovska N, Petkovska S.	A newborn with double atresia: esophageal with distal tracheoesophageal fistula followed by concomitant anal atresia: a case report.	Academic Medical Journal June 2026 Vol. 6 No. 2 p.162-169. ISSN 2671-3853	Научно списание со меѓународен уредувачки одбор 2021

2.	Aleksovski Z, Angjelov M, **Simeonov R**, Jovcheski L, Simeonova K, Jordanovska N, Petkovska S.	Subcutaneous endoscopically-assisted ligation as a surgical choice for right-sided inguinal hernia in a 2.5-year-old female child: a case report.	Academic Medical Journal June 2026 Vol. 6 No. 2 p.170-174. ISSN 2671-3853	Научно списание со меѓународен уредувачки одбор 2021
3.	Jovcheski L, **Simeonov R**, Aleksovski Z, Angjelov M, Simeonova K, Jordanovska N, Petkovska S.	Epithelial hepatoblastoma in a male infant with Beckwith-Wiedemann syndrome: a challenging case report.	Academic Medical Journal June 2026 Vol. 6 No. 2 p.180-186 ISSN 2671-3853	Научно списание со меѓународен уредувачки одбор 2021
4.	Toni Risteski, Rozeta Sokolova, Shaban Memeti, **Risto Simeonov**	Laparoscopic versus open appendectomy in pediatric patients: Operative and postoperative experience	Journal of clinical trials and experimental investigations Vol. 1 No.2 2022 p.49-55 ISSN 2822-5090	Научно списание со меѓународен уредувачки одбор 2022
5.	Pavlina Dzekova-Vidimliski, Igor G. Nikolov, Nikola Gjorgjievski, Gjulsen Selim, Lada Trajceska, Ana Stojanoska, Irena Rambabova-Bushljetik, **Risto Simeonov,** Ljupco Stojkovski	Peritoneal dialysis-related peritonitis: rate, clinical outcomes and patient survival	Contributions. Sec. Of med. Sci., XLII 3, 2021 p.47-55 ISSN 1857-8985	Научно списание со меѓународен уредувачки одбор 1969
6.	Natasha Aluloska, Snezhana Palchevska, **Risto Simeonov**, Zoran Gucev, Velibor Tasic	Posterior urethral valve and prenataly resolved multicystic dysplastic kidney	Contributions. Sec. Of med. Sci., XLII 1, 2021 p.77-81 ISSN 1857-8985	Научно списание со меѓународен уредувачки одбор 1969

Посебни услови за избор во звање

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Од доставените биографски и библиографски податоци на насл доц. д-р Ристо Симеонов, очигледно е дека тој учествувал активно на голем број обуки, работилници, конгреси и семинари од областа на хирургијата, одржани во и надвор од нашата земја. Притоа, кандидатот се стекнал со искуство и вештини за примена на здобиените практични знаења. Како едукатор бил активно вклучен во едукацијата на голем број специјализанти по општа и детска хирургија.

Насл. доц. д-р Ристо Симеонов е искусен професионалец во својата област, со 22 години специјалистички стаж. Автор и коавтор е на бројни трудови објавени во референтни научни списанија, како и трудови презентирани на научни и стручни собири во земјава и во странство. Член е на медицински организации во земјава и во странство.

Како автор/коавтор на стручно-научни трудови има одржано свои презентации на конгреси и симпозиуми од меѓународен и републички карактер. Активен поканет пленарен предавач и е на редовните студентски конгреси и симпозиуми. Автор или коавтор е на 29 научни апстракти, 23 научни труда и коавтор на поглавјето Детска хирургија во учебникот по

Специјална хирургија, за специјализанти по општа хирургија и студенти по општа медицина при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, 2026 година.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Д-р Ристо Симеонов е активно вклучен во стручно-апликативната работа како детски хирург во ПЗУ КБ „Аџибадем Систина“ во Скопје на позиција раководител на Оддел за детска хирургија. Важи за еден од водечките специјалисти кој прв ја има воведено лапароскопската апендектомија кај деца – златен стандард во начинот на лекување. Во 2009 година ќе стане првиот специјалист кој ќе направи ренална трансплантација кај дете. Важи за исклучителен специјалист детски хирург и посветен лекар кој работи во полето на детската и неонаталната хирургија. Насл. доц. д-р Ристо Симеонов е актуелен национален координатор за здравство во Владата на Република С. Македонија.

Листа на трудови и евалуација на трудовите за избор во звање насловен вонреден професор (публикувани во последниве 5 години).

Трудови со оригинални научни резултати објавени во меѓународни списанија:

1. **Simeonov R,** Aleksovski Z, Angjelov M, Jovcheski L, Simeonova K, Jordanovska N, Petkovska S. A newborn with double atresia: esophageal with distal tracheoesophageal fistula followed by concomitant anal atresia: a case report. Acad Med J. 2026 Jun 18;6(2):162-9. doi:10.53582/k2t0hb12.

Конгениталните аномалии во неонаталната возраст претставуваат сериозен предизвик за искусните неонатални хирурзи. Во трудот се опишува модерен третман и современ начин на постоперативна нега кај новороденo со двојна атрезија, како и консектувна анална атрезија. Начинот, третманот, како и постоперативната евалуација се детално опишани во самиот труд. Во трудот дополнително се анализирани психо-социјалните и емоционалните влијанија предизвикани од комплексноста и тежината на патологијата на клиничкиот случај, анализирани кај родителите.

2. Aleksovski Z, Angjelov M, **Simeonov R,** Jovcheski L, Simeonova K, Jordanovska N, Petkovska S. Subcutaneous endoscopically-assisted ligation as a surgical choice for right-sided inguinal hernia in a 2.5-year-old female child: a case report. Acad Med J. 2026 Jun 18;6(2):170-4. doi:10.53582/1a5h7551.

Современите хируршки техники го следат модерниот тренд на нови, помалку инвазивни и прифатени техники за хируршко решавање на ингвиналните хернии кај деца. Во трудот е опишана современа и модерна техника за субкутано-ендоскопски асистирана техника за хируршки третман на ингвинална хернија кај 2,5-годишно девојче. Претставени и детално се анализирани и методот, техниката, како и постоперативната евалуација и клиничко постоперативно следење кај пациентката.

3. Jovcheski L, **Simeonov R,** Aleksovski Z, Angjelov M, Simeonova K, Jordanovska N, Petkovska S. Epithelial hepatoblastoma in a male infant with Beckwith-Wiedemann syndrome: a challenging case report. Acad Med J. 2026 Jun 18;6(2):180-6. doi: 10.53582/ve2gtt91

Онколошката детска хирургија претставува поле со најкомплексен пристап како и современ начин на лекување на пациентите во детската

онколошка хирургија. Во трудот е приказ на случај, со акцент на редок случај на епителијален хепатобластом кај машко дете со Beckwith-Wiedemann синдром. Детално се обработени, етиологијата, клиничката слика, испитувањата, современиот хируршки третман, лабораториските анализи, како и постоперативниот понатамошен третман. Дополнителен акцент е ставен во дискусијата и влијание на дијагноза-малигна болест кај пациент со одреден генетски синдром. Анализирани се актуелни студии за импактот на емоционално-психичките влијанија кај родителите на пациентот, засегнати од специфичната ретка и предизвикувачка патологија.

4. Risteski T, Sokolova R, Memeti S, **Simeonov R**. Laparoscopic versus open appendectomy in pediatric patients: operative and postoperative experience. J Clin Trials Exp Investig. 2022 Sep 22;1(2):49-55. Available from: https://jctei.com/index.php/jctei/article/view/21

Трудот претставува аналитичката студија на пресек спроведена на Универзитетската клиника за детска хирургија при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Република Северна Македонија, во периодот 2015–2022 година. Примерокот на студијата опфатил 184 хоспитализирани педијатриски пациенти на возраст од 4 до 14 години, третирани со лапароскопска (ЛА) или отворена апендектомија (ОА). Анализираните податоци ги вклучуваа демографските карактеристики, како и одредени оперативни и постоперативни параметри. Просечната возраст на децата во групата со LA (лапароскопска операција) наспроти групата со ОА (отворена операција) изнесуваше 9,63 ± 2,70 години (минимум/максимум: 4/14), односно 9,16 ± 2,91 години (минимум/максимум: 2/14). Постоперативни компликации беа забележани кај 1 (0,90 %) пациент од групата со LA и кај 3 (4,11 %) пациенти од групата со ОА, без статистички значајна поврзаност. Аналгетичка терапија примија 57 (51,35 %) деца од групата со LA и сите деца од групата со ОА. Конверзија од LA во ОА се случи кај само 1 (0,54 %) дете. Проценката на родителите/старателите во однос на задоволството од естетскиот изглед на лузната покажа значително повисоко ниво на задоволство од лузната по LA интервенцијата во споредба со ОА интервенцијата. Утврдено е дека лапароскопската апендектомија е изводлива и споредлива со отворениот пристап во однос на времетраењето на операцијата, а притоа нуди предности во поглед на постоперативната болка, времетраењето на болничкиот престој и побрзото нормализирање на функцијата на цревата. Станува збор за безбеден пристап кај сите видови апендицитис, со севкупно подобар профил на компликации во споредба со отворениот пристап.

5. Dzekova-Vidimliski P, Nikolov IG, Gjorgjievski N, Selim GJ, Trajceska L, Stojanoska A, Rambabova-Bushljetik I, **Simeonov R**, Stojkovski LJ. Peritoneal Dialysis-Related Peritonitis: Rate, Clinical Outcomes and Patient Survival. *Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki)*. 2021;42(3):47-55. Published 2021 Dec 30. doi:10.2478/prilozi-2021-0034

Акутното воспаление на перитонеалната мембрана претставува главна компликација на перитонеалната дијализа во третманот на болните со хронична бубрежна болест. Целта на студијата беше да се анализира ратата на акутни перитонити, етиологијата, исходот и нивната асоцијацијата со преживувањето на пациентите на перитонеална дијализа (ПД). Дизајн на студијата: ретроспективна епидемиошка студија. Во Одделот за перитонеална

дијализа на ЈЗУ Клиника за нефрологија, од 1 јануари 1999 година до 31 декември 2018 година, вкупно се лекувани 96 пациенти со перитонеална дијализа. Вкупно 159 акутни епизоди на перитонит се регистрирани кај 54 (56,3 %) од лекуваните пациенти. Пациентите беа поделени во две групи: група од 54 пациенти со дијагностицирана минимум една епизода на акутен перитонит и група од 42 пациенти кај кои не е регистрирана ниту една епизода на акутен перитонит. Ратата на перитонити беше 0,47 епизоди по пациент годишно. Најчести етиолошки причинители на перитонитите беа грам-позитивните бактерии (53,5 %). Клиничкиот исход од епизодите на перитонит беше: целосна резолуција на инфекцијата кај 84,9 % од епизодите, присутна индикација да се извади катетерот за перитонеална дијализа кај 11,3 % од епизодите и смртен исход кај 3,8 % од епизодите на акутен перитонит. Kaplan–Meier статистичката анализа на преживување покажа дека групата пациенти со акутни перитонити се одликуваат со сигнификантно подолго преживување во споредба со групата пациенти без перитонити. Ризикот за смртност беше помал за 67 % во групата на пациенти со перитонити во споредба со групата пациенти без перитонити (стапка на опасност: 0,33, 95 % CI 0,19–0,57, P = 0,000). Превенцијата и третманот на инфекциите асоцирани со перитонеалната дијализа доведоа до намалување на нивната рата во светски рамки, со што се промовира перитонеалната дијализа како прв избор на модалитет за дијализно лекување на болните со хронична бубрежна болест.

6. Aluloska N, Palchevska S, **Simeonov R,** Gucev Z, Tasic V. Posterior Urethral Valve and Prenataly Resolved Multicystic Dysplastic Kidney. *Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki)*. 2021;42(1):77-81. Published 2021 Apr 23. doi:10.2478/prilozi-2021-0006

Мултицистичниот диспластичен бубрег е ретка конгенитална аномалија на бубрезите и на уринарниот тракт. Асоцијацијата на оваа аномалија со валвула на задната уретра е уште поретка. Во овој труд презентиран е пациент со овие две аномалии и со пренатална резолуција на цистите. Доенче на возраст од 10 недели беше упатено за нефролошка-уролошка обработка, поради пренатално дијагностициран мултицистичен лев бубрег. Во текот на бременоста направени се повеќе ултразвучни прегледи со наод на мултицистичен диспластичен лев бубрег. Непосредно пред раѓањето реализиран е ултразвучен преглед на кој цисти на левиот бубрег не се видени (пренатална резолуција). Пациентот нема екстраренални аномалии. Првиот постнатален ултразвучен преглед покажа десен бубрег со нормална големина и без дилатација на уринарниот тракт. Ѕидот на мочниот меур беше со нормална дебелина. Скенот со техниций99м димеркаптосукцинилна киселина не покажа никаква активност на левата страна, десниот бубрег изгледаше нормално. На возраст од две месеци добиен е податок за слаб млаз на урина при мокрење, поради што е индицирана дополнителна уролошка обработка. Реализирана е микциска уретроцистографија со наод на валвула на задна уретра, по што беше реализирана ресекција на валвулата. Презентирана е ретка асоцијација на две конгенитални аномалии на бубрезите и на уринарниот тракт, со пренатална инволуција на мултицистичен диспластичен бубрег, што е екстремно ретко. Клиничарите треба да се посомневаат на валвула на задна уретра кај доенчиња со тенок и прекинат млаз на урина дури и кога ултразвучниот наод на мочниот меур е уреден.

Соопштенија/постер-презентации на научноистражувачки собири (конференции/работилници)

Насл. доц. д-р Ристо Симеонов има учествувано со трудови на меѓународни конгреси, како и учества на стручни состаноци, семинари, курсеви и работилници на здруженија од областа на детската хирургија во земјава и во странство.

Има реализирано повеќе едукации и стручни престои во странство:

7. 2026 година, јуни, во Истанбул, Турција, завршува курс за интензивна роботска хирургија во детската и неонаталната возраст;
8. 2026 година во мај, Виена, Австрија, активен учесник на 33. Интернационален собир на Педијатриски колроектален клуб (проф. Прем Пури);
9. 2026 мај, Струга, Активен пленарен предавач на 1. Конгрес организиран од ПАГНИА и ЗНМ, „Мултидисциплинарен пристап за здраво детство наша заедничка грижа од првиот ден“;
10. 2025 година, ноември, Романија, активен учесник на 2. Конгрес организиран од Романското здружение на детски хирурзи со BAPSAN (Балканската асоцијација на мрежа на здруженија на детски хирурзи);
11. 2025 година, ноември, Марибор, Словенија, Активен пленарен учесник на 2. Конгрес организиран од Словенечкото здружение на детски хирурзи;
12. 2025 година, октомври, учествува на Четвртиот Светски самит за педијатрија и ментално здравје кај деца во Дубаи (ОАЕ), каде што презентира исклучителен редок случај на хируршки третман во неонатална возраст;
13. 2025 г. октомври, Стокхолм, Шведска, Каролинска 16. состанок за Европската педијатриска колоректална и пелвична реконструкција, активен пленарен предавач;

- 2024 година ноември, Кападокија, Р. Турција, Активен пленарен предавач – неонатална хирургија на 41. Годишен конгрес на Турското здружение на детски хирурзи и 27. Годишен конгрес на Турско здружение на асоцијацијата на педијатриски хируршки медицински сестри;
- 2024 година, август, Скопје, Македонија, организира Курс поддржан од EUPSA на тема Updates in Neonatal surgery. Домаќин на дводневен курс каде што предавачи биле реномирани и светски познати специјалисти од детската и неонаталната хирургија;
- 2023 година октомври, Белград, Србија, учесник – активен постер предавач на 5. Меѓународен конгрес за детска хирургија организиран од Здружението на детски хирурзи на Србија;
- Во 2005 година, Мансура Египет, активно учество на првата Интернационална педијатриско-уролошка работилница (проф. Енеин);
- Во 2005 година, Грац, Австрија, активно учество на 2. Интернационална работилиница и хируршки курс „Pectus Excavatum“ (проф. Холварт);
- 2004 година во Белград, Република Србија, учество на тридневна интензивна курс/работилница за третман на ано-ректални аномалии (проф. Пења).

Докторска дисертација и специјалистички труд

- **Ристо Симеонов (2017) „**Споредба на класичната со лапароскопската апендектомија во детска возраст“, Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

- **Ристо Симеонов (2004) –** Успешно одбранет специјалистички испит на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Д-р Ристо Симеонов е активно вклучен во стручно-апликативната дејност во Клиничката болница „Аџибадем Систина“ како специјалист детски хирург, воедно и раководител на Одделот за детска хирургија.

Особена важност и внимание посветува на примена на минимално-инвазивната хирургија во детската и неонаталната возраст. Актуелно ги следи сите нови сознанија и техники коишто се тренд и актуелни новини во педијатриската хируршка дејност.

14. Кандидатот насл. доц. д-р Ристо Симеонов е акредитиран испитувач при Лекарската комора на РСМ за стручен испит на доктори на медицина за стекнување со основна лиценца.

15. Кандидатот насл. доц. д-р Ристо Симеонов во еден мандат бил член на Второстепен судски совет на Судот на честа при Лекарска комора на РСМ.

16. Кандидатот насл. доц. д-р Ристо Симеонов е член на Лекарска комора на РСМ.

17. Кандидатот насл. доц. д-р Ристо Симеонов е член на Лекарско друштво на РСМ.

18. Кандидатот насл. доц. д-р Ристо Симеонов е член на Европското здружение на детски хирурзи (EUPSA).

19. Кандидатот насл. доц. д-р Ристо Симеонов е член на Светската асоцијација на здруженија на детски хирурзи (WOFAPS).

20. Кандидатот насл. доц. д-р Ристо Симеонов е претседател на Здружение на детски хирурзи на Македонија.

21. Кандидатот насл. доц. д-р Ристо Симеонов е национален координатор за здравство при Влада на Република С. Македонија.

Кандидатот насл. доц. д-р Ристо Симеонов има објавено 29 научни апстракти, презентирани на домашни и странски конгреси, автор/коавтор на 23 научни труда како и коавтор на учебникот по специјална хирургија 2026 година при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Д-р Ристо Симеонов, доктор на науки и специјалист по детска хирургија, е единствен пријавен кандидат на Конкурсот за избор на насловен доцент/насловен вонреден професор од областа на хирургија (3.02.00.27).

Кандидатот професионално се занимава со хируршка дејност 22 години, при што неговата научноистражувачка дејност е главно фокусирана во минимално инвазивни хируршки пристапи и лекувања во детската и неонаталната хирургија.

Потесно поле на интерес во кое кандидатот постигнал забележителен успех претставува трансплантациската хирургја, како и минимално инвазивна лапароскопска хирургија и роботска хирургија-современи методи кои активно се користат во детската хирургија и претставуваат современи хируршки решенија за брза и прецизна дијагностика на заболувањата во детскиот и неонаталниот период од животот.

Стручно-апликативните методи кандидатот ги користи и променува во сите научно-истражувачки трудови од каде преку нив ги добива крајните резултати на испитувањата/приказите на случаи. Следејќи го развојот, методите и современите пристапи во неонаталната и детската возраст во сите сфери повеќе од 22 години, со неговите публикации во интернационални списанија со импакт фактор, насл. доц. д-р Симеонов дал голем придонес во детската урологија, детската дигестивна и неонатална хирургија, педијатриската трауматологија, како и исклучително ретките прикази на случаи од стручната пракса.

Со својот професионален ангажман како специјалист по детска хирургија во времетраење од 22 години и со повеќе усни презентации на англиски и на македонски јазик, д-р Ристо Симеонов несомнено ги поседува потребните вештини на добар предавач и едукатор. Д-р Симеонов е препознатлив по резултатите од неговите истражувања кои се публикувани, така што тој се јавува како автор/коавтор на 29 научни апстракти презентирани на домашни и странски конгреси, автор/коавтор на 23 научни труда објавени во списанија со меѓународен уредувачки одбор.

Според анализата на приложената документација и во согласност со Законот за високо образование, како и Правилникот за единствените критериуми за избор во наставни, наставно-научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев" - Штип, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот насловен доцент д-р Ристо Симеонов, доктор на науки во научната област хирургија ги исполнува сите услови за избор во наставно-научно звање насловен вонреден професор.

Од презентираната и целокупната досегашна активност може да се заклучи дека кандидатот доц. д-р Ристо Симеонов поседува извонредни квалитети и карактеристики за успешна реализација на образовната и научноистражувачката работа.

Врз основа на приложениот материјал, како и личното познавање на кандидатот, со особена чест и задоволство, Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки кандидатот насловен доцент д-р Ристо Симеонов да биде избран во звање насловен вонреден професор во наставно-научната област *хирургија (3.02.00.27)* на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Илија Милев, претседател, с.р.
Проф. д-р Стефан Петровски, член, с.р.
Проф. д-р Гордана Божиновска-Беака, член, с.р.

П Р И Л О Г

ТАБЕЛА ЗА ВРЕДНУВАЊЕ НА АКТИВНОСТИТЕ НА НАСЛ. ДОЦ. Д-Р РИСТО СИМЕОНОВ, СПОРЕД КРИТЕРИУМИТЕ ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИЦИ И СОРАБОТНИЦИ НА УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" ВО ШТИП

Р. бр.	**Наставно-образовна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	**Вкупно**
	Избор во звање доцент			30		30
	ВКУПНО					**30**
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание: - прв автор (бр.1) - останати автори до пет (бр.4,6) - останати автори над пет (бр.2,3,5)			 1 2 3	 9 3 3x0,7	21,3
	Учество на научен собир со реферат (постер/усно), концерт во земјава и во странство	10	1,5			15
	Студиски престој во странство			8		8
	ВКУПНО					**44,3**
Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
26.	Раководител на катедра/оддел/центар	1	3			3
27.	Член на универзитетски/владини тела (бр. 21)	1	5			5
28.	Член на факултетски орган, ННС		2			2
29.	Член на институтски орган, комисија (бр. 14, 15)	2	2			4
	ВКУПНО					12
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**86,3**

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА (3.05.01.04) НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" – ШТИП

Со Одлука бр. 2002-205/8 донесена на 360. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 29.6.2026 година и Решение бр. 2002-205/24, 25, 26 определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област *стоматолошка протетика (3.05.01.04)* на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип во следниов состав:

- **проф. д-р Ерол Шабанов**, редовен професор во пензија, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј" во Скопје, наставно-научна област протетика – претседател;
- **проф. д-р Весна Коруноска-Стевковска**, редовен професор, наставно-научна област протетика, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј" во Скопје, член;
- **проф. д-р Катерина Златановска** вонреден професор за наставно-научната област протетика, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев" во Штип, член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер" и „Коха" на 15.6.2026 година и во предвидениот рок се пријави **доц. д-р Јулија Заркова Атанасова,** доктор по стоматолошки науки, област стоматолошка протетика, специјалист по стоматолошка протетика, вработена на Факултетот за медицински науки, при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип.

Пријавата ја разгледавме внимателно и утврдивме дека кандидатката, врз основа на распишаниот Конкурс, уредно, навремено и во целост ги има доставено сите потребни документи.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Јулија Заркова Атанасова е родена 1985 година во Штип. Основното образование го завршува во родниот град со одличен успех. Средното образование насока забен техничар протетичар го завршува во ДСМУ „Јане Сандански" - Штип со континуиран успех 5,00. Во учебната 2003/2004 се запишува на Стоматолошкиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј" – Скопје, на петгодишни студии по програмата ЕКТС. За време на студиите во 2008 год. била на студиски престој во Универзитет Јединепе – Истанбул, Турција. По завршување на студиите на 10.10.2008 г. се стекнува со називот доктор по стоматологија со остварен просек 8,62 и освоени 300 ЕКТС кредити.

По завршувањето на приправничкиот стаж на Клиниката за стоматологија „Св. Пантелејмон" во Скопје на 1.10.2009 година, д-р Јулија

Заркова Атанасова е избрана како демонстратор/волонтер на Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. На 10.11.2009 полага државен испит и се стекнува со работна лиценца издадена од Стоматолошката комора на РС Македонија. Како демонстратор била ангажирана во наставно-образовниот процес на Студиската програма по стоматологија и на Високата здравствена школа за стручни забни техничари-протетичари во зимскиот семестар и летниот семестар во учебната 2009/2010 и зимскиот и летниот семестар 2010/2011.

Во септември 2011 год. се вработува на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип, при што се здобива со соработничко звање помлад асистент, ангажирана во наставно-образовниот процес во областа на стоматолошката протетика на Студиската програма по дентална медицина, како и на Стручните студии за забен техничар – протетичар.

На 18.11.2014 год. е избрана во звањето асистент-докторанд од научната област стоматолошка протетика, при Факултетот за медицински науки – Дентална медицина при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

Вториот циклус на студии ги завршува со остварен просек 10,00 и освоени 60 кредити, со одбрана на магистерскиот труд со наслов „Спектрофотометриска евалуација на бојата кај природните заби во однос на три клучеви за избор на боја и нивната грешка на покривање” на 3.6.2015 год. и се стекнува со назив магистер на стоматолошки науки на Стоматолошки факултет во Скопје.

На 30.12.2019 год. со успешно положување на специјалистичкиот испит по специјалноста стоматолошка протетика на Стоматолошкиот факултет во Скопје во состав на УКИМ, РС Македонија се стекнува со назив специјалист по стоматолошка протетика.

Третиот циклус на студии ги запишува на Факултетот за медицински науки, област базични и клинички истражувања во денталната медицина на УГД - Штип ги завршува со остварен просек 10,00 и со освоени 180 кредити. Со одбрана на докторската дисертација на ден 27.5.2021 год. со наслов „Улогата на дебелината кај монолитната литиум-дисиликатна керамика врз бојата и естетиката на протетските надоместоци - In vitro евалуација” кај интерен ментор проф. д-р Ивона Ковачевска и екстерен ментор проф. д-р Саша Станковиќ се стекнува со назив доктор по стоматолошки науки. За време на студиите во 2019 год. остварува тримесечен студиски престој на Медицинскиот факултет - Студии по стоматологија, во состав на Универзитетот во Ниш, Република Србија.

На 22.12.2021 год. на 270. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки со Одлука со број 2002-352/9 ја избира во наставно-научното звање доцент на Факултетот за медицински науки, област протетика (30407).

Во мај 2022 - мај 2023 год. се вработува на дополнително работно време според Законот за работни односи како доктор по стоматологија во ПЗУ „Д-р Дејан Ивановски” во Штип.

Во јуни 2023 год. до денес е вработена како доктор по стоматологија на дополнително работно време според Законот за работни односи во стоматолошката ординација „Дентимакс“ - Скопје.

Активно се служи со англиски јазик (Cambridge Certificate of Preliminary English – B2).

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање вонреден професор согласно со Законот за високото образование, Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип

Општи услови за избор:

Кандидатката доц. д-р Јулија Заркова Атанасова ги има исполнето општите услови за избор во вонреден професор и тоа:

- Има завршено прв циклус студии (300 кредити) просечен успех 8.62;
- Има завршено втор циклус студии (60 кредити) магистер по стоматолошки науки со просечен успех 10,0;
- Кандидатката е доктор на стоматолошки науки од областа на стоматолошка протетика со завршен трет циклус студии (180кредити) со просечен успех 10,0;
- Кандидатката е претходно избрана во наставно-научното звање доцент (Одлука бр. 2002-352/9);
- Објавени најмалку пет (5) научноистражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во последните пет години до датумот на објавување на Конкурсот:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Години на излегување на списанието
1.	**Zarkova Julija**, Zlatanovska Katerina, Prosheva Pelivanova Ljubica, Atanasova Sandra, Apostoloski Pavle, Longurova Natasa, Nikolovski Brun0	Digitally Guided Rehabilitation Following Vertical Dimension Increase: A Case Rep	(2026) IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 25 (6). pp. 39-47. ISSN 2279-0853	2011
2.	**Zarkova Julija,** Zlatanovska Katerina, Prosheva Pelivanova Ljubica, Atanasova Sandra, Nikolovski Bruno, Longurova Natasa, Apostoloski Pavle	Spectrophotometric evaluation of natural tooth color distribution across three dental shade guide systems: A cross-sectional study.	(2026) European Scientific Journal, 53 (1). pp. 756-770. ISSN 1857- 743	2011
3.	Nikolovski Bruno, Gjorsheski Darko, Susak Zoran, Spirov Vancho, **Zarkova Julija**, Pejkovska Shahpaska Budima, Petrovski Mihajlo, Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Arsovski Ljupka	Management of a dentigerous cyst in the right mandible: A case report with radiographic, histopathological and immunohistochemical insights.	(2026) World Journal of Biology Pharmacy and Health Sciences, 25 (1). pp. 403-410. ISSN 2582-5542	2019

4.	Pejkovska Shahpaska Budima, Peeva-Petreska Marija, Nikolovska Julijana, Dastevski Blagoja, Nikolovski Bruno, Zlatanovska Katerina, **Zarkova Atanasova Julija,** Lazarova Meri, Xhelili Fatos	Implant supported dental prosthetic constructions with the usage of artificial intelligence – review article	(2025) Apolonia Journal of Dentistry, 27 (60-61). pp. 179-190. ISSN 1857-6087	1999
5.	Prosheva Pelivanova Ljubica, Papakoca Kiro, **Zarkova-Atanasova Julija,** Atanasova Sandra, Zlatanovska Katerina, Naskova Sanj	The Influence of Lighting Conditions on Color Difference (ΔE) in Glazed Fixed Prosthetic Restorations: A Comparative Study.	(2025) IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 24 (7). ISSN 2279-0853	2011
6.	Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, **Zarkova-Atanasova Julija.**	Non-carious cervical lesions:risk factors and treatment options.	(2025) Journal of Hygienic Engineering and Design, 51 (51). ISSN 1857- 8489	2012
7.	Prosheva Pelivanova, Ljubica and Papakoca, Kiro and Boskovic, Mirjana and Apostoloski, Pavle and **Zarkova-Atanasova, Julija** and Atanasova, Sandra	Optical Properties And Color Perception In Esthetic Dentistry: A Literature Review	(2025)IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 24 (7). ISSN 2279-0853	2011
8.	Pejkovska Shahpaska Budima, Rusevska Biljana, Markovska Arsovska, Mirjana and Nikolovski, Bruno, Zlatanovska, Katerina, **Zarkova Atanasova Julija**, Kovacevska Ivona, Sylejmani Mimoza, Pejkovska Ana, Janceska Georgievska Tatjana	Comparison of two diagnostic imaging techniques for diagnosisng synovial chondromatosis of the temporomandibular joint	JMS 2024;7(2):98-102	2018
9.	Zlatanovska, Katerina and Longurova, Natasa and Dimova, Cena and **Zarkova-Atanasova, Julija** and Prosheva Pelivanova, Ljubica	Classification of temporomandibular disorders.	(2021)Knowledge - International journal, 49 (4). pp. 693-698. ISSN 2545-4439	2009
10	Prosheva Pelivanova, Ljubica and Atanasova, Sandra and **Zarkova Atanasova, Julija** and Zlatanovska, Katerina	Интеграција на дигиталниот спектрофотометар во денталната медицина-нови можности за точност и квалитет.	(2025)Third international conference ETIMA 2025, 3 (1). pp. 194-204. ISSN 978-608-277-128-1	2021

- Кандидатката приложила потврда за познавање странски јазик - валиден меѓународен Кембриџ сертификат за англиски јазик напредно ниво Б2.

- Има способност за изведување високообразовна дејност. Активно учествува во реализација на настава од наставно-образовниот процес на прв циклус на студиските програми – академската студиска програма Дентална

медицина и стручните студии за Забни техничари-протетичари, на втор циклус Специјалистички стручни студии за забен техничар – протетичар.

- Се јавува како ментор и член на комисии за одбрана на дипломски трудови/ завршни испит и специјалистички испити.

Посебни услови за избор во вонреден професор

Кандидатката доц. д-р Јулија Заркова Атанасова ги има исполнето посебните услови за избор во вонреден професор и тоа:

- Учествува во научноистражувачки проекти, односно значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати. Кандидатката била учесник во проектот: *Современи аспекти на дезинфекција и стерилизација на инструменти и апарати во дентална медицина.*Dimova Cena, Naskova Sanja, Zlatanovska Katerina, **Zarkova Julija**, Mitevski Kiril, Rogoleva Gjurovski Sonja (2020). Како учесник–млад истражувач се јавува и следните научноистражувачките проекти: *Значење на соодветна орална хигиена за состојбата на оралното здравје кај студенти на медицинските науки* (2018), *Дентална морфологија на хумани трајни заби: екстерна и интерна анатомија на корени и коренски канални системи – експериментална студија* (2014) и *Употреба на антисептици и средства за дезинфекција во здравствените институции во Република Македонија во период од пет години (2013).*
- Придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници

Кандидатката е на листата ментори на втор циклус специјалистички стручни студии за забен техничар-протетичар. Се јавува како интерен ментор за изработка на специјалистички труд кај студент И.С. бр. на индекс 211627 на тема „Спектрофотометриска евалуација на влијанието на пигментирачките агенси врз колорната стабилност на акрилатните заби и ефикасноста на полирачките методи во отстранувањето на дисколорациите: In vitro студија".

Кандидатката во изборниот период била ментор на 17 студенти на прв циклус студии и се јавува како член на Комисија за јавна одбрана на завршен испит кај студенти од прв циклус студии на дентална медицина и стручни студии за забен техничар протетичар.

Кандидатката била член на Рецензентска комисија за избор на соработнички звања (2) и за наставник во сите звања за наставно-научната област стоматолошка протетика на 4 кандидати. Учествувала и како член на комисија за одбрана на специјалистички испити кај специјализанти од областа на стоматолошката протетика, орална хирургија и ендодонција со реставративна стоматологија кај 12 кандидати.

Кандидатката има објавено позитивно рецензирана скрипта и практикум: Дентална имплантологија и Вовед во стоматолошка протетика. Исто така се јавува и како автор на поглавје од книга во странство: Minimally Invasive Aesthetic Solutions - Porcelain Veneers and Lumineers In: Materials and Technologies in Dentistry: Defects, Processing and Characterization; In: Handbook of Bioceramics and Biocomposites (скриптите, практикумите и поглавјата се евалуирани и бодувани во рефератот објавен во „Универзитетски билтен" на Универзитет „Гоце Делчев" Штип бр. 288 од 1.12.2021 год. (18-34 стр.) .

I. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА И НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Доц. д-р Јулија Заркова Атанасова активно и успешно е вклучена

во едукативниот процес и организација на наставата на Факултетот за медицински науки уште во почеток на неговото формирање, учествувајќи во создавањето студиската програма Дентална медицина и стручните студии за забен техничар-протетичар како демонстратор/волонтер.

Во соработничкото звање помлад асистент на Факултетот за медицински науки, УГД – Штип, е избрана во септември 2011 г.

Во учебните години 2011/2012, 2012/2013 и 2013/2014 г. ја реализирала практичната настава по следниве предмети: Стоматолошка рендгенологија, Клиничка кариологија 2, Клиничка кариологија 1, Клиничка фиксна протетика 1, Естетска стоматологија, Претклиничка ендодонција, Претклиничка кариологија, Анатомија на вилици и дентална морфологија, Претклиничка мобилна протетика-тотална протеза, Претклиничка мобилна протетика-парцијална протеза, Естетска протетика, Фиксна протетика 4, Дентална терапија, Дентална морфологија.

На 18.11.2014 год. на Наствано-научниот совет на Факултетот за медицински науки на 130. седница (Одлука бр. 2502-291/18) е избрана во звањето асистент-докторанд за наставно-научната област протетика на Факултетот за медицински науки – Дентална медицина при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип и ја реализирала практичната настава на прв циклус студии по предметите:

- Клиничка фиксна протетика 1
- Клиничка фиксна протетика 2
- Фиксна протетика 1
- Фиксна протетика 2
- Фиксна протетика 3.

Како асистент-докторанд под менторство ја реализирала теоретската настава по предметите:

- Реставративна стоматологија
- Фиксна протетика 3
- Дентална терапија
- Структурни компетенции на здравствени работници и студенти.

Со Одлука бр. 2002-352/9 од 22.12.2021 год. на 270. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки на Универзитетот „Гоце Делчев" – Штип е избрана за наставник во сите звања, доцент во област протетика (30407). Рефератот од Рецензентската комисија за овој избор е објавен во „Универзитетски билтен" бр. 288 од 1.12.2021 год.

Доц. д-р Јулија Заркова Атанасова од 2022 г. до 2026 г. учествува во спроведување на теоретската настава на прв циклус студии на Факултетот за медицински науки на студиската програма Дентална медицина, а на следните предмети:

- Претклиничка фиксна протетика 1
- Претклиничка фиксна протетика 2
- Клиничка фиксна протетика 1
- Клиничка фиксна протетика 2.

На прв циклус студии на Факултетот за медицински науки на студиската програма Стручен забен техничар – протетичар е ангажирана на следните предмети:

- Фиксна протетика 1

- Фиксна протетика 2
- Фиксна протетика 3
- Мобилна протетика тотална протеза 2.

Учествува во наставата од втор циклус студии на студиската програма Специјалистички стручни студии за забен техничар-протетичар на следните предмети:

Задолжителни предмети:

- Алтернативни фиксно-протетски надоместоци
- Современо планирање на фиксни изработки
- Современо решенија на фиксна и парцијална беззабост.

Изборни предмети:

- Определување и репродукција на боја во стоматолошката протетика
- Дезинфекција и стерилизација во заботехничка лабораторија
- Керамички системи во протетика.

Доц. д-р Јулија Заркова Атанасова е автор над 160 трудови, од кои во последните пет години е автор/коавтор на вкупно 59 трудови (од кои 10 in extenso) објавени во научно-стручни стоматолошки и медицински списанија и презентирани на конгреси, симпозиуми и стручни состаноци во земјава и во странство.

Списокот на објавени трудови (24 труда) на кандидатката при изборот во асистент-докторанд објавени во научно-стручни стоматолошки и медицински списанија и презентирани на конгреси, симпозиуми и стручни состаноци во земјава и во странство се евалуирани и бодувани во „Универзитетски билтен“ на Универзитет „Гоце Делчев” - Штип бр. 132 од 15.9.2014 год. (21-30 стр.) и со освоени вкупно 58 поени. https://www.ugd.edu.mk/documents/univerzitetski_bilten/ebilteni/11-15/2014/135/

Списокот на објавени трудови (49 трудови) на кандидатката при изборот во наставно-научно звање доцент објавени во научно-стручни стоматолошки и медицински списанија и презентирани на конгреси, симпозиуми и стручни состаноци во земјава и во странство се евалуирани и бодувани во „Универзитетски билтен“ на Универзитет „Гоце Делчев” - Штип бр. 288 од 1.12.2021 год. (18-34 стр.) и со освоени вкупно 265,5 поени. https://www.ugd.edu.mk/documents/univerzitetski_bilten/ebilteni/21-25/2021/288/

Сите нејзини објавени научни трудови се достапни во електронска форма на е-репозиториум на УГД - Штип и може да се видат на следниов линк: https://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Zarkova=3AJulija=3A=3A.html, https://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Zarkova-Atanasova=3AJulija=3A=3A.html, https://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Zarkova_Atanasova=3AJulija=3A=3A.html

Листа на трудови на доц. д-р Јулија Заркова Атанасова ги доставува за рецензија за избор во вонреден професор и се однесуваат на последните пет години:

4. Листа на трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор in extenso / full text

1. **Zarkova Julija**, Zlatanovska Katerina, Prosheva Pelivanova Ljubica, Atanasova Sandra, Apostoloski Pavle, Longurova Natasa, Nikolovski Bruno (2026) Digitally Guided Rehabilitation Following Vertical Dimension Increase: A Case

Report. IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 2026;25(6):39-47. ISSN 2279-0853 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38493

Евалуација на трудот: Авторите преку овој труд ја истакнуваат важноста на загубата на вертикалната димензија и неговата асоцираност со длабокиот загриз, како тешкотија при рехабилитацијата од орално-хируршки, протетски и естетски аспект, имплементирајќи ги новите дигитални технологии при реставрирањето.

Трудот има научно-стручна и апликативна вредност.

2. **Zarkova Julija**, Zlatanovska Katerina, Prosheva Pelivanova Ljubica, Atanasova Sandra, Nikolovski Bruno, Longurova Natasa, Apostoloski Pavle (2026) Spectrophotometric evaluation of natural tooth color distribution across three dental shade guide systems: A cross-sectional study. European Scientific Journal, 53 (1). pp. 756-770. ISSN 1857- 7431 https://eprints.ugd.edu.mk/38540/

Евалуација на трудот: Во овој труд се врши анализа на природната хрома од бојата на забите кај 235 испитаници при реставрација на максиларни инцизиви по пат на спектрофотометија. Статистичката анализа потврдува сигнификантни разлики кај сите три употребувани клучеви, земајќи ги предвид возраста и полот на испитаниците и истакнувајќи го овој метод како високо сензитивен при планирањето и изведбата на оралната рехабилитација.

Трудот има научно-стручна и апликативна вредност.

3. Nikolovski Bruno, Gjorsheski Darko, Susak Zoran, Spirov Vancho, **Zarkova Julija,** Pejkovska Shahpaska Budima, Petrovski Mihajlo, Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Arsovski Ljupka (2026) Management of a dentigerous cyst in the right mandible: A case report with radiographic, histopathological and immuno-histochemical insights. World Journal of Biology Pharmacy and Health Sciences, 2026;25(1):403-410. ISSN 2582-5542 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/37626

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ги обработуваат етио-патолошките аспекти на фоликуларните цисти како втори најчести одонтогени цистични лезии и презентираат случај кај 36-годишна пациентка преку клиничка, радиографска, патохистолошка и имуно-хистохемиска презентација, како и хируршки менаџмент на истата.

Трудот има научна и стручна вредност.

4. Pejkovska Shahpaska Budima, Peeva-Petreska Marija, Nikolovska Julijana, Dastevski Blagoja, Nikolovski Bruno, Zlatanovska Katerina, **Zarkova Atanasova Julija**, Lazarova Meri, Xhelili Fatos (2025) Implant supported dental prosthetic constructions with the usage of artificial intelligence – review article. Apolonia Journal of Dentistry, 2025;27(60-61):179-190. ISSN 1857-6087 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36891

Евалуација на трудот: Овој преглед од литературата ги обработува можноста и предизвиците кои ги нуди вештачката интелигенција при планирање на имплантолошките хируршки процедури и конструирање на протетските надоместоци над денталните импланти.

Трудот има научна и стручна вредност.

5. Prosheva Pelivanova Ljubica, Papakoca Kiro, **Zarkova-Atanasova Julija**, Atanasova Sandra, Zlatanovska Katerina, Naskova Sanja (2025) The Influence of Lighting Conditions on Color Difference (ΔE) in Glazed Fixed Prosthetic Restorations: A Comparative Study. IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 24 (7). ISSN 2279-0853 https://eprints.ugd.edu.mk/36296/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот го анализираат влијанието на различните услови на осветлување врз промената на бојата (ΔE) кај глазирани фиксно-протетски надоместоци изработени од метал-керамика, монолитен циркониум и фасетиран циркониум. Преку експериментално истражување ги проценуваат разликите во колориметриските и значењето на стандардизираните услови при изборот на боја за постигнување оптимален естетски резултат.

Трудот има научна и стручна вредност.

6. Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, **Zarkova-Atanasova Julija** (2025) Non-carious cervical lesions:risk factors and treatment options. Journal of Hygienic Engineering and Design, 51 (51). ISSN 1857- 8489 https://eprints.ugd.edu.mk/36199/

Евалуација на трудот: Авторите во трудот ги обработуваат етиологијата, застапеноста и прогресијата на некариозните лезии на забите, со посебен акцент на влијанието на животните навики, оралната хигиена и системските фактори.

Преку клиничко истражување и анализа на ризик-факторите ги истакнуваат најзначајните причини за појава на овие лезии и ја нагласуваат важноста на превентивните мерки за зачувување на оралното здравје.

Трудот има научна и стручна вредност.

7. Prosheva Pelivanova Ljubica, Papakoca Kiro, Boskovic Mirjana, Apostoloski Pavle, **Zarkova-Atanasova Julija**, Atanasova Sandra (2025) Optical Properties And Color Perception In Esthetic Dentistry: A Literature Review. IOSR Journal of Dental and Medical Sciences (IOSR-JDMS), 24 (7). ISSN 2279-0853
https://eprints.ugd.edu.mk/36298/

Евалуација на трудот: Во овој труд се обработува значајноста на бојата во естетската стоматологија и ја нагласува важноста од разбирање на перцептивните и физичките аспекти на бојата. Прегледот на литературата опфаќа визуелна перцепција, инструментални методи за мерење на боја и оптички својства на стоматолошките материјали, со посебен акцент на CIE Lab* системот и ΔE вредностите. Прикажано е дека визуелната проценка е субјективна, додека спектрофотометријата обезбедува пообјективни и репродуцибилни резултати. Заклучокот нагласува дека темелното познавање на колориметријата и оптичките својства е неопходно за постигнување клинички и естетски прифатливи реставрации.

Трудот има научно и стручно значење.

8. Pejkovska Shahpaska Budima, Rusevska Biljana, Markovska Arsovska Mirjana, Nikolovski Bruno, Zlatanovska Katerina, **Zarkova Atanasova Julija**, Kovacevska Ivona, Sylejmani Mimoza, Pejkovska Ana, Janceska Georgievska Tatjana (2024) Comparison of two diagnostic imaging techniques for diagnosing synovial chondromatosis of the temporomandibular joint. Journal of Morphological Sciences. JMS 2024;7(2):98-102 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34957

Евалуација на трудот: Овој труд претставува пример за значењето на опсежната анализа на сите клинички и параклинички параметри при поставувањето на дијагноза. Темелната анализа на параклиничките иследувања и систематската диференцијална дијагноза довеле до успешно дијагностицирање на синовијална хондроматоза во виличниот зглоб кај 42-годишен пациент, со исклучително ретка рентгенолошка презентација и целосно отсутна симптоматологија.

Трудот има научно-стручна и апликативна вредност.

9. Zlatanovska, K., Longurova, N., Dimova, C., **Zarkova-Atanasova, J**. Proseva, Lj. (2021) Classification of temporomandibular disorders. Knowledge - International journal, 49 (4). pp. 693698. ISSN 2545-4439 https://eprints.ugd.edu.mk/29136/

Евалуација на труд: Терминот дисфункција на темпоромандибуларниот зглоб се користи за структурни и функционални нарушувања поврзани со темпоромандибуларните зглобови, џвакалните мускули и околните структури. Според авторите, темпоромандибуларните нарушувања може да се класифицираат во следните категории: нарушувања на џвакалната мускулатура; нарушувања на кондил-диск структурите; воспалителни и дегенеративни нарушувања; ограничена подвижност на ТМЗ – хипомобилност и вродени и развојни аномалии. Во многу ситуации успехот на терапијата на овие нарушувања, според авторите, помалку зависи од тоа како се изведува третманот отколку од тоа дали терапијата е соодветно и коректна за нарушувањето. Затоа, поставувањето на правилна дијагноза е исклучително важно за правилен третман.

Трудот има научно и стручно значење.

10. Prosheva Pelivanova Ljubica, Atanasova Sandra, **Zarkova Atanasova Julija,** Zlatanovska Katerina (2025) Интеграција на дигиталниот спектрофотометар во денталната медицина- нови можности за точност и квалитет. Third international conference ETIMA 2025, 3 (1). pp. 194-204. ISSN 978-608-277-128-1 https://eprints.ugd.edu.mk/36822/

Евалуација на трудот: Современата дентална медицина ги интегрира дигиталните технологии за подобрување на точноста и квалитетот на стоматолошките третмани. Дигиталниот спектрофотометар овозможува прецизно и објективно одредување на бојата на забите преку анализа на светлосните спектри, елиминирајќи субјективност и човечки грешки. Ова ја подобрува комуникацијата помеѓу стоматолозите и техничарите, намалувајќи потребата од корекции и повторни изработки. Иако технологијата има значителни придобивки, точноста може да биде под влијание на фактори како осветлување и состојбата на забите, па потребна е соодветна обука. Дигиталниот спектрофотометар претставува значаен напредок во естетската стоматологија, со потенцијал да стане стандард во практиката.

Трудот има научно и стручно значење

5. Листа на научни и стручни трудови со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (со импакт-фактор)

11. Nikolovski Bruno, Evrosimovska Biljana, Atanasova Sandra, Longurova Natasa, **Zarkova-Atanasova Julija,** Radojkova-Nikolovska Vera, Kovacevska Ivona, Pejkovska Shahpaska Budima, Petkov Marjan, Zlatanovska Katerina (2026) Laser assisted lip repositioning for rebalancing of asymmetrical gummy smile. In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25-28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5.9) (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38541

Евалуација на трудот: Во овој труд авторите прикажуваат случај каде асиметричната и прекумерно видлива гингивална насмевка може успешно да се коригира со репозиционирање на горната усна, каде хируршките инцизии се изведуваат со помош на ласерската технологија.

Трудот има научно, стручно и апликативно значење.

12. Radojkova-Nikolovska Vera, Nikolovski Bruno, Atanasova Sandra, **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, Petrovski Mihajlo, Arsovski Ljupka, Spirov Vancho (2026) Methods and techniques for diagnosis in oral oncology. In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25-28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5.9) (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38543

Евалуација на трудот: Оралниот сквамозен карцином е поле на континуирано истражување, поради своите особености и различната клиничка презентација. Овој труд ги разгледува постоечките и најновите технологии кои овозможуваат визуализација на раните промени на оралната слузница како што се хемилуминисценција, автофлуоресценција, рефлективна конфокална микроскопија, ласерска ендомикроскопија и микродисекција, оптичка томографија и др.

Трудот има научно и стручно значење.

13. Atanasova Sandra, Carceva - Salja Sofija, **Zarkova - Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, Nikolovski Bruno, Prosheva Pelivanova Ljubica, Kovacevska Ivona (2026) Harmonization of visible posterior teeth width after orthodontic treatment. In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25-28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5.9) (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/38542/

Евалуација на трудот: Естетската хармонија на насмевката по ортодонтски третман е значаен фактор за постигнување оптимален функционален и естетски резултат. Во трудот се анализира хармонизацијата на видливата ширина на постериорните заби по ортодонтски третман, со посебен осврт на нивниот пропорционален однос и придонесот кон целокупната естетика на насмевката. Добиените сознанија можат да придонесат за подобро планирање и евалуација на естетските резултати по ортодонтска терапија.

Трудот има научно и стручно значење.

14. Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, Atanasova Sandra, **Zarkova-Atanasova Julija**, Nikolovski Bruno (2026) Vitalion and CBCT use in restorative dental practice. In: 2026 IADR/AADOCR/CADR General Session & Exhibition, 25-28 March 2026, San Diego, California, USA. (IF: 5.9) (Poster), https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38544

Евалуација на трудот: Современата реставративна стоматологија сè повеќе се потпира на напредни дијагностички технологии кои овозможуваат прецизна проценка и планирање на стоматолошкиот третман. Во трудот се разгледува примената на Vitalion и CBCT технологијата во реставративната стоматолошка практика, со осврт на нивната улога во подобрување на дијагностиката, планирањето и предвидливоста на терапевтските постапки. Примената на современите дигитални дијагностички методи придонесува за попрецизен и посигурен пристап во секојдневната клиничка практика.

Трудот има научно и стручно значење.

15. Longurova Natasa, Arsovski Ljupka, Mladenovski Marko, Nashkova Sanja, Atanasova Sandra, Nikolovski Bruno, Stevkovska – Cvetkovska Elizabeta, **Zarkova, Julija,** Kovacevska Ivona, Zlatanovska Katerina (2025) Icon Resin Infiltration for managing dental lesions - Case report. In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09-12 Sept 2025, Shanghai, China. International Dental Journal, 2025;75(1):238-239. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster), https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105161 , https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36740

Евалуација на трудот: Минимално инвазивните терапевтски пристапи имаат сè поголемо значење во современата реставративна стоматологија, особено во третманот на почетните некариозни и кариозни лезии. Во трудот, преку приказ на клинички случај, е прикажана примената на Icon resin infiltration како минимално инвазивна метода за третман на дентални лезии. Методата овозможува подобрување на естетскиот изглед со максимално зачувување на здравите забни ткива и претставува значајна терапевтска можност во современата клиничка практика.

Трудот има стручно и клиничко значење.

16. Atanasova Sandra, Arsovski Ljupka, Longurova Natasa, Toneva Stojmenova Verica, Nikolovski Bruno, **Zarkova Atanasova Julija**, Naskova Sanja, Zlatanovska Katerina, Carceva Salja Sofija, Prosheva Pelivanova Ljubica (2025) Assessment of Smile Index Variation Across Different Malocclusions. In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09-12 Sept 2025, Shanghai, China. International Dental Journal, 2025;75(1):359-360. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster) https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105481 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36724

Евалуација на трудот: Естетиката на насмевката претставува значаен аспект во ортодонтската дијагностика и планирањето на терапијата. Во трудот е направена проценка на варијациите на индексот на насмевката кај различни видови малоклузии, со цел да се утврди нивната поврзаност со карактеристиките на насмевката. Добиените сознанија придонесуваат за подобро разбирање на влијанието на малоклузиите врз естетиката и можат да бидат од значење при индивидуалното планирање на ортодонтскиот третман.

Трудот има научно и стручно значење.

17. Trpevska Vesna, Nikolovski Bruno, **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina, Mijoska Aneta, Petkov Marjan, Kovacevski Aleksandar, Koseva Biljana, Cena Dimova, Kovacevska Gordana (2025) Treatment Of Class III with Facemask Therapy. In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09-12 Sept 2025, Shanghai, China. International Dental Journal, 2025;75(1):339. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Oral presentation) https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105427 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36925

Евалуација на трудот: Малоклузиите од III класа претставуваат комплексен ортодонтски проблем, при што навремената дијагностика и раниот третман се од особено значење. Во трудот е прикажан третман на малоклузија од III класа со facemask терапија, како ортопедски пристап за корекција на нарушениот сагитален однос на вилиците. Примената на овој терапевтски пристап во соодветен период на раст и развој може да придонесе за подобрување на оклузалните односи, функцијата и профилот на пациентот.

Трудот има стручно, клиничко и научно значење.

18. **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina, Naskova Sanja, Longurova Natasa, Nikolovski Bruno, Pejkovska Shahpaska Budima, Berisha Almedin, Tashkovski Hristijan, Atanasova Sandra (2024) Clinical comparison of crowns made with two intraoral scanners. In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):369 (IF: 3.2) (Poster) https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.494 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36512

Евалуација на трудот: Дигитализацијата во фиксната стоматолошка протетика овозможува примена на интраорални скенери при изработката на протетички реставрации, со цел постигнување поголема прецизност и

предвидливост на третманот. Во трудот е направена клиничка споредба на коронки изработени со примена на два различни интраорални скенери, со евалуација на нивната клиничка примена и добиените протетички резултати. Истражувањето придонесува кон проценката на современите дигитални технологии и нивната практична примена во фиксната стоматолошка протетика.

Трудот има научно, стручно и клиничко значење.

19. Petkov Marjan, **Zarkova Atanasova Julija**, Trpevska Vesna, Veleska-Stefkovska Daniela, Stojanovic Mihael, Eftimoska Marina, Radojkova-Nikolovska Vera, Nikolovski Bruno, Jurukovska Sotarovska Vesna, Mijoska Aneta (2025) Contemporary digital treatment of resorbed avulsed maxillary incisors: multidisciplinary approach. International Dental Journal, 2025;57(1):264-265. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Oral presentation) https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105229 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36731

Евалуација на трудот: Во овој труд презентиран е случај на авулзија на траен максиларен инцизив кај 17-годишен пациент, чиј заб бил имедијатно реплантиран. По осум години следење, поради евидентирана коренска ресорпција, наложена била потреба од екстракција, а истата била придружена со аугментациска процедура со употреба на коскен графт и ресорптивна мембрана. Во втора фаза изведено е вградување на дентален имплант, а врз него, на крајот естетска протетска реставрација, планирана и добиена со дигитално скенирање и 3Д отпечатување. Тука се истакнува мултидисциплинарниот пристап во третманот на денталните трауматски повреди.

Трудот има научно и стручно значење.

20. Nikolovski Bruno, Radojkova-Nikolovska Vera, Trpevska Vesna, Toneva Stojmenova Verica, Arsovski Ljupka, Atanasova Sandra, Longurova Natasa, Petkov Marjan, **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina (2025) Immediate implantation following palatally impacted canine extraction. International Dental Journal, 2025;75(1):49-50. ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster) https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105709 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36727

Евалуација на трудот: Студијата има за цел да ја испита можноста за постигнување примарна стабилност на имплантите во намалена количина на коска со минимална препарација на местото на остеотомијата. Имедијатната имплантација по екстракција на импактиран максиларен канин, претставува одржлива алтернатива на традиционалните методи за рехабилитација со дентални импланти.

Трудот има научно и стручно значење.

21. Zlatanovska Katerina, Prosheva Pelivanova Ljubica, Naskova Sanja, Mladenovski Marko, Azizi Fadilj, Shehapi Afrim, Nikolovski Bruno, Atanasova Sandra, Longurova Natasa, **Zarkova Atanasova Julija** (2025) Impact of Polishing on Candida albicans Adhesion to Dental Resins. In: FDI World Dental Congress 2025 (FDIWDC25), 09-12 Sept 2025, Shanghai, China. IDJ 2025;75(1):278 ISSN 1875-595X (IF: 3.7) (Poster) https://doi.org/10.1016/j.identj.2025.105267 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/36723

Евалуација на трудот: Површинските карактеристики на денталните смоли имаат значајно влијание врз адхезијата и колонизацијата на микроорганизмите во усната празнина. Во трудот е испитувано влијанието на полирањето врз адхезијата на Candida albicans на дентални смоли, со посебен

осврт на поврзаноста помеѓу обработката на површината и микробната адхезија. Добиените сознанија се значајни за оптимизирање на постапките за завршна обработка и полирање на денталните материјали, со цел подобрување на нивните биолошки и клинички својства.

Трудот има научно, стручно и клиничко значење.

22. Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, **Zarkova-Atanasova Julija,** Nikolovski Bruno, Naskova Sanja, Mijoska Aneta, Petrovski Mihajlo, Kovacevska Ivona, Trpevska Vesna, PejkovskaShahpaska Budima (2024) Fracture resistance of porcelain veneers with different preparation designs. In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):364-365 (IF: 3.2) (Poster) https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.479 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35051

Евалуација на трудот: Порцеланските фасети претставуваат значајна минимално инвазивна терапевтска можност во современата естетска стоматологија, при што дизајнот на препарацијата може да влијае врз нивните механички својства и долготрајност. Во трудот е испитувана отпорноста на фрактура на порцелански фасети изработени со различни дизајни на препарација, со цел да се процени влијанието на начинот на препарација врз нивната механичка стабилност. Резултатите имаат значење при изборот на соодветен клинички протокол за изработка на порцелански фасети.

Трудот има научно, стручно и клиничко значење.

23. Nikolovski Bruno, Radojkova-Nikolovska Vera, Evrosimovska Biljana, Spirov Vancho, Petrovski Mihajlo, Rogoleva Gjurovski Sonja, Susak Zoran, Zlatanovska Katerina, Trpevska Vesna, Mijoska Aneta, **Zarkova Julija**, Longurova Natasa (2024) Diagnostic dilemma in a non-healing ulcer of the tongue. In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):243-244 (IF: 3.2) (Poster) https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.123 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34870

Евалуација на трудот: Незаздравувачките улцерации на јазикот претставуваат значаен дијагностички предизвик поради нивната разновидна етиологија и можноста за присуство на сериозни патолошки промени. Во трудот е прикажан дијагностичкиот пристап кај перзистентна улцерација на јазикот, со акцент на значењето на диференцијалната дијагноза и навременото препознавање на суспектните орални лезии. Трудот ја потенцира потребата од систематски клинички пристап и соодветни дополнителни испитувања за поставување точна дијагноза.

Трудот има научно, стручно и клиничко значење.

24. Nikolovski Bruno, Zlatanovska Katerina, **Zarkova-Atanasova Julija,** Longurova Natasa, Petrovski Mihajlo, Susak Zoran, Spirov Vancho, Pejkovska Shahpaska Budima, Trpevska Vesna, Naskova Sanja, Papakoca Kiro, Purde Selis (2024) Soft-tissue contour changes after the socket shield technique. In: FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):52 (IF: 3.2) (Oral presentation) https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.728 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/34872

Евалуација на трудот: Зачувувањето на архитектурата на меките ткива претставува важен фактор за постигнување функционално и естетски успешен резултат во современата имплантологија. Во трудот се анализирани промените на контурите на меките ткива по примена на socket shield техниката,

како терапевтски пристап насочен кон зачувување на алвеоларните и периимплантните ткива. Добиените резултати придонесуваат за проценка на ефикасноста и клиничката применливост на оваа техника при имплантолошка терапија.

Трудот има научно, стручно и клиничко значење.

25. Naskova Sanja, Zlatanovska Katerina, Dimova Cena, Longurova Natasa, Nikolovski Bruno, **Zarkova-Atanasova Julija**, Rogoleva Gjurovski Sonja, Toneva Stojmenova Verica (2024) Interdependence of dental caries and salivary parameters in children. FDI World Dental Congress 2024 (FDIWDC24), 12-15 Sept 2024, Istanbul, Turkiye. IDJ 2024;74(1):404 (IF: 3.2) (Poster) https://doi.org/10.1016/j.identj.2024.07.1240 https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/35058

Евалуација на трудот: Саливарните параметри имаат значајна улога во одржувањето на оралната хомеостаза и можат да влијаат врз појавата и прогресијата на денталниот кариес. Во трудот е испитувана меѓузависноста помеѓу присуството на дентален кариес и карактеристиките на плунката кај детската популација, со цел подобро согледување на факторите поврзани со кариес-ризикот. Добиените сознанија имаат значење за раната проценка на ризикот и за планирањето на соодветни превентивни мерки кај децата.

Трудот има научно, стручно и клиничко значење.

5.1. Листа на научни и стручни трудови со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор

26. Nikolovski Bruno, **Zarkova Julija**, Atanasova Sandra, Petrovski Mihajlo, Trpevska Vesna, Longurova Natasa (2026) *The convergence of regenerative sciences – a cross-disciplinary approach to skeletal reconstruction*. In: 30th BaSS Congress, 7–9 May 2026, Thessaloniki, Greece. https://eprints.ugd.edu.mk/38642/

Евалуација на трудот: Трудот го разгледува интердисциплинарниот пристап на регенеративните науки во реконструкцијата на скелетните структури, со акцент на поврзувањето на современите биолошки и клинички концепти. Ваквиот пристап придонесува за подобро разбирање на можностите за регенерација и реконструкција во современата стоматолошка и медицинска практика.

Трудот има научно и стручно значење.

27. Apostoloski Pavle, **Zarkova-Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina, Prosheva Pelivanova Ljubica, Pejkovska Shahpaska Budima, Atanasova Sandra (2026) *Metal-bar reinforcement of long-span zirconia frameworks*. In: 30th BaSS Congress, 7–9 May 2026, Thessaloniki, Greece. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/38699/

Евалуација на трудот: Долгите цирконiумски конструкции претставуваат предизвик од аспект на механичката стабилност и долготрајноста. Во трудот се разгледува зајакнувањето на долги цирконiумски конструкции со метална шипка како можност за подобрување на нивната отпорност и клиничка предвидливост.

Трудот има научно, стручно и клиничко значење.

28. Charalampidis Vasilis, Zarkova Atanasova Julija (2026) D*igital protocols in contemporary implantology: the value of open-source software* In: 30th BaSS Congress, 7–9 May 2026, Thessaloniki, Greece.(oral presentation) Евалуација на трудот: Трудот ја прикажува клиничката примена на дигитален протокол

во имплантологијата базиран на open-source софтвер, преку приказ на три клинички случаи. Со интеграција на CBCT податоци, интраорално скенирање, виртуелно планирање и 3D-печатени хируршки водилки е овозможено протетички водено и целосно навигирано поставување на имплантите. Прикажаниот пристап овозможува прецизно планирање на позицијата и ангулацијата на имплантите, минимално инвазивен третман и ефикасна дигитална протетичка рехабилитација. Авторите укажуваат дека open-source дигиталните протоколи можат да обезбедат предвидливи клинички резултати, истовремено зголемувајќи ја достапноста, флексибилноста и економичноста на дигиталната имплантологија. Трудот има научно, стручно и клиничко значење. https://eprints.ugd.edu.mk/35925/

29. Petroska Ana, Saveski Mirko, Mladenovski Marko, **Zarkova Atanasova Julija** (2025) *Endodontic treatment in geriatric patients – expectations, challenges, obstacles, results*. In: 29th BaSS Congress 2025, 24–26 Apr 2025, Belgrade, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/36515/

Евалуација на трудот: Ендодонтскиот третман кај геријатриски пациенти е поврзан со специфични анатомски, биолошки и клинички предизвици. Во трудот се разгледуваат очекувањата, тешкотиите, ограничувањата и резултатите од ендодонтската терапија кај повозрасната популација.

Трудот има стручно и клиничко значење.

30. **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, Atanasova Sandra, Prosheva Pelivanova Ljubica, Petroska Ana, Naskova Sanja (2025) *Tooth color matching with intraoral scanner*. In: 29th BaSS Congress 2025, Belgrade, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/36517/

Евалуација на трудот: Прецизното одредување на бојата на забите е значајно за постигнување естетски успешни протетички реставрации. Во трудот се разгледува можноста за одредување и усогласување на бојата со примена на интраорален скенер како современ дигитален пристап.

Трудот има научно, стручно и клиничко значење.

31. Atanasova Sandra, Carceva Salja Sofija, Prosheva Pelivanova Ljubica, Zlatanovska Katerina, **Zarkova Atanasova Julija**, Naskova Sanja, Longurova Natasha (2025) *Facial Index Variation in Patients with Different Malocclusions*. In: 29th BaSS Congress 2025, Belgrade, Serbia. https://eprints.ugd.edu.mk/36003/

Евалуација на трудот: Морфолошките карактеристики на лицето и нивната поврзаност со различните малоклузии имаат значајна улога во ортодонтската дијностика и планирањето на терапијата. Во трудот се анализираат варијациите на фацијалниот индекс кај пациенти со различни малоклузии.

Трудот има научно и стручно значење.

32. Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, **Zarkova Julija**, Nikolovski Bruno, Atanasova Sandra, Naskova Sanja, Proseva Ljubica (2025) *Evaluation of dental and facial midlines among dental students*. In: 29th BaSS Congress 2025, Belgrade, Serbia. Abstract Book, p. 234. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/35926/

Евалуација на трудот: Односот помеѓу денталната и фацијалната средишна линија претставува важен параметар во проценката на естетиката и хармонијата на насмевката. Во трудот е направена евалуација на нивната усогласеност кај студенти по стоматологија. Трудот има научно и стручно значење.

33. Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, **Zarkova Julija**, Nikolovski Bruno, Atanasova Sandra (2025) *Diagnosis and treatment of dentin hypersensitivity*. In: 29th BaSS Congress, Belgrade, Serbia. Abstract Book, p. 190. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/35925/

Евалуација на трудот: Дентинската хиперсензитивност е чест клинички проблем кој бара правилна дијагноза и индивидуализиран терапевтски пристап. Во трудот се разгледуваат современите принципи за дијагностика и третман на оваа состојба. Трудот има стручно и клиничко значење.

34. Nikolovski Bruno, Zlatanovska Katerina, **Zarkova Julija**, Petrovski Mihajlo, Longurova Natasa (2025) *Simplifying the surgical management of hypodontia*. In: 29th BaSS Congress 2025, Belgrade, Serbia. Abstract Book, pp. 381–382. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/35928/

Евалуација на трудот: Хируршкиот третман на хиподонцијата бара внимателно планирање и координација со останатите стоматолошки дисциплини. Во трудот се прикажува поедноставен пристап кон хируршкото менаџирање на хиподонцијата со цел постигнување предвидлив терапевтски резултат. Трудот има стручно и клиничко значење.

35. Naskova Sanja, Dimova Cena, Zlatanovska Katerina, Atanasova Sandra, **Zarkova Julija**, Toneva Stojmenova Verica, Longurova Natasa (2025) *Determination of the oral hygiene index in children with the presence and absence of caries*. In: 29th BaSS Congress 2025, Belgrade, Serbia. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/36686/

Евалуација на трудот: Оралната хигиена е еден од клучните фактори во превенцијата на денталниот кариес кај децата. Во трудот се споредува индексот на орална хигиена кај деца со и без кариес, со цел проценка на нивната меѓусебна поврзаност. Трудот има научно, стручно и превентивно значење.

36. Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, **Zarkova-Atanasova Julija** (2024) Polymerization Contraction in Composites – How to Reduce it? In: 28th BaSS Congress, Budva, Montenegro. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/34165/

Евалуација на трудот: Полимеризациската контракција на композитните материјали може да влијае врз маргиналниот интегритет и клиничката долготрајност на реставрациите. Во трудот се разгледуваат пристапите за нејзино намалување и оптимизирање на клиничката примена на композитите.

Трудот има стручно и клиничко значење.

37. Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, **Zarkova Julija**, Kovacevska Ivona (2024) *The minimally invasive management of early occlusal caries*. In: 28th BaSS Congress, Budva, Montenegro. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/34166/

Евалуација на трудот: Минимално инвазивниот третман на раните оклузални кариозни лезии овозможува максимално зачувување на здравите забни ткива. Во трудот се разгледуваат современи пристапи за рана дијагностика и конзервативно менаџирање на овие лезии.

Трудот има стручно и клиничко значење.

38. Duran Ibrahim, **Zarkova Atanasova Julija**, Köksal Mesut (2024) *Implant Supported Monolithic Zirconium Restorations for Rehabilitation of Edentulous Maxillae by the Help of Two Stage 3D Temporary Approach*. In: 28th BaSS Congress, Budva, Montenegro. https://eprints.ugd.edu.mk/34069/

Евалуација на трудот: Рехабилитацијата на беззаба максила со имплантно носени монолитни циркониумски реставрации бара прецизно дигитално и протетичко планирање. Во трудот е прикажан пристап со двофазни 3D привремени реставрации како помош во постигнување предвидлив функционален и естетски резултат.

Трудот има стручно и клиничко значење.

39. **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, Kovacevska Ivona, Duran Ibrahim (2024) *Backward Planning Digital Protocol for Full Mouth Rehabilitation*. In: 28th BaSS Congress, Budva, Montenegro. https://eprints.ugd.edu.mk/34067/

Евалуација на трудот: Дигиталното планирање наназад претставува современ пристап при комплексни целосни орални рехабилитации. Во трудот се прикажува дигитален протокол кој овозможува подобра координација на дијагностичките и терапевтските фази и поголема предвидливост на конечниот резултат.

Трудот има стручно и клиничко значење.

40. **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, Nikolovski Bruno, Tashkovski Hristijan (2024) *Comparative Analysis of Spectrophotometric vs Visual Tooth Color Determination*. In: 28th BaSS Congress, Budva, Montenegro. https://eprints.ugd.edu.mk/34068/

Евалуација на трудот: Правилното одредување на бојата е основен предуслов за естетски успешни реставрации. Во трудот е направена споредба помеѓу спектрофотометриското и визуелното одредување на бојата на забите, со цел проценка на нивната прецизност и клиничка применливост.

Трудот има научно, стручно и клиничко значење.

41. Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, Kovacevska Ivona, **Zarkova Atanasova Julija**, Atanasova Sandra (2024) *Artificial Intelligence in Teledentistry as New Oral Health Care Tool Among Macedonian Dental Professionals – a Questionnaire Study*. In: 28th BaSS Congress, Budva, Montenegro. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/34065/

Евалуација на трудот: Вештачката интелигенција и теледенталната медицина претставуваат современи алатки за подобрување на пристапот и организацијата на оралната здравствена заштита. Во трудот преку прашалник се анализираат ставовите и искуствата на македонските стоматолошки професионалци.

Трудот има научно и стручно значење.

42. Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, Kovacevska Ivona, **Zarkova-Atanasova Julija**, Pejkovska Shahpaska Budima, Prosheva Pelivanova Ljubica (2023) *Patients' knowledge and satisfaction with porcelain veneers concerning soft tissue alternation*. In: 27th BaSS Congress, Istanbul, Türkiye. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/32549/

Евалуација на трудот: Порцеланските фасети имаат значајна улога во естетската стоматологија, а задоволството на пациентите и состојбата на меките ткива се важни показатели за успешноста на третманот. Во трудот се анализираат знаењето и задоволството на пациентите во однос на промените на меките ткива. Трудот има научно, стручно и клиничко значење.

43. Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, **Zarkova-Atanasova Julija**, Prosheva Pelivanova Ljubica, Rogoleva Gjurovski Sonja, Arsovski Ljupka (2023)

Evaluation of use of flexible dentures as alternative solutions for partial edentulism treatment. In: 26th BaSS Congress, Skopje. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/32031/

Евалуација на трудот: Флексибилните протези претставуваат алтернативна терапевтска можност кај парцијалната беззабост. Во трудот е евалуирана нивната примена и клиничка употребливост како алтернатива на конвенционалните протетички решенија. Трудот има стручно и клиничко значење.

44. **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina, Prosheva Pelivanova Ljubica, Naskova Sanja, Pejkovska Shahpaska Budima, Ivanovski Dejan (2022) *Failures of indirect composite veneers*. In: 21. Kongres Stomatologa Srbije, Belgrade. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/35739/

Евалуација на трудот: Индиректните композитни фасети се естетско реставративно решение чиј успех зависи од правилната индикација и клиничкиот протокол. Во трудот се разгледуваат неуспесите и факторите кои можат да влијаат врз нивната функционалност, естетика и долготрајност.

Трудот има стручно и клиничко значење.

45. Pejkovska Shahpaska Budima, Kovacevska Ivona, **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina (2022) *Design of total dentures – challenge in dental prosthetics*. In: 21 Kongres stomatologa Srbije, Belgrade. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/35740/

Евалуација на трудот: Дизајнот на тоталните протези е значаен фактор за нивната стабилност, ретенција, функција и естетика. Во трудот се разгледуваат предизвиците при планирањето и изработката на тотални протези во современата стоматолошка протетика.

Трудот има стручно и клиничко значење.

46. Ivanovski Dejan, **Zarkova Atanasova Julija**, Toneva Stojmenova Verica, Kovacevska Ivona (2022) *Apexogenesis story – case report*. In: 21 Kongres stomatologa Srbije, Belgrade. https://eprints.ugd.edu.mk/35741/

Евалуација на трудот: Апексогенезата претставува биолошки ориентиран терапевтски пристап кај млади трајни заби со незавршен развој на коренот. Преку приказ на случај, трудот го истакнува значењето на зачувувањето на виталитетот на пулпата и продолжувањето на физиолошкиот развој на коренот.

Трудот има стручно и клиничко значење.

47. **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina, Prosheva Pelivanova Ljubica, Atanasova Sandra, Dimova Cena (2022) *Спектрофотометриска евалуација на разликите во бојата помеѓу природните заби и клучевите за избор на боја*. In: Конгрес на МСД, Ohrid. (Oral presentation) https://eprints.ugd.edu.mk/35700/

Евалуација на трудот: Прецизното усогласување на бојата помеѓу природните заби и протетичките реставрации е важен предуслов за задоволителен естетски резултат. Во трудот е извршена спектрофотометриска евалуација на разликите во бојата помеѓу природните заби и стандардните клучеви за избор на боја.

Трудот има научно, стручно и клиничко значење.

48. Zlatanovska Katerina, Longurova Natasa, **Zarkova-Atanasova Julija**, Prosheva Pelivanova Ljubica, Kovacevska Ivona (2022) *Fatigue failure mode of*

porcelain veneers with different preparation designs. In: Конгрес на МСД, Ohrid. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/30199/

Евалуација на трудот: Долготрајноста на порцеланските фасети е условена и од дизајнот на препарацијата. Во трудот се испитува начинот на заморно оштетување на порцеланските фасети при различни дизајни на препарација и нивното механичко однесување при повторувано оптоварување.

Трудот има научно, стручно и клиничко значење.

49. Prosheva Pelivanova Ljubica, Carceva-Salja Sofija, Papakoca Kiro, **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina (2022) *Analysis of Golden percentage on Maxillary Anterior Teeth for Estethic Smile Design*. In: 9th Congress of Macedonian Dental Society, Ohrid. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/31193/

Евалуација на трудот: Пропорционалниот однос на максиларните предни заби има значајна улога во естетиката на насмевката. Во трудот се анализира концептот на Golden percentage како параметар за проценка и планирање на естетскиот дизајн на насмевката. Трудот има научно и стручно значење.

50. Atanasova Sandra, Prosheva Pelivanova Ljubica, Carceva-Salja Sofija, Papakoca Kiro, **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina (2022) *Evaluation of lip position using different reference lines*. In: 9th Congress of Macedonian Dental Society, Ohrid. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/31149/

Евалуација на трудот: Позицијата на усните е важен параметар во анализата на фацијалната естетика и профилот на пациентот. Во трудот е направена евалуација на положбата на усните со примена на различни референтни линии.

Трудот има научно и стручно значење.

51. Toneva Stojmenova Verica, Longurova Natasa, Kovacevska Ivona, Rogoleva Gjurovski Sonja, **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina (2022) *Ledge formation: a complication in endodontics*. In: 9th Congress of Macedonian Dental Society, Ohrid. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/30214/

Евалуација на трудот: Формирањето на ledge претставува значајна јатрогена компликација во ендодонтскиот третман која може да го отежне правилното инструментирање на коренскиот канал. Во трудот се разгледуваат причините, превенцијата и клиничкото значење на оваа компликација.

Трудот има стручно и клиничко значење.

52. Toneva Stojmenova Verica, Longurova Natasa, Kovacevska Ivona, Rogoleva Gjurovski Sonja, **Zarkova Atanasova Julija** (2022) *The time duration of instrumentation with ProTaper Universal NiTi hand system, ProTaper Next NiTi rotary system and ProTaper Gold rotary system*. In: 21 Kongres stomatologa Srbije, Belgrade. https://eprints.ugd.edu.mk/31420/

Евалуација на трудот: Ефикасноста на ендодонтската инструментација зависи од карактеристиките на инструменталниот систем и техниката на работа. Во трудот се споредува времетраењето на инструментацијата со ProTaper Universal NiTi рачен систем, ProTaper Next NiTi ротационен систем и ProTaper Gold ротационен систем.

Трудот има научно, стручно и клиничко значење.

6. Пленарно предавање на научен собир

53. Zarkova Atanasova Julija (2026) Veneers without guessworks In: In: 30th BaSS Congress, 7-9 May 2026, Thessaloniki, Greece

54. Zarkova Atanasova, Julija (2024) Keys for Predictable and Accurate Intraoral Scanning. In: International Dental Conference and Arab Dental Exhibition (AEEDC), 6-8,Fev 2024, Dubai,UAE. https://eprints.ugd.edu.mk/34070/

55. Zarkova Atanasova, Julija (2023) Intraoral scanning – guidance for predictable success. In: 26th BaSS Congress, 11-14 May 2023, Skopje, North Macedonia. https://eprints.ugd.edu.mk/33586/

8. Одржано предавање по покана на научна институција

56. Zarkova Atanasova, Julija (2025) Дигитални стратегии за естетска совршеност. In: ESCD Study club 7.0, 20 Dec 2026, Skopje, North Macedonia. https://eprints.ugd.edu.mk/37852/

9. Учество на научен собир со реферат во земјава и во странство (реден број 57-59)

57. Longurova Natasa, Zlatanovska Katerina, Kovacevska Ivona, **Zarkova Julija**, Naskova Sanja (2026) *Occurrence and therapeutic approach of deep caries with exposed pulp*. In: International Dental Congress – Dental Naissa '26, 6–8 Feb 2026, Niš, Serbia. (Poster) https://eprints.ugd.edu.mk/38490/

58. Nikolovski Bruno, Evrosimovska Biljana, Petrovski Mihajlo, Stojanovic Simona, Zlatanovska Katerina, **Zarkova-Atanasova Julija**, Spirov Vancho, Pejkovska Shahpaska Budima, Radeska Elena (2026) *Single tooth implant or prosthetic bridge construction in case of incisor hypodontia?* In: International Dental Congress – Dental Naissa '26, 6–8 Feb 2026, Niš, Serbia. (Poster)https://eprints.ugd.edu.mk/38622/

59. Prosheva Pelivanova Ljubica, Atanasova Sandra, **Zarkova Atanasova Julija**, Zlatanovska Katerina (2025) *Интеграција на дигиталниот спектрофотометар во денталната медицина – нови можности за точност и квалитет*. In: Third International Conference ETIMA 2025, 24–25 Sept 2025, Stip. (Oral presentation) https://eprints.ugd.edu.mk/36825/

20. Член на организациски и научен одбор во земјава

20.1 Член во научниот одбор на 26th Congress of Balkan Stomatological Society (BaSS) 11-14 May 2023, Skopje Republic of North Macedonia (страна 8 Abstact book) https://e-bass.org/26thcongress/abstractbook/26_BASS.pdf

II. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИСКО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ

7. Пленарно предавање на стручен собир во земјава и во странство

7.1 **Zarkova Atanasova, Julija (2025)** *Intraoral scanning in everyday practice.* In: 3Disc booth, Cologne IDS 2025, 25-29 March 2025, Cologne, Germany.https://eprints.ugd.edu.mk/36559/

7.2 **Zarkova Atanasova, Julija (2024)** *Transforming smiles: a journey into digital dentistry.* In: Transforming Patient Care: The Digital Dentistry Revolution with Intraoral Scanners, 23 Nov 2024, Dubai, UEA. https://eprints.ugd.edu.mk/36558/

7.3 **Zarkova Atanasova, Julija (2024)** *Современ план на терапија при трансформација на насмевката.* In: 13. Симпозиум на Факултет за медицински науки - Дентална медицина на тема „Иновативни третмани и технологии во денталната медицина: предизвици на иднината", 21 Sept 2024, Stip, North Macedonia. https://eprints.ugd.edu.mk/35167/

7.4 **Zarkova Atanasova, Julija (2024)** *Процедури за трансформација на насмевката со порцелански фасети.* In: Симпозиум со меѓународно учество „Естетика во протетиката“, 9 June 2024, Gostivar, North Macedonia. https://eprints.ugd.edu.mk/35620/

7.5 **Zarkova Atanasova, Julija (2023)** *Како до успешно интраорално скенирање и прецизен дигитален отпечаток.* In: Симпозиум по стоматолошка протетика со меѓународно учество „Дигитализација во стоматолошката протетика“, Велес, 2023, МСД здружение на специјалисти по протетика, 07 Oct 2023, Veles. https://eprints.ugd.edu.mk/33623/

13. Учесник во научен проект

Dimova, Cena and Naskova, Sanja and Zlatanovska, Katerina and Zarkova, Julija and Mitevski, Kiril and Rogoleva Gjurovski, Sonja (2020) *Современи аспекти на дезинфекција и стерилизација на инструменти и апарати во дентална медицина.* https://eprints.ugd.edu.mk/27456/

15. Техничко унапредување

15.1. PFR Hands on курс-Естетика по природен пат 12Јули 2026. Вега, Скопје

15.2. Hand on- Integrating digital workflow in computer guided implant dentistry: Protocol, design.and clinical application, 17th. October. 2025. 4th Style Italiano International Congress, Athens, Greece.

15.3. Hands on- Mastering retreatments: Practical skills with Retreaty 18th October. 2025. 4th Style Italiano International Congress, Athens, Greece.

15.4. Hands on Mater MTA, 28th September 2024, 3rd Style Italiano Endodontics International Congress (“Endo-Resto”) Athens, Greece.

15.5. Hands on - Root canal shaping redefined. The MG3II blue sequence. 28th September 2024, 3rd Style Italiano Endodontics International Congress (“Endo-Resto”) Athens, Greece.

15.6. Hands on - New paradigm in retreatments. 28th September 2024, 3rd Style Italiano Endodontics International Congress (“Endo-Resto”) Athens, Greece.

15.7. Курс за Grammy smile, дијагностика CBCT, и терапија. 21,22 април 2024, Дента ес, Скопје.

15.8. Hands on - Teach me how to master warm vertical compaction. 1st of October. 2023. 2nd Style Italiano Endodontics International Congress, Athens, Greece.

15.9. Hands on - Mastering canal preparation. How to deal with difficult scenarios. 30th of. September. 2023. 2nd Style Italiano Endodontics International Congress, Athens, Greece.

15.10. Hands on - Isolation game. 1st of October 2023. 2nd Style Italiano Endodontics International Congress, Athens, Greece.

15.11. Hands on - Root canal shaping redefined. 30th of September, 2023. 2nd Style Italiano Endodontics International Congress, Athens, Greece.

15.12. Hands on - Direct post endo buildups. 30th of September, 2023. 2nd Style Italiano Endodontics International Congress, Athens, Greece.

15.13. Hands on - Co ceraming art made simple. Extensive conservative posterior restoration. Inlays, onlays, endocrowns, tabletops. 30th of September, 2023. 2nd Style Italiano Endodontics International Congress, Athens, Greece.

15.14. Hands on - Fiber reinforced composite restorations 16th of October 2022. 1st Style Italiano Endodontics International Congress. Thessaloniki, Greece.

15.13. Hands on - Indirect restorations. For compromised teeth. 16th of October 2022. 1st Style Italiano Endodontics International Congress. Thessaloniki, Greece.
15.14. Обука за употреба на ботулинум токсин во лицевата регија, 14 мај 2022, Белград, Србија.
15.15. Обука за хијалуронски филер, Велес, Македонија, 25 септември 2021.

17. Елаборати и експертизи

17.1. Елаборат за акредитација на студиска програма Дентална медицина – прв и втор циклус интегрирани академски студии (360 ЕКТС) (2022).
17.2. Елаборат за акредитација на прв циклус на студии – студиска програма Забен-техничар – протетичар (2022).
17.3. Елаборат за акредитација на втор циклус на студии – Специјалистички стручни студии за Забен-техничар – протетичар (2022).
17.4. Елаборат за акредитација на студиска програма Dental medicine – интегрирани академски студии на англиски јазик (300 ЕКТС) (2026).

28. Член на факултетски орган, комисија

28.1. Член на Наставно-научниот совет на прв циклус студии на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип;
28.2. Член на Комисија за полагање стручен специјалистички испит:
28.2.1. Д-р Н.М. (Одлука бр. 2002-169/8, енд.);
28.2.2. Д-р С.К. (Одлука бр. 2005-72/19, хир.);
28.2.3. Д-р М.Л. (Одлука бр. 2005-72/12, хир.);
28.2.4. Д-р Е.Г. (Одлука бр. 2005-72/13, про.);
28.2.5. Д-р Г.М. (Одлука бр. 2005-72/12, про..);
28.2.6. Д-р Љ.П.П (Одлука бр. 2005-273/6, про.);
28.2.7. Д-р Љ.Т. (Одлука бр. 2005-273/5, про.);
28.2.8. Д-р К.Ч. (Одлука бр. 2005-279/7, про);
28.2.9. Д-р Б.Ј. (Одлука бр. 2005-286/5, хир.);
28.2.10. Д-р Р.Ш. (Одлука бр. 2005-111/6, орто.);
28.2.11. Д-р Д.П. (Одлука бр. 2005-123/5, хир.);
28.2.12. Д-р К.М. (Одлука бр. 2006-112/6, хир.).
28.3. Член на Комисија за полагање на дипломски/завршен испит прв циклус на студии
28.3.1. Студент Б.А, Одлука бр. 2003-168/5
28.3.2. Студент В.Ч, Одлука бр. 2003-68/1
28.3.3. Студент Ј.С, Одлука бр. 2003-351/1
28.3.4. Студент П.Л, Одлука бр. 2003-259/4
28.3.5. Студент А.К, Одлука бр. 2003-210/1
28.3.6. Студент К.З, Одлука бр. 2003-184/11
28.3.7. Студент И.А, Одлука бр. 2003-161/7
28.3.8. Студент А.Б, Одлука бр. 2003-161/8
28.3.9. Студент Л.К, Одлука бр. 2003-82/2
28.3.10. Студент К.Т, Одлука бр. 2003-317/4
28.3.11. Студент М.К, Одлука бр. 2003-232/4
28.3.12. Студент Ф.Г, Одлука бр. 2003-182/1
28.3.13. Студент Б.С, Одлука бр. 2003-126/1
28.3.14. Студент Т.И, Одлука бр. 2003-206/2

28.3.15. Студент К.К, Одлука бр. 2003-298/2

28.3.16. Студент С.С, Одлука бр. 2003-246/1.

28.4. Член на Рецензентска комисија за избор/реизбор

28.4.1 Член на Рецензентска комисија за избор на асистент за наставно-научната област протетика – ас. д-р Љ.П. (Одлука бр.2002-167/14 од 7.6.2022 година);

28.4.2. Член на Рецензентска комисија за избор на наставник во насловно звање – насловен доцент / насловен вонреден професор за наставно-научната област протетика – д-р Б.П.Ш. (Одлука бр. 2002-212/12 од 8.7.2022 година);

28.4.3. Член на Рецензентска комисија за избор на наставник во насловно звање – насловен доцент / насловен вонреден професор за наставно-научната област стоматолошка протетика – д-р Б.Н. (Одлука бр. 2002-267/18 од 14.11.2025 година);

28.4.4. Член на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања-доцент за наставно-научната област стоматолошка протетика – ас. д-р Љ.П.П (Одлука бр. 2002-282/16 од 1.12.2025 година);

28.4.5. Член на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања- доцент за наставно-научната област стоматолошка протетика – д-р П.А. (Одлука бр. 2002-346/21 од 24.12.2025 година);

28.5. Член во Комисија за одбрана на специјалистички труд на Хамиде Љатифи со Одлука бр. 2002-50/37 од 19.2.2025 година, втор циклус студии.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од севкупните досегашни активности на доц. д-р Јулија Заркова Атанасова, презентирани и елаборирани во овој извештај од страна на Рецензентската комисија, може да се констатира нејзината континуирана, богата и разновидна активност во областа на наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и организациско-развојната дејност.

Во согласност со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, а врз основа на целокупната приложена документација и остварувањата на кандидатката, може да се констатира дека доц. д-р Јулија Заркова Атанасова ги исполнува предвидените критериуми за избор во звањето вонреден професор. За целокупната активност во извештајниот период од 2021 до 2026 година, кандидатката има остварено НО = 30, НИ = 196,5 и САОР = 127, односно вкупно 323,5 поени.

Имајќи ги предвид приложениот материјал, презентираните резултати и целокупната наставна, научна, стручна и организациска активност на кандидатката, а согласно со одредбите од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, **Рецензентската комисија со особена чест и задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, доц. д-р Јулија Заркова Атанасова да биде избрана за наставник во звањето вонреден професор за наставно-научната област стоматолошка протетика на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА
Проф. д-р Ерол Шабанов, редовен професор, претседател, с.р.
Проф. д-р Весна Коруноска Стевковска, редовен професор, член, с.р.
Вонр. проф. д-р Катерина Златановска, вонреден професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	**Наставно-образовна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
4.	**Избор во звање доцент**		30			**30**
	ВКУПНО					**30**
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
4.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор – бр. 1,2	/	/	2	9	**18**
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание останати автори – бр. 3-10	/	/	7	3	**21**
5.	Труд со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен собир во земјава: 43 и 47–51	6	2	/	/	**12**
	Труд со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен собир во странство: 11–42, 44–46 и 52	/	/	36	3	**108**
6.	Пленарно предавање на научен собир во земјава 55	3	3	/	/	**18**
	Пленарно предавање на научен собир во странство 53-54	/	/	2	6	**12**
8.	Пленарно предавање по покана од научна институција во земјава бр.56	1	2	/	/	**2**
9.	Учество на научен собир со реферат(постер / усно) во земјава усно бр.59	1	1/1,5	/	/	**1,5**
	Учество на научен собир со реферат(постер / усно) во странство постер бр. 57-58	/	/	2	1,5/2	**3**
20	Член на организациски и научен одбор на научен собир во земјава 20.1	1	1	/	/	**1**
	ВКУПНО					**196,5**

Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		
		број	поени	број	поени	Вкупно
7.	Пленарно предавање на стручен собир во земјава бр. 7.3-5 и странство 7.1-2	**2**	**2**	**3**	**4**	**16**
13.	Учесник во научен проект	1	5	/	/	**5**
15.	Техничко унапредување Во земјава бр.15.1,15.7 Во странство бр.15.2-6, 15.8-15.14	2	2	12	2	**28**
17.	Елаборати и експертизи Бр. 17.1-4	4	2	/	/	**8**
28.	Член на факултетски орган, комисија 28.1, 28.2.1-12, 28.3.1-16, 28.4-5,28.5	35	2	/	/	**70**
	ВКУПНО					**127**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**323,5**

Р Е Ф Е Р А Т
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ФАРМАЦЕВТСКА БОТАНИКА (3.05.02.09) И ФАРМАКОГНОЗИЈА (3.05.02.10) НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр.2002-220/5 од 13.7.2026 година донесена на 361. седница на Наставно-научниот совет на Факултет за медицински науки, одржана на 13.7.2026 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област фармацевтска ботаника (3.05.02.09) и фармакогнозија (3.05.02.10) на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип во состав:

- проф. д-р Ѓоше Стефков, редовен професор за наставно-научните области фармацевтска ботаника и фармакогнозија, Фармацевтски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје – претседател;
- проф. д-р Марија Карапанџова, редовен професор за наставно-научните области фармакогнозија и фармацевтска ботаника, Фармацевтски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје – член;
- проф. д-р Светлана Кулеванова, редовен професор во пензија, по предметите Фармакогнозија, Фитохемија и Фитотерапија, Фармацевтски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје – член;
- проф. д-р Татјана Кундаковиќ-Васовиќ, редовен професор за наставно-научната област фармакогнозија, Фармацевтски факултет, Универзитет во Белград, Белград, Србија – член;
- проф. д-р Лилјана Колева Гудева, редовен професор за наставно-научната област физиологија на растенија, Земјоделски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер” и „Коха“ на 2.7.2026 година и во предвидениот рок се пријави: **проф. д-р Викторија Максимова**, вонреден професор за областа фармацевтска ботаника и фармакогнозија на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Пријавата на кандидатката е навремена, комплетна и ја содржи следнава документација:

- Диплома за завршен трет циклус студии (еден примерок заверен кај нотар);
- Диплома за завршен интегриран прв и втор циклус на студии (еден примерок заверен кај нотар);
- Уверение за положени испити од интегриран прв и втор циклус на студии (еден примерок заверен кај нотар);
- Уверение за положени испити од трет циклус студии (еден примерок заверен кај нотар);
- Копија од Лиценца за работа за самостојно вршење на фармацевтска дејност (заверена кај нотар);
- Доказ за познавање на англиски јазик (Cambridge PET сертификат);
- Уверение за државјанство (не постаро од 6 месеци);
- Кратка биографија;

- Список на објавени научни и стручни трудови;
- По еден примерок од трудовите објавени во последните пет години;
- Еден примерок од докторскиот труд (во печатена форма);
- Дополнителни сертификати, одлуки и решенија.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки да му го поднесеме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Биографски податоци

Кандидатката д-р Викторија Максимова е родена на 31.10.1985 година во Штип. Завршува основно образование во ОУ „Кузман Јосифовски-Питу“ во Кичево и средно образование во ДСМУ „Јане Сандански“ - Штип на насока Фармацевтски техничар, со континуиран одличен успех.

Во учебната 2004/2005 год. се запишува на Фармацевтскиот факултет во Скопје. Дипломира во 2009 год. со одбрана на дипломскиот труд со наслов „Дијабетичка нефропатија, лекови кои се користат за превенција и лекување“, со просечен успех 8,93 и освоени 300 ЕКТС, при што се стекнува со академското звање магистер по фармација.

Од јули до октомври 2009 год. е вработена како стажант во ПЗУ аптека Ирис - Штип, а од септември 2009 год. е ангажирана како демонстратор (волонтер) на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Во јуни 2010 г. го полага државниот испит и се стекнува со лиценца за работа од Фармацевтска комора на РСМ.

Во студиската 2011/2012 година се запишува на докторски студии на студиската програма по биотехнички науки на Катедрата за растително производство на Кампус 2 при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. Предвидените испити од трет циклус на студии ги завршува со просечен успех 10,00.

Од јули 2011 година е избрана во звање помлад асистент од областа на фармацијата на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Од ноември 2014 год. е избрана за асистент-докторанд од областите на фармацевтска ботаника и фармакогнозија на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

На 28.10.2016 год. се стекнува со академски назив доктор по биотехнички науки, растително производство, по успешно одбранета докторската дисертација со наслов „Евалуација на антиоксидативни и цитотоксични особини на капсаициноиди екстрахирани од лути пиперки култивирани во Република Македонија“, која ги опфаќа и областите фармацевтска ботаника и фармакогнозија.

Со Одлука бр. 2002-120/7 од 18.4.2017 од Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип е избрана за доцент за наставно-научните области фармацевтска ботаника и фармакогнозија.

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, бр. 2002-40/52 од 28.1.2022

донесена на 271. седница на ННС е избрана за вонреден професор за наставно-научните области фармацевтска ботаника (30606) и фармакогнозија (30607), при истиот факултет.

Поради заминување во пензија на претходниот член на Сенат на 4.10.2024 год. со тајно гласање на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, д-р Викторија Максимова е избрана за член на Универзитетскиот сенат при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип со Одлука бр. од 2002-233/8.

Од 3.4.2025 год. со Одлука 2002-85/5 кандидатката е повторно избрана во втор мандат за член на Сенатот на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Кандидатката д-р Викторија Максимова има голем придонес во научноистражувачката дејност на Факултетот за медицински науки и притоа е добитник на две признанија за научен придонес на Универзитет „Гоце Делчев“ за 2022 и 2023 година. Таа истовремено активно учествува и во повеќе научноистражувачки мрежи и проекти.

Кандидатката, во текот на нејзината повеќегодишна работа во соработничко и во наставно-научно звање е автор на повеќе трудови објавени во меѓународни списанија со фактор на влијание и во меѓународни научни списанија.

Публикациите на д-р Викторија Максимова се цитирани вкупно 1356 пати, со h-индекс=16 и i10-индекс=20 (при што од 2021 година до денес има 1042 цитати) според Google Scholar базата на податоци.

Пристапено до податоците на 28.7.2026 година (https://scholar.google.com/citations?user=BbwkqAoAAAAJ&hl=en).

Автор е на учебници, наставни материјали за предавања и вежби објавени во е-библиотеката на Универзитетот „Гоце Делчев“. Кандидатката поседува Cambrige English Level 1 Certificate (in ESOL International and Council of Europe - Level B2) со што докажува дека активно го владее и се служи со англискиот јазик.

Општи и посебни услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање согласно со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно – научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип (Ознака ОНУ.ПРВ.01).

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање редовен професор

Општи услови за избор:

- **Просечен успех од најмалку 8,00 на студиите од прв и втор циклус**

Кандидатката д-р Викторија Максимова ги завршува интегрираните студии на Фармацевтскиот факултет во Скопје (300 кредити) со просечен успех 8,93 и се стекнува со звање магистер по фармација.

- **Научен степен доктор на науки од научната област во која се избира**

Кандидатката е доктор на науки со одбранета докторска дисертација под наслов „Евалуација на антиоксидативни и цитотоксични особини на

капсаициноиди екстрахирани од лути пиперки култивирани во Република Македонија“, при што се стекнува со научен степен доктор на биотехнички науки-растително производство. Докторската теза е интердисциплинарна и ги разработува капсаициноидите кои се синтетизираат во физиолошките процеси во родот *Capsicum* и нивните специфичните ботанички и фармакогностички карактеристики.

- **Претходен избор во звање**

Кандидатката од 28.1.2022 год. со Одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, бр. 2002-40/52, донесена на 271. седница на ННС е избрана за вонреден професор за наставно-научните области фармацевтска ботаника (30606) и фармакогнозија (30607), при истиот факултет. Овие наставно-научни области се според Фраскатиева класификација важечка во моментот на изборот во вонреден професор на кандидатката, а според направеното усогласување и еквиваленција со новоусвоената Фраскатиева класификација од 2015 год. и Уредбата објавена во Службен весник на РСМ од 2024 год. (важечка во моментов на овој избор во звање) соодветствуваат на наставно-научните области фармацевтска ботаника (3.05.02.09) и фармакогнозија (3.05.02.10).

- **Објавени најмалку шест рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со Законот за високото образование во последните пет години пред објавување на огласот за избор**

Кандидатката во изборниот период од 5 години до денот на поднесувањето на пријавата има објавено 13 научни труда кои претставуваат референтни научни публикации во согласност со Законот за високо образование. Сите се објавени на е-репозиториумот на УГД. Кандидатката има објавено 6 научни труда во меѓународни научни списанија со фактор на влијание (индексирани во Web of science и Scopus) и 7 научни труда во референтни научни публикации - меѓународни научни списанија, и тоа:

Објавени научноистражувачки трудови во референтна научна публикација - научно списание со фактор на влијание во последните 5 години:

Бр.	Автори	Наслов на публикацијата	Наслов на списанието	Фактор на влијание
1.	Rojo, A. I., Buttari, B., Cadenas, S., Carlos, A.R., Cuadrado, A., Falcao, A. S., Lopez, M.,G., Georgiev, M. I., Grochot-Przeczek, A., Gumeni, S., Jimenez-Villegas, J., Horbanczuk, J.O., Konu, O., Lastres-Becker, I., Levonen, A-L., **Maksimova, V.,** Michaeloudes, C., Mihaylova, L. V., Mickael, M. E., Milisav, I., Miova, B., Rada, P., Santos, M., Seabra, M. C., Svob Strac, D., Tenreiro, S., Trougakos, I.P., Dinkova-Kostova, A. T.	*Model organisms for investigating the functional involvement of NRF2 in non-communicable diseases.*	Redox Biology, 2025, 79. https://eprints.ugd.edu.mk/35410/	I.F = 16.2

2.	Stavrova, V., Simonoska-Crcarevska, M., Naumovska, Z., Bozhinovska, B., Andonoska, J., Stavric, K., **Maksimova, V.**, Meštrović, A., Rouse John, M.	*What a SMART pharmacist can discover in only one day: A public health initiative focused on diabetes in North Macedonia*	Healthcare, 2025, 13 (17). https://eprints.ugd.edu.mk/37417/	I.F = 3.4
3.	Drakalska, E. Arev, M., Apostolova, P., Karpicarov, D., **Maksimova, V.**, Miceva, D., Cvetkovski, A., Samardziska, M.	*Preparation and characterization of amphiphilic cream formulations with meloxicam.*	Pharmacia, 2024, 71 (1–7). https://eprints.ugd.edu.mk/35071/	I.F=1.5
4.	Deligiannidou, G-E., Philippou, E., Vasiari, E., Andrade, V., Massaro, M., Chervenkov, M., Ivanova, T., Jorge, R., Dimitrova, D., Ruskovska, T., Miloseva, L., **Maksimova, V.**, Smilkov, K., Gjorgieva Ackova, D., Garcia Conesa, M-T., Pinto, P., Kontogiorgis, C. A.	*Exploring the relationship between Mediterranean diet adherence and subjective well-being among Greek and Cypriot adults*	Nutrients, 2024, 16 (8). p. 1238. https://eprints.ugd.edu.mk/34483/	I.F=5.8
5.	Gjorgieva Ackova, D., **Maksimova, V.**, Smilkov, K., Buttari, B., Arese, M., Saso, L.	*Alkaloids as natural NRF2 inhibitors: chemoprevention and cytotoxic action in cancer.*	Pharmaceuticals, 2023, 16. p. 850. https://eprints.ugd.edu.mk/32054/	I.F=4.3
6.	Andrade, V., Quarta, S., Tagarro, M., Miloseva, L.,Massaro, M., Chervenkov, M., Ivanova, T., Jorge, R., **Maksimova, V.,** Smilkov, K., Gjorgieva Ackova, D., Ruskovska, T., Philippou, E., Deligiannidou, G-E., Kontogiorgis, C.A., Garcia Conesa, M-T., Pinto, P.	*Exploring hedonic and eudaimonic items of well-being in Mediterranean and non-Mediterranean countries: influence of sociodemographic and lifestyle factors.*	International Journal of Environmental Research and Public Health, 2022, 19 (3). p. 1715. https://eprints.ugd.edu.mk/29720/	I.F= 3.7

Објавени научноистражувачки трудови во референтна научна публикација - меѓународни научни списанија

Бр.	**Автори**	**Наслов на публикацијата**	**Наслов на списанието**	**Година на излегување на списанието**
1.	Kuzmanoska M., Risteska T., **Maksimova V**.	*Comparative analysis of bioactive component content in two varieties of Humulus lupulus* L.	Journal of agriculture and plant sciences, 2026, 24, 1. (in press) On line: ISSN 2545-4455 https://eprints.ugd.edu.mk/38636/	2000
2.	Aleksandrov, M., **Maksimova, V.**, Smilkov, K.	*Microencapsulation techniques for cannabinoids: pharmaceutical approaches, technological challenges, and formulation perspectives*	Archives of pharmacy, 2026, 76 (1). ISSN 2217-8767 https://eprints.ugd.edu.mk/38491/	1951

3.	Cvetanov A., Bogevski K., **Maksimova V.,** Janevik-Ivanovska E.	*Post-harvest drying of Cannabis sativa L. flowers and its impact on the preservation and extraction of bioactive phytochemicals*	Journal of agriculture and plant sciences, 2026, 24, 1. (in press) On line: ISSN 2545-4455 https://eprints.ugd.edu.mk/38635/	2000
4.	Aleksandrov, M.,Gelevska, O., Stojova, C., Ivanov, I., Ananieva Bozinov, L., **Maksimova, V.**	*Cannabidiol based borderline products – from development to registration processes*	Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 2023, 69 (1). https://eprints.ugd.edu.mk/32890/	2001
5.	Milev, M., Angeleska, M., Georgieva, M., **Maksimova, V.**, Janeva, M., Miloshev, G., Ruskovska, T.	*Vitamins E and C exert protective roles in hydrogen peroxide-induced DNA damage in human peripheral blood mononuclear cells*	Genetika,2022, 54 (3). pp. 1023-1034. ISSN 0534-012 https://eprints.ugd.edu.mk/31048/	1969
6.	Gjorgieva Ackova, D., **Maksimova, V.**, Smilkov, K.	*Plant bioactive compounds affecting biomarkers and final outcome of COVID-19*	Archives of pharmacy, 2022, 72 (2). pp. 212-230. ISSN 2217-8767 https://eprints.ugd.edu.mk/29754/	1951
7.	**Maksimova, V.,** Drakalska, E., Vasileva, M.	*Potential use of Sambucus nigra ointments for skin treatment in ethnomedicine in Republic of North Macedonia*	Macedonian pharmaceutical bulletin, 2022, 68 (1). pp. 237-238. ISSN 1857 – 8969 https://eprints.ugd.edu.mk/30821/	2001

- **Потврда за познавање на најмалку еден странски јазик**

Кандидатката активно се служи со англиски јазик (Cambridge Certificate of Preliminary English – B2).

- **Има објавен рецензиран универзитетски учебник или монографија или практикум или збирка задачи од научната област за која се избира**

Кандидатката има објавено:

- **учебник:** Максимова В., (2023) „Фитофармација - современи аспекти на употребата на хербални биоактивни компоненти“ – учебник. Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, Факултет за медицински науки. ISBN: 978-608-277-024-6, http://e-lib.ugd.edu.mk/1167
- **практикум за лабораториски вежби:** Максимова В., Веселинова Б., Богевски К. (2026) Ботаника за фармацевти-практикум. Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, Факултет за медицински науки. ISBN: 978-608-277-158-8, https://e-lib.ugd.edu.mk/1271

- **Има способност за изведување на високообразовна дејност**

Со повеќегодишното активното учество во наставата како вонреден професор на повеќе задолжителни и неколку изборни предмети, кандидатката покажа висока способност за изведување на високообразовна дејност.

Посебни услови:

- **Под нејзино менторство изработени дипломски или магистерски или докторски тези**

Кандидатката учествува во наставата на прв, втор и трет циклус студии. Во периодот од февруари 2022 до јуни 2026 г. кандидатката е ментор на дипломски теми (17 дипломски трудови/завршни испити на студенти од студиските програми Фармација и Медицински лаборант), како и член на комисии за одбрана на дипломски трудови (претседател/член на над 60 комисии за одбрана на дипломски труд/завршен испит на студенти од студиските програми Фармација, Медицински лаборант).

Ментор е на тројца студенти од втор циклус студии за изработка на академски-специјалистички трудови (студентите Ѓорѓи Темов, Матеа Кузманоска, Елена Јованова). Член на Комисија за јавна одбрана на специјалистичкиот труд на Ѓорѓи Темов со Одлука број 2002-267/48 од 14.11.2025 година донесена од Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки на академската специјализација по Фитотерапија и суплементација. Кандидатката е ментор и на тројца докторанди на студиска програма Фармација (трет циклус).

- **Учество во научноистражувачки проекти:**

Viktorija Maksimova, ARC for Health and Wellbeing, Working Package 3, *Applied, Connected, Entrepreneurial and Engaged European University (ACE2-EU).* (2026-тековно)

Viktorija Maksimova, MC Member, COST Action 23119: *SENESCENCE2030: Targeting Cell Senescence to Prevent Age-Related Diseases.* (2024-тековно)

Viktorija Maksimova, MC Member, COST Action 20121: *Bench to bedside transition for pharmacological regulation of NRF2 in noncommunicable diseases (BenBedPhar)- CA20121.* (2021-2025)

Viktorija Maksimova, MC Member, COST Action 19116: *CA19116 Trace metal metabolism in plants.* (2020-2024)

Ruskovska,T., Gjorgieva Ackova,D., Smilkov,K., **Maksimova, V.,** Miloseva L. Science Consortium "MeDiWeB: Mediterranean diet & well-being", Research project – Portugal – Spain – Greece – Bulgaria – R. North Macedonia – Italy – Cyprus (2019-2024) Assessment of the impact of Mediterranean diet and other lifestyle factors on well-being. - UGD Academic Repository

- **Придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници**

Член на Комисија за избор на лаборант со високо образование/лаборант по фармација во лабораторија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип (со Одлука бр. 2003-329/1 од 25.12.2024 год.).

Ментор и член на Комисија за јавна одбрана на специјалистичкиот труд на Ѓорѓи Темов, на академската специјализација по фитотерапија и суплементација

(со Одлука бр. 2002-267/48 од 14.11.2025 год. донесена од Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки).

Рецензент и претседател на Комисија за јавна одбрана на специјалистичкиот труд на Марија Ѓорѓевска, на стручна специјализација за дипломиран лаборант специјализиран за работа во хемиско-биохемиска лабораторија (со Одлука бр. 2002-34/36 од 23.1.2023 год.).

Рецензент и член на Комисија за јавна одбрана на специјалистичкиот труд на Зебибе Деари на стручна специјализација за дипломиран лаборант специјализиран за работа во санитарно-хемиска лабораторија (со Одлука бр. 2022-243/22 од 30.8.2022 год.).

Рецензент и член на Комисија за јавна одбрана на специјалистичкиот труд на Азра Дрпљанин, на стручна специјализација за дипломиран лаборант специјализиран за работа во хемиско-биохемиска лабораторија (со Одлука бр. 2002-93/13 од 22.3.2022 год.).

Член на Комисија за утврдување на подобност на тема, тезите и оспособеност на кандидат м-р Весна Ставрова за научна работа – трет циклус на студии (Одлука бр. 0206-680/18 од 19.9.2025 год.).

- **Кандидатката има повеќе од определениот минимум на поени (вкупно 100)** кои се однесуваат на целокупната активa на лицето во последните 5 години: (НО)=40; (НИ)=161,8; (САОР)=59 или вкупно 260,8 поени.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Кандидатката д-р Викторија Максимова започнува со ангажман во наставно-образовната дејност уште во 2009 година, кога договорно е ангажирана во практичната настава при Факултетот за медицински науки, како демонстратор-волонтер. Во 2011 година е избрана за помлад асистент за област фармација, при што од 2011 до 2014 година како помлад асистент, д-р Викторија Максимова активно е вклучена во реализација на лабораториска практична настава по предметите: Фармацевтска ботаника, Фармакогнозија, Фитохемија и Фитотерапија на студиската програма Фармација при Факултетот за медицински науки. Од 2014 година е избрана за асистент-докторанд од областа на фармацевтска ботаника и фармакогнозија, при што повторно е вклучена во практичната настава на истите предмети.

Со Одлука бр. 2002-120/7 од 18.4.2017 г. е избрана за доцент за наставно-научните области фармацевтска ботаника и фармакогнозија. Во овој период д-р Викторија Максимова активно учествува во изведувањето на практичната и теоретската настава на повеќе предмети од прв циклус на студиската програма Фармација: Фармацевтска ботаника, Фармакогнозија, Фитохемија, Фитотерапија, Фитофармација и Инструментални фармацевтски анализи.

Како исклучително важен дел од практичната настава, кандидатката д-р Викторија Максимова секоја година ја организира и успешно спроведува задолжителната летна теренска настава од областа на фармацевтска ботаника. Како доцент таа е вклучена и во наставата на втор циклус стручни студии на студиската програма дипломиран стручен лаборант специјализиран за работа во санитарно-хемиска лабораторија на предметот Испитувања на квалитетот на хербални суровини, хербални преработки и додатоци на исхрана.

Од 28.01.2022 год. со Одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, бр. 2002-40/52, д-р Викторија Максимова е избрана за вонреден професор за наставно-научните области фармацевтска ботаника (30606) и фармакогнозија (30607) при што е вклучена во реализација на теоретската настава по предметите: фармацевтска ботаника, фармакогнозија, фитохемија, фитотерапија и фитофармација на студиската програма по Фармација (интегриран прв и втор циклус на студии).

На студиската програма за медицински лаборанти е ангажирана на предметот природни хербални продукти.

Како вонреден професор активно е вклучена и во реализација на наставата на втор циклус академска специјализација по фитотерапија и суплементација на предметите: Рационална фитотерапија, Фалсификување на хербални производи и контаминенти во хербални производи, Етерични масла и други маслени екстракти во фитотерапија и изборниот предмет Испитувања на квалитетот на хербални суровини, хербални преработки и додатоци на исхрана на специјалистичките стручни студии за дипломиран лаборант специјализиран за работа во санитарно-хемиска лабораторија.

Кандидатката е ангажирана и во реализација на наставата на трет циклус студии на студиската програма Фармацевтски науки и студиската програма Биомедицина. Во рамки на студиската програма Фармацевтски науки, д-р Викторија Максимова е ангажирана е како наставник на предметот Современи техники за екстракција и изолација на биоактивни компоненти од растително потекло, а заедно со проф. д-р Рубин Гулабоски е дополнително ангажирана на предметите: Примена на волтаметрија во фармацевтски анализи, Електрохемиски методи во определување на фармакокинетички и фармакодинамички параметри на лекови, Електрохемиски анализи во проучување на секундарни растителни метаболити.

Како резултат на наставната активност, ментор е на 17 дипломски трудови на студиската програма Фармација и претседател/член на комисија за одбрана на 60-тина дипломски трудови од студиската програма Фармација или Медицински лаборанти на Факултетот за медицински науки. Кандидатката досега била во комисија за одбрана на 3 специјалистички труда од втор циклус и член во комисија за јавна одбрана на академски специјалистички труд на втор циклус студии по фитотерапија и суплементација. На трет циклус студии била во комисија за оценка на подобност на тема на еден наслов на докторска дисертација од насоката Фармација. Тековно е ментор на тројца докторанди од насоката Фармација.

Врз основа на богатата научноистражувачка активност д-р Викторија Максимова има добиено две признанија за научен придонес на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, за 2022 и 2023 година и две награди за објавен труд со фактор на влијание за 2025 год. на конкурсот од Министерство за образование и науки.

Од евалуација на севкупната научноистражувачка активност за д-р Викторија Максимова може да се увиди дека кандидатката има h-индекс=16, а публикациите во кои таа е автор/коавтор се цитирани вкупно 1356 пати (со автоцитати), при што во последните пет години има 1042 цитати според Google Scholar базата на податоци.

Сите објавени научни трудови на кандидатката се достапни во електронска форма на е-Репозиториум на следниот линк: https://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Maksimova=3AViktorija=3A=3A.html

По изборот во вонреден професор, во период од февруари 2022 до јуни 2026 година, д-р Викторија Максимова ги објавила следните научноистражувачки трудови:

I. Објавени трудови во меѓународни списанија и меѓународни научни публикации и објавен наставен материјал во последните пет години

1. Објавени трудови во научни списанија со фактор на влијание (од февруари 2022 до јуни 2026 година)

1. Rojo, Ana I., Buttari, B., Cadenas, S., Carlos, A.R., Cuadrado, A., Falcao, A. S., Lopez, M.,G., Georgiev, M. I., Grochot-Przeczek, A., Gumeni, S., Jimenez-Villegas, J., Horbanczuk, J.O., Konu, O., Lastres-Becker, I., Levonen, A-L., **Maksimova, V.,** Michaeloudes, C., Mihaylova, L. V., Mickael, M. E., Milisav, I., Miova, B., Rada, P., Santos, M., Seabra, M. C., Svob Strac, D., Tenreiro, S., Trougakos, I.P., Dinkova-Kostova, A. T. (2025) *Model organisms for investigating the functional involvement of NRF2 in non-communicable diseases. Redox Biology,* 79. **I.F=16.2,** https://eprints.ugd.edu.mk/35410/

Овој труд претставува висококвалитетен и сеопфатен преглед на современите сознанија за улогата на транскрипциискиот фактор NRF2 во патогенезата на незаразните хронични заболувања, со посебен акцент на примената на различни модел-организми за проучување на неговата биолошка функција и терапевтски потенцијал. Научните квалитети на трудот се согледуваат во критичката анализа на широк спектар експериментални животински модели, интеграцијата на најновите сознанија од областа на редокс биологијата и јасното идентификување на идните истражувачки предизвици. Во него систематски се анализираат најчесто користените модел-организми, вклучувајќи клеточни системи, без'рбетници и 'рбетници, кај кои активноста на NRF2 е генетски или фармаколошки модулирана со цел да се испита неговото влијание врз оксидативниот стрес, воспалението, нарушувањата во метаболизмот и митохондријалната функција.

Во трудот се дискутираат предностите и ограничувањата на секој експериментален анимален модел, нивната валидност при репродуцирање на патофизиолошките процеси кај човекот, како и нивната примена во развојот и претклиничката евалуација на нови терапевтски стратегии насочени кон NRF2 сигналниот пат. Посебно внимание е посветено на улогата на природните и синтетските модулатори на NRF2, кои претставуваат потенцијални кандидати за превенција и третман на хроничните незаразни заболувања. Со тоа, претставува значајна референтна публикација за истражувачите кои работат на развој на нови терапевтски пристапи базирани на модулација на NRF2, вклучително и преку примена на природни биоактивни соединенија.

Дополнително значаен аспект на трудот е неговата релевантност во истражувањето на хербалните биоактивни компоненти, бидејќи голем број од нив како што се полифенолите, изотиоцијанатите, терпеноидите и други фитохемикалии се препознаени како природни модулатори на NRF2-сигналната патека. Прегледот обезбедува цврста научна основа за понатамошен развој и евалуација на природни соединенија како потенцијални превентивни и терапевтски агенси против незаразните хронични заболувања. Со својата научна длабочина, интердисциплинарен пристап и висока актуелност, ракописот претставува значаен придонес во областа на редокс биологијата, фармакологијата, фармакогнозијата и биомедицинските истражувања.

2. Stavrova, V., Simonoska-Crcarevska, M., Naumovska, Z., Bozhinovska, B., Andonoska, J., Stavric, K., **Maksimova, V.,** Meštrović, A., Rouse John,

M. (2025) *What a SMART pharmacist can discover in only one day: A public health initiative focused on diabetes in North Macedonia.* Healthcare, 13 (17). **I.F= 3.4** https://eprints.ugd.edu.mk/37417/

Оваа студија претставува значаен придонес во областа на јавното здравје и фармацевтската практика, прикажувајќи ја улогата на фармацевтите во раното откривање и превенцијата на дијабетес преку иновативна јавно-здравствена иницијатива спроведена во Северна Македонија. Трудот поседува високи научни квалитети поради неговата практична применливост, јасно дефинирана методологија и анализата на реални податоци добиени во рамките на организирана скрининг-активност, што обезбедува релевантни сознанија за можностите за унапредување на примарната здравствена заштита.

Особено значајна е демонстрацијата на потенцијалот на концептот „SMART фармацевт" во раната идентификација на лица со зголемен ризик од дијабетес и во подигнувањето на јавната свест за важноста на превенцијата и навремената интервенција. Трудот истовремено ја истакнува улогата на фармацевтите како лесно достапни здравствени професионалци кои можат значително да придонесат во спроведувањето на јавно-здравствени програми и намалувањето на товарот од хроничните болести.

3. Drakalska, E. Arev, M., Apostolova, P., Karpicarov, D., **Maksimova, V.,** Miceva, D., Cvetkovski, A., Samardziska, M. (2024) *Preparation and characterization of amphiphilic cream formulations with meloxicam.* Pharmacia 71 (1–7). **I.F=1.5** https://eprints.ugd.edu.mk/35071/

Трудот е посветен на развојот и физичко-хемиската карактеризација на амфифилни крем-формулации кои содржат мелоксикам, нестероиден антиинфламаторен лек инидициран за третман на болка. Во истражувањето се анализирани влијанијата на различни помошни супстанции и составот на формулациите врз нивните фармацевтско-технолошки својства, со цел да се добијат стабилни и ефикасни дермални препарати со подобрени карактеристики за локална примена. Конкретно, целта на истражувањето е да се испита капацитетот на амфифилната подлога, составена од глицерол моностеарат, цетил алкохол, Tagat® S2, Myritol® 318, пропилен гликол и вазелин, за инкорпорирање на мелоксикам, претходно растворен во пропиленгликол. За подобрување на растворливоста на мелоксикам, во растворот на активната супстанција со пропилен гликол е додаден ментол како рубефациенс. Изработени се три серии формулации со различни концентрации на ментол, кои потоа се евалуирани во однос на содржината, pH, размазливоста, вискозитетот, стабилноста, микробиолошкиот квалитет и профилот на ослободување на активната супстанција. Добиените резултати потврдиле дека формулациите се стабилни, имаат добра размазливост и поседуваат соодветни карактеристики за топикална примена.

Со тоа овој труд придонесува кон подобро разбирање на факторите што влијаат врз квалитетот, стабилноста и перформансите на формулацијата за локална примена и обезбедува научна основа за развој на поефикасни дермални системи за испорака на лекови.

4. Deligiannidou, G-E., Philippou, E., Vasiari, E., Andrade, V., Massaro, M., Chervenkov, M., Ivanova, T., Jorge, R., Dimitrova, D., Ruskovska, T., Miloseva, L., **Maksimova, V**., Smilkov, K., Gjorgieva Ackova, D., Garcia Conesa, M-T., Pinto, P., Kontogiorgis, C. A. (2024) *Exploring the relationship between Mediterranean diet*

adherence and subjective well-being among Greek and Cypriot adults. Nutrients, 16 (8). p. 1238. **I.F=5.8** https://eprints.ugd.edu.mk/34483/

Преку оваа студија е претставена поврзаноста помеѓу придржувањето кон медитеранскиот начин на исхрана и субјективната благосостојба кај испитаници од возрасна популација во Грција и Кипар, користејќи епидемиолошки и нутриционистички пристап за проценка на влијанието на прехранбените навики врз здравјето и квалитетот на животот. Анализата опфаќа проценка на степенот на придржување кон медитеранската исхрана и неговата асоцијација со различни показатели на физичка и психолошка благосостојба.

Научното значење на трудот се согледува во обезбедувањето на нови сознанија за улогата на здравите прехранбени модели во промоцијата на јавното здравје и превенцијата на хроничните заболувања. Истражувањето ја нагласува важноста на медитеранската исхрана како модел на исхрана поврзан со подобра општа здравствена состојба, подобра психолошка благосостојба и повисок квалитет на живот. Резултатите имаат значајна примена во креирањето на нутриционистички препораки и стратегии за унапредување на здравите животни навики. Освен тоа овој труд придонесува и во проучувањето на влијанието на хербалните биоактивни компоненти, бидејќи медитеранската исхрана се темели на редовна консумација на растителни намирници богати со биолошки активни соединенија, како што се полифеноли, флавоноиди, каротеноиди, терпеноиди и други фитохемикалии присутни во маслиновото масло, овошјето, зеленчукот, мешунките, интегралните житарки и ароматичните растенија. Овие природни биоактивни компоненти поседуваат изразени антиоксидативни и антиинфламаторни својства и придонесуваат за намалување на оксидативниот стрес, подобрување на метаболичката рамнотежа и одржување на целокупното здравје. Поради тоа, трудот претставува значаен научен придонес во областа на нутриционизмот, превентивната медицина и истражувањето на природните биоактивни соединенија како фактори за промоција на здравјето и благосостојбата.

5. Gjorgieva Ackova, D., **Maksimova, V.,** Smilkov, K., Buttari, B., Arese, M., Saso, L. (2023) *Alkaloids as natural NRF2 inhibitors: chemoprevention and cytotoxic action in cancer.* Pharmaceuticals, 16. p. 850. **I.F=4.3** https://eprints.ugd.edu.mk/32054/

Овој прегледен труд дава сеопфатна анализа на алкалоидите како природни инхибитори на NRF2 сигналната патека и нивната потенцијална примена во превенцијата и третманот на малигните заболувања. Во трудот се обработени најновите сознанија за молекуларните механизми преку кои различни природни алкалоиди ја модулираат активноста на NRF2, со посебен акцент на нивното влијание врз растот, преживувањето и чувствителноста на туморските клетки кон антитуморската терапија. Дополнително, се дискутира двојната улога на NRF2 во канцерогенезата, односно неговото заштитно дејство во нормалните клетки и неговата прекумерна активација кај одредени типови карциноми, каде што може да придонесе за развој на резистентност кон терапијата.

Научната оправданост на овој преглед произлегува од потребата за систематизирање на современите научни сознанија за природните инхибитори на NRF2 и нивниот потенцијал како нова стратегија во онколошката терапија.

Иако NRF2 најчесто се смета за цитопротективен фактор, сè поголем број истражувања покажуваат дека неговата прекумерна активација кај малигните клетки претставува значаен механизам за туморска прогресија и отпорност кон лекување. Поради тоа, критичката анализа на природните алкалоиди како селективни модулатори на овој сигнален пат има големо научно и клиничко значење.

Овој ревијален преглед ги интегрира најновите експериментални и претклинички сознанија за биолошката активност на природните алкалоиди, нивните молекуларни таргети и можностите за нивна примена во развојот на нови антитуморски терапии. Трудот истовремено ја истакнува важноста на природните биоактивни компоненти како извор на нови фармаколошки активни соединенија и дава насоки за идни истражувања насочени кон развој на побезбедни и поефикасни терапевтски пристапи.

6. Andrade, V., Quarta, S., Tagarro, M., Miloseva, L.,Massaro, M., Chervenkov, M., Ivanova, T., Jorge, R., **Maksimova, V.,** Smilkov, K., Gjorgieva Ackova, D., Ruskovska, T., Philippou, E., Deligiannidou, G-E., Kontogiorgis, C.A., Garcia Conesa, M-T., Pinto, P. (2022) *Exploring hedonic and eudaimonic items of well-being in Mediterranean and non-Mediterranean countries: influence of sociodemographic and lifestyle factors.* International Journal of Environmental Research and Public Health, 19 (3). p. 1715. **I.F=3.7** https://eprints.ugd.edu.mk/29720/

Оваа студија претставува меѓународно компаративно истражување кое се темели на соработка во рамките на меѓународен научен конзорциум, во кој кандидатката е член на истражувачкиот тим составен од седум земји: Грција, Португалија, Италија, Шпанија, Кипар, Република Северна Македонија и Бугарија, насочено кон анализирање на благосостојбата кај популации од медитерански и немедитерански земји, со посебен акцент на влијанието на социодемографските карактеристики и животниот стил. Истражувањето ги анализира факторите како што се начинот на исхрана, физичката активност, образованието, возраста и другите животни навики, со цел да се утврди нивната поврзаност со различните димензии на субјективната благосостојба и квалитетот на животот. Резултатите обезбедуваат нови сознанија за влијанието на здравите животни навики, особено медитеранскиот начин на исхрана, врз психофизичката благосостојба и здравјето на населението. Истражувањето има значајна практична вредност бидејќи обезбедува научно засновани докази кои можат да се искористат при креирање стратегии за промоција на здрави животни стилови и превенција на хроничните заболувања.

Трудот е со висок научен квалитет, што се потврдува преку неговата методолошка заснованост, мултицентричниот карактер и соработката помеѓу истражувачки групи од повеќе европски земји. Објавувањето во реномирано меѓународно списание со импакт-фактор дополнително ја потврдува неговата научна релевантност и придонес во областа на јавното здравје, нутриционизмот и истражувањето на факторите што ја определуваат благосостојбата и квалитетот на животот.

2. **Објавени трудови во референтни научни публикации - меѓународни научни списанија (февруари 2022 – јуни 2026)**

1. Kuzmanoska M., Risteska T., **Maksimova V**. (2026) *Comparative analysis of bioactive component content in two varieties of Humulus lupulus* L. *Journal of*

agriculture and plant sciences, 24, 1. (*in press*) On line: ISSN 2545-4455 https://eprints.ugd.edu.mk/38636/

Овој труд содржи оригинални научни резултати и претставува научен придонес во областа на фитохемијата, анализата на лековити растенија и квалитативната евалуација на растителни суровини. Во трудот е извршена компаративна анализа на содржината на биоактивни компоненти кај две сорти хмељ (*Humulus lupulus* L.) со примена на стандардизирани UV/Vis спектрофотометриски и гравиметриски методи. Анализирани се α-горчливите киселини како и вкупните, меките и тврдите смоли, при што се утврдени значајни разлики во нивната содржина помеѓу испитуваните сорти.

Обезбедувањето на релевантни податоци за сортната варијабилност на биоактивните компоненти, придонесува кон подобро разбирање на влијанието на генотипот врз хемискиот состав и потенцијалната биолошка активност на хмељот. Истражувањето ги потврдува можностите за користење на едноставни, репродуктивни и економични аналитички методи за проценка на квалитетот на растителните суровини, со што обезбедува основа за нивна стандардизација и понатамошни фитохемиски истражувања.

Апликативната вредност на трудот е значајна, бидејќи резултатите можат да се применат при избор на сорти хмељ за различни индустриски намени, особено во пиварската, фармацевтската индустрија. Добиените сознанија претставуваат научна основа за развој на стандардизирани растителни екстракти, контрола на квалитетот на суровините и селекција на сорти со повисока содржина на биолошки активни соединенија. Истовремено, трудот отвора можности за понатамошни истражувања насочени кон детална карактеризација на фитохемискиот профил и испитување на биолошката активност на поединечните компоненти на хмељот.

2. Aleksandrov, M., **Maksimova, V., Smilkov, K.** (2026) *Microencapsulation techniques for cannabinoids: pharmaceutical approaches, technological challenges, and formulation perspectives*. *Archives of pharmacy*, 76 (1). ISSN 2217-8767 https://eprints.ugd.edu.mk/38491/

Студијата претставува современ прегледен труд кој ги анализира најновите достигнувања во областа на микроинкапсулацијата на канабиноидите како напредна стратегија за развој на фармацевтски дозирани форми. Преку систематски преглед на релевантната научна литература, авторите ги обработуваат најчесто применуваните техники за микроинкапсулација, како што се spray-drying, freeze-drying, coacervation, emulsification, liposomal entrapment, extrusion, spray-cooling и fluidized-bed coating, при што ги споредуваат нивните технолошки карактеристики, ефикасноста на инкапсулација, можностите за контролирано ослободување и потенцијалот за индустриска примена. Научното значење на трудот се состои во систематизацијата и критичката анализа на современите пристапи за микроинкапсулација на канабиноидите, при што се интегрираат сознанија од фармацевтската технологија, биофармацијата и науката за материјали. Трудот обезбедува сеопфатен преглед на факторите кои влијаат врз изборот на методот за микроинкапсулација, материјалите за обвивка и перформансите на добиените системи, со што претставува значајна научна основа за понатамошен развој на иновативни фармацевтски формулации. Истовремено, ги идентификува технолошките предизвици и идните истражувачки насоки во областа на контролираното и таргетираното ослободување на канабиноидите.

3. Cvetanov A., Bogevski K., **Maksimova V.,** Janevik-Ivanovska E. (2026) *Post-harvest drying of Cannabis sativa L. flowers and its impact on the preservation and extraction of bioactive phytochemicals. Journal of agriculture and plant sciences*, 24, 1. (*in press*) On line: ISSN 2545-4455 https://eprints.ugd.edu.mk/38635/

Во оваа прегледна научна студија авторите ја анализираат улогата на процесот на сушење на цветовите од *Cannabis sativa* L. како една од најважните технолошки операции што директно влијае врз квалитетот, стабилноста и понатамошната употребливост на растителниот материјал. Посебен акцент е ставен на влијанието на различните режими на сушење врз зачувувањето на биолошки активните соединенија, пред сè канабиноидите, терпените и флавоноидите, како и врз ефикасноста на нивната последователна екстракција. Студијата ги разгледува механизмите на миграција на влагата, кинетиката на сушење, влијанието на температурата, релативната влажност, брзината на воздухот и времетраењето на процесот, како и современите пристапи за неинвазивно следење на процесот на сушење. Научното значење на трудот произлегува од неговиот интегративен пристап, преку кој се синтетизираат најновите сознанија за оптимизација на постжетвената обработка на медицинскиот канабис. Авторите укажуваат дека правилниот избор на технологија и контролата на параметрите на сушење се клучни за минимизирање на загубите на терпените, спречување на деградацијата на канабиноидите, зачувување на интегритетот на трихомите и обезбедување микробиолошка стабилност на суровината. Трудот претставува значаен придонес во областа на преработката на лековити растенија, бидејќи обезбедува систематизиран преглед на современите методи на сушење и нивното влијание врз квалитетот на растителната суровина.

4. Aleksandrov, M.,Gelevska, O., Stojova, C., Ivanov, I., Ananieva Bozinov, L., **Maksimova, V** (2023) *Cannabidiol based borderline products – from development to registration processes.* Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 69 (1). https://eprints.ugd.edu.mk/32890/

Авторите на трудот даваат краток преглед на целокупниот процес на развој, производство и регистрација на производи базирани на канабидиол (CBD) класифицирани како *borderline* производи, со посебен осврт на регулаторната рамка во Република Северна Македонија. Во трудот се сумирани технолошките фази на подготовка на CBD маслени раствори со различни концентрации, изборот на соодветни носачи (MCT масло и масло од семе од коноп), контролата на квалитетот со валидирани HPLC методи, како и физичко-хемиските и микробиолошките испитувања неопходни за обезбедување квалитет и безбедност на готовите производи. Дополнително, детално е разработена постапката за нивна регистрација како borderline производи, вклучувајќи ја потребната документација и усогласеноста со националната законска регулатива. Трудот има значајна практична и научна вредност бидејќи претставува пример за успешна интеграција на фармацевтскиот развој, аналитичката контрола на квалитет и регулаторните барања при пласирање на CBD производи на пазарот. Истовремено, трудот обезбедува корисни насоки за производителите и регулаторните тела во областа на развојот и регистрацијата на производи базирани на канабидиол и претставува значаен придонес во применетата фармацевтска технологија и регулаторните процеси.

5. Milev, M., Angeleska, M., Georgieva, M., **Maksimova, V.,** Janeva, M., Miloshev, G., Ruskovska, T.(2022) *Vitamins E and C exert protective roles in hydrogen peroxide-induced DNA damage in human peripheral blood mononuclear cells.* Genetika, 54 (3). pp. 1023-1034. ISSN 0534-012 https://eprints.ugd.edu.mk/31048/

Во овој оригинален научен труд е испитано заштитното дејство на витамините Е и Ц против оксидативно предизвикано оштетување на ДНК во хумани периферни мононуклеарни крвни клетки (PBMC). Како модел за индукција на оксидативниот стрес е користен водород пероксид (H_2O_2), при што преку соодветни лабораториски методи е проценето нивото на оштетување на ДНК и ефектот од претходниот третман со антиоксидантните витамини. Добиените резултати покажуваат дека и двата витамини значително го намалуваат степенот на оштетување на ДНК, потврдувајќи ја нивната улога во заштитата на клетките од оксидативен стрес и генотоксични оштетувања. Значењето на трудот произлегува од неговиот придонес кон подобро разбирање на механизмите преку кои природните антиоксиданти ја одржуваат геномската стабилност и го намалуваат штетното дејство на реактивните кислородни видови. Резултатите имаат значење за областа на молекуларната биологија, генетиката и биомедицинските науки, бидејќи укажуваат на потенцијалната примена на витамините Е и Ц во превенцијата на заболувања поврзани со оксидативен стрес, како што се хроничните воспалителни, дегенеративните и малигните заболувања. Трудот претставува значаен придонес во истражувањата на антиоксидантната заштита и обезбедува научна основа за понатамошни експериментални и клинички испитувања на улогата на антиоксидантите во зачувувањето на клеточниот интегритет и здравјето.

6. Gjorgieva Ackova, D., **Maksimova, V.,** Smilkov, K. (2022) *Plant bioactive compounds affecting biomarkers and final outcome of COVID-19.* Archives of pharmacy, 72 (2). pp. 212-230. ISSN 2217-8767 https://eprints.ugd.edu.mk/29754/

Оваа прегледна научна студија ги анализира достапните научни сознанија за улогата на биоактивните соединенија од растително потекло во модулацијата на биомаркерите поврзани со COVID-19 и нивното потенцијално влијание врз текот и исходот на болеста. Посебно внимание е посветено на различните групи биоактивни соединенија, како што се флавоноидите, терпеноидите, алкалоидите и другите природни соединенија, кои поседуваат антиоксидативни, антиинфламаторни, имуномодулаторни и потенцијални антивирусни својства. Во трудот се разгледуваат механизмите преку кои овие соединенија можат да влијаат врз оксидативниот стрес, воспалителниот одговор, цитокинската дисрегулација и други биолошки процеси поврзани со патогенезата на COVID-19, како и нивното влијание врз клиничките и лабораториските биомаркери што ја одразуваат тежината на заболувањето.

Научно-апликативното значење на трудот се состои во систематизацијата на современите сознанија за потенцијалната примена на природните биоактивни соединенија како дополнителна поддршка во превенцијата и третманот на COVID-19. Трудот обезбедува критички преглед на резултатите од експериментални и клинички истражувања, при што ги истакнува најперспективните природни соединенија и нивните механизми на дејство, но истовремено укажува и на потребата од дополнителни добро дизајнирани клинички студии за потврдување на нивната ефикасност и безбедност. Оваа

публикација е од особено значење во бидејќи ги поврзува фундаменталните знаења за биолошката активност на растителните соединенија со нивната потенцијална клиничка примена, нудејќи научна основа за развој на нови комплементарни терапевтски пристапи наменети за поддршка на здравјето при вирусни инфекции.

7. **Maksimova, V.,** Drakalska, E., Vasileva, M. (2022) *Potential use of Sambucus nigra ointments for skin treatment in ethnomedicine in Republic of North Macedonia*. Macedonian pharmaceutical bulletin, 68 (1). pp. 237-238. ISSN 1857 – 8969 https://eprints.ugd.edu.mk/30821/

Во овој краток научен труд авторите ја разгледуваат традиционалната примена на *Sambucus nigra* L. (црн бозел) во етномедицината на Република Северна Македонија, со посебен акцент на употребата на масти и други полуцврсти препарати за надворешен третман на кожни повреди, рани, изгореници и лузни. Преку анализа на етноботанички податоци и современа научна литература, се прикажани биолошки активните соединенија присутни во цветовите и другите делови на растението, како и нивните емолиентни, антиоксидативни, антиинфламаторни и потенцијални регенеративни својства. Дополнително, се опишани традиционалните начини на подготовка и екстракција на мастите од бозел и нивната оправданост од аспект на современите фармаколошки сознанија. Научно-апликативното значење на трудот се состои во поврзувањето на традиционалното употреба со современите научни докази за терапевтскиот потенцијал на *Sambucus nigra*. Трудот укажува на можностите за валоризација на традиционалните препарати и нивна понатамошна фармацевтска разработка како природни дерматолошки производи со потенцијална примена во третманот на кожни оштетувања. Воедно, публикацијата придонесува кон зачувување и научна афирмација на етномедицинското наследство во Северна Македонија, истакнувајќи ја потребата од понатамошни фитохемиски, фармаколошки и клинички истражувања за потврдување на ефикасноста и безбедноста на овие традиционални препарати. На тој начин, трудот претставува значаен придонес во областа на фармакогнозијата, етнофармакологијата и развојот на хербални производи.

3. Објавени трудови во стручни и професионални списанија (во последните пет години)

1. Bogevski, K., **Maksimova, V.** (2025) *Индивидуализирана фитотерапија и модерни аспекти на улогата на фармацевтот во издавање на хербални лекови во аптека*. Farmacevtski informator (64). pp. 44-46. ISSN 1409-8784 https://eprints.ugd.edu.mk/35665/
2. Zdraveski, V., **Maksimova, V.** (2021) *Медицински растенија во превенција и третман на вирусни респираторни болести и механизам на дејство на хербалните компоненти како одбрана од КОВИД-19*. Фармацевтски информатор (59). pp. 56-60. ISSN 1409-8784 https://eprints.ugd.edu.mk/29048/

4. Објавени трудови од научни и стручни собири печатени во зборници на трудови и книги на апстракти од научни собири (пленарни предавања, постер презентации/ усни презентации) (февруари 2022 – јуни 2026)

1. **Maksimova, V**., Aleksandrov, M., & Drakalska, E. (2026). *Enhancing therapeutic efficacy of cannabidiol through the development of advanced delivery systems*. International Conference Cannabis and Science XI, Brno, Czech Republic. (пленарно предавање - поканет предавач).
2. Temov, G., Bogevski, K., Joveva, P., & **Maksimova, V**. (2025). *Quantitative analysis of anthocyanins in natural fruit juices and evidence-based rationale for their inclusion as bioactive agents in individuals with increased physical activity.* 5th International Online Conference on Nutrients, Session-Sustainable Diets in Sport: Balancing Performance and Health. (постер презентација)
3. Aleksandrov, M., Alves, A., **Maksimova, V**., & Costa, P. (2025). *Formulation and physicochemical characterization of nanostructured lipid carriers (NLCs) loaded with ibuprofen*. IX Congress of Pharmacy with International Participation: PharmaceuticAI Science Revolution, Borovets, Bulgaria. (постер презентација)
4. Vangelovska, M., Smilkova, V., Smilkova, A., & **Maksimova, V**. (2025). *Испитување на ефектите на адаптогените хербални препарати во подобрување на когнитивните функции кај студентската популација*. Втор симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“, Štip, North Macedonia (постер презентација).
5. Bogevski, K., & **Maksimova, V.** (2025). *Развој на одржлива ензимски потпомогната технологија за екстракција на катехини од Camellia sinensis L*. Втор симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“, Štip, North Macedonia (постер презентација).
6. Pendovska, M., Aleksandrov, M., Krstevska Balkanov, S., Labacevska Popova, M., Naumovska, Z., & **Maksimova, V**. (2025). Евалуација на влијанието на фитопрепарати базирани на жолт кантарион (Hypericum perforatum) врз метаболизмот на иматиниб. Втор симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“, Štip, North Macedonia (постер презентација).
7. Jovanova, E., Koceva, S., Stavrova, V., Gjorgjievska Kamceva, M., & **Maksimova, V.** (2025). *Топикална примена на Tincturae capsici во третманот на Alopecia areata: Приказ на студија на случај*. Втор симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“*, Štip, North Macedonia (постер презентација).
8. Bogevski, K., & **Maksimova, V**. (2025). A recent review of the impact of lavender essential oil on male and female sex hormones. 55th International Symposium on Essential Oils (ISEO), Sarajevo, Bosnia and Herzegovina (постер презентација).
9. Aleksandrov, M., **Maksimova, V**., & Janevik-Ivanovska, E. (2025). Technological approach for the development and optimization of decarboxylation processes in dried flower and ethanolic extracts of cannabis for medical purposes. 5th European Conference on Pharmaceutics, Porto, Portugal (постер презентација).
10. Aleksandrov, M., **Maksimova, V**., & Drakalska, E. (2025). Formulation aspects and potential therapeutic applications of cannabidiol-loaded nano-formulations. 5th European Conference on Pharmaceutics, Porto, Portugal (постер презентација).

11. Aleksandrov, M., Apostolova, P., Ristova Delipetrev, M., Drakalska, E., Janevik-Ivanovska, E., Mirakovski, D., & **Maksimova, V**. (2025). *Улогата на криопротектантот во морфолошката структура на лиофилизирани микрочестички со канабидиол*. Втор симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“, Štip, North Macedonia (постер презентација).

12. Pendovska, M., Stavridis Panovska, I., Krstevska Balkanov, S., Stojanoski, Z., Kuzmanovic, M., Krstic Nakovska, O., Spasovska, O., Lazarova, B., & **Maksimova, V.** (2024). *Enhancing patient care: Implementing a pharmaceutical support circuit in hemato-oncology*. 6th European Conference of Oncology Pharmacy, Lisbon, Portugal (постер презентација).

13. **Maksimova, V**., & Amos, M. (2024). *Potential of natural triterpenoid structures as a framework for design and development of perspective synthetic NRF2-modulating therapeutic agents*. 8th BenBedPhar Scientific Meeting: Thirty Years Since the Discovery of NRF2, Lisbon, Portugal (постер презентација).

14. Kuzmanoska, M., Bogevski, K., & **Maksimova, V**. (2024). *Investigating the methods for obtaining extracts from two types of herbal substances from elderberry, Sambucus nigra L.* 27th Congress of SCTM, Ohrid, North Macedonia (постер презентација).

15. Aleksandrov, M., Jordanoska Shishkoska, B., & **Maksimova, V.** (2024). *The importance of trace elements follow-up in Cannabis sativa L. varieties.* PlantMetals Annual Meeting: Trace Metal Metabolism in Plants, Ljubljana, Slovenia (постер презентација).

16. Stavrova, V., Lazarova, B., & **Maksimova, V**. (2024). *Pharmacovigilance of herbal products in North Macedonia*. Paper presented at the 7th Croatian Congress on Pharmacy with International Participation, Dubrovnik, Croatia (постер презентација).

17. Pendovska, M., Panovska, I., Krstevska Balkanov, S., Ridova, N., Atanasova Nadzinska, M., & **Maksimova, V**. (2024). *Polatuzumab vedotin, manageable safety profile, and pharmacist involvement*. 7th Croatian Congress on Pharmacy with International Participation, Dubrovnik, Croatia (постер презентација).

18. Aleksandrov, M., & **Maksimova, V.** (2024). *Application of voltammetric methods in electrochemical analyses of cannabinoids.* 27th Congress of SCTM, Ohrid, North Macedonia (постер презентација).

19. Aleksandrov, M., **Maksimova, V**., Brchina, I., Filipova, D., Gjorgieva Ackova, D., & Smilkov, K. (2024). *A comprehensive overview of cannabis nutrient compounds: Alternatives and challenges*. Congress on Food Quality and Safety, Health and Nutrition – NUTRICON 2024, Ohrid, North Macedonia (постер презентација).

20. Pendovska, M., Panovska, I., Krstevska Balkanov, S., Aleksandrov, M., & **Maksimova, V.** (2023). *Cyclic voltammetry as a sensitive approach in investigation of doxorubicin*. V Congress of Pharmacists of Bosnia and Herzegovina with International Participation: Competencies of Pharmacists—From Drug Design to Successful Disease Treatment, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina (постер презентација).

21. Pendovska, M., Panovska Stavridis, I., Krstevska Balkanov, S., Popova Labacevska, M., Stojanoski, Z., Nadziska, M., Aleksandrov, M., Lazarova, B., & **Maksimova, V.** (2023). *Determination of non-adherence in patients receiving eltrombopag*. 3rd Scientific Symposium SFUS with International Participation, Niš, Serbia (постер презентација).

22. **Maksimova, V**. (2023). *Влијание на хербалните препарати врз резултатите од лабораториските анализи.* 50-ти Октомвриски средби на медицински лаборанти и санитарни техничари со меѓународно учество, Ohrid, North Macedonia (пленарно предавање – поканет предавач).

23. Aleksandrov, M., Ristovski, B., & **Maksimova, V**. (2023). *Development of a technological method for microbiological decontamination of dry cannabis flowers.* 3rd Scientific Symposium SFUS, Niš, Serbia (постер презентација).

24. Lazarova, S., Kokoskarova, P., & **Maksimova, V**. (2023). *Хепатопротективна активност на растителни дроги.* Прв симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтска грижа: актуелности, можности, предизвици", Štip, North Macedonia (постер презентација).

25. Pendovska, M., Panovska Stavridis, I., Krstevska Balkanov, S., Ridova, N., Popova, M., Stojanoski, Z., Simonova, V., Aleksandrov, M., & **Maksimova, V**. (2023). *Безбедност на пациентите во клиничка пракса – програма за контролиран пристап до лекот леналидомид.* Прв симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтска грижа: актуелности, можности, предизвици", Štip, North Macedonia (постер презентација).

26. Aleksandrov, M., Gelevska, O., Stojova, C., Ivanov, I., Falin, S., Jovcev, S., Pendovska, M., & **Maksimova, V.** (2023). *Технолошки пристап во производството на стандардизиран екстракт од канабис базиран на канабинол (CBN) за медицински цели.* Прв симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтска грижа: актуелности, можности, предизвици", Štip, North Macedonia (постер презентација).

27. Bogevski, K., & **Maksimova, V**. (2023). *Можности за користење на антибактериските карактеристики на етеричните масла како дополнителен третман при инфекции со високорезистентни патогени микроорганизми*. Прв симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтска грижа: актуелности, можности, предизвици", Štip, North Macedonia (постер презентација).

28. Pendovska, M., Panovska, I., Krstevska Balkanov, S., Popova, M., Stojanoski, Z., Krstic Nakovska, O., Nadziska, M., Aleksandrov, M., & **Maksimova, V**. (2023). *Clinically significant drug interactions of eltrombopag: A retrospective study from the clinical pharmacist perspective.* Third International Congress of the Macedonian Hematology Association with International Participation, Skopje, North Macedonia (постер презентација).

29. **Maksimova, V**. (2023). *Piperine as a natural-derived NRF2 stimulator in prevention or therapy of ROS-induced diseases.* BenBedPhar Training School 2023: NRF2 in Noncommunicable Diseases—From Bench to Bedside, Smolenice, Slovakia (постер презентација).

30. **Maksimova, V.** (2023). *Voltammetric analysis of the antioxidative potential of medicinal plants traditionally used in North Macedonia.* Current Research Topics in Pharmacy: Traditional Medicine Talks, online symposium organized by the Editorial Board of the Journal of Research in Pharmacy (пленарно предавање – поканет предавач).

31. Kostadinovic Velickovska, S., **Maksimova, V**., Mitrev, S., & Arsov, E. (2022). *Oxidomics: A new approach to study the lipid oxidation and qualitative properties of cold-pressed vegetable oils.* 11th Conference on Medicinal and Aromatic Plants of Southeast European Countries (CMAPSEEC), Ohrid, North Macedonia.

32. Gjorgieva Ackova, D., Smilkov, K., & **Maksimova, V**. (2022). *RAPD-PCR based evaluation of genotoxic influence of metal stressors in plant model systems.* Trace Metal Metabolism in Plants (COST Action 19116), Ankara, Türkiye.

Врз основа на прикажаната евалуација и презентираните показатели на наставно-педагошката и научноистражувачката дејност може да се констатира дека кандидатката д-р Викторија Максимова покажува континуирани и значајни резултати во овие области.

II. Студиски престои во странство (февруари 2022 – јуни 2026)

1. Еразмус + мобилност за наставници од 21-25 јули 2025 на Фармацевтски факултет при Медицински Универзитет во Гданск, Полска.
2. Учество на тренинг школа: BenBedPhar Training School 2023: NRF2 in Noncommunicable Diseases—From Bench to Bedside, 26-30 јуни 2023, Смоленице, Братислава, Словачка.

III. Други активности од научноистражувачка дејност кои се бодуваат според Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев" – Штип (ознака ОНУ.ПРВ.01) (февруари 2022 – јуни 2026)

Добиени награди, грантови и признанија

1. Признание за научен придонес на Универзитетот „Гоце Делчев" во 2022 год., доделено од УГД, 10.11.2023 год., Штип
2. Признание за научен придонес на Универзитетот „Гоце Делчев" во 2023 год., доделено од УГД, 11.11.2024 год., Штип
3. Награда за научен труд во списанија со фактор на влијание, реферирани во базите Web of Science или Scopus во 2025 година (еднократен финансиски надоместок) од Министерство за образование и наука на Република Северна Македонија (два публикувани труда цитирани погоре под точка I.1.1 и I.1.2)

Учесник во научноистражувачки проекти

Кандидатката е учесник во 4 научноистражувачки проекти и еден конзорциум, кои се реферирани претходно во овој Реферат, во делот со посебните услови за избор во редовен професор.

Член на уредувачки одбор на научно списание (СЦИ/ЦА/останати)

- Член на Уредувачки одбор за секција Фармакогнозија во списанието Journal of Research in Pharmacy, Marmara University, Istanbul, Turkiye (ESCI, Web of science и Scopus).

Уредник на зборник на трудови од научен собир:

- Уредник на Книга на апстракти од Втор симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија" 2025, Универзитет „Гоце Делчев" - Штип, Северна Македонија ISBN 978-608-277-119-9.

- Уредник на Книга на апстракти од Прв симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтска грижа: актуелности, можности, предизвици“, 2023, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Северна Македонија ISBN 978-608-244-993-7.

Член на организациски или научен одбор на научен собир:

- Член на научен одбор на Втор симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтот како алка помеѓу традиционалната и иновативната терапија“, септември 2025, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

- Член на научен одбор на Прв симпозиум со меѓународно учество од областа на фармацијата „Фармацевтска грижа: актуелности, можности, предизвици“, септември 2023, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

- Член на организациски одбор на Тренинг школа во рамките на COST акцијата CA20121: Bench to bedside transition for pharmacological regulation of NRF2 in noncommunicable diseases (BenBedPhar) под наслов: The NRF2 Network: Molecules, Pathways, and Therapeutic Strategies in Chronic Disease, 26-30 мај 2025 во Охрид.

Рецензент на научен труд (СЦИ/ЦА/останати)

- Во последните пет години таа е рецензент на 5 научноистражувачки труда во реномирани научни списанија со импакт-фактор: Scientific Reports (Springer Nature), Plants, Current Issues in Molecular Biology, Pharmaceuticals, Applied Sciences (MDPI).

- Рецензент на 2 труда во списанија со меѓународен уредувачки одбор: Journal of Agriculture and Plant Science, (UGD), Macedonian Pharmaceutical Bulletin (MFD).

- **Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност**

Во периодот од февруари 2022 до јуни 2026 година, кандидатката д-р Викторија Максимова има објавено рецензирани наставни материјали за студентите на студиската програма Фармација и зела активно учество во универзитетски и факултетски комисии за развој на стручно-апликативната и организациско-развојна дејност.

Објавен наставен материјал (февруари 2022 – јуни 2026)

Освен објавените наставни материјали во форма на рецензиран учебник и рецензиран практикум:

Максимова В., (2023) „Фитофармација-современи аспекти на употребата на хербални биоактивни компоненти“ – учебник. Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, Факултет за медицински науки. ISBN: 978-608-277-024-6, http://e-lib.ugd.edu.mk/1167

Максимова В., Веселинова Б., Богевски К. (2026) Ботаника за фармацевти-практикум. Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, Факултет за медицински науки. ISBN: 978-608-277-158-8, https://e-lib.ugd.edu.mk/1271, кандидатката д-р Викторија Максимова била и

- претседател на Рецензентска комисија за стручно вреднување на ракописи за учебникот: „Фармакогнозија“ за четврта година средно стручно образование за образовниот профил Фармацевтски техничар (Решение бр. 26-808/1 од 28.5.2024 година).
- член на Рецензентска комисија за издавање на второ издание на учебник со наслов: „Изолација на природни продукти“ од авторите Билјана Ѓорѓеска и Сања Костадиновиќ Величковска (Одлука бр. 2002-270/25 од 31.10.2023 година).

Член на универзитетски тела и комисии (февруари 2022 – јуни 2026)

Член на Универзитетски сенат при Универзитет „Гоце Делчев“ од Факултет за медицински науки со Одлука бр. 2002-233/8 од 4.10.2024 год. (избрана по заминување во пензија на претходен сенатор од Факултет за медицински науки).

Член на Универзитетски сенат при Универзитет „Гоце Делчев“ од Факултет за медицински науки со Одлука бр. 2002-85/5 од 3.4.2025 год.

Член на Универзитетска изборна комисија за спроведување на постапка за избор на ректор на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип со Одлука бр. 0201-411/2 од 12.5.2025 год.

Член на факултетски органи и комисии

Претседател на Дисциплинска комисија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ со Одлука бр.2002-282/11.

Член на Факултетска изборна комисија за спроведување на постапка за тајно гласање за избор на декан на Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ со Одлука бр. 2002-43/5 од 28.1.2025 година.

Други стручни комисии и членства

Член на Комисија за традиционални хербални лекови при Агенција за лекови и медицински средства на Република Северна Македонија со Решение бр.03-9010/1 од 23.7.2025 година и исправка на техничка грешка со Решение за изменување бр. 03-9010/3 од 27.10.2025 година.

Член на Фармацевтска комора на Македонија (2009 година- тековно).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на извршената евалуација на приложената документација, Рецензентската комисија констатира дека д-р Викторија Максимова остварила значајни резултати во наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, потврдувајќи континуиран академски и професионален развој. Кандидатката е автор на бројни научни трудови објавени во реномирани меѓународни списанија, реализира научноистражувачки проекти и развива успешна меѓународна академска соработка. Нејзиниот придонес во наставниот процес се потврдува преку долгогодишниот ангажман во наставата на предметите од областа на фармацевтската ботаника и фармакогнозијата, како и преку менторството на кандидати од сите циклуси на студии.

Преку евалуацијата на наставно-образовната, научноистражувачката, стручно апликативната активност, комисијата го верификува наставно-

научниот и стручен развој на кандидатката д-р Викторија Максимова со вкупно поени 260,8 (НО 40 + НИ 161,8 + САОР 59). Според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев" - Штип кандидатката д-р Викторија Максимова ги исполнува сите критериуми за да биде избрана во звањето редовен професор.

Врз основа на анализата на приложената документација, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип, **да го усвои нашиот извештај и кандидатката д-р Викторија Максимова да ја избере во звањето редовен професор во наставно-научната област фармацевтска ботаника (3.05.02.09) и фармакогнозија (3.05.02.10) на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип и Одлуката да се достави до Универзитетскиот сенат за потврдување.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ѓоше Стефков, редовен професор, претседател, с.р.
Проф. д-р Марија Карапанџова, редовен професор, член, с.р.
Проф. д-р Светлана Кулеванова, редовен професор, член, с.р.
Проф. д-р Татјана Кундаковиќ Васовиќ, редовен професор, член, с.р.
Проф. д-р Лилјана Колева Гудева, редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		
		број	поени	број	поени	Вкупно
	Избор во звање вонреден професор	1	40			40
	ВКУПНО					**40**
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
	Научен труд објавен во списание со ИФ (останати автор, над 5 коавтори) (бр. I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4.,и I.1.6.)			5	5 x 0,7	17,5
	Научен труд објавен во списание со ИФ (втор автор, над 5 коавтори) (под ред. бр. I.1.5.)			1	10 x 0,7	7
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор, до 5 коавтори) (под ред. бр. I.2.7)			1	9 x 1	9
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (втор автор, до 5 коавтори) (бр. I.2.2 и I.2.6)			2	6 x 1	12
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (останати автори, до 5 коавтори) (ред.бр. I.2.3)			1	3x1	3
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (останати автори, над 5 коавтори) (ред.бр. I.2.1, I.2.4, I.2.5)			3	3x0,7	6,3
	Пленарно предавање на научен собир во странство (под бр. I.4.1 и I.4.30)			2	6	12
	Учество на научен собир со реферат (постер): - Во земјата (под бр. I.4.4, I.4.5, I.4.6, I.4.7, I.4.8, I.4.11, I.4.14, I.4.18, I.4.19, I.4.24, I.4.25, I.4.26, I.4.27, I.4.28, I.4.31 - Во странство (под бр. I.4.2, I.4.3, I.4.9, I.4.10, I.4.12, I.4.13, I.4.15, I.4.16, I.4.17, I.4.20, I.4.21, I.4.23, I.4.29, I.4.32)	15	1	14	1,5	36
	Учесник во научен проект (максимум во три проекти) CA23119, CA20121, CA19116			3	3	9
	Член на уредувачки одбор на научно списание (СЦИ/ЦА/останати)			1	4	4
	Уредник на зборник на трудови од научен собир			2	1	2
	Член на организационен или научен одбор на научен собир	3	1			3
	Награди-признанија за научни постигнувања 2 признанија за научен придонес за 2022 и 2023 од УГД, 2 награди за објавен труд со фактор на влијание во 2025	4	5			20

	Студиски престој во странство (Еразмус + мобилност)			1	8	8
	Рецензент на научен труд 5 труда во СЦИ списанија 2 труда во ЦА списанија			5 2	2 1,5	13
	ВКУПНО					**161,8**
Р. бр.	**Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
	Учебник	1	10			**10**
	Труд во стручно (научно-популарно) списание (ред.бр. I.3.1 и I.3.2)	2	2			**4**
	Пленарно предавање на стручен собир во земјата (под бр. I.4.22)	1	2			**2**
	Учесник во научен проект (ACE2-EU), (MeDiWeb)			2	8	**16**
	Член на универзитетски тела Член на Универзитетски сенат (2 мандати)	2	5			**10**
	Член на Комисија за традиционални хербални лекови при Агенција за лекови и медицински средства на Република Северна Македонија	1	5			**5**
	Член на факултетски орган, комисија: -Претседател на дисциплинска комисија -Член на Комисија за избор на декан -Член Комисија за избор на ректор -Член на Рецензентска комисија за издавање на учебник Изолација на природни продукти -Член на Рецензентска комисија за учебник Фармакогнозија за средно стручно образование - Член на Комисија за избор на лаборантl	6	2			**12**
	ВКУПНО					**59**
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					**260,8**

Р Е Ф Е Р А Т

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЕКОНОМИЈА НА ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" ВО ШТИП

Со Одлука за формирање на Рецензентска комисија бр. 2107-79/4 од 8.6.2026 година и Одлука за измена и дополнување на Одлука за формирање на Рецензентска комисија бр. 2102-95/5 од 22.6.2026 година, донесени од Наставно-научниот совет на Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип, определени сме за членови на Рецензентска комисија:

- д-р Душко Јошески, претседател, вонреден професор од областа економија при Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип;
- д-р Дарко Лазаров, член, редовен професор од областа економија при Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев" во Штип;
- д-р Наташа Митева, член, вонреден професор од областа маркетинг при Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев" во Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер" и „Коха" на 23.5.2026 година.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, согласно со член 132 од Законот за високо образование го поднесуваме следниов

И З В Е Ш Т А Ј

На распишаниот Конкурс, објавен во весниците „Вечер" и „Коха" на 23.5.2026 година на Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област економија се пријавила кандидатката: доц. д-р Данче Николовска-Вратеовска.

Врз основа на поднесената пријава и поднесените документи, Рецензентската комисија го констатира следново:

Биографски податоци

Доц. д-р Данче Николовска Вратеовска е родена на 03. 01. 1980 г. во Штип. Средно училиште со одличен успех завршува во Штип, во Гимназија „Славчо Стојменски", на природно-математичката насока и е повеќекратно наградуван ученик на математички натпревари, поезија и ликовна уметност. На 10/11/2003 г. дипломира на Економски факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј" во Скопје, на Департманот за економија со просечна оценка 8,00. Своето образование го продолжува во учебната 2007/2008 година запишувајќи се на постдипломски студии на Катедрата по монетарна економија на Економски факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј" во Скопје, при што магистрира на 01/07/2011 г. со одбрана на магистерскиот труд „Финансискиот систем и глобалната економска криза (2008)" под менторство на проф. д-р Михаил Петковски пред Комисија за одбрана: проф д-р Михаил Петковски, Академик проф. д-р Таки Фити, проф. д-р Владимир Филиповски

(среден успех 8,78) и се стекнува со академски степен магистер по економски науки од областа на монетарната економија. Докторира на 04/07/ 2014 г., исто така на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, под менторство на проф. д-р Владимир Филиповски пред Комисија за одбрана: претседател проф. д-р Михаил Петковски и членови: проф д-р. Владимир Филиповски, Академик проф. д-р Таки Фити, проф. д-р Љубе Трпески и проф. д-р Горан Петрески. Со одбраната на докторската дисертација под наслов „Влијанието на финансиските институции врз макроекономската и финансиската стабилност“ се стекнува со звање доктор на економски науки. Од 2011 година, кандидатката е член на Алумни клубот на монетаристи на студиумот по монетарна економија, финансии и банкарство при Економски факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје.

Во 2004 година професионалната кариера ја започнува како комерцијалист и маркетинг агент за неколку истакнати бренда; до 2008 година работи како кредитен аналитичар за бизнис сектор при Стопанска Банка АД Скопје; додека од 2009 г. до денес работи како даночен службеник во Министерство за финансии, Управа за јавни приходи, Регионална дирекција Штип, каде што одреден период била раководител на Одделение за наплата и управување со долг; а тековно е на позиција Заменик управник на Управа за јавни приходи Регионална дирекција Штип.

Од 2012 до 2016 година е член на Регионалната комисија за кредитирање при самовработување и вработување на невработени лица – Проект на Влада - носител Агенција за вработување21, од 2022 година до денес е член во Национален проектен тим за спроведување на проектна задача за формирање на Центар за извонредност во дејствијата попис, процена, заплена и јавна продажба на имот заради наплата на данок (Центар за даночно извршување) - Министерство за финансии - Управа за јавни приходи, International Monetary Fund - technical mission; и од 2022 година до денес член на Комисија за водење на посебни постапки за утврдување на данок на непријавен доход (потекло на имот) при Управа за јавни приходи.

Во периодот од 2004 г. до 2009 г. е избран советник при Совет на о. Штип и истиот период е потпретседател на Комисија за управување со финансии и местен самопридонес, член на Комисија за финансирање, буџет и локален економски развој, претседател на Комисија за еднакви можности и член на Комисија за права на детето. Во интервалот 2013-2017 повторно е избрана за член на Совет на о. Штип и е претседател на Комисија за финансирање, буџет и локален економски развој, член на Комисија за образование, член на Комисија за култура и член на Комисија за еднакви можности. Во периодот од 2007-2010 г. учествува во спроведување на Анкета за пазар на работна сила и пробен Попис на население – носител Државен завод за статистика. Во интервал 2008 – 2012 г. е член на Управен одбор на регионален противпожарен сојуз а од 2011 г. до 2013 г. е Член на управен одбор на Завод за заштита на спомениците на културата и Народен музеј Штип.

Од 2001 година до денес таа е член на повеќе здруженија на граѓани, координатор, соработник на проекти, ангажиран експерт, предавач и излагач на национални и меѓународни форуми, дебати, трибини, стручни собири, консалтинг и обуки на теми економија, финансии, претприемништво, менаџмент и женски права. Во текот на 2008 година е локален координатор и

консултант на акцискиот план Жените тоа го можат, а во периодот 2013–2014 е член на оперативна група за Форуми на заедниците и ментор во проектот Ние сме жени лидерки и двигателки на промени, каде ја зајакнува улогата на жените во економијата и локалното управување. Во истиот период е водечки ментор во Локална самоуправа Берово за акциски план Жените – менаџерки и носителки на земјоделски стопанства, што резултира со отворање на инфо-пункт инкубатор за женски земјоделски стопанства. Во 2017 година е избрана за експерт од областа на праксата во модул родови прашања на референтна листа на Обединети Нации и обучувач во проектот Зајакнување на општинските совети во Р. Македонија.

Кандидатката активно придонесува во изготвување и ревидирање на локални и регионални програми, стратегии и акциски планови со социо-економска тематика. Таа учествувала во подготовка на програми за социјална заштита, акциски планови за еднакви можности, превенција во здравје и здравствена заштита, намалување на невработеноста и локален економски развој, како и во изработка на локални младински стратегии, младинско јакнење и планови за социјална инклузија на жените од руралните средини. Дополнително, нејзиниот ангажман опфаќа учества во изработка на регионални стратегии за промоција на инвестиции, поддршка на малите и средни претпријатија и развој на обновливи извори на енергија (GTZ, REDEM). Вклученоста во дефинирање стандарди за квалитет и достапност на услуги, како и во изработка на протоколи за меѓуинституционална соработка, ја покажува нејзината способност да ги интегрира економските и социјалните политики. Со оваа широка палета на активности, кандидатката се позиционира како активен општествен чинител во креирањето развојни програми и стратегии.

Доц. д-р Данче Николовска Вратеовска од 2005 година наваму има континуиран ангажман во советодавни и координативни тела. Од самото основање во 2005 година па до денес, таа е претседавач на Советодавната граѓанска група (СГГ) на Штип и Карбинци поддржана од ОБСЕ во рамки на програмата за Community Policing. Од 2006 година е член на Локално координативно тело за борба против трговија со луѓе, а од 2009 година до денес и на Локален совет за превенција и на Координативно тело за борба против семејно насилство.

Таа зема значајно учество на стручни национални и меѓународни конференции и форуми со развојни теми поврзани со социо-економска тематика, родова еднаквост, економија и јавни политики. Во периодот 2007–2008 учествува на меѓународни регионални конференции за еднакви можности (Суботица, Р.Србија; Р.Бугарија, Стара Загора), Форум FREJA во Р. Босна и Херцеговина и бројни национални форуми за родова рамноправност и борба против семејно насилство. Во 2008 година е учесник во Конференција за промоција на извештај за трошоците од семејно насилство во Македонија, организирана од UNIFEM и меѓународни партнери. Во 2013 година учествува на завршна конференција за економска инклузија и стандардизација на услуги на граѓански организации и на тркалезна маса за аспекти на дискриминација кон ромската заедница.

Кандидатката како активен општествен чинител повеќекратно се јавува и како колумнист во пишаниот печат, автор е на стихозбирките поезија: Пурпурно развиделување –НУУБ Гоце Делчев, Штип, 2003; -Невоспевливи песни – СУМ, 2011; и е застапувана поетеса во поетски антологии: Ова е моето последно молчење - Антологија на современи македонски поетеси, Антолог, 2016; Штип низ здивот на поетесите -Антологија на поетеси, НУУБ Гоце Делчев, Штип, 2020 и во Списанието за алтернативна уметност Патент 2006. Учествува во организација и реализирање на бројни општествени и културни настани меѓу кои позначајни: Фестивал ,,Арт генератор,, 2005 година и Поетски театар ,,Стерна,, 2007год. Посетувала и Нижо музичко училиште ,,Срегеј Михајлов,, Штип (инструмент клавир);

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање доцент:

1. Просечен успех од прв и втор циклус студии. Кандидатката д-р Данче Николовска- Вратеовска има завршено прв циклус студии со просечна оценка 8,00 и втор циклус студии со просечна оценка 8,78 (пријавна листа 1.3, 1.4)
2. Научен степен доктор на науки од областа во која се избира. Кандидатката има научен степен доктор на економски науки од научната област економија. Со звање доктор на економски науки се стекнува по одбраната на докторската дисертација под наслов „Влијанието на финансиските институции врз макроекономската и финансиската стабилност“ (пријавна листа 1.1, 1.12).
3. Објавени најмалку четири научни трудови во референтни научни публикации во последните пет години (пријавна листа на трудови 8: 33, 34,35,36,37,38,39,40,41).
4. Сертификат за познавање на странски јазик. Поседува сертификати за познавање англиски јазик Upper Intermediate (B2.1 и B2), германски јазик TANGRAM 1A и активно зборува српски, хрватски и бугарски јазик. Го владее пакетот MS Office (Windows, Word, Excel, Power Point) Internet и други програми, за што има приложено потврди (пријавна листа 1.7, 1.8, 1.9).
5. Препораки од најмалку двајца редовни професори од наставно-научните области за кои се бира кандидатот. Кандидатката има приложено препораки од четири професори од областа во која се бира, како и од претходен работодавец (пријавна листа 1.10, 1.11).

Р. бр.	Автор	Наслов на труд	Публикација	Година на излегување на публикацијата / списанието
1	**Dance Nikolovska Vrateovska, Keti Nikoloska, Snezana Mojsoska (2021)**	**Savings of the households in the Republic of North Macedonia – seven years after**	**In Proceedings of the 5th International Scientific Conference: Is it time for a total reset? University of Maribor, 05/2021, Maribor, Slovenia. ISBN 978-961-286-464-4. DOI: 10.18690/978-961-286-464-4. p. 15–24, paper no. 33**	**2017**

2	Keti Nikoloska, Snezana Mojsoska, Dance Nikolovska Vrateovska, Stevco Jolakoski (2021)	Dynamic of the issued payment cards in the Republic of North Macedonia in the period from 2005 to 2019	In Proceedings of the12th International Scientific Conference: 30 Years of Independent Macedonian State. University St. Kliment Ohridski – Bitola, 09/2021, Bitola. ISSN 2671-3624. DOI: 10.20544/ICP.2.5.21.P13. p. 139–148, paper no. 34	2010
3	Snezana Mojsoska, Dance Nikolovska Vrateovska (2021)	The correlation between education and human capital and their impact on the creation of a knowledge-based economy	Horizons – International Scientific Journal, Vol. 29, University St. Kliment Ohridski – Bitola, 12/2021, Bitola. ISSN 1857-9884. Indexed in EBSCO DOI: 10.20544/HORIZONS.A.29.2.21.P19. p. 229–238, paper no. 35	2004
4	Snezana Mojsoska, Dance Nikolovska Vrateovska, Stevco Vrteovski (2021)	The economic crime, social costs and economic growth	In Proceedings of the XI International Scientific Conference: Archibald Reiss Days. University of Criminal Investigation and Police Studies, Belgrade, Serbia, 11/2021. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-470-6. p. 397–404, paper no. 36	2011
5	Dance Nikolovska Vrateovska, Snezana Mojsoska, Keti Nikoloska, Stevco Jolakoski (2022)	The impact of financial education on the savings, financial development and economic growth	In Proceedings of the 12th International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2022), Prilep, Macedonia, 09/2022. ISBN 978-9989-695-70-4.DOI: 10.20544/EBSiDE.01.01.22.p06. p. 61–71, paper no. 37	2011
6	Keti Nikoloska, Snezana Mojsoska, Dance Nikolovska Vrateovska (2023)	Qualitative analysis of the banking sector for the protection of citizens regarding the safe usage of payment cards in Municipality of Prilep	In Proceedings of the 14th International Scientific Conference: The Strategic and Security Concept for the Countries of Southeast Europe. University St. Kliment Ohridski – Bitola, Struga, Macedonia, 09/2023. ISSN 2671-3624. Indexed in EBSCO DOI: 10.20544/ICP.8.1.23.P27. p. 281–292, paper no. 38	2010
7	Dance Nikolovska Vrateovska, Snezana Mojsoska, Natasa Ananieva, Keti Nikoloska (2024)	Assessing financial performance from digital marketing strategy in SMEs	In Proceedings of the XIII International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2024), Prilep, Macedonia, 09/2024. ISBN 978-9989-695-81-0. DOI: 10.20544/EBSiDE.02.01.24.p08, p. 81-90, paper no.39	2011
8	Dance Nikolovska Vrateovska, Snezana Mojsoska, Keti Nikoloska (2025)	Foreign direct investments in the context of perceived security and institutional trust: A comparative regional analyze	In Proceedings of the16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges. Skopje, Macedonia, 09/2025. ISSN 2671-3624. p. 140–150, paper no. 40	2010

9	**Dejan Pavleski, Stevco Jolakoski, Dance Nikolovska Vrateovska (2025)**	**Road traffic accidents and road safety management capacity assessment in N. Macedonia**	**In Proceedings of the16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges. Skopje, Macedonia, 09/2025. UDK 351.811(497.7); UDK 656.1(497.7). p. 159–173, paper no. 41**	**2010**

Наставно-образовна дејност

Доц. д-р Данче Николовска-Вратеовска е двапати избирана во наставно-научно звање насловен доцент и тоа на група предмети во областа на економските науки на Меѓународен славјански универзитет „Гаврило Романович Державин" – Св. Николе – Битола (Решение бр. 12-566/2 од 1.11.2017 г.) и од поле на економски науки (503) област финансии (50326) на Факултет за економија и организација на претприемништво, Меѓународен славјански универзитет „Гаврило Романович Державин" – Св. Николе – Битола (Одлука бр. 12-109/4 од 8.7.2022 година – пријавна листа 6.6, 6.7).

Научноистражувачка дејност

Научноистражувачката дејност на кандидатката може да се оцени преку бројните научноистражувачки трудови издадени во меѓународни научни списанија, публикации и зборници од научни конференции одржани во земјава и во странство (пријавна листа 8).

Листа на трудови објавени во научни списанија (домашни и странски), годишни зборници, зборници од конференции (во земјава и во странство), научно-стручни трибини и сл.

1. Nikolovska, D. (2008). Глобализација, работни стандарди и женски права: жената низ призма на трудот – глобален дискурс и локална реалност. Во *Зборник на дебатирани прашања за квалитетот на животот на жената во Македонија: Низ перспективита на жената* (стр. 13–18). Центар за изведувачки уметности Мултимедија; НУБ „Св. Климент Охридски". ISBN 978-9989-2235-3-2.
2. Mojsoska, S., Vitanova, G., & Nikolovska Vrateovska, D. (2012). Impact of money laundering on economic security: Case in Macedonia. Во *Thematic Conference Proceedings of International Significance: Archibald Reiss Days* (стр. 673–686). The Academy of Criminalistic and Police Studies, Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-220-7.
3. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2012). Fiscal decentralization: Success or failure in case study Macedonia. Во *The 20th NISPAcee Annual Conference – Public Administration East and West: Twenty Years of Development*. University St. Kliment Ohridski – Bitola, Ohrid, Macedonia, 23–26 May 2012.
4. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vitanova, G. (2012). Money laundering on the financial markets. Во *International Scientific Conference – Security and Euroatlantic Perspectives of the Balkans* (Vol. 2, стр. 477–485). University St. Kliment Ohridski Bitola, Faculty of Security, Skopje. [Indexed in EBSCO].
5. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Dzambazova, V. (2012). Clothing industry as a source for employment in Macedonia – Focus on the Municipality of

Shtip. Во *International Scientific Conference: Migration and Labour Market, Book of Abstracts* (стр. 73). University St. Kliment Ohridski Bitola. ISBN 978-9989-695-53-7.

6. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Dzambazova, V. (2013). The labor market and the position of women in the sector of defence. *Вонредно издание на меѓународно научно списание за одбрана, безбедност и мир: Родовата рамноправност и родовата перспектива во одбраната и безбедноста*, 13, 83–92. Министерство за одбрана на Р.Македонија. [Indexed in EBSCO].

7. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2013). Money laundering as an actor in economy (economic approach). Во *II International Scientific Conference – The Balkans Between the Past and Future: Security, Conflict Resolution and Euro-Atlantic Integration* (Vol. 2, стр. 627–641). University St. Kliment Ohridski Bitola, Faculty of Security, Skopje. [Indexed in EBSCO].

8. Nikolovska Vrateovska, D., Dzambazova Nikolovska, V., & Nicheva Tikveshanska, V. (2014). Micro and macroeconomic aspects about the impact of education on human capital, labor market and on economic growth and development. Во *Зборник на трудови: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 188–194). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-001-1, УДК: 37.014.54.

9. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Dujovski, N., & Nicheva Tikveshanska, V. (2014). Elements needed for economy based on knowledge contributing for growth and development of the small and medium companies. Во *Proceedings of International Scientific Conference: SME's Development and Innovation – Building Competitive Future of South-Eastern Europe* (стр. 923–934). University St. Kliment Ohridski Bitola. ISBN 978-9989-695-56-8.

10. Nikolovska Vrateovska, D., & Angelovska, A. (2014). Economy of environment: Legal framework, the instruments, mechanisms and the future challenges in Macedonia. Во *FISEC14 – First International Student Environmental Conference*. Нови Сад, Србија: Удружење заштите животне средине РИО и Универзитет Нови Сад.

11. Nikolovska Vrateovska, D., Mihajlovski, A., & Ristova-Mihajlovska, M. (2014). The function of education and the scientific–research and artistic activity in the creation of human capital and knowledge-based economy in R. Macedonia. *Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 4, 75–79. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.

12. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Dujovski, N. (2014). The role of the insurance funds in the economy with special reference to the R. of Macedonia. *Horizons – International Scientific Journal, Series A, Social Sciences and Humanities*, 14, 111–120. University St. Kliment Ohridski – Bitola. ISSN 1857-856X [Indexed in EBSCO].

13. Nikolovska Vrateovska, D., Nicheva Tikveshanska, V., Mojsoska, S., Dzambazova Nikolovska, V., & Angelovska, A. (2015). The function of teachers and education in the genesis of human capital and the knowledge-based economy. Во *Зборник на трудови од научно-стручна трибина: Компетенциите и професионалниот развој на учителот во 21 век* (стр. 43–50). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-245-, УДК:37.011.3-051:37.014.54(497.7).

14. Nikolovska Vrateovska, D., & Angelovska, A. (2015). The ecological economy – factor and the environment – determinant of health: Regulation and challenges in Macedonia. *Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 8(1), 235–239. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.

15. Dzambazova Nikolovska, V., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrateovski, M. (2015). The socio-economic stratification and education as a factor of social mobility. Во *Proceedings of International Scientific Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the R. Macedonia* (стр. 194–200). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-021-9, УДК:316.44:37.

16. Nikolovska Vrateovska, D., Dzambazova Nikolovska, V., & Mojsoska, S. (2015). The evolution of economic knowledge about macroeconomic stability through the prism of macroeconomic paradigm. Во *Proceedings of International Scientific Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the R. Macedonia* (стр. 200–207). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-021-9, УДК:330.88:34/35;338.22(497.7).

17. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Angelovska, A. (2015). Redefinition of macroeconomic and macroprudential policy and BASEL III concept. Во *Proceedings of International Scientific Conference: Researching Security – Approaches, Concepts and Policies* (Vol. 5, стр. 240–251). University St. Kliment Ohridski – Bitola. [Indexed in EBSCO].

18. Davcev, L., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The impact of financial institutions on economic growth and financial stability. *Year Book*, 7, 40–48. Faculty of Economics, Goce Delcev University – Shtip. ISSN 1857-7628.

19. Angelovska, A., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The latest control mechanisms for criminal–legal protection of the public procurements in Macedonia in function of preventing public finances abuse. Во *Proceedings of Second International Scientific Conference: Social Change in the Global World* (стр. 188–204). Faculty of Law, University Goce Delchev – Shtip; University Voronezh, Russia; University Liege, Belgium. ISBN 978-608-244-267-9.

20. Nikolovska Vrateovska, D., Kostadinovska, S., & Popova, E. (2015). The new knowledge of crisis 2008 and the new EU bank union in function of financial stability. *Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 11(1), 219–222. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.

21. Nikolovska Vrateovska, D., Popova, E., & Jakovleski, D. (2016). The credit booms and the concept of macrofinancial stability. *Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 12(1), 157–160. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.

22. Mojsoska, S., Dujovski, N., & Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Savings and ethics of the population in the R. of Macedonia. Во *World LUMEN Congress 2016: Logos Universality Mentality Education Novelty* (стр. 633–640). *The European Proceedings of Social and Behavioral Sciences (EpSBS)*. ISSN 2357-1330. Future Academy, Romania. https://doi.org/10.15405/epsbs.2016.09.80 (doi.org in Bing). [Indexed in Thomson Reuters – Web of Science, Accession Number: WOS:000390912200080 & Crossref].

23. Kostadinovska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrateovski, M. (2016). Functions of the management of human resources and the banking institutions. Во *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби,*

предизвици и перспективи (стр. 137–140). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:005.96:336.71] :303.72.

24. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2016). The economic growth and the knowledge about the banking vs market financial systems. Во *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 132–137). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:330.35:336.71.

25. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). The learned of the global economic crisis (2008) about the strengths and weaknesses of the financial system and macroeconomic stability in Macedonia. Во *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 141–145). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:336.366(497 .7):338.127.4(100)]303.72/2008.

26. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Determinants of the inflation through the various macroeconomic schools. Во *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 146–150). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:336.748.12:330.8] :303.72(497.7).

27. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Stylized facts of the economic cycles and the need for counter-cyclical macroeconomic policy. Во *Зборник на трудови – Предизвиците и перспективите на учителската професија* (стр. 134–136). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-365-2, УДК:338.22332.146.2).

28. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). (Un)learned about globalization, liberalization and the financial (micro and macro) economic discrepancies. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 130–134). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.73-027.12/330.35:336.76-027.12.

29. Popova, E., Nikolovska Vrateovska, D., & Kostadinovska, S. (2017). The European investment funds as an instrument of harmonized economic development in Europe: Enabling candidate countries with IPA. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 212–215). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.714(4-672ЕУ)338.121:336.714(4-672ЕУ).

30. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). The scientific acknowledgment of financial development and the economic growth. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 216–220). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336,76.

31. Nikolovska Vrateovska, D., Jakovleski, D., & Kostadinovska, S. (2017). Investing in and measurement of knowledge-based economies. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 150–156). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:330.341:005.94.

32. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). Education, teacher and the economic growth and development. Во *Зборник на трудови од Научно-стручна трибина: Да се биде учител* (стр. 80–83). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-470-3, УДК:37.091.12.011.3-051:005.963.

33. Nikolovska Vrateovska, D., Nikoloska, K., & Mojsoska, S. (2021). Savings of the households in the Republic of North Macedonia – seven years after. Во *5th International Scientific Conference: Is it time for a total reset?* (стр. 15–24). University of Maribor, 18/05/2021 Maribor, Slovenia. ISBN 978-961-286-464-4 (pdf) DOI https://doi.org/10.18690/978-961-286-464-4.

34. Nikoloska, K., Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Jolakoski, S. (2021). Dynamic of the issued payment cards in the Republic of North Macedonia in the period from 2005 to 2019. Во *12th International Scientific Conference: 30 Years of Independent Macedonian State* (стр. 139–148). University St. Kliment Ohridski – Bitola, 13-15/09/2021, Bitola. ISSN 2671-3624. DOI: 10.20544/ICP.2.5.21.P13, https://doi.org/10.20544/ICP.2.5.21.P13. [Indexed in EBSCO].

35. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2021). The correlation between education and human capital and their impact on the creation of a knowledge-based economy. Во *Horizons – International Scientific Journal*, 29, 229–238. University St. Kliment Ohridski – Bitola, 12/2021, Bitola, DOI 10.20544/HORIZONS.A.29.2.21.P19UDC331.101.262:37]:303.71(497.7),ISSN.1857-9884. https://doi.org/10.20544/HORIZONS.A.29.2.21.P19 (doi.org in Bing). [Indexed in EBSCO].

36. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrteovski, S. (2021). The economic crime, social costs and economic growth. Во *The XI International Scientific Conference: Archibald Reiss Days* (стр. 397–404). University of Criminal Investigation and Police Studies, 09-10/11/2021, Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-470-6.

37. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Nikoloska, K., & Jolakoski, S. (2022). The impact of financial education on the savings, financial development and economic growth. Во *12 International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2022)* (стр. 61–71). 23-25/09/2025, Prilep, Macedonia. ISBN 978-9989-695-70-4, DOI 10.20544/EBSiDE.01.01.22.p06.

38. Nikoloska, K., Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2023). Qualitative analysis of the banking sector for the protection of citizens regarding the safe usage of payment cards in Municipality of Prilep. Во *14th International Scientific Conference: The Strategic and Security Concept for the Countries of Southeast Europe* (стр. 281–292). University St. Kliment Ohridski – Bitola, Struga, Macedonia. ISSN 2671-3624, UDK: 336.717.13:004.083.1:[343.52(497.7) DOI: 10.20544/ICP.8.1.23.P27 [Indexed in EBSCO].

39. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Ananieva, N., & Nikoloska, K. (2024). Assessing financial performance from digital marketing strategy in SMEs. Во *XIII International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2024)* (стр.81-90). Prilep, Macedonia, 20–22 September 2024. ISBN 978-9989-695-81-0, DOI 10.20544/EBSiDE.02.01.24.p08.

40. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Nikoloska, K. (2025). Foreign direct investments in the context of perceived security and institutional trust: A comparative regional analyze. Во *16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges* (стр. 140–150). Skopje, Macedonia. ISSN 2671-3624, UDK 339.727.22:340.131(497.7).

41. Pavleski, D., Jolakoski, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2025). Socio-economic costs of road traffic accidents and road safety management capacity assessment in N. Macedonia. Во *16th International Scientific Conference: Systemic*

Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges (стр. 159–173). Skopje, Macedonia. UDK 351.811(497.7); UDK 656.1(97.7).

Трудови со оригинални научни резултати објавени во меѓународни научни списанија:

1. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Dzambazova, V. (2013). The labor market and the position of women in the sector of defence. *Вонредно издание на меѓународно научно списание за одбрана, безбедност и мир: Родовата рамноправност и родовата перспектива во одбраната и безбедноста*, 13, 83–92. Министерство за одбрана на Р.Македонија. [Indexed in EBSCO]. Труд бр. 6

2. Nikolovska Vrateovska, D., Mihajlovski, A., & Ristova-Mihajlovska, M. (2014). The function of education and the scientific–research and artistic activity in the creation of human capital and knowledge-based economy in R. Macedonia. *Knowledge - International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 4, 75–79. Institute of Knowledge and Management. Труд бр.11

3. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Dujovski, N. (2014). The role of the insurance funds in the economy with special reference to the R. of Macedonia. *Horizons - International Scientific Journal, Series A, Social Sciences and Humanities*, 14, 111–120. University St. Kliment Ohridski Bitola. [Indexed in EBSCO] Труд бр.12

4. Nikolovska Vrateovska, D., & Angelovska, A. (2015). The ecological economy – factor and the environment – determinant of health: Regulation and challenges in Macedonia. *Knowledge - International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 8(1), 235–239. Institute of Knowledge and Management. Труд бр.14

5. Nikolovska Vrateovska, D., Kostadinovska, S., & Popova, E. (2015). The new knowledge of crisis 2008 and the new EU bank union in function of financial stability. *Knowledge - International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 11(1), 219–222. Institute of Knowledge and Management.Труд бр.20

6. Nikolovska Vrateovska, D., Popova, E., & Jakovleski, D. (2016). The credit booms and the concept of macrofinancial stability. *Knowledge - International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 12(1), 157–160. Institute of Knowledge and Management. Труд бр.21

7. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2021). The correlation between education and human capital and their impact on the creation of a knowledge-based economy. In *The Role of Higher Education in Society Advancement (REAS 2021). Horizons - International Scientific Journal*, 29, 229–238. University St. Kliment Ohridski Bitola, 12/2021, Bitola, DOI 10.20544/HORIZONS.A.29.2.21.P19UDC331.101.262:37]:303.71(497.7),ISSN.1857-9884, https://doi.org/10.20544/HORIZONS.A.29.2.21.P19 [Indexed in EBSCO]. Труд бр.35

Трудови со оригинални научни резултати објавени во домашни научни списанија:

8. Davcev, L., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The impact of financial institutions on economic growth and financial stability. *Year Book*, 7, 40–48. Faculty of Economics, Goce Delcev University – Stip. ISSN 1857-7628. Труд бр.18

9. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Stylized facts of the economic cycles and the need for counter-cyclical macroeconomic policy. Во *Зборник на трудови – Предизвиците и перспективите на учителската професија* (стр. 134–136). Факултет за образовни науки – Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. ISBN 978-608-244-365-2, УДК:338.22332.146.2. Труд бр.27.

10. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). Education, teacher and the economic growth and development. Во *Зборник на трудови од Научно-стручна трибина: Да се биде учител* (стр. 80–83). Факултет за образовни науки – Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. ISBN 978-608-244-470-3, УДК:37.091.12.011.3-051:005.963. Труд бр.32.

Трудови со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од меѓународни научни конференции (во странство):

11. Mojsoska, S., Vitanova, G., & Nikolovska Vrateovska, D. (2012). Impact of money laundering on economic security: Case in Macedonia. Во *Thematic Conference Proceedings of International Significance: Archibald Reiss Days* (стр. 673–686). The Academy of Criminalistic and Police Studies, Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-220-7. Труд бр.2.

12. Nikolovska Vrateovska, D., & Angelovska, A. (2014). Economy of environment: Legal framework, the instruments, mechanisms and the future challenges in Macedonia. Во *FISEC14 – First International Student Environmental Conference*, Нови Сад, Србија. Организирано од Удружење заштите животне средине РИО и Универзитет Нови Сад. Труд бр. 10.

13. Mojsoska, S., Dujovski, N., & Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Savings and ethics of the population in the R. of Macedonia. Во *World LUMEN Congress 2016: Logos Universality Mentality Education Novelty* (стр. 633–640). *The European Proceedings of Social and Behavioral Sciences (EpSBS)*. ISSN 2357-1330. https://doi.org/10.15405/epsbs.2016.09.80 (doi.org in Bing). Published by Future Academy, Romania. [Indexed in Thomson Reuters – Web of Science, Accession Number: WOS:000390912200080 & Crossref]. Труд бр. 22.

14. Nikolovska Vrateovska, D., Nikoloska, K., & Mojsoska, S. (2021). Savings of the households in the Republic of North Macedonia – seven years after. Во *5th International Scientific Conference: Is it time for a total reset?* (стр. 15–24). University of Maribor, Faculty of Economics and Business, Maribor, Slovenia, 18/05/2021. ISBN 978-961-286-464-4. https://doi.org/10.18690/978-961-286-464-4.3. Труд бр. 33.

15. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrteovski, S. (2021). The economic crime, social costs and economic growth. Во *The XI International Scientific Conference: Archibald Reiss Days* (стр. 397–404). University of Criminal Investigation and Police Studies, 09-10/2021, Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-470-6. Труд бр. 36.

Трудови со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од меѓународни научни конференции (во земјава):

16. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2012). Fiscal decentralization: Success or failure in case study Macedonia. Во *The 20th NISPAcee Annual Conference – Public Administration East and West: Twenty Years of Development*. University St. Kliment Ohridski – Bitola, Ohrid, Macedonia, 23–26 May 2012. Труд бр. 3.

17. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vitanova, G. (2012). Money

laundering on the financial markets. Во *International Scientific Conference – Security and Euroatlantic Perspectives of the Balkans* (Vol. 2, стр. 477–485). University St. Kliment Ohridski Bitola, Faculty of Security, Skopje. [Indexed in EBSCO]. Труд бр. 4.

18. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Dzambazova, V. (2012). Clothing industry as a source for employment in Macedonia – Focus on the Municipality of Shtip. Во *International Scientific Conference: Migration and Labour Market, Book of Abstracts* (стр. 73). University St. Kliment Ohridski Bitola. ISBN 978-9989-695-53-7. Труд бр.5.

19. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2013). Money laundering as an actor in economy (economic approach). Во *II International Scientific Conference – The Balkans Between the Past and Future: Security, Conflict Resolution and Euro-Atlantic Integration* (Vol. 2, стр. 627–641). University St. Kliment Ohridski Bitola, Faculty of Security, Skopje. [Indexed in EBSCO]. Труд бр.7.

20. Nikolovska Vrateovska, D., Dzambazova Nikolovska, V., & Nicheva Tikveshanska, V. (2014). Micro and macroeconomic aspects about the impact of education on human capital, labor market and on economic growth and development. Во *Зборник на трудови: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 188–194). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-001-1, УДК: 37.014.54.Труд бр. 8.

21. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Dujovski, N., & Nicheva Tikveshanska, V. (2014). Elements needed for economy based on knowledge contributing for growth and development of the small and medium companies. Во *Proceedings of International Scientific Conference: SME's Development and Innovation – Building Competitive Future of South-Eastern Europe* (стр. 923–934). University St. Kliment Ohridski Bitola. ISBN 978-9989-695-56-8.Труд бр.9.

22. Nikolovska Vrateovska, D., Nicheva Tikveshanska, V., Mojsoska, S., Dzambazova Nikolovska, V., & Angelovska, A. (2015). The function of teachers and education in the genesis of human capital and the knowledge-based economy. Во *Зборник на трудови од научно-стручна трибина: Компетенциите и професионалниот развој на учителот во 21 век* (стр. 43–50). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-245, УДК:37.011.3-051:37.014.54(497.7). Труд бр. 13.

23. Dzambazova Nikolovska, V., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrateovski, M. (2015). The socio-economic stratification and education as a factor of social mobility. Во *Proceedings of International Scientific Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the R. Macedonia* (стр. 194–200). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-021-9, УДК:316.44:37. Труд бр. 15.

24. Nikolovska Vrateovska, D., Dzambazova Nikolovska, V., & Mojsoska, S. (2015). The evolution of economic knowledge about macroeconomic stability through the prism of macroeconomic paradigm. Во *Proceedings of International Scientific Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the R. Macedonia* (стр. 200–207). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-021-9, УДК:330.88:34/35;338.22(497.7), Труд бр.16.

25. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Angelovska, A. (2015). Redefinition of macroeconomic and macroprudential policy and BASEL III concept. Во *Proceedings of International Scientific Conference: Researching Security – Approaches, Concepts and Policies* (Vol. 5, стр. 240–251). University St. Kliment Ohridski – Bitola. [Indexed in EBSCO]. Труд бр. 17.

26. Angelovska, A., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The latest control mechanisms for criminal–legal protection of the public procurements in Macedonia in function of preventing public finances abuse. Во *Proceedings of Second International Scientific Conference: Social Change in the Global World* (стр. 188–204). Faculty of Law, University Goce Delchev – Shtip; University Voronezh, Russia; University Liege, Belgium. ISBN 978-608-244-267-9. Труд бр. 19.

27. Kostadinovska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrateovski, M. (2016). Functions of the management of human resources and the banking institutions. Во *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 137–140). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:005.96:336.71] :303.72. Труд бр. 23.

28. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2016). The economic growth and the knowledge about the banking vs market financial systems. Во *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 132–137). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:330.35:336.71. Труд бр. 24.

29. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). The learned of the global economic crisis (2008) about the strengths and weaknesses of the financial system and macroeconomic stability in Macedonia. Во *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 141–145). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:336.366(497.7):338.127.4(100)]303.72/2008. Труд бр. 25.

30. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Determinants of the inflation through the various macroeconomic schools. Во *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 146–150). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:336.748.12:330.8] :303.72(497.7). Труд бр. 26.

31. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). (Un)learned about globalization, liberalization and the financial (micro and macro) economic discrepancies. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 130–134). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.73-027.12/330.35:336.76-027.12. Труд бр. 28.

32. Popova, E., Nikolovska Vrateovska, D., & Kostadinovska, S. (2017). The European investment funds as an instrument of harmonized economic development in Europe: Enabling candidate countries with IPA. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 212–215). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.714(4-672ЕУ)338.121:336.714(4-672ЕУ). Труд бр. 29.

33. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). The scientific acknowledgment of financial development and the economic growth. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 216–220). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336,76. Труд бр. 30.

34. Nikolovska Vrateovska, D., Jakovleski, D., & Kostadinovska, S. (2017). Investing in and measurement of knowledge-based economies. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 150–156). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:330.341:005.94. Труд бр.31.

35. Nikoloska, K., Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Jolakoski, S. (2021). Dynamic of the issued payment cards in the Republic of North Macedonia in the period from 2005 to 2019. Во *12th International Scientific Conference: 30 Years of Independent Macedonian State* (стр. 139–148). University St. Kliment Ohridski – Bitola, 13-15/09/2021, Bitola. ISSN 2671-3624. DOI: 10.20544/ICP.2.5.21.P13. ISSN 2671-3624. https://doi.org/10.20544/ICP.2.5.21.P13 (doi.org in Bing). Труд бр. 34.

36. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Nikoloska, K., & Jolakoski, S. (2022). The impact of financial education on the savings, financial development and economic growth. Во *International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2022)* (стр. 61–71). Prilep, Macedonia. ISBN 978-9989-695-70-4, DOI 10.20544/EBSiDE.01.01.22.p06. Труд бр. 37.

37. Nikoloska, K., Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2023). Qualitative analysis of the banking sector for the protection of citizens regarding the safe usage of payment cards in Municipality of Prilep. Во *14th International Scientific Conference: The Strategic and Security Concept for the Countries of Southeast Europe*. University St. Kliment Ohridski – Bitola, Struga, Macedonia. ISSN 2671-3624 UDK: 336.717 .13:004.083.1:[343.52(497.7) DOI: 10.20544/ICP.8.1.23.P27. [Indexed in EBSCO]. Труд бр. 38.

38. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Ananieva, N., & Nikoloska, K. (2024). Assessing financial performance from digital marketing strategy in SMEs. Во *XIII International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2024)*. Prilep, Macedonia, 20–22 September 2024. ISBN 978-9989-695-81-0, DOI 10.20544/EBSiDE.02.01.24.p08.Труд бр. 39.

39. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Nikoloska, K. (2025). Foreign direct investments in the context of perceived security and institutional trust: A comparative regional analyze. Во *16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges*. Skopje, Macedonia, 23 September 2025. ISSN 2671-3624, УДК 339.727.22:340.131(497.7).Труд бр. 40.

40. Pavleski, D., Jolakoski, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2025). Socio-economic costs of road traffic accidents and road safety management capacity assessment in N. Macedonia. Во *16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges*. Skopje, Macedonia, 23 September 2025. ISSN 2671-3624, UDK 351.811(497.7); UDK 656.1(497.7). Труд бр. 41.

Автор е на научни книги од областа на макроекономијата:

1. Економската стабилност низ призмата на финансискиот систем, Данче Николовска Вратеовска, ISBN 978-608-242-018-9, НУУБ „Гоце Делчев“, Штип, 2015;
2. Финансиските институции во генезата и еволуирањето на економските кризи – фокус на глобалната економска криза (2007), Данче Николовска Вратеовска, ISBN 978-242-016-5, НУУБ „Гоце Делчев“, Штип, 2015;
3. Влијанието на финансиските институции врз макроекономската и финансиската стабилност во случајот на Р. Македонија, Данче Николовска Вратеовска, ISBN 978-608-242-017-2, НУУБ „Гоце Делчев“, Штип, 2015.

Евалуација на трудовите во авторство и коавторство на доц. д-р Данче Николовска Вратеовска

Евалуација на трудот бр.2

2. Mojsoska, S., Vitanova, G., & Nikolovska Vrateovska, D. (2012). Impact of money laundering on economic security: Case in Macedonia. Во *Thematic Conference Proceedings of International Significance: Archibald Reiss Days* (стр. 673–686). The Academy of Criminalistic and Police Studies, Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-220-7.

Трудот го анализира перењето пари како економски феномен што директно ја поткопува националната и меѓународната економска стабилност. Авторите аргументирано ја нагласуваат корозивната природа на перењето пари врз приватниот сектор, финансиските институции и јавните приходи, обезбедувајќи релевантна научна рамка за понатамошни истражувања и политики за јакнење на економската безбедност.

Евалуација на трудот бр.3

3. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2012). Fiscal decentralization: Success or failure in case study Macedonia. Во The 20th NISPAcee Annual Conference – Public Administration East and West: Twenty Years of Development. University St. Kliment Ohridski – Bitola, Ohrid, Macedonia, 23–26 May 2012.

Трудот претставува релевантен придонес во анализата на процесот на фискална децентрализација, нагласувајќи ја неговата улога во економската стабилност и развој на локалната самоуправа. Авторите обезбедуваат емпириски и статистички податоци што ја потврдуваат бавната динамика на процесот и укажуваат на потребата од стратегии за балансиран регионален економски развој.

Евалуација на трудот бр.4

4. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vitanova, G. (2012). Money laundering on the financial markets. Во International Scientific Conference – Security and Euroatlantic Perspectives of the Balkans (Vol. 2, стр. 477–485). University St. Kliment Ohridski Bitola, Faculty of Security, Skopje. [Indexed in EBSCO].

Анализата се одликува со систематски пристап кон типологијата на ФАТФ и јасно ги идентификува слабостите во функционирањето на финансиските пазари во контекст на перењето пари. Со предложените мерки и инструменти, текстот отвора практични насоки за подобрување на регулативата и институционалната отпорност, истовремено обезбедувајќи основа за понатамошни истражувања во областа на економската безбедност.

Евалуација на трудот бр.5

5. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Dzambazova, V. (2012). Clothing industry as a source for employment in Macedonia – Focus on the Municipality of Shtip. Во International Scientific Conference: Migration and Labour Market, Book of Abstracts (стр. 73). University St. Kliment Ohridski Bitola. ISBN 978-9989-695-53-7.

Анализата на текстилната индустрија во Штип е заснована на статистички податоци и ја прикажува нејзината улога како значаен извор на вработување во регионот. Авторите ја поврзуваат динамиката на невработеноста со капацитетите на индустријата и предлагаат конкретни мерки за преквалификација и подобра алокација на човечките ресурси.

Евалуација на трудот бр.6

6. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Dzambazova, V. (2013). The labor market and the position of women in the sector of defence. Вонредно издание на меѓународно научно списание за одбрана, безбедност и мир: Родовата рамноправност и родовата перспектива во одбраната и безбедноста, 13, 83–92. Министерство за одбрана на Р.Македонија. [Indexed in EBSCO].

Трудот ја проблематизира позицијата на жената во институциите на одбраната во Македонија, поставувајќи ја во поширок контекст на родова нееднаквост и недоволна застапеност во процесите на креирање политики. Со користење на емпириски анализи околу бројот и структурата на вработените во Министерството за одбрана, трудот ја нагласува потребата од ревидиран и родовобалансиран нов системски пристап преку законски измени, институционални механизми и координација на национално и локално ниво.

Евалуација на трудот бр.7

7. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2013). Money laundering as an actor in economy (economic approach). Во II International Scientific Conference – The Balkans Between the Past and Future: Security, Conflict Resolution and Euro-Atlantic Integration (Vol. 2, стр. 627–641). University St. Kliment Ohridski Bitola, Faculty of Security, Skopje. [Indexed in EBSCO].

Анализата за перењето пари на финансиските пазари ја нагласува неговата корозивна природа врз економската стабилност и социјалната благосостојба, при што се издвојуваат негативните ефекти врз реалниот сектор, јавните приходи и монетарната економија. Авторите критички ги разгледуваат различните дефиниции и економски пристапи кон феноменот, укажувајќи на потребата од прецизно концептуализирање на „парите“ во економската анализа.

Евалуација на трудот бр.8

8. Nikolovska Vrateovska, D., Dzambazova Nikolovska, V., & Nicheva Tikveshanska, V. (2014). Micro and macroeconomic aspects about the impact of education on human capital, labor market and on economic growth and development. Во Зборник на трудови: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи (стр. 188–194). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-001-1, УДК: 37.014.54.

Истражувањето ја нагласува клучната улога на образованието како фактор за создавање и акумулирање на човечки капитал, како трансмисионен канал на влијание врз пазарот на труд и економскиот раст. Со примена на аналитички и компаративни методи, авторите ја детерминираат интеракцијата

меѓу образованието и економските ресурси, обезбедувајќи релевантна основа за политики насочени кон ефикасна алокација и одржлив развој.

Евалуација на трудот бр.9

9. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Dujovski, N., & Nicheva Tikveshanska, V. (2014). Elements needed for economy based on knowledge contributing for growth and development of the small and medium companies. Во Proceedings of International Scientific Conference: SME's Development and Innovation – Building Competitive Future of South-Eastern Europe (стр. 923–934). University St. Kliment Ohridski Bitola. ISBN 978-9989-695-56-8.

Истражувањето ја поставува економијата базирана на знаење како суштинска парадигма за конкурентност и одржлив раст на малите и средни претпријатија. Авторите ја нагласуваат улогата на образованието, иновациите и човечкиот капитал како „невидливи фактори" што ја зголемуваат активата на економијата и обезбедуваат долгорочна стабилност. Со примена на аналитички и компаративни методи, трудот нуди јасни заклучоци и препораки за економската оправданост од инвестирање во знаење, создавајќи релевантна рамка за политики насочени кон поттикнување на иновативноста и развојот на претприемништвото во македонскиот контекст.

Евалуација на трудот бр.10

10. Nikolovska Vrateovska, D., & Angelovska, A. (2014). Economy of environment: Legal framework, the instruments, mechanisms and the future challenges in Macedonia. Во FISEC14 – First International Student Environmental Conference. Нови Сад, Србија: Удружење заштите животне средине РИО и Универзитет Нови Сад.

Анализата ја поставува економијата на животната средина како клучна рамка за одржлив раст и развој, нагласувајќи ја потребата од балансирање меѓу економските можности, општествените цели и заштитата на природата. Авторите систематски ги разгледуваат правната регулатива, меѓународните конвенции и инструментите применливи во македонскиот контекст, истовремено детектирајќи слабости и идни предизвици.

Евалуација на трудот бр.11

11. Nikolovska Vrateovska, D., Mihajlovski, A., & Ristova-Mihajlovska, M. (2014). The function of education and the scientific–research and artistic activity in the creation of human capital and knowledge-based economy in R. Macedonia. Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers, 4, 75–79. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.

Анализата ја нагласува функцијата на образованието, научноистражувачката и уметничката дејност како канали за создавање човечки капитал и економија базирана на знаење. Авторите користат широк спектар на методи – индуктивни, дедуктивни, компаративни и аналитички – за да ја дефинираат интеракцијата меѓу образованието, истражувањето и културната продукција во македонскиот контекст.

Евалуација на трудот бр.12

12. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Dujovski, N. (2014). The role of the insurance funds in the economy with special reference to the R. of Macedonia. Horizons – International Scientific Journal, Series A, Social Sciences and Humanities, 14, 111–120. University St. Kliment Ohridski – Bitola. ISSN 1857-856X [Indexed in EBSCO].

Трудот ја истакнува улогата на осигурителните фондови како значаен сегмент во финансискиот систем, со посебен акцент на нивната функција во економиите во транзиција и случајот на Македонија. Авторите преку компаративна анализа ја нагласуваат важноста на осигурителниот сектор за економската активност, истовремено детектирајќи ограничувачки фактори како приватизацијата и недоволната интеграција со меѓународните пазари.

Евалуација на трудот бр.13

13. Nikolovska Vrateovska, D., Nicheva Tikveshanska, V., Mojsoska, S., Dzambazova Nikolovska, V., & Angelovska, A. (2015). The function of teachers and education in the genesis of human capital and the knowledge-based economy. Во Зборник на трудови од научно-стручна трибина: Компетенциите и професионалниот развој на учителот во 21 век (стр. 43–50). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-245-, УДК:37.011.3-051:37.014.54(497.7).

Трудот ја истакнува улогата на наставниот кадар и образованието во создавањето човечки капитал и економија базирана на знаење. Преку историска и компаративна анализа се детерминираат каналите на влијание врз економскиот раст: зголемување на продуктивноста, поттикнување на иновации, ефикасна алокација на ресурси и јакнење на институционалниот капацитет.

Евалуација на трудот бр.14

14. Nikolovska Vrateovska, D., & Angelovska, A. (2015). The ecological economy – factor and the environment – determinant of health: Regulation and challenges in Macedonia. Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers, 8(1), 235–239. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.

Трудот ја поставува еколошката економија како суштински фактор во детерминирањето на здравјето и одржливиот развој, нагласувајќи ја интеракцијата меѓу заштитата на животната средина, економскиот раст и општествените цели. Авторите ја анализираат регулативната рамка во Македонија, при што се нотираат постигнувањата, но и идните предизвици за интегрирање на здравствените и еколошките аспекти економските политики.

Евалуација на трудот бр.15

15. Dzambazova Nikolovska, V., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrateovski, M. (2015). The socio-economic stratification and education as a factor of social mobility. Во Proceedings of International Scientific Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the R. Macedonia (стр. 194–200). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-021-9, УДК:316.44:37.

Трудот ја разгледува социо-економската стратификација низ призмата на образованието како фактор на општествена мобилност. Авторите ја нагласуваат улогата на образованието во создавањето нови економско-социјални групации и во овозможувањето вертикално движење на стратификационата општествена скала. Преку историско-компаративна и статистичка анализа се идентификуваат трансмисионите канали на влијание: акумулација на знаење и вештини, зголемување на продуктивноста, поттикнување на иновации и обезбедување пристап до повисок општествен статус.

Евалуација на трудот бр.16

16. Nikolovska Vrateovska, D., Dzambazova Nikolovska, V., & Mojsoska, S. (2015). The evolution of economic knowledge about macroeconomic stability through the prism of macroeconomic paradigm. Bo Proceedings of International Scientific Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the R. Macedonia (стр. 200–207). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-021-9, УДК:330.88:34/35;338.22(497.7).

Трудот ја разгледува еволуцијата на економското знаење за макроекономската стабилност низ призма на различните макроекономски парадигми. Авторите нагласуваат дека економскиот раст и стабилноста се меѓусебно условени цели, кои бараат синхронизирано дејствување на макроекономската и развојната политика.

Евалуација на трудот бр.17

17 Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Angelovska, A. (2015). Redefinition of macroeconomic and macroprudential policy and BASEL III concept. Bo Proceedings of International Scientific Conference: Researching Security – Approaches, Concepts and Policies (Vol. 5, стр. 240–251). University St. Kliment Ohridski – Bitola. [Indexed in EBSCO].

Овој труд ја анализира макроекономската политика и макропрудентната регулација пред и по кризата од 2008 година, нагласувајќи ја потребата од нов пристап кон стабилноста на финансискиот систем. Главен акцент е ставен на имплементацијата на Базел III стандардите и нивната примена во банкарскиот сектор на Македонија. Трудот дава јасен преглед на промените во економските политики и практични препораки за усогласување со новите капитални стандарди.

Евалуација на трудот бр.18

18. Davcev, L., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The impact of financial institutions on economic growth and financial stability. Year Book, 7, 40–48. Faculty of Economics, Goce Delcev University – Shtip. ISSN 1857-7628.

Евалуација на трудот бр.18

18. Davcev, L., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The impact of financial institutions on economic growth and financial stability. Year Book, 7, 40–48. Faculty of Economics, Goce Delcev University – Shtip. ISSN 1857-7628.

Трудот ја нагласува суштинската улога на финансиските институции во мобилизацијата на заштедите и нивната алокација кон продуктивни инвестиции, што директно влијае врз економскиот раст и животниот стандард. Авторите укажуваат дека ефикасното функционирање на финансискиот систем овозможува економии од обем и пониски трансакциски трошоци, додека неговото нефункционирање води кон пад на потрошувачката, производството и вработеноста. Со тоа, трудот ја нотира интеракцијата меѓу стабилноста на финансискиот систем и економскиот раст, истовремено нагласувајќи ја потребата од соодветна регулација и надзор.

Евалуација на трудот бр.19

19. Angelovska, A., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The latest control mechanisms for criminal–legal protection of the public procurements in Macedonia in function of preventing public finances abuse. Bo Proceedings of Second International Scientific Conference: Social Change in the Global World (стр. 188–204). Faculty of Law, University Goce Delchev – Shtip; University Voronezh, Russia; University Liege, Belgium. ISBN 978-608-244-267-9.

Трудот ја анализира јавната набавка како инструмент за пазарна економија и ја поврзува со ризикот од злоупотреби и корупција. Авторите укажуваат на новите контролни механизми во Законот за јавни набавки кои воведуваат построга кривична одговорност и зајакнување на конкуренцијата. Со тоа, трудот придонесува за подобро разбирање на врската меѓу заштита на јавните финансии и ефикасноста на јавните набавки во земјава.

Евалуација на трудот бр.20

20. Nikolovska Vrateovska, D., Kostadinovska, S., & Popova, E. (2015). The new knowledge of crisis 2008 and the new EU bank union in function of financial stability. Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers, 11(1), 219–222. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.

Ова истражување ја нагласува врската меѓу глобалната економска криза и потребата од нови макропрудентни политики. Кризата покажа дека класичните монетарни и фискални мерки не се доволни за справување со системски ризици, па затоа се развиваат политики насочени кон превенција и стабилност. Заклучокот е дека адаптивната регулатива и институционалната координација се клучни за спречување на идни потреси и обезбедување одржлив финансиски систем.

Евалуација на трудот бр.21

21. Nikolovska Vrateovska, D., Popova, E., & Jakovleski, D. (2016). The credit booms and the concept of macrofinancial stability. Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers, 12(1), 157–160. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.

Овој труд се занимава со влијанието на кредитните бумови врз концептот на макрофинансиска стабилност. Авторите користат комбинација од индуктивен и дедуктивен метод, како и анализа, синтеза и компаративен пристап, за да покажат дека прекумерното кредитирање може да создаде сериозни системски ризици. Истражувањето заклучува дека кредитните експанзии не само што влијаат врз финансиската стабилност, туку директно ја загрозуваат и поширокатa макроекономска рамнотежа.

Евалуација на трудот бр.22

22. Mojsoska, S., Dujovski, N., & Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Savings and ethics of the population in the R. of Macedonia. Bo World LUMEN Congress 2016: Logos Universality Mentality Education Novelty (стр. 633–640). The European Proceedings of Social and Behavioral Sciences (EpSBS). ISSN 2357-1330. Future Academy, Romania. https://doi.org/10.15405/epsbs.2016.09.80 (doi.org in Bing). [Indexed in Web of Science & CrossRef].

Истражувањето е базирано на примерок од 1.250 испитаници, при што емпириската анализа е спроведена со користење на статистичкиот пакет IBM SPSS Statistics. Трудот дава релевантни емпириски сознанија за влијанието на ниското ниво на штедење врз акумулацијата на капитал, продлабочувањето на финансискиот систем и економскиот раст.

Евалуација на трудот бр.23

23. Kostadinovska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrateovski, M. (2016). Functions of the management of human resources and the banking institutions. Во Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи (стр. 137–140). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:005.96:336.71] :303.72.

Трудот го подвлекува менаџментот на човечки ресурси како клучен фактор за ефективно функционирање на организациите, особено во банкарскиот сектор каде што квалитетот, мотивацијата и посветеноста на вработените директно влијаат врз перформансите и управувањето со ризиците. Ова статистичко и теоретско истражување ги дефинира основните функции на менаџментот на човечки ресурси и аргументира нивната суштинска улога во банкарските институции. Посебен акцент е ставен на значењето на селекцијата, обуката, оценувањето и мотивацијата за обезбедување компетентен кадар кој ќе придонесе за стабилноста, ефикасноста и конкурентноста на финансиските субјекти.

Евалуација на трудот бр.24

24. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2016). The economic growth and the knowledge about the banking vs market financial systems. Во Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи (стр. 132–137). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:330.35:336.71.

Овој труд, користејќи ги методите на анализа, синтеза, компаративниот, дедуктивниот и индуктивниот метод, има за цел да го анализира влијанието на различните типови на финансиски системи врз економскиот раст во економијата.

Евалуација на трудот бр.25

25. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). The learned of the global economic crisis (2008) about the strengths and weaknesses of the financial system and macroeconomic stability in Macedonia. Во Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи (стр. 141–145). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:336.366(497.7):338.127.4(100)]303.72/2008.

Овој труд систематски ги анализира последиците од глобалната економска криза (2008) врз македонскиот финансиски систем, јасно идентификувајќи силни страни (релативно стабилни банкарски капитални позиции) и слабости (низок степен на штедење, ограничена финансиска интеграција и ранливост на кредитните циклуси). Во ова истражување се предлагаат релевантни мерки за јакнење на макроекономската и макрофинансиската стабилност преку подобрена регулатива, воведување макропрудентни инструменти и финансиска едукација, при што трудот би добил на убедливост со дополнителна емпириска валидација и појасни имплементациски механизми.

Евалуација на трудот бр.26

26. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Determinants of the inflation through the various macroeconomic schools. Во Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи (стр. 146–150). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:336.748.12:330.8]:303.72(497.7).

Трудот преку историско компаративна и теоретска анализа јасно ги артикулира основните детерминанти на инфлацијата според различните макроекономски школи и ја истакнува важноста на ценовната стабилност за одржлив економски раст и конвергенција на Р. Македонија.

Евалуација на трудот бр.27

27. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Stylized facts of the economic cycles and the need for counter-cyclical macroeconomic policy. Во Зборник на трудови – Предизвиците и перспективите на учителската професија (стр. 134–136). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-365-2, УДК:338.22332.146.2).

Овој труд ги дефинира економските циклуси и ја аргументира потребата од антициклична макроекономска политика, изложувајќи ги стилизираните факти за економските амплитуди и предлозите за намалување на траењето на рецесиите во рамки на циклусите, сето во функција на етаблирање на политики на одржлив економски раст.

Евалуација на трудот бр.28

28. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). (Un)learned about globalization, liberalization and the financial (micro and macro) economic discrepancies. Во Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи (стр. 130–134). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.73-027.12/330.35:336.76-027.12.

Трудот претставува релевантен и методолошки конзистентен придонес кон анализата на глобализацијата и финансиската либерализација, со јасно нагласување на нивните микро и макроекономски импликации. Авторката успешно ја користи комбинацијата од синтетички, статистички и историски методи за да ја опише генезата и ефектите од овие процеси, што го прави истражувањето академски валидно и аналитички поткрепено.

Евалуација на трудот бр.29

29. Popova, E., Nikolovska Vrateovska, D., & Kostadinovska, S. (2017). The European investment funds as an instrument of harmonized economic development in Europe: Enabling candidate countries with IPA. Во Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи (стр. 212–215). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.714(4-672ЕУ)338.121:336.714(4-672ЕУ).

Трудот придонесува кон разбирањето на улогата на европските инвестициски фондови во намалување на регионалните нееднаквости и поттикнување на хармонизиран економски развој. Авторите аналитички го разгледуваат Инструментот за претпристапна помош (ИПА) и неговото влијание врз европските интегративни процеси на земјава.

Евалуација на трудот бр.30

30. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). The scientific acknowledgment of financial development and the economic growth. Во Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи (стр. 216–220). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336,76.

Трудот претставува анализа на поврзаноста меѓу финансиската развиеност и економскиот раст, со јасно дефинирани методолошки пристапи и истражувачки модели. Авторката успешно ги систематизира теоретските и емпириските резултати, обезбедувајќи научно поткрепен увид во значењето на финансиските пазари и институции за економскиот развоен процес.

Евалуација на трудот бр.31

31. Nikolovska Vrateovska, D., Jakovleski, D., & Kostadinovska, S. (2017). Investing in and measurement of knowledge-based economies. Во Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи (стр. 150–156). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:330.341:005.94.

Трудот дава академски придонес кон современата економска мисла, истражувајќи ја трансформацијата на економијата од традиционална кон економија базирана на знаење. Авторите систематски ги анализираат индексите за мерење на создавањето и користењето на знаењето, како и инвестициите во капитал базиран на знаење, при што истражувањето обезбедува релевантен увид во состојбата на Република Македонија и нејзиниот потенцијал за развој.

Евалуација на трудот бр.32

32. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). Education, teacher and the economic growth and development. Во Зборник на трудови од Научно-стручна трибина: Да се биде учител (стр. 80–83). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-470-3, УДК:37.091.12.011.3-051:005.963.

Трудот претставува академски релевантна студија за улогата на образованието и учителот во создавањето и акумулацијата на човечкиот капитал како клучна детерминанта на економскиот раст и развој. Авторката аналитички ги истражува трансмисионите канали преку кои образованието влијае врз економските процеси, со посебен акцент на состојбата во Република С. Македонија, што го прави истражувањето значаен придонес кон современата економска литература.

Евалуација на трудот бр.33

33. Nikolovska Vrateovska, D., Nikoloska, K., & Mojsoska, S. (2021). Savings of the households in the Republic of North Macedonia – seven years after. Во 5th International Scientific Conference: Is it time for a total reset? (стр. 15–24). University of Maribor, 18/05/2021 Maribor, Slovenia. ISBN 978-961-286-464-4 (pdf) DOI https://doi.org/10.18690/978-961-286-464-4

Овој труд претставува методолошки конзистентна и научно заснована надградба на претходното истражување за врската меѓу финансиската развиеност, штедењето и економскиот раст. Реплицирајќи ја студијата од 2012 година со идентичен статистички примерок и променливи, емпириската анализа е спроведена со користење на статистичкиот пакет IBM SPSS Statistics, и ја потврдува тезата за ниското ниво на штедење во Република Северна Македонија и ја нагласува клучната улога на довербата во финансиските институции како детерминанта на штедачкото однесување. Истражувањето поаѓајќи од емпириските докази, предлага мерки за зголемување на нивото на штедење, со цел зајакнување на финансиската интермедијација и поттикнување одржлив економски раст.

Евалуација на трудот бр.34

34. Nikoloska, K., Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Jolakoski, S. (2021). Dynamic of the issued payment cards in the Republic of North Macedonia in the period from 2005 to 2019. Во 12th International Scientific Conference: 30 Years of Independent Macedonian State (стр. 139–148). University St. Kliment Ohridski – Bitola, 13-15/09/2021, Bitola. ISSN 2671-3624. DOI: 10.20544/ICP.2.5.21.P13, https://doi.org/10.20544/ICP.2.5.21.P13.

Трудот претставува релевантна емпириска анализа на динамиката на издадените платежни картички во Република Северна Македонија во период од петнаесет години. Авторите преку користење на официјални податоци од Народната банка ја истражуваат тенденцијата на раст и осцилациите во бројот на картичките, при што заклучуваат дека тренд линијата не е линеарна и не ги следи внесените податоци. Истражувањето обезбедува значаен увид во процесот на трансформација од „cash society" кон поголема употреба на електронски платежни инструменти.

Евалуација на трудот бр.35

35. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2021). The correlation between education and human capital and their impact on the creation of a knowledge-based economy. Bo Horizons – International Scientific Journal, 29, 229–238. University St. Kliment Ohridski – Bitola, 12/2021, Bitola, DOI 10.20544/HORIZONS.A.29.2.21. P19UDC331.101.262:37]:303.71(497.7),ISSN.1857-9884. https://doi.org/10.20544/HORIZONS.A.29.2.21.P19 (doi.org in Bing). [Indexed in EBSCO].

Трудот ја анализира корелацијата меѓу образованието и човечкиот капитал и нивното влијание врз создавањето на економија базирана на знаење. Авторите преку историска компаративна анализа и трендовска анализа ги истражуваат трансмисионите канали на влијание на образованието врз економскиот раст и развој во Република Северна Македонија, правејќи споредби со земјите од регионот и предлагајќи мерки за подобрување. Истражувањето придонесува кон разбирањето на образованието како клучен фактор за конкурентност и иновации во современите економии.

Евалуација на трудот бр.36

36. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrteovski, S. (2021). The economic crime, social costs and economic growth. Bo The XI International Scientific Conference: Archibald Reiss Days (стр. 397–404). University of Criminal Investigation and Police Studies, 09-10/11/2021, Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-470-6.

Трудот го анализира влијанието на економскиот криминал како фактор што ја загрозува стабилноста и безбедноста на економиите на регионално и глобално ниво. Авторите ја истражуваат врската меѓу бројот на евидентирани економски прекршоци и растот на БДП во Република Северна Македонија, при што се нагласуваат високите социјални и економски трошоци од криминалот. Истражувањето обезбедува релевантни препораки за превенција и намалување на економските прекршоци, со цел постигнување одржлив економски раст.

Евалуација на трудот бр.37

37. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Nikoloska, K., & Jolakoski, S. (2022). The impact of financial education on the savings, financial development and economic growth. Bo 12 International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2022) (стр. 61–71). 23-25/09/2025, Prilep, Macedonia. ISBN 978-9989-695-70-4, DOI 10.20544/EBSiDE.01.01.22.p06.

Трудот претставува значаен научен придонес кон анализата на влијанието на финансиската едукација врз штедењето, финансиската развиеност и економскиот раст. Авторите преку репликација на истражувањето од 2012 година со идентичен статистички примерок и променливи ја потврдуваат тезата за ниското ниво на штедење во Република Северна Македонија, при што ја нагласуваат улогата на недоволната финансиска писменост како клучен

фактор што го ограничува развојот. Истражувањето обезбедува релевантни емпириски докази и предлага мерки за подобрување на финансиската едукација, со цел поттикнување на штедењето и одржлив економски раст.

Евалуација на трудот бр.38

38. Nikoloska, K., Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2023). Qualitative analysis of the banking sector for the protection of citizens regarding the safe usage of payment cards in Municipality of Prilep. Во 14th International Scientific Conference: The Strategic and Security Concept for the Countries of Southeast Europe (стр. 281–292). University St. Kliment Ohridski – Bitola, Struga, Macedonia. ISSN 2671-3624, UDK: 336.717.13:004.083.1:[343.52(497.7) DOI: 10.20544/ICP.8.1.23.P27 [Indexed in EBSCO].

Трудот се базира на квалитативно истражување спроведено преку структурирани интервјуа, при што за анализа на добиените сознанија е применета SWOT анализа како соодветна аналитичка алатка. Резултатите обезбедуваат релевантни согледувања за улогата на банкарскиот сектор во заштитата на корисниците на платежни картички и укажуваат на значењето на финансиската едукација за намалување на ризиците од злоупотреба и унапредување на безготовинските плаќања.

Евалуација на трудот бр.39

39. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Ananieva, N., & Nikoloska, K. (2024). Assessing financial performance from digital marketing strategy in SMEs. Во XIII International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2024) (стр.81-90). Prilep, Macedonia, 20–22 September 2024. ISBN 978-9989-695-81-0, DOI 10.20544/EBSiDE.02.01.24.p08.

Трудот ја анализира поврзаноста помеѓу примената на стратегиите за дигитален маркетинг и финансиските перформанси на малите и средните претпријатија, при што емпириската анализа е спроведена со примена на статистичкиот пакет IBM SPSS Statistics. Преку соодветна статистичка обработка на податоците се оценуваат релациите помеѓу дигиталниот маркетинг, приходите, трошоците и профитабилноста, при што добиените резултати се обидуваат да ги унапредат сознанијата за факторите што влијаат врз финансиските перформанси на МСП.

Евалуација на трудот бр.40

40. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Nikoloska, K. (2025). Foreign direct investments in the context of perceived security and institutional trust: A comparative regional analyze. Во 16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges (стр. 140–150). Skopje, Macedonia. ISSN 2671-3624, UDK 339.727.22:340.131(497.7).

Трудот ја анализира поврзаноста помеѓу институционалната доверба, владеењето на правото и приливот на странски директни инвестиции преку компаративен регионален пристап. Емпириската анализа се заснова на примена на Пирсоновиот коефициент на корелација, со што се оценува јачината на врската помеѓу индикаторите за институционален квалитет и СДИ, а добиените резултати придонес кон согледувањето на институционалните детерминанти на инвестициската активност во економиите групирани по ниво на догод во четири групи.

Евалуација на трудот бр.41

41 Pavleski, D., Jolakoski, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2025). Socio-economic costs of road traffic accidents and road safety management capacity assessment in N. Macedonia. Во 16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges (стр. 159–173). Skopje, Macedonia. UDK 351.811(497.7); UDK 656.1(497.7).

Трудот нуди систематизиран преглед на методите за процена на социо-економските трошоци од сообраќајните незгоди. Добиените резултати претставуваат корисна основа за понатамошни истражувања и за креирање политики насочени кон подобрување на сообраќајната безбедност.

Евалуација на објавените книги на кандидатката д-р Данче Николовска-Вратеовска

1. Данче Николовска Вратеовска (2015) – Економската стабилност низ призмата на финансискиот систем, Универзитетска библиотека „Гоце Делчев“ – Штип

Во оваа научна книга кандидатката го разработува значењето на финансискиот систем како еден од клучните носители на макроекономската стабилност. Посебно внимание е посветено на улогата и функциите на финансиските институции, нивната меѓусебна поврзаност и влијанието врз алокацијата на финансиските ресурси, како и на интеракцијата помеѓу финансиската и макроекономската стабилност. Трудот претставува значаен придонес кон проучувањето на институционалните и системските детерминанти на економската стабилност.

2. Данче Николовска Вратеовска (2015) – Финансиските институции во генезата и еволуирањето на економските кризи – фокус на глобалната економска криза (2007), Универзитетска библиотека „Гоце Делчев“ – Штип

Во оваа научна книга кандидатката ја анализира улогата на финансиските институции во настанувањето, ширењето и продлабочувањето на економските и финансиските кризи, со посебен осврт на глобалната финансиска криза од 2007 година. Преку систематски пристап се обработуваат теоретските концепти, видовите и причините за финансиските кризи, како и нивните економски последици, при што се идентификуваат заедничките карактеристики и механизми на нивното повторување. Трудот обезбедува солидна теоретска основа за разбирање на улогата на финансискиот сектор во зачувувањето на макроекономската стабилност.

3. Данче Николовска Вратеовска (2015) – Влијанието на финансиските институции врз макроекономската и финансиската стабилност во случајот на Република Македонија, Универзитетска библиотека „Гоце Делчев“ – Штип

Научната книга е фокусирана на анализа на финансискиот систем во Република Македонија и неговото влијание врз макроекономската и финансиската стабилност. Во трудот се разработуваат структурата, развиеноста и перформансите на финансискиот сектор, како и улогата на банкарските и небанкарските финансиски институции и финансиските пазари во обезбедувањето стабилно економско окружување. Преку сеопфатна анализа се согледуваат импликациите на финансискиот систем врз макроекономските движења и се потенцира неговото значење за одржлив економски развој.

Учество со усно обраќање на меѓународни научни конференции и научно-стручни трибини (научни собири) во земјава и во странство (пријавна листа 7)

1. International Scientific Conference – Archibald Reiss Days, The Academy of Criminalistic and Police Studies, Belgrade, Serbia, 1–2 March 2012. Impact of Money Laundering on Economic Security – Case Macedonia.
2. The 20th NISPAcee Annual Conference-Public Administration East and West: Twenty Years of Development 23-26 May, 2012 Ohrid, R. Macedonia (Fiscal decentralization: success or failure in case study Macedonia), NISPA, University "St. Kliment Ohridski" Bitola;
3. International Scientific Conference: Security and Euro-Atlantic Perspectives of the Balkans, University "St. Kliment Ohridski" Bitola, Faculty of Security, Ohrid, North Macedonia, 25–26 May 2012. Money Laundering on the Financial Markets.
4. International Scientific Conference: Migration and Labour Market, Hotel Montana Palace, Krushevo, North Macedonia, 19–20 October 2012. Clothing Industry as a Source for Employment in Macedonia – Focus on the Municipality of Shtip.
5. Меѓународна научна конференција: Родовата рамноправност и родовата перспектива во одбраната и безбедноста, Министерство за одбрана на Р. Македонија, Факултет за безбедност, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Скопје, 23–24 април 2013.

The Labor Market and the Position of Women in the Sector of Defence.

6. International Scientific Conference: The Balkans between Past and Future – Security, Conflict Resolution and Euro-Atlantic Integration, Ohrid, North Macedonia, 5–8 June 2013. Money Laundering as Actor in Economy (Economic Approach).
7. Меѓународна научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи, Факултет за образовни науки, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, 14 мај 2014. Micro and Macro Economic Aspects about the Impact of Education on Human Capital, Labor Market and Economic Growth and Development.
8. International Scientific Conference: SMEs Development and Innovation – Building Competitive Future of South-Eastern Europe, Faculty of Economics – Prilep, University "St. Kliment Ohridski", 3–4 October 2014. Elements Needed for Economy Based on Knowledge Contributing for Growth and Development of the Small and Medium Companies.
9. International Student Conference for Environmental Protection (FISEC14), University of Novi Sad, Novi Sad, Serbia, November 2014. Economy of Environment: Legal Framework, the Instruments, Mechanisms and the Future Challenges in Macedonia.
10. 3rd International Scientific Conference: Knowledge – Capital of the Future, Bansko, Bulgaria, 27–29 November 2014. The Function of Education and the Scientific-Research and Artistic Activity in the Creation of Human Capital and Knowledge-Based Economy in the Republic of Macedonia.
11. Fourth International Scientific Conference: Knowledge for Health, Bansko, Bulgaria, 17–19 April 2015. The Ecological Economy – Factor and the Environment – Determinant of Health: Regulation and Challenges in Macedonia.

12. International Scientific-Technical Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the Republic of Macedonia, Штип, 13 May 2015.

I. The Socio-Economic Stratification and Education as a Factor of Social Mobility.

II. The Evolution of Economic Knowledge about Macroeconomic Stability through the Prism of Macroeconomic Paradigm.

13. International Scientific Conference: Researching Security – Approaches, Concepts and Policies, Ohrid, 2–3 June 2015. Redefinition of Macroeconomic and Macroprudential Policy and the BASEL III Concept.

14. Second International Scientific Conference: Social Change in the Global World, Stip, 3–4 September 2015. The Latest Control Mechanisms for Criminal-Legal Protection of the Public Procurements in Macedonia in Function of Preventing Public Finances Abuse.

15. Научно-стручна трибина: Компетенциите и професионалниот развој на учителот во 21 век, Универзитет „Гоце Делчев", Штип, 3 October 2015. The Function of Teachers and Education in the Genesis of Human Capital and the Knowledge-Based Economy.

16. Научно-стручна трибина: Учителот и средината за учење и развој, Универзитет „Гоце Делчев", Штип, October 2015. Investing in and Measurement of Knowledge-Based Economies.

17. Seventh International Conference: Knowledge – Capital of the Future, Bansko, Bulgaria, 2–4 December 2016. The New Knowledge of Crisis and the New EU Bank Union in Function of Financial Stability.

18. Eighth International Scientific Conference: Knowledge without Borders, Bansko, Bulgaria, 8–10 April 2016. The Credit Booms and the Concept of Macro Financial Stability.

19. World LUMEN Congress 2016, Romania, 12–17 April 2016 (online presentation).

Savings and Ethics of the Population in the Republic of North Macedonia.

20. Четврта меѓународна научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи, Штип, 18 May 2016.

I. Functions of the Management of Human Resources and the Banking Institutions.

II. The Economic Growth and the Knowledge about the Banking vs. Market Financial Systems.

III. The Lessons of the Global Economic Crisis (2008) about the Strengths and Weaknesses of the Financial System and Macroeconomic Stability in Macedonia.

IV. Determinants of Inflation through the Various Macroeconomic Schools.

21. Научно-стручна трибина: Предизвиците и перспективите на учителската професија, Штип, 7 October 2016.

Stylized Facts of the Economic Cycles and the Need for Counter-Cyclical Macroeconomic Policy.

22. Петта меѓународна научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи, Штип, 15 May 2017.

I. (Un)learned about Globalization, Liberalization and the Financial (Micro and Macro) Economic Discrepancies.

II. The European Investment Funds as an Instrument of Harmonized Economic Development in Europe.

III. The Scientific Acknowledgment of Financial Development and Economic Growth.

23. Петта научно-стручна трибина: Да се биде учител..., Штип, 6 October 2017. The Education, Teacher and Economic Growth and Development.

24. 5th International Scientific Conference: Is it Time for a Total Reset?, University of Maribor, Faculty of Economics and Business, Maribor, Slovenia, 18 May 2021. Savings of the Households in the Republic of North Macedonia – Seven Years After.

25. 12th International Scientific Conference: 30 Years of Independent Macedonian State, University "St. Kliment Ohridski", Ohrid, September 2021. Dynamics of the Issued Payment Cards in the Republic of North Macedonia in the Period from 2005 to 2019.

26. International Scientific Conference: The Role of Higher Education in Society Advancement (REAS 2021), University "St. Kliment Ohridski", Ohrid, 24–2 September 2021.

The Correlation between Education and Human Capital and Their Impact on the Creation of a Knowledge-Based Economy.

27. XI International Scientific Conference: Archibald Reiss Days, University of Criminal Investigation and Police Studies, Belgrade, 9–10 November 2021. The Economic Crime, Social Costs and Economic Growth.

28. International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2022), Faculty of Economics, University "St. Kliment Ohridski", Prilep, 23–25 September 2022. The Impact of Financial Education on Savings, Financial Development and Economic Growth.

29. 14th International Scientific Conference: The Strategic and Security Concept for the Countries of Southeast Europe, University "St. Kliment Ohridski", Struga, 27–29 September 2023. Qualitative Analysis of the Banking Sector for the Protection of Citizens Regarding the Safe Usage of Payment Cards in the Municipality of Prilep.

30. International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2024), Faculty of Economics, University "St. Kliment Ohridski", 20–21 September 2024. Assessing Financial Performance from Digital Marketing Strategy in SMEs.

31. 16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges, Skopje, 23 September 2025. Foreign Direct Investments in the Context of Perceived Security and Institutional Trust: A Comparative Regional Analysis. Socio-Economic Costs of Road Traffic Accidents: Road Safety Management Capacity Assessment in North Macedonia.

32. 10th FEB International Scientific Conference: Sustainable Governance and Management – Navigating the ESG and AI Transformation, University of Maribor, Faculty of Economics and Business, Maribor, Slovenia, 12 May 2026. The Impact of Innovation Capacity of Economies and Digital Government Maturity on Economic Growth.

Членство во научни и организациски одбори на меѓународни научни конференции

Кандидатката е член на Научниот одбор на International student conference on environmental sciences 2015 – FISCES 2015 во Загреб, Хрватска, како и четирикратен член на Организацискиот одбор на Меѓународната научно-стручна конференција „Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи (2013-2017)“ во организација на Локалната самоуправа на Општина Штип и Факултетот за образовни науки, Универзитет „Гоце Делчев” - Штип (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

Одржано предавање по покана од научна институција

По покана на Правен факултет, Катедра за финансиско право при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, на 18.12.2025 година таа се јавува како предавач на гостинско предавање на тема „Правни аспекти на јавните приходи, даноците и улогата на УЈП“ (7.34).

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Кандидатката има богато портфолио на учества на обуки и семинари во земјава и во странство, кое покажува континуирано јакнење на капацитетите во областа на локален развој, јавни финансии и економски политики. Од првите обуки организирани од ОБСЕ и Фондација Отворено општество (2005–2006), каде што се стекнува со знаења за менаџмент на промени, проектно планирање, техники на преговарање, ненасилно решавање на конфликти и презентациски вештини, па сè до меѓународни тренинзи како Budva campaign skills training for female activists (IRI, 2007) и Seminar of the European Commission on Gender Equality and Human Rights (TAIEX, Brussels, Belgium, 2014), нејзиниот ангажман е насочен кон градење лидерски и организациски способности. Во периодот 2012–2025, фокусот е ставен на економски и финансиски теми преку серија обуки на Управата за јавни приходи и Даночната академија: карактеристики на даночни обврзници, алатки за инспекција, нови закони за данок на личен доход и добивка, меѓународни сметководствени стандарди, присилна наплата и управување со долг, како и користење на нови апликативни решенија и аналитика на книговодствени списи. Во рамки на посетуваните обуки се и обуките за родово одговорно буџетирање (UN Women, 2015) и семинарите за препознавање и превенирање на коруптивно однесување (УЈП, ДКСК, 2025). Најновите учества, како Executive Leadership Seminar организиран од Public Revenue Office и United States Treasury – Office of Technical Assistance Revenue Program, ја потврдуваат нејзината експертиза и лидерски компетенции во областа на јавните финансии (пријавна листа 4).

Исто така, во изминатите години, нејзиниот фокус е насочен кон финансиски и економски теми: научни собири по повод денот на денарот, како и учества на стручни регионални меѓународни форуми организирани од IMF - International Monetary Fund, SECO - State Secretariat for Economic Affairs, Switzerland и IOTA - Intra-European Organisation of Tax Administrations за управување со даночен долг и воведување на дигитализација и иновативни решенија во управувањето со јавните финансии (пријавна листа 5).

Автор е на прирачник

Прирачник за оперативно и финансиско работење на мултисекторски тела – Локални совети за превенција (2020), доц. д-р Данче Николовска Вратеовска - во рамки на проект „Заедно сме посигурни и побезбедни“ - ЗГ Медиа плус; Македонски центар за меѓународна соработка-МЦМС, Civica Mobilitas, Швајцарска агенција за развој и соработка (SDC), NIRAS од Данска; FCG од Шведска (1.14).

Евалуација на прирачник:

Данче Николовска Вратеовска (2020) - Прирачник за оперативно и финансиско работење на мултисекторски тела – Локални совети за превенција.

Прирачникот претставува практично и методолошки структурирано издание кое ги разработува организациските, оперативните и финансиските аспекти на функционирањето на локалните совети за превенција како мултисекторски тела. Посебна вредност претставуваат насоките за финансиско планирање, управување со ресурсите, примена на моделот SARA и изработката на финансиски проекции, што го прави прирачникот корисна алатка за унапредување на ефикасноста и одржливоста на локалните превентивни политики.

Труд објавен во зборник на трудови од стручен собир:

1. Nikolovska, D. (2008). Глобализација, работни стандарди и женски права: жената низ призма на трудот – глобален дискурс и локална реалност. Во Зборник на дебатирани прашања за квалитетот на животот на жената во Македонија: Низ перспективита на жената (стр. 13–18). Центар за изведувачки уметности Мултимедија; НУБ „Св. Климент Охридски“. ISBN 978-9989-2235-3-2 (пријавна листа 8, труд бр.1).

Евалуација на трудот бр. 1

1. Nikolovska, D. (2008). Глобализација, работни стандарди и женски права: жената низ призма на трудот – глобален дискурс и локална реалност. Во Зборник на дебатирани прашања за квалитетот на животот на жената во Македонија: Низ перспективита на жената (стр. 13–18). Центар за изведувачки уметности Мултимедија; НУБ „Св. Климент Охридски“. ISBN 978-9989-2235-3-2.

Трудот дава придонес во анализата на процесот на глобализацијата преку економската перспектива, со фокус на работните стандарди и женските права. Авторката ја нагласува неправилната алокацијата на човечките ресурси и ја идентификува диспропорцијата меѓу потенцијалот на жената и нејзиното недоволно експонирање во економската сфера, што резултира со родов јаз во платите и ограничена економска моќ.

Кандидатката има обемно искуство како предавач и експерт на над триесет семинари, обуки и работилници во периодот 2011–2022. Темите што ги обработувала опфаќаат: изработка на бизнис планови и извори на финансирање, субвенционирани кредити за самовработување и вработување, практикантство и младинско вработување, како и на теми за финансиска едукација и писменост, финансиско планирање и менаџирање, деловен менаџмент и комуникација, управување со човечки ресурси и менаџирање со промени, економско јакнење на жените, женското претприемништво, жената

Ромка и социјалното претприемништво, како и теми за родово буџетирање и родова еднаквост, мерки и инструменти за самовработување, активни мерки за невработени лица, волонтеризам и практикантство, како и за пазарот на труд и младинско лидерство и оперативно и финансиско работење на мултисекторски тела - локалните совети за превенција.

1. Едукативна работилница „Изработка на бизнис план и извори на финансирање на почетен бизнис – Бизнис план и самовработување“, Регионален бизнис центар, 12/2011 (2.10).
2. Работилница „Субвенционирани кредити за самовработување и вработување на невработени лица“, Котевски консалтинг, 9/2014 (2.15).
3. Работилница „Субвенционирање на вработување; Практикантството како прво работно искуство до вработување“, Котевски консалтинг, 9/2014 (2.16).
4. Едукативна работилница „Ефективни можности за младинско вработување – финансиски менаџмент и младинско лидерство“, Младински клуб – Штип, 26.1.2018 (2.18).
5. Едукативна работилница „Претприемништвото и младите“, Младински клуб – Штип, 16/02/2018 (2.19).
6. Едукативна работилница „Менаџирање со промени: како до еко одржливи бизниси“, Младински клуб – Штип, 26.2.2018 (2.20).
7. Едукативна работилница „Пазар на труд и женски дискурс“, Синергија, 2.3.2018 (2.21).
8. Едукативна работилница „Финансиска едукација и писменост на млади“, Младински клуб – Штип, 5.3.2018 (2.22).
9. Едукативна работилница „Жената Ромка и социјалното претприемништво“, Здружение на мултиетничко општество за човекови права, 16/03/2018(2.23).
10. Едукативна работилница „Жената Ромка на пазарот на труд – можности за вработување“, Здружение на мултиетничко општество за човекови права, 29. 3.2018(2.24).
11. Едукативна работилница „Каде сме: Социоекономска положба и образовен статус кај жените Ромки“, Здружение на мултиетничко општество за човекови права, 5.4.2018(2.25).
12. Едукативна работилница „Биолошка поделба на труд и родова поделба на професии“, Синергија, 1.3.2019 (2.26).
13. Едукативна работилница „Менаџмент на промени“, Медиа плус, 8.4.2019(2.27).
14. Едукативна работилница „Деловен менаџмент и комуникација“, Медиа плус, 15.4.2019(2.28).
15. Едукативна работилница „Финансиско планирање и менаџирање“, Медиа плус, 22.4.2019(2.29).
16. Едукативна работилница „Управување со човечки ресурси: алокација на вештини и знаења“, Медиа плус, 29.4.2019(2.30).
17. Едукативна работилница „Позитивен активизам за женско претприемништво: расположливи мерки“, ЕХО – Едукативно-хуманитарна организација, 8.5.2019(2.31).
18. Едукативна работилница „Како да изготвам бизнис план“, Котевски Консалтинг, 22.5.2019(2.32).

19. Едукативна работилница „Стимулации и мерки за носители на земјоделски стопанства“, Котевски консалтинг, 24.5.2019(2.33).

20. Едукативна работилница „Механизми за јакнење на социоекономскиот статус кај жртвите на семејно насилство“, ЕХО – Едукативно-хуманитарна организација, 3.6.2019(2.34).

21. Едукативна работилница „Школа за женска акција: Како да градиме бизнис партнерства – хоризонтални и вертикални вмрежувања“, ЕХО – Едукативно-хуманитарна организација, 6.3.2020(2.35).

22. Едукативна работилница „Економско јакнење на жени – од амбиција, преку акција, до успех“, ЕХО – Едукативно-хуманитарна организација, 10.3.2020(2.36).

23. Консултантска и обучувачка активност во рамки на проектот „Заедно сме посигурни и побезбедни“ – едукативно-информативни работилници на тема „Основни постулати на оперативно и финансиско работење на мултисекторски тела – Локални совети за превенција“ за осум општини (Штип, Свети Николе, Карпош, Битола, Струга, Гостивар, Гевгелија и Крива Паланка), во организација на ЗГ Медиа плус, МЦМС, Civica Mobilitas, SDC, NIRAS и FCG, 10/2020(2.37).

24. Едукативна работилница „Управување со финансии за млади“, Здружение за правата на Ромите – Штип, 10.2.2021(2.38).

25. Едукативна работилница „Од идеја до бизнис“, Здружение за правата на Ромите – Штип, 17.2.2021(2.39).

26. Едукативна работилница „Како да сум конкурентен на пазарот на труд“, Здружение за правата на Ромите – Штип, 24.2.2021(2.40).

27. Едукативна работилница „Жената во економијата и одржливиот развој“, Синергија, 5.3.2021(2.41).

28. Едукативна работилница „Мерки и инструменти за самовработување и отпочнување на сопствен бизнис“, Котевски консалтинг, 5.4.2021(2.42).

29. Едукативна работилница „Активни мерки за невработени лица: Потреби и можности“, Котевски консалтинг, 6.4.2021(2.43).

30.Едукативна работилница „Школа за женска акција: Жените во претприемништвото“, Здружение на мултиетничко општество за човекови права, 20.5.2021(2.44).

31. Едукативна работилница „Волонтеризам, практикантство и субвенционирани вработувања за млади“, Здружение за правата на Ромите – Штип, 28.5.2021(2.45).

32. Работилница „Влијанието на родовото буџетирање врз социоекономскиот статус на жената и родовата еднаквост“, American Corner, НУУБ „Гоце Делчев“ – Штип, 25.1.2022(2.46).

33. Интернационална конференција: Родот, политиките и трудот, Мултимедиа и Германска амбасада, 6-9.12.2007, Скопје, Р.Македонија (Жената низ призма на трудот - глобален дискурс и локална реалност)(7.1);

34. Стручна трибина / советување на тема: Актуелни прашања и проблеми во наплатата на побарувањата (Како да се зголеми правната сигурност), Институт за правно-економски истражувања и едукација IRUDICA PRIMA, 18-20 септември 2025, Струмица (7.33).

35. Годишна управувачка конференција на УЈП: Стратегиска рефлексија усогласување и мобилизација, 12-13.2.2026, Скопје, (Годината зад нас: што се случи - резултати, грешки, предизвици и научени лекции)(7.35).

Учество во научен проект

Таа е избрана за главен и водечки ментор за о. Берово во научен проект „Ние сме жени лидерки и двигателки на промени во нашите заедници - Жените менаџерки и носителки на земјоделски стопанства,, во имплементација на Македонско женско лоби, Оддел за родови студии при Универзитет ,,Евро-Балкан" од Скопје, ОЖ Сирма, ОЖ Десиде и Комисија за еднакви можности при Собрание на Р. Македонија кој се реализира во интервалот 2013 - 2014 година. Во рамките на проектот бил дефиниран и реализиран акциски план насочен кон економско јакнење на жените, развој на претприемачки капацитети и подобрување на пристапот до информации за расположливите економски мерки и инструменти. Проектот опфатил активности за поддршка на женското претприемништво, развој на земјоделските активности и унапредување на локалниот економски потенцијал преку серијал обуки за лидерство, менаџирање, подготовка на бизнис планови и користење на достапни финансиски механизми. Како резултат на проектните активности е воспоставен Бизнис инфо - пункт преку кој била обезбедената поддршка од 42 заинтересирани корисници, 17 жени (40,5%) се регистрирале како индивидуални земјоделци и започнале со економска активност, што укажува на директниот ефект на проектот врз економското активирање и самовработувањето на целната група. Проектот придонел кон јакнење на човечкиот капитал, подобрување на пристапот до информации за мерките за поддршка и унапредување на можностите за учество на жените на локалниот пазар на труд. Реализираните активности претставуваат пример за поврзување на локалниот економски развој, претприемништвото и инклузивните политики како фактори за одржлив економски раст (2.14).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ ОД КОМИСИЈАТА

Врз основа на целокупната приложена документација, анализата на наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и организациско-развојна дејност на кандидатката пријавена за избор на еден наставник во сите звања во наставно-научната област економија на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев" - Штип, Рецензентската комисија заклучи дека таа бележи континуиран и препознатлив научен и професионален развој. Нејзината научноистражувачка активност се одликува со актуелност на истражувачките теми, примена на современи научни методи и постојан придонес кон развојот на економската мисла, додека наставно-образовната и стручно-апликативната ангажираност ја потврдуваат нејзината компетентност за изведување високообразовна дејност.

Согласно со одредбите од Законот за високото образование и Правилникот за единствените критериуми за избор во наставни, наставно-научни, наставно- стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев" – Штип, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката ги исполнува законските како и посебните услови за избор во наставно-научно звање.

Имајќи го предвид сето погоре наведено, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, кандидатката доц. д-р Данче Николовска-Вратеовска да биде избрана во наставно-научното звање доцент во наставно-научната област економија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Душко Јошески, вонреден професор, претседател, с.р.
Д-р Дарко Лазаров, редовен професор, член, с.р.
Д-р Наташа Митева, вонреден професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	**Наставно-образовна дејност**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
1	Избор во звање доцент (6.6, 6.7)	30				**30**
	ВКУПНО					**30**
Р. бр.	**Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности**	**Поени**				
		Во земјава		**Во странство**		
		број	**поени**	**број**	**поени**	Вкупно
1	Монографија или научна (1.13)	3x10	30			**30**
2	Научен труд објавен во меѓународно списание (прв автор, втор автор, останати автори) (6,11,12,14,20,21,35)	1x6, 1x9, 1x6,1x9, 1x9,1x9,1x6 =				**54**
3	Труд со оригинални научни резултати објавени во зборник од трудови на научен собир (во земјава 3,4,5,7,8,9,13,15,16,17,18,19,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,34,37,38,39,40,41; во странство 2,10,22,33,36	**Во земјава**		**Во странство**		**Вкупно**
		број	**Поени 2**	**број**	**Поени 3**	
		28 1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2,1x2	22x2=44 6x2x1.3=15.6 Вк.**59.6**	5 1x3,1x3, 1x3, 1x3,1x3	**15**	**74.6**
4	Одржано предавање по покана од научна институција (7.34)	1	2			**2**
5	Учество на научен собир усно (во земјава 7.3, 7.4,7.5,7.6,7.7,7.8,7.9,7.10,7.14,7.15,7.16,7.17,7.21,7.22,7.23,7.24,7.26,7.27,7.28,7.29,7.30,7.31,7.32; во странство 7.2,7.11,7.12,7.13,7.18,7.19,7.20, 7.25,7.36)	23x1	23	9x1.5	13.5	**36.5**
6	Одбранета докторска теза (1.1)	1x8	8			**8**
7	Одбранет магистерски труд (1.2)	1x4	4			**4**
8	Член на организационен или научен одбор на научен собир, фестивал (во земјава 6.1, 6.2,6.3,6.4, во странство 6.5)	4x1	4	1x2	2	**6**
	ВКУПНО					**215.1**

Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		
		број	поени	број	поени	Вкупно
1	Стручна монографија (1.14)	1x8	8			8
2	Труд објавен во зборник на трудови на стручен собир (1)	1x2	2			2
3	Учество на стручен собир усно / предавач (2.4,2.5,2.6,2.7,2.8,2.9 ,2.10,2.11,2.12,2.13,2.14,2.15,2.16 ,2.17,2.18,2.19,2.20,2.21,2.22,2.2 3,2.24,2.25,2.26x8,2.27,2.28,2.29, 2.30,2.31,2.32,2.33,2.34,2.35, 7.1, ,7.33, 7.35)	42x0.5	21			21
4	Учесник во научен проект (2.14)	1x5	5			5
	ВКУПНО					36
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					281.1

Р Е Ц Е Н З И Ј А
НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА СО НАСЛОВ „АНАТОМСКИ ВАРИЈАЦИИ НА ВЕРТЕБРО-БАЗИЛАРНИОТ СИСТЕМ И НИВНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ВРЗ ЦЕРЕБРАЛНАТА ЦИРКУЛАЦИЈА“, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП

Со Одлука број 0206-525/4 од 19.8.2026 г. донесена на 117. седница на Наставно-научниот совет на докторски студии на Кампус 3 - Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, одржана на ден 17.8.2026 година, формирана е Комисија за оценка и одбрана на докторската дисертација со наслов „Анатомски варијации на вертебро-базиларниот систем и нивните последици врз церебралната циркулација“/„Anatomical variations of the vertebrobasilar system and their consequences on cerebral circulation“, пријавена и изработена од кандидатот д-р Газменд Зуљбеари, во состав:

- проф. д-р Светлана Јовевска – претседател,
- проф. д-р Тоше Крстев – член и интерен ментор,
- проф. д-р Сади Бећети – член и екстерен ментор,
- проф. д-р Даниела Ристиќ-Стомнароска – член и
- проф. д-р Јасминка Чабуковска Радуловска – член.

Комисијата во наведениот состав го разгледа доставениот материјал и го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Докторската дисертација со наслов „Анатомски варијации на вертебро-базиларниот систем и нивните последици врз церебралната циркулација“ од кандидатот ас. д-р Газменд Зуљбеари претставува самостоен оригинален научноистражувачки труд, изработен на 155 страници, со фонт 12 и според пропозициите за изработка на докторски труд, согласно со Правилникот за трет циклус студии на УГД. Во дисертацијата се презентирани вкупно 56 табели, 20 графикони, 22 слики и 182 литературни цитати. Трудот ги содржи следниве поглавја: Резиме на македонски и на англиски јазик, Вовед, Мотив, Цели и хипотези на истражувањето, Материјал и методи на работа, Резултати, Дискусија, Заклучоци и Литература. Основниот концепт на своето истражување, кандидатот д-р Газменд Зуљбеари го базира врз основа на релевантни литературни податоци и современи научни сознанија од областа на анатомијата, радиологијата, неврологијата и васкуларната медицина, на систематично и терминолошки прецизен начин, при што сите делови од дисертацијата се логички поврзани и насочени кон остварување на поставените цели. Трудот претставува комплексна анализа на анатомските варијации на вертебро-базиларниот систем (ВБС), нивните морфометриски карактеристики, хемодинамското значење и нивната потенцијална поврзаност со цереброваскуларни нарушувања. Вертебро-базиларниот систем претставува клучен дел од задната церебрална циркулација и обезбедува крвоснабдување на витални структури на централниот нервен систем, вклучувајќи ги мозочното стебло, малиот мозок, таламусот и окципиталните

региони. Во дисертацијата кандидатот јасно ја истакнува клиничката важност на овој артериски систем, нагласувајќи дека нарушувањата во неговата структура и функција можат да бидат поврзани со појава на вертебробазиларна инсуфициенција, исхемични цереброваскуларни настани и други невролошки компликации. Посебно внимание е посветено на анатомските варијации на вертебралните артерии и базиларната артерија, како што се хипоплазија, асиметрија, долихоектазија и други морфолошки промени. Кандидатот соодветно ја нагласува нивната важност во однос на церебралната перфузија, хемодинамиката, интерпретацијата на радиолошките наоди и планирањето на неврохируршки и ендоваскуларни процедури. Познавањето на нормалната анатомија и варијабилноста на вертебро-базиларниот систем има особено значење во современата клиничка практика, бидејќи овозможува подобра проценка на ризикот, попрецизна дијагностика и намалување на можните компликации при интервенционални процедури. Во воведниот дел кандидатот, ас. д-р Газменд Зуљбеари, јасно ги образложува мотивите за спроведување на истражувањето, го дефинира предметот и проблемот на истражување и ја истакнува научната и практичната оправданост на избраната тема. Воведот е структуриран логично и овозможува постепено запознавање со анатомските, ембриолошките, морфолошките и клиничките аспекти на вертебробазиларниот васкуларен систем, со посебен акцент на анатомските варијации и нивното потенцијално влијание врз церебралната циркулација. Кандидатот користи релевантна и современа научна литература, соодветна на предметот и целите на истражувањето. Во овој контекст, соодветно се обработени основните анатомски карактеристики на вертебробазиларниот систем, кој претставува составен дел од задната церебрална циркулација и е формиран од десната и левата вертебрална артерија (arteria vertebralis dextra et sinistra) и базиларната артерија (*arteria basilaris*). Овој васкуларен систем има клучна улога во артериското снабдување на мозочното стебло, малиот мозок, таламусот, окципиталните лобуси и делови од темпоралните региони, како и на одредени структури на ‘рбетниот мозок. Особено позитивно може да се оцени деталниот приказ на анатомскиот тек и сегментацијата на вертебралната артерија на четири сегменти - V1, V2, V3 и V4. Кандидатот соодветно го опишува V1 сегментот како префораминален дел, кој потекнува од субклавијалната артерија и се протега до влезот во foramen transversarium. V2 сегментот го опфаќа делот на артеријата што се протега низ трансверзалните отвори на цервикалните прешлени, додека V3 сегментот го опфаќа атланто-аксијалниот и субокципиталниот тек. V4 сегментот го претставува интракрани-јалниот дел на вертебралната артерија, кој преку foramen magnum навлегува во кранијалната празнина и учествува во формирањето на базиларната артерија.Во воведниот дел соодветно се разгледуваат и варијациите во нивото на влез на вертебралната артерија во foramen transversarium. Кандидатот наведува дека најчестото ниво на влез е C6, но дека се можни и варијации на нивоата C7, C5, C4 и C3. Овој аспект е особено значаен од гледна точка на клиничката анатомија, радиолошката дијагностика и предоперативното планирање. Во истиот контекст се разгледуваат и варијациите во потеклото на вертебралната артерија, вклучително и можноста левата вертебрална артерија да потекнува директно од аортниот лак. Кандидатот понатаму ја обработува базиларната

артерија, нејзиниот тек по вентралната површина на понсот и нејзините главни гранки. Во изложувањето се опфатени предната долна церебеларна артерија (AICA), понтинските перфори-рачки гранки и горната церебеларна артерија (SCA), како и терминалната бифуркација на базиларната артерија во двете задни церебрални артерии. На овој начин, кандидатот правилно ја прикажува анатомската поврзаност на вертебробазиларниот систем со останатите компоненти на задната церебрална циркулација.Посебно внимание е посветено на поврзаноста на вертеброба-зиларниот систем со артериски круг на Willis (circulus arteriosus cerebri – Willisii). Преку задните комуникантни артерии се воспоставува функционална врска помеѓу каротидниот и вертебробазиларниот систем, што овозможува колатерален проток и одреден степен на компензација на церебралната перфузија при намален проток низ одредени главни артериски садови. Кандидатот правилно укажува дека ефикасноста на овој компензациски механизам зависи од индивидуалната анатомска конфигурација и проодноста на комуникантните артерии. Значаен дел од воведот претставува и обработката на ембриолошкиот развој на цереброва-скуларниот систем. Кандидатот ги прикажува основните фази во развојот на внатрешните каротидни и вертебралните артерии, како и улогата на примитивните анастомотични артерии, меѓу кои проатлантската, хипоглосалната, отичната и тригеминалната артерија. Со развојот на дефинитивната церебро-васкуларна мрежа, овие привремени анастомози регресираат, додека се воспоставуваат стабилните артериски врски на задната циркулација. Особено значајно е што кандидатот ја поврзува ембриолошката основа со појавата на анатомските варијации на вертебробазиларниот систем. Вертикалното и надолжното поврзување на цервикалните интерсегментални артерии, нивната фузија и регресија, како и формирањето на дефинитивната вертебрална артерија, претставуваат важна морфогенетска основа за разбирање на индивидуалните варијации во потеклото, текот и конфигурацијата на овие крвни садови. Овој пристап е особено релевантен за темата на дисертацијата, бидејќи овозможува анатомските варијации да се разгледуваат не само како морфолошки особености, туку и како резултат на сложени развојни процеси. Во продолжение, кандидатот детално го разгледува функционалното и клиничкото значење на вертебробазиларниот систем. Поради неговата улога во васкуларизацијата на мозочното стебло, малиот мозок, таламусот и окципиталните региони, нарушувањата на задната церебрална циркулација можат да бидат проследени со сериозни невролошки последици.

Во овој контекст се наведуваат клинички состојби како атеросклеротски промени и стенози, тромбоемболиски оклузии, аневризми, артериски дисекции и други васкуларни нарушувања. Посебно внимание е посветено на вертебробазиларната инсуфициенција и нејзините можни клинички манифестации. Кандидатот ги наведува вртоглавицата, атаксијата, нарушувањето на рамнотежата, диплопијата, дизартријата, визуелните нарушувања и исхемичните настани во задната циркулација. Со тоа, анатомските и васкуларните промени се поврзуваат со нивното потенцијално функционално и клиничко значење. Во согласност со предметот на дисертацијата, кандидатот посебно ги издвојува најзначајните морфолошки варијации на вертебралните и базиларната артерија, меѓу кои

хипоплазијата на вертебралната артерија, асиметријата во дијаметарот, фенестрациите, долихоектазијата, варијациите во текот на крвните садови и варијациите во нивното разгранување. Нивното разгледување е соодветно поставено во контекст на можните промени во церебралната хемодинамика и перфузија. Кандидатот правилно укажува дека анатомските варијации не треба автоматски да се сметаат за патолошки состојби, но дека одредени морфолошки конфигурации, особено во присуство на други васкуларни ризик-фактори, можат да имаат клиничко и хемодинамско значење. Промените во дијаметарот, текот и разгранувањето на артериите можат да влијаат врз локалните услови на крвниот проток и распределбата на церебралната перфузија, што ја оправдува нивната детална морфолошка анализа. Од особено значење е клиничкото, дијагностичкото и хируршкото значење на познавањето на варијантната анатомија. Деталното познавање на потеклото, текот, дијаметарот и разгранувањето на вертебралните и базиларната артерија е важно за правилна интерпретација на радиолошките наоди, проценка на васкуларниот ризик, предоперативно планирање и безбедно изведување на неврохируршки и ендоваскуларни процедури. Во овој контекст, кандидатот ги наведува современите методи за визуализација и проценка на ВБС вклучувајќи доплер ултрасонографија, компјутерска томографска ангиографија (CTA), магнетно-резонантна ангиографија (MRA) и дигитална субтракциона ангиографија (DSA). Примената на овие дијагностички методи овозможува детекција и морфолошка карактеризација на анатомските варијации, како и нивна соодветна клиничка интерпретација. Особено позитивно може да се оцени поврзувањето на анатомските варијации со нивното потенцијално клиничко и хемодинамско значење. Кандидатот не се ограничува само на опис на нормалната анатомија, туку ја разгледува и варијантната морфологија како фактор што може да има значење во проценката на церебралната циркулација. На тој начин, воведниот дел создава соодветна теоретска основа за понатамошното истражување на морфолошките карактеристики и варијации на ВБС. Од рецензентски аспект, може да се оцени дека кандидатот успешно ја поврзува анатомската, ембриолошката, морфолошката и клиничката основа на ВБС со предметот и целите на докторската дисертација.

Содржината е релевантна, стручно поставена и обезбедува соодветна теоретска рамка за разбирање на анатомските варијации и нивното потенцијално влијание врз церебралната циркулација. Воведниот дел е содржински релевантен и непосредно поврзан со предметот на докторската дисертација.Кандидатот обезбедува соодветна анатомска и ембриолошка основа, ги прикажува главните морфолошки варијации на ВБС и соодветно го разработува нивното потенцијално клиничко и хемодинамско значење. Обработената проблематика ја оправдува обработката на дисертацијата за анатомските варијации на ВБС и нивниот однос со церебралната циркулација. Според тоа, воведниот дел обезбедува релевантна теоретска и клиничка основа за разбирање на значењето на анатомските варијации на ВБС и ја поддржува оправданоста на нивното морфолошко и клиничко истражување во рамките на докторската дисертација.

Во делот **Преглед на литература** кандидатот презентира обемен, систематизиран и критички обработен преглед на современите научни сознанија поврзани со:

- улогата на вертебро-базиларниот систем во церебралната циркулација;
- анатомијата и функцијата на базиларната артерија;
- морфологијата и варијациите на вертебралните артерии;
- хипоплазијата, асиметријата, долихоектазијата и другите васкуларни варијации;
- клиничкото значење на овие анатомски промени;
- современите дијагностички методи за нивно откривање и проценка.

Прегледот на литературата е логично организиран, се темели на релевантни и современи научни извори и претставува солидна научна основа за дефинирање на истражувачките цели, поставување на хипотезите и интерпретација на добиените резултати.

Кандидатот, исто така, прикажува податоци за зачестеноста на анатомските варијации на ВБС во светски и европски рамки, при што укажува дека ваквите истражувања во Република Северна Македонија се ограничени, а особено недостасуваат податоци за популацијата од Полошкиот регион. Оттука, дисертацијата има значајна научна и практична вредност, бидејќи придонесува кон пополнување на постојната празнина во националната литература и обезбедува нови сознанија од значење за анатомите, неврохирурзите, трауматолозите, невролозите и радиолозите. Добиените резултати можат да придонесат за порана идентификација на анатомските варијации, попрецизна дијагностика, подобро клиничко одлучување и навремено менаџирање на пациентите со заболувања на задната церебрална циркулација.

Целите кои се поставени за изработка на докторската дисертација се јасно дефинирани и логично произлегуваат од предметот на истражувањето. Основната цел на истражувањето е да се анализираат анатомските варијации на вертебро-базиларниот систем кај популацијата од Полошкиот регион, нивните морфометриски карактеристики и нивното хемодинамско и клиничко значење.

Во рамките на истражувањето се поставени следните специфични цели:

1. Да се идентификуваат и класифицираат анатомските варијации на вертебро-базиларниот систем со примена на современи радиолошки методи.
2. Да се утврди зачестеноста на најчестите анатомски варијации, како што се хипоплазијата, асиметријата и долихоектазијата.
3. Да се анализираат морфометриските карактеристики, односно дијаметрите на десната и левата вертебрална артерија и базиларната артерија.
4. Да се процени влијанието на возраста и полот врз морфометриските параметри.
5. Да се испита поврзаноста помеѓу анатомските варијации и клиничките симптоми, како и кардиоваскуларните ризик-фактори.
6. Да се процени клиничкото и дијагностичкото значење на анатомските варијации и нивната улога како можни предиспонирачки фактори за цереброваскуларни заболувања.
7. Да се споредат добиените резултати со релевантните податоци од меѓународната литература и да се утврдат евентуални популациски специфичности.

Комисијата оценува дека поставените цели се јасно формулирани, меѓусебно усогласени и целосно соодветствуваат на предметот и хипотезите на истражувањето. Истите се научно оправдани, методолошки изводливи и во согласност со применетата методологија, овозможувајќи добивање релевантни резултати со значајна научна и практична вредност. Дополнително, тие создаваат основа за подобро разбирање на анатомските варијации на вертебро-базиларниот систем и нивното значење во современата радиолошка дијагностика, неврологијата, неврохирургијата и васкуларната хирургија. Истражувањето е спроведено во согласност со етичките принципи на Хелсиншката декларација, врз основа на претходно добиени одобренија од надлежните етички комисии при Медицинскиот факултет на Универзитетот „Гоце Делчев"- Штип и Клиничката болница во Тетово. Имајќи предвид дека досега во Република Северна Македонија не е спроведена пообемна студија која систематски ги анализира анатомските варијации на вертебро-базиларниот систем и нивното клиничко значење, особено кај популацијата од Полошкиот регион, Комисијата оценува дека истражувањето е актуелно, научно оправдано и методолошки добро поставено.

Воедно, дисертацијата има потенцијал да даде оригинален научен придонес во областа на анатомијата и клиничката медицина, како и да обезбеди корисни сознанија за унапредување на радиолошката дијагностика, клиничката процена и третманот на пациентите со заболувања на вертебро-базиларниот систем.

Во поглавјето **Материјал и методи** кандидатот јасно и систематски го опишува дизајнот на истражувањето, испитуваната популација, критериумите за вклучу-вање и исклучување, применетите радиолошки методи, како и статистичката обработка на добиените податоци. Истражувањето е дизајнирано како ретроспективна студија и опфаќа 60 испитаници од Полошкиот регион, од двата пола, на возраст помала од < 45 години и ≥ 45 години, кај кои е извршена радиолошка евалуација на вертебро-базиларниот систем со магнетна резонанца (MRI), магнетнорезонантна ангиографија (MRA) или компјутеризирана томографска ангиографија (CTA). Анализата е извршена врз основа на медицинската документација и радиолошките наоди добиени во периодот од 1 ноември 2024 до 1 ноември 2025 година во Клиничката болница-Тетово. Кандидатот прецизно ги дефинирал критериумите за вклучување и исклучување на испитаниците, со што е обезбедена хомогеност на испитуваната група и минимизирано влијанието на потенцијалните конфузни фактори. Предмет на анализата биле морфоме-триските карактеристики на десната и левата вертебрална артерија, како и на базиларната артерија, при што биле анализирани нивните внатрешни дијаметри и присуството на анатомски варијации. Дополнително, испитувана е поврзаноста на овие варијации со полот, возраста, клиничката симптоматологија и кардио-васкуларните ризик-фактори. Добиените податоци се обработени со соодветни статистички методи и прикажани табеларно и графички, а резултатите се споредени со релевантните податоци од меѓународната литература.

Комисијата оценува дека применетата методологија е јасно дефинирана, научно оправдана и соодветна за реализација на поставените цели на истражувањето. Избраните дијагностички методи, критериумите за

селекција на испитаниците и применетата статистичка анализа овозможуваат добивање валидни, сигурни и репродуктивни резултати, што претставува цврста основа за донесување на релевантни научни заклучоци.

Во делот посветен на статистичката обработка**,** кандидатот јасно ги опишува применетите статистички методи и критериумите за анализа на добиените резултати. Податоците се обработени со статистичкиот програмски пакет SPSS for Windows, верзија 26.0 (IBM Corp., Armonk, NY, USA), а резултатите се прикажани табеларно и графички. Применета е соодветна дескриптивна статистика за прикажување на континуираните и категориските варијабли. Нормалноста на распределбата на континуираните параметри е проверена со Shapiro–Wilk тест, при што, поради отстапувањето од нормалната распределба на морфометриските параметри на вертебралните и базиларната артерија, соодветно се применети непараметарски статистички методи.За анализа на разликите меѓу групите се користени Mann–Whitney U тестот и Kruskal–Wallis тестот, додека за зависни мерења е применет Wilcoxon signed-rank тестот. Поврзаноста меѓу категоријалните варијабли е анализирана со Pearson-овиот χ^2 тест, а во случаи со мали очекувани фреквенции е применет Fisher-овиот егзактен тест. За процена на поврзаноста меѓу возраста и морфометриските параметри е користен Spearman-овиот корелациски тест. Статистичката значајност е определена на ниво $p < 0,05$, со 95% интервал на доверба.

Комисијата оценува дека применетата статистичка методологија е соодветна на поставените цели и карактерот на податоците. Изборот на статистичките тестови е правилно направен согласно типот на варијаблите и нивната распределба, што овозможува релевантна анализа и правилна интерпретација на добиените резултати.

Во поглавјето **Резултати** кандидатот систематски ги прикажува добиените наоди од анализата на морфометриските карактеристики и анатомските варијации на вертебро-базиларниот систем кај 60 испитаници од Полошкиот регион. Просечниот дијаметар на базиларната артерија изнесуваше 3,22±0,58 mm, додека кај вертебралните артерии беше утврден поголем дијаметар на левата вертебрална артерија (2,95 ± 0,67 mm) во споредба со десната (2,68 ± 0,77 mm), што укажува на почеста левострана доминација, во согласност со податоците од современата литература. Анализата покажа дека распределбата на морфометриските параметри отстапува од нормалната распределба, поради што правилно биле применети непараметарски статистички методи. Во однос на поврзаност меѓу полот и дијаметрите кај десната вертебрална артерија е забележана статистички значајна разлика, со поголеми вредности кај машките испитаници во однос на женскиот пол. Во однос на возраста, е утврдена значајна разлика во дијаметрите на анализираните артерии, повеќе морфолошки промени кај десната вертебрална артерија, каде што одредени варијации биле почести кај повозрасната група. Најчесто застапен наод била нормалната морфологија на вертебро-базиларниот систем (58,3%), додека најчеста анатомска варијација била хипоплазијата на вертебралните артерии (24,6%). Долихоектазијата била поретка варијација, но со потенцијално клиничко значење. Во однос на клиничките дијагнози, одредени варијации биле почесто присутни кај пациентите со вертебробазиларна исхемија и транзиторна исхемична атака.

Добиените резултати се споредливи со податоците од релевантната меѓународна литература (Park et al., Chuang et al., Komiyama et al., Katsanos et al. и Gökçe et al.), што укажува на висока усогласеност со претходно објавените истражувања и потврдува дека испитуваната популација од Полошкиот регион не покажува значајни отстапувања во однос на светските податоци.

Комисијата оценува дека резултатите се јасно прикажани, статистички соодветно обработени и овозможуваат релевантна проценка на морфолошките карактеристики, варијациите и нивното клиничко значење кај вертебро-базиларниот систем. Во рамките на истражувањето е анализирана поврзаноста помеѓу анатомските варијации на вертебро-базиларниот систем и присуството на кардиоваскуларни ризик-фактори, како што се дијабетес мелитус, хипертри-глицеридемија и пушење. Резултатите покажуваат дека овие фактори имаат улога во настанувањето на анатомските варијации на ВБС, и нивното значење се согледува преку влијанието врз васкуларната функција, хемодинамиката и клиничката манифестација на постојните анатомски промени. Особено кај пациенти со хипоплазија на вертебралните артерии, присуството на дополнителни васкуларни ризик-фактори може да придонесе кон намалување на хемодинамската резерва и појава на симптоми на вертебробазиларна инсуфициенција.

Кандидатот соодветно го дискутира и клиничкото значење на долихоектазијата како морфолошка варијација која може да биде поврзана со нарушена хемодинамика, компресивни невролошки симптоми и зголемен ризик од исхемични и хеморагични компликации во задната церебрална циркулација.Комисијата оценува дека анализата на односот помеѓу анатомските варијации и кардиоваскуларните ризик-фактори е значајна, бидејќи укажува дека морфолошките карактеристики на ВБС, во комбинација со стекнати васкуларни фактори, можат да влијаат врз клиничката презентација и ризикот од цереброваскуларни настани.

Добиените резултати се соодветно споредени со податоците од современата литература, при што кандидатот укажува на значењето на васкуларната геометрија, дијаметрите на вертебралните артерии и хемодинамските фактори во развојот на атеросклеротични и исхемични промени.

Во поглавјето **Дискусија** кандидатот систематски и аргументирано ги образложува добиените резултати, при што истите ги споредува со релевантните податоци од достапната современа научна литература. Резултатите се критички анализирани во контекст на претходно објавените анатомски, радиолошки и клинички истражувања, со што се овозможува нивно соодветно толкување и проценка на нивното значење.

Во заклучоците од истражувањето кандидатот го истакнува значењето на навременото откривање и идентификација на анатомските варијации на артериите на ВБС, имајќи го предвид нивното потенцијално влијание врз церебралната циркулација и појавата на цереброваскуларни нарушувања. Особено е нагласена важноста на современите дијагностички методи во раното препознавање на овие варијации, со цел подобра проценка на ризикот, превенција на можни компликации и оптимизирање на клиничкиот пристап кон пациентите.

Комисијата оценува дека дискусијата е сеопфатна, логично структурирана и соодветно поврзана со поставените цели на истражувањето, а заклучоците се јасно изведени од добиените резултати и ја потврдуваат научната и клиничката вредност на дисертацијата.

Како користена литература, д-р Гаменд Зулбеари цитира 182 референци од кои најголемиот број се од понов датум, што говори за актуелноста на истражуваната проблематика.

Научен придонес на докторската дисертација

Докторската дисертација со наслов **„Анатомски варијации на вертебро-базиларниот систем и нивните последици врз церебралната циркулација“** претставува значаен научен придонес во областа на анатомијата, неврорадиологијата и клиничките невроваскуларни истражувања.

Оригиналниот придонес на дисертацијата се согледува во систематската анализа на морфолошките карактеристики и анатомските варијации на вертебро-базиларниот систем кај популацијата од Полошкиот регион, популација која досега не била детално истражувана во рамките на ваков тип студии во Република Северна Македонија.Со примената на современи радиолошки методи (CTA, MRA и MRI), кандидатот обезбедува релевантни податоци за морфометриските карактеристики на вертебралните и базиларната артерија, зачестеноста на варијациите како хипоплазија, асиметрија и долихоектазија, како и нивната поврзаност со возраста, полот, клиничката симптоматологија и кардиоваскуларните ризик-фактори.

Посебно значење има утврдувањето дека добиените резултати во испитуваната популација се споредливи со податоците од релевантни меѓународни истражувања, со што се овозможува подобро разбирање на нормалната анатомија и варијабилноста на вертебро-базиларниот систем.

Научниот придонес се огледува и во потенцирањето на клиничкото значење на раното препознавање на анатомските варијации, бидејќи тие можат да влијаат врз хемодинамиката на задната церебрална циркулација и да имаат значење во проценката на ризикот за појава на вертебробазиларна инсуфициенција и други цереброваскуларни нарушувања.

Резултатите од оваа дисертација претставуваат вредна база за понатамошни анатомски, радиолошки и клинички истражувања и можат да придонесат за подобрување на дијагностичкиот пристап, индивидуализирање на клиничкото одлучување и унапредување на превенцијата и третманот кај пациенти со заболувања на ВБС.

Комисијата оценува дека докторската дисертација има јасно изразен научен и практичен придонес и претставува оригинален истражувачки труд со значење за современата медицинска наука.

Исполнетост на законските услови за одбрана на докторатот

Кандидатот д-р Газменд Зуљбеари пред одбраната на докторската дисертација ги објавил следните научни трудови (рецензирани научноистражувачки трудови кои се резултат на истражувањата во рамките на изработката на докторската дисертација, објавени во меѓународни научни списанија):

1. **Gazmend ZYLBEARI,** Art ZYLBEARI, Zamira BEXHETI, Elita MASHA, Milka ZDRAVKOVSKA, Tose KRSTEV, Sadi BEXHETI**.** Anatomical variations of the vertebro-basilar system and their consequences on cerebral circulation. Acta Medica Balkanica. International Journal of Medical Sciences Vol.10 | No.19-20 (2025),ISSN:2545-4110 (Print). ISSN: 2545-4870;Pages:158-166

2. **Gazmend Zylbeari;** Sadi Bexheti Tose Krstev**.** Anatomical and morphological variations of the basilar artery associated with cerebral circulation changes. MEDIS (International Journal of Medical sciences and Research) ,Vol.5 ,No-2. 16-MAJ-2026.

3. **GAZMEND ZYLBEARI,** Sadi Bexeti,Tose Krstev**.** Anatomical variations of the vertebral arteries and their impact on cerebral circulation. **AJTES** (International Journal of Medical sciences and Research),July 2026,Vol10, No.2 .

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Комисијата за оценка и одбрана ја разгледа докторската дисертација со наслов „Анатомски варијации на вертебро-базиларниот систем и нивните последици врз церебралната циркулација“/„Anatomical variations of the vertebrobasilar system and their consequences on cerebral circulation“, од кандидатот д-р Газменд Зуљбеари и донесе заклучок дека истата претставува оригинален, самостоен, јасно оформен научен труд со систематски разработена проблематика и оригинални научни истражувања и резултати. Докторската дисертација врз основа на содржината, обемот и постигнатото ниво на квалитет на научна работа ги задоволува и исполнува условите потребни за изработка на докторска дисертација.

Врз основа на изложеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на докторски студии на Кампус 3, Факултет за медицински науки - Штип да ја прифати позитивната рецензија на докторската дисертација со наслов „Анатомски варијации на вертебро-базиларниот систем и нивните последици врз церебралната циркулација“/„Anatomical variations of the vertebrobasilar system and their consequences on cerebral circulation“ од кандидатот д-р Газменд Зуљбеари и да му одобри јавна одбрана на истата.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Светлана Јовевска – претседател, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, с.р.

Проф. д-р Сади Бецети – член, Факултет за медицински науки, Универзитет во Тетово -Тетово, с.р.

Проф. д-р Тоше Крстев – член, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, с.р.

Проф. д-р Даниела Ристиќ-Стомнароска – член, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, с.р.

Проф. д-р. Јасминка Чабуковска Радуловска – член, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев” – Штип, с.р.

Р Е Ц Е Н З И Ј А
НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА СО НАСЛОВ „ИСТРАЖУВАЊЕ НА ПРАКТИКИ, ПОЗНАВАЊА И СТАВОВИ ВО ВРСКА СО ПРОПИШУВАЊЕ НА БИОЛОШКИ ОРИГИНАТОРНИ И БИОЛОШКИ СЛИЧНИ ЛЕКОВИ (БИОСИМИЛАРИ)“, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП

Со Одлука број 0206-525/5 од 19.8.2026 година, донесена на 117. седница на Наставно-научниот совет на докторски студии на Кампус 3, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, формирана е Комисија за оценка и одбрана на докторската дисертација со наслов **„*Истражување на практики, познавања и ставови во врска со пропишување на биолошки оригинаторни и биолошки слични лекови (биосимилари)*“**, односно на англиски јазик **„*Assessment of practices, knowledge, and attitudes in prescribing originator biologic and biosimilar drugs*”**, пријавена и изработена од дипл. фарм. спец. Марија Трајчулески, студентка на трет циклус студии на студиската програма Фармацевтски науки, со број на индекс 311118, во следниов состав:

- проф. д-р Даринка Ѓоргиева Ацкова, претседател;
- проф. д-р Катарина Смилков, член (ментор);
- проф. д-р Зорица Наумовска, член (екстерен ментор);
- проф. д-р Марија Дарковска Серафимовска, член;
- проф. д-р Биљана Лазарова, член.

Комисијата го разгледа доставениот материјал и го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација изработена од кандидатката дипл. фарм. спец. Марија Трајчулески претставува оригинално научно дело, кое е систематски структурирано и насочено кон добивање на увид во знаењата, ставовите и практиките поврзани со примената на биолошки оригинаторни и биосимиларни лекови кај здравствените работници, лекари - специјалисти и фармацевти, кои се директно вклучени во различни аспекти на примената на овие лекови во Р. Северна Македонија. Целта е да се добијат резултати кои ќе можат да се искористат во насока на креирањето на стратегии, препораки и протоколи за употребата на оваа специфична група лекови, нивната заменливост и други прашања кои се поврзани со овие лекови, вклучително и активности од едукативен карактер.

Поднесената докторската дисертација од кандидатката Марија Трајчулески е изработена согласно со Работното упатство на Универзитет „Гоце Делчев“ за изработка на докторски трудови. Презентирана е на 137 страници, систематизирана во 9 поглавја, односно: Вовед, Преглед на литература, Цели на истражувањето, Методи на истражувачка работа со поставени хипотези, Резултати, Дискусија, Заклучок, Прилози и Користена литература. Резултатите од истражувањето се претставени со 34 слики и 28 табели, а цитирани се 57 библиографски референци од најнов датум. Содржината на докторската дисертација е сублимирана во апстракт на македонски и на англиски јазик, проследен со соодветни клучни зборови, со што приложената докторска дисертација во целост ги исполнува барањата за ваков тип на трудови.

Истражувањето презентирано во докторската дисертација е во согласност со поставените цели на истражувањето и формираните хипотези, се потпира на етичките начела за научноистражувачка работа и користи соодветни статистички методи за интерпретација на резултатите. Резултатите од истражувањето се презентирани во дескриптивна, табеларна и/или графичка форма, соодветно на обработените аспекти, додека дискусијата по однос на истите е поткрепена со научни тврдења и компарации со претходно објавени истражувања.

Во воведниот дел на докторската дисертација кандидатката дава опис на оваа класа на лекови, заедно со основните дефиниции на истите, предложени од релевантни инстанции, наведувајќи ги особеностите со кои се карактеризираат биолошките лекови, односно оригинаторните и биосимиларните лекови. Направен е преглед на придобивките од воведувањето на биолошките лекови во тераписките режими, особено на економските придобивки од употребата на биосимиларните лекови, како и предизвиците кои се поврзани со истите, посебно во делот на прифаќањето на овие лекови од страна на пациентите, здравствените работници и здравствените системи, како и аспектите поврзани со нивна заменливост.

Во делот Преглед на литература е даден сеопфатен преглед на научната и стручната литература која е поврзана со темата на истражувањето, односно систематизирано и хронолошки се обработени објавени истражувања кои се однесуваат на ставовите на лекарите и фармацевтите во врска со пропишувањето и заменливоста на биолошките оригинаторни и биолошки сличните лекови, вклучувајќи истражувања кои го оценуваат знаењето и потребата од дополнителна едукација. Кандидатката наведува дека постојат различни регулаторни аспекти во различни географски региони, кои дополнително може да влијаат врз прифаќањето и примената на биолошките лекови воопшто. Во продолжение, го разгледува аспектот на информираност и знаење на лекарите - специјалисти и фармацевтите во однос на примената на биолошките лекови и направените истражувања со донесените заклучоци. Сеопфатната анализа на објавената литература во врска со примената на биолошките оригинаторни и биосимиларни лекови која е презентирана во докторската дисертација е исклучително важна, поради тоа што обезбедува подетален увид во знаењето, практиките и ставовите, заедно со регулаторните разлики и формира солидна основа на која се засноваат понатаму формираните научноистражувачки прашања и целите на оваа докторска дисертација.

Целите на истражувањето се структурирани и опфаќаат една основна цел која предвидува сеопфатна анализа на знаењето, вклучително самоевалуираното знаење, ставовите и практиките на лекарите-специјалисти и фармацевтите во врска со употребата на биолошки оригинаторни лекови и биолошки слични лекови (биосимилари), заедно со нивното пропишување, издавање и следење. Главната цел е разработена преку дефинирање на неколку специфични цели, наменети подетално да се истражат различните аспекти поврзани со главната цел: евалуација на знаењата за биолошките лекови кај лекарите - специјалисти и фармацевтите, да се идентификуваат изворите на информации кои истите ги користат и да се оцени потребата од дополнителна едукација, да се дефинира улогата на фармацевтот во однос на повеќе активности поврзани со овие лекови, како издавање, советување и следење

на терапија, и да се споредат добиените резултати од истражувањето, со резултатите објавени во меѓународни рамки.

Во делот *Методи на истражувачка работа* најнапред се дефинирани три хипотези поврзани со дизајнот на истражувањето и наведени се материјалите кои се користени при истражувањето. Имено, ова истражување е реализирано како студија на пресек, со користење на метод на анкетирање преку дистрибуција на прашалници до целната група испитаници - лекари-специјалисти и фармацевти. Даден е опис на структурата на користениот прашалник за студијата, со дефинирани три целини, кои се однесуваат на: основните социодемографски податоци за испитаникот, прашања кои целат да ја анализираат информираноста на испитаникот во врска со биолошки оригинаторните и биосимиларните лекови и прашања кои целат да ги испитаат ставовите во врска со пропишувањето на биолошки оригинаторни и/или биолошки слични лекови, заедно со образложени критериуми за вклучување и исклучување на испитаниците во истражувањето. Во овој дел се образложени и статистичките тестови кои се користени за анализа на добиените одговори од испитаниците. Имено, за обработка, користен е SPSS софтверски пакет (в. 26 за Windows) за статистичка анализа, а користени се Pearson Chi square test, Fisher exact test и Fisher Freeman Halton exact test, кои се избрани согласно претходно направените анализи. Внатрешната конзистентност на селектирани групи прашања е утврдена со Reliability analysis и коефициентот Cronbach's alpha. За статистичка значајност на добиените резултати користена е двострана анализа со ниво на сигнификантност од $p<0,05$.

Резултатите од истражувањето се јасно презентирани и ја следат поставената структура на прашањата, односно истите се поделени во три целини: анализирани се основните информации за испитаниците, информираноста во врска со биолошките/биосимиларните лекови, како и ставовите во врска со пропишување на лекови. Истражувањето вклучува 78 испитаници во двете групи од двата пола, и тоа 37 фармацевти и 41 лекари-специјалисти кои се поврзани со определени аспекти на примената на биолошки/биосимиларни лекови. Најголем дел од испитаниците имаат искуство во работата над 20 години, и кај двете групи испитаници. Најголем дел од испитаниците-фармацевти работат во доменот на болничка фармација, а помал во клиничка фармација, додека од лекарите, најголем дел работат во специјалноста хематологија, потоа ревматологија, онкологија, ендокринологија и педијатрија, последователно. Во делот на практиките, најголем дел од испитаниците - лекари (92,68%) учествувале во пропишување на лекови, додека 75,68% од фармацевтите учествувале во издавање на овие лекови. При евиденција на лековите во досието на пациентот, најголем дел од лекарите (36,58%) изјавиле дека во моментот на евиденција одлучуваат дали лекот ќе го заведат со заштитено или со генеричко име. Во вториот дел од резултатите се анализира информираноста на учесниците во студијата во врска со биолошките оригинаторни и биосимиларните лекови. Анализата покажала висока конзистентност и веродостојност на одговорите на прашањата, и кај лекарите, и кај фармацевтите, оценета со внатрешна конзистентност (проценета со *Cronbach's alpha coefficient*) од 0,91 и 0,93, соодветно за секоја од групите. Субјективната проценка на знаењето во врска со биолошките лекови покажала дека 70,73% од лекарите сметаат за себе дека имаат целосно

познавање за овие лекови, а 81,08% од фармацевтите дека имаат основно познавање, со статистички значајна разлика во одговорите кај двете групи, по однос на ова прашање. Истовремено, субјективната оценка на познавањето на биосимиларните лекови кај 78,38% од фармацевтите била оценета како основна, додека 51,22% од лекарите сметале дека имаат целосно познавање за биосимиларите, а 46,34% основно познавање за истите. Во делот кој се однесува на проценката на користените извори на информации за биолошките лекови, најголем дел од испитаниците изјавиле дека користат научна литература и збирен извештај за особините на лекот за да се информираат во врска со биолошки оригинаторни и биосимиларни лекови. Анализата на објективното знаење, проценета преку давање на одговори точно/неточно на 7 изјави, покажала дека лекарите имаат поголемо објективно знаење во врска со биолошки оригинаторни и биосимиларни лекови. Значајна пропорција испитаници (94,59% фармацевти и 92,68% лекари) изјавиле дека сметаат дека имаат потреба од дополнителна едукација во врска со биолошките оригинаторни и биосимиларни лекови. Анализата на ставовите во врска со пропишувањето на биолошките лекови се проценети преку изјаснување во однос на поставени изјави, и е презентирана како трет дел од поглавјето Резултати. Истата покажува дека 89,19% од фармацевтите сметаат дека треба да бидат вклучени во процесот на одлучување за терапијата со овие лекови, и дека сметаат дека е поедноставно да се прими биосимиларен лек кај новодијагностициран пациент, отколку да се направи замена на референтен со биосимиларен лек. Голем дел од лекарите (73,17%) изјавиле дека овие лекови ги пропишуваат базирано на информации од литература и од клиничко искуство. Слично како и кај фармацевтите, 51,22% од лекарите сметаат дека е полесно да се пропише биосимиларен лек кај новодијагностициран пациент. Истовремено, 56,10% од лекарите сметаат дека одлуката за терапија треба да биде исклучително право на лекарот кој го води пациентот.

Во делот *Дискусија* се презентирани и критички интерпретирани добиените резултати, при што наодите се разгледуваат во контекст на основните карактеристики и информациите поврзани со биолошките оригинаторни и биосимиларните лекови, искуството во врска со нивното издавање и пропишување, постојните практики на евиденција и обезбедување на следливост на ординираната терапија. Добиените резултати се компарирани со наодите од релевантни меѓународни истражувања, со цел да се согледаат сличностите и разликите во практиките и имплементацијата во различни здравствени системи. Посебно внимание е посветено на дискусијата во врска субјективната и објективната проценка на знаењето на лекарите-специјалисти и фармацевтите. Резултатите од двете проценки исто така се ставени во контекст на резултатите од слични меѓународни истражувања, што обезбедува посеопфатна проценка на нивото на информираност и практичното познавање на карактеристиките и примената на биолошките оригинаторни лекови и биосимиларите. Дополнително, дискусијата содржи анализа на добиените наоди во врска со ставовите на лекарите и фармацевтите во однос на пропишувањето, издавањето, практиките и следењето на овие лекови. При тоа, утврдена е значајна варијабилност во ставовите на двете групи испитаници во однос на биолошките оригинаторни лекови и биосимиларите, што укажува на различно ниво на прифаќање, информираност и практично искуство, но и на

можни разлики во улогите и одговорностите на овие здравствени работници во врска со примената на овие лекови. Понатаму, дискутирана е евидентната потреба од дополнителна едукацијата на лекарите и фармацевтите во однос на биолошките оригинаторни лекови и биосимиларите. Оваа потреба е разгледана како значаен предуслов за унапредување на знаењето и за поголема вклученост на овие здравствени работници во клиничка пракса.

Во делот *Заклучок* се сумирани клучните сознанија кои произлегуваат од реализацијата на поставените цели на истражувањето. Врз основа на добиените наоди, констатирана е недоволна конзистентност во нивото на знаење, а со тоа и во степенот на прифаќање на овие лекови, што ја нагласува потребата од систематски организирана и континуирана едукација на лекарите и фармацевтите во оваа област. Ова особено доаѓа до израз имајќи ја предвид ограничената вклученост на фармацевтите во процесите на одлучување во однос на терапијата, како и нивното пониско самооценето и/или проценето ниво на знаење за овие лекови. Заклучокот во докторската дисертација ја истакнува потребата од воспоставување на национални препораки и стандардизирани протоколи кои се однесуваат на примената на биолошките оригинаторни и биосимиларни лекови, заедно со насоки во однос на нивната заменливост, со цел да се обезбеди стручна и практична поддршка на секојдневната практика и унапредување на квалитетот и безбедноста на грижата за пациентите.

Научен и апликативен придонес

Истражувањето спроведено во рамки на оваа докторска дисертација покажа дека знаењето, довербата и прифаќањето на биолошки сличните лекови кај здравствените работници во Р. Северна Македонија, и покрај континуираниот пораст на употребата како на оригинаторните, така и на биолошки сличните лекови, се недоволни. Овој резултат е во согласност со објавените резултати од слични истражувања спроведени во меѓународни рамки. Согласно добиените резултати, постои неопходност од систематски организирано и континуирано едуцирање на сите здравствени работници кои се вклучени во примената на биолошката терапија, со цел унапредување на нивните знаења и дисеминација на новодобиени информации во врска со истата. Притоа, особено важен е наодот дека едукацијата е особено потребна кај групата на фармацевти, како и наодот дека испитаниците ги препознаваат придобивките од воведување на биолошки сличните лекови поради поголемата исплатливост, а со тоа и достапност на оваа терапија, иако резултатите од истражувањето покажуваат определена резервираност во однос на нивната клиничка примена. Понатаму, истражувањето укажува на потребата од поактивно вклучување на фармацевтите во повеќе активности поврзани со примената на биолошката терапија, а особено во делот на клиничко-фармацевтските активности, изборот на терапија, следењето на пациентите и фармаковигеланцата.

Истражувањето презентирано во овој докторски труд е оригинално научно дело, кое третира тема која досега не е истражувана на територијата на РС Македонија, а според направениот преглед на литература, и на Балканот. Резултатите од овој труд обезбедуваат сознанија за постоечките практики, ставови и знаења на релевантен број на здравствени работници поврзани

со пропишување/издавање на биолошки оригинаторни, односно биолошки слични лекови. Ова обезбедува релевантна основа за подлабоко истражување на оваа тема и на нејзините јавно-здравствени, финансиски, како и едукативни импликации, особено во доменот на планирање на понатамошни интервенции во овие области, со цел подобрување на здравствената заштита во државата, истовремено придонесувајќи во меѓународната литература од оваа област.

Исполнетост на законските услови за одбрана на докторската дисертација

Релевантноста на резултатите презентирани во докторската дисертација и нивната научна вредност е потврдена преку нивната презентација и објавување во меѓународни научни списанија, како и преку бројни презентации на научни собири во земјата и во странство. Наведените активности претставуваат потврда за актуелноста на истражуваната проблематика, како и за препознаеноста и прифатеноста на добиените научни сознанија од поширокатa научна заедница.

Во однос на исполнувањето на законските и академските услови за пристапување кон јавна одбрана на докторската дисертација, кандидатката има објавено научни трудови кои по својата тематска определеност и применетата методолошка рамка се непосредно поврзани со предметот и целите на истражувањето реализирано во рамките на докторската дисертација, односно:

1. **Trajchuleski M**, Naumovska Z, Gjorgieva Ackova D, Darkovska Serafimovska M, Lazarova B, Smilkov K (2026) Pharmacists' Knowledge and Attitudes Regarding Biologics and Biosimilars: A Literature Review. *Arh farm* 2026; 76:81-101. https://doi.org/10.5937/arhfarm75-62932, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38346
2. **Trajchuleski M**, Naumovska Z, Gjorgieva Ackova D, Darkovska Serafimovska M, Lazarova B, Smilkov K (2025) Medical specialists' knowledge and perceptions of biologics and biosimilars: A literature review. *Acad Med J* 2025;5(3):1-9. https://www.doi.org/10.53582/AMJ255301t, https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/38090

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Комисијата за оценка и одбрана детално ја прегледа докторската дисертација со наслов ***„Истражување на практики, познавања и ставови во врска со пропишување на биолошки оригинаторни и биолошки слични лекови (биосимилари)"***, односно на англиски јазик „***Assessment of practices, knowledge, and attitudes in prescribing originator biologic and biosimilar drugs***", пријавена и изработена од кандидатката дипл. фарм. спец. Марија Трајчулески. Врз основа на анализата на докторската дисертација може да се заклучи дека истата претставува оригинален, самостојно конципиран научноистражувачки труд, со јасно дефинирана проблематика и соодветно поставена методолошка рамка и систематски пристап во разработката на истражуваната тема. Резултатите од докторската дисертација се релевантни од научен аспект и придонесуваат за унапредување на сознанијата во истражуваната област.

Имајќи ги предвид научната оправданост на темата, како и нејзината актуелност, соодветноста и квалитетот на применетата методологија, релевантните и научно-вредните резултати, како и нивната потенцијална практична применливост, може да се заклучи дека докторската дисертација ги исполнува научните и академските критериуми за докторски труд и ги задоволува условите за јавна одбрана.

Според тоа, Комисијата има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на докторски студии на Кампус 3 да ја прифати позитивната рецензија на докторската дисертација на кандидатката дипл. фарм. спец. Марија Трајчулески и да дозволи пристапување кон јавна одбрана на истата.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Даринка Ѓоргиева Ацкова, член и ментор, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, с.р.

Проф. д-р Катарина Смилков, претседател, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, с.р

Проф. д-р Зорица Наумовска, член и екстерен ментор, Фармацевтски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, с.р.

Проф. д-р Марија Дарковска Серафимовска, член, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, с.р.

Проф. д-р Биљана Лазарова, член, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, с.р.

Р Е Ц Е Н З И Ј А
НА РАКОПИСОТ „ИНФОРМАЦИСКИ СИСТЕМИ" ОД АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р ЗОРАН ЗДРАВЕВ, ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИКА, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип, како и Одлуката бр. 1502-91/11 од 298. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатика, одржана на 27.5.2026 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Маргита Кон-Поповска, редовен професор во пензија на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство при Универзитет „Св. Кирил и Методиј" во Скопје, избрана во сите области од полето информатика, според старата Фраскатиева класификација;
- проф. д-р Александар Крстев, редовен професор на Факултетот за информатика при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип, избран во научните области информатика и информациски системи и програмирање, според Класификацијата на научноистражувачките полиња од трето ниво (области)

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „**Информациски системи**" од **авторот проф. д-р Зоран Здравев, редовен професор на Факултетот за информатика при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип,** наменет за студентите на прв циклус студии на насоката Компјутерски науки при Факултетот за информатика на Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип.

Ракопис со наслов „Информациски системи" припаѓа во научната област информациски науки, според Класификацијата на научноистражувачките полиња од трето ниво (области).

По прегледот на ракопис, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за информатика го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Општи податоци за ракопис: Ракопис со наслов „Информациски системи" од авторот проф. д-р Зоран Здравев, редовен професор на Факултетот за информатика при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип, припаѓа во научната област информациски науки, според Класификацијата на научноистражувачките полиња од трето ниво (области), а е наменет како учебник за студентите по предметот Информациски системи запишани на додипломски студии на Факултетот за информатика, на насоката Компјутерски науки, во 6 семестар, со неделен фонд на часови 2+2+1.

Податоци за обемот на ракопис: Ракопис „Информациски системи" од авторот проф. д-р Зоран Здравев е напишан на македонски стандарден јазик, текстот е компјутерски обработен и среден, што овозможува лесно читање на презентираниот материјал. Целиот ракопис е изработен на високо техничко ниво. Ракописот содржи 348 страници во А4 формат, 73 слики, 71 табела и 198 библиографски единици, поделени во 5 категории: книги и учебници; научни трудови; стандарди, рамки и спецификации; правни акти и институционални документи; аналитички извештаи и онлајн-ресурси. Обемот и содржината на

учебното помагало се во согласност со Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Според нашите сознанија, вакво учебно помагало, по обем и содржина, кое одговара на предвидената наставна програма по предметот Информациски системи на ФИ при УГД, не е објавено ниту во Македонија, ниту во регионот.

Краток опис на содржината: Ракописот „Информациски системи" е напишан на лесен и разбирлив македонски јазик и стил. Целокупната материја генерално е распределена во логични и соодветно структурирани и конципирани вкупно дванаесет поглавја.

Поглавје 1. Вовед во информациски системи

Поглавјето воспоставува силна концептуална рамка за разбирање на информациските системи (ИС), правејќи јасно разграничување меѓу информатика (Computer Science), информатичка технологија (ИТ) и информациски системи. ИС се дефинираат како социотехнички структури кои интегрираат човечки, процесни и технолошки компоненти со цел ефикасно управување со податоците и поддршка на процесите на одлучувањето. Претставен е функционалниот циклус на ИС и DIKW-хиерархијата (Data–Information–Knowledge–Wisdom), која служи како мост меѓу суровите податоци, информациите, знаењето и мудроста, како последователни нивоа на семантичко збогатување. Истакната е улогата на ИС во намалувањето на неизвесноста, поддршката на одлучувањето на различни хиерархиски нивоа, како и историската еволуција од централизирани кон дистрибуирани и интелигентни архитектури. Поглавјето претставува темелна концептуална рамка врз која се надградуваат понатамошните разработки на архитектурата, моделирањето, развојните методологии и управувачките аспекти на информациските системи.

Поглавје 2. Теорија на системи и системски пристап

Поглавјето ја воспоставува теоретската основа на учебникот, истовремено градејќи системски мисловен пристап кај читателот — претпоставка што е од клучно значење за анализата и дизајнот на ИС. Детално се обработуваат: системите и потсистемите, границите и целите, поделбата на отворени и затворени, односно статички и динамички системи, функционалните компоненти и системската динамика, како и типологијата и нивоата на апстракција во моделирањето. Нагласена е важноста на системскиот пристап како методолошка рамка за анализа и дизајн на комплексни ИС.

Поглавје 3. Компоненти и архитектура на ИС

Поглавјето ги обработува основните компоненти на ИС (луѓе, процедури, хардвер, софтвер и податоци) и архитектурните модели, претставени како две неразделни димензии на секој систем. Истакната е меѓусебната зависност на компонентите и нивниот придонес во функционалноста и ефикасноста на системот. Историскиот развој укажува на премин од техноцентричниот кон социотехничкиот пристап, при што човечкиот фактор има еднакво значење со технологијата. Со автоматизацијата и интелигентните системи улогите на компонентите се трансформираат, при што податоците и алгоритмите стануваат

клучни ресурси. Претставени се моделите TAM (Technology Acceptance Model) и UTAUT (Unified Theory of Acceptance and Use of Technology) за прифаќање на технологијата. Разгледани се архитектонските модели — централизирани, клиент-сервер, трислојни и дистрибуирани системи — и нивната еволуција кон зголемена флексибилност, доверливост и скалабилност.

Поглавје 4. Типови на ИС

Поглавјето ги прикажува типовите на ИС преку повеќе класификациски рамки. Функционалната поделба ги опфаќа: TPS (Transaction Processing Systems) – за оперативните трансакции; MIS (Management Information Systems) – за агрегирање на управувачки извештаи; DSS (Decision Support Systems) – за поддршка на одлучувањето; ESS (Executive Support Systems) – за стратешки информации на врвниот менаџмент. Корпоративните интегрирани системи се обработени преку моделите ERP (Enterprise Resource Planning), CRM (Customer Relationship Management), SCM (Supply Chain Management) и BI (Business Intelligence). Претставена е и класификацијата според управувачките нивоа (оперативно, тактичко, стратешко), како и специјализираните системи во здравството, образованието, банкарството и производството.

Поглавје 5. Хардвер, мрежи и платформи

Поглавјето опфаќа низа детални технички елементи од значење за инфраструктурата на ИС. Системски се разработени: процесорските единици, мемориските хиерархии (вклучувајќи ја кеш меморијата) и латентност; мрежните архитектури и принципите на комуникација од крај до крај (end-to-end); облак инфраструктурата, услужните модели и распределбата на одговорностите; мобилните платформи и нивните ограничувања; стратегиите за дизајн на инфраструктурата, планирањето на капацитетот, хоризонталното/вертикалното скалирање и обезбедувањето на стабилност. Поглавјето обезбедува техничка основа за разбирање на перформансите, архитектурните избори и инфраструктурните ограничувања.

Поглавје 6. Софтвер и бази на податоци

Поглавјето дава систематски преглед на софтверската инфраструктура на ИС. Опфатени се: софтверските слоеви и нивните нефункционални својства, системите за управување со бази податоци (СУБП), моделите на податоци (релационен, документен, key-value, графовски, колонски), шемите и индексните структури, нормализацијата, нормалните форми, денормализацијата, безбедносните механизми, и моделите на контрола на пристапот. Обработени се и архитектонските принципи на API (Application Programming Interface) - интеграцијата, оркестрацијата и кореографијата на услуги, оперативните практики на CI/CD (Continuous Integration / Continuous Delivery) - процесите, миграциите на шеми, стратегии за резервно копирање и мониторингот – кои се клучни за одржувањето на современите ИС.

Поглавје 7. Информациска безбедност и етика

Поглавјето ги обработува основите на информациската безбедност преку CIA моделот (Confidentiality, Integrity и Availability), типичните напади, криптографските механизми, автентикацијата и контролата на пристап. Разгледани се организациските политики, етичките принципи и правната рамка, вклучувајќи го GDPR (General Data Protection Regulation). Поглавјето создава основа за разбирање на ризиците, заштитата и одговорностите во ИС.

Поглавје 8. Моделирање на системи и процеси

Преку формализирани нотации и дијаграми, сложените системи се претставуваат на начин разбирлив и за нетехничките и за техничките засегнати страни (аналитичари, системски дизајнери). Во развојниот процес учествуваат наручатели (кои го познаваат бизнис-доменот), аналитичари (кои ги трансформираат барањата во спецификации), развивачи (кои го имплементираат кодот) и тестери (кои ја вршат верификацијата); моделот функционира како заеднички комуникациски јазик меѓу нив. Поглавјето ги разработува следниве нотациски рамки: основите на бизнис-процесите и пристапите за нивно редизајнирање – преку процесниот модел BPMN (Business Process Model and Notation); структурното и однесувачкото моделирање со UML-нотацијата (Unified Modeling Language); податочното моделирање преку ER-моделот (Entity-Relationship) и нормализацијата; методите за анализа и унапредување на процесите, вклучувајќи го AS-IS/TO-BE моделирањето и реинженерингот на бизнис-процесите BPR (Business Process Reengineering). Особено значаен е аспектот на документирање – систем без модели е систем кој постои исклучиво во меморијата на неговите креатори, при што знаењето за него еродира со секоја промена во човечкиот состав.

Поглавје 9. Развој на ИС

Поглавјето дава систематски преглед на класичните и агилните процеси за развој и управување со информациските системи. Опфатени се животниот циклус на развој на системи (SDLC), Парето-принципот, MoSCoW-методот (Must, Should, Could, Won't have), водопадниот модел и RAD (Rapid Application Development); агилните пристапи, предводени од SCRUM, рамките за управување со проекти – PRINCE2 (Projects IN Controlled Environments) и PMBOK (Project Management Body of Knowledge); техниките за планирање и распоредување – Гантограм, мрежно планирање преку CPM (Critical Path Method) и PERT (Program Evaluation and Review Technique); постапките за управување со ризици; како и современите софтверски решенија за проектна поддршка.

Поглавје 10. Интеграција и управување со ИС

Поглавјето ги разработува техничките, организациските и стратешките аспекти на интеграцијата и управувањето со ИС. Обработени се: API (Application Programming Interface), веб-сервисите, middleware-от, интероперабилноста, стандардите, конкурентската предност, Портеровиот модел на пет сили, вредносниот синџир, како и рамките за ИТ-управувањето - COBIT (Control Objectives for Information and Related Technologies) и ITIL (Information Technology Infrastructure Library). Со ова поглавје го проширува учебникот со теми кои ретко се обработуваат во класичните учебници по ИС.

Поглавје 11. Дигитална трансформација и е-бизнис

Поглавјето е од особена релевантност, бидејќи го усогласува учебникот со современите технолошки и бизнис-трендови – пред сè со сеопфатната трансформација на начинот на кој организациите функционираат, создаваат вредност и се позиционираат на пазарот. Опфатени се: е-бизнисот, е-трговијата и е-услугите, дигитализацијата, дигиталната зрелост и моделите на трансформација; современите технологии – IoT (Internet of Things – интернет на нештата), AI (Artificial Intelligence – вештачка интелигенција) и Blockchain (синџир на блокови), како и дигиталните пазари и платформските бизнис-модели.

Поглавје 12. Иднината на ИС

Поглавјето има визионерски карактер и ги разгледува клучните идни трендови кои ќе го обликуваат развојот на информациските системи: вештачката интелигенција (AI) и автономните системи, edge-пресметувањето, квантното пресметување, дигиталната нееднаквост, новите професионални профили, одржливоста, етичките аспекти и регулаторните рамки. На тој начин, поглавјето нуди долгорочна перспектива за еволуцијата на информациските системи во наредните децении.

На крајот од предадениот ракопис е презентирана користената литература за оформување на овој учебник, како и листа на акроними. Од презентираното може да се забележи дека при изработката на учебникот е цитирана најнова литература, која се состои од учебници, научни и стручни трудови, повеќето публикувани на англиски јазик.

ЗАКЛУЧОК

Предложениот текст претставува исклучително обемен, системски структуриран, практичен и современ академски труд, кој на кохерентен и методолошки дисциплиниран начин ја обработува целата област на информациски системи. Содржината е целосно интегрирана и ги опфаќа сите фундаментални, напредни, технички, организациски и стратешки аспекти на дисциплината, при што е видливо внимателно и постепено градење на материјалот - од концептуалните основи и теоријата на системи, преку архитектурите, типовите системи, хардверот и софтверот, базите на податоци, па сè до безбедноста, моделирањето, развојот, интеграцијата, дигиталната трансформација и идните технолошки трендови.

Учебникот е технички прецизен и содржински многу силен. Детално се обработуваат клучни теми како: архитектурите (клиент-сервер, трислојни и дистрибуирани системи), моделите на податоци (релационен, документен, граф, колонски), нормализацијата и денормализацијата, OLTP и OLAP, API-интеграциите, middleware-от и message brokers, CI/CD-процесите, миграциите, резервните копии и мониторингот, криптографијата, PKI, TLS, BPMN, UML, ER-моделите, Agile, SCRUM, PRINCE2 и PMBOK.

Учебникот успешно ги комбинира теоретските основи (системска теорија, DIKW, архитектури), практичните техники (моделирање, нормализација, SDLC) и организациските аспекти (IT-управување, интеграција, вредносен синџир), а забележително е продлабочен и современ со темите за технолошките трендови (AI, IoT, Blockchain, облак, edge-пресметување), како и за дигиталната зрелост, платформските модели и мрежните ефекти, GDPR, PKI, TLS и модерните модели на безбедност.

Ова го прави учебникот релевантен и применлив и во академскиот контекст и во современата индустрија.

Секое поглавје може да функционира како самостојна дидактичка наставна единица, бидејќи сите поглавја ја следат унифицираната и препознатлива структура. Во секое од нив се вклучени: јасно дефинирани цели за учење, клучни термини, систематски обработен материјал, споредбени табели, илустрации и архитектонски дијаграми. Поглавјата завршуваат со синтеза на обработената содржина и со прашања и задачи за учење. Дополнителна вредност претставуваат аналитичките задачи и мини-студиите на случај со прашања за дискусија.

Оваа унифицирана структура создава дидактичка конзистентност низ целиот учебник, што е исклучително важно за студентите: тие знаат што да очекуваат, како да го следат материјалот и како да го поврзуваат со претходните наставни единици.

Со ваквата ширина, длабочина и дидактичка конзистентност, учебникот претставува релевантен, применлив и висококвалитетен академски ресурс, со јасна вредност и за академската средина и за современата индустрија. Тој може да послужи како референтен учебник за додипломски, магистерски и професионални студиски програми од областа на информациските системи.

Учебникот демонстрира висок степен на интердисциплинарност, комбинирајќи технички, организациски, управувачки и социотехнички аспекти. Ова го прави применлив не само за студентите од Факултетот за информатика, туку и пошироко - за професионалци и практичари од областите на менаџмент, економија, организациски науки и инженерство.

Врз основа на анализа на понудената содржина, нејзиниот квалитет и соодветноста на обработените теми во однос на релевантните области на дисциплината, Рецензентската комисија оценува дека поднесениот ракопис под наслов „Информациски системи" ги исполнува критериумите за квалитет и приспособеност кон Наставната програма по компјутерски науки.

Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатика при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип ракописот „Информациски системи" од областа информациски науки од авторот проф. д-р Зоран Здравев, редовен професор на Факултетот да биде издаден како учебник за студентите од сите насоки и степени на Факултетот за информатика при Универзитетот „Гоце Делчев" во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Маргита Кон-Поповска, с.р.

Проф. д-р Александар Крстев, с.р.

П Р Е Г Л Е Д
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ ОД НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ СОВЕТИ НА ДОКТОРСКИ СТУДИИ НА КАМПУС 3

Единица на Универзитетот	Број и датум на Одлука за прифаќање на темата	Назив на темата		Име и презиме на ментори	Име и презиме на студент
		на македонски јазик	на англиски јазик		
ФМН	0206-525/3 од 19.8.2026 г.	„Концентрација на кортизол од папочна врвца кај новородени деца“	„Umilical cord cortisol concentra-tions in newborns“	Интерен ментор проф. д-р Невенка Лабан-Гучева, екстерен ментор проф. д-р Силвана Наунова Тимовска	**Искра Мартиновска**

П Р Е Г Л Е Д
НА НАСЛОВИ НА ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА МАГИСТЕРСКИ И СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ТРУДОВИ ОДОБРЕНИ ОД НАСТАВНО-НАУЧНИОТ СОВЕТ НА ЕДИНИЦАТА

Билтен 1.9.2026 година				
ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ	1. Геополитичкиот интерес на меѓународната заедница и динамиката на регионалните конфликти: компаративна анализа на Нагорно-Карабах и Донбас	1102-112/10 од 14.8.2026 год.	Вонр. проф. д-р Јорданка Галева	Милан Довичински
	2. Затворската популација и капацитетите на казнено-поправните установи: состојби и перспективи за реформи	1102-112/11 од 14.8.2026 год.	Проф. д-р Олга Кошевалиска	Марија Филипова
ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИРОДНИ И ТЕХНИЧКИ НАУКИ	3. Металогенетски карактеристики и 3D модел на рудна жица 12 во наоѓалиштето за олово и цинк „Злетово”	1702-195/9 од 17.8.2026 год.	Проф. д-р Орце Спасовски	Александар Мурџовски
	4. Истражување на барутни полнења со осврт на временскиот рок на складирање и користење	1702-195/10 од 17.8.2026 год.	Проф. д-р Ристо Дамбов	Бојана Трифуновска
ТЕХНОЛОШКО-ТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ	5. Примена на лин – менаџмент кај компаниите од автомобилска индустрија во Источна Македонија – органски или механички пристап	2302-80/5 од 18.8.2026 год.	Проф. д-р Винета Сребренкоска	Соња Крстовска Илијоска
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ	6. Ефект од примена на комбинираната кинезитерапија и функционална магнетна стимулација во рехабилитација на колено	2002-254/10 од 19.8.2026 год.	Проф. д-р Данче Василева	Стефан Чапов
	7. Споредба на ефектите на методите за подобрување на рамнотежата и координацијата кај пациенти во рехабилитација	2002-254/11 од 19.8.2026 год.	Проф. д-р Тоше Крстев	Иван Зејтиников
	8. Корелација на анти-ВЕГФ терапија во лекување на дијабетична ретинопатија	2002-254/12 од 19.8.2026 год.	Проф. д-р Страхил Газепов	Ивана Блажевска Гиевска
	9. Рефрактивни аномалии во руралните средини во Град Скопје	2002-265/41 од 24.8.2026 год.	Проф. д-р Страхил Газепов	Анета Јанковска
ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИКА	10. Примена на вештачка интелигенција во редизајнот на универзитетски информациски системи: студија на случај Е-индекс	1502-117/17 од 18.8.2026 год.	Проф. д-р Зоран Здравев	Стефанија Ристова
	11. Математичка анализа и имплементација на агенти за препорака: од традиционални алгоритми до интелигентни агентски системи	1502-117/16 од 18.8.2026 год.	Вон. проф. д-р Мирјана Коцалева Витанова	Ѓургица Анастасов